

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرشناسه: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی.
عنوان و نام پدیدآور: فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی، جلد ۴۵، نسخه‌های ۱۶۱۰۱ - ۱۶۵۰۰ / تألیف: صادق حسینی اشکوری و یوسف بیگ‌باباپور
مشخصات نشر: تهران: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری: ۱۰۴۴ ص.
شابک: 978-600-5594-79-9
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا
موضوع: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی -- فهرست‌ها
موضوع: نسخه‌های خطی -- ایران -- تهران -- فهرست‌ها
موضوع: نسخه‌های خطی فارسی -- ایران -- تهران -- فهرست‌ها
موضوع: نسخه‌های خطی عربی -- ایران -- تهران -- فهرست‌ها
شناسه افزوده: حسینی اشکوری، سید صادق، ۱۳۵۱
شناسه افزوده: بیگ‌باباپور، یوسف، ۱۳۵۷
شناسه افزوده: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی
رده‌بندی کنگره: ی ۱۳۰۰ / م ۸۶۶۲۱ / Z
رده‌بندی دیویی: ۰۱۱/۳۱
شماره کتابشناسی ملی: ۵۸۵۱-۷۸ م

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی

جلد ۴۵

نسخه‌های ۱۶۱۰۱ تا ۱۶۵۰۰

نگارش

یوسف بیگ باباپور

سید صادق حسینی اشکوری

کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی

تهران، ۱۳۹۰ هـ.ش

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی

جلد ۴۵

(نسخه‌های شماره ۱۶۱۰۱ - ۱۶۵۰۰)

تألیف: سید صادق حسینی اشکوری

یوسف بیگ‌باباپور

ویرایش فنی: ناصر گلباز
حروفچینی و صفحه‌آرایی: مؤسسه نمایه‌ساز

قلم‌های استفاده شده: لوتوس زر نازنین ۷۴ Times
کاغذ مورد استفاده: ۷۰ گرمی تحریر خارجی

شماره انتشار: ۲۶۳

ناظر چاپ: نیکی ایوبی زاده

چاپخانه: فرشویه

لیتوگرافی: نقره‌آبی

صحافی: سیاره

چاپ اول: ۱۳۹۰

شمارگان: ۱۰۰۰

بها: ریال

شابک: 978-600-220-013-6

انتشارات و توزیع:

مرکز پژوهش کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی
خیابان انقلاب، مابین خیابان ابوریحان و دانشگاه، ساختمان فروردین
طبقه ۷، واحد ۲۷ و ۲۸؛ تلفن: ۲۱ - ۶۶۹۶۴۱۲۰

نشانی سایت اینترنتی: WWW.Ical.ir

نشانی پست الکترونیکی: Pajooheshlib@yahoo.com

تمامی حقوق چاپ و نشر این اثر در انحصار کتابخانه،
موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی است.

بسم الله الرحمن الرحيم

در روزگار ما بحث از تمدن اسلامی فراوان مطرح شده و بر لزوم بازگشت به عصر طلایی تمدن اسلامی تأکید می‌شود. اما پرسش اینجاست که آیا به لوازم این سخن توجه کرده‌ایم؟ به عبارت دیگر آیا توجه داریم که اگر صحبت از تمدن اسلامی شد، یا اگر به بومی‌سازی اندیشه تأکید گردید، چه لوازمی دارد و ما باید چه کارهای بزرگی انجام دهیم؟ درباره زنده کردن تمدن اسلامی بحث‌های تئوریک فراوانی لازم است که باید فیلسوفان آشنا به فلسفه و تاریخ این کار را انجام دهند، در حالی که امروزه این قبیل کارها دست افرادی است که اندیشه‌های سرسری و ساده دارند و تصور می‌کنند ردیف کردن اسم یک سری مؤلف و کتاب از دوره گذشته اسلامی، سبب احیای تمدن اسلامی می‌شود.

اما در زمینه شناخت درست تمدن اسلامی و بومی‌سازی در حوزه‌های مختلف تمدن اسلامی، دست کم لازم است تا میراثی را که داریم بشناسیم و بازبینی دقیق کنیم. این کاری کتابخانه‌ای و کتابشناسانه‌ای است که امروزه به‌ویژه ارگان‌های ذی ربط دولتی به آن بهایی نمی‌دهند. در روزهایی که سپری می‌کنیم بزرگ‌ترین کتابخانه کشور ما در بدترین وضع و شرایط است و به ویژه در حوزه مخطوطات دست‌ها بسته و نه تنها به ندرت نسخه‌ای به آسانی در اختیار قرار داده می‌شود، بلکه برای شناسایی این میراث و گنجینه هم کار جدی صورت نمی‌گیرد.

اگر بنای ما آن است تا بگوییم ریشه‌ای در تاریخ داریم، اگر تأکید ما آن است تا میراثی را مبنای بومی‌سازی قرار دهیم، دست کم و در قدم اول باید این میراث را بشناسیم. آن هم به یک شناخت ساده بلکه دقیقاً بنیادهای فکر علمی و عقلی خود را در تمدن اسلامی عرضه کنیم. آن‌ها را در اختیار مورخان، دانشمندان علوم اجتماعی خود و فیلسوفانی قرار دهیم که با توجه به این میراث بتوانند تئوری‌های تازه‌ای برای ساخت ایران براساس میراث گذشته و بومی‌سازی عرضه کنند. وقتی یک فیلسوف از داشته‌های خود بی‌خبر باشد، چگونه می‌تواند درست فکر کند؟ وقتی یک مورخ با میراث مکتوب گذشته خود در حوزه‌های مختلف آشنا نباشد، چگونه می‌تواند راهبر جامعه به سوی پیشرفت براساس مدل‌های اسلامی و ملی باشد؟ بی‌توجهی به نهادهای فرهنگی و کتابخانه‌ای در دوره‌ای که ما به سر می‌بریم جدی است و به رغم تأکیدی که صورت می‌گیرد، در عمل اقدام جدی انجام نمی‌شود. ما از چرخه ساده نشر کتاب‌های عادی و یک پیشرفت معمولی خارج نشده‌ایم و نتوانستیم قدم‌های بلند برداریم. صد البته که پیشرفت تدریجی است اما همین تدریج هم سرعت کم و زیاد دارد، و این بسته به الگوهای مورد استفاده در تفکر، روش استفاده از

عقل، شناخت مواد فکری موجود و همت و دقت است که مع الاسف این امور، جز در موارد اندک در جامعه ما نهادینه نشده است.

کتابخانه مجلس، به عنوان یک مجموعه کوچک فرهنگی در تلاش است تا آنچه از میراث مخطوط را در اختیار دارد، با سرعت و دقت بشناسد. در سایه همین شناخت است که در سال‌های اخیر، کتاب‌های زیادی بر اساس نسخ موجود در کتابخانه مجلس، منتشر شده است. از این بابت خداوند را شاکریم و از دوستانی که در این زمینه ما را یاری می‌کنند سپاس فراوان داریم.

و آخر دعوانا الحمد لله رب العالمین.

رسول جعفریان

رئیس کتابخانه، موزه و مرکز اسناد

مجلس شورای اسلامی

یادداشت

بسم الله و الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی

فهرست حاضر دو ویژگی دارد:

۱. فهرست‌هایی که مؤلفان مشترک دارند کم نیستند و چه بسا فهرس نسخه‌های خطی که توسط چند نفر نوشته شده ولی در غالب فهرست‌ها، حدود نوشته‌های افراد مشخص نیست و دقیقاً معلوم نشده که چه بخش‌هایی از نگارش فهرست به چه کسانی محوّل شده است.

شاید این مجلد، اولین فهرستی باشد که به نحو مشخص در تألیف تفکیک شده: کتابشناسی‌ها توسط صدیق اعزّ و پرتلاش جناب آقای یوسف بیگ بابا پور نوشته شده و نسخه‌شناسی‌ها توسط حقیر. اگر این طرح مقبول ارباب فضل و تحقیق افتد شاید بتواند پیشنهادی برای سمت و سو گرفتن فهرس مشترک‌التألیف باشد.

۲. این مجموعه اولین کتابی است که فایل رایانه‌ای آن در اختیار بنده قرار نگرفته است! چون عادتاً یکسان‌سازی‌هایی را پس از غلط‌گیری نهایی انجام می‌دهم و ملاحظاتی را هنگام فهرست‌نویسی پایانی دقت می‌کنم، متأسفانه این امر برایم در این مجلد مقدور نشد.

امید که تنوع مطالب و تعدد عناوین این مجلد آنقدر برای پژوهندگان مفید باشد که نواقص آن را چشم‌پوشی کنند و با تذکر آن در چاپ‌های بعد موجبات اصلاح و تعدیلات را فراهم آورند. و ما توفیقنا الا بالله.

سیّد صادق حسینی اشکوری

قم - مجمع ذخائر اسلامی

۱۳۸۹/۱۰/۱۴

فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مجلس شورای اسلامی

۱۶۱۰۱

لوامع انوار التمجید
و جوامع اسراره

از: شیخ رضی الدین حافظ رجب بن محمد بن رجب

برسی.

مؤلف در مقدمه، از کتاب دیگر خود با عنوان مشارق انوار الیقین فی حقایق اسرار امیرالمؤمنین نام می‌برد. وی لوامع را در شرح معتقدات خود نوشته و آن به مثابه پیش‌گفتار یا ذیل همان مشارق اوست.

نک: مجلس، ش ۴۳۷۶؛ ذریعه، ۳۶۲/۱۸؛ فهرست کتابخانه آیت الله استادی، ش ۳؛ سیهسالار، ۴۸۶/۵. آغاز: بسمله، الحمد لله الواحد لا من قلة الموجود لامن علة و الصلوة علی المبعوث باشرف مکه... و بعد یقول المخلوق من الماء المعین العبد... انجام افتاده: ... فجعل الله له سهباً من نور الايمان و الولاية و الاحسان و العناية و عدد تلك...

خط: نستعلیق مایل به نسخ. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲هـ.

بر فراز رؤوس مطالب شنگرف نشان، عناوین شنگرف، تصحیح شده دارای خط خوردگی و حواشی، رکابه دارد، نشانی «بلغ» در صفحاتی از نسخه درج شده است.

جلد: گالینگور قهوه‌ای طرح دار.

۱۱/۵ × ۲۱/۵ سم. ۴۴ ص. ۲۱ س.

(ثبت ۲۰۷۲۶۶)

۱۶۱۰۲

منتخب جمال الصالحین

(حدیث - فارسی)
اصل کتاب از: میرزا حسن بن عبدالرزاق لاهیجی (۱۱۲۱هـ)؛ انتخاب از:؟

عناوین فصول چنین آمده است: ... فصل دویم در کیفیت صفات الهی، فصل سیم در کیفیت علم او، فصل چهارم در علم او، فصل پنجم در بیان اراده و اختیار الهی، فصل ششم در عامل فعل او، فصل هفتم در حدوث و قدم عالم، فصل هشتم در ذکر اقوال انسان در احوال مجردات؛ باب سیوم در ذکر بعضی اخبار از اهل بیت (در ده فصل)، خاتمه در ذکر بعضی از وسایل حاجات (در سه مبحث).

از اوایل باب دوم تا آخر را داراست.

آغاز افتاده: ... فصل دویم در کیفیت صفات الهی تعالی شأنه بدانکه صفات الهی دو قسم است یکی صفات سلبی ...

انجام: ... هرچه طلب کند و این از فضل خدمت بر ما و بر شیعیان ما. صورة خط المصنف رحمه الله: تمت

الرسالة بفضل الله تعالى على يدي مؤلفها الحقيق حسن بن عبدالرزاق... ۱۰۸۰... و الحمد لله اولاً و آخراً و صلى الله على محمد و آله باطناً و ظاهراً.

خط: شکسته نستعلیق، عناوین عربی نسخ. کاتب: علی اصغر بن محمد علی. تاریخ کتابت: سال ۱۱۲۰ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف.

جلد: گالینگور مشکی براق.

۱۰/۵ × ۱۹/۵ سم. ۵۸ ص. ۱۷ س.

(ثبت ۲۰۷۲۶۷)

۱۶۱۰۳

نصایح الامین

(اخلاق - فارسی)

= نصایح حسینقلی خان لامعی

از: علی محمد بن حسینقلی لواسانی (ق ۱۳ هـ).

به درخواست اعتمادالدوله میرزا آقا خان که از مؤلف درخواست تا این رساله را بنگارد، در برخی نصایح و محاسن اخلاقی آمیخته به نظم، و اهدا شده به حسینقلی خان پسر صدراعظم نوری، شامل دو نصیحت و یک خاتمه: نصیحت اول در تحصیل معارف و توحید، نصیحت دوم در ذکر بعضی از نصایح و مواعظ، خاتمه در کلام جامع و پند و اندرز.

نک: ملی، ۱/ ۴۰۵، ش ۴۲۵ ف؛ سازمان فرهنگی انقلاب، ۱/ ۷۷، ش ۸۲.

آغاز: بسمله، حمدله... اما بعد این جزویست در کمال ایجاز و اختصار در معارف و مواعظ و نصایح که مجد روزگار....

انجام افتاده: ...اجازت ذخیره هم نداری که در شمار الذین یکنزون الذهب و الفضة باشی...

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۴ هـ.

برگ پایانی از نسخه دیگری چسبانده شده است، بعضی از صفحات با مداد جدول کشی شده ساده و بی سلیقه.

جلد: گالینگور مشکی.

کاغذ: الوان.

۱۴ × ۲۱ سم. ۵۸ ص. ۱۰ س.

(ثبت ۲۰۷۲۶۸)

۱۶۱۰۴

دلایل النجوم

(نجوم - عربی)

از:؟

عناوین عبارتند از:

... المقالة الثانية: فی کلیات الاحکام المتعلقة

بالسيرات و الفردارات التي مظهرها في عدة سنين ثلثة ابواب (الباب الاول في القسمة و القاسم و شريكه، الباب الثاني في قسمة ازمان المولود، الباب الثالث في الفردارية).

المقالة الثالثة: فی السالخداه و صاحب طالع

التحويل... ستة ابواب (الباب الاول في السالخداه و نظر الكواكب اليه؛ الباب الثاني في حال السهام مفرداً و كون الادلاء معها، الباب الثالث في برج الانتهاء و طالع التحويل و كون الكواكب فيهما وقت التحويل خاصة، الباب الرابع في حال الانتهاء للاب و الام، الباب الخامس في كون طالع الانتهاء و طالع التحويل مواضع كواكب الاصل، الباب السادس في اشتراك القاسم و رب السنة).

المقالة الرابعة: فی احوال الادلة بعضها من بعض

اربعة ابواب (الباب الاول في اتصالات الكواكب و انصرافها، الباب الثاني في معرفة دلالات الكواكب في الممرات، الباب الثالث في ممرات الكواكب بعضها بموضع بعض، الباب الرابع في نظر الكواكب الى مواضعها و مواضع غيرها).

این نسخه از اواخر مقاله اول تا اواخر مقاله چهارم

را دارد (مقاله دوم پس و پیش شده و از ص ۱۲۱ شروع می شود).

آغاز افتاده: ... کذلک نرید ان یصنع بالقمر و زحل

ایضاً نذکر لکل واحد منها فی موالید النهار....

جلد: گالینگور قهوه‌ای طرح دار با رگه‌های مشکی.
کاغذ: شکننده و بعضی از لبه‌ها جدا شده و درون نسخه قرار گرفته که اگر رسیدگی نشود مفقود خواهد شد.
۱۵×۲۵/۵ سم. ۳۶۴ ص. ۲۱ س.
(ثبت ۲۰۷۲۷۰)

۱۶۱۰۶

رسالة سؤال و جواب (فقه - فارسی)

از:؟

آغاز افتاده: ... کتاب الدین سؤال هرگاه کسی در دفتر حساب خود نوشته باشد اسم دو نفر را که از او مبلغ معینی طلب دارند ...
انجام: ... و روایت این است عن علی (ع) انه کان یقول من یموت و عنده مال... فهو له و ان مات و لم یذکر فهو اسوة العرفاء.
خط: نسخ و نستعلیق و صفحات پایانی شکسته، به چند خط، بین بعضی از صفحات سفید مانده، بعضی عناوین شنگرف، با تصحیحات اندک، دارای رکابه‌نویسی.
جلد: گالینگور مشکی.
۱۵×۲۲ سم. ۱۹۰ ص. ۲۲ س.
(ثبت ۲۰۷۲۷۱)

۱۶۱۰۷

مجموعه

۱. مختصر فی السیرة النبویة المحمّدیة (سیرة نبوی - عربی)
(ص ۱-۱۴)

از: قاضی عزالدین ابوالمعالی محمد بن ابی بکر بن عبدالعزیز، ابن جماعه کنانی شافعی مقدسی (ه. ۸۱۹).

انجام افتاده: ... کثرة شهاداتها فی التحویل و سعاداتها و قوتها و ضعفها و نحوستها ثم یحکم بالزیادة...
خط: نسخ. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲ ه.
رموز شنگرف، عناوین مشکی درشت، لبه‌های اوراق آسیب دیده و بخشی از اوائل و سطور از بین رفته سپس مرمت و وصالی شده است.
جلد: چرم مشکی.
۱۲/۵×۱۸/۵ سم. ۱۵۰ ص. ۱۹ س.
(ثبت ۲۰۷۲۶۹)

۱۶۱۰۵

نزهة القلوب (دائرة المعارف - فارسی)

از: حمدالله بن ابی بکر مستوفی قزوینی (ه. ۷۵۰).
دارای یک مقدمه (فاتحه) سه مقاله و خاتمه، مقاله اول و سوم چاپ شده، اما مقاله دوم (در ذکر حیوان ناطق) دارای چهار نظر است: ۱. شرح اعضا؛ ۲. شرح فضایل؛ ۳. صفات و آثار نفوس؛ ۴. عشق اولی و طلب مولی.
نک: مجلس، ش ۲۹۷۵؛ مشار، ۱۵۷۶؛ دانشگاه، ۲/۶۷۳.
این نسخه از اواسط مقاله اول تا اواسط مقاله سوم را دارد.
آغاز افتاده: ... قوت معده و جگر دهد زیتون معروفست درختی معروفست مبارک و بسیار نفع از این عباس مرویست ...

انجام افتاده: ... یوسف (ع) و عزیز مصر و دیگر حکام دیگر ساخته بودند و آن مقام اکنون در ریگ پنهان شده و بعضی عماراتش در.
خط: نسخ، عناوین و بر فراز رؤوس مطالب و آیات شنگرف، تصحیح شده است، احتمالاً از ق ۱۲ ه.
صفحات مجدول مشکی و طلا و شنگرف.

شده است، اما به نام کتاب در نسخه ما تصریح شده است.

آغاز: بسمله، الحمد لله ذی الجلال و الكمال المتفضل علی عباده بانواع الانعام....

انجام: ... و صلی الله علی سیدنا محمد و علی آله و صحبه اجمعین كلما ذكره الذاکرون و غفل عن ذکره الغافلون.

۴. مختصر فی سیرة الخلفاء الراشدين

(ص ۵۱-۵۸)

از:؟

صرفاً در سیرة ابوبکر و عمر بن خطاب و عمر بن عبدالعزیز می‌باشد.

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و اشهد ان لا اله الا الله... اما بعد فهذا مختصر فيه نبذة یسیره...

انجام: ... و هذا آخر ما کتبنا فی هذه السیرة المختصرة و فيه کفاية و موعظة و تذکرة و الحمد لله رب العالمین و لا حول و لا قوة الا بالله... یا رب العالمین.

خط مجموعه: نسخ کج (الفها و کشیدگی‌ها مایل به چپ). تاریخ کتابت: سال ۱۲۴۰ هـ.

مهر تملک مربع که در آن سجع «محمد امین» خوانده می‌شود، در بسیاری از مواضع کتاب حک شده، عناوین شنگرف، بر فراز رؤوس مطالب شنگرف نشان.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده.

۱۵/۵ × ۲۲ سم. ۵۸ ص. ۲۷ س.

(ثبت ۲۰۷۲۷۲)

۱۶۱۰۸

منتخب شرح طیب الحبيب (ادب - عربی)

= شرح الكواكب الدرية

از: علامه جلال‌الدین محمد خجندی.

مختصری است در سیرت و آبا و اجداد رسول اکرم (ص). مؤلف گوید: در این مختصر فوایدی است که در کتاب عیون‌الایر نیامده، فواید بیش از یکصد عدد است. از ابن جماعه آثار دیگری وجود دارد، از جمله: التبيين فی شرح الاربعین، درج المعالی فی شرح بدء الامالی، اوثق الاسباب، مناهج العقول فی شرح منهاج الوصول، زوال النزح فی شرح منظومة ابن فرح الاشيبلی. آغاز: بسمله، اما بعد حمد الله علی جزیل افضاله و الصلوة و السلام علی سیدنا محمد و علی آله فهذه مختصر فی سیرة سیدنا....

انجام: ... و قیل دفن لیللة الاربعاء و رجحه جماعة من العلماء و قیل دفن يوم الاربعاء صلی الله علیه... العلی العظيم.

۲. مولد النبى (ص)

(سیرة نبوی - عربی)

(ص ۱۴-۳۸)

از: نجم‌الدین محمد بن احمد غبطی شافعی.

نسخه‌ای از این کتاب در آغاز نامه (۶۲۳/۱) به نقل از نیجریه ۳۳۸/۱، مجهول المؤلف معرفی شده است ولی نام مؤلف در نسخه ما چنین آمده است.

آغاز: بسمله، قال سیدنا و مولانا الشیخ الامام العالمی العلامة... الحافظ الحجّة نجم‌الدین محمد بن احمد...

الحمد لله الذی انار بمولد المصطفى صلی الله علیه و آله و سلم جمیع الوجود و اظهر شمس فضل نبینا....

انجام: ... فی الدنيا و الاخرة الامدادات الذاکرة آمین آمین یا رب العالمین انک سمیع الدعاء فغال لما یرید.

۳. القول المختصر

(سیرة نبوی - عربی)

من سیرة سید البشر

(ص ۳۹-۵۱)

از:؟

نسخه‌ای از آن در آغاز نامه (۳۷۳/۱) به نقل از فهرست سلیمانیه (۲۳۷/۳) به نام سیرة الرسول معرفی

این مجموعه نمی‌بینم، ولی از ص ۲۱۱ به بعد مؤلف
عنوانی چنین آورده که باید همان رساله باشد:

هذا رسالة سلسبیل و مقدمتها

اول دفتر به نام آن ملوک

کو بود ملکش مجلی از شریک

مالک الملکی ست يعطی من یشاء

مجری الفلکی ست یفعل ما یشاء

نک: مرعشی، ۳۵۷/۶، ش ۲۳۷۲؛ نوربخش، ۵۹/۱

آغاز: بسمله،

باء بسم الله رحمن الرحيم

هست مفتاح در گنج حکیم

انجام:

گر بدست تو نیفتد این کتاب

شرح آنرا باز جو از پنج باب

(کیمیا - فارسی)

۲. جزایر

(ص ۱۲۰-۲۳۷)

از: مظفرعلیشاه طریقتی کرمانی.

مثنوی است در همان موضوع نورالانوار و بیشتر در
خواص احجار و کیمیاگری. از آثار ناظم است: خلاصه
العلوم، کبریت احمر، بحر الاسرار، دیوان مشتاقیه، جامع
البحار و غیره.

آغاز:

اول دفتر به نام آن کسی

کو چنین آشفته دل دارد بسی

انجام:

ز آنچه گفتم بیشتر نبود صواب

بس کنم والله اعلم بالصواب^۱

۱. اگر رساله سلسبیل را مستقل بدانیم، این انجام

مربوط به سلسبیل است، و انجام جزایر قبل از رساله

سلسبیل (ص ۲۱۱) این بیت است:

در یبوست آید این طینت بکار

در رطوبت دیگری آید بکار

منتخبی است از شرح موسوم به طیب الحبيب بر

قصیده برده بوسی (۵۶۹۴هـ).

آغاز: بسمله، حامداً لله العلی العظیم و مستعینا بالله

العزیز العظیم... قال الناظم امن تذکر جیران بذی سلم...
الذکر بالضم بالقلب و بالكسر باللسان ...

انجام افتاده: ... حتی اجبوا الهرب و الفرار یحشدون

اعضاء من امثالهم فی اشفاء احوالهم حین وقعت علیهم...
خط: نسخ نازیبا. کاتب: شمسی (کاتب نام خود

را در صفحه اول نوشته).

شاعر متن غالباً معرب، توضیحات لغوی نیز

معرب، دارای حاشیه نویسی مختصر، اشعاری

نیز به مناسبت به فارسی در حواشی نقل شده،

اشعار بوسی شنگرف یا بنفش، از نسخه های

شبه قاره است، دارای رکابه.

جلد: گالینگور بنفش طرح دار.

کاغذ: ضخیم.

۱۸×۲۶/۵ سم. ۸۸ ص. ۳۰ س.

(ثبت ۲۰۷۲۷۳)

۱۶۱۰۹

مجموعه

۱. نور الانوار

(کیمیا - فارسی)

فی علم الاحجار

(ص ۱-۱۲۰)

از: مظفرعلی شاه طریقتی کرمانی.

مثنوی است در کیمیا و حجر مکرم و شناخت دیگر

سنگها و اعمال کوبی در روزهای هفته به روش فلاسفه

هند و فارس، از بعضی از علمایی که سالها در کربلا و

نجف اشرف تحصیل کرده و مخصوصاً از شاگردان

شریف العلماء معرفی می‌کند؛ و صاحب ذریعه (۲۴/

۳۶۱) احتمال داده که شاید ناظم آن مست علیشاه

تمکین باشد. مؤلف در پایان، از رساله سلسبیل خود نیز

نام برده است. نام رساله سلسبیل را به صورت مستقل در

ص ۱۲۷ نیز سه بار مهرش را حک کرده، سپس فرزندش نیز مهر کوچک طغرایبی خود را حک کرده و چنین نوشته: «چون مرحوم ابوی مهر خود را در کنار حاشیه کتاب یادگاری زده بود الحال هم یادگاری کردم به تاریخ ۱۲۹۱».

جلد: تیماج قهوه‌ای چروکیده بدون مقوا.
۱۳/۵ × ۱۹ سم. ۲۶۶ ص. ۱۵ س.
(ثبت ۲۰۷۲۷۵)

۱۶۱۱۱

رساله در طب (طب - فارسی)
به ترتیب حروف تهجی از «باب الألف» تا «باب الیاء» در خواص ادویة مفردة و مرکبه.
[باب الالف]... ایارج جالینوس... اغبر... اکسیرین...
باب الیاء بادسرج... برشیت... بنادق...
نسخه حاضر از اواسط «باب الالف» شروع می‌شود و تا اواسط «باب النون» را دارد.
آغاز افتاده... ایارج جالینوس نفع این از لوغازیا بیشتر است لقه و فالج و سحج و استرخا و مثانه و امراض بلغمی و سوداوی را نافع بود...
انجام افتاده... جوشانیده سر به بخار آن بدارند نطولی دیگر که نشان آبله از اعضا به برد صفت آن گلسرخ هفتدرم بنفشه نیلوفر صندل سرخ و سپید.
خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.
بر فراز نام داروها مشکى. نسخه رطوبت دیده و بعضی از کلمات ناخوانا شده است، مهر تملک بیضوی «المتوکل علی الله عبده علی محمد» در ص ۱۸۸ حک شده، مهر بیضوی «امان الله» و «علی عباس ۱۲۵۲» نیز در همین صفحه مشهود است، نسخه وصالی و مرمت شده.
جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده.
۱۵/۷ × ۲۲ سم. ۱۹۰ ص. ۱۵ س.
(ثبت ۲۰۷۲۷۶)

خط مجموعه: نسخ. تاریخ کتابت: ۲۲ محرم الحرام ۱۳۲۸ هـ.
جلد: مقوایی با روکش کاغذی مشکی فرسوده، عطف و لبه‌ها تیماج قهوه‌ای.
۱۶ × ۲۱/۵ سم. ۲۳۸ ص. ۱۵ س.
(ثبت ۲۰۷۲۷۴)

۱۶۱۱۰

مخلوصه = منتخب قانون (طب - فارسی)
از: شرف الدین محمود حکیم (ق ۱۱ هـ).
ترجمه و منتخبی است از القانون فی الطب ابوعلی سینا در ذکر بعضی ادویة مفردة و مرکبه و درمان برخی بیماری‌ها، در چهل و دو باب.
نک: دانشگاه، ۱۶ / ۶۳۱، ش ۷۵۶۷.
آغاز: بسمله، سیاس و ثنای بیقیاس خالقی را سزد که بامر کن فیکون طبقات سموات بوقلمون بی معونت ستون برافراشته... اما بعد چنین گوید... که بعد از معرفت...
انجام: ... و چیزی تلخ و شور و درشت و سخت و ناهموار نخورد و رگ نزنند.
خط: نستعلیق. کاتب: ع ظ ی م (عظیم) بن ربیع ساکن قریة قروه می بلوک درجرین. تاریخ کتابت: ۲۰ ربیع الاول ۱۲۳۷ هـ.
سیس با خط دیگری نوشته شده که کتاب جهت عمدة الاعیان صاحبی فتحعلی خان (مکدنی؟) بحسب الفرموده در رجب المرجب ۱۲۳۷ هـ نوشته شده است! عناوین شنگرف در آغاز و پایان و پشت جلد یادداشتهای بعضاً طبی آمده، در آغاز نسخه چند مهر بعضاً مهر حک نشده از جمله مهر بیضوی، «از جان دل غلام رضا هستم» با یادداشتی از سال ۱۲۶۲ هـ، این غلامرضا چند جا یادگاری نوشته تا نامش بماند، ما هم تصریح می‌کنیم تا نیتش برآورده شود، غلامرضا در

۱۶۱۱۲

فرهاد و شیرین

(شعر - فارسی)

از: کمال‌الدین وحشی بافقی (۹۹۱ هـ).

این مثنوی در بحر هزج، آخرین اثر وحشی بافقی است در حدود یک هزار بیت که به انجام نرسیده و پس از وفات شاعر، میرزا محمدشفیع معروف به میرزا کوچک شیرازی، متخلص به وصال، آن را تمام کرده و حدود یک هزار و هشتصد بیت بر آن افزوده و به سال ۱۳۰۳ در تهران در پی یکدیگر چاپ سنگی شده است.

نک: مجلس، ۴۳۴/۲؛ دانشگاه، ۳۵۷۵/۱۴ و ۱۶/۱۱۵ و ۱۷۱ و ۱۹۵ و ۶۹۷.

آغاز: بسمله،

الهی سینه‌ای ده آتش افروز

در آن سینه دلی و آن دل همه سوز

انجام:

بگو گرچه ز گیتی رنج داری

بیفشان تا گهر در گنج داری

خط: شکسته نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.

عناوین قرمز.

جلد: تیماج قهوه‌ای روشن ضربی ساده.

۹ × ۱۳/۴ سم. ۲۷۳ ص. ۹ س.

(ثبت ۲۰۷۲۷۷)

۱۶۱۱۳

تذکره شوشتری

(تاریخ - فارسی)

= تاریخ شوشتری

از: سید رضی‌الدین عبدالله بن نورالدین شوشتری

جزائری، متخلص به فقیر (۱۱۷۳ هـ).

نسخه حاضر در ۴۲ فصل است.

این کتاب را انجمن آسیایی بنگال به تصحیح خان

بهادر مولی‌بخش و هدایت حسین در ۱۹۲۴ م (۱۳۴۳ هـ)

به چاپ رسانیده‌اند و در آغاز نسخه چاپی فهرست

کامل ۴۴ فصل کتاب نهاده شده است.

این کتاب علاوه بر این که تاریخ شوشتر است، سرگذشت و فهرست مؤلفات سید نعمه‌الله و خاندان جزایری و از طرفی تاریخ صفویه نیز هست.

مؤلف در فصل ۱۸ (۱۷ چاپی) سرگذشت و فهرست مؤلفات خود را آورده است.

صاحب ذریعه، در ذیل عنوان تاریخ تستر نوشته‌اند که نسخه‌ای از این کتاب را در خاندان مؤلف دیده‌اند. دارای ۴۸ فصل.

نک: دانشگاه، ۵۳۵/۸، ش ۲/۱۹۲۱؛ مشار، ۳۲۲؛

استوری، ۳۶۳/۱ و ۱۳۲۸؛ ذریعه، ۲۴۳-۲۴۴؛ مجلس، ش ۵۶۳۵.

آغاز: بسمله، حمدله، فصل اول آورده‌اند که قضیه

طوفان نوح که عالم غرق آب و معموره زمین خراب ...

انجام: ... و حاذقی بلطایف الحیل یکی از آنها از ممر

حلق او بیرون آورده او را اخبار نمود که این مرض علاج‌پذیر نیست و الله یعلم.

خط: شکسته نستعلیق زیبا.

کاتب: محمدنظری.

تاریخ کتابت: ۲ ذی قعدة ۱۳۰۶ هـ. مکان کتابت:

شوشتر.

حسب الامر بندگان آقای سعدالملک کتاب در

۲۵/۲/۱ (شمسی) به آقای مهرا ن اهدا شده

است.

جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ساده بدون مقوا.

۱۳/۷ × ۲۰ سم. ۲۳۷ ص. ۱۴ س.

(ثبت ۲۰۷۲۷۸)

۱۶۱۱۴

دره نادره

(تاریخ - فارسی)

= دره نادری

از: میرزا محمد مهدی بن محمد نصیر منشی

استرآبادی (ق ۱۲ هـ).

آغاز افتاده: ۱. [مقدمه]: و با صفا و کلام منظوم در
نفس خود عظیم نفیس و گران بهاست... ۲. [دیوان]:
ای باد اگر بگلشن احباب بگذری
زهار عرضه ده بر جانان پیام ما

انجام:

خاموش نشین که وقت خاموشی تست
دم درکش و جام عیش را پر می کن
خط: نستعلیق نیکو. کاتب: علی اصغر بن میرزا
محمد. تاریخ کتابت: سه شنبه ۲۷ محرم سال
۱۲۳۸ هـ (دو عدد پایانی مخدوش است و
خواندنش دقیق نیست).
اشعار دو ستونی، بیت آخر هر غزل پله‌ای.
صفحات مجدول به طلا و مشکی.
نسخه مرمت شده است.
جلد: تیماج قهوه‌ای، عطف چرم قهوه‌ای روشن.
۱۳ × ۴ / ۲۰ سم. ۵۲۶ ص. ۱۵ س.
(ثبت ۲۰۷۲۸۰)

۱۶۱۱۶

مجموعه

۱. **شرایط جراحی** (طب - فارسی)
(ص ۲-۹۴)
از: ابوزین کحال (ق ۵۸).
به نام شاهرخ تیموری در هرات نگاشته شده، شامل
ده مقاله:

مقاله اول: در شناختن نسبت بدن و شناختن ارکان و
مزاج و اخلاط و قوا و اعضا و شناختن تشریح به طریق
کلی، شامل بیست و دو شرط.
مقاله دوم: در شناختن فصد و آداب آن، در بیست و
شش شرط.

مقاله سوم: در شناختن ترکیب ادویه به طریق سؤال
و جواب و صفت طلاها و ضامدها و روغن‌ها و... در یازده
شرط.

مؤلف این کتاب، در ایام قتل نادرشاه، سفیر ایران
در دربار عثمانی بوده و بعد از قتل نادر، به ایران
مراجعت نموده و وقایع دوره نادر و بعد از نادر را به نثر
مصنوع و فنی به رشته تحریر درآورده است. وی تا سال
۱۱۷۳ هـ زنده بوده.

این کتاب چند بار چاپ شده و در ۱۳۴۱ هـ نیز با
تعلیقات دکتر جعفر شهیدی چاپ شده است.

نک: مرعشی، ۳۰/۲۵۳، ش ۱۱۹۵۶؛ ملک، ۲/
۲۴۳، ش ۳۹۲۲؛ سپهسالار، ۴/۴۲۳؛ ذریعه، ۸/۱۱۱؛
استوری، ۳۲۴.

آغاز: بسمله، دیباج دیباجه کتاب کتاب فصاحت
قرین مخطط و مدیح از مدیح و آفرین جهان آفرینی
است...

انجام: ...اذا خدمت خاتمة الرؤا فقد فرضت سوفک
للکساء.

خط: نستعلیق، آیات نسخ و گاهی معرب. کاتب:
سلطان محمد بن یعقوب. تاریخ کتابت: ۹ شوال
۱۲۲۰ هـ.

بر فراز آیات شنگرف، لغات مشکله کتاب به
صورت زیرنویس معنا شده.
نشانی‌ها و عناوین به مشکی یا قرمز.
جلد: تیماج تریاکی معرق سوخته ترنج و
سرترنج دار و باگره‌های طلاکوب.
۱۴/۵ × ۲۶ سم. ۳۰۲ ص. ۱۷ س.
(ثبت ۲۰۷۲۷۹)

۱۶۱۱۵

دیوان حافظ

(شعر - فارسی)

از: خواجه شمس الدین محمد حافظ شیرازی
(۷۹۲ هـ).

به همراه مقدمه‌ای ادبی آمیخته به نظم، با قصیده‌ای
در مدح پیامبر اکرم (ص) و امیرالمؤمنین علی (ع) با ترجیع
بندی در منقبت امام هشتم حضرت رضا (ع).

فصل سیم اگر صداع در پس سر باشد...
فصل دهم درد شقیقه.
فصل یازدهم در صرع...
فصل هفدهم در جراحی که تازه بهم رسیده باشد...
فصل بیستم فی القولنج...
فصل بیست و پنجم فی الحکة.
آغاز: بسمله، مراسم حمد صحیح و لوازم شکر
صریح حکیمی را شاید که بحکمت کامله و قدرت شامله
مزاج انام را از مرآت...
انجام: ... در آب بسیار گرم ریزند و دست پا را ساعتی
در آن گذارند تسکین یابد بعون الله تعالی.
خط مجموعه: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.
عناوین قرمز.
رساله پایانی به چلبیا نوشته شده.
مهر تملک مستطیل «المتوکل علی الله عبده رضا
قلی» و مهر مستطیل دیگر به سجع «یا الله رضا
قلی - رضا قلی [معکوس]» مربوط به رضا قلی
هدایت در اول نسخه درج شده، در پایان نیز
یادداشتی نوشته: «به تاریخ شب شنبه بیست
پنجم شهر شوال بعد از مراجعت از طهران
بملاحظه این اوراق در تبریز مشغول بودیم
مطابق نسخه قوی ثیل این چند ورق از مال
مرحوم اوستاد رضا بن جراح باشی می‌باشد، حرره
رضا قلی ۱۲۵۱».
نسخه دارای رکابه.
جلد: گالینگور مشکی.
۱۵×۲۱ سم. ۱۰۰ ص. ۱۴ و ۲۰ س.
(ثبت ۲۰۷۲۸۱)

۱۶۱۱۷

الصحيفة السجادية (دعا - عربی و فارسی)
(مترجم)

مقاله چهارم: در شناختن تفرق الاتصال و شناختن
آماس و اسباب آن و... در شش شرط.
مقاله پنجم: در شناختن اسباب و علامات امراض به
طریق کلی در هشتاد و هفت شرط.
مقاله ششم: در شناختن امراض هر عضوی در سی
و یک شرط.
مقاله هفتم: در شناختن نبض و اسباب آن در نه
شرط.
مقاله هشتم: در شناختن ترتیب هر علاجی در
یکصد و نه شرط.
مقاله نهم: در شناختن گفتنی‌ها که در این فن به کار
آید به طریق کلی در بیست و سه شرط.
مقاله دهم: در انواع بهایم شامل بیست و شش
شرط.
نسخه حاضر از آغاز تا پایان شرط پنجم از مقاله
دوم را دارد.
نک: گوهرشاد، ۹۰۹/۲، ش ۷۹۹؛ نشریه، ۳۳۵/۳؛
ملک، ۳۳۵/۷، ش ۴۲۹۳؛ پزشکی، ۲۴۷/۱، ش ۲۴۲.
آغاز: بسمله، الحمد لله الذی خلق المرض و الشفاء
و جعل لكل داء دواء...
انجام: ... پس روز هشتم همه را بیزند تا سر که برود
و روغن بماند و بکار دارند نافع است.

۲. صحت عاجل

= ترجمه براء الساعة

(ص ۹۵-۱۰۰)

از: میرزا محمدباقر متطبب حسینی.
به حاکم یزد، شجاع الدین محمد اهدا شده، ترجمه
رساله براء الساعة ابوبکر محمد بن زکریای رازی است
در بیست و پنج فصل:
فصل اول اگر صداع در پیش سر و حوالی پیشانی
بوده باشد.
فصل دوم اگر صداع در میان سر بوده باشد.

۱۶۱۱۸

مجموعه**۱. صیغ العقود و النکاح** (فقه - فارسی)

(ص ۱-۶)

از: علامه محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۰هـ).

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی احل النکاح و ندب الیه و حرم الزنا....

انجام: ... ما یرضیک عنی یا ذوالجلال و الاکرام برحمتک یا ارحم الراحمین.

۲. ترجمه بداية الهدایة (فقه - فارسی)

(ص ۷-۱۷۴)

از: محمد بن محمد بن محمد باقر بن زین العابدین بن اشرف بن معالی حسینی (ق ۱۲هـ).

ترجمه‌ای است بر کتاب بداية الهدایة حر عاملی، دارای هزار و پانصد و سی و پنج مسئله در واجبات و هزار و چهارصد و چهل و هشت مسئله در محرمات می‌باشد.

ترجمه در سال ۱۱۰۵هـ پایان یافته است.

آغاز افتاده: ... و امام محمد جواد و امام علی نقی و امام حسن عسکری و صاحب الزمان صلوات الله و سلامه... که امامت ایشان ثابت شده ...

انجام: ... مترجم این رساله محمد بن محمد... تمت فی ۱۱۰۵.

۳. مطلوب کل طالب من کلام (ادب - فارسی)**علی بن ابی طالب**

(ص ۱۸۷-۲۲۸)

از: رشیدالدین محمد بن عبد الجلیل عمری و طواط (۵۷۳هـ).

ابو عثمان عمرو بن بحر جاحظ (۲۵۵هـ) صد کلمه از

از: امام زین العابدین سجاد(ع).

آغاز افتاده: ... عمنا بالعلم وحده فقلت جعلت فداک

انی رأیت الناس الی ابن عمک ...

آغاز ترجمه (افتاده): ... عم ما بعلم تنها پس گفتیم

بگردم فدای تو بدرستی که من دیدم مردمانرا که بسوی پسر عم تو ...

خط: نسخ معرب زیبا. کاتب: سید محمد ابراهیم

بن احمد طباطبائی. تاریخ کتابت: جمادی الاول

۱۰۷۳هـ.

متن مشکی و ترجمه سنکرف، عناوین ادعیه

لاجورد یا طلا، شماره ادعیه نیز در حاشیه طلا،

صفحات مجدول به طلا و مشکی و سنکرف و

لاجورد و پسته‌ای.

وقف نشان در اول هر دعا و بعضی از صفحات به

صورت «وقف» یا «وقف عام و تولیته خاصه»

درج شده، متولی موقوفه جناب آخوند ملاً

عبدالغنی بوده که عده‌ای از کتابها وقف شده و

تفصیل آن بر پشت بعضی از کتابها نگاشته شده

است، چنانچه از عبارت پایان کتاب که در محل

انجامه به خط ریز نوشته شده، معلوم می‌شود،

بدین عبارت: «وقفاً صحیحاً شرعياً و تولیته

خاصه مفوضه لجناب الآخوند ملاً عبدالغنی ثم (?)

الشروط الممطوره فی ظهر بعض الكتب».

توضیحاتی به نستعلیق فارسی زیبا در حواشی

مکتوب است.

در صفحه پایانی اشعاری از شمس تبریزی

مکتوب است.

جلد: دورو ترمیم شده، درون کهن است، لاکسی

رنگ و روغن گل و بوته در زمینه نقش، رو ابر و

باد چاپی عطف و لبه‌ها چرم قهوه‌ای روشن.

۲۰ × ۱۲ سم. ۴۳۰ ص. ۹ س.

(ثبت ۲۰۷۲۸۲)

انجام: ... نهی منکر کنی بقدر حالت و استطاعت و
الله أعلم بالصواب.

متفرقات

الف. اشعاری از سعدی

(ص ۱۷۵-۱۷۶)

ب. امزجة برخی ادویه

(ص ۱۷۷-۱۷۸)

ج. اشعار ترکی در اخلاق

(ص ۱۷۹-۱۸۱)

د. نمونه یک مبیعه نامه

(ص ۲۶۲-۲۶۳)

ه. سؤال غالب و مغلوب (نظم)

(ص ۲۶۴)

و. در فضایل علی (ع)

(ص ۲۶۵-۲۶۶ انجام آن افتاده)

ز. مبیعه نامه ابراهیم ولد محمد علی با
حاجی غلامرضا خلف محمد خبوشانی در ۱۲۵۵ هـ.

(ص ۲۶۸)

ح. نمونه یک نکاح نامه

(ص ۲۶۹)

ط. سند ذمه به تاریخ ۱۲۵۴ هـ.

(ص ۲۷۰)

خط مجموعه: نستعلیق. تاریخ کتابت: سال

۱۲۴۸ هـ (ص ۱۷۴)، سال ۱۲۵۲ هـ (ص ۲۶۱).

در ص ۲۲۸ دو بیت به ترکی در التماس به شاه

نجف علی (ع) و سندی مربوط به مفتی‌ای (زمین

کم‌بها و کم ارزش) واقع در اراضی اولاشلو در

سال ۱۲۷۳ هـ ثبت شده.

در ص ۲۳۴ تاریخ به مکتب آمدن شخصی در

سال ۱۲۹۵ هـ و چند تاریخ تولد در همین سال از

جمله تولد علی اکبر سلیکانی.

جلد: چرم قهوه‌ای ساده.

کلمات قصار حضرت علی (ع) را که به نظری از
بلیغ‌ترین و فصیح‌ترین آثار امام می‌باشد، جمع آوری
کرده، و مترجم هر یک از آنها را در یک رباعی به
فارسی به نام شاه ابوالقاسم محمود بن خوارزم شاه
ترجمه منظوم نموده است.

نک: عکسی مرکز احیاء، ۲۱/۴ ش ۱۲۰۶/۱۴.

آغاز: بسمله، صد کلمه اسرار الحکمت از لفظ گهربار
در نثار امیرالمؤمنین... لو کشف الغطاء ما ازدت یقینا،
حال خلد جحیم دانستم بیقین آنچه‌انکه میباید
انجام: ...النصح بین الملأ تقریر،...

هر نصیحت که برملا باشد

آن نصیحت بجز فضیحت نیست

۴. [رساله در عرفان] (عرفان - فارسی)

(ص ۲۳۵-۲۵۴)

از:؟

نویسنده رساله شیعه بوده و اقوالی از امیرالمؤمنین
علیه السلام نقل کرده و به مباحث عرفانی با ادله قرآن و
حدیث پرداخته است.

آغاز افتاده: ... این کلمه آنست که هر که پهلوی بمن
باز نهد و بمن تولا کند و از دشمنان من تیرا کند او را
برحمت خدا واصل کنم....

انجام: ... مشهور مقبول درگاه و بارگاه حضرت الله‌اند

بلا شک و شبهه و صلی الله علی سیدنا محمد و آله

اجمعین الطیبین الطاهرین المعصومین.

۵. [رساله در عرفان و شریعت و طریقت] (عرفان - فارسی)

(ص ۲۵۴-۲۶۱)

از:؟

آغاز: اما بعد بدانکه سبب تصنیف این کتاب آن بود

سالکان راه طریقت و طالبان کوی حقیقت از امام معصوم

امام جعفر صادق سؤال کردند....

کاغذ: الوان.

۱۷/۵ × ۱۷ سم. ۲۷۰ ص. ۱۶-۱۸ س.

(ثبت ۲۰۷۲۸۳)

۱۶۱۱۹

درر السالکین
فی مقاصد الطالبین
(عرفان - فارسی)

از: میر ابوالحسن بن میر عبیدالله بن اعلم العلماء مولوی میر عنایت الله بن میر صالح حسینی (ق ۱۳ هـ). مؤلف از شاگردان میر سیّد جلال الدین بخاری بود و این رساله ترجمه رساله قطب الدین دمشقی است که به زبان عربی بوده که وی به اصرار طالبان به فارسی برگردانده است، به سال ۱۲۷۵ هـ، در عهد سیّد امیر نصرالله محمد بهادر سلطان، در یک مقدمه و سه مقصد: مقصد اول در ذکر آبا و اجداد حضرت ایشان (پیر خود).

مقصد ثانی: در ذکر سلسله حضرت ایشان.

مقصد ثالث: در ذکر وظایف و اواد حضرت ایشان. آغاز: بسمله، حمد میدعی را که دل‌های سالکان مسالک الی الله را بنور توبه و انابت منور و مزین گردانید....

انجام افتاده: ...سوره یونس بعد از آن هفت سوره که از سوره یونس تا سوره بنی اسرائیل بعد از آن نه که از سوره...

خط: نستعلیق هندی. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ. عناوین قرمز بعضی عناوین نانویس، آثار تصحیح در نسخه دیده می‌شود، سه صفحه آغازین چند ورد و ذکر متفرقه درج شده، در ص ۱۴ و ۴، یادداشت «مطالعه شد حقیر مرتضی رشیدی بن احمد کرمانشاهی سنه ۱۳۴۴».

دارای رکاب‌نویسی، در چهار برگ کاغذ خط دار که داخل نسخه گذاشته شده جدول سلسله‌های تصوف در هند با نام صاحب سلسله و جای مزار

و سال و وفات او درج شده و کلیه سلسله‌ها از قادریه و چشتیه و نقشبندیه منشعب دانسته شده و نیز این عبارت در توضیح فرق بین سلسله‌ها: «ذکر سلسله نقشبندیه با دل است، چشتیه با زبان، قادریه با پاس انفاس، سهروردیه با گوش و کباریه با چشم».

در آغاز یادداشت‌هایی از طلسمات دارد.

جلد: مقوایی گرم با عطف پارچه‌ای مشکی.

۱۳/۵ × ۲۱ سم. ۱۱۲ ص. ۱۳ س.

(ثبت ۲۰۷۲۸۴)

۱۶۱۲۰

مجمع البیان
(تفسیر - عربی)
از: ابوعلی فضل بن حسن بن فضل طبرسی (ه ۵۴۸).

از سوره عنکبوت تا آخر کتاب را دارد.

نک: مرعشی، ۱/ ۳۳۸-۳۴۰، ش ۲۹۴.

آغاز: سوره العنکبوت مکیه فی قول عکرمة و عطا و الکلی و مدنیة کلها فی احد القولین....

خط: نستعلیق. کتاب: محمد تقی بن حسینی سیزواری (برگ ۱۱۳). تاریخ کتابت: احتمالاً سده ۱۳ هـ.

کاتب انجامه برگ ۱۱۳ در فراز نگارش نسخه را چنین نوشته: «لیس لی غرض من کتابه هذه النسخة الشریفة سوی رحمة ربی و غفران سیئاتی و سیئات والدی و رفع درجاتهما و ابتغاء وجه الله»، پشت برگ ۲۲۸ (پایان جزء نهم) نیز نوشته: «المرجو من اخوانی و من نظر فیها أن یذکرنی بالخیر و یسأل الله غفران ذنوبی و ستر عیوبی»، از برگ پایانی نسخه که رقم کتاب داشته فقط پاره‌ای مانده و در آن عبارت «من المشهد الرضوی... الی سیزوار» خوانده می‌شود، پشت آن نیز یادداشتی مورخ غره ربع الاول

۱۶۱۲۲

مجموعه

۱. **تفسیر القرآن الکریم** (تفسیر - عربی)
(ص ۲-۲۵۹)

شاید از: حاج سید ابوالحسن طالقانی.
ظاهراً برگرفته از مجلس درس استادش شیخ
محمد حسین اصفهانی بوده است، استاد در مقدمه
توضیح داده که چون تفسیر جامعی که شامل ظواهر
کتاب الله باشد و مواظط و معارف و علوم مستخرجه از
آیات را بیان کند و اخبار وارده را نیز با بیانه‌های شافیه در
برداشته باشد، نیافتیم در نظر گرفتیم که تفسیری بدین
مشخصات بر طلاب بیان کنم و در پایان آن که ناتمام
مانده، چنین می‌نویسد: «الی هنا افاض مد ظله العالی
وفقنا الله تعالی للاستفادة بتمامها منه... الثامن من شهر
جمادی الآخرة ۱۳۰۶».

- از آغاز کتاب تا تفسیر آیه «یا ایها الناس اعبدوا
ربکم الذی خلقکم...» را دارد.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی انزل علی عبده الکتاب
نوراً الی رفع مصابحه....

انجام (ناتمام): ... و علی التغيرات العارضة لها فی
الحركات و الانتقالات و نقل الاحوال مما فصل فی محله
ثم المراد.

۲. **هدية النملة الی**
مرجع الملة

(ص ۲۶۲-۲۷۶)

از: حاجی شیخ محمد رضا بن علینقی واعظ همدانی
(ق ۱۴هـ).

رساله‌ای است کوتاه در بیان اصول عقاید و نقد
آرای شیخیه در پنج «مقصد» و هر مقصد در پنج
«فصل»؛ و در عسکرین (سامره) ساخته است. عناوین
چنین است:

المقصد الاول: فی التوحید.

۱۲۵۲هـ و با مهر بیضوی «حسین منی و انا من
حسین ۱۲۳۱» و مهر مستطیل «المتوکل علی الله
عبده محمد علی» دیده می‌شود، نسخه دوخت و
تجلید شده، عناوین و نشانی‌ها و بر فراز آیات
شنگرف، تصحیحات اندک، رکابه دارد.
جلد: چرم قهوه‌ای روشن ضریبی ترنج دار.
۱۹×۵×۳۲/۵ سم. ۶۹۲ ص. ۲۷ س.

(ثبت ۲۰۷۲۸۵)

۱۶۱۲۱

تحفة الصالحین

(طب - فارسی)

= قرابادین صالحی = عمل صالح

از: محمد صالح بن محمد بن محمد صالح قزاقینی
هروی باختری.

کتابی است به ترتیب حروف تهجی در خاصیت
داروهای مفرده و مرکبه، آمیخته به حکایات و نقل
قول‌های پزشکی.

این کتاب به سال ۱۲۸۳-۱۲۸۴هـ در طهران در
۳۴۸ ص به خط محمد علی جراح نظام به اهتمام آقا
میرزا سید رضی حکیمباشی به چاپ رسیده است.
نک: دانشگاه، ۱/۳۵۷، ش ۲۱۰.

آغاز: بسمله، شایسته عمل صالح که پسندیده اهل
صلاح باشد سپاس حکیمی است جل جلاله...

انجام: ... نیم مثقال آنرا با نیم مثقال سکر طبر زد
بیا شامند همان عمل کند.

خط: نسخ عادی. کاتب: علی (علی ید کمترین
طلاب علی). تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ (سال کتابت
پاک شده است).

دارای رکابه، عناوین صورتی یا قرمز.
جلد: تیماج قهوه‌ای ضریبی ترنج و سر ترنج و گره
دار عطف مرمت شده، با چرم قهوه‌ای.
۲۲/۵×۳۴/۵ سم. ۴۳۶ ص. ۳۰ س.

(ثبت ۲۰۷۲۸۶)

رساله‌ای است کوتاه در محاسبه نفس و مراقبه، در پنج «باب»:
 الباب الاول: فيما ذكره من الآيات التي تقتضى الاحتياط بالمحاسبة.
 الباب الثانى: فيما اذكره من الروايات التي تقتضى الاحتياط بالمحاسبة.
 الباب الثالث: فيما اذكره من أيام مسخيات تحتاج الى الاستظهار فى المحاسبات و المراقبات.
 الباب الرابع: فى الاوقات و جهات معظمات تذكرها مجملات تقتضى زيادة التحفظ من السيئات.
 الباب الخامس: فيما ذكره فى لفظ المحاسبة على سبيل الاختصار.
 نك: فهرست مشکوة، ۱/ ۲۳۵.

آغاز: بسمله، يقول على بن جعفر بن محمد بن الطاوس... أحمد الله الذى جل جلاله الذى ابتدأنى بالوجود و الوعود...
 انجام افتاده: ... و اطلب العفو الذى دعوت عباد (كذا) عليه و قد انعمت علىّ بالايمن من غير مسألة ...
 خط مجموعه: شكسته نستعليق. كاتب: احتمالاً به خط سيّد ابوالحسن طالقانى (چنانچه از يادداشت فرزندش سيّد محمود طالقانى در ابتداى نسخه معلوم مى شود). تاريخ كتابت: كتاب اول ۸ جمادى الآخرة ۱۳۰۶هـ، كتاب دوم در سامراء در شعبان همان سال از روى نسخه اصل (سه سال پس از تأليف كتاب در همان سامراء)، كتاب سوم در ۲۵ جمادى الآخر سال ۱۳۰۵هـ در سرمن رأى (سامراء).
 عناوين صورتى، سيّد محمود طالقانى (فرزند سيّد ابوالحسن طالقانى) در آغاز نسخه شرحى در باره رساله‌هاى مجموعه نوشته و توصيه کرده كه اولاد خاندانش آنرا جهت يادگارى نگه دارند، اين يادداشت را يكشنبه ۶ ذى القعدة ۱۳۹۳هـ (۱۱ آذر ۱۳۵۲هـ ش) نوشته و تصريح

المقصد الثانى: فى النبوة.
 المقصد الثالث: فى الامامة.
 المقصد الرابع: فى المعاد.
 المقصد الخامس: فى تكليف الناس فى زمان الغيبة الصغرى و الكبرى.
 در انتها مؤلف از كتاب ديگر خود به نام سيف المسلول نام مى برد كه اين كتاب جزئى از آن است و در ۸ ساعت به روز يكشنبه ۲ جمادى الاول ۱۳۰۳هـ نگاشته شده است.
 آغاز: بسمله، حمدله،... و بعد فهذه نبذة مما فى الصدور تكون نفثة المصدور امتثلت امر من يجب...
 انجام: ... و قد جمعنا كثيراً منها فى كتابنا المسمى بالسيف المسلول و هذه نبذة منها حررتها معجلاً فى ثمان ساعات من اليوم الاحد الثانى من شهر جمادى الاولى من سنة ۱۳۰۳، و الحمد لله أولاً و آخراً.
 نك: نشره، ۳/ ۴۷۹؛ علمای معاصر، ۵۲.

۳. شرح الكافي
= كتاب الروضة
 (ص ۲۷۸-۳۱۹)
 از: شيخ محمد صالح بن احمد مازندراني ساروي (۱۰۸۶هـ).

نك: مجلس، ش ۳۸۲۲؛ ذريعه، ۲۷/۱۴.
 آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فيقول العبد المحتاج الى رحمة ربه الغنى... انى بعد ما فرغت من شرح أصول الكافي...
 انجام: ... عاصياً لله اخزاه الله و اكبه على وجهه فى النار، و الحمد لله رب العالمين.

۴. محاسبة النفس
 (ص ۳۲۰-۳۳۰)
 از: سيّد على بن موسى بن جعفر ابن طاوس علوى فاطمى (۵۶۶۴هـ).

حبوب مسهله اهتمام نشان مسهلات زیاده از مطبوخ مسهل باشد.

خط: نسخ نیکو با لرزش مختصر دست کاتب، بعضی از صفحات نستعلیق. کاتب: سید عبدالکریم موسوی جهرمی فرزند آقا سید محمد. تاریخ کتابت: سه شنبه ۱۱ ذی القعدة ۱۲۹۰ هـ.

عناوین صورتی، هفت برگ پایانی یادداشت‌ها و ادویه و علاجات طبّی مندرج است بعضی به خط کاتب و بعضی به خط شکسته نستعلیق مورّخ سال ۱۳۰۳ هـ.

جلد: تیماج زرشکی، عطف چرم زرشکی سیر مرمت شده، درون کاغذ ابر و باد. ۱۴/۵ × ۲۲ سم. ۳۲۰ ص. ۱۷ س. (ثبت ۲۰۷۲۸۸)

۱۶۱۲۴

التکملة فی شرح التذکرة (هیئت - عربی)
از: شیخ شمس الدین محمد بن احمد خفّری (۹۴۲ هـ).

کتاب التذکرة از خواجه نصیرالدین طوسی که پس از تحریر مجسطی به سال ۶۵۷ هـ در مراغه آنرا نگاشت و آن در چهار باب است. سپس قطب شیرازی (۷۱۰ هـ) بر آن گزارش نوشت.

همچنین سید شریف گرگانی (۸۱۶ هـ) گزارشی آمیخته در شیراز بر آن نگاشت.

کتاب التکملة گزارشی است بر سخنان شریف گرگانی که روز یکشنبه ۴ محرم ۹۳۲ هـ. گویا در کاشان نگاشته شده و میر ابوطالب نواده میرفندرسکی بر آن حاشیه دارد.

نک: گاهنامه، ش ۳۱۱، ص ۱۶۳؛ دانشگاه، ۴/۹۰۹؛ مجلس، ش ۶۰۵۵؛ ذریعه، ۴/۴۰۹ و ۱۳/۱۴۴.

آغاز: بسمله، تعالیت یا ذا العرش الاعلی و ما اعظم

کرده که اول تیرماه همین سال از تبعید زایل و بافق برگشته است.

نسخه مرمت شده، در پایان، نسخه‌ای معجون طبّی ثبت شده و طلب آقا شیخ محمدرضا نائینی از بابت بقیه قیمت کتاب به سیاق. جلد: چرم قهوه‌ای ساده روشن. کاغذ: کاهی شکننده.

۱۸ × ۲۳ سم. ۳۳۰ ص. ۱۹ و ۲۰ س. (ثبت ۲۰۷۲۸۷)

۱۶۱۲۳

[کتابی در طب] (طب - فارسی)
از: ؟
کتابی است در یک مقدمه و دوازده باب و یک خاتمه:

مقدمه: در بیان سلوک طیب و اخلاق و طور او....
ابواب:

اول در معرفت ادویه.

دوم در معالجات امراض دماغی.

سوم در امراض عین.

چهارم در امراض اعضای وجه و ماتحت آن.

پنجم در امراض اعضای تنفس.

ششم در امراض آلات غذا.

هفتم در اعضای اطراف.

هشتم در اعضای تناسل.

نهم در امراض جلد.

دهم در اورام و بثور.

یازدهم در حمیات.

دوازدهم در دستور چوب چینی.

آغاز: بسمله، حمدله، و بعد این مختصریست

مشمول بر مقدمه و دوازده باب و خاتمه، مقدمه در بیان سلوک طیب و اخلاق و طور او....

انجام: ... و بعضی دو سه خط را اسهال کند و در

شأنک و تبارکت یا مبدع السموات... اما بعد فیقول
الفقیر... لما کان اجل العلوم بیاناً...

انجام: ... لنختم الکلام ههنا حامدین لله... و قد وقع
الفراغ عن تذکرة للاحباب... یوم الاثنین رابع شهر
محرم الحرام سنه ۹۳۲ من هجرة النبویه علیه الف الف
التحیه.

خط: نستعلیق. کاتب: محمد سلمان بن عبدالباقی
گلپایگانی.

تاریخ کتابت: ۷ ذی الحجه ۱۰۸۵ هـ.

مهر مستطیل درشت «لا اله الا الله الملك الحق
المبین محمد حسین بن ابوالقاسم» بر فراز صفحه
عنوان و انجامه کتاب نقش بسته، مهر دیگری بر
صفحه عنوان نقش بسته بیضوی با سجع «محمد
حسین بن ابوالقاسم امامی» و امضای تملک «هذا
منی و انا من الله»، در صفحه اول تملک
عبدالواسع الداحی در صفر ۱۱۷۳ هـ با خط
شکسته نستعلیق زیبا.

صفحات مجدول به طلا و مشکی و شنگرف.
نسخه تصحیح شده با حواشی نسبتاً فراوان بر
فراز متن شنگرف.

نسخه دارای اشکال که به مشکی یا شنگرف
رسم شده‌اند، چند حاشیه هم به کتاب الصاق
شده.

جلد: تیماج دورو، رو مشکی ضربی گره‌دار
طلاکوب، درون تیماج زرشکی ساده، عطف
چرم مشکی.

۱۲×۵/۲۴ سم. ۵۰۳ ص. ۲۲ س.

(← تصویر) (ثبت ۲۰۷۲۸۹)

۱۶۱۲۵

مجموعه

۱. خواص عرق گوگرد

(طب - فارسی)

(ص ۴-۱۷)

از:؟

مختصری است در بیان خواص و منفعت عرق
گوگرد که «ماء مبارک» گویند، و طریق ساختن آن.
آغاز: بسمله، الحمد لله الذی خلق الحکمة من نور
معرفة... اما بعد این مختصریست در بیان خواص و
منفعت عرق کردن گوگرد....

انجام: ... چون مکرر کند نافع بود اگر کسی را دانه‌ای
بواسیر در مقعد باشد دانه‌ها ازین روغن بمالد به شود، تمام
شد.

۲. اختیارات بدیعی (طب - فارسی)
(ص ۱۸-۱۳۳)

از: حاج زین الدین علی بن جمال الدین حسین
انصاری شیرازی، حاجی زین العطار (۸۰۶ هـ).
نسخه حاضر، مقاله دوم در داروهای مرکبه، از
اختیارات بدیعی است.

آغاز: بسمله، مقاله دوم از کتاب اختیارات بدیعی در
مرکبات مستعمل و در آن شانزده بابست...
انجام: ... اگر تمام منافع دریابند بعضی از آن لامحاله
حاصل شود انشاء الله تعالی.

۳. [رساله در طب] (طب - فارسی)
(ص ۱۳۴-۲۲۳)

از:؟

در برخی امراض بدن و علاج هر یک و بیان
نسخه‌ای که از ادویه مفرده و مرکبه برای هر بیماری
تجویز کرده است.

آغاز افتاده: ... حاجت بر ذکر طلا کند و بگذارد تا
خشک شود چون جماع کند بار نگیرد و اگر گرفته باشد
البته بیفتد....

انجام افتاده: ... نقرس که دردی بود دربندهای
انگشت یا حدوث این علت بیشتر از ماده فیقراست... سازم
بعلاج نقرس راه نمودن باشد که از این

متفرقات:

الف. شاه معجون از برای قوت باه

(ص ۲۲۴-۲۲۵)

ب. صفت معجون لقمان

(ص ۲۲۶-۲۲۷)

ج. سؤال شاه احمد چینی از حکیم ارسطو

(ص ۲۲۸-۲۲۹)

د. صفت معجون سیر جهت استسقا

(ص ۲۳۰-۲۳۶)

ه. روایاتی از معصومین (ع) در پزشکی

(ص ۲۳۷-۲۶۴)

خط مجموعه: نستعلیق نازیبا. تاریخ کتابت: ق

ه۱۳

در پایان اختیارات بدیعی (ص ۱۳۳) نوشته: "این

کتاب از مال خالص مرزا حسین حکیم ولد میرزا

علی اکبر مرحوم حکیم ساکن بحاس (?)

می‌باشد و کان ذلک شهر رجب المرجب سنه

۱۰۹۶هـ که به نظر نمی‌رسد تاریخ صحیح باشد،

روی برگ دوم یادداشت تملکی به سال ۱۲۲۳هـ

درج شده و چند یادداشت پزشکی در پیش آغاز

ثبت شده است.

جلد: تیماج تریاکی فرسوده ضربی ترنج و

سرترنج دار.

کاغذ: الوان.

۱۱/۲×۱۷ سم. ۲۶۶گ. ۱۳-۱۶س.

(ثبت ۲۰۷۲۹۰)

۱۶۱۲۶

شرح قانونچه

(طب-عربی)

از: مولی حسین بن محمد بن علی استرآبادی

(ه۸۳۱).

شرحی است مزجی از استرآبادی، از علمای ق ۵۹هـ

و از اصحاب سید اسمعیل مشتهر به حکیم الدین الطیب

الجیلی بر کتاب معروف قانونچه از تألیفات چغمینی

(ه۷۵۴) که آنرا به جهت امیر مرتضی از ملوک گیلان

(ه۸۳۷) تألیف نموده است و در ده مقاله می‌باشد.

نک: آستان قدس، ۱/ ۳۰۹-۳۱۱، ش ۱۲۶۹۰؛

دانشگاه، ۸/ ۷۰۹-۷۱۱.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی ابدع العناصر و الاجزاء

و اوجد الامزجة و الاعضاء... و بعد فقد دلت البراهین

العقلیة و الشواهد الثقلیة....

انجام: ...المختصر علی الحلوا و یقال له الحلوا یؤخر

و اقتصرنا فی تشریحه بهذا القدر.

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: سه شنبه ۲۸ صفر

۹۷۰هـ، در آغاز هم تاریخ روز سه شنبه ۱۰ ذی

الحجه ۹۶۹هـ به شنگرف ثبت شده که احتمالاً

شروع کتابت باشد.

بر همین صفحه یادداشت تملک محمدطاهر بن

محمد اسماعیل قمی ثبت شده، نسخه دارای

حواشی با خطوط متنوع، صفحات پیش آغاز و

پس انجام دارای یادداشتهای طبی فراوان، بر

فراز متن شنگرف.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ضربی ترنج دار.

۵/۱۲×۲۰ سم. ۲۷۲ص. ۲۱س.

(← تصویر) (ثبت ۲۰۷۲۹۱)

۱۶۱۲۷

حملة حیدری

(شعر-فارسی)

از: میرزا محمد رفیع بن محمد مشهدی متخلص به

بازل (۱۱۲۳-۱۱۲۴هـ).

مؤلف برادرزاده محمد طاهر وزیر عالمگیر شاهی

بود.

نزدیک بیست و هشت هزار بیت در سرگذشت

پیامبر اکرم (ص) حضرت امیرالمؤمنین علی (ع)، به تقلید

از شاهنامه فردوسی و دیگر سروده‌های حماسی

معروف، در بحر متقارب؛ و گویند از روی معارج النبوة

۱۳۵۱ هـ با مداد نوشته شده و اینکه آن را به زحمت به دست آورده است.
جلد: تیماج تریاکی ضربی ترنج و سرترنج دار فرسوده، عطف و لبه‌ها چرم مشکی مرمت شده.
۲۲×۵/۳۲ سم. ۶۵۴ ص. ۱۹ س.
(ثبت ۲۰۷۲۹۲)

۱۶۱۲۸

انوار التنزیل و اسرار التأویل (تفسیر - عربی) = تفسیر بیضاوی

از: ناصرالدین عبدالله بن عمر بن محمد بن علی بیضاوی شیرازی (۵۶۸۵ هـ).

نک: سپهسالار، ۱/ ۹۰-۹۲، ش ۲۰۹۰.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی نزل الفرقان علی عبده لیکون للعالمین نذیراً....

خط: نسخ قوی. کاتب: محمد بن مزحجی (?). شافعی. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۹ هـ.

عناوین و آیات شنگرف، با تصحیحات و حواشی بسیار در لابلای سطور و پیرامون نسخه، صفحه پایانی دارای شمسه‌ای زیبا با زمینه طلایی و عبارت «تم التفسیر بحمد الله و عونته» به رنگ سفید در آن نقش بسته، نه برگ آغازین در عصر صفوی بر نسخه افزوده شده و آن را تکمیل کرده، با صفحات مجدول به طلا و مشکی و صفحه اول دارای سرلوح متوسط، دو برگ الحاقی نیز در آغاز نسخه است مجدول که فهرست کتاب در آن رنگی نویسی شده است. نسخه را موریانه آسیب رسانده و صفحات مرمت و وصالی شده است، چند حاشیه نیز در صفحات الحاقی بر نسخه افزوده شده است.

جلد: تیماج تریاکی ضربی با ترنج زیبا، با چرم زرشکی سیر مرمت شده، عطف چرم زرشکی (ثبت ۲۰۷۲۹۳) براق.

مسکین فراهی ساخته شده. این منظومه را باذل تا روزگار عثمان به پایان برده و پس از درگذشتش دیگران آن را تکمیل کرده‌اند.

صاحب تذکره سرخوش (ص ۱۰) می‌نویسد:

”رفیع خان باذل، کتاب معارج النبوة را در زمینه شاهنامه فردوسی به نظم در آورده است و در آن جا تلاشها کرده، ”حملة حیدری“ نام نهاده، قریب چهل هزار بیت رسیده.”

این کتاب در سال ۱۲۰۹ هـ / ۱۸۱۹ م به قطع رحلی در بمبئی چاپ سنگی شده است.

نک: مرعشی، ۱۲/ ۱۷۲، ش ۴۶۰۶، مشار، ۵۸۷.

آغاز:

بنام خداوند بسیار بخش

خرد بخش دین بخش دینار بخش

همه کام دنیا و دین کردگار

از این هر سه نعمت نمود آشکار

انجام (مطابق ترتیب نسخه):

که فرمود سید علیه السلام

که باشد باجماع امت امام

خط: نستعلیق ناخوش. کاتب: عبدالله بن

ابوطالب (جای دیگر: نوری پائی؟). تاریخ

کتابت: جمعه ۲۴ ذی الحجه ۱۲۰۷ هـ. مکان

کتابت: قریه دار (ص ۵۵۸).

پس از آن گویا صفحات در صحافی جابه جا

شده یا منظومه دیگری است.

نسخه چرکین است و بد نگهداری شده، چهار

ستونی.

عناوین شنگرف یا صورتی.

ص ۵۵۹ یادداشت مطالعه‌ای مورخ ۱۳۳۴ هـ، نیز

یادداشت یادگاری محمد لواسانی ساکن میرک

جان (?). در ۲۶ رجب ۱۲۸۱ هـ خدمت استاعلی،

پایان نسخه یادداشت تملک چراغعلیخان

(نصیر الرعایا) در دوشنبه ۲۹ جمادی الاولی

۱۶۱۲۹

حاشیه معالم الاصول (اصول فقه - عربی)

از: میر سیّد علاء‌الدین حسین بن رفیع‌الدین مرعشی، خلیفه سلطان و سلطان العلماء (۱۰۶۴ هـ). شرحی است بر بخش اصول فقه از کتاب معالم شیخ حسن بن زین‌الدین عاملی (۱۰۱۱ هـ). صاحب حاشیه گوید: این حاشیه را هنگامی که معالم الاصول را می‌خواندم، بر آن نگاشتم. نک: مجلس، ۱۳۹/۲۵، ش ۸۵۴. آغاز: بسمله، حمدله، و بعد فیقول العبد الغریق... انی قد کتبت حین مطالعه کتاب معالم الدین... انجام: ... و موافقتها فاحتمال التقیة فی احدهما دون الآخر یوجب الترجیح فما ذکره ساقط.

خط: نسخ. کاتب: عبدالصمد بن محمد حسین همدانی. تاریخ کتابت: دوشنبه ۱۶ ربیع الاول ۱۲۴۸ هـ. مکان کتابت: در مدرسه کاسه گران دارالسلطنه اصفهان. عناوین «قوله» و بر فراز متن صورتی، تصحیح شده.

در انجامه تملک کتاب و هبه شرعی مولانا آقا عبدالصمد به سیّد محمد جواد بن محمد سعید حسینی در سال ۱۲۵۶ هـ درج شده، با مهر مستطیل درشت «عبده محمد جواد بن محمد سعید الحسینی الرضوی ۱۲۵۶»، در آغاز نیز یادداشت تملک «میرزا صادق روضه خوان همدانی نزل جولان ۱۳۴۴» با مهر بیضوی «صادق بن محمد حسن» و نیز مهر بیضوی «عبده محمد حسین بن محمد جواد الرضوی» مندرج است و یادگاری محمدطاهر. جلد: تیماج مشککی با عطف تیماج مشککی از جنس دیگر.

۱۵ × ۹/۸ سم. ۱۹۸ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۲۹۴)

۱۶۱۳۰

مفاتیح الغیب (تفسیر - عربی)**= التفسیر الکبیر**

از: فخرالدین محمد بن عمر رازی (۶۰۶ هـ). تفسیر بسیار مفصلی است که در هر آیه چند مسئله می‌آورد و به مطالب فلسفی مخصوصاً توجه فراوان دارد. نسخه حاضر از تفسیر آیه ۲۲ سوره بقره تا تفسیر آیه ۱۲۷ سوره بقره را دارد. نک: مرعشی، ۳/۲۸۴، ش ۱۱۱۴؛ مجلس، ش ۱۲۰۳۴؛ کشف الظنون، ۲/۱۷۵۶. آغاز افتاده: ... اکبر شهادة قل الله و الثانی قوله کل شیء هالک الا وجهه و المستثنی منه... انجام افتاده: ... علی قوله من البيت ثم ابتداء اسمعيل ربنا تقبل منا طاعتنا فأثنا هذا البيت فعلى هذا التقدير یکون...

خط: نسخ کهن. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۹ هـ. عناوین شنگرف، لبه‌های بعضی از اوراق آسیب دیده و مرمت شده است. جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی با نقوش اسلیمی که در وسط و حاشیه حک شده.

۱۷ × ۲۴ سم. ۲۹۸ ص. ۲۷ س.

(← تصویر) (ثبت ۲۰۷۲۹۵)

۱۶۱۳۱

بغیة الطالبین و حجة المتطببین (طب - عربی)

از: علاء‌الدین علی بن ابی‌الحزم قرشی، مشهور به ابن نفیس (۶۸۷ هـ). کتابی است در باره بیماری‌های مختلف بدن با ذکر اسباب و علامات و کیفیات هر یک، با مقدمه‌ای کوتاه در تعریف طب و انواع بیماری‌ها. آغاز: بسمله، رب أعن و بسر یا کریم قال الشیخ العالم الفاضل علاء‌الدین علی بن ابی‌الحزم القرشی ایده الله....

المستقیم... و بعد فان عدداً من المؤلفین و الناشرین الذین
یحسنون الظن بهذا العاجز....

انجام: ... و الصفحة عن زلاتنا فهو العفو الغفور، و آخر
دعواهم أن الحمد لله رب العالمین.

خط: رقعه. مکان کتابت: در نجف اشرف.

دو سطر آغازین کتاب و دو سطر پایانی به خط
شیخ آقا بزرگ طهرانی، عبارت پایانی شیخ
چنین است: «کتبه بانامله المرتعشة فی مکتبة
العامة فی النجف الاشرف فی اولی لالی البیضه
من شهر رمضان المبارک سنة اربع و ثمانین و
ثلثمائة و الف (۱۳۸۴) الفانی آقا بزرگ الطهرانی
عفی عنه»، نسخه برای انتشار به چاپخانه
فرستاده شده، و آثار حروفچین‌های سربی قدیم
بر روی کلیه صفحات به چشم می‌خورد^۱.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ضربی ترنج دار.

کاغذ: خط دار معمولی یک رو.

۱۷ × ۲۲ سم. ۸۴ ص. ۱۸-۱۹ س.

(ثبت ۲۰۷۲۹۷)

۱۶۱۳۳

تاریخ بلعمی (تاریخ - فارسی)

= ترجمه تاریخ طبری

از: ابوالمحمد بن محمود بن بلعمی (ح ۳۸۶ه).

متن از: محمد بن جریر طبری (۳۱۰ه).

از آغاز جلد اول تا پایان جلد سوم را داراست.

در ابتدای جلد سوم قید شده که «خدایوند کتاب

تفسیر محمد بن جریر طبری چنین گوید» که در فهرست

مختصر مجلس (ص ۱۵۹) گمان برده شده که آن تفسیر

طبری است، نه تاریخ طبری.

۱. یاد ایامی که ما حروفچین بودیم و پای گارسه با

حروف سربی حروفچینی می‌کردیم و البته ناگزیر

صفحات ارسالی مؤلف چرکین می‌شد. (اشکوری)

آغاز: بعد حمد الله... ایدک الله سؤلک بالطاعة و
بذلت فی هذا المختصر جهد الاستطاعة....

انجام (ناتمام): ... فیقولون حمرة فلغمونیه و
فلغمونى احمر و انت الان لا یخفی علیک استخراج
علاماتها.

خط: نسخ نیکوی کهن. تاریخ کتابت: ق ۹ه.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف.

روی برگ آغازین یادداشت تملک محمد صلاح

الدین بن برهان الدین ابراهیم بن سلار الدین (?)

احمد شهیر به ابن جیبیه (? در سال ۸۶۲ه و

یادداشت تملک دیگری به سال ۹۸۵ه درج

شده، نیز مهر دائره ای درشت «المتوکل علی الله

الغنی... الحسینی ۱۰۳۳» و تملک «احمد بن

محمد صادق طیب در سال ۱۱۲۴» با مهر

بیضوی وی مشهود است، کاغذ محتوای این

یادداشت‌ها از اصل نسخه نبوده و بر روی برگ

اول چسبانده شده و احتمال می‌رود که صفحه

اول حاوی یادداشت‌هایی بوده که با این کار از

بین رفته است، پشت صفحه آخر نیز کاغذ

دیگری چسبانده شده و یادداشت‌هایی بر آن

حک شده است، لبه کاغذها برش خورده.

جلد: تیماج قهوه‌ای روشن ضربی با نشان ترنج

به سبکی خاص، عطف تیماج قهوه‌ای سیر.

۱۷ × ۲۴ سم. ۱۲۰ ص. ۱۹ س.

(← تصویر) (ثبت ۲۰۷۲۹۶)

۱۶۱۳۲

العلامة البیاضی و کتابه (تراجم - عربی)

الصراط المستقیم

از: شیخ آقا بزرگ طهرانی (۱۳۸۹ه).

در مقدمه جلد دوم کتاب الصراط المستقیم الی

مستحقى التقدیم چاپ شده است.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی هدانا الی الصراط

شیخعلی بیگ مکرری در سال ۱۱۶۵ هـ، موسی بیگ ابن شیخعلی بیگ در سال ۱۱۶۹ هـ در قریه قمچوغه.
جلد: تیماج قهوه‌ای روشن ضریبی ساده.
۱۸/۵ × ۲۵ سم. ۲۵ گ. ۲۱ س.
(ثبت ۲۰۷۲۹۸)

۱۶۱۳۴

قرآن کریم (مترجم) (قرآن - عربی و فارسی)
آغاز (ترجمه): آن گروه همیشه بر راه راستند از پروردگار ایشان و آن گروه ایشانند رستگاران (اولئک علی هدی من ربهم و اولئک هم المفلحون)....
خط: نسخ ممتاز. کاتب: اسدالله بن شیخ حسن متولی امامزاده سید ابراهیم. تاریخ کتابت: شنبه سلخ شوال ۱۲۳۷ هـ.
انجامه دعائی نیز به خط نستعلیق زیبا در توسل بر حضرات معصومین^(ع) درج شده توسط حسن بن کاظم حسینی کاظمی الاصل همدانی المسکن در رمضان المبارک ۱۳۱۳ هـ.
ترجمه‌ها به صورت زیرنویس به قرمز نوشته شده، عناوین سوره‌ها نیز قرمز، صفحات مجدول به زر و مشکی، خطوط جداکننده متن و ترجمه مشکی دو سطری نازک.
صفحات دارای رکابه.
فواصل آیات دایره ساده زرین، دو صفحه آغازین را در آنها سوره فاتحه و آیات آغازین بقره کتابت شده دارای تذهیب با نقوش اسلیمی زرین و قرمز و نارنجی و لاجورد همراه با سرلوح زیبا، در این دو صفحه ترجمه نوشته نشده است.
برگ اول که بنظر می‌رسد وقف‌نامه یا یادداشت دیگری داشته روی برگ دیگری کاملاً چسبانده شده است.

نک: مجلس، ش ۸۲۲۱.
آغاز: بسمله، سپاس و آفرینش مر خدای کامران و کامکار و آفریننده زمین و آسمان....
انجام: ... و ابتدای آن از انساب پیغمبر^(ص) بیان کنیم الحمد لله رب العالمین.
خط: نستعلیق نیکو. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۰ هـ.

هر جزء از صفحه جدیدی شروع شده، عناوین و بر فراز آیات شنگرف، در پایان جزء اول (ص ۲۹۱) ارتحال حاجی سلیم خان سهام الممالک در شش ساعتی یوم شنبه سوم جمادی الاولی ۱۳۲۰ هـ ثبت شده، اسامی اجداد وی نیز ثبت شده، سپس نوشته‌اند: «آرامگاه بوداق سلطان حکمران ساوجبلاغ، مکرری» و ماده تاریخ فوت او «دخل بباب الرحمة = ۱۳۲۰» و این دو بیت:
(چراغ دودمان اجداد) و تاریخ
شد از بهر سلیم خان ابن قوج خان
۱۳۲۲

ز حق بادا چراغ خاندان هم
باقبال و بدولت باد و ایمان
نسخه در تملک قوج مکرری بوده و در ص ۴۷ یادداشتی نوشته به خط نستعلیق زیبا در تاریخ ثبت ۱۰ ذی الحجه ۱۳۱۷ هـ، و چند جای دیگر نیز یادداشت دارد، صفحه آغازین نونویس به قلم همین قوج، و توجه داده که سال تألیف تاریخ تصنیف کتاب چه زمانی بوده است، روی برگ اول خط اسرار و نوعی استخاره و رباعی از فهم حروف صورت خلاصی درج شده است.
در ص ۶۳۵ کاتبی به خط شکسته نستعلیق در تاریخ رجب ۱۲۹۰ هـ یادداشتی نوشته و بر عمر گذشته افسوس خورده، در ص ۶۳۷ ده تاریخ تولد ثبت شده، از جمله تولد محمد بیگ خلف

جلد: لاکي رنگ و روغن نفيس با نقوش تزئينی
و ابر و باد و گره.

۲۳ × ۳۴ سم. ۵۶۵ ص. ۲۳ س.

(ثبت ۲۰۷۲۹۹)

۱۶۱۳۵

مجموعه

۱. حاشیه تشریح الافلاک (هیئت - عربی)

(ص ۱-۴۹)

از: شیخ بهاء‌الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۰ هـ).

حاشیه‌ای است مختصر که شیخ بهایی برای کتاب

دیگر خود، تشریح الافلاک نگاشته است.

آغاز: بسمله، الحمد لله علی افضاله و الصلوة علی

محمد و آله هذه حواشی كتبها الشيخ... قوله احتوت من
فن الهيئة....

انجام: ... رأس البلد و مكة معاً و الظل فی سطحها لا
محالة.

۲. تفریح الادراک

(هیئت - عربی)

فی توضیح تشریح الافلاک

(ص ۵۴-۳۹۴)

از: صدرالدین محمد بن صادق الحسینی (ق ۱۱ هـ).

شرحی است بر تشریح الافلاک شیخ بهایی که ابتدا

عبارات او را با عنوان «قوله» نقل می‌کند و سپس شرح

می‌دهد. تاریخ تألیف این شرح شب عاشورای سال
۱۰۸۳ هـ بوده است.

آغاز: بسمله، الحمد لله منیر الثواقب الدوارة حول

الارض بتدبیره و مدیر الكواكب... اما بعد فيقول الفقير...

هذه حواش اتفقت منى....

انجام: ... سمت القبلة عن الجنوب الى الغرب سبعاً و

عشرين درجة تحقق عن تأليفه... من هجرة سيد الانام
فالحمد.

خط مجموعه: نستعلیق.

نسخه در عصر صدرالدین حسینی، مؤلف رساله

دوم، نگاشته شده و حواشی زیادی از او دارد با

عنوان «منه ایده الله تعالی»، حاشیه را محمد

علی بن مرادعلی طالقانی با اصلش در تاریخ ۱۱

ربیع الاول ۱۱۰۱ هـ مقابله کرده، پس از تغییراتی

که مصنف - دام ظلّه - داده بود (معلوم می‌شود

مؤلف تا سال ۱۱۰۱ هـ زنده بوده)، این کار را

طالقانی برای سید نجیب زکی المعی محمد هادی

حسینی رشتی انجام داده که مطالعه کرده و به

مضمونش عمل کند، روی ص ۵۱ (بین دو کتاب)

یادداشتی است مهم بدین مضمون: «در سنه

احدی و ثمانین و خمسمائه (۵۸۱) بمه رجب

هفت کوكب سیاره در سوم درجه میزان بر یک

دقیقه مجتمع شدند و این اولین قران بود در مثلثه

هوایی با قران جمیع کواکب، منجمان حکم کردند

که در تمامت ربع مسکون از آسیب طوفان باد اثر

آبادانی نماند بلکه کوهها خراب شود و زیر زمینها

حفر کردند تا ایشان را از طوفان باد پناه باشد و

چون هنگام قران وقت پدر (؟ بذر) بود و اعتدال

خریفي اتفاقاً چندان باد نبود که غله پاک کنند و در

آن سال از بی بادی غلّها تمام پاک نشد و در روز

حکم چراغی بر سر مناره بردند باد آنرا نشانند و

تا شب سوخت و در این صورت حدیث (من صدق

منجماً فقد کذب بما نزل علی محمد). ظهوری هر

چه تمام‌تر یافت. بزرگی در این معنی گفت:

گفت انوری که از سبب بادهای سخت

ویران شود عمارت خرگه نیر بربری (؟)

در روز حکم او نوزیدست هیچ باد

یا مرسل الريح تو دانی و انوری»

جلد: مقوایی با روکش گالینگور آبی، گوشه‌ها و

عطف تیماج قهوه‌ای عطف عقددار فرسوده.

۱۴ × ۱۹/۵ سم. ۳۹۴ ص. ۱۲ س.

(← تصویر) (ثبت ۲۰۷۳۰۰)

۱۶۱۳۶

شرح تجرید العقاید
= شرح تجرید الکلاماز: شیخ علاء‌الدین علی بن محمد قوشچی
(۵۸۷۹هـ).

شرحی است بر تجرید العقاید خواجه نصیرالدین طوسی (۶۷۲هـ) درباره عقاید شیعه امامیه، که برای سلطان ابوسعید تألیف نموده و معروف است به شرح جدید در شش «مقصد»: نخستین در امور عامه، ششمین در معاد، و هر مقصد چند فصل دارد.

نک: مجلس، ش ۴۹۳۶ و ۴۹۶۵؛ ذریعه، ۳/ ۳۵۲. آغاز: بسمله، اما بعد حمد واجب الوجود علی نعمائه و الصلوة علی سید انبیائه... انجام: ...انه فرض کفایة لا فرض عین، فاذا قام به قوم سقط عن الآخرین و... هذا آخر ما تیسر لنا من شرح تجرید الکلام.

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: احتمالاً ق ۱۰هـ. دارای تصحیحات و حواشی فراوان، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، حاشیه‌ها به خطوط مختلف است، نسخه از جمله شصت جلد کتابی است که فخرالنساء خانم بنت مولانا عبدالکریم طبسی برحسب وصیت مولانا محمدعلی (برادر واقفه) وقف بر کافه طببله شیعیان کرده، در سال ۱۱۰۲هـ طبق وصیت نامه مفصلی که در آغاز نسخه کتابت شده، وقف نشان نیز در بعضی از صفحات مشهود است، اوراق دارای رکابه، به نظر می‌رسد از روی نسخه درس خوانده می‌شده است، و جاهایی که بیشتر خوانده شده مانند مقصد دوم در جواهر و اعراض، حواشی مفصل‌تری دارد، عناوین به شنگرف در حاشیه نیز نوشته شده.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده.
۱۵ × ۲۱/۵ سم. ۵۹۲ ص. ۲۵ س.

(ثبت ۲۰۷۳۰۱)

۱۶۱۳۷

[کتابی در طب]
(طب - فارسی)

از:؟

عناوین آن مقاله اول (بیست و پنج باب): ... باب سوم... فصل اول صداع، فصل دوم سرسام، فصل سوم در سدر دوار، فصل چهارم در سبات، فصل پنجم در سهر، فصل ششم در فساد فکر، فصل هفتم در مالیخولیا، فصل هشتم در جنون، فصل نهم در کابوس، فصل دهم در صرع... فصل پانزدهم در تشنج، فصل شانزدهم در رعشه.

باب چهارم در امراض بینی: فصل اول در سوء مزاج گرم، فصل دوم در اورام بینی، فصل سوم در جراحی بینی... فصل هفتم در زکام و نزله (در هشت نوع).

باب پنجم در امراض که عارض می‌شود در لب (در چهار فصل)

باب ششم در امراض دندان (در چند فصل).

باب هفتم در امراض لثه و بیخ دندان.

باب هشتم در امراض زبان و دهان.

باب نهم در امراض حلق.

باب دهم در امراض قصبه ریه و نفس ریه و سینه...

باب بیست و دوم در امراض رحم.

باب بیست و سوم در امراض سینه و تدی...

باب بیست و پنجم در حدبه و ریاح و افریسه و درد

پشت و مفاصل و تقرس.

مقاله دوم در امراض غیر معین به عضو (هشت باب)

باب اول در حمیات...

۱. در بعضی از صفحات حاشیه «منه رحمه الله دارد» ولی در کنار همین حواشی روی برگ چهارم حاشیه‌ای است با عنوان «منه سلمه الله» که اگر مراد مصنف باشد بنا بر این نسخه باید مربوط به ق ۹هـ باشد، والله العالم.

۱۶۱۳۹

موسی و خضر (شعر - فارسی)
از: احمد بن محمد شفیع (میرزا کوچک) وصال
شیرازی (۱۲۹۸ هـ).

مثنوی است در بحر رمل در ماجرای موسی نبی (ع)
با خضر نبی (ع) در طرح برخی مضامین و مفاهیم عرفانی
و در نهایت با توسل به ائمه معصومین (ع) و چند رباعی به
پایان برده است.

نیز نک: مجلس، ش ۱۱۴۸۸.
آغاز افتاده:

چونکه درک چیزها از حد شود
هرچه را حدیست از مدرک شود
نور رویت را نه حد منتهاست
پس برون از حد در ماسواست
انجام افتاده:

نسبتی دارد مر آن لنگر ولی
نسبت آن چون خرف با نسبت گوهر نگر
خط: نستعلیق نازیبا. تاریخ کتابت: ق ۱۴ هـ.
صفحات مجدول و هر مصرع درون کادر با کتاب
بنفش یا قرمز یا نارنجی آب رنگ عجلولانه و
ناپخته، نسخه چرکین.
جلد: چرم قهوه‌ای روشن ضربی ترنج و سر ترنج
دار.
کاغذ: روسی آبی مارک دار، چند برگ اول، یا
پرزدار رنگی.

۱۷/۵ × ۱۱ سم. ۲۰۴ ص. ۱۱ س.

(ثبت ۲۰۷۳۰۴)

۱۶۱۴۰

الکشاف عن حقائق غوامض (تفسیر - عربی)
التنزیل

از: جار الله محمود بن عمر زمخشری (۵۳۸ هـ).
از تفسیر سوره واقعه تا پایان کتاب را داراست.

باب سوم در امراض ظاهر جلد...

باب هشتم در سموم [و] زهرها (در سه فصل).
خط: نستعلیق نیکو. تاریخ کتابت: احتمالاً ق
۵۱۲ هـ.

عناوین شنگرف، مرمت شده.
جلد: چرم مشکی ضربی ترنج دار.
۱۳ × ۱۹ سم. ۵۳۰ ص. ۱۶ س. (ثبت ۲۰۷۳۰۲)

۱۶۱۳۸

حزن الائمة (مناقب - فارسی)

از: ربیع بن محمود (ق ۱۳ هـ).
در چند فصل که از حزن حضرت آدم (ع) شروع
می‌شود و به حزن و مصائب معصومین (ع) می‌رسد، با
بیان اشعار مناسب در هر مبحث.

شروع تألیف در اصفهان به سال ۱۲۵۵ هـ در ایام
سلطنت محمد شاه قاجار بوده و ختم آن در روز جمعه ۳
رمضان المبارک سال ۱۲۵۶ هـ در همدان.

آغاز: بسمله، نعمدک یا ذا العظمت... اما بعد بر
عارف و غافل مخفی نماند که خداوند قادر بنده‌گان
مخصوص خود را امتحان مینماید....

انجام: ... پس بر عارف و غافل مخفی نماند که این
رساله کثیر الفایده در همین جا ختم نمودیم و ابتداء در
تألیف این رساله که در اصفهان و ختم آن در بلدة همدان
واقع شد... در یوم جمعه سنه ۱۲۵۶.

خط: نستعلیق تحریری به خط مؤلف.

گاهی تغییراتی داده با حواشی مختصر.

مقداری از خطبه آغازین کتاب پاره شده و از بین
رفته، بر فراز اسمهای خاص شنگرف، رؤوس
مطالب در حاشیه به صورت چلیپا نگارش یافته
است.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده.

۲۱ × ۳۰ / ۸ سم. ۷۶۰ ص. ۲۵ س.

(ثبت ۲۰۷۳۰۳)

نک: مرعشی، ۵۲/۲۸، ش ۱۱۰۲۸؛ مجلس، ش ۷۲.
آغاز افتاده: ... الملائكة احاطت به شواظ و نحاس
کلاهما بالضم و الکسر ...

انجام: ... بواسع طولہ و سابغ نولہ انه الجواد الکریم.
خط: نسخ. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۱ هـ.
بر فراز آیات شنگرف، آیاتی که زمخشری
تفسیر کرده به صورت کامل در حاشیه متن درج
شده، تصحیح شده، در پایان نسخه یادداشت
خرید نسخه در اصفهان به مبلغ ۲۰ ریال در سال
۱۲۲۴ هـ با مهر مربع «العبد المذنب اسدالله»،
بعضی از صفحات وصالی شده، ص ۱۰۷-۱۱۴
نونویس است.

۱۶۱۴۲
شرح الهدایة الأثریة
= **شرح هدایة الحکمة**
از: احمد بن محمود هروی خزریانی ملازاده
(قاضی زاده هروی) (ق ۸ هـ).

شرحی است بر هدایة الحکمة مفضل بن عمر ابهری
ملقب به اثیرالدین (۶۶۳ هـ) که شروع بسیاری بر آن
نگاشته شده است.

نک: مدرسه حجتیه قم، ۱۰۴ (به نام شرح هدایة
الحکمة معرفی شده است)؛ دائرة المعارف، ۱/۱۵۷، ش
۲/۲۲۹ و ۱/۳۰۱.

آغاز افتاده: ... الطبیعی و الالهی لتقدمه بالآلیة و
الطبیعی علی الالهی لتقدمه بالنسبة الینا ...

انجام افتاده: ... فلان المؤثر فی الفلک لو کان نفساً
لکان تأثیرها فیہ بواسطه الجسم الذی هو آله لها فی
صدور افعالها عنها و اذا کان كذلك لزم.

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲ هـ.
دارای حاشیه نویسی، به ندرت نشانی «بلغ»
دارد.

جلد: چرم مشکى.
۱۳/۵ × ۲۳ سم. ۱۵۸ ص. ۲۰ س.

(ثبت ۲۰۷۳۰۷)

۱۶۱۴۳
طبیب الحکماء فی
الخواص و العوام
منسوب به: لقمان حکیم.

مجموعه روایات و اقوالی است در برخی عقاید و
باورهای عامیانه و نصایح اخلاقی و دستورات بهداشتی
و طبی و غیره.

نک: مرعشی، ۵۲/۲۸، ش ۱۱۰۲۸؛ مجلس، ش ۷۲.
آغاز افتاده: ... الملائكة احاطت به شواظ و نحاس
کلاهما بالضم و الکسر ...
انجام: ... بواسع طولہ و سابغ نولہ انه الجواد الکریم.
خط: نسخ. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۱ هـ.
بر فراز آیات شنگرف، آیاتی که زمخشری
تفسیر کرده به صورت کامل در حاشیه متن درج
شده، تصحیح شده، در پایان نسخه یادداشت
خرید نسخه در اصفهان به مبلغ ۲۰ ریال در سال
۱۲۲۴ هـ با مهر مربع «العبد المذنب اسدالله»،
بعضی از صفحات وصالی شده، ص ۱۰۷-۱۱۴
نونویس است.
جلد: چرم قهوه‌ای روشن ضریبی ترنج و سرترنج
دار.
۲۰/۳ × ۲۷/۸ سم. ۳۲۸ ص. ۲۷ س.

(ثبت ۲۰۷۳۰۵)

۱۶۱۴۱
شرح شرایع الاسلام
از:؟
شرح مزجی مفصلی و استدلالی است بر شرایع
الاسلام محقق حلی.

نسخه حاضر فقط کتاب الطهارة تا مباحثی از حیض
را داراست.

آغاز افتاده: ... و کل واحد منها ای الثلثة التی هی
الوضوء و الغسل و التیمم ینقسم باصل الشرع او بحسب
العارض الی واجب ...

انجام: ... و المنتهی الاجماع و الکلام فیہ کما سبق
فی الجنب فلاحظه.

خط: نستعلیق مایل به نسخ به خط مؤلف.
با اصلاحات و خط خوردگی و اضافات فراوان
ظاهراً از اواخر ق ۱۳ هـ.
جلد: گالینگور قهوه‌ای طرح دار.

- آغاز: این چند کلمه از نسخه کتاب لقمان حکیم...
بسمله، و اگر کسی خواهد که دهن گرگ را به بندد اندک
ریسمان بردارد....
- انجام: ... اگر اسهال شود جوز پیاز را در سر آتش
پخته تناول نماید و در آن اثنا دهن صاحب گفت زخم
میشود.
- خط: نستعلیق نازبیا. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.
نسخه فرسوده و خسته.
جای عناوین نانوخته.
روی برگ اول اشعاری در مدح و منقبت
امیرمؤمنان علی (ع) درج شده.
جلد: گالینگور قهوه‌ای که بر قامت کتاب استوار
نیست.
۱۱/۵ × ۱۹/۵ سم. ۳۲ ص. ۱۲ س.
(ثبت ۲۰۷۳۰۸)
- ۱۶۱۴۴
- [بیاض متفرقات]
۱. مختصر در تجوید (تجوید - فارسی)
(ص ۳-۷)
از:؟
در یک مقدمه و پنج فصل و خاتمه‌ای:
مقدمه در ذکر اموری که قبل از شروع دانستن
است.
فصل اول در بیان مخارج حروف.
فصل دوم در بیان مد.
فصل سوم در احکام تنوین و نون ساکنه.
فصل چهارم در احکام را.
فصل پنجم در ادغام.
خاتمه در ذکر تجوید فاتحه و اخلاص.
آغاز: بسمله، این مختصر از تجوید مشتمل است بر
مقدمه و پنج فصل و خاتمه اما المقدمه در ذکر اموری....
- انجام: ... بلکه تحرز از آن گاهی باعث خروج را از
مخرج خود می‌شود والله اعلم.
۲. صفات امیرالمؤمنین (ع) (حدیث - عربی)
(ص ۸-۹)
۳. در علم نقطه
(ص ۱۰)
۴. نصاب الصبیان (لغت - فارسی)
(ص ۱۱-۳۷)
از: ابونصر مسعود بن ابی بکر فراهی (۵۶۴۵ هـ).
فرهنگ منظومی است در بحرهای مختلف
عروضی، برای لغات و واژه‌های عربی - فارسی با
دیباچه‌ای به نثر شیوا، و مجموعاً ۱۲۲۲ واژه ترجمه
شده است. این منظومه مورد اهتمام دانشمندان لغت و
ادب فارسی قرار گرفته و بر آن شروحن فراوانی
نوشته‌اند، در نسخه حاضر، لغات عربی و معادل فارسی
هر یک در جلوی آن که به نظم کشیده شده است، با ذکر
حرف «ع» (عربی) و «ف» (فارسی) در زیر کلمات درج
شده است.
آغاز:
چنین گوید ابونصر فراهی
کتاب من بخوان گر علم خواهی
۵. در ذکر کلمه شهادت (اعتقادات - عربی)
(لا اله الا الله)
(ص ۳۸-۴۰)
۶. پندنامه یکصد و چهارده (اخلاق - فارسی)
که لقمان حکیم به پسر خود وصیت
کرده است
(ص ۴۰-۴۲)

آغاز: بسمله، الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی... و بعد این مواعظی است که مولای مکرم و مقتدای معظم... بسمله، قال روحی له الفدا....

انجام: ... جمیع آسمان و زمین و خلق مابین آن فانی میشوند و حال آنکه حور العین از نور ایشان خلق شده‌اند. خط: نستعلیق مایل به نسخ، احتمالاً به خط مدون. تاریخ کتابت: به سال ۱۲۸۸ هـ یا نزدیک همان تاریخ.

جلد: گالینگور مشکی ساده.

۱۲ × ۵/۱۹ سم. ۳۰ ص. ۱۸ س.

(ثبت ۲۰۷۳۱۰)

۱۶۱۴۶

[رساله تنبیه و تعلیم] (حکمت - فارسی)
از:؟

رساله‌ای است کوتاه در آفرینش جهان و تعیین عرش و افلاک و منازل سماوی، با عناوین «تنبیه و تعلیم»: ... خامس در تعیین عرش؛ سادس در معرفت قدمین؛ سابع در معرفت ایجاد فلک اطلس و بروج و دور ایشان؛ ثامن در ایجاد فلک منازل؛ و در متن، صور و دوایری در توضیح متن آمده است.

نسخه حاضر از تنبیه و تعلیم پنجم تا آخر رساله را داراست.
آغاز افتاده: ... و او را ظهور نیست الا باجسام و وجود او بعد از قلم و لوح و طبیعت بود و بوساطت ایشان لاجرم....

انجام: ... و صورت دایره کلیه جامعه اینست که نمودیم و الله اعلم.

خط: نستعلیق. کاتب: محمد تقی بن رفیع الدین (فناری؟). تاریخ کتابت: ۶ جمادی الآخر ۱۰۵۲ هـ.

اشکال سنگرف و مشکی. عناوین و بر فراز آیات هم سنگرف.

۷. مطلوب کل طالب (ادب - فارسی)

من کلام علی بن ابی طالب

(ص ۴۲-۶۲)

از: رشید الدین محمد بن عبدالجلیل عمری و طواط (۵۷۳ هـ).

به ش ۱۶۱۱۸/۳ در همین فهرست مراجعه شود.

آغاز: بسمله،

ابتدا می‌کنم بنام خدا

که سخن را ازوست آرایش...

حال خلد و جحیم دانستم

به یقین آنچنانکه می‌باید

انجام افتاده:

فی المثل گر زوال آمد علم

بود از مرگ عالم آسان تر

زواپاء الدنيا.

خط: نستعلیق. کاتب: میرزا عبدالله موسوی بن میرزا حسینعلیخان بن سید محمد علی معروف به میرزا نصر الدین حیدر همدانی. تاریخ کتابت: ۱۷ صفر ۱۱۹۴ هـ (ص ۷)، ۲۹ صفر همان سال (ص ۳۷ پایان نصاب).

مهر «زین العابدین» در صفحه دوم به کرات کوبیده شده. جلد: چرم مشکی.

۲۰ × ۹/۵ سم. ۶۲ ص. سطرها مختلف.

(ثبت ۲۰۷۳۰۹)

۱۶۱۴۵

مواعظ ماه رمضان (مواعظ - فارسی)

از: میرزا محمد باقر (ق ۱۳ هـ).

مجموعه مواعظی است مدون، که یکی از شاگردان میرزا محمد باقر، در پای منبر ایشان، در ماه مبارک رمضان سال ۱۲۸۸ هـ یادداشت کرده، به حسب خواهش عده‌ای از دوستان و برادران دینی که برای ایشان تحریر کرده و نامی از خود نیاورده است.

- جلد: گالینگور مشکی ساده.
۱۱/۶ × ۱۹/۵ سم. ۲۲ ص. ۱۴ س.
(ثبت ۲۰۷۳۱۱)
۸. طریق دیدن ماه نو
= در رؤیت هلال
(ص ۳۳)
از: شیخ بهاء‌الدین عاملی.
(شعر - فارسی)
- ۱۶۱۴۷
- [بیاض متفرقات]
۱. در شناخت نفس
(ص ۱-۲)
(فلسفه - فارسی)
۹. اشعاری پراکنده در
مواعظ و اخلاق
(ص ۳۳)
(اخلاق - فارسی)
۲. خلاصه رساله هشتم از
قسم دوم در تربیت انسان از اخوان الصفا
و خلان الوفا در تهذیب نفس
(ص ۳-۱۲)
(فلسفه - فارسی)
۱۰. حکایات اخلاقی
(ص ۳۴-۳۶)
(اخلاق - فارسی)
۱۱. فی النصایح
(از لقمان حکیم و نظام الملک و عیسی ع)
و دیگران
(ص ۳۷-۴۰)
(اخلاق - فارسی)
۳. وصیت نامه خواجه
عبدالخالق غجدوانی که جهت فرزند
معنوی خود خواجه اولیاء کبیر فرموده
(ص ۱۳-۱۴)
(اخلاق - فارسی)
۱۲. بحر طویل شاهد
(ص ۴۱-۴۲)
(شعر - فارسی)
۴. مناجات محرم
بارگاه حضرت باری یعنی عبدالله انصاری
(ص ۱۵-۲۰)
(مناجات نامه - فارسی)
۱۳. حکایات اخلاقی
(ص ۴۲)
(اخلاق - فارسی)
۵. اشعاری منتخب
از بوستان سعدی
(ص ۲۱)
(شعر - فارسی)
۱۴. من لغة
(عربی به فارسی)
(ص ۴۳)
(لغت - عربی به فارسی)
۶. اشعاری از محمدقلی سلیم
(ص ۲۲-۲۸)
(شعر - فارسی)
۱۵. در نصایح با حدیثی
از حضرت رسول اکرم (ص)
(ص ۴۴)
(اخلاق - فارسی)
۷. حکایت من زاد المسافرین
میرحسین
(ص ۲۸-۳۲)
(شعر - فارسی)
۱۶. در اختلاج اعضا
(ص ۴۵-۴۷)
(طب - فارسی)

۱۷. **نامه منظوم ملا ساجد به** (شعر - فارسی)
آقا رضی در قالب غزل و جواب وی
 (ص ۴۷-۴۹)
- خان اوزبک نوشته.
 — جواب که عبدالمؤمن خان به نواب شاه عباس نوشته.
۱۸. **رساله در پند و اندرز** (اخلاق - فارسی)
 (ص ۵۰-۷۹)
 در چند فصل.
 آغاز و انجام آن افتاده است.
۱۹. **شعر ترکی** (شعر - ترکی)
 از: شاعری با تخلص مفلوک.
 (ص ۸۰-۸۱)
۲۰. **اشعاری پراکنده** (شعر - فارسی)
 (ص ۸۲-۸۳)
- خط: نستعلیق به خطوط مختلف راسته یا چلیپا.
 تاریخ کتابت: ق ۱۲ هـ.
 در ص ۴۹ شعری نوشته شده به خط نستعلیق
 زیبا توسط زین‌العابدین شریف نائینی فرزند
 ابوالبقا (کلانتر نائین) در رجب ۱۱۷۹ هـ.
 عناوین و نشانی‌ها شنگرف.
 جلد: چرم مشکی.
 ۱۰ × ۵/۲۱/۵ سم. ۸۳ ص. سطر مختلف.
 (ثبت ۲۰۷۳۱۲)
- ۱۶۱۴۸
- [بیاض نامه‌های
شاه عباس صفوی]
 بیاض مجموعه نامه‌ها و جواب‌هایی است که بین
 شاه عباس اول و اوزبکان رد و بدل شده با این عناوین:
 — سواد کتابت عبدالمؤمن خان اوزبک که به نواب
 شاه عباس حسینی صفوی نوشته.
 — دعا و سلام جواب که شاه عباس به عبدالمؤمن
- خان اوزبک نوشته.
 — جواب نامه که نواب شاه عباس به عبدالمؤمن
 خان نوشته و امام قلی بیگ را مصحوب ایلچی اویز
 محمد بیگ قنفرات به رسم رسالت روانه نمود.
 — جواب که عبدالمؤمن خان به نواب شاه عباس
 حسینی مصحوب قاصد بافقی نوشته.
 — جواب که شاه عباس به عبدالمؤمن مصحوب
 علی بیگ شعبان اوغلی ذوالقدر نوشته.
 — سواد نامه که عبدالمؤمن خان نوبتی دیگر به
 نواب شاه عباس حسینی الصفوی نوشته.
 — جواب که نواب شاه عباس به عبدالمؤمن خان
 اوزبک نوشته.
 — نقل کتابت نواب جلال‌الدین محمد اکبر پادشاه
 هند که به تحریر اصفهان مصحوب منوچهر بیگ...
 مرسل داشته.
 — سواد کتابت که نواب شاه عباس به نواب جلال
 الدین محمد اکبر پادشاه هند به مصحوب منوچهر بیگ
 ایشک آقاسی باشی نوشته.
 — سواد نامه‌ای که نواب جلال‌الدین محمد اکبر
 پادشاه هند ایضاً به نواب شاه عباس نوشته.
 آغاز و انجام ناقص است.
 آغاز افتاده: ... بیخ به تیغ آنچنان، کز تو نماند اثری
 در جهان؛ و با وجود عدم بسماع و استماع اخبار...
 انجام افتاده: ... ناموس اکبر شریعت غرا و قسطاس
 اعظم عقل بیضا.
 خط: نستعلیق.
 تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.
 عناوین و نشانی‌ها و بر فراز آیات شنگرف.
 جلد: چرم مشکی.
 ۱۳ × ۴/۱۵ سم. ۷۶ ص. ۱۳ س.
 (ثبت ۲۰۷۳۱۳)

صالح بن محمد حسن ارغندی از روی نسخه
مصنف که سال ۱۰۲۱ هـ تحریر یافته بود، رساله
دوم نیز به خط سید محمد که با خودنویس آبی
کتابت شده، عناوین رساله اول و بعضی اشکال
شنگرف.
روی ص ۱۰ وقف نشان درج شده، ص ۱۱ و ۱۲
نیز الحاقی کاتب است.
۹/۸ × ۱۶ سم. ۳۰ ص. ۱۷ س.
(ثبت ۲۰۷۳۱۴)

۱۶۱۵۰

تفسیر آیه الكرسي (مواعظ - فارسی)
گویا از: میرزا محمدباقر همدانی.
تفسیر آیت الكرسي را طی پانزده مجلس به
صورت «مجلس» بیان کرده، و شخصی آنها را به همان
سبک گفتاری نگاشته است. سپس تصحیح و تعدیلاتی
روی آن انجام شده است. مفسر سعی دارد با تطبیق آیات
و روایات بر مقتضات شیعی به اثبات امامت بپردازد.
آغاز: بسمله، قال روحنا له الفداء بعد البسملة و
الحمد و الصلوة و اللعن و قراءة آیه الكرسي در ایام سال
سخن در شرح آیه مبارکه یشفع بود....
انجام: ... اما ماها اسم خود را بنده گذاشته‌ایم و در
بندگی خود شرمنده و روسیاهیم و صلی الله علی محمد و
آله الطاهرين.
خط: نستعلیق تحریری. تاریخ کتابت: ق ۱۴ هـ.
با تصحیحاتی شاید از مؤلف یا به خط وی، با
خط خوردگی و اضافات و اصلاحات.
جلد: چرم قهوه‌ای روشن ضربی ترنج دار.
۱۲ × ۷/۱۸ سم. ۲۱۴ ص. ۲۴ س.
(ثبت ۲۰۷۳۱۵)

۱. آن‌گونه که در برگه شناسنامه کتاب ثبت شده است.

۱۶۱۴۹

مجموعه

۱. الکر

(ص ۳-۲۵)

(فقه - عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی
(۱۰۳۰ هـ).
در تحقیق مقدار کر و مساحت یا وزن شرعی آن و
تطبیق با قواعد ریاضی، به نام شاه طهماسب صفوی و
روز چهارشنبه ۲۵ شوال ۱۰۰۳ هـ به پایان رسیده است.
نک: مرعشی، ۱۳/۱۴۷، ش ۴۹۴۹؛ ذریعة، ۱۷/
۲۸۸، ش ۳۳۳.

آغاز: بسمله، نحمدک یا من ملأ حیاض قلوبنا بماء
ولاء النبی و الال و نشکرک یا من طهر نفوسنا....
انجام: ... هذا ما لم تتنبه له بوائق الزمان و غفلت
عنه عوائق الدهر الخوان.

۲. مختصر (فی علم الحساب) (حساب - عربی)

(ص ۲۶-۳۰)

از: حمزة بن علی، مشهور به سعد بیهقی
تتمه‌ای است به آنچه استاد وی در کتابش بیان
نداشته است و الحاق فصل «فیما یمکن استخراجہ
بالخطائین مجرداً عن الدلائل».
آغاز: بسمله، يقول الفقير الى رحمة الله الغني حمزة
بن علی... لما ساعد القدر علی بلوغ الامل من اتمام
جماعة من الطلاب....
انجام: ... و هو ثلثة و ثلث حصلت عشرة هذا آخرما
اردنا الحاقه بالمختصر، و صلی الله علی محمد و آله
اجمعین الطیبین الطاهیرین و الحمد لله رب العالمین.
خط مجموعہ: نستعلیق. تاریخ کتابت: رساله اول
نزدیک عصر مؤلف.
سه برگ آغازین آن و برگ پایانی به خط سید
محمد (ق ۱۴ یا ۱۵ هـ) از روی نسخه محمد

از: حاج محمد کریم خان بن ابراهیم قاجار کرمانی (ه. ۱۲۸۸).
 آغاز: بسمله، حمدله، و بعد چنین گوید بنده ائیم...
 که عالیجاه سعادت همراه مخدوم... مسائل مشکله
 غامضه سؤال فرمودند در حالی که این ناچیز مشغول
 برسائل دیگر بودم...
 انجام: ... یا جگر بند پیش زاغ بنه، و السلام علیکم و
 رحمة الله و برکاته.

متفرقات:

الف. تعلیقه به شاهزاده حاجی

محمد علی میرزا

(ص ۷۵۶-۷۶۰)

ب. جواب ترقیمه

(ص ۷۶۰-۷۶۱)

ج. جواب عریضه به سلیمان خان افشار

(ص ۷۶۱-۷۶۴)

د. صورت مجلس مرحوم آقا با ملا صادق بابی

که از جانب میرزا علی محمد به دعوت

اهل کرمان آمده بود

(ص ۷۶۴-۷۷۷)

ه. دعای رجیبه مروی از حضرت حجت (عج)

(ص ۷۷۷-۷۸۱)

و. سواد عریضه‌ای که حاج میرزا محمد

باقر از همدان به کرمان به سرکار نواب

حاج عبدالرحیم خان نوشته بود

(ص ۷۸۱-۷۸۲)

۱۶۱۵۱

[معما]

(معما - فارسی)

رساله‌ای است در معما به شیوه‌ای که هر کلمه یا
 اسمی را که یاد می‌کند، به نظم فارسی معمایی بر آن
 طرح می‌کند، از جمله: محمدی، الودعه، داعی و پیک،
 هاشم، نعمت، خالو، دارا، مراد و غیره. مثلاً در معمای
 «فتح» گوید:

بجان و مان دل مردمان زده آتش

رخ تو در دو سر زلف دلکش ای مهوش

آغاز افتاده: ... مدار بر قد شمشاد و زلف را بگشا،

پوشیده نماند که اشارت شده بممدود ساختن الف کلمه
 شمشاد....

انجام افتاده: ... ماده اسم واقع شده که به بعضی

تصرفات درو مقصد بحصول می‌پیوندد و این...

خط: نستعلیق هندی. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.

با حواشی فراوان.

از نسخه‌های شبه قاره است.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف.

جلد: گالینگور مشکی ساده.

۱۳×۵/۱۹ سم. ۸۸ ص. ۱۶ س.

(ثبت ۲۰۷۳۱۶)

۱۶۱۵۲

مجموعه

۱. مواعظ شافیه

(مواعظ - فارسی)

(ص ۱-۷۲۲)

از:؟

بخشی از آن روز چهارشنبه سلخ ماه رمضان؟ پایان

یافته است (ص ۱۷۱)

۲. رساله سؤال و جواب

(اعتقادات - فارسی)

(ص ۷۲۳-۷۵۶)

ز. روایاتی از پیامبر اکرم (ص) و حضرت

باقر(ع) و صاحب الزمان (عج)

منتخب از چند کتاب.

(ص ۷۸۲-۸۱۲)

خط مجموعه: نستعلیق. کاتب: محمد اسماعیل

بن محمد اصفهانی. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.

در ص ۱۷۱ پس از آنکه به نام خود تصریح کرده

و جسم و روحش را فدای واعظ نموده، می‌گوید:

«روحی و جسمی لواعظه الفدا».

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ضریبی ترنج دار.

۱۲×۵/۱۹ سم. ۸۱۲ ص. ۲۲ س.

۱۶۱۵۴

[رساله در طبیعیات] (طبیعی - فارسی)

از:؟

در چند مخزن:

... مخزن سوم در بیان پیدا شدن قسم دیگر از اقسام

معدنیات (در چند فصل).

مخزن چهارم در بیان پیدا شدن قسم پنجم از

معدنیات که جوهری است (در چند فصل)...

و در چند «اصل»...:

اصل پنجم در بیان سبب تولد باران.

اصل ششم در بیان پدید شدن برف.

اصل هفتم در پدید آمدن تگرگ...

فصل چهاردهم در بیان پیدا شدن شمسیات

اصل پانزدهم در بیان حدوث نیازک....

مقدمه سوم آن است که بر هر کره یاسطی دایره

فرض توان نمود...

اصل هفدهم در بیان سبب پدید آمدن هاله یعنی

خرمن ماه...

اصل بیستم در بیان پیدا شدن آب چشمه و آب

کاریز و آب چاه...

از اواسط مخزن دوم شروع می‌شود.

آغاز افتاده: ... هر چند انواع و افراد بیحد و نهایتست

اما حکما کلیات اقسام معدنیات را پنج داشته‌اند....

انجام افتاده: ... و رگهای زمین درآمده بایستد و

هرگاه که خاک از روی زمین دور گردد و منفذی.

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲ یا

۱۳ هـ.

از ص ۴۳ و ۴۶ دو شکل نقاشی شده عادی

الوان، عناوین شنگرف.

۱۶۱۵۳

نصایح الملوك فی السیر (اخلاق - فارسی) و السلوك

از:؟

نسخه‌ای از آن در فهرست مرعشی (ش ۳۰۹۹)

مجهول المؤلف معرفی شده است.

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و الصلوة... اما

بعد این رساله‌ایست مشتمل بر مواعظ اندرز سلاطین

عجم....

انجام: ... بر نصایح انوشیروان که باتفاق اعدل ملوک

آفاق است طی نمایم خدای تعالی همگان را توفیق

اكتساب خیرات کرامت کناد و بر طلب رضای خود حریص

گرداناد.

خط: نستعلیق زیبا. کاتب: علی اکبر. تاریخ

کتابت: سال ۱۳۲۸ هـ.

به جهت آنکه چاپ سنگی شود نگاشته شده، و

این عبارت در آغاز و انجام نسخه درون لوزی و

مثلت نقش بسته: «هو المعز، این رساله نصایح

الملوک در کارخانه استاد الاساتید فی هذه الصناعة

عالیحضرت مشهدی خداداد منطبع گردید»،

صفحات مجدول به جدول ساده با مداد.

نسخه رطوبت زیاد دیده و مرکب صفحات در یکدیگر اثر کرده است.
جلد: گالینگور قهوه‌ای.
۱۲×۲۱/۲ سم. ۱۲ ص. ۲۶ س.
(ثبت ۲۰۷۳۲۱)

۱۶۱۵۷

مجموعه

۱. [اصول الفقه] (اصول فقه - عربی)
(ص ۱۱-۱۰۸)
از:؟
عناوین با عنوان «مقام» مرتب شده، در دو مقدمه و چند «مقام»، بدون ذکر عناوین فرعی برای هر مقام.
آغاز افتاده: ... و اما وجه انتفاء اللازم فیالنسبة الی المطابقة و التضمن قط لان المطابقة و دلالة اللفظ علی تمام ما وضع له
انجام افتاده: ... و یدل علی ذلك عدم جواز امر المولی علی عبده ان یقول اقتل بنی تمیم.

۲. [کشکول حکایات] (کشکول - فارسی)
(ص ۱۱۱-۱۵۶)
از: محمد مهدی.

حکایات و مطالب متنوع اغلب تاریخی که ذیل عنوان «حکایت» مطرح شده است. مطلب پایانی مراسله‌ای است که از استادش نقل کرده بدون تصریح به نام وی که مشتمل بر ۲۵ کتاب از کتابهای فقه و اصول شیعی است و القاب بعضی از علما در آن درج شده است.
آغاز: بسمله، محمد مهدی کاتب الحروف معروض می‌دارد که نسب شریف خاتم الانبیاء را اگرچه ...
انجام (ناتمام): ... قاعده مقررہ المسیور لا یقسط بالمعسور را سند زخرف القول خود کرده عرض میشود که. خط مجموعه: کتاب اول شکسته نستعلیق.
تاریخ کتابت: ق ۱۱۱ هـ (حاشیه‌ای قبل از برگ ۲۷

جلد: گالینگور مشکی ساده.

از: ۱۲/۳×۲۱/۶ سم. ۵۲ ص. ۱۹ س.

(ثبت ۲۰۷۳۱۹)

۱۶۱۵۵

الولاية المطلقة

(اعتقادات - عربی)

از: محمدرضا قمشه‌ای اصفهانی (۱۳۰۶ هـ).
نک: آستانه قم، ۲۹۹؛ آغازنامه، ۲/۷۲۵.
آغاز: بسمله، الولاية من الولی بمعنی القرب و هی اما عامة یعم جمیع المؤمنین ...
انجام افتاده: ... مع الختم للولاية نسبة الانبياء و الرسل معه ربما یتوهم منه...
خط: شکسته نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۴ هـ.
بر فراز رؤوس مطالب مشکی، تصحیح شده، اوراق دارای رکابه.
جلد: گالینگور مشکی.
کاغذ: سبز پسته‌ای.
۱۷×۲۲ سم. ۲۰ ص. ۱۹ س.
(ثبت ۲۰۷۳۲۰)

۱۶۱۵۶

ذوقیه

(عرفان - فارسی)

رساله‌ای است کوتاه در ۳۲ «ذوق».
در نسخه حاضر اول و آخر رساله در صحافی پس و پیش شده و نسخه از ذوق چهارم شروع و در ذوق سوم پایان می‌یابد، ولی مجموعاً نسخه کامل است.
آغاز: بسمله، نجمده علی نعمائه و نشکره علی آلائه و نصل علی محمد و آله
سخن موحدان بشنو
گر تو هستی موحد، آن بشنو...
انجام: ... دائرة انجام تمام شود او را تمام اول و آخر بدانند و السلام تمت و الحمد لله اولاً و آخراً.
خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۳ هـ.

الصاق شده که تاریخ سال ۱۰۸۹ هـ بر روی آن ثبت شده).

دو مجموعه هیچ ربطی به هم ندارند و در صحافی کنار یکدیگر قرار گرفته‌اند.

اوراق کتاب دوم کوچکتر است و به خط نستعلیق. کاتب: مؤلف. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ. عناوین شنگرف.

جلد: تیماج مشکى ضربى ترنج و سرترنج فرسوده در حال محو شدن، عطف و لبه عمودی چرم قهوه‌ای.

۱۱/۷ × ۱۸/۸ سم. ۱۵۶ ص. ۱۴ و ۲۵ س.

(ثبت ۲۰۷۳۲۲)

۱۶۱۵۸

[کتاب فقه شیعی]

(فقه - فارسی)

از:؟

از اواسط باب دوم (طهارت) را دارد:... باب سیم در زکوة، باب چهارم در روزه، باب پنجم در حج، باب ششم در جهاد... در چند «فصل» و «مسئله».

در ضمن آن از کتابهای فقهی چون قواعد الأحکام، مختلف الشیعه، جامع کافی کلینی، من لا یحضره الفقیه ابن بابویه، شرایع حلّی و غیره نام می‌برد و نقل قول می‌کند.

آغاز افتاده:... کتاب قواعد الاحکام میفرماید که مبتدأه و مضطرّبه اکثر ایام نفاس ایشان ده روز است و در کتاب مختلف الشیعه فرموده

انجام افتاده: ... در ابقای آن فرزند و افنای آن اختیار هست اگر خواهد نگاه میدارد و او را بران پدر ارزانی میدارد و اگر خواهد ازو.

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: احتمالاً ق ۱۲ هـ.

عناوین شنگرف، نسخه رطوبت دیده و قسمت تحتانی آن با آسیب دیدگی فراوان.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ضربی ترنج دار.

۱۲/۵ × ۱۹ سم. ۴۶۲ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۳۲۳)

۱۶۱۵۹

[خواص الآیات] (خواص الآیات - عربی و فارسی)

از:؟

مختصری است در خاصیت برخی از آیات قرآن کریم به ترتیب سوره‌ها در دو ستون: ستون راست ابتدای آیه و ستون چپ خواص هر یک را در مقابل آن قید کرده؛ و با عناوین اسامی سوره‌ها، هر بند را تفکیک نموده است.

آغاز: سورة آل عمران، ان الله یبشرک بیحیی مصداقاً، خدای تعالی ترا فرزند نرینه می‌دهد....

انجام: ... ان رحمة الله قریب، این دام دادن و ستدن نیک است.

خط: عبارات آیات نسخ، مطالب فارسی نستعلیق، عناوین سوره‌ها شنگرف. تاریخ کتابت: ۱۵ ذی الحجه ۱۲۴۵ هـ. کاتب با عباراتی سست و منظوم چنین پایان برده است:

رسید نامه باتمام برای شهریاری گرامی بدست گوشه نشینی بیادگاری نامی

که دنیا را نباشد چون بقایی که گردد باعث فاتحه‌خانی (کذا)

به فرموده شخصی عالیجناب نوشتم من زار بحال خراب

بیاد آورد هر که اینجا مرا به برزخ نمایم من او را دعا

که یادگار ماند زمن در جهان هر آنکس بخواند بیاید ثواب

جلد: تیماج قهوه‌ای روشن ساده.

۱۳ × ۲۰/۵ سم. ۲۸ ص. ۱۸ س.

(ثبت ۲۰۷۳۲۴)

۱۶۱۶۰

روض الرباحین (عرفان و تراجم - عربی)

فی حکایات الصالحین
= نزهة العیون النواظر

از: عبدالله بن اسعد یافعی یمنی (۷۶۸هـ).

در مقامات صوفیه و بعضی از مشاهیر عرفا و پانصد داستان که راجع به آنها نقل شده.

در پنج فصل که دو فصل آن به عنوان مقدمه و دو فصل به عنوان خاتمه و یک فصل به عنوان ختام، بدین ترتیب:

۱. فی شیء من فضائل الاولیاء و الصالحین؛

۲. فی اثبات کرامات الاولیاء السادات الاصفیاء؛

۳. فی الجواب عن انکار وقع من بعض الفقهاء فی

بعض حکایاتهم؛

۴. فی بیان مذهبهم فی عقائدهم؛

۵. فی توحید الاولیاء و مدح خاتم الانبیاء.

نک: مرعشی، ۹/ ۳۳۸-۳۴۰، ش ۳۵۴۷.

آغاز: بسمله، الحمد لله المعروف بالمعروف بالکمال فی الازال و الالباء المتقدس عن النقض و المثل....

انجام: ... و كذلك ارسل الی فی وقت تألیف هذا الكتاب بعض الاولیاء من بعض البلاد... و حسبنا الله و نعم الوکیل و نعم المولی و نعم النصیر.

خط: نسخ. تاریخ کتابت: پنجشنبه ۲ ربیع الآخر

۱۲۶۱هـ.

عناوین و تشانی هاشنگرف.

اواخر و چند صفحه آغازین را موریانه خورده است.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده.

کاغذ: ضخیم.

۱۶×۲۲/۵ سم. ۸۱۲ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۳۲۵)

۱۶۱۶۱

مجموعه

۱. القول الجمیل فی

بیان سواء السبیل

(ص ۴-۲۴)

از: شیخ احمد شاه ولی الله محدث بن شیخ عبدالرحیم دهلوی.

رساله‌ای است در باره برخی اعتقادات فرقه چشتیه و مسائل مربوط بدان و برخی اذکار و اوراد با استناد به احادیث و روایات.

آغاز: بسمله، و به نستعین علی امور دنیا والدین، الحمد لله الذی خلق قلوب بنی آدم مستعدة بفیضات الانوار....

انجام: ... و هذا آخر ما اردنا ایراده فی هذه الرسالة و الحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً.

۲. السیر و السلوک الی

ملک الملوک

(ص ۲۵-۹۴)

از: شیخ قاسم حلبی.

در ده باب در شیوه سیر و سلوک عرفا؛ با عناوینی چون: ۱. مقام ظلمات الاغیار؛ ۲. مقام الانوار؛ ۳. مقام الاسرار؛ ۴. مقام الکمال؛ ۵. مقام الوصال؛ ۶. مقام تجلیات الافعال؛ ۷. مقام تجلیات الصفات و الاسماء.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی اهبط بحکمة اسرار ذاته من سماء العلماء الی ارض الطبیعة... و بعد فان سلوک طریق الحق من اخلاق الانبیاء....

انجام: ... ایها الاخ علی ردها الا بالتمسک بالشریعة و صحبة العلماء العالمین... و الحمد لله رب العالمین.

۳. خلاف الشافعی لابی حنیفة

(ص ۹۵-۱۴۰)

(فقه - عربی)

از: ابواسحاق ابراهیم بن علی شیرازی.
رساله‌ای است مستخرج از طریق الاختصار عن الاحتیاج الی الدلائل که درباره فقه شافعی و حنفی و اختلاف آن دو، در مسائل فقهی بحث می‌کند.
آغاز: بسمله، بیان ما اختصره الشیخ الامام الزاهدی... کتاب الطهارة فیها ثمانية عشر مسائل....
انجام: ...الکتابه واجبه و قال ابوحنیفه غیر واجبه رحم الله تعالی لهذین الامامین المجتهدین الحنفی ابی حنیفه و الشافعی، آمین.

خط مجموعه: کتاب اول نسخ نیکو و دوم نستعلیق. کاتب: علاء الدین چشتی بن فیض علی چشتی در مقام مدھرا به مسجد جامع علاقہ. تاریخ کتابت: جمعه ۲۱ ربیع الاول ۱۲۷۰ھ (پایان رساله دوم)، کاتب خود ساکن مدھرا بوده، کتاب سوم به خط نسخ، سیداسحاق، ظهر چهارشنبه ۳ ربیع الثانی ۱۲۷۵ھ.

در آغاز نسخه یادداشت تملک محمد لطف رسول فاروقی صفوی به خط نستعلیق هندی ثبت شده، نیز مهر مستطیل «سلطان محمود ۱۱۲۷...؟»، در چند جا به چشم می‌خورد، تمام مجموعه برای همین محمد لطف رسول فاروقی صفوی نوشته شده که مفتی مدھرا بوده است و دو کاتب از او تعریف کرده‌اند، سه برگ پایانی سفید، نسخه را کمی موربانه خورده است.
جلد: تیماج کرم قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج و لچکی دار با ستاره‌های تزئینی.
۱۹/۵ × ۳۰ سم. ۱۴۰ ص. ۲۱ س.

(ثبت ۲۰۷۳۲۶)

۱۶۱۶۲

[ترجمه رساله شاه عبدالعزیز (اعتقادات - اردو) دهلوی در رد شیعه]

از:؟

ترجمه رساله دهلوی است.
ظاهراً همان تحفه اثنا عشریه که در رد اعتقادات شیعیان نگاشته و علمای شیعه هندوستان ردیه‌های فراوانی بر آن نگاشته‌اند.
آغاز: بسمله، بعد حمد خالق مفضل منعم اور صلوة سلام امام الانبیاء....
انجام: ...پوچھا ہمنی تمکو تبائی اب تشریف لیجاؤ تمہا را حافظ ناصر خداهی.

خط: نستعلیق هندی. تاریخ کتابت: جمعه ۱۸ ربیع الثانی ۱۲۶۴ھ. مکان کتابت: حیدرآباد.
دو برگ آغازین نسخه اشعاری فارسی مندرج است از جمله قصیده قادر حبیب (?). بهادر در مدح نبی مکرم اسلام صلی اللہ علیہ و آلہ، اشعاری نیز در پایان نسخه کتابت شده.
جلد: چرم مشکی ضربی ترنج دار.
۱۴/۵ × ۲۳ سم. ۲۴ ص. ۱۷ س.

(ثبت ۲۰۷۳۲۷)

۱۶۱۶۳

[رساله در طہارت و صلاۃ] (فقه امامی - فارسی) از:؟

مشمول بر چند باب: باب اول در بیان وضو (در چند فصل)؛ باب دوم در اغسال (در چند فصل)؛ باب سوم در بیان نماز (در انواع و آداب آن در فصولی).
آغاز افتاده: ...انتخاب شود لهذا این رساله را بر سبیل اختصار انتخاب شد نفعنی اللہ و ایاہم آمین....
انجام: ...و اگر بعد از شروع بسلام شک در تشهد کند شکش اعتبار ندارد هر چند سلام مستحبی باشد.

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۳ھ.
مرکب بر روی کاغذ نشست کرده، ولی مطالب خوانا است.
نسخه را کمی موربانه آسیب رسانیده و مرمت شده است.

- جلد: تیماج زرشکی با نقاشی ساده به رنگ زرد
بر روی آن، عطف چرم زرشکی.
۱۳ × ۲۰ سم. ۱۰۶ گ. ۹ س.
(ثبت ۲۰۷۳۲۸)
- کاغذ: نازک.
۱۴/۵ × ۲۲/۶ سم. ۱۰۶ ص. ۱۱ س.
(ثبت ۲۰۷۳۲۹)
- ۱۶۱۶۴
- مجموعه
۱. مصباح الایمان (اخلاق - فارسی)
(ص ۲-۱۱)
از: محمد عبدالله (ق ۱۳ هـ).
مؤلف تصریح کرده که در سال ۱۲۶۶ هـ، رساله خود را از روی کتاب سعادت سرمدیه در محبت محمدیه، تصنیف حضرت مولوی محمدباقر تألیف نموده و حاوی نکات و فواید، در ضمن منقبت حضرت رسول اکرم (ص) می‌باشد.
آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و العاقبة للمتقین... این چند فواید از کتاب...
انجام: ... و حکم کرد که کسی نماز برو نگذارد و در مزبله‌اش انداخت.
۲. فایده از کتاب قوت الایمان (اخلاق - اردو)
تصنیف کرامت علی سلمه بخاری
(ص ۱۲-۱۳)
۳. صورت اعانه به حرمین شریفین از کرنا تک هند در سال ۱۲۰۷ هجری
(ص ۱۴-۱۵)
۴. حدیثی از کتاب شرح گلشن راز
(ص ۱۶)
۵. فواید چند از تفسیر سیاره ملک تصنیف مولانا حضرت شاه عبدالعزیز دهلوی
(ص ۱۷-۳۱)
- ۱۶۱۶۴
- متممة الأجرومية (نحو - عربی)
از: شمس الدین محمد بن محمد رعینی (۹۵۴ هـ).
تتمه و تکمله‌ای است بر متن مشهور الاجرومية محمد بن محمد بن داود الصنهاجی (۷۲۳ هـ) در نحو.
این تتمه برای تکمیل مسایل نحوی می‌باشد که در متن آمده و در حقیقت شرح و اضافه‌ای است بر آن و رعینی خواسته است که کتابش واسطه‌ای باشد بین اصل و کتاب‌های نحوی مفصل.
نک: مرعشی، ۱۳/۱۱۰-۱۱۱، ش ۴۹۲۲.
آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و الصلوة... و بعد فهذه مقدمة فی علم العربية متممة لمسایل الأجرومية...
انجام: ... و قرابة بعض السبعة فی قوله تعالی ان رحمت الله قریب من المحسنین.
انجامه: هذا کتاب متممة أجرومية فی علم النحو بتاريخ سیوم شهر ذیقعدة سنة ۱۲۳۶ هجری نبوی قدسیه روز یوم الاثنین بوقت یکپاس شب گذشته در مکان روشن باغ از دست اضعف عباد الله بنی الجان عرف پرط بصاحب فرزند رسول آنجانمرحوم صورت اختتام یافت بفضله و رسوله.
خط: نستعلیق هندی. کاتب: عرف پرط بصاحب فرزند رسول آنجانمرحوم (?). تاریخ کتابت: ۳ ذی القعدة ۱۲۳۶ هـ. مکان کتابت: روشن باغ.
صفحات آغازین پر حاشیه و میان‌ی متوسط و اواخر نسخه بدون حاشیه‌نویسی، حواشی به نقل از «غوث»، «ف»، «فواکه الجنیة»، «نثر المرجان» و غیره، عناوین شنگرف.

۶. **حرز جان** (اخلاق - فارسی)
(ص ۳۱-۴۳)
از: محمد عبدالله (ق ۱۳ هـ).
رساله‌ای است کوتاه در احوال زیرکی عقل و حسن اخلاق و زهد نبوی، در سه فصل، که در سال ۱۲۶۰ هـ تألیف یافته است.
آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و العاقبة للمتقين... اما بعد میگوید بنده درگاه اله... برای فواید خلق الله رساله موسوم....
انجام: هر که شد در راه حق ثابت قدم هست دنیا پیش چشمش کالعدم
۷. **فواید چند از کتاب بلوغ المرام**
(ص ۴۳-۴۶)
از: شیخ امام صفی الدین احمد بن علی بن حجر عقلانی.
۸. **سعادت سرمدیه در محبت (اخلاق - فارسی)**
محمدیه
(ص ۴۷-۱۱۱)
از: مولوی محمد باقر (ق ۱۳ هـ). تألیف در ۱۲۰۲ هـ.
آغاز: بسمله، الحمد لله الودود الحمید و الصلوات و السلام علی الحبيب المحمود....
انجام: ... و در آخرت در حزب خاص آنحضرت (ص) محشور گرداند اللهم صل علیه... آمین.
۹. **فایده صفحه سفینه النجات (اخلاق - اردو)**
(ص ۱۱۱-۱۲۵)
۱۰. **از سبحات تصنیف حضرت سید شاه عبدالقادر صاحب فخری**
(ص ۱۲۵)
۱۱. **فواید از کتاب جانب غربی، تصنیف ابونقع محمد بن مظفرالدین محمد بن حمیدالدین عبدالله صدیقی مشهور به شیخ ملکی**
(ص ۱۲۶)
۱۲. **شمایل النبی** (شعر - اردو)
(ص ۱۲۷-۱۲۸)
از:؟
مثنوی است که گویا ترجمه منظوم از رساله عارف جامی می‌باشد.
آغاز: بعد حملو نعت کی ای باخبر
مصطفی کاسن شمایل مختصر
انجام:
۱۳. **انوار نبی** (شعر - اردو)
(ص ۱۲۹-۱۳۹)
از:؟
مثنوی است در ربیع الاول سال ۱۲۰۰ هـ به پایان رسیده؛ در هفت «نور» و چند «لمعه» و خاتمه‌ای.
آغاز: پس از حمد خدا نعت پیامبر
شه عالم شفیع روز محشر
انجام:
۱۴. **مختصر عقاید** (شعر - اردو)
(ص ۱۳۹-۱۵۰)
از:؟

- مثنوی است در اعتقادات نزدیک یکصد و شصت بیت که به سال ۱۲۶۰ هـ سروده شده، ترجمه‌ای است از رسالهٔ سید شاه محیی الدین عبداللطیف که فارسی بوده.
آغاز:
الحمد لحضرت الجلاله
و النعت لخاتم الرسالت
انجام:
احقرکی یحیی هی عرض یا رب
بخش اوسکوتیری کرم ستی اب
۱۹. **فایده از مفتاح الحرمین و مصباح القلوب** (ص ۲۴۹)
۲۰. **مفتاح الحرمین** (ص ۲۵۰-۳۳۹) (اخلاق-فارسی)
از: محمد عبدالله (ق ۱۳ هـ).
مؤلف چند فایده از کتاب حذب القلوب الی دیار المحبوب تصنیف عبدالحق بن سیف الدین ترک دهلوی بخاری در این رساله جمع نموده و آنرا در سال ۱۲۶۴ هـ به پایان برده
در هفده باب.
آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و العاقبة للمتین... اما بعد بدانکه اسعدک الله تعالی فی الدارین که این چند فواید از کتاب حذب القلوب...
انجام: ... و شرف رویت سید انام علیه الصلوة الله الملك الغلام ملازمت صلوة نبویه است صلی الله... رب العالمین.
۱۵. **شعبه ایمان** (ص ۱۵۰-۱۶۰) (شعر-اردو)
از:؟
مثنوی است در اعتقادات حدود یک صد و پنجاه بیت.
در مقدمه آن از محیی الدین عبداللطیف نام برده و احتمالاً ترجمه‌ای دیگر از رساله اوست.
آغاز:
بعد حمد خدا و نعت نبی
شاه عالم محمد عربی
انجام:
اس درخت دما اکو کیجی بار
بمحمد و آله الاطهار
۱۶. **یک حدیث نبوی و شرح آن** (ص ۱۶۰)
۱۷. **فایده از مفتاح الرحمت** (ص ۱۶۱) (اخلاق-اردو)
۱۸. **احادیث و فواید چند** (ص ۱۶۱) (اخلاق-فارسی)
از کتاب **کیمیای سعادت امام محمد غزالی**
۲۱. **مصباح القلوب** (ص ۳۳۹-۴۰۶) (اخلاق-فارسی)
از: محمد عبدالله (ق ۱۳ هـ).
مؤلف چند حدیث و فایده از کتاب منهاج الدین تصنیف ابو حامد محمد غزالی را در سال ۱۲۶۴ هـ در این رساله آورده است و آنرا ذیل عنوان «فایده» مرتب ساخته است.
آغاز: بسمله، حمدله، بدانکه اسعدک الله فی الدارین که این چند احادیث و فواید از کتاب منهاج الدین...
انجام: ... فرود آورد و بیچند و ته کند و نگاهدارد و گرنه او را شیطان می‌شوید.

۲۲. **فواید چند از کتاب ایقاظ الغافلین و ارشاد الجاهلین، تصنیف مولوی محمدباقر صاحب متخلص به آگاه**
(ص ۴۰۶-۴۰۷)
۲۳. **فواید هشت بهشت**
(ص ۴۰۸)
۲۴. **از مفتاح الحج (چند فایده)**
(ص ۴۰۹)
۲۵. **مفتاح الحج**
(ص ۴۱۰-۵۳۸)
از: محمد عبدالله (ق ۱۳هـ).
چند فایده از کتاب حیات القلوب فی زیارت المحبوب، تصنیف محمد هاشم بن عبدالغفور سندی است که مؤلف آن را در سال ۱۲۶۴هـ تصنیف کرده و در یک مقدمه و چهارده باب و چند فصل تبویب کرده است. آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد بدانکه اسعدک الله تعالی فی الدارین که این چند فواید از کتاب حیات القلوب...
انجام: ... بقصد تبرک و این نزد حنیفه است خلافاً للشافعی.
۲۶. **فایده از فقه شافعی**
(ص ۵۳۸-۵۴۰)
۲۷. **چند سؤال فقهی**
(ص ۵۴۰-۵۴۱)
از: ابوعلی محمد ارتضا صفوی.
۲۸. **فایده اخلاقی به اردو**
(ص ۵۴۱-۵۴۲)
۲۹. **فواید اخلاقی به فارسی**
(ص ۵۴۲-۵۵۹)
۳۰. **فواید چند از کتاب فواید بدریه به اردو**
(ص ۵۵۹-۵۶۷)
۳۱. **آداب الحرمین**
(آداب حج - اردو)
(ص ۵۶۷-۵۵۹)
از: ؟
آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد بیدیه رساله هی آداب الحرمین اسمین ...
۳۲. **مفتاح الفواید**
(اخلاق - فارسی)
(ص ۶۰۰-۶۱۴)
از: محمد عبدالله (ق ۱۳هـ).
فوایدی است از کتب متعدده جمع آمده و در سال ۱۲۶۴هـ به پایان رسیده است.
آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد بدانکه اسعدک الله... که این چند فواید از کتب متعدده در سنه ...
انجام: ... و یکی را هزار و چهارصد دهند چنانچه بعالم یا حافظ کلام ربانی را.
۳۳. **از زاد آخرت**
(آداب - اردو)
(ص ۶۱۵)
۳۴. **زاد الآخرة**
(آداب - فارسی)
(ص ۶۱۶-۶۹۰)
خلاصه‌ای است از زاد الآخرة، امام ابوحامد غزالی، در آداب وضو و نماز و غیره.
۱. در نسخه «ایقاظ» آمده است.

- آغاز: بسمله، حمدله، بدان ای غافل مسکین که تو مسافری...
انجام: ... این علم اندران او کتاب دیگر یاد باید جست.
- ۳۵. فواید از مفتاح عبرت**
(ص ۶۹۱)
از: محمد عبدالله به اردو.
- ۳۶. منظومه مفتاح عبرت** (شعر- اردو)
(ص ۶۹۲-۶۹۵)
از: محمد عبدالله (ق ۱۳ هـ).
آغاز:
ابتدائین نام سی حق کی کیا
جننی یکسر نیست کو هستی کیا
انجام:
همه هو صلواة لاکهان یا نبی
آب هر بحق آل و یاران هر سهی
- ۳۷. فایده از تفسیر عزیزیه، تصنیف حافظ عبدالحلیم معروف به شاه عبدالعزیز دهلوی به اردو**
(ص ۶۹۵-۷۷۵)
- ۳۸. فواید از ایقاظ الغافلین و ارشاد الجاهلین، تصنیف مولوی باقر صاحب متخلص به آگاه**
(ص ۷۸۱-۷۸۴)
- ۴۰. فواید از تحفة الاحباب، تصنیف مولوی باقر صاحب**
(ص ۷۸۶)
- ۴۱. فایده از قیامت نامه مولانا رفیع الدین صاحب دهلوی**
(ص ۷۸۷-۷۸۸)
- ۴۲. عدل المبین** (اعتقادات- اردو)
(ص ۷۸۸-۸۵۴)
از:
از آیات ۱ و ۲ سوره مبارکه حج شروع کرده است.
آغاز: بسمله، یا ایها الناس اتقوا... ای لوگو در واینی رب سی...
انجام: ... لولاک او را سکی آل پاک کا آمین ثم آمین... اجمعین.
- ۴۳. اجوبه مولوی حافظ عبدالحلیم صاحب معروف به شاه عبدالعزیز محدث دهلوی با موضوع فقهی**
(ص ۸۵۶)
- ۴۴. اسؤله مومنین و مسلمین و اجوبه آن از مولوی حافظ سید محی الدین صاحب قادری در فقه به اردو**
(ص ۸۵۷-۸۶۹)
- ۴۵. مکتوب شیخ حسین مرید شیخ شرف الدین یحیی منیری**
(ص ۸۷۰-۸۷۳)
- ۴۶. مکتوب امام ربانی مجدد الف ثانی، مکتوب چهل و یکم به یکی از صالحات در نصایح ضروریه، به همراه چند مکتوب دیگر از او به زبان فارسی**
(ص ۸۷۳-۸۸۵)

۴۷. ترجمه و شرح یک حدیث نبوی به زبان اردو
(ص ۸۸۵-۸۸۷)
- آغاز: بسمله، حمدله، جان که نیک بخت کری تیری تین
۴۸. فایده در نماز شب عاشورا
(ص ۸۸۸)
۵۴. منظومه در شطرنج به اردو
(ص ۹۳۶-۹۳۷)
۴۹. فواید چند از کتاب مرج البحرین تصنیف عبدالحق بن سیف الدین قادری دهلوی به اردو
(ص ۸۸۹-۹۰۱)
۵۵. فایده‌ای از کشف
(ص ۹۳۷)
۵۷. فایده‌ای از ابوذر
(ص ۹۳۸-۹۳۹)
۵۰. فواید دیگر به فارسی
(ص ۹۰۱-۹۰۵)
۵۸. فایده‌ای مذکور از مفسران
(ص ۹۴۰)
۵۱. مصباح اکبر
(ص ۹۰۵-۹۱۲)
از: محمد عبدالله (ق ۱۳هـ).
به سال ۱۲۶۰هـ. از احوال محی الدین محمد بن عربی گزینش و ترتیب یافته است.
آغاز: بسمله، حمدله، بدانکه از احوال محی الدین... در سنه... بنا بر تنبیه خلق الله ارقام نمود....
انجام: ...فانها من الشیطان رفیق خود سازد.
۵۹. رسالة فی اللحیة
(ص ۹۴۱-۹۵۲)
از: مولانا شاه عبدالعزیز دهلوی.
آغاز: بسمله، الحمد لله الذی خلق الانسان من ماء دافق یخرج من بین
انجام: ...الرجال المرتفعین الی ذروة الکمال.
۵۲. فواید شرح صراط المستقیم
(ص ۹۱۲-۹۲۴)
۶۰. فواید از مفتاح المعارف، تصنیف سیدشاه عبدالقادر صاحب فخری
(ص ۹۵۳-۹۵۴)
۵۳. تذکرة البدعت
(ص ۹۲۵-۹۳۵)
از: محمد عبدالله (ق ۱۳هـ).
برگرفته از کتاب شرح مشکوة و سفینة النجات که به سال ۱۲۶۰هـ تصنیف یافته است.
۶۱. تذکرة الموت
(ص ۹۵۵-۹۶۲)
از: عبدالباقی (ق ۱۳هـ).
به سال ۱۲۶۵هـ.
برگرفته از کتاب کیمیای سعادت امام محمد غزالی است.

- آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد بدانکه اسعدک الله... که این مقدمه ایست....
انجام: ... یک قدم در صراط نهادم و دیگر در بهشت.
- هر کس را لقب مکن مؤمن
گرچه از سعی جان و تن کاهد
انجام:
کی پسندد که خود بخسبد سیر
به نشیند گرسنه همسایه
- ۶۲. فایده در مکروهات و غیره**
از کتاب زاد الآخرت
(ص ۹۶۲-۹۶۸)
- ۶۳. مشکات خاص** (فقه و اعتقادات - فارسی)
و عام
(ص ۹۶۹-۹۸۴)
از: عبدالباری (ق ۱۳هـ).
تألیف به سال ۱۲۶۰هـ. در آنکه حلیت و حرمت در مذاهب اربعه در مورد حیوانات بری و بحری و پرنده چیست، برگرفته از کتاب احکام الحيوان، به صورت مجدول.
- ۶۴. فواید از کتاب کشف المحجوب،**
تصنیف علی بن عثمان بن جلابی
(ص ۹۸۵-۹۸۷)
- ۶۵. فواید در اخلاق**
(ص ۹۸۸-۱۰۰۰)
- ۶۶. چهل کلمه** (ادب و حدیث - فارسی)
(ص ۱۰۰۱-۱۰۱۱)
از:؟
مؤلف چهل حدیث از پیامبر اکرم (ص) انتخاب نموده و به نظم فارسی برگردانده است.
آغاز: بسمله، صحیح‌ترین حدیثی که راویان مجالس دین و مدرسان مدارس یقین املا کنند... لا یؤمن احدکم حتی یحب لایحیه ما یحب نفسه،
- ۶۷. از شرح قصیده برده تصنیف**
ارتضا علیخان صاحب
(ص ۱۰۱۲-۱۰۱۳)
- ۶۸. فواید چند از کتاب ارشاد العباد الی**
احکام الذبح و الاضطیاد، تصنیف سیّد
احمد صاحب معروف تر صاحب
(ص ۱۰۱۶-۱۰۲۳)
- ۶۹. کثیر الفواید** (اعتقادات - فارسی)
(ص ۱۰۳۲-۱۲۲۲)
از، محمّد عبدالله (ق ۱۳هـ).
فوایدی چند از تفسیر سوره بقره است که در سال ۱۲۶۵هـ برای فواید خلق الله تألیف شده است.
آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین و العاقبة للمتقین والصلوات و السلام علی رسوله محمد و... اما بعد بدانکه اسعدک الله تعالی فی الدارین که این فواید چند... انجام: ... باین مرتبه آنها را کفر راسخ شد.
- ۷۰. مختصری از کتاب تذکرة الاولیای**
عطار نیشابوری
(ص ۱۲۲۲-۱۳۴۸)
- ۷۱. فواید شرح مشکات شریف ترجمه**
عبدالحق دهلوی
(ص ۱۳۴۹-۱۳۵۰)

۷۲. فواید فوز الكبير
(ص ۱۳۵۱-۱۳۵۳)
۷۳. فواید به زبان اردو
(ص ۱۳۵۴-۱۳۵۶)
۷۴. از کتاب ایقاظ النیام، تصنیف
مولوی باقر صاحب مرحوم
متخلص به آگاه
(ص ۱۳۵۸-۱۳۶۴)
۷۵. فواید فوز الكبير، تصنیف شاه
ولی الله محدث
(ص ۱۳۶۴-۱۳۶۵)
۷۶. تنبیه الانسان فیما
یحرم و یحل من حیوان
(ص ۱۳۶۶-۱۴۲۱)
از:؟
برگرفته از کتاب حضرت معین صاحب است.
در باب حلال و حرام بودن خوردن گوشت برخی
حیوانات.
۷۷. جزء ایمان
(ص ۱۴۲۲-۱۴۲۸) (حدیث - فارسی)
از: عبدالباری (ق ۱۱ هـ).
مؤلف به سال ۱۰۶۰ هـ، چهل حدیث از کتاب
داستان غم انتخاب نموده و با شرح و توضیح لازم در
این رساله آورده است.
۷۸. استفتاء از کتاب فقه احمدی
(ص ۱۴۲۹)
۷۹. رساله سؤال و جواب (اعتقادات - اردو)
حضرت علی مرتضی با حضرت سید
عبدالقادر جیلانی
(ص ۱۴۳۰-۱۴۴۲)
۸۰. فواید از کتاب فقه احمدی، تصنیف
احمد صاحب متخلص به مشتاق، به اردو
(ص ۱۴۴۳-۱۴۴۴)
۸۱. در انواع مشروع
(ص ۱۴۴۵)
۸۲. منظومه نام حق
(فقه - فارسی)
= فقه منظوم = مقدمه الصلوة
= آداب نماز
(ص ۱۴۴۶-۱۴۵۹)
از: شرف بخارایی خراسانی (ق ۷ هـ).
منظومه‌ای است به روش اهل سنت، در پانزدهم
جمادی الاولی ۶۹۳ هـ در ده باب و ۱۷۰ بیت سروده
است:
باب اول: طهارت و وضو (چهار فصل).
باب دوم: شکننده‌های وضو.
باب سوم: غسل (سه فصل: فرایض، سنتها،
مقدار آب)
باب چهارم: واجب کننده غسل.
باب پنجم: تیمم.
باب ششم: نماز (چهار فصل: فرایض، سجده سهو،
سنتها)
باب هفتم: نمازهای شبانه روزی.
باب هشتم: سنتهای مؤکده.
باب نهم: روزه.
باب دهم: کفاره روزه.

انجام: ... و كانت الميئة اغلب... لانه لا ضرورة و الله
أعلم بالصواب و اليه المرجع و المأب.

خط: نسخ. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.

نسخه بسیار پرحاشیه پیرامون و لابلای سطرها،
مهر تملک تزئینی «جاء من بعدی نبی اسمه احمد
۱۲۴۹» در آغاز و انجامه نسخه حک شده، روی
صفحه ۵ نام چند سجاده نشین ثبت شده، نیز این
یادداشت: «فقیر حقیر عنایت الدین ابن کتاب
مستطاب را بمطلبه هشتاد و سه رویه رایج الوقت
برای حفظ خریده بقیض خود آورد بسیار ارزان
خرید گویا مفت به دست او افتاد بتاریخ پانزدهم
ربیع الثانی سنه ۱۲۵۰،

جمادی چند دادم جان خریدم

بحمد الله عجب ارزان خریدم»
چهار برگ پیش از آغاز پر از حاشیه فقهی و
لغوی، نسخه مرمت و وصالی شده، روی برگ
آغازین این یادداشت ثبت شده: بتاریخ ۲ «سنه
۱۸۲۸ ع حاگر شده و به تاریخ ۱۵ سنه ۱۸۳۴ ع
سارتی فکت یافته شده»، بعضی از حاشیه‌ها در
اوراق جداگانه نوشته شده و لابلای کتاب
گذاشته شده که امکان افتادن وفقه آن هست،
صفحات مجدول به جدول ساده مشکی و
صورتی، عناوین هم صورتی.

جلد: چرم قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج دار.

۲۵ × ۳۹ سم. ۴۸۰ ص. ۲۵ س.

(ثبت ۲۰۷۳۳۱)

۱۶۱۶۷

الروضة البهية في شرح
اللمعة الدمشقية

از: زین الدین بن علی بن احمد شامی، شهید ثانی

(۹۶۵ هـ).

از کتاب تجارت تا وصیت را دارد.

با این مطلع:

نام حق بر زبان همی رانم

که بجان و دلش همی خوانم

نک: منزوی ۴/ ۳۰۲۹.

۸۳. فایده از علی مرتضی

(ص ۱۴۶۰)

۸۴. فواید صراط مستقیم و چند فایده

دیگر به فارسی

(ص ۱۴۶۱-۱۴۸۰)

خط مجموعه: نستعلیق هندی. محل کتابت: در
مقام ویلور (دارالسرور ای ویلور). اولین تاریخ
کتابت مندرج در این مجموعه رسائل ربیع الثانی
سال ۱۲۶۵ هـ و آخرین ۲۹ شوال ۱۲۶۷ هـ (۷۱۱
را) موربانه کمی به نسخه آسیب زده و مرمت
شده، بعضی از مطالب در حاشیه نگاشته شده
است.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده.

۱۵/۵ × ۲۰ سم. ۱۴۸۰ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۳۳۰)

۱۶۱۶۶

شرح مختصر القدوری
فی الفقه

از: احمد بن محمد بغدادی، ابی نصر اقطع (۴۷۴ هـ).

شرح مفصلی است بر کتاب مختصر قدوری در فقه

شافعی.

نک: کشف الظنون، ۲/ ۱۶۳۱؛ مجلس، ش ۱۴۲۳۵.

کتاب حاضر بخشی از شرح مختصر است، از کتاب

البیوع تا شهادت.

آغاز: بسمله و به نستعین، کتاب البیوع قال البیع

ینعقد بالا یجاب و القبول اذا كانا بلفظ الماضي مثل....

آغاز: بسمله، حمدله، کتاب التجارة هی فی اللغة
 الکسب و فی الشرع علی تعریف...
 انجام: ... فی مقابلة النصوص المستفیضة المعتضدة
 بالاجماع المحکية و الحمد لله رب العالمین.
 خط: نسخ. کاتب: ابراهیم بن ملاً نورمحمد.
 تاریخ کتابت: ۱۲۶۳ هـ.
 کاتب قسم داده که او را یاد کنند، و مهر تملک
 درشت مستطیل او «فوض امره الی الله عبده
 ابراهیم بن نور محمد» در پایان و چند جای
 نسخه ثبت شده است، عناوین و بر فراز متن لمعه
 صورتی، بر فراز صفحه آغازین نشان گل و بوته
 زمخت به اکلیل درج شده.
 جلد: تیماج تریاکی مایل به مشکی ترنج و
 سرترنج و گره دار، عطف چرم مشکی.
 ۱۵ × ۲۱ سم. ۵۸۲ ص. ۲۲ س.
 (ثبت ۲۰۷۳۳۲)

زیبا. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۳ هـ.
 هر مجلس از صفحه‌ای جداگانه شروع شده با
 جدول کشی مجزا و ساده، صفحات مجدول به
 سنگرف و مشکی، عناوین و بر فراز رؤوس
 مطالب و اسمهای خاص سنگرف.
 جلد: چرم مشکی ساده.
 ۱۸/۸ × ۳۰ سم. ۵۶۸ ص. ۱۷ س.
 (ثبت ۲۰۷۳۳۳)

۱۶۱۶۹

ارشاد الاذهان

(فقه - عربی)
فی احکام الایمان
 از: علامه حلّی، حسن بن یوسف بن مطهر (۷۲۶ هـ).
 فقه نسبتاً مختصری است دارای تمام ابواب فقهی
 (از کتاب الطهارة تا دیات)، و مشتمل بر پانزده هزار
 مسأله.

علامه این کتاب را به درخواست فرزندش فخر
 المحققین (محمد) تألیف کرده و ۱۱ شوال ۶۹۶ هـ به
 پایان برده است.

بر آن شروع زیادی نگاشته‌اند.
 نک: عکسی مرکز احیاء، ۱/ ۱۴۲؛ مجلس، ش
 ۷۰۶۰؛ ۴/ ۶۲ و ۱۰/ ۲۱۸ و ۱۴۲۶؛ ذریعه، ۱/ ۵۱۰.
 آغاز افتاده: ... الرباعیة فان کان فی الاولیین اعد و
 کذا اذا لم یدر کم صلی و ان تیقن الاولیین و شک فی
 الزائد....

انجام: ... فان اوصلهما الجانی... فواحدة و لو اوصل
 اجنبی فدیتان و علی الاجنبی بالنسیب و لو اوصلهما.
 خط: نسخ. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲ هـ.
 در صفحه پایانی وقف نامه کتاب آمده، واقف
 سکینه خانم بنت خالو قاسم بوده و تولیت را به
 اقل الطلبة اسماعیل بن قربان واگذار کرده، در
 رجب ۱۲۸۸ و مهر بیضوی متولی «قربانی کعبه
 وفا اسماعیل» در ذیل آن حک شده، نسخه همراه

۱۶۱۶۸

[مجالس]**(اعتقادات و مواعظ و فقه - فارسی)**

از:؟

مجموعه مجالسی است در مسائل اعتقادی و
 اخلاقی در ذکر احوال قیامت، و ذکر فضل ساعیان به
 اعمال خیر، در فرایض و احکام و معتقدات اهل سنت
 و جماعت (۵۹ فریضه)، در ذکر معجزات حضرت
 رسول (ص) و فضایل دیگر انبیاء (ع) و ائمه معصومین (ع) و
 غیره.

آغاز: بسمله، ذکر احوال قیامت و احوال و فرغ
 آنروز... یا ایها الناس ای مردم خطاب با عامه مکلفان
 است....

انجام:

و آنها که در آینه مروت فر داند
 کم بستانند در عوض بیش دهند
 خط: نستعلیق نیکو درشت و مطالب عربی نسخ

طیب، در آغاز مهر کتابخانه مجدالدین نصیری
ثبت شده.
جلد: تیماج قهوه‌ای فرسوده بدون مقوا نرم.
۱۴×۲۲ سم. ۳۴۴ ص. ۱۱ س.
(ثبت ۲۰۷۳۳۵)

با حواشی نسبتاً فراوان در پیرامون یا لابلائی
سطور، عناوین شنگرف.
جلد: تیماج قهوه‌ای ضریبی ترنج و سرترنج و
لچکی و گره‌دار.
۱۸/۵×۲۹ سم. ۴۳۴ ص. ۱۴ س.
(ثبت ۲۰۷۳۳۴)

۱۶۱۷۱

[غریب لغات القرآن] (ادب - عربی)

از:؟

لغات غریبه قرآن کریم را به ترتیب سور قرآنی و با
استشهاد به قدمای لغویان عرب تشریح کرده است.
نسخه نفیس است و احتیاج به مذاقه بیشتری دارد.
آغاز افتاده: ... واحد لان ذلك غير موجود فی
الاسماء و سمعت نقرأ من ربیعة یرفعون الدال و اللام
فیقولون الحمد لله و انما رفعوهما جميعاً ...
انجام افتاده: ... و زعم الکسائی انه سمع فی عشرات
فی لغة الدین یقولون ضرب... مثل ذلك و زعم الکسائی
انه سمع فی سغب الکسر و الدفع و النصب و ان
مصادرها... قال سغياً.

خط: نسخ معرب ممتاز کهن، در پایان جزء اول
قبل از سوره کف امضای سماع دارد به تاریخ ۹
جمادی الآخره سال ۵۳۰هـ (۲۱ ر).

عناوین شروع سوره‌ها ثلث درشت، مهر
کتابخانه مجدالدین نصیری بر روی برگ دوم
حک شده است.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ضریبی ترنج‌دار.
۱۶/۵×۲۲/۵ سم. ۸۶ ص. ۱۷ س.

(تصویر) (ثبت ۲۰۷۳۳۶)

۱۶۱۷۲

[علم الحروف] (علوم غریبه و اعتقادات - فارسی)

از:؟

رساله‌ای است پر از استعارات و کنایات نامفهوم بر

۱۶۱۷۰

ریاض الانشاء (منشآت - فارسی)

از: خواجه عماد الدین محمود بن محمد گیلانی
گاوکانی (۵۸۸۶هـ).

مشمول بر ۱۴۸ مکتوب به پادشاهان و وزیران.
مؤلف در ضمن اشعاری را گاه به نظم خویش نقل
کرده، از جمله این بیت:
خوبست اختصار ولیکن کلیم وار

اطناب در مکالمه دوست خوشتر است
این کتاب به تصحیح شیخ چاند بن حسین احمد
نگدی تا کوری پاکستانی، در ۱۹۴۸م به صورت سربی و
در ۴۶۰ صفحه، در حیدرآباد دکن چاپ شده است.
نک: مشار، ۸۶۵.

آغاز افتاده: ... شعر

علی قدر اهل العزم تأتی العزایم

و تأتی علی قدر الکرام المکارم
انجام افتاده: ... و متواتر بارسال فرامین سعادت
بشایر سرافراز فرمایند و خلعت حیات این چاکر را بطراز
اوامر مفاخر.

خط: نستعلیق نیکو، عناوین تعلیق ممتاز، مطالب
عربی معرب. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۱هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف، معنای لغات مشکله
بعضی از مکتوبات مانند مکتوب سلطان مراد
بیک رومی (ص ۱۹۲) زیرنویس فارسی شده.

در صفحه ۱۰ تملکی به خط شکسته آمده ظاهراً
به نام نظام الدین احمد جعفری ابن محمد ابراهیم

- مبنای اعتقادات امامیه و اشاره به بعضی از آیات و روایات و مطالب اعتقادی و فلسفی.
آغاز: الحمد لله الاول بلا اول کان قبله و الآخر بلا آخر یكون بعده و الصلوة...
موجود بحق واحد اول باشد
باقی همه موهوم مخیل باشد
انجام:
گفتم که الف گفت دگر گفتم هیچ
در خانه اگر کس است یک حرف بس است
- متفرقات:**
در حواشی برخی صفحات، عناوین زیر آمده است:
- الف. من تألیفنا الجامعة**
(ص ۱-۱۲)
- ب. منتخب جداول الاوزان من سبعین فی تألیف الجامعة**
(ص ۱۳)
- ج. من تألیفنا الجامعة**
(ص ۱۹-۲۰)
- د. تقسیم بروج و تعیین صوت**
(ص ۲۶)
- ه. من تألیفنا الجامعة**
(ص ۳۲)
- و. اذکروا الله کثیرا فی ایام معدودات**
(ص ۳۲)
- ز. عن سیدنا (ص)**
(ص ۳۴)
- ح. نخبه من رساله رابعة من القسم الناموسية فی کیفیة عشرة اخوان الصفا و تعاون بعضهم بعضاً بحسن المودة و شفقة**
(ص ۳۸-۳۹)
- ط. تفکر یا اخی فیها**
(ص ۴۵)
- ی. یادداشت‌هایی در شناخت دریاها**
(ص ۴۷)
- یا. فی تحقیق مراتب العدیدة**
(ص ۴۹-۵۰)
- یب. مربعات**
(ص ۵۱)
- یج. مخمسات**
(ص ۵۵)
- ید. شجره نامه یافت اعلان**
(ص ۶۸-۶۹)
- یه. در بحور و اوزان عروضی**
(ص ۷۱-۷۲)
- یو. الحدیث**
(ص ۷۳)
- یز. من تألیفنا الجامعة**
(ص ۷۵)
- یح. الكلمة التاسعة من بطليموس**
(ص ۸۱-۸۲)
- یط. جدول سعادات و نحوسات**
(ص ۸۳)
- ک. در اوزان و بحور عروضی**
(ص ۸۷)
- کا. من تألیفنا الجامعة**
(ص ۹۰)
- کب. من رسائل اخوان الصفا و خلان الوفا**
(ص ۹۲-۹۳)
- کج. من تألیفنا الجامعة**
(ص ۹۷-۹۸)
- کد. در علم بدیع**
(ص ۱۰۴-۱۰۸)
- که. ولایت شهر مکث و تکوین نطفه و جنین در رحم**

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: شعبان سال ۱۱۴۱ هـ. مکان کتابت: در قصبهٔ عبدالآباد مضاف صوبهٔ برهانپور. عناوین شنگرف. تصحیح شده با حواشی نسبتاً زیاد. نسخه را موریانه خورده و مرمت شده است، نام چند سجاده نشین در صفحهٔ آغازین ثبت است از جمله سجاده نشین شهر احمد نگر در هندوستان. جلد: تیماج زرشکی معرق سوخت (ترنج و سرترنج و لچکی و گره‌ها معرق است)، عطف چرم زرشکی. ۱۴/۵ × ۲۳ سم. ۱۴۶ گ. ۲۱ س. (ثبت ۲۰۷۳۳۸)

۱۶۱۷۴

[کتاب فقهی اهل سنت] (فقه - فارسی)

از:

مشمول بر طهارت و صلات و غیره که از کتابهای امالی و کشف الاسرار و کنز و محیط و جامع الکبیر و کافی و غیره نام می‌برد.

در ضمن کتاب، مباحث فقهی را ذیل عناوین «مسئله» آورده است؛ به عنوان نمونه: «مسئله اگر کسی روزه گشاد برگمان آنکه آفتاب فرو شده است بعد آن آفتاب پیدا شد یا سحر خورد به گمان آنکه شب باقی است ناگاه روز پیدا شد روزه شکسته بود و قضا واجب آید ولی کفارت نی.»

آغاز: بسمله، حمدله، بدان اسعد الله فی الدارین که در کشف الاسرار آورده است....

انجام: ... و سبب نجات و درجات این جهانی و ذخیرهٔ آن جهان روزی کند و امن این مسکین گناه کار را باری تعالی را و تبارک در پناه خویش ما را امین رب العالمین.

(ص ۱۱۲-۱۱۳)

کو. یادداشت‌های فقهی و حدیثی

(ص ۱۱۹-۱۲۳)

کز. رؤیای عاتکه و غزوهٔ بدر

(ص ۱۲۶-۱۲۸)

کح. اخبار بسم لحم بریان

(ص ۱۳۳)

کط. در ملوک فرس

(ص ۱۳۷-۱۳۹)

لا. یادداشتی از جامع التواریخ رشید

(ص ۱۴۳)

کب. اوقات ممنوعه فی المباشرة

(ص ۱۴۴-۱۴۵)

لج. در فتوحات و توکل و غیره

(ص ۱۴۶-۱۵۰)

خط: نستعلیق ممتاز درشت. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۳ هـ.

صفحات مجدول، عناوین شنگرف، مطالب حاشیه‌ها به چلیپا و مرتب نوشته شده است. جلد: تیماج زرشکی چروکیده ضربی ساده بدون مقوا.

۱۵ × ۲۶ سم. ۱۵۰ ص. ۵ س.

(ثبت ۲۰۷۳۳۷)

۱۶۱۷۳

مفتاح الصلاة (فقه - فارسی)

از: سید محبوب علیشاه صاحب قادری (ق ۱۱ هـ). تألیف به سال ۱۰۶۱ هـ، در طهارت و صلات و غیره. آغاز: بسمله، حمدله، بدان اسعدک الله تعالی که دانستن فرض بر مکلف فرض است....

انجام: ... و بسیار از مثایل در این رساله بجهت اختصار ترک نموده شد اما اینقدر بجهت عمل کافی است و الله موفق و المعین الوافی، تم.

نسخه موریانه زدگی اندک دارد.

عناوین شنگرف.

متفرقات زیادی در حواشی میان نسخه کتابت شده.

سه برگ آغازین نونویس بد خط.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده.

۱۵×۵/۵ سم. ۲۸۸ ص. ۱۱ س.

(ثبت ۲۰۷۳۳۹)

۱۶۱۷۵

گلشن راز

(شعر - فارسی)

از: شیخ محمود بن امین الدین عبدالکریم بن یحیی شبستری (۷۲۰ هـ).

از ویژگی‌های این نسخه آن است که در کنار هر بیت شماره صفحه شرح گلشن راز بنام مفاتیح الاعجاز را ثبت کرده است.

بارها در ایران و هند به چاپ رسیده است.

نک: مجلس، ش ۶۶۶، مشار، ۱۳۱۵.

آغاز: بسمله.

بنام آنکه جان را فکرت آموخت

چراغ دل ز نور جان برافروخت

انجام:

بنام خویش کردم ختم و پایان

الهی عاقبت محمود گردان

خط: نستعلیق. کاتب: محمد محیی الدین حسینی

قادری تلوالوری. تاریخ کتابت: جمادی الاولی

سال ۱۳۰۰ هـ. مکان کتابت: بلدة فرخنده بنیاد

حیدرآباد.

چهار ستونی مجدول ساده صورتی.

جلد: چرم زرشکی ساده.

۲۰/۵ × ۳۰ سم. ۳۰ ص. ۱۹ س چهار ستونه.

(ثبت ۲۰۷۳۴۰)

۱۶۱۷۶

اسکندرنامه

(شعر - فارسی)

از: ابومحمد ویس بن یوسف نظامی گنجوی (بین ۶۰۷-۶۱۵ هـ).

اهمیت نسخه در حواشی لغوی و توضیحاتی است که بین سطرها و پیرامون افزوده شده است.

آغاز:

خدایا جهان پادشاهی تو است

زما خدمت آید، خدایی تراست

انجام:

از آن می‌که او داروی هوش باد

مرا شربت و شاه را نوش باد

خط: نستعلیق. کاتب: بدریط سید سعادت علی.

تاریخ کتابت: سه شنبه ۵ رجب ۱۲۴۲ هـ بوقت

«یکپاس روز برآمده بود و صورت بانجام رسید»،

سپس نوشته:

نوشته بماند سیه برسفید

نویسنده را نیست فردا امید

دارای حواشی بسیار در پیرامون و لابلای

سطرها، عناوین شنگرف، نسخه را کمی کرم

آسیب رسانده، متفرقاتی در ابتدای نسخه کتابت

شده.

جلد: چرم زرشکی تیره ساده.

۱۶×۲۱/۵ سم. ۷۷۶ ص. ۹ س.

(ثبت ۲۰۷۳۴۱)

۱۶۱۷۷

مجموع خانی فی عین المعانی

(فقه - فارسی)

از: کمال الدین بن کریم ناگوری، مشهور به زهد (ق ۱۰ هـ).

مؤلف بعد از آن که این کتاب را در عبادات تألیف نمود، تنمهای به درخواست شیخ فرید الدین خوجو و

۲. ترجمه آیات و احادیث**تنبيه الغافلین**

(ص ۳۳-۴۷)

از: مولی بخشی بهاری.

مؤلف در سبب تألیف این رساله گوید: «به نظر تعمیم فواید و تكثر عوايد آن را به قالب طبع درآورد و از آنجا که رساله صوفیه مشتمل بر آیات کلام الله و احادیث رسول الله صلعم و دیگر عبارات عربیه بود، برای عموم نفع آن تفسیر آیات مذکوره از تفسیر حسینی که بین العلماء معتبر و متداول است، نقل کرده، ترجمه احادیث و غیرها به حسب فهم ناقص خود نموده، به اثبات علامات از قوم هندسه به اوایل ترجمه‌ها مثل رقوم هندسه مثبت که در اصل رساله به ترتیب آیات و احادیث و غیرها نهاده‌ام و تبیین جزء و رکوع و سوره جداگانه طبع کنانیده، ملحق رساله شریفه مذکوره نمود تا احدی به سبب عدم قدرت بر عبارت عربی از انقطاع آن بی بهره نماند».

آغاز: بسمله، ... بگو ای محمد صلعم مر این ترسندگان را که در دنیا بسته ...

انجام: ... اغماض بیوشند در افشای آن نکوشند.

خط مجموعه: نستعلیق، عبارات عربی نسخ.
کاتب: عبدالقادر. تاریخ کتابت: ۱۴ محرم ۱۲۵۱ هـ. مکان کتابت: شهر حیدرآباد مطابق جهانیه کلکته.

در پایان نشانی بلاغ دارد.

نشانیها شنگرف، دو صفحه اول جدول ساده شنگرف.

در ص ۴۹ غزل شمس تبریز «مالک الملک لا شریک له» کتابت شده است.

جلد: تیماج زرشکی ضربی با ترنج و سرترنج معرق بدون مقوا.

۲۱×۱۴ سم. ۴۹ ص. ۱۱ س.

(ثبت ۲۰۷۳۴۳)

والی بهرام خان بر آن نگاشت که نسخه‌ای از آن در همین کتابخانه به ش ۷۴۳۲ موجود است.

آغاز: بسمله اللهم لا سهلاً الا ما جعلته سهلاً و انت تجل الحزن سهلاً اذا شئت کتاب الطهارت درین پنج فصل و چهار باب ...

انجام: ... از طعام در هر کاسه یکهزار نفس یکمند و الله اعلم بالصواب.

خط: نستعلیق هندی. کاتب: میر عنایت علی...

ساکن نارنول بخاطر نندوخان. تاریخ کتابت: ۷

شوال ۱۲۸۲ هـ.

عناوین و بر فراز آیات شنگرف.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن.

کاغذ: کاهی نازک.

۱۶×۲۲/۴ سم. ۵۱۲ ص. ۱۱ س.

(ثبت ۲۰۷۳۴۲)

۱۶۱۷۸

مجموعه

(اخلاق - فارسی)

۱. تنبيه الغافلین

(ص ۱-۳۲)

از: سیّد احمد.

مؤلف در مقدمه گوید: «پس این تذکریست جلیل غافلان آخرت و مؤثران دنیا را که حب دنیا بر دل‌های ایشان مستولی گشته، آخرت را فراموش ساخته آثار آن بر ایشان پدیدار نموده، احکام شرعیه را برای منافع دنیویه می‌گذارند...».

آغاز: بسمله، حمد بیحد مر منعمی را جلت نعاؤه که انعام عام او... اما بعد پس این تذکریست جلیل غافلان آخرت ...

انجام: ... خود را آماده جهنم سازد آن ارحم الراحمین همه مومنین را از نامرضیات محفوظ داشته بمرضیان خود مصروف دارد آمین.

- ۱۶۱۷۹
- مجموعه**
- ۱. مقالید فارسی** (دستور زبان - فارسی)
(ص ۳-۲۰)
از: مستمند.
- رساله‌ای است جهت فایده مبتدیان و نفع نوآموزان در صرف مصادر و افعال که از کتب عربی استنباط نموده و آنرا با عناوین ماضی و حال و مستقبل و غیره تبویب کرده است.
مشتتمل بر:
در کیفیت متصرفه فارسی، در بیان مصدر لازمی، در بیان مصدر متعدی، در بیان ماضی، در بیان کیفیت ماضی و صیغه‌ها و ضمائر آن و غیره، در بیان مضارع، در بیان مستقبل، در بیان اسم فاعل، در بیان اسم مفعول و غیره.
آغاز: بسمله، عنوان صحیفه علم و عقل و سرمایه کتاب هنر و فضل ستایش و نیایش...
انجام افتاده: ... چون خواهی که اسم مفعول را بنا کنی...
- ۲. ریاض الصنایع** (بدیع و عروض - فارسی)
قطب شاهی
(ص ۲۲-۱۳۷)
از: الفتی بن حسینی ساوجی (پس از ۱۰۸۳ هـ).
در علم عروض (اوزان و بحور) و قافییه و فنون بدیعی ادبی است که برای عبداللّه قطب شاه در ۱۰۴۸ هـ ساخته شده است.
نک: دانشگاه، ۲۹۹/۳ و ۱۳۶۷/۹.
- آغاز: بسمله، حمد وافر و ثنای کامل مبدع و صانعی را شایانست که از امتزاج ارکان عناصر و ازدواج اصول موالید... اما بعد اقل و احقر موجودات... را جمعی از مستفیدان...
انجام:
- طلب کردم از کلک تاریخ او
رقم زو چل و هشت سال هزار...
همچو خاتم الفتی شد نامدار
ختم کرد این گنج در شاهوار
- ۳. رساله قواعد فارسی** (دستور زبان - فارسی)
(ص ۱۳۹-۱۴۵)
از:؟
آغاز: الحمد لله رب العالمین و الصلوة علی رسوله...
اما اهل تربیت را باید که مبتدیان اول در اثنای خواندن شمار سه زمانه که ماضی و مستقبل و حال است...
انجام: ... چنانچه شخصی که بود ششم زاید چنانچه یکی و بسی نسخه قواعد فارسی... باتمام رسید.
- ۴. [رساله در صرف]** (صرف - فارسی)
(ص ۱۴۸-۱۷۶)
از:؟
رساله‌ای است مختصر در صرف مصادر زبان عربی و انواع بنای اسم (ثلاثی و رباعی و خماسی)، فعل (ثلاثی مزید و مجرد و رباعی)، اسم مصدر و غیر مصدر، معتل و ناقص و غیره.
آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و العاقبة للمتقین و الصلوة... بدان اسعدک الله تعالی فی الدارین که کلمات لغت عرب بر سه گونه است...
انجام: ... مفعول فصل الخوف ترسیدن ماضی چون خاف خافا خافوا تا اخرخفن.
- خط مجموعه: نستعلیق هندی. کاتب: کتاب دوم به خط بدرالدین حسین ساکن اورنگ آباد.
تاریخ کتابت: ۲۱ ذی الحجه ۱۲۶۵ هـ. مکان کتابت: بلده فرخنده بنیاد حیدرآباد در خانه باغ نواب قادر جنگ بهادر (پایان عروض الفتی ۶۹ ر).
نسخه مرمت شده.

- عناوین شنگرف، تاریخ کتابت بقیه رساله‌ها
متأخرتر به نظر می‌رسد.
جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده.
۱۴/۸ × ۲۳/۸ سم. ۱۷۸ ص. ۱۳ س.
(ثبت ۲۰۷۳۴۴)
- ۱۶۱۸۰
- مجموعه**
۱. **فتح اللطیف فی اجوبة**
اسئلة الشریف
(ص ۱-۲۹)
از: شیخ محمد حیات سندی مدنی (ق ۱۲ هـ).
در جواب مردی از سادات سند که سؤالاتی از وی
پرسیده از جمله درباره وحدت وجود، غلو در ابن
عربی، سقوط حق والدین و زوجه، نظر به اجنبیه، عشق
مردان و زنان، غناء به طنبور، حرام خواری و غیره.
تألیف رساله در مدینه منوره روز جمعه از جمادی الثانی
۱۱۵۰ هـ پایان یافته است.
آغاز: بسمله، الحمد لله حمداً لا یقال بحماله و الصلوة
و السلام علی اشرف خلقه... اما بعد فیقول... انه سألنی
رجل شریف من سادات السند....
انجام: ... و مان کان فیہ من خطاء فانت عفو کریم و
انا عبد خطاء اثم.
۲. **رسالة فی رد بعض**
رسوم الجاهلیة
(ص ۳۰-۴۶)
از: شیخ محمد حیات سندی مدنی (ق ۱۲ هـ).
آغاز: بسمله، الحمد لله الذی ازاح رسوم الجاهلیة...
اما بعد فهذه رسالة... قال الله تعالی و جاوز...
انجام: ... خیرا من الاولی و صلی الله علی سیدنا
محمد و آله و صحبه و سلم، تمت.
۳. **قطع النزاع**
فی باب السماع
(ص ۴۷-۵۰)
از:؟
آغاز: بسمله، الحمد لله حمداً یلیق بعلو جلاله... اما
بعد فهذا قطع النزاع فی باب السماع قال الامام ابن
القیم....
انجام: ... و من اراد طهارة دینه فلیترک الشبهات و
الله أعلم.
۴. **رسالة فی حرمة الزنا**
(ص ۵۰-۷۰)
از:؟
آغاز: بسمله، سبحانک لاعلم لنا الا ما علمتنا انک
انت العلیم الحکیم ان ربنا... اعلم ان حرمة الزنا...
انجام: ... لاقامة الحد علیه لان الستر مندوب الیه
انتهی، تمت بالخیر.
۵. **تمام العنایة فی الفرق**
بین صریح الطلاق و الکناية
(ص ۷۱-۷۴)
از: محمد هاشم بن عبدالغفور بن عبدالرحمن سندی
تتوی.
آغاز نسخه (ص ۱۸۷): بسمله، الحمد لله وحده و
الصلوة و السلام علی من لا نبی بعده... و بعد یقول
العبد....
آغاز افتاده: ... و تکررت الشهور و الاعوام و لا حول
و لا قوة الا بالله العلی العظیم....
صفحاتی از آن در ص ۱۸۷ جایجا شده است.
۶. **آداب اللباس**
(ص ۷۵-۸۲)
(اعتقادات - عربی)

انزل فی خطابه... اما بعد فبقول... کان الله تعالی...
انجام: ...کثیر بین اهل الحدیث و هذا الفرد.

متفرقات:

الف. فایده از کتاب مخزن الفوائد

(ص ۸۳-۹۸)

ب. فایده دیگر از کتاب مخزن الفوائد

(ص ۹۸-۱۰۴)

ج. طریق اسقاط میت

(ص ۱۰۵-۱۰۶)

د. فایده در نکاح

(ص ۱۰۷-۱۱۰)

ه. المسائل المتعلقة باجابت المودن

(ص ۱۸۶)

و. سیفی حضرت غوث الثقلین

که چهل کاف دارد

(ص ۱۹۳)

ز. فایده برای دفع شر

(ص ۱۹۳-۱۹۴)

ح. کیفیت عقد انامل

از فرهنگ جهانگیری

(ص ۱۹۸-۲۰۱)

خط مجموعه: نستعلیق هندی. کاتب: غوث
محیی الدین بن سیّد ابوالحسن قادری. تاریخ
کتابت: چهارشنبه ۱۶ رجب ۱۲۶۳ هـ (پایان
رساله اول)، ۲۰ رجب همان سال، مکان کتابت:
در بلدة ویلور (پایان رساله سوم) دوشنبه ۱۴
رجب (پایان رساله هشتم).
عناوین و بر فراز رؤوس مطالب شنگرف.
نسخه موریانه دیده و مرمت شده است.
در آغاز شعری مشتمل بر ۲۱ حروف در اسماء
۲۱ امام قرائت ثبت شده است.
جلد: چرم قهوه‌ای روشن ضربی ترنج دار.

از: شیخ الهند عبدالحق دهلوی.

آغاز افتاده: ... من جر ازاره بطرا یعنی نظر نمیکند
خدایتعالی روز قیامت بسوی کسیکه بکشد...
انجام: ...اجر بسیار است و ثواب بی‌شمار الحمد لله
رب العالمین... و صحبه اجمعین.

۷. در بیان آداب

(اعتقادات - فارسی)

لباس حضرت سیّد البشر (ص)

(ص ۱۱۰-۱۲۲)

از:؟

آغاز: بسمله، بعد از حمد و ستایش الهی و پس از
نعت حضرت رسالت پناهی...
انجام افتاده: ...در حدیث آمده که گفت رسول
صلی الله علیه [و آله] و سلم لا ینظر الله یوم القیامة
الی...
[رساله فی الفقه]

۸. [رساله فی الفقه]

(فقه - عربی)

(ص ۱۲۳-۱۸۵)

از:؟

رساله‌ای است در احکام صلات و زکات و حج و
طلاق و بیع و اجاره و عاریه و کفالت و نفقه و غیره.
آغاز افتاده: ...یسقط باحد معان ثلثة فی حالة کثرة
الفوائت و هی ست صلوة...
انجام: ...الاخت من الام لكل واحد منها السدس
یساوی طرف، تمت.

۹. رساله سلوک الشوارع (حساب جمل - عربی)

الموصله الی عقد الاصابع

(ص ۱۹۴-۱۹۷)

از: جعفر بن جلال الدین محمّد مقصود عالم شاهی
رضوی

رساله در کیفیت عقد انامل است.
آغاز: بسمله، الحمد لله الذی قال فی کتاب المبین و

منظومه‌ای از نام داروهای مفرده و مرکبه و در
ساخت برخی داروها و طریق هر یک.
آغاز: بسمله، ملینات

روغن زیتون سیستان سکر و کنجد کرات
دارچینی و بس و خبازی و خس ترانجبین
انجام:

نشا هست وافیون و تورک سفید
زتسکین اوجع است خیر و صلاح
خط مجموعه: نستعلیق هندی. کاتب: شیخ معین
الدین متخلص به فرحان. تاریخ کتابت: سه شنبه
۱۲ شوال ۱۲۴۹ هـ (پایان رساله دوم).
عناوین شنگرف، نسخه رطوبت فراوان و آسیب
دیده، در آغاز طریقه استخاره در حصن حصین
نقل شده است.

جلد: چرم قهوه‌ای تیره ساده.
۱۵/۲ × ۲۴ سم. ۱۴۴ ص. ۱۲-۱۳ س.
(ثبت ۲۰۷۳۴۶)

۱۵/۲ × ۱۹ سم. ۷۸ ص. ۱۳ س.

(ثبت ۲۰۷۳۴۵)

۱۶۱۸۱

مجموعه

۱. [رساله در جمیع معاملات] (فن - فارسی)

(ص ۲-۴۲)

از:؟

مختصری است در دستورالعمل جمیع مقدمات و
معاملات و مناصب دولتی از سپاهی‌گری و مستوفی و
غیره.

آغاز: بسمله، دستورالعمل جمیع مقدمات و
معاملات بقدر دریافت می‌نویسد که طالبان این فن را بکار
آید....

انجام: ... بعمل آرد در محل بازخواست نهادند فقر
استیفاء خلاصی یابد، تمام سند را با احتیاط نگاهدارد، تمام
شد.

۱۶۱۸۲

تهذیب الاحکام (حدیث - عربی)

از: شیخ الطائفه ابو جعفر محمد بن حسن بن علی
طوسی (۴۶۰ هـ).
این نسخه از باب «ما تجب فيه الزكاة» تا پایان جزء
چهارم تهذیب است.

انجام: ... النفر الاول صلوة الظهر و هو وسط ایام
التشریق قال محمد بن الحسن هذا الخبر موافق للعامة و
لسنا نعمل به والعمل علی ما قدمناه من الاخبار.

خط: نستعلیق نیکو. تاریخ کتابت: ق ۱۲ هـ.
عناوین شنگرف.

در آغاز وقف نامه‌ای مفصل درج شده، واقف
کربلائی محمد قاسم کشمیری در مشهد مقدس
بر کافه شیعیان و غلامان ائمه طاهرین (ع) در ۲
صفر ۱۱۴۶ هـ، وقف نشان «وقف» یا «وقف عام»

۲. گلدسته گفتار (شعر - اردو)

(ص ۲۵-۱۱۴)

از: شیر محمد خان ایمان.

از مجموعه چند رباعی تشکیل یافته است با
عناوین «رباعی - رباعی» و دیگر عناوین.
آغاز: بسمله،

افلاک سی هی بلند ترشان سخن
پایاهی نهین کسوفی پایان سخن
انجام:

جب غنچه سوسن نی چمن مین محرسی
گلدسته گفتار کها بی کم و کاست

۳. [منظومه در طب] (طب منظوم - فارسی)

(ص ۱۱۶-۱۴۴)

از:؟

حبیب الله بن محمد علی الرضوی با مهر بیضوی
«حبیب الله محمد» و مهر بیضوی کشیده «سلام
قولاً من رب رحیم» و نیز این یادداشت تملک
ثبت شده است:
«مالک مالک مالک، من مملکات العبد الفقیر
محمد علی بن محمد مؤمن السبزواری (و بعد
ینتقل الی نظام الدین)».
جلد: تیماج دورو، رو زرشکی و ساده و فرسوده
درون قهوه‌ای.
۱۲/۵ × ۲۴ سم. ۵۱۰ ص. ۲۷ س.

(ثبت ۲۰۷۳۴۸)

۱۶۱۸۴

مجموعه

۱. رساله جنونیه (عرفان - فارسی)

(ص ۲۳ - ۳۰)

از: یکی از شاگردان سید عبدالمجید).
آغاز: بسمله، حمدله، بعد خدا میگوید پابسته حرص
و هوا گرفتار ما سوا که روزی نشسته بود یار موافق و
محب صادق ...
انجام:

بوالعجب سوره ایست سوره عشق
چار مصحف درو یک آیت نیست

۲. بنای عشقیه (عرفان - فارسی)

(ص ۳۲ - ۶۷)

از: شاه حمید الدین ناکوری.
آغاز: بسمله، الله لا اله الا هو جز او دیگر نباشد
هیچ سو و درود بیحدود بر آن ظهور... اما بعد از آن کلمه
چند که از الهامات است نه از عقلیات و قیاسات و تخلیفات
عوام ...

انجام: ... دوست دوست قدیم است و عشق لم
یزلیست الحمد لله رب العالمین... آمین.

در مواضع زیادی از کتاب هم حک شده است،
پیش از آن در همان صفحه یادداشت تملک سید
علی بن حسن بن حسین عاملی درج شده با مهر
مستطیل «العبد المذنب النادم علی بن حسن بن
حسین الخادم ۱۱۰۱».
جلد: تیماج زرشکی، لبه‌ها با چرم مشکی با
بدسلیفگی وصالی شده.
۱۳ × ۲۴/۵ سم. ۸۳۲ ص. ۱۵ س.
(ثبت ۲۰۷۳۴۷)

۱۶۱۸۳

زبدۃ البیان
(آیات الاحکام - عربی)
= آیات الاحکام

از: مولی احمد بن محمد اردبیلی (۹۹۳ هـ).
نک: مجلس، ش ۳۷۴۲.
آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین... و بعد فاعلم
ان هنا فائدة لا بد قبل الشروع فی المقصود...
انجام: ... علی تقدیر التخصیص ایضاً لا یبعد التعمیم
لفهم العلة فیستخرج الباقي فتأمل.
خط: نسخ. کاتب: رفیع الدین محمد بن میر صفی
حسنی (حسینی؟) طبسی. تاریخ کتابت: سال
۱۱۰۹ هـ. مکان کتابت: دارالسلطنه اصفهان.
با این دو بیت:
و ما من کاتب الاسیلقی

غدا الحشر ما کتبت یداه
فلا تکت بخطک غیر شیء

یشر فی القيامة أن تراه
وقف نشان «وقف اولاد ذکور» با مهر هشت گوش
«العبد المذنب نظام الدین» نیز در پایان و دیگر
مواضعی از نسخه ثبت شده.

نسخه تصحیح شده نسخه بدل و حواشی دارد.
عناوین و بر فراز آیات شنگرف.
وقف نشان در آغاز نسخه، یادداشت تملک

۳. [رسالة في المنطق] (منطق - عربی)
(ص ۱۴۱-۱۸۸)
از:؟
مشمول بر ابواب و فصولی بدین ترتیب:
... البحث الثاني في موضوع المنطق.
و اما المقالات:
المقالة الاولى: الفصل الاول في الالفاظ.
الفصل الثاني في المعاني المفردة.
الفصل الثالث في مباحث الكلّي و الجزئي.
الفصل الرابع في التعريفات.
المقالة الثانية في القضايا.
الفصل الاول في الحملية.
الفصل الثاني في اقسام الشرطية.
الفصل الثالث في احكام القضايا.
المقالة الثالثة في القياس.
الفصل الاول في تعريف القياس.
الفصل الثاني في المختلطات.
الفصل الثالث في الاقربيات.
آغاز افتاده: ... الحاجة الى قانون يفيد معرفة طرق
اكتساب النظريات ...
انجام: ... موضوعاتها لامتناع ان يكون جزء الشيء
مطلوباً بثبوته له بالبرهان و لیکن هذا آخر الكلام في هذه
الرسالة و الله أعلم بالصواب.
۴. طغری فی ترجمة الصغری (منطق - عربی)
(ص ۱۹۶-۲۴۹)
از:؟
ترجمة عربی صغری در منطق میر سیّد شریف
جرجانی (۵۸۱۶هـ) است.
نک: دائرة المعارف، ۱/۱۶۳، ش ۶۷/۷.
آغاز: بسملة، الحمد لله الذي انطق الكل و الصلوة و
السلام... و بعد فهذه طغری... و اعلم ان كل شيء اذا خطر
في الذهن
۵. تهذيب المنطق (منطق - عربی)
(ص ۲۵۰-۲۶۹)
از: سعدالدين مسعود بن عمر تفتازاني (۷۹۲هـ).
نک: مرعشي، ش ۵۲۳/۲.
آغاز: بسملة، الحمد لله الذي هدانا سواء الطريق و
جعل لنا التوفيق... و بعد فهذا غاية تهذيب الكلام في
تحرير المنطق
انجام: ... اي الطريق الى الوقوف على الحق و العمل
به و هو بالمقاصد اشبه، تم.
- متفرقات:
— چند حکایت اخلاقی و عرفانی
(ص ۲-۱۶)
— قسمتی از سؤال و جواب منظوم
قسمتی از سؤال پانزدهم و سؤال شانزدهم و تتمه
آن موجود است. (ص ۱۷-۲۱)
— در تعريف توکل (ص ۲۲)
خط مجموعه: سه رساله اول نستعلیق هندی، دو
رساله اخير نسخ. کاتب: دو رساله اول به یک
خط به کتابت سیّد عطاء الله. تاریخ کتابت:
۱۲۷۱هـ. مکان کتابت: در قصبه وند و اسی،
حسب الحکم سیّد اسحاق صاحب قبله نگاشته
شده است. رساله سوم خط دیگری است و در
مجموعه ای دیگر بوده که با این مجموعه
صحافی شده، اوراق این رساله کمی موریا نه
خورده. حواشی از احمد و غلام حسن دارد.
دو رساله اخير کاغذ صورتی رنگ.
تمام مجموعه باید از ق ۱۳ باشد.
جلد: چرم قهوه ای ساده.
۱۴/۳ × ۱۹/۸ سم. ۲۷۰ ص. ۱۱ و ۱۳ و ۱۵ س.
(ثبت ۲۰۷۳۴۹)

۱۶۱۸۵

الحبل المتین

(فقه - عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۰ هـ).

نک: مجلس، ش ۳۰۴۲؛ مرعشی، ۸۲۸/۳۲، ش ۱۲۹۴۴.

آغاز افتاده: ... لا یتلزم الفساد کالنظر الی الاجنبیة فی الصلوة و هل یتحقق القران بتکرار السورة الواحدة ... انجام: ... فی طاعتک و مرضاتک فی صحة و سلامة بدنیة و نفسیة برحمتک یا ارحم الراحمین.

خط: نستعلیق مایل به نسخ. کاتب: فضل الله بن محمد (شاه فضل الله کاشانی داماد ملا محسن فیض کاشانی). مکان کتابت: اصفهان. عناوین و بر فراز رؤوس مطالب شنگرف. تصحیح شده.

در پایان اجازه‌ای است به خط شیخ بهائی که برای کاتب نسخه در دو صفحه به تاریخ ۹ شوال ۱۰۱۱ هـ، دو صفحه از کتاب پس از اجازه ملحق شده (باب سوم از متبع رابع در موارث) و جدول سهام منکسره ارث نیز در پایان در صفحه مستقل ثبت شده است.

در آغاز نسخه سید مهدی صدری یادداشتی درباره نسخه و اهمیت آن ثبت کرده در مهر ماه ۱۳۵۱ هـش با تصریح به اینکه مزار شاه فضل الله در قمصر کاشان است.

جلد: مقوایی با روکش ترمه، عطف و لبه‌ها تیماج مشکی، بدرقه ابر و باد. ۱۸×۲۴/۵ سم. ۳۶ ص. ۲۹ س.

(ثبت ۲۰۷۳۵۰)

۱۶۱۸۶

عین الیقین فی

(اصول عقاید - فارسی)

اصول الدین = الانوار و الاسرار

از: محمد محسن بن مرتضی فیض کاشانی (۱۰۹۱ هـ).

در اصول علم دین و مسایل حقیقیه و نکات عرفانیه، شامل مقدمه و پنجاه مطلب و فصول متعدده و دو مقصد است، تألیف شده به سال ۱۰۳۶ هـ موافق با «کل انوار الحکم و اسرار الکلم».

نک: مجلس (طباطبایی)، ش ۶۴۴ و ۹۱۷ و ۸۱۶. آغاز افتاده: ... من الهضم و الدفع و الاحساس الذی هو ضرب من التغذیه و کذا کل ادراک و علم حادث ... انجام: ... هذا آخر الکلام فی العلم بالسموات و الارض و ما بینهما و به تم و ختم.

کاتب: معین الدین احمد فرزند ملا محسن فیض کاشانی.

معین الدین احمد در ۸ ربیع الاول ۱۰۷۷ هـ استکتاب از والدش نموده و از روی نسخه اصول آنرا کتابت کرده سپس بر مؤلف عرضه کرده و به صورت درسی توضیح خواسته و نسخه را تصحیح کرده و گاهی حاشیه زده است و کار مقابله با مؤلف روز ۲۰ ربیع الاول ۱۰۸۳ هـ پایان پذیرفته است.

مؤلف در پایان یادداشت فرزندش، اجازه‌ای به وی اعطا نموده، با تصریح به اینکه «من اول الکتاب الی آخره یوماً درساً فدرساً» خوانده شده و فرزندش آنها را فهمیده است.^۱

مؤلف نسخه را در سفر حج سال ۱۰۸۳ هـ همراه داشته و در ۱۷ ذی الحجه ۱۰۸۳ هـ در مکه معظمه این دو بیت را پایان نسخه ثبت کرده:

۱. با توجه به این توضیحات به نظر می‌رسد کتابت نسخه در سال ۱۲۸۲ هـ پایان یافته باشد که پس از کتابت، کاتب به صورت درسی از محضر والدش استفاده کرده، بنابراین یادداشت جناب آقای سید مهدی صدری در آغاز نسخه که سال ۱۰۸۳ هـ را سال کتابت دانسته، به نظر می‌رسد که محل تأمل باشد چون مستند به عبارت خود کاتب است و او تصریح به سال پایان کتابت آن ندارد.

چند نسخهٔ کیمیایی از درویش هندی و دیگران با چند نسخهٔ طبی.
نسخه‌ای از آقا سید محمدعلی به زبان هندی و یک نسخه به فارسی.
بابی از پیر عبداللطیف از کتاب جامع الفوائد و برهان.
فصل از جواهر الاجساد.
در ساختن زیبق.
چند یادداشت کیمیایی با عناوین «دیگر» و «صفت».
چند نسخه در اکلیل.

۲. رساله‌های تنکوشاه (کیمیا - فارسی)

کبیر بابلی

(ص ۲۱-۱۱۴)

از: تنکوشاه بابلی.

گویا چند ترجمه از رساله‌های او در دست هست. نسخهٔ حاضر، دارای ۱۲ گفتار است. نسخه‌ای قدیمی‌تر، نوشتهٔ ۸۶۸ هـ. در بشیر آغا استانبول هست که آن نیز در ۱۲ گفتار است؛ اما ترجمهٔ ابراهیم قراگزولو در دانشگاه دارای ۱۶ گفتار است که عناوین ابواب یکی نیست؛ ابواب بدین صورت است:

۱. هفت گنج.
۲. انوار سبعة.
۳. مصابیح اسرار انوار.
۴. مفتاح الاسرار.
۵. اسرار سبعة کامله.
۶. عمل لوح بلور و زنجار.
۷. عمل کمر زردر کبریت احمر.
۸. عمل طوق ذهب در فضا در حجر طلق.
۹. مفتاح کنز الیواقیت.
۱۰. کنز اللثالی فی الفضا.
۱۱. گهر گنج شاهی.

روحیست بی مکان و سر تا قدم مکانش
روحیست بی نشان و ما غرقه در نشانش
خواهی که تا بجویی یک لحظه‌ای مجویش
خواهی که تا بدانی یک لحظه‌ای مدانش
در ۸ صفر ۱۰۸۴ هـ نیز این شعر را ثبت کرده:
کسی نیست واقف بکن هر چه خواهی
شکست دلت این صدائی ندارد
در سوم ماه صفر ۱۰۸۴ هـ نیز بیت شعری در قریهٔ بکاح (؟) و ۵ صفر ۱۰۸۵ هـ در مشهد مقدس رضوی نیز دو بیت شعر نوشته است.
برگ پایانی اشعاری از والدش در حیات او و یکی از شاعران معاصر و غیره و یادداشتی از خصال نیز دارد.

آخرین تاریخ مربوط به ربیع المولود سال ۱۰۸۸ هـ می‌باشد.

در آغاز نسخه سید مهدی صدری که ملاً محسن فیض کاشانی مؤلف کتاب، جدّ اُمّی اوست، در تاریخ مهر ماه ۱۳۵۱ هـ یادداشتی در بارهٔ کتاب و اهمیت آن نوشته با تصریح به اینکه «نمونهٔ خط این عالم یعنی معین الدین احمد بسیار کم، بلکه نایاب است و این نسخه بسیار ارزشمند است».
جلد: مقوایی با روکش ترمه، عطف و لبه‌ها تیماج مشکلی، بدرقه ابر و باد.
۱۵/۸ × ۲۴/۵ سم. ۳۱۴ ص. ۱۹ س.

(ثبت ۲۰۷۳۵۱)

۱۶۱۸۷

مجموعه

۱. [متفرقات (طب و کیمیا - فارسی و عربی)]

در کیمیا و طب]

(ص ۱-۲۰)

شامل:

در اصلاح زاجات اصغر قبرسی از کتاب برهان.

عمادی با خودنویس آبی شعری نوشته و سپس این عبارت که «تغییر ماهیت محال است» و مطالب دیگر...، ذیل آن محمد گنجی با خودنویس مشکی و خط خوش نوشته: «دکتری که آن اندازه بی سواد باشد که نتواند یک بیت بدون غلط بنویسد و جملاتش تا آخر از لحاظ املائی و دستوری بکلی مهمل و مغلوط باشد چگونه درک می‌نماید و بدون مطالعه می‌گوید تغییر ماهیت محال است و این کتابرا که شامل چندین کتاب بزرگانست دروغ می‌پندارد الانسان عدو لما جهل».

محمد رفیع تویسرکانی نیز حاشیه‌ای با مداد نگاشته است. رؤوس مطالب در حاشیه چلیپا نوشته شده به صورت شکسته نستعلیق. جلد: تیماج مشکی فرسوده عطف گالینگور مشکی.

۱۸×۲۸ سم. ۱۶۸ ص. ۲۳ س.

(ثبت ۲۰۷۳۵۲)

۱۶۱۸۸

مجموعه

۱. منتخب مطالع المسرات (دعا-فارسی)

بجلاء دلائل الخیرات

(ص ۱-۱۴۰)

از: سید عبدالرحمن محمد المهدی بن احمد بن علی بن یوسف فاسی قسوی (۱۰۵۲ هـ).

نک: مرعشی، ۴/ ۳۳۲، ش ۱۵۳۲؛ نشریه، ۱۱/ ۳۵۷.

آغاز: بسمله، الحمد لله جعل الصلوة علی المختار وسیلة لنیل شفاعته يوم الفرار و الصلوة... و بعد فهذا تعليق لطيف علی الكتاب....

انجام: ... فی بعض النسخ بعد هذا و حسبنا الله و نعم الوکیل.

۱۲. گهر گنج تنکلو شاهی در عمل فضا.

نک: فهرستواره، ۵/ ۳۹۵۴.

آغاز: (فهرست) بسمله، این هفت گنج است پر از گهر گنجیست شاهوار و بنیاد آن بر تدابیر هر تدبیری... انجام: ... آب مریخ که مخفی داشته‌اند و می‌باید که مستور دارد.

۳. [چند دستور العمل (کیمیا-فارسی)]

در کیمیا

(ص ۱۱۴-۱۱۶)

از:؟

یادداشت‌هایی در شناخت و ساخت و تحصیل زبیق، غاریقون، ذرنیخ و غیره.

۴. [رساله در کیمیا] (کیمیا-فارسی)

(ص ۱۱۷-۱۶۸)

از:؟

از سیاق متن چنین بر می‌آید که ترجمه یک متن عربی باشد.

در ضمن متن مشخصاتی از مؤلف مشاهده نشد، فقط در یک جا از کتاب دیگر خود، به نام کیفیت الطلب نام می‌برد و خوانندگان را برای دانستن خواص حیوانات بدان ارجاع می‌دهد. (ص ۱۶۲ نسخه)

آغاز افتاده: ... خلق کرد برای ایشان این چیزها و از نبات و حیوانات و سایر خوردنیها و آشامیدنیها و منافع دیگر....

انجام: ... سیوم آنها اسد است و او زبیق محلول است و السلام علیکم طالبی العلم و رحمة الله برکاته.

خط مجموعه: نسخ. کاتب: محمد علی بن اسماعیل بن محمد شریف قزوینی. تاریخ کتابت: سه شنبه ۶ رجب ۱۰۸۷ هـ (۵۷ ر).

پس از آن، کتاب را ریزتر کتابت کرده تا پایان نسخه، روی ۸ برگ دکتر سید حسن رضوی

۲. کیمیا الغنا فی شرح (اسماء الحسنی - عربی)

اسماء الله الحسنی

(ص ۱۴۲-۲۲۸)

از:؟

نک: ملی، ۸/۳۲۵، ش ۸۲۲.

آغاز: بسمله، و من یعتصم بالله فقد هدی الی صراط مستقیم... اما بعد لَمَا كَانَ التَّخْلُقُ بِأَسْمَاءِ اللَّهِ الْحَسَنِيِّ...

است که با مؤلف ناشناخته معرفی شده است.
نک: مرعشی، ۲۲/۴۰.
آغاز: بسمله. بدان ایذک الله تعالی و اسعدک فی الآخرة که تقویم در لغة راست داشتن و قیمت کردن است...

انجام: در وسط السماء باشد هر که دعا کند بامر موجب الدعوات باجابت مقرون گردد.

۲. فی علم التجوید (تجوید - فارسی)

لقرائة الكلام المجید (رسالة...)

= تجوید قرآن کریم

(ص ۲۷-۷۱)

از: سیّد محمد بن علی بن محمد حسینی جرجانی.
مختصری است در قواعد تجوید مشتمل بر یک مقدمه و شش باب دارای فصول و یک خاتمه، بدین تفصیل:

مقدمه: در اقسام حروف

باب اول: در مخارج و صفات حروف

باب دوم: در بیان مدّ و قصر

باب سوم: در ادغام و اخفاء و اظهار حروف

باب چهارم: در تفخیم و ترقیق

باب پنجم: در «های» کنایه و احکام وی.

باب ششم: در وقف.

نک: مرعشی، ۲۲/۲۵۰، ش ۸۷۱۰.

آغاز: بسمله. الحمد لله الذی هدانا للایمان و رزقنا مجاورة بیته... اما بعد چنین گوید... که این رساله ایست مختصر در بیان تجوید...

انجام: پس بنا بر این رمزیکه در مصاحف می نویسند بعدد بیست باشد.

۳. وجیزة التجوید (تجوید - فارسی)

(ص ۷۵-۹۶)

از: محمد ابراهیم بن حاج میرزا عیسی اصفهانی.

انجام افتاده: ... کثیر و متعدّد الی غیره و الخیر المتعدی اولی و شاب نشأ فی عبادة الله تعالی و رجل قلبه معلق بالمساجد اى.

خط مجموعه: نسخ. کاتب: کتاب اول به خط محمد بن نافع الدین تختی (به تعبیر کاتب: ابن المرحوم الشیخ الوارع الشیخ نافع الدین التختی). تاریخ کتابت: جمعه غره ربیع الثانی ۱۳۰۳ هـ، کتاب دوم به خط ریزتر نوشته شده حدود همان عصر.

بر فراز متن در کتاب اول شنگرف کمرنگ که در نیمه دوم دولایه شده همراه با لایه ای مشکئی، عناوین کتاب دوم قرمز.

جلد: تیماج قهوه ای ضربی گره دار فرسوده، عطف با چرم قهوه ای بازسازی شده است.

۲/۱۵ × ۵/۲۱ سم. ۲۲۸ ص. ۲۱ و ۳۰ س.

(ثبت ۲۰۷۳۵۳)

۱۶۱۸۹

مجموعه

۱. معرفة التقویم (تقویم - فارسی)

(ص ۱-۲۴)

از:؟

دستور تقویم نگاری و در پایان اختیارات ایام را با اختصار، طی چند فایده نگاشته است. در کتابخانه آیت الله مرعشی، نسخه دیگری از به ش ۸۴۴۹/۲ موجود

انجام: و صلى الله على من لا نبى بعده و سلم
تسليماً كثيراً.

۶. شرح و ترکیب اشعار
و آیات مغنی اللیب
(نحو- فارسی)
(ص ۳۳۴-۳۶۲)
از:؟

شارح سعی نموده تا غوامض و مشکلات اشعار و
آیات و ترکیبات مغنی اللیب ابو محمد بن هشام انصاری
(۷۶۱هـ) را شرح و توضیح دهد.

نسخه‌ای دیگر از آن، در همین فهرست (ش
۱۶۱۹۱/۵) معرفی شده است.

آغاز: بسملة. الحمد لله الذى انزل القرآن هدى
للناس و بينات من الهدى

انجام: ... متعلق است به يرجع و جمله خبر است از
برای آن و قد... يرجع.

۷. شرح حاشیه
(نحو- فارسی)
(ص ۳۶۹-۳۸۲)
از:؟

شرحی است مختصر بر حاشیه‌ای در نحو با عناوین
«قوله- قوله».

آغاز: بسملة. قوله الله علم على الاصح بين علمای
لغة و بعضی علمای صرف و نحو در موضوع له و وضع
لفظ جلاله

انجام: ... تا قصر تعیین شود یا بر سبیل تعیین تا قصر
قلب شود... جایز است تعلق امر از نسبة بخیر فتأمل.

۸. تحفة الوزراء
(اعتقادات- فارسی)
(ص ۳۸۹-۳۹۲)
از:؟

رساله‌ای مختصر که در آن از قول امیرالمؤمنین
علی (ع) با استناد به این حدیث «من عرفه نفسه فقد عرف

مختصری است در علم تجوید، در شش باب و هر
باب در سه فصل. این رساله در سده ۱۴هـ در تهران چاپ
سنگی شده و نسخه‌ای از آن در کتابخانه ملک (۶/
۱۵۳، ش ۲۸۸۲) موجود است.

آغاز: بسملة، ستایش و سپاس مر معبودی را
رواست که آیات مجید قرآنی و سور مبارکه فرقانی را
بجهت هدایت... و بعد ذالک (کذا) چون جمع کثیری ...
انجام: ... رموزی که در مصاحف مینویسند در عدد
بیست میباشند، تمت الكتاب.

۴. [مسائل فقهی]
(فقه- فارسی)
(ص ۹۸-۳۲۰)
از:؟

مباحثی است در احکام دینی و مسائل فقهی،
همچون نماز، زکات، دانستن ایام ولادت و وفات
معصومین (ع)، نکاح، کفاره، عده نگاه داشتن زنان و
رجوع، محارم و مسائل دیگر که گویا از کتب مختلف
گزیده شده و جمع آمده است.

آغاز: بسملة، در بیان خللی که بواسطه آن سجده
سهو واجب نمیشود و آن فراموش کردن فعلی از افعال
واجبی نماز است ...

انجام: ... قبول کن کلام شیطان را بدرستی که من
جاری نمودم حق را بر لسان او، تم.

۵. الوجیزة فی الدراية
(درايه- عربی)
(ص ۳۲۳-۳۳۰)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۰هـ).
قواعد علم درایه درین کتاب تلخیص شده و مؤلف
این قواعد را به جای مقدمه به جهت کتابش، حبل المتین
نوشته است.

نک: مرعشی، ۱/ ۳۹، ش ۲۸/۲.
آغاز: بسملة، الحمد لله على نعمائه المتواترة و آلائه
المستفیضة المتكاثرة.

آغاز: بسمله. الحمد لله الذی عرفنا ذاته بذاته... اما بعد چنین گوید بنده اثم...
انجام: ... جهل و نادانی و شیطانی بارکان دین بگشایند و السلام ایقظنا الله تعالی... الی صراط الهدایة.

متفرقات:

الف. متن یک نامه به دوستی

بی ذکر نام.

(ص ۳۳۲)

ب. مصالحه نامه نورالله خان و بیوک خان با لطفعلی خان قراپوطه‌ای یک دانگ از قریه قراپوطه به تاریخ ۱۲۹۷هـ.

(ص ۳۸۴)

ج. آغاز رساله‌ای با موضوع «در آداب سخن گفتن» که ناتمام مانده است.

(ص ۳۸۷)

د. روایتی از عبدالله سلیمان نوفلی

به عربی

(ص ۴۰۲-۴۰۶)

ه. صورت تقسیم موروثی

(ص ۴۰۹)

و. چند یادداشت فقهی از عقودات

به فارسی

(ص ۴۱۰-۴۲۳)

خط مجموعه: شکسته نستعلیق. کاتب: خلیل الله بن حبیب الله میرزای به جهت آخوند ملا عبدالله بهائی. تاریخ کتابت: سال ۱۲۷۷هـ؛ همچنین نسخ محمد کاظم خوبی به تاریخ ۱۲۹۱هـ (ص ۴۰۶).

در آغاز نسخه، چاپ سنگی معروف تقویم الصاق شده است.

جلد: مقوایی با روکش کاغذی کرم، عطف تیماج قهوه‌ای.

رئه» - که آن را از ایشان دانسته - به میحث خلقت وجود انسان از چهار عنصر و انواع روح و مراتب افلاک و غیره می پردازد.

آغاز: بسمله. من قول علی علیه السلام که فرمودند... و پروردگار عالم...
انجام: و نضرب الله امثال للناس و الله بکل شیء علیهم.

۹. رساله در اقوال حکما (اخلاق - فارسی)

(ص ۳۹۳-۳۹۸)

از:؟

رساله مختصری است از قول بزرگان، بدون ذکر نام، که همه نصایح منقول با عبارت «چهار چین» مطرح شده است.

آغاز: الحمد لله رب العالمین... این رساله ایست که حکما از کتب قدما اختیار کرده اند و فواید بسیار در ضمن هر حرفی مرقوم است...
انجام: ... خوشنود بودن مادر و پدر خدمت کردن علما حکما شفقت به خلق خدا، تم.

۱۰. خلاصه الهدایة (اعتقادات - فارسی)

(ص ۴۲۴-۵۱۶)

از: ابوالقاسم بن محمد کاظم موسوی مجتهد زنجانی (ق ۱۳هـ).

مؤلف گوید که «چون رساله هدایة المتقین را در اصول دین و در بعضی از فروع دین و مذاهب ائمه معصومین (ع) به قالب تألیف در آوردم، به جهت بساط و اشتغال آن بر آیات و اخبار و کلمات... جمعی از برادران ایمانی خواهش آن نمودند که مهمات عقاید اصولیه و فروع شرعیه را بر سبیل اختصار... به تحریر در آورم»، و در واقع این رساله، خلاصه‌ای از آن کتاب است. در دو «مقصود» و پنج «باب» و یک «خاتمه» که در ۱۲۶۹هـ به پایان رسیده است.

- نک: مرعشی، ۱/ ۲۹، ش ۱۷؛ مجلس، ش ۱۲۱۱
سنا.
آغاز: بسمله، اعلم ان التصريف فى اللغة التغيير فى
الصناعة....
- انجام (ناتمام): ... و قد حرج الى آخره فان كان ما
بعد حرف المضارعة.
- خط مجموعه: نسخ، حواشی نستعلیق. کاتب:
کتاب اول عبدالله بن محمد علی مهاجر. تاریخ
کتابت: شنبه ۲۴ شوال ۱۲۸۸ هـ.
- در پایان کتاب اول نوشته: «متن و حواشی هر دو
در یکوقت عرض نوشته شده است و غلط در
نسخه است و بعضی در وقت نوشتن درست شد».
- متن جداول به رنگ آلبوئی، صفحات در بین
رساله‌ها نانوشته.
- جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج و گره
دار.
- ۱۷/۸ × ۲۳ سم. ۲۸۴ ص. ۷ و ۱۴ و ۱۵ س.
(ثبت ۲۰۷۳۵۵)
- ۱۶۱۹۱
- مجموعه**
۱. [ادعیه]
(دعا - فارسی)
(ص ۱-۱۷)
از:؟
مختصری در مقدمه در باره ماه‌های رومی می‌آورد،
سپس به ذکر ادعیه و روایاتی به نقل از کتاب‌های علامه
مجلسی همچون بحارالانوار، زادالمعاد و تحفة الزائر و نیز
ابن بابویه و سیّد بن طاوس و دیگران می‌پردازد.
آغاز: بدانکه در این سالهای رومی که ذکر می‌شود
نیسان بعد از بیست و سه روز از نوروز میگذرد....
انجام ناتمام: ... و زیارتی را که از دور میخوانند و در
زاد المعاد مذکور است این است...
۲. شرح عوامل المائة
(نحو - فارسی)
- ۱۸ × ۲۲/۳ سم. ۵۱۶ ص. ۱۵-۱۶ س.
(ثبت ۲۰۷۳۵۴)
- ۱۶۱۹۰
- مجموعه**
۱. شرح العوامل المائة
(نحو - عربی)
(ص ۱۴-۱۰۳)
از: ملا محسن بن محمد طاهر قزوینی (ق ۱۲ هـ).
نک: ملى، ۱۲ / ۲۸۵، ش ۲۴۶۱؛ مرعشی، ۱۲ /
۲۱۲، ش ۴۶۴۳.
- آغاز: بسمله، احمدک یا من یرفع صالح العمل و
اصلى على نبیک... اما بعد النحو علم باصول تعرف به
احوال....
- انجام: ... هذه خلاصة ما اردناه و هی خیر مما
یدخرون لیوم لا ینفع مال و لابنون و لمثل هذا فلیعمل
العاملون.
۲. منتخب العلوم
(صرف - عربی)
(ص ۱۱۴-۲۲۳)
از: شیخ جواد بن محرم علی طارمی زنجانی
(۱۳۲۵ هـ).
نک: مرعشی، ۱۶ / ۱۴۸، ش ۶۱۴۹.
- آغاز: بسمله، الحمد لله الذى جمع الاسطقسات و
کسر سورة کل واحد منها بالامتزاجات و صحح ابدان
الانسان بالاعتدالات....
- انجام (ناتمام): ... تعالیم تواریخ تعاریف تراکیب
تفاریق تراجیح.
۳. العزى فى التصريف
(صرف - عربی)
= التصريف
(ص ۲۵۴-۲۷۳)
از: عزالدین ابراهیم بن عبدالوهاب زنجانی
(۶۵۵ هـ).

- وسط را با حد طرفین... (ص ۲۰-۳۰)
از:؟
۴. شرح عوامل ملامحسن (نحو- عربی) (ص ۵۱-۱۷۸)
از:؟
شرحی است نسبتاً مفصل، متضمن توضیح مشکلات و بسط جملات موجز کتاب عوامل ملامحسن، که با توجه به عبارت «حفظه الله» در برابر نام ملامحسن، می‌توان چنین استنباط کرد که این شرح در زمان حیات ایشان نگاشته است.
آغاز: الحمد لله كما هو اهله و كما ينبغي لكرم وجهه و عزّ جلاله... و بعد اقول لما كان العوامل المنسوب الى الفاضل المدقق ملامحسن حفظه الله تعالى....
انجام: اما باقی الاحکام من التصير و غيره فليطلب في غير هذا الكتاب لانه لا يليق به الاطناب.
۳. رساله المنطق (منطق- فارسی) (ص ۳۱-۴۹)
از:؟
در یک مقدمه و سه باب؛ مقدمه مشتمل بر هفت فصل:
فصل اول: در بیان تعریف علم و معلوم
فصل دوم: در بیان طریق استعمال مجهولات از معلومات
فصل سوم: در بیان آلات قوه مردکه نفس و مدرکات آن
فصل چهارم: در تعریف تصوّر و تصدیق
فصل پنجم: در بیان موضوع منطق و فایده آن
فصل ششم: در بیان دلالت الفاظ و غیره بر معانی
فصل هفتم: در بیان تقسیم معانی مفرده.
باب اول: در ایساغوجی، (در دو فصل).
باب دوم: در بیان حجّت و دلیل و بیان موادّ و هیئات آنها، (در سه فصل).
باب سوم: ... (نا تمام)
آغاز: بسمله. رساله المنطق، بدانکه علم منطق شناختن نظر و فکر صائب است از خطاء بعضی آنرا مقدمه علوم حکمت قرار دهند....
انجام (نا تمام):... و این مقدمتین را باعتبار هیأتی که
۵. شرح و ترکیب اشعار و آیات مغنی اللیب (نحو- فارسی) (ص ۱۸۰-۲۸۳)
از:؟
شارح با دیدن غوامض اشعار و آیات و عسر ترکیبات و معانی و شواهد کتاب مغنی اللیب ابن هشام انصاری (۷۶۱هـ)، با توجه به اهمیت و فراوانی کاربرد این کتاب، آنرا شرح و توضیح داده است. نسخه دیگری از این رساله، به ش ۱۶۱۸۹/۶، در همین فهرست معرفی شده است.
آغاز: الحمد لله الذي انزل الفرقان هدى للناس و بیّنات... فيقول احقر خلق الله الملك المنان اني لما رأيت مغنی اللیب...
انجام: شاهد در وقوع لا يعقل است منادا که در مقام اندوه و حسرت است.
خط: نسخ و نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۴هـ.
جلد: چرم قهوه‌ای ساده.

کاغذ: کاهی.

۱۸×۲۲/۵ سم. ۲۸۴ ص. ۱۶ و ۲۳ س.

(ثبت ۲۰۷۳۵۶)

۱۶۱۹۲

داستان گرگسار ابن چاچ (داستان - فارسی)

تتمه داستانی است با شخصیت‌های گرگسار ابن چاچ و گاه گرگسار ابن تیمور و گیو که جنبه اساطیری و حماسی دارد.

آغاز: بسمله، برق شمشیر گیو علم شد برای فرق و تارک گرگسار و گرگسار اشاره...

انجام (ناتمام): ...اسب پیدا میشود که در تمام دنیا نیست رستم فرمود...

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: اواخر ق ۱۴ یا

اوائل ۱۵ هـ.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده.

کاغذ: خط دار دفترچه‌ای.

۱۱×۱۶/۵ سم. ۱۸۰ ص. ۲۷ س.

(ثبت ۲۰۷۳۵۷)

۱۶۱۹۳

موجز المنجزیه

فی شرح مختصر النافع

از: عنایت الله بن ملک محمد بن عنایت الله طبرسی لاریجانی اسکی (ق ۱۳-۱۴ هـ).

شرحی است مختصر در باب منجزات و تصرفات مریض از المختصر النافع محقق حلی (۵۶۷۶ هـ).

نام وی در ذریعه نیامده.

در حاشیه ج ۲۳، ص ۲۵۳ از ذریعه (کتابخانه مجلس ش ثبت: ۹۹۶۱۳) استاد عبدالحسین حائری افزوده‌اند: «موجز المنجزیه... رأیت النسخة حین عرضت للبیع».

نیز در: فهرست مختصر، ۸۳۶.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی شرح قلوبنا لشرایع الاسلام... اما بعد فیقول الفقیر... لما کان مسئله تصرفات المریض....

انجام: ... و توفیقه و جعله خالصاً بوجهه بمنه و کرمه و الحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً.

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: جمعه غره جمادی

الاولی سال ۱۳۲۲ هـ.

رؤوس مطالب شنگرف.

جلد: تیماج کرم قهوه‌ای ضربی ساده.

۵/۱۷×۱۱ سم. ۸۲ ص. ۱۱ س.

(ثبت ۲۰۷۳۵۸)

۱۶۱۹۴

مجموعه

۱. کبریت احمر

(عرفان - فارسی)

(ص ۲-۱۱۷)

از: مظفر علیشاه محمد تقی بن محمد کاظم طریقتی کرمانی (۱۲۱۵ هـ).

در اذکار قلبیه به روش صوفیان با استشهاد به آیات بسیار و بعضی از احادیث و اشعار، در یک مقدمه و دو فصل و یک خاتمه. این رساله به نور علیشاه و مجذوبعلیشاه نیز نسبت داده شده است. فهرست مطالب آن چنین است:

مقدمه: در حضور قلب.

فصل اول: در قسمتی از اوراد که مداومت بر آن منتج قرب نوافل و موجب عروج بر معارج و منازل است.

فصل دوم: در قسمتی از اوراد که هنگام جمعیت فرصت و فراغ بال اشتغال باید نمود.

خاتمه: در اذکاری که هنگام وقوع عطسه و مشاهده نور شمع و چراغ شاهد بیان را به مواظبت آن تردماغ باید ساخت.

نک: مرعشی، ۶/ ۲۷۶-۲۷۷، ش ۲۲۹۱؛ مجلس،

ش ۳۹۲۲. آغاز افتاده: ... ان مشاهدة اليد و التصرف الوجه لا اما لو كان... مسایل ثلاث الاولى...
انجام افتاده: ... بيت المال و هو... لانه خطاء خطا الحاکم فی بیت المال و قيل يكون...
خط: نسخ مایل به نستعلیق. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۰ هـ.
عناوین شنگرف، تصحیح شده است و حاشیه نویسی دارد بین سطرها و پیرامون.
جلد: گالینگور مشکی براق.
۱۳/۸ × ۱۷/۸ سم. ۲۲ ص. ۲۳ س.

(ثبت ۲۰۷۳۶۰)

۱۶۱۹۶

مجموعه

۱. [رسالة في علم المنطق] (منطق - عربی)

(ص ۱-۵۸)

از:؟

مباحث منطقی رادر ذیل عناوین «تعلیم-تعلیم» ذکر کرده و به شرح مفاهیمی چون جوهر و عرض، مجاز و حقیقت، موجود بالفعل و تطایر آن پرداخته است.
آغاز افتاده: ... الحکمه نور جوهریة و العقل... معرفة الله اعلى المعارف....

انجام: فی المذاهب المرضیة المؤدیة الی الحیوة الدایمة و النعم المتصلة الباقیة.

۲. [حاشية في المنطق] (منطق - عربی)

(ص ۶۰-۸۹)

از:؟

رساله‌ای مختصر با همان عناوین «تعلیم-تعلیم» و احتمالاً از همان مؤلف، که با «قال» و «اقول» به نقل و شرح رساله‌ای در منطق می‌پردازد.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی جعل لی سمعاً یسمع آیاته و عقلاً یفهم ایمانه... اما بعد فیجب ان یعلم ان کل

ش ۳۹۲۲. آغاز: بسمله، الحمد لله الحکیم الکریم العلی العظیم... بعد چون مقتضای عبودیت حقیقی اشتغال قلب و قالب عبد است بعبادت...
انجام: ... قبل از سؤال باعتبار سایر احوال به بیان عقاید حقه اسلامیة اشتغال نماید، و الحمد لله رب العالمین... تسلیماً کثیراً.

۲. جنگ (عرفان - فارسی)

(ص ۱۱۸-۲۰۶)

از:؟

مجموعه اشعار و نکات منثور عرفانی که از گویندگان و کتب مختلف جمع آمده؛ از آن جمله اشعاری از نور علی‌شاه اصفهانی، شیخ مغربی، مولوی، حافظ، شاه نعمت الله ولی، سعدی، قاسم انوار، ژنده پیل احمد جام و بابا افضل؛ و با نکات عرفانی منثور از نهج البلاغه، غرر الحکم و درر الکلم و غیره.

آغاز: بسمله،

ای نام خوشت جوهر شمشیر زبانها

پیوسته از این سلسله زنجیر بیانها
انجام افتاده: ... و فاتحة الكتاب و سورة القدر و سورة التوحید و سورة الواقعة...

خط مجموعه: نستعلیق. تاریخ کتابت: سال ۱۲۶۰ هـ (ص ۱۱۷).

عناوین و بر فراز آیات صورتی.

جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا ضربی گره دار.

۲/۹ × ۳/۱۵ سم. ۲۰۶ ص. ۱۴ س.

(ثبت ۲۰۷۳۵۹)

۱۶۱۹۵

شرائع الاسلام (فقه - عربی)

از: ابوالقاسم جعفر بن محقق حلی (۶۷۶ هـ).

قسمتی از مقدمه و باب اول را دارد.

- يشتمل على ثلاثة امور.
انجام: ... بعلم سابق كالأقوال الشارحة فى التصورات
و الحجج فى التصديقات.
۳. [رسالة فى الحكمة] (حکمت - عربى)
(ص ۹۱-۲۱۰)
از:؟
با استناد به روايات معصومين بالاخص اميرالمؤمنين
على(ع) به طرح و بسط مباحث حکمی معرفة الله، واجب
الوجود، فاعل و فعل و نظاير آن می پردازد.
آغاز: اعلموا و استيقظوا ان تقوى الله تعالى هى
الحكمة الكبرى و النعمة العظمى ...
انجام: ... كما خلقهم الله اول مرة قال ابو عبدالله على
السلام... لان نياتهم فى الدنيا ان لو خلدوا...
خط مجموعه: نستعليق. تاريخ كتابت: احتمالاً از
ق ۱۲ هـ.
نسخه كمى رطوبت ديده و مرمت شده است.
جلد: چرم قهوه‌ای ضربی ترنج دار.
۱۹/۵ × ۱۳ سم. ۲۱۰ ص. ۱۴ س.
(ثبت ۲۰۷۳۶۱)
- ۱۶۱۹۷
- مجموعه
۱. مختصر الهداية
(منطق - عربى)
(ص ۲-۱۲)
از:؟
شرحى است بر هداية الحكمة اثر الدين ابهرى (ح
۶۶۰ هـ) كه درباره امورى چون تصورات و تصديقات،
در چنددين «فصل» و «فايده» بحث مى كند.
اين شرح غير از شروحي معروفى چون: شرح
منطقى (مجلس، ش ۱۸۷۲) صدرالمتألهين شيرازى
(همان، ش ۱۸۷۷) احمد هروى خرزىانى (همان، ش
۱۸۸۰)، ميرك بخارى (همان، ش ۱۸۸۱) و سيد گرگانى
- (همان، ش ۱۸۸۳) می باشد.
آغاز: الحمد لله العلى الاعلى و الصلوة على سيد
[كذا] المصطفى و آله المجتبی ...
انجام: ... و على اصحابه الذين دركوا صحبته مع
الايمان و استقامو عليه.
۲. [الفقه الشيعى] (فقه - عربى)
(ص ۱۳-۱۰۸)
از:؟
فقه استدلالى شيعى است كه در آن از احكامى چون
وجوب زيارت قبور ائمه(ع) و حضرت فاطمة زهرا(س)
ياد مى كند.
به قدر نامعلومى از آغاز و انجام آن افتاده كه مؤلف
و نام كتاب معلوم نشد.
آغاز مباحث موجود آن در اين نسخه، طهارت و
انجام آن اجاره مى باشد.
آغاز افتاده: ... تمام ظهر القدم فى حال الضرورة و
الاحوط فيها ان يشق ظهره ...
انجام: لو وضع المستأجر الاجرة على يد امين له
فتلفت كان ضامناً الا ان يكون بامر الاجر فليس ضامناً و
تلفت منه
- خط مجموعه: كتاب اول نسخ. كاتب: سيد على
بن عبدالغنى رضى. كتاب دوم نستعليق، بدون
تاريخ احتمالاً از ق ۱۳ هـ.
عناوين در رساله اول شنگرف و داراى حواشى
فراوان.
جلد: مقوايى با روکش كاغذى كه روى آن سياه
مشق منظم تمرين شده، عطف پارچه‌اى آبي
كمرنگ.
كاغذ: كتاب دوم پسته‌اى كمرنگ.
۲۱/۳ × ۱۶/۴ سم. ۱۱۰ ص. ۱۸ س.
(ثبت ۲۰۷۳۶۲)
- ۱۶۱۹۸

تشریح الکلام فی التهذیب (منطق - عربی)

از:؟

حاشیه‌ای است بر کتاب تهذیب المنطق سعدالدین تفتازانی (۷۸۹هـ).

از آغاز و انجام افتاده است.

آغاز افتاده: ... اتفاق افراده فی اصل المعنی او مشترک من حیث اختلاف افراده بالادلة و غیرها (و ان کثر) عطف علی قوله ان اتحد ای المفرد ان کثر معناه (فان وضع لكل من)....

انجام افتاده: ... تطرق الزوال ابيه بخلافها و الله اعلم و احکم بالصواب.

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۱هـ.

بر فراز رؤوس مطالب غالباً مشککی و گاه سنگرف.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده.

۱۲/۵ × ۱۹ سم. ۹۲ ص. ۱۷ س.

(ثبت ۲۰۷۳۶۳)

۱۶۱۹۹

صلاة الجمعة

(فقه - عربی)

از: ملا محمد بن عبدالفتاح سراب تنکابنی (۱۱۲۴هـ).

رساله‌ای مفصل در نماز جمعه که اول مختصری به فارسی نگاشته بود و در اواخر عمر - چنان که خود در مقدمه گوید - این رساله را به عربی به صورت تفصیلی با ادله وافیه نگاشته است.

در سه فصل:

الفصل الاول: فی نقل کلام الفقهاء، و بیان مقتضاها.

الفصل الثاني: فی اثبات وجوب الجمعة عیناً فی

زمان الغیبة.

الفصل الثالث: فیما یقال فی عدم الوجوب.

نک: التراث العربی، ۳/ ۴۸۷.

آغاز افتاده: ... الذی لا انتفاع فی ذکر لیكون انفع فی الایصال الی المطلوب ...

انجام افتاده: فی الفتوی فی هذا الزمان فان ارتفع شیوع هذه الحرارة فی بعض الازمان و فی بعض الامکنة فالحکم.

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ۱۳هـ.

جلد: چرم قهوه‌ای روش ساده.

۹/۸ × ۱۶/۸ سم. ۱۸۸ ص. ۱۸ س.

(ثبت ۲۰۷۳۶۴)

۱۶۲۰۰

رساله در عروض

(عروض - فارسی)

از: جنید جمال الدین محتسب (ق ۱۰هـ).

بدون قید ابواب یا فصولی به محور عروض فارسی به ترتیب زفاف آنها پرداخته است.

در صفحه ۱۰ مؤلف به کتاب دیگرش سفینه الشعور ارجاع داده است، سپس می‌گوید: در دواوین فارسی آنچه فقیر حقیر جنید جمال‌الدین محتسب بنور جامع این کلمات را درین مدت که ما را وقت عیش است سن از نهصد و نود و سه سال پیش است یافته است هر بحر را در هر عبور نشیب و فراز زحاف به آن گذر بیتی بیارم به ترتیب مذکور تا بر طالب آسان شود.

آغاز: بسمله، سپاس بقیاس مر منشئ را که انشا کرد عروض عالم را بدو شی سبب ثقیل جسم و سبب ... انجام افتاده: ... مسدس مفاعل فاعلات مفاعل مرتین اخر ب مسدس.

خط: نسخ. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲هـ.

در دو برگ پایانی ادعیه و اذکاری از حلیه المتقین مرحوم مجلسی در معالجه سردرد و زکام و غیره ثبت شده به صورت چلیپانویسی.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده.

۱۱ × ۱۷ سم. ۴۰ ص. ۱۱ س.

(ثبت ۲۰۷۳۶۵)

- انجام افتاده: ... تصرف خارجی جهت ریاضت نفس است و صفت...
- ۱۶۲۰۱
شرح شرایع الاسلام (فقه - عربی)
متن از محقق حلی (۶۷۶هـ) است.
آغاز افتاده: ... ثمرة لتحقیق احد المذهبین فی هذا المقام و ربما كان له اثر فی غیره كأفضلیة العطاء و الکفارات
انجام افتاده: ... لم يعتبر الشارع له ضابطاً لاختلاف الامراض فان منها ما یضر صاحبه الصوم...
خط: نستعلیق.
تاریخ کتابت: ق ۱۴هـ.
نسخه کمی رطوبت دیده و بعضی از کلمات ناخوانا شده.
جلد: گالینگور مشکی، عطف گالینگور مشکی از جنس دیگر با چند خط طلاکوب.
۱۵/۵ × ۲۱ سم. ۲۹۲ گ. ۲۰ س.
(ثبت ۲۰۷۳۶۶)
- مجموعه
۱. الحق یقین (عرفان - فارسی)
فی معرفة رب العالمین (ص ۱-۲۰)
از: سعد الدین محمود بن امین الدین عبدالکریم شبستری تبریزی (۷۳۰هـ).
پاره‌ای از مطالب عرفانی به نثر ممزوج به نظم در هشت باب به عدد درهای بهشت آمده است.
در تهران به سال ۱۲۳۸هـ و ۱۳۱۸ (به ضمیمه عوارف المعارف) و در شیراز به سال ۱۳۱۷ (به ضمیمه عوارف المعارف) و در هند (بتاریخ) چاپ سنگی شده است.
نک: مرعشی، ۲/۳۲۲، ش ۷۲۶؛ مشار ۵۷۰.
آغاز: بسمله، ای پیداتر از هر پیدایی وی آشکارتر از هر هویدایی پیدایی تو با پنهانی سازگار
۲. دوازده امام (صلواتیه - عربی)
(ص ۲۲-۳۸)
منسوب به: محیی الدین طائی اندلسی، ابن عربی.
در این رساله دوازده امام پیشوایان شیعه مورد مدح قرار گرفته و مؤلف چون عارفی نامی بوده، با عبارات عارفانه به مدح آنها پرداخته است.
نک: ملی، ۹/۴۸۳، ش ۱۴۵۵.
آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین حمداً ازلیاً بابدیته و ابدیاً بازلتیه سرمداً باطلاقه
انجام افتاده: ... کمال النشأة و منشأ الکمال جمال الجمع و...
خط مجموعه: نسخ ممتاز، رساله دوم معرب.
تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.
جلد: گالینگور مشکی ساده.
۱۱/۳ × ۱۸/۵ سم. ۴۰ ص. ۱۰ و ۱۵ س.
(ثبت ۲۰۷۳۶۷)
- ۱۶۲۰۲
مجموعه
۱. الحق یقین (عرفان - فارسی)
فی معرفة رب العالمین (ص ۱-۲۰)
از: سعد الدین محمود بن امین الدین عبدالکریم شبستری تبریزی (۷۳۰هـ).
پاره‌ای از مطالب عرفانی به نثر ممزوج به نظم در هشت باب به عدد درهای بهشت آمده است.
در تهران به سال ۱۲۳۸هـ و ۱۳۱۸ (به ضمیمه عوارف المعارف) و در شیراز به سال ۱۳۱۷ (به ضمیمه عوارف المعارف) و در هند (بتاریخ) چاپ سنگی شده است.
نک: مرعشی، ۲/۳۲۲، ش ۷۲۶؛ مشار ۵۷۰.
آغاز: بسمله، ای پیداتر از هر پیدایی وی آشکارتر از هر هویدایی پیدایی تو با پنهانی سازگار
- ۱۶۲۰۳
العقود و الایقات (فقه - عربی)
از:؟
فقه استدلالی، در بحثهای مرتبط با عقدهای شرعی (دو طرفه) و ایقاعات (یک طرفه) نظیر اینکه آیا عربیت در صیغه‌ها شرط است یا نه؟
بعضی از عناوین موجود:
المقام الثانی: فی الفعل سبباً فی عقود المعاوضة.
المقام الرابع: فی انه هل یفید اللزوم لو وقع فی مقام العقد اللازم من المملکات اولاً...
آغاز: هل يعتبر فی العقود و الایقات العربیة أن یقع لاهل کل لسان بلسانه او یصح لاهل کل لسان بکل لسان

انجام: ... و حفظاً من کل شیطان مارد و حفظاً ذلک
تقدیر العزیز الحکیم.

۲. فرس نامه (طبیعیات - فارسی)

(ص ۲۸-۳۲)

از: منسوب به ارسطاطالیس حکیم.

مترجم: ؟

در سی باب:

باب اول در وصف اسبان که چگونه بایند،

باب دوم در وصف شبکوری اسب،

باب سوم در شناختن لنگی اسب،

باب چهارم در شناختن کری اسب...

باب دهم در داروهای خارش دم اسب...

باب پانزدهم در دواهای سفیدی چشم اسب...

باب بیستم در نوای درد شکم اسب...

باب بیست و پنجم در دانستن رهواری اسب... باب

بیست و نهم در سواری کردن اسب،

باب سی ام در فریه کردن اسب.

این نسخه ناقص است و تا اول باب دوازدهم را
دارد.

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد این کتاب از گفتار
ارسطاطالیس حکیم است....

انجام: ... باب دوازدهم در دواهای شقاق اسب چون
اسب را در دست و پا.

خط مجموعه: نستعلیق. تاریخ کتابت: احتمالاً از
ق ۱۲ هـ.

عناوین و بر فراز رؤوس مطالب شنگرف، دو
برگ پایانی رساله اول نسخ.

جلد: تیماج قهوه‌ای روشن پیرامون جدول طلا
کوب، مرمت شده و عطف و مقداری از لبه‌ها
چرم قهوه‌ای است.

۱۲/۵ × ۳/۲۰ سم. گ. ۳۲. ۱۷ س.

(ثبت ۲۰۷۳۶۹)

انجام: ... ذهب الی الاول من قدمائنا الشیخ الاجل
الحمید و من المتأخرین المولی الورع المقدس الاردبیلی.

خط: نسخ. تاریخ کتابت: اوائل ق ۱۴ هـ.

بر فراز رؤوس مطالب مشکوی.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ضربی ترنج دار.

۱۴/۵ × ۲۰ سم. ۴۰ ص. ۱۸-۲۲ س.

(ثبت ۲۰۷۳۶۸)

۱۶۲۰۴

مجموعه

۱. فرس نامه (طبیعیات - فارسی)

(ص ۲-۲۷)

از: ؟

قسمتی از یک فرس نامه است که از «مرحله ثالث»
شروع می‌شود که خود این مرحله شامل نه باب یک
خاتمه است:

مرحله ثالث در معالجات امراض اسب و این نیز بر
نه باب مشتمل است:

باب اول در امراض سر و چشم

باب دوم در معالجه امراض حلق و سینه

باب سوم در معالجه قولنج و سایر بادها

باب چهارم در سایر امراض باطنی

باب پنجم در معالجه اورام

باب ششم در معالجه جراحات

باب هفتم در معالجه جوشش و خارش و لکه

باب هشتم در معالجه تنمّه امراض دست و پا

باب نهم در معالجات متفرقه.

در خاتمه از ابوالقاسم علی بن طاووس (از کتاب
امان الاخطار) دعایی نقل می‌کند که از جمیع بلیات،
اسب را نگه می‌دارد، آنرا نوشته و برگردن اسب
آویزند.

آغاز: بسمله، مرحله ثالث در معالجات امراض اسب
و این نیز بر نه باب مشتملست....

۱۶۲۰۵

مجالس

(اخلاق - فارسی)

از: حاج محمدکریم خان بن ابراهیم خان کرمانی (۱۲۸۸ هـ).

مواعظ مؤلف است با استناد به آیات و احادیث و اخبار، بدون عناوین و ابواب و فصولی.

کتابهای دیگری از همین مؤلف در کتابخانه‌های دانشگاه و مجلس و ملک موجود است.

آغاز افتاده: ... جمال و جلال و واثقین و جالسین محفل انس پس روا می‌پسندد با او می‌گویند و از او میشوند ...

انجام افتاده: ... الله الذی رزقکم ثم یمیتکم... یعنی خدا کسی است که شما را خلق کرده و رزق داده و می‌میراند.

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.

عناوین و آیات و روایات صورتی.

جلد: تیماج زرشکی ضریبی ساده عطف مرمت شده با چرم زرشکی.

۱۱ × ۱۸ سم. ۳۰۵ ص. ۱۴ س.

(ثبت ۲۰۷۳۷۰)

۱۶۲۰۶

[حکایت طیفور = گلچهر و حکایت - فارسی]

سمنبوی]

مؤلف گوید که در ازمنه قدیم پادشاهی بود که وزیر خود طیفور را به دیار مصر می‌فرستد تا از عجایب آن تحفه‌ای آورد تا خاطر شاه انبساط یابد. طیفور نیز راهی می‌شود و دو کنیزک بی نظیر و شیرین گفتار به نام گلچهر و سمنبوی را با حیل از ملک مصر می‌رباید و با خود می‌آورد. کتاب متشکل از حکایاتی است که این دو کنیزک بر ملک روایت می‌کنند.

در ده باب است:

۱. در فضیلت عدل

۲. در فضیلت حلم

۳. در فضیلت شجاعت

۴. در فضیلت سخاوت

۵. در مذمت حسد

۶. در فضیلت سیاست

۷. در فضیلت امانت

۸. در آنکه محرم اسرار که تواند بود

۹. در آنکه خدمت ملوک که را لایق باشد

۱۰. در فضیلت توکل.

در آغاز، صفحات نسخه پس و پیش شده است.

نسخه تا اوائل باب هفتم را دارا است.

آغاز افتاده: ... عجیب بر لوح ضمیر ایشان منفور

بیت رمزهاشان چو شادی اندر دل ...

انجام افتاده: ... باب هفتم در فضیلت امانت، چون

شاه فرخ زاد از بساط حکم رانی... گلچهره خدمت کرده

زبان مدح بر گشادو.

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲ هـ.

جلد: تیماج مشکی فرسوده، عطف و لبه‌ها با

چرم مشکی بازسازی شده است.

کاغذ: نخودی، برگ ۱۱ آبی.

۱۲ × ۱۸/۵ سم. ۵۶ ص. ۱۶ س.

(ثبت ۲۰۷۳۷۱)

۱۶۲۰۷

[حاشیه کتاب کلامی]

(کلام - عربی)

از:؟

حاشیه‌ای است که عبارات اصل با «قوله» تمییز یافته، در حواشی عناوینی چو منتخب الحیوة، وجود الحقیقی، منتخب الارادة الداعی، منتخب السمع و البصر و غیره قید شده است. گاهی از ابن سینا در شفا نقل می‌کند.

آغاز افتاده: ... الشیء شاعران بنفسه مجرداً عن

الهیولی لکانت الهیولی التی اثبتها شاعرة بنفسها ...

در پایان مهر مستطیل تملک «افوض امری الی الله عبده محمدجعفر ۱۱۳۵».
جلد: تیماج زرشکی بدون مقوا چروکیده.
۱۳/۴ × ۱۹/۸ سم. ۹۷ ص. ۱۴ س.
(ثبت ۲۰۷۳۷۳)

۱۶۲۰۹

ترجمه شرح الرضی (نحو - فارسی و عربی)
علی الکافیة
متن عربی از: نجم الاثمه رضی الدین محمد بن حسن استرآبادی (۶۸۷هـ).

ترجمه فارسی:؟

آغاز افتاده: ... باشد رفش بضمه باشد و نصبش بفتحه باشد و جرش بکسره باشد همچنانکه ...
انجام افتاده: ... و او حرف عطف است قولی فعل امر است الا یا فاعلش است ان حرف شرط است.
خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۱ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف، نسخه کمی رطوبت دیده، مرمت شده است.
جلد: تیماج تریاکی ضربی ساده، عطف مرمت شده با چرم قهوه‌ای.
۱۳ × ۲۰/۵ سم. ۲۰۸ ص. ۳۲ س.
(ثبت ۲۰۷۳۷۴)

۱۶۲۱۰

شرح تجرید العقاید (فلسفه - عربی)
از:؟
تا پایان امور عامه و آغاز احکام جواهر و اعراض را دارا است.

۱. این نام و تاریخ کتابت سال ۱۰۳۱ هـ در پایان نسخه درج شده، با توجه به تاریخ دیگری که در انجامه ثبت شده، به نظر می‌رسد این نام و تاریخ، مربوط به مؤلف باشد، و الله هو العالم.

انجام افتاده: ... فاما ان يتحضر الفصل او العرض و الفصل و العرض لا یفیدان مهیة النوع ولکنها.
خط: نسخ. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲ هـ.
عناوین شنگرف، بر فراز متن نیز شنگرف.
با حاشیه نویسی نستعلیق مقول از کشمیری، شمسا گیلانی، عطاء الله، علیخان. صفحه ۲۹ حاشیه‌ای از کشمیری دارد.
جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده.
۱۱ × ۱۸ سم. ۱۳۲ ص. ۱۵ س.
(ثبت ۲۰۷۳۷۲)

۱۶۲۰۸

[حاشیه کتاب فی الفرائض] (فقه - عربی)
احتمالاً از احمد بن علی بن علی مکی شیرازی (زنده در سال ۱۰۳۱ هـ).
حاشیه بر کتاب فقه شیعی است در فروع فرائض و اقرار به صورتهای متفاوت در چند «فن» و «باب» و ...
الفن الثانی من القسم الاول فی احکام الوصایا و الاقرارات المتعلقة بالفرائض...
الباب الثانی فی المناسخات.
الباب الرابع فی امثلة الاقرارات.
الباب الخامس فی استخراج الوصایا المبهمة، و هر باب در چند «فصل» آمده است.

آغاز افتاده: ... الايسر الاقصى فاضلاع الرجال تنقص و اضلاع النساء تمام و طریق ابن بابويه ...
انجام: ... و واحد لكل بنت من بنیه ای الزوج و لعمها اثنان و لعمتها واحدة و هذا هو الجواب عنه و بالله التوفيق و عليه التکلان.
خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: جمادی الثانی ۱۱۱۹ هـ.

بر فراز متن شنگرف.
دارای حواشی نسبتاً مفصل پیرامون یا بین سطور.

آغاز افتاده: ...افراد به الی اخره... عن قوله ان يكون الی قوله و يجوز علی تقدیر کون المراد ما فی الحواشی فیکون ذکره....

انجام: ...ان حرك تصف القوة جسمه من ذلك المبدأ الی غیر النهایة و انما یلزم ان لو كانت فی الموجود بالفعل.

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: از ق ۱۲ هـ.

صفحه پایانی و برگ ۷ الحاقی است.

دارای حواشی نسبتاً مفصل.

بر فراز متن شنگرف.

نسخه کمی رطوبت دیده است.

جلد: گالینگور مشکی.

۱۱/۵ × ۱۹/۴ سم. ۱۴۴ ص. ۱۷ س.

(ثبت ۲۰۷۳۷۵)

۱۶۲۱۱

المقاصد العلیة فی شرح الالفیة (فقه - عربی)

از: شهید ثانی، زین الدین بن علی عاملی (۹۶۶ هـ).

شرحی است مزجی و متوسط بر الفیة شهید اول محمد بن مکی (۷۸۶ هـ).

نک: مجلس، ۱۹۷/۲۷، ش ۲۸۲.

آغاز افتاده: ...الزواید و ذلك فضل من الله العزیز

الحکیم یختص برحمته من یشاؤ الله ذوالفضل....

انجام افتاده: ...و الاخفات فی الثانیة بخلاف الاولی

فانه یجب فیها الاخفات و یجب الترتیب ایضاً لان الفوائت.

خط: نسخ. تاریخ کتابت: از ق ۱۳ هـ.

عناوین شنگرف، دارای حاشیه نویسی است.

عناوین شنگرف ابتدا در حاشیه به مشکی نوشته

شده و هنوز آثارش در اوائل نسخه باقی مانده

است که تصحیح شده، نشانی «بلغ» در برخی

صفحات مشهود است.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده.

۱۲ × ۱۶/۷ سم. ۱۳۶ ص. ۱۱ س.

(ثبت ۲۰۷۳۷۶)

۱۶۲۱۲

کنز الهدایة (طبیعیات - فارسی)

از: ملا فخرالدین بن احمد بن خضر رودباری (ق

۱۳ هـ).

به خواهش میرزا هدایة الله بن حاج میرزا احمد صاحب دیوان استیفا و مستوفی کردستان، در ترجمه الاقوال الکافیة و الفصول الشافیة ملک علی بن ملک مؤیدداود رسولی یمینی (۷۲۱-۷۶۴ هـ) در اسب شناسی و درمان بیماری‌های آن، در زمان رضاقلی خان اردلان فرمانروای کردستان، در سال ۱۲۵۳ هـ تألیف یافته.

مؤلف تحریر دیگری از این کتاب دارد به نام عرفان الخیول که آن را به سال ۱۲۵۶-۱۲۶۱ هـ به نام رضاقلی خان اردلان کرده است.

نک: ملک، ۴/ ۶۸۹؛ منزوی، ۴۳۶ و ۴۵۰؛ فونان،

۱۱۶، ش ۳۴۴؛ ذیل ریو، ش ۱۶۱.

آغاز: بسمله، حمد بیحد و ثنای لایعد حکیمی را رواست که ابلق کرم رفتار فلک دوار را در عرصه لیل و نهار دائر فرمود....

انجام: ...و پیوسته بر ارائک عظمت ساکن گردد و آفات رنج و ملال بر ساحتش پیچیده و در نورد و اولاد امجادش از مکارها محفوظ و به دولت اقبال محفوظ گردند صلی الله... العالمین.

خط: نستعلیق، عبارات عربی نسخ. کتابت:

عبدالرحمن بن شیخ نعمت الله مردوخی

سنندجی (تختی الاصل؟). تاریخ کتابت: سال

۱۲۸۳ هـ.

مقابله آن در روز سه شنبه ۸ رمضان المبارک

همان سال پایان یافته است، مهر مربع «معین

الممالک» در آغاز و انجام نسخه ثبت شده.

در ابتدای نسخه تاریخ تولد فرزند عزیز خانم

- ننه در سال ۱۲۹۷ هـ به صورت تفصیلی ثبت شده است.
عناوین و نشانی‌ها قرمز.
جلد: چرم قهوه‌ای ساده.
کاغذ: آبی کمرنگ و پررنگ.
۲۰/۳ × ۳۲ سم. ۳۳۸ ص. ۲۱ س.
(ثبت ۲۰۷۳۷۷)
۵. **سحر حلال اهلی شیرازی** (شعر-فارسی)
(ص ۱۲۸-۱۳۰)
۶. **انتخاب قصاید مولانا اهلی شیرازی** (شعر-فارسی)
(ص ۱۳۱-۱۶۷)
۷. **ترجیع‌بند شاپور تهرانی و برخی اشعار وی** (شعر-فارسی)
(ص ۱۶۸-۱۸۳)
۸. **مثنوی خسرو و شیرین شاپور تهرانی**
(ص ۱۸۴-۱۸۶)
۹. **انتخاب اشعار عرفی**
(ص ۱۸۷-۱۸۹)
۱۰. **اشعاری از غیاثای حلوانی**
(ص ۱۹۰-۲۰۴)
۱۱. **ترجیع‌بند مولانا عرفی شیرازی**
(ص ۲۰۵-۲۰۸)
۱۲. **انتخاب غزلیات عرفی و دیگر اشعار او**
(ص ۲۰۹-۲۳۵)
۱۳. **انتخاب اشعار واله‌ی قمی**
(ص ۲۳۵-۳۰۳)
۱۴. **اشعاری از میرزا ملک شرقی**
(ص ۳۰۳-۳۱۳)
- ننه در سال ۱۲۹۷ هـ به صورت تفصیلی ثبت شده است.
عناوین و نشانی‌ها قرمز.
جلد: چرم قهوه‌ای ساده.
کاغذ: آبی کمرنگ و پررنگ.
۲۰/۳ × ۳۲ سم. ۳۳۸ ص. ۲۱ س.
(ثبت ۲۰۷۳۷۷)
- ۱۶۲۱۳
- جنگ**
۱. **منشآت** (ادب-فارسی)
(منشآت-فارسی)
(ص ۴-۴۵)
از: نورالدین محمد ظهوری ترشیزی خجندی
(۱۰۲۵ یا ۱۰۲۶ هـ).
- به دستور محمد حسین خان صاحب قبله جمع دار بهادر مندوری، در پنج بخش (نورس، گلزار ابراهیم، خوان خلیل، رقعات متفرقه، مینا بازار) می‌باشد.
چند برگ از آغاز و اواسط افتاده است و ترتیب بخش‌های پنج‌گانه آن بدین ترتیب است:
رقعات متفرقه (ص ۴-۱۴)، خوان خلیل (ص ۱۶-۳۱)، نورس (ص ۳۲-۳۸)، گلزار ابراهیم (ص ۳۸-۴۵) و مینا بازار را ندارد.
۲. **انتخاب قصاید مولانا عرفی** (شعر-فارسی)
(ص ۴۶-۷۸)
۳. **مثنوی فرهاد و شیرین عرفی** (شعر-فارسی)
(ص ۷۹-۱۰۸)
۴. **محمود و ایاز انیسی شاملو** (شعر-فارسی)
(ص ۱۰۹-۱۲۷)

۱۵. ساقی نامه ظهوری

(ص ۳۱۴-۳۲۴)

۱۶۲۱۴

کلیات ملک الشعراء صبا (شعر-فارسی)

از: ملک الشعراء، فتحعلی خان صبای کاشانی
(۱۲۳۸هـ).

۱۶. اشعار متفرقه

(ص ۳۲۵-۳۲۸)

نک: نشریه، ۲/ ۹۱؛ سپهسالار، ۲/ ۶۲۶؛ ملی، ۴/

۶۳.

۱۷. فرهاد و شیرین وحشی بافقی

(ص ۳۲۹-۴۶۴)

خط مجموعه: نستعلیق نیکو. تاریخ کتابت:

احتمالاً از ق ۱۲هـ.

چلیپا، غالباً دو صفحه از یک ستون شروع شده تا چهار ستون و سپس ادامه یافته و ستونها مجدداً کم شده و در انتهای همان صفحه مجدداً یک ستونی می‌شود (ص ۳۲۴)، از صفحه ۳۲۹ چلیپا سه ستونی تا ص ۳۸۲، از ص ۳۸۳ چلیپا سه ستونی همراه با دو ستون عمودی در وسط آنها تا پایان مجموعه.

تمام صفحات متن و حاشیه شده، کاغذ حاشیه به رنگ نخودی و متن الوان.

مجدول به جدول ساده قرمز و طوسی.

در صفحه ۳۲۷ توصیف عمارات بلده ری درج شده که امیر البلاد بوده و از جمله آنکه مسجد جامع آن هزار شمعدان داشته و هزار چراغ طلا و در هر محله اش چهل و شش کوچه بوده....

در آغاز اشعار ماده تاریخ وفات یکی از علما به تاریخ ۱۸ رجب ۱۳۳۸هـ کتابت شده و ماده تاریخ وفات «از لغت الجنة للمتقين» می‌باشد.

جلد: تیماج تریاکی ضربی ترنج و سرترنج دار پرکار و باگره‌های تزئینی در پیرامون.

کاغذ: الوان.

۱۶×۲۶ سم. ۴۶۴ ص. ۱۴-۲۲ س.

(ثبت ۲۰۷۳۷۸)

شامل مقالات شاهنشاهی، دیوان، عبرت نامه، در حواشی نیز دیگر اشعار اوست.

آغاز:

گوش دارید ای خداوندان هوش

تا فشانمتان بگوش هوش نوش

انجام:

هم ساتر عورت تو را چار دهد

هم فرزندت ز یک شکم پنج آرد

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: غره محرم سال

۱۲۷۲هـ. مکان کتابت: دارالخلافه طهران.

صفحات مجدول به جدول ساده به رنگ طلائی

مات، اشعار دو ستونی و یک ستون چلیپا، در

آغاز سرلوحی زیبا نقاشی شده و در آن عبارت

«بسم الله تعالی شأنه العزیز» به رنگ طلائی در

زمینه لاجورد به شکل تاج درآمده است، در

آغاز نسخه تملک حاج محمدجعفر بن حاجی

میرزا محمد حسین مستوفی در ذی الحجه

۱۳۰۷هـ با مهر بیضوی «محمد جعفر بن محمد

حسین» ثبت شده است.

جلد: روغنی دورو، رو با تزئینات گل و مرغ و در

اطراف ۶ بیت شعر در مدح پیامبر و معراج و

اخلاقیات ثبت شده، همین اشعار و تزئینات در

جلد پشت نیز تکرار شده است، اندرون جلد گل

و بوته درشت با زمینه زرشکی.

۲۱/۵×۳۴ سم. ۲۸۰ ص. ۱۷ س. (متن)

(ثبت ۲۰۷۳۷۹)

- ۱۶۲۱۵
جنگ ملامعزاً
 (مختلف - فارسی)
 (جلد پنجم و ششم)
 مدون: ملا معزالدین (ق ۱۱ هـ).
 جنگ مفصلی است که به حسب اطلاع ما، تا شش جلد ادامه یافته است.
 در مجموعه کنونی و دو شماره پستین مجموعاً چهار جلد معرفی می‌شود.
 عناوین رساله‌های این جنگ چنین است:
۱. **اغذیه و اشربه =**
مأکول و مشروب
 (ص ۲-۶۷)
 از:؟
 مشتمل بر دو مقاله: مقاله اول در شش باب است:
 باب اول در بیان معنی غذا و دوا و ما يتعلق بها، باب دوم در بیان معنی حار و بارد و رطب و یابس و درجات آنها،
 باب سوم در بیان غذای غلیظ و لطیف و ما يتعلق بها،
 باب چهارم در بیان اختیار غذا و بیان اشتهای صادق و کاذب،
 باب پنجم در بیان آنکه طعام کی خورد،
 باب ششم در بیان کیفیات و فواید و مضار و اصلاح مأکولات متعارفه.
 مقاله دوم: در بیان آب که مشروب صفتی اوست و منفعت و مضرت آن در چند «باب».
 آغاز: بر چهره مخدره فکرت این ناتوان نقاب عفو و اغماض گسترده بناخن انگشت اعتراض محروج نسازند....
 انجام: ... که تریاق همه آبهای بد پیاز است خاصه که با سرکه پرورده باشند و الله اعلم بالصواب.
۲. **سته ضروریه**
 (ص ۶۷-۷۰)
 از: یوسف بن محمد بن یوسفی هروی (۹۵۰ هـ).
 در یک مقدمه و شش فصل:
 مقدمه در غرض طب و اینکه حفظ بر علاج مرجح است و آن در شش چیز است که آنها را «سته ضروریه» نامند.
 فصل‌ها:
 ۱. هوا،
 ۲. مأکول و مشروب،
 ۳. حرکت و سکون بدن،
 ۴. حرکت و سکون نفسانی،
 ۵. خواب و بیداری،
 ۶. استفراغ و احتباس. تألیف این رساله در سال ۹۴۹ هـ پایان یافته است.
 آغاز: بسملة، الحمد لله المنعم لحيوة النفوس... و بعد این نسخه ایست موسوم بسته ضروریه...
 در زمان خسروی ترتیب یافت
 کاسمان بار عطایش بر نتافت
 انجام:
 یافت در سال نهصد و چل چهار
 سمت ختم و صورت اتمام
 نک: دائرةالمعارف، ۱/۱۳۳؛ ذریعه، ۱۲/۱۴۴؛ منزوی، ۱/۵۵۰.
۳. **دلایل النبض**
 (ص ۷۰-۷۶)
 از: یوسف بن محمد بن یوسفی هروی (۹۵۰ هـ).
 پزشک می‌تواند از چگونگی زدن نبض حال بیمار را بداند.
 در این رساله بسیار مختصر چیزهایی که نبض به توسط آن دلالت بر حال دارد، تشریح می‌شود.

۵. اختیارات بدیعی (طب - فارسی)

(ص ۷۹-۱۸۵)

از: حاج زین العطار علی بن جمال الدین حسینی
انصاری اصفهانی شیرازی (۸۰۶هـ).

شامل مقاله دوم از اختیارات است در داروهای
مرکبه، در چند «باب» و «فایده».

آغاز: بسمله، مقاله دوم از اختیارات بدیعی که ذکر
خواهد شد... الباب اول فی مفرح یاقوتی خفقان و
وسواس را سودمند است...

انجام: ... تا مطلب و مقصود حاصل آید و سعی و رنج
ضایع نگردد.

۶. کفایه مجاهدیه (طب - فارسی)

= کفایه منصوری

(ص ۱۸۸-۳۴۷)

از: منصور بن محمد بن احمد شیرازی (ق ۹هـ).

کتاب مشهوری است مشتمل بر دو «فن»:

اول در طب نظری، دارای چهار مقاله؛

فن دوم در طب عملی (ادویه مفرده و مرکبه) دارای

سه مقاله و هر مقاله دارای چند باب مختصر.

نک: مرکز احیاء، ۱/۴۸۶؛ مجلس، ۲۲/۴۸۹.

آغاز: بسمله، شکر و سپاس مر خالقی را که در
خلقت انسان دقایق حکمت او بی پایان است...

انجام: ... و اگر فلفل و زنجبیل با سقمونیا با عسل بر
ذکر طلا کنند همین عمل کند و الله اعلم بالصواب.

خط مجموعه: نسخ ممتاز. کاتب: محمدرضا بن

محمد (۹۳ پ، پایان رساله پنجم).

قبل از کفایه مجاهدیه کلماتی منقول از خط

میرزا قاضی ابن کاشف الدین یزدی نقل شده

است، صفحات مجدول به طلا و مشکلی غالباً در

چهار ستون تقسیم‌بندی شده و راسته یا چلیپا

نگارش یافته است.

این رساله به سال ۹۴۲هـ به پایان رسیده است.
آغاز: بسمله، الحمد لله المانع الحکیم العلام... بعد
پوشیده نباشد که این سطرهای چند است از صناعت
طب...

انجام:

تا شود نبض سال تاریخش

ده ز صد کم کن و برو افزای

۴. احکام قاروره (طب - فارسی)

= دلائل البول

(ص ۷۶-۷۹)

از: یوسف بن محمد یوسفی هروی (۹۵۰هـ).

در آزمایش پیشاب، پس از دلائل النبض به
خواهش برخی از بزرگان به سال ۹۴۲هـ. در هفت «نوع»
(جنس):

۱. لون بول، در پنج اصل،

۲. قوام بول،

۳. صفا و کدورت بول،

۴. رایحه بول،

۵. زبد در بول،

۶. رسوب آن،

۷. مقدار بول؛

که چاپ نیز شده است.

نک: فهرستواره، ۵/۳۴۶۱.

آغاز: بسمله، بعد از سپاس حکیم مطلق حل ذکره و
بعد از درود... مخفی نماند که چون رساله دلائل النبض
باتمام انجامید...

انجام:

احکام بول را ز ره فکر یوسفی

بهر تو جمع کرد و جمیع برادران

تاریخ سال تا که شود روشنت بگیر

قاروره و چهارصد و سی فزا بران

انجام: ... و شرع مستبین یوماً فیوماً در تزايد و ترقی و ظلم و ستم و فسق و فجور ساعة فساعة در تنزل بوده باشد، آمین رب العالمین.

۳. رساله ملا عبدالوهاب (اعتقادات - فارسی) دهلوی

(ص ۶۳-۱۰۵)

از: ملا عبدالوهاب بن عبدالرحمن دهلوی (ق ۱۱ هـ).

مؤلف گوید روزی در بازار دالبوار بندر لاهوریجهان آباد، با مولانا عبدالعلی شیرازی دیدار کرده و به ملازمت مریدان وی درآمده و این رساله را به فرمایش او نوشته است در برخی اعتقادات دینی و عرفانی.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی اتم حجتہ علی الثقلین بیعتہ النبى المنصور... اما بعد فیقول... که والدین ضعیف هداه الله چون از خط نسخ بهره دارد....

انجام: ... عن ذلک بعد از تفکر استحسان مقال نمود.

۴. تاریخ الحکماء (تراجم - فارسی)

(ص ۱۰۵-۱۳۶)

از:؟

در تراجم برخی انبیا قدیم و حکمای یونانی و ایرانی، از آدم(ع) و حضرت ادریس(ع) و شیث(ع)، افلاطون، ارسطو، ذیمقراطیس، قانس، سفیداس، افرودیسی، بقراط، سولون و غیره می‌باشد.

آغاز: بسمله، سپاس و ستایش حکیمی را که اول بی اول است... اما بعد چون طالب بصیرت...

انجام: ... اول این را مطالعه کن تا من مساحت آن کنم شیخ متنبه شده، عذرخواهی نمود.

۵. متمم تاریخ الحکماء (آداب و اخلاق - فارسی)

(ص ۱۳۸-۲۸۸)

عناوین و بر فراز رؤوس مطالب سنگرف، بر فراز هر برگ نشان طلایی تزئینی کوچکی چون نشان تاج نقش بسته که درون آن رقم برگها کتابت شده است.

جلد: تیماج تریاکی ضربی ساده بدون مقوا نرم، بدرقه ابر و باد.

کاغذ: پنج رساله آغازین کاغذ آبی و کفایه مجاهدیه نخودی.

۱۷ × ۳۰ سم (بیاض)، ۲۶۶ ص. ۳۴ و ۵۰ س.

(ثبت ۲۰۷۳۸۰)

۱۶۲۱۶

جنگ ملا معزّا (مختلف - فارسی)

(جلد دوم و سوم)

مدون: ملا معزالدین (ق ۱۱ هـ).

۱. رساله سلمان فارسی (اخلاق - فارسی)

(ص ۲-۲۰)

از:؟

آغاز: بسمله، اما حدیث بساز بروشی که علمای امامیه کترهم الله ذکر کرده‌اند....

انجام: ... و اظهار اسرار حقایق امیرالمؤمنین علی علیه السلام تألیف شیخ العارف الحافظ البرسی، تمت الرسالة سلمان فارسی.

۲. شرح قصیده برده (ادب و اخلاق - فارسی)

(ص ۲۰-۶۲)

از:؟

شصت خاصیت قصیده برده را ذکر کرده و به بهانه‌های مختلف به ذکر احادیث و مواعظ و اخبار پرداخته است.

آغاز: خواص که اکابر دین رحمهم الله تعالی ازین قصیده مبارکه یافته‌اند و تجربه کرده‌اند....

تیماج قهوه‌ای فرسوده، درون تیماج قهوه‌ای روشن.
۳۱ × ۱۶/۵ سم (بیاض). ۲۸۸ ص. ۳۷ و ۵۶ س.
(ثبت ۲۰۷۳۸۱) (← تصویر)

۱۶۲۱۷

جنگ ملا معزاً (جلد چهارم) (مختلف - فارسی)
مدون: ملا معزالدین (ق ۱۱ هـ).

۱. اخلاق پادشاهی (اخلاق - فارسی)
(ص ۲-۷۵)
از:؟ (ق ۱۱ هـ).

در یک مقدمه و پنج فصل و خاتمه‌ای، در سیرت و اخلاق و آداب پادشاهان، شامل:
مقدمه: در معنی نام پادشاه و عموم نفع او،
فصل اول: در تربیت پادشاهان،
فصل دوم: در مشورت و رای و تدبیر پادشاهان...
آغاز: بسمله، حمدله، بعد نموده می‌شود که مره
اخری مثال واجب الامتثال از محل رایت سعادت...
انجام: ... و از جمله اتفاقات حسنه اینکه روزی که امر
عالی بانتخاب تاریخ حکما و در سخنان از کلام اکابر و
فضلا شرف صدور یافت... اخلاق پادشاهی مطابق آمده...
و احفظه فی الضراء و السراء بحمد و آله.
نسخه‌هایی از آن در فهرست دانشگاه تهران ۱۰/۱
۱۵۹۹ (رساله سوم) و ۴/۶۶۶ و نشریه ۱/۲۱۱ معرفی
شده است.

۲. مرآت المحققین (عرفان - فارسی)
(ص ۷۵-۹۳)

از: شیخ محمود بن عبدالکریم شبستری (۷۲۰ هـ).
رساله‌ای است در معرفت نفس و خداشناسی به

۱. این آغاز در واقع ابتدای جلد سوم است.

از:؟
مؤلف اذعان داشته که این رساله را در تتمه رساله
قبلی نوشته و مطالب آن برگزیده از کتاب کشف الغمه،
ربیع الابرار، اخوان الصفا و غیره است.
اهدا شده به سلطان عبداللّه قطب شاه.
در یک مقدمه و چند باب و یک خاتمه:
مقدمه در تعریف علم و مذمت جهل،
باب اول در دعا و ذکر و حمام و مسواک و انگشتر و
امثال آنها...

باب سوم در معاشرت،
باب چهارم در عفو و عقوبت و توبه،
باب پنجم در صبر و شکر،
باب ششم فی العدل و الانصاف و...؛
هر باب نیز شامل چند «فصل» است.
آغاز: بسمله، ابتدای کلام بنام خداوندی سزاوار
است که ابتدای هر چیز ازوست...
انجام:
ملک بدو خرم و معمور باد

چشم بد از مملکتش دور باد
خط مجموعه: نسخ ممتاز. کاتب: عبدالعظیم بن
عبداللّه نیشابوری. تاریخ کتابت: ۱۵ ذی القعدة
۱۱۰۵ هـ.

به رسم کتابخانه شاه سلطان حسین صفوی، آغاز
جلد دوم و سوم دارای سرلوح زیبا، رسم
کتابخانه شاه حسین را با طلا و دورگیری مشکی
نگاشته است. سبک کتابت و جدول کشی با
مجموعه قبل بعد یکی است و حاکی از وحدت
مدیریت در کتابت این نسخه‌ها دارد. صفحه‌ها
مجدول به طلا و مشکی.

در آغاز مهر تملک «لا اله الا الله الملك الحق
المبین عبده حسن ۱۱۴۲» مشهود است.

جلد: جلد دورو، رو تیماج پسته‌ای سیر سوخت
معرق ترنج و سرترنج و لچکی دار، لبه‌ها و عطف

- شیوه عرفانی و فلسفی، مشتمل بر هفت باب:
باب اول: در بیان نفس طبیعی و نباتی و حیوانی،
باب دوم: در آفرینش عالم،
باب سوم: در بیان واجب و ممکن و ممتنع،
باب چهارم: در حکمت آفرینش عالم،
باب پنجم: در بیان معاد،
باب ششم: در تطبیق عالم بزرگ و عالم کوچک،
باب هفتم: در تطبیق نام.
- آغاز: بسمله، حمد بیحد و ثنای بیعد مر حضرت ذوالجلالی را که آثار قدرت او در عالم آفاق و انفس چون آفتاب جهانتاب بر چشم اهل بصیرت... اما بعد بدانکه این مختصریست در بیان معرفت نفس...
انجام: ... همه در تصرف او و قدرت یکی بیند اینجا معنی وحدت روی نماید.
نک: مجلس، ۱/ ۷۵، ش ۱۴۳؛ ملک، ۷/ ۲۵۹؛ ملی، ۴/ ۴۶۷.
- ۳. [مختصری از تراجم علما و عرفا]**
(ص ۹۵-۱۰۲)
از:؟
در این رساله، تراجم: ابوالقاسم راغب اصفهانی، بهاءالدین ابومحمد حرفی، محمد حارثی سرخسی، عبدالرحمن خازن، ابوالبرکات بغدادی، محمد بن احمد بیهقی، ابومحمد بخاری، ابوریحان بیرونی، ابوعلی عیسی بن درعه، شیخ ابوعلی بخاری، ابوالفتح بستی، ابوالحسن عامری... امام فخر رازی، شهاب الدین سهروردی و دیگران آمده است.
آغاز افتاده: ... ابوالقاسم حسن بن فضل راغب اصفهانیست و از حکمای اسلامست...
انجام: ... بهتر از صبر و مرتبه‌ای بلندتر از رضا نیست حق تعالی همگانرا از این دو صفت بهره مندی دهد بمحمد و آله الامجاد.
- ۴. مقطوعات العمل**
(اخلاق - فارسی)
(ص ۱۰۳-۱۲۳)
از:؟
در ۴۴ «مقطوعه» در اخلاق و آداب اوقات و ایام و ساعات با ذکر آیات و روایات و اخبار مربوط به هر مقطوعه.
آغاز: بسمله، انه لیس له سلطان علی الذین امنوا و علی ربههم یتوکلون سیاس و منت حضرت ربوبیت را که سراچه وجود... اما بعد الفاظ چندی موسوم بمقطوعات العمل...
انجام: ... چهار مدار کلیه ادمیه دایر باشد ذو فنون او باشد تمت تمام شد.
- ۵. [رساله در بیان اوقات دعا (آداب - فارسی) و اذکار]**
(ص ۱۲۴-۱۳۲)
از:؟
مشتمل بر برخی جداول اعداد و خاصیت حروف و اسامی الهی و اوراد و اذکار و اوقات ادای هر یک.
آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد بدانکه این رساله ایست در بیان اوقات دعا و اذکار بقول بعضی از مشایخ صوفیه...
انجام افتاده: ... فصل در ذکر اسماء ملائکه که بر ایام اسابع موکلند یکی علوی سماوی و دیگری سفلی ارضی حامل حروفرا لازم است که در هر.
- ۶. تقویم لطفی**
(تقویم شرعی - فارسی)
(ص ۱۳۴-۲۲۱)
از: لطف الله بن حسین شیرازی.
در یک مقدمه و دو مقاله و خاتمه‌ای، در تعیین اوقات شرعی با استناد به احادیث و روایات و اخبار؛ و در آخر جداول تقویمی را آورده است و بعضی جداول در آخر حواشی دارد.

آغاز: بسمله،

بتقویم شرعی چه بردیم دست

تقاویم عرفی رسومش شکست
... و اما بعد چنین گوید... که چون بعضی از برادران

دینی و مؤمنان یقینی...

انجام: ... و خط سیاه دلالت بر مغلوب و در تأدیبات
لفظ بلفظ نوشته شد الله اعلم بالصواب... (جدول)... طالب
غالب.

۷. حساب حکیم

(حساب ابجد - فارسی)

ارسطاطاليس

(ص ۲۲۲)

رساله‌ای است کوتاه در بیان غالب و مغلوب
منسوب به ارسطاطاليس که گویا برای اسکندر نوشته
شده است.

خط مجموعه: نسخ ممتاز. کاتب: عظیم بن
عبدالله نیشابوری. تاریخ کتابت: روز عرفه سال
۱۱۰۵ هـ «بجهت سیادت و نجابت پناه میزایی
صاحبی میرزا محمود» در دارالملک کابل نوشته
شده است (برگ ۹۳).

روی برگ ۱۰۲ مجلس حضور نزد پادشاه
نقاشی شده، آغاز مجموعه دارای سرلوح زیبا،
مهر بیضوی «حمزه» روی برگ ۱۳۴ و مهر
مستطیل «قربانی کعبه وفا اسمعیل ۱۱۴» روی
برگ ۱۴۸ مشهود است، دارای حاشیه‌نویسی به
نستعلیق خصوصاً مجموعه نجومی پایانی.
عناوین و جداول نجومی شنگرف یا مشککی،
صفحات مجدول به طلا و مشککی، صفحات نیمه
اول کتاب غالباً در چهار بخش تقسیم‌بندی شده
ولی در نیمه پایانی در دو بخش (غیر از جداول
نجومی).

جلد: تیماج زرشکی سیر بدون مقوا چروکیده
بدرقه ابر و باد.

کاغذ: آبی یا نخودی.

۱۷ × ۳۰ سم. ۲۲۲ ص. ۳۴ س.

(← تصویر) (ثبت ۲۰۷۳۸۲)

۱۶۲۱۸

مجموعه

۱. جامع الفوائد

(طب - فارسی)

(ص ۲-۱۳۹)

از: یوسف بن محمد بن یوسفی هروی (۹۵۰ هـ).

نک: مجلس، ۳۱۱/۲ سنه.

آغاز: بسمله، حمدنا محمود حکیمی را که بقانون
حکمت و کامل الصناعة...

انجام: ... و غذا اگر بشیر گاو خورند نافع باشد
انشاء الله تعالی.

۲. فواید الاخيار

(طب منظوم - فارسی)

= فواید یوسفیه

(ص ۱۴۰-۱۶۲)

از: یوسف بن محمد بن یوسفی هروی (۹۵۰ هـ).

در هر یک از مسایل پزشکی چند بیتی در قالب
«قطعه» سروده و به حساب ابجدی نام کتاب فواید
الاخيار تاریخ سرودن (۹۱۳) آن است.

نک: مرعشی، ۱۳۸/۵؛ ذریعه، ۳۶۳/۱۶؛ مجلس،
۲۵/۲۱.

آغاز:

بدان چونکه گفתי سپاس و درود

که در فن طبست این قطعه‌ها
انجام افتاده:...

از کدودانه ات خلاص کند

برهاند ترا ز درد میان

۱. همان کاتب نسخه پیشین است، ولی نام او صراحتاً
در نسخه قبل «عبدالعظیم» درج شده بود.

۳. [رساله‌ای در طب]

(ص ۱۶۳-۱۹۵)

از:؟

ابواب نسخه شامل فصل ششم از مقالات ششم: فصل ششم: اندر ارواح، فصل هفتم: اندر احجار، مقالات هفتم: در معرفت داروها و طبع آن و عطرها و طبع آن در دو فصل: فصل اول: در معرفت داروها و طبع آن، فصل دوم: در عطرها، مقالات هفتم: در روغن‌ها و علم فراست؛ فصل اول: در روغن‌ها، فصل دوم در علم فراست.

آغاز افتاده: ... سرد و خشکست گلو را و خناق را سود دارد و چون در چشم کشند سپیده ببرد... انجام افتاده: ... خنده هر که اندک خندد عاقل بود و هر که بسیار خندد مساعد بود و هر کرا اندر خنده. خط مجموعه: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۰هـ^۱. عنوان و نشانی‌ها شنگرف، دارای حواشی به شکسته نستعلیق که معاصر است، برگ اول الحاقی، نسخه رطوبت دیده است. جلد: تیماج مشکى ضربى بدون مقوا کوتاه شده بر اثر رطوبت. ۱۱×۱۶ سم. ۱۹۵ ص. ۱۴ س.

(ثبت ۲۰۷۳۸۳)

۱۶۲۱۹

مقام ایران در تاریخ اسلام

(تاریخ - فارسی)

از: پروفیسور د. س. مارگولیوٹ.

مترجم: رشید یاسمی.

آغاز: پروفیسور ولہو وسن کتابی را کہ در احوال خلفای راشدین و بنی امیہ تألیف کرده است... انجام: ... و ایرانیان از قسمت شرق آن دولت را

مشغول کردند تا ارومیه مجال و مفرتی یافت.

خط: نستعلیق به رنگ بنفش. کاتب: ظاهراً به خط مترجم.

صفحه ماقبل آخر یادداشتی به زبان فرانسوی، نیز نقل چند حکایت مبنی بر اینکه ناصرالدین شاه از فرنگی مآبان و تحصیلکردگان در فرنگ بدش می‌آمده است.

جلد: مقوایی نازک با روکش گالینگور مشکى.

کاغذ: خط دار معمولی.

۱۷×۲۲ سم. ۵۰ ص. ۲۰ س.

(ثبت ۲۰۷۳۸۴)

۱۶۲۲۰

حقایق اسرار الطب فی بیان
تعریف الالفاظ و العبارات

(طب - عربی)

از: مسعود بن محمد سجزی طبیب.

به نام قاسم بن عراق بن جعفر در سه فن نوشته شده است:

۱. ماهیت چیزهایی که به کلیات پزشکی می‌پیوندد،

۲. چگونگی عملها و هنرهای پزشکی،

۳. کمیت امور پزشکی یا آمار مباحث آن.

نک: ملک، ۱۸۷/۵.

آغاز: بسملة، الحمد لله على ابداعه المتواترة و... المتقاطرة... و بعد فان العبد... يقول لما اتصلت بخدمة مولانا...

انجام: ... عضله القدم سبع عضلات الاصابع اثنان و عشرون.

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲هـ.

۱. پایان طب یوسفی (ص ۱۴۹) تاریخ تمام به سال ۹۱۷ در بلد هرات دارد که ظاهراً سال تألیف است. بهرحال کتابت نسخه در همین حدود بوده است.

صفحه دوم یادداشت تملک فرهاد میرزا بن ولیعهد در غره ربیع الاول ۱۳۰۴ هـ و در آغاز تملک لطفعلی صدر الافاضل به سال ۱۳۲۱ هـ ثبت شده است. در صفحه پایانی چند شعر و یادداشت ترکی ثبت شده است، اواخر نسخه را رطوبت آسیب رسانده است.

جلد: تیماج دورو بدون مقوا، رو مشکی ضربی ترنج و سرترنج دار با حاشیه تیماج قهوه‌ای و نقوش گره‌ای، درون تیماج قهوه‌ای روشن.

۱۰×۱۷ سم. ۱۵۸ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۳۸۶)

۱۶۲۲۲

تاریخ ساوه^۱ (تاریخ - فارسی)

از:؟

رساله‌ای است کوتاه درباره تاریخ و جغرافیای ساوه در دوره قاجار، پس از مقدمه‌ای کلی که درباره تاریخچه آن نگاشته است.

آغاز: بسمله، ساوه از معارف امکانه ایران و از مشاهیر بلدان زمان است....

انجام: ... بجهت اهالی آنجا پیدا خواهد شد تا تقدیر بعد ازین چه کند و چه از پرده بیرون، آرد.

خط: شکسته نستعلیق زیبا. تاریخ کتابت: ق ۱۴ هـ.

جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ساده بدون مقوا نرم چروکیده.

۱۱/۸×۱۸ سم. ۱۰ ص. ۱۳ س.

(ثبت ۲۰۷۳۸۷)

۱. صفحه آغازین شخصی عنوان کتاب را با توجه به خطبه آغازین «ساوه از معارف و امکانه ایران» معرفی کرده که صحیح نیست. واو عطف را نیز در عنوان افزوده است.

عناوین و بعضی نشانه‌ها شنگرف، نسخه رطوبت دیده، در آغاز یادداشت خرید کتاب ثبت شده است.

جلد: تیماج زرشکی فرسوده رو سوخت معرق ترنج و سرترنج و لچکی دار، عطف و لبه‌ها با چرم زرشکی مرمت شده است، پشت تیماج تریاکی ضربی ساده.

۱۰×۱۸ سم. ۱۵۴ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۳۸۵)

۱۶۲۲۱

بقیه نقیه (شعر - فارسی)

از: امیر خسرو بن امیر محمود دهلوی (۷۲۵ یا ۷۲۸ هـ).

شاعر برای خود پنج دیوان تهیه نموده به نام‌های: تحفة الصغر، وسط الحیات، غرة الکمال، بقیه نقیه، نهاییه الکمال؛ که نسخه حاضر یکی از این پنج دیوان است و شامل مثنوی و غزل و قطعه و رباعی. در حواشی نیز اشعاری از همین دیوان آمده است.

نک: گلستان، ۵۵۱/۶.

آغاز:

بقیه ایست نقیه ز فیض طبع من این
که چون دقایق افلاک محکمست و متین

انجام:

قلم کایزد فرستاد از پی وحی

شد از دست تو دست‌افزار دزدی

خط: نستعلیق عالی. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق

۱۱ هـ.

عناوین و بیت پایانی هر قطعه شنگرف، صفحات و فواصل اشعار مجدول به طلا و مشکی و کادر اصلی علاوه بر آن لاجورد، صفحه آغازین دارای سرلوح ظریف با زمینه طلا و لاجورد که نام کتاب به طلا درون آن نوشته شده، روی

۱۶۲۲۳

منتخب الآثار فی ذکر الابرار (اخلاق - فارسی)

کتابی است در محسنات و محرمات و حسن و قبح اعمال با ذکر اخبار و روایات مربوطه.

آغاز: بسمله، حمدله و العاقبة للمتقين و الصلوة و السلام علی خیر خلقه محمد و آله فصل ابوقریش فقیه گفت

انجام: ... تا در هر دو جهان عزیز و باحرمت باشند و اینمقدار ثواب و فضیلت که گفته شد ایشانرا باشد آمین رب العالمین.

خط: نسخ نیکو. کاتب: میرزا خان بن تاغم (?). خوراسکانی. تاریخ کتابت: دوشنبه ۱۵ شعبان ۱۰۹۹ هـ.

لبه‌های نسخه آثار سوختگی دارد، وصالی و مرمت شده است.

جلد: چرم قهوه‌ای ساده. ۱۲/۵ × ۱۹ سم. ۳۲۰ ص. ۱۲ س.

(ثبت ۲۰۷۳۸۸)

۱۶۲۲۴

مجموعه (شعر - فارسی و عربی)

شامل آثار:

۱. فسوة الفصیل

(ص ۱-۴۸)

از: حجة الاسلام میرزا محمد تقی بن ابی القاسم طباطبایی نیر ممقانی تبریزی (۱۳۱۲ هـ).

۲. سیّد دینک

(ص ۵۰-۵۳)

از: حجة الاسلام میرزا محمد تقی بن ابی القاسم طباطبایی نیر ممقانی تبریزی (۱۳۱۲ هـ).

۳. کریمیه

(ص ۵۴-۶۵)

از: حجة الاسلام میرزا محمد تقی بن ابی القاسم طباطبایی نیر ممقانی تبریزی (۱۳۱۲ هـ).

نک: دانشمندان آذربایجان، ۳۸۹؛ اعلام الشیعه، ۱/ ۲۶۶؛ مؤلفین مشار، ۲/ ۲۴۶؛ نشریه، ۳/ ۲۳۴؛ دانشگاه، ۱۵/ ۴۱۵۱؛ مرعشی، ۳۱/ ۱۲۰.

آغاز: بسمله،

قال التقی الهاشمی نسباً

بقیة الماضین من طباطبا

انجام:

دهد جمله بر وعظ من گوش هوش

شود راست دعوای دیوار و هوش

خط: نستعلیق عالی.

کاتب: سید ابوالحسن میر سیاسی جهت دوست عزیزش سید مهدی نبوی.

تاریخ کتابت: ۱۰ شوال ۱۳۶۳ هـ (۶ مهرماه ۱۳۲۳ هـ).

کاتب در انجامه اعتذار جسته که پنجاه سال است شیوة نستعلیق ننوشته و وسائل تحریر هم نامناسب بوده است.

عناوین و بیت پایانی هر قسمت قرمز.

نسخه بدلها در حاشیه ثبت شده است.

جلد: چرم قهوه‌ای.

۱۹ × ۲۳ سم. ۶۵ ص. ۱۲ س.

(ثبت ۲۰۷۳۸۹)

۱۶۲۲۵

وقایة الروایة (فقه - عربی)

فی مسائل الهدایة

از: برهان الشریعة محمود بن صدر الشریعه عبیدالله

محبوبی بخاری (ق ۷ هـ).

۵۸ نیز شکلی هندسی ترسیم شده، صفحه ۳۲۷، اشعار چهار ستونی فارسی ثبت شده در تعرف زراتشت بدین سرآغاز:
سپاس از خداوند پروردگار
فزونتر زریز و ز برک شجار
به نظر می‌رسد برگ‌هایی قبل از آن افتادگی دارد.

نسخه مرمت شده خصوصاً بخشی از لبه پائین متن آسیب دیده و گاهی عبارات را ناقص کرده است.

جلد: تیماج مشکی سوخت معرق با نقوش ترنج و سر ترنج و لچکی، و محل اتصالات آن نیز نقاشی دارد که در حال محو شدن است.
۲۵ × ۳۶/۷ سم. ۶۱۰ ص. ۲۱ س.

(← تصویر) (ثبت ۲۰۷۳۹۱)

۱۶۲۲۷

حاشیة ریاض المسائل (فقه - عربی)

از: محمد تقی بن حسین علی بن رضا بن اسمعیل هروی سپاهانی (۱۲۹۹ هـ).

مؤلف این حاشیه را بر ریاض المسائل طباطبائی در دو مبحث طهارت و میراث نوشته است و در روز یکشنبه ۲۱ محرم ۱۲۸۹ هـ در مشهد الحسین (ع) به پایان برده است. (ذریعه، ۶/ ۹۹)
نسخه‌ای از آن در دانشکده حقوق دانشگاه تهران (۳۱۹/۱) موجود است.

نسخه حاضر فقط حاشیه کتاب طهارت می‌باشد.
آغاز: بسمله، حمدله، و بعد فیقول العبد العاصی... ان هذه تعلیقة وجیزة علقتها علی کتاب....

انجام: ...تحصناً بولاية امیرالمؤمنین و توسلاً بالغزالمیامین سلام الله علیهم اجمعین و هو هذا:

ولایتی لامر النجل یکفینی
عند الممات و تغسیلی و تکفینی

آغاز: کتاب الطهارة قال الله تعالی یا ایها الذین آمنوا اذا قمتم الی الصلوة فاغسلوا الایة... .

انجام: ... و علم اشارته فکذا و الا فلا و فی غنم مذبوحة فیها میتة و هی اقل... اکل فی الاختیار، تم.

خط: رقاع. کاتب: مصطفی بن حسن. تاریخ کتابت: ۱۵ صفر ۹۹۲ هـ.

بعضی از صفحات پر حاشیه و بعضی بدون حاشیه، حواشی به نستعلیق، عناوین شنگرف، در دو صفحه پایانی حاشیه‌ای بر چند مطلب از هدایه نقل شده است: «قال فی الهدایة و لیس للقاضی ان یستخلف علی القضاء الا أن یرفوض الیه... اقول یعنی یجوز له ان یرقیم الغیر مقامه». جلد: تیماج زرشکی ضربی ترنج و سرترنج و طبله دار، عطف در مرمت با چرم قهوه‌ای اصلاح شده است.

۱۸/۵ × ۲۶ سم (طبله ۱۱/۵ سم). ۴۰۵ ص. ۱۱ س. (ثبت ۲۰۷۳۹۰)

۱۶۲۲۶

دینکرت

(اوستا - پهلوی)

منسوب به: زردشت.

قسمت دینکرت اوستا است به خط پهلوی. به ندرت ترجمه کلماتی در لابه لای متن به فارسی دیده می‌شود مانند نیرنک یشتن (ص ۶۰۴)، پادیاوج شستن (ص ۶۰۸)، اوستا به جیدن (ص ۶۰۹).

آغاز: بنام ایزد بخشاینده بخشایشگر مهربان دادگر راستی پسند....

خط: پهلوی، عبارات به شنگرف. تاریخ کتابت: چهل صفحه آغازین در ق ۱۳ هـ، بقیه متن احتمالاً از ق ۱۱ هـ.

آغاز بعضی از برگ‌ها و کتیبه‌های تزئینی ساده به سبکی خاصی به چشم می‌خورد که عمده با شنگرف و سبز پسته‌ای رنگ آمیزی شده، صفحه

الظهارة (۱۲۵ ر) معلوم می‌شود که نسخه از روی نسخه مؤلف کتابت شده است، روی برگ دوم چند یادداشت و مهر تملک است از جمله تملک عیسی بن محمد جزائری ساکن نجف اشرف با مهر بیضوی «بندۀ آل محمد عیسی بن محمد» و محمدرضا بن محمّدصافی حسینی کاشانی که کتاب را سید کامل امیر ابوالقاسم به او بخشیده، با مهر مستطیل «المتوکل علی الله الغنی محمدرضا الحسینی».

در برگ آغازین فهرست ابواب کتاب ثبت شده است.

جلد: تیماج کرم قهوه‌ای ضربی گره دار با ترنج و سرترنج معرق.

۲۰×۲۹/۵ سم. ۶۲۴ ص. ۱۷ س. (ثبت ۲۰۷۳۹۳)

۱۶۲۲۹

مجموعه

۱. اجوبة المسائل (اعتقادات - عربی)
= مسألتان للسید حسین بن عبدالقاهر (ص ۲-۷)

از: شیخ احمد بن زین الدین احسائی (۱۲۴۱ هـ).

تعداد دو پرسش که سید حسین بن سید عبدالقاهر داشته و احسائی به آنها پاسخ گفته است. این سؤالات در باره «موسی و خضر» و «مسئله رجعت» می‌باشد که در کتاب با عناوین «قال» آمده و پاسخها بیشتر استدلالی و با عناوین «اقول» قید شده است و در دوازدهم ربیع الثانی ۱۲۱۴ هـ تألیف شده است.

احسائی چندین کتاب اجوبة المسائل دارد که سؤال کنندگان آنها متفاوتند.

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فيقول العبد المسكين... ان السيد حسين بن السيد عبدالقاهر قد كتب اليّ مسألتين....

و طینتی عجت من قبل تکوینی
فی حب حیدر کیف النار تکوینی
خط: نسخ. کاتب: عبدالرضا بن ابراهیم اصفهانی ساکن نجف اشرف. تاریخ کتابت: ۱۶ ربیع الثانی ۱۳۳۱ هـ.

در آغاز یادداشتی است شاید با امضای «محمد کلباسی» که نوشته: «در نجف اشرف استکتاب شد»، عناوین صورتی.

جلد: تیماج قرمز ضربی ساده، درون دارای بدرقه صورتی.

۱۶/۵×۲۱ سم. ۵۴۴ ص. ۱۵ س. (ثبت ۲۰۷۳۹۲)

۱۶۲۲۸

منتقى الجمان في الاحاديث (حديث - عربی)
الصالح و الحسان

از: شهید ثانی، ابی منصور حسن بن زین الدین عاملی (۱۰۲۲ هـ).

نک: مرعشی، ۳/۳۵۲؛ مجلس، ۱۶۵/۱۵.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذي نطقت بحديث وجوب وجوده و ازلیته آیات سلطانه... اما بعد فهذا كتاب منتقى الجمان في الاحاديث الصالح و الحسان....

انجام: ... و ارزق من فضلك فانك ذوالفضل العظيم. تم کتاب الصلوة من کتاب... و الحمد لله... ارحم الراحمين.

خط: نسخ. کاتب: زین الدین بن علاء الدین دزفولی مشهور به عباس مطلبی برای شیخ تقی نقی مؤتمن شیخ صالح بن حسن. تاریخ کتابت: ظهر روز شنبه ۲۵ شوال سال ۱۰۱۲ هـ در عصر مؤلف.

با حواشی «منه دام ظلله»، تصحیح شده، اوائل نسخه امضای قرائت دارد به این عبارت: «بلغ قراءة ایده الله تعالی»، عناوین و نشانی‌ها و بر فراز رؤوس مطالب شنگرف، از پایان کتاب

- انجام: ... بعقولهم الطاهرة فشهدوا بالحق و هم يعلمون و الحمد لله رب العالمين، تمت.
- منی جوابها ...
- انجام: ... و بينه بحولك و قوتك فانه لاحول و لا قوة الا بالله العلى العظيم و صلى الله على محمد و آله الطاهرين.
- ۲. سؤال السيد محمد بن عبد النبي** (اعتقادات - عربي)
(ص ۷-۱۰)
- از: شيخ احمد بن زين الدين احسائي (۱۲۴۱هـ).
سؤالات سيد محمد بن سيد عبدالنبي است از احسائي و پاسخ وي به آنها.
آغاز: بسمله، حمدله، و بعد فيقول العبد المسكين... انه التمس مني السيد محمد بن السيد عبدالنبي...
انجام: ... امركم بعد ما مضى كثير من الليل على غير صحة و فراغ و دوام و السلام و الحمد لله رب العالمين.
- ۳. رسالة في الرؤيا** (اعتقادات - عربي)
(ص ۱۰-۱۴)
- از: شيخ احمد بن زين الدين احسائي (۱۲۴۱هـ).
سؤالی است که بعضی از بزرگان و دوستان وی در باره رؤيا پرسیده‌اند و با «قال» و «اقول» سؤال و جواب تمییز یافته است.
آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فيقول العبد... انه قد سألتني بعض السادة الاجلاء العارفين الطالبين...
انجام: ... اجوبة المسئلة فيما يحضرنى من الاعتراضات و الحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد و آله الطاهرين.
- ۴. اقسام الرؤيا** (اعتقادات - عربي)
(ص ۱۴-۲۰)
- از: شيخ احمد بن زين الدين احسائي (۱۲۴۱هـ).
سؤالاتی است که بعضی از دوستان احسائي در باره اقسام رؤيا از وی پرسیده‌اند.
آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فيقول العبد... انه قد ارسل الي بعض الاخوان في الدين بعض المسائل طلب
- ۵. سؤال الشيخ عبدالله بن عزيز** (اعتقادات - عربي)
(ص ۲۰-۲۳)
- از: شيخ احمد بن زين الدين احسائي (۱۲۴۱هـ).
سؤالی است در باره معنى استغفار انبيا و اوصيا و گريه کردن و خوف آنها با وجودی که معصوم هستند.
آغاز: بسمله، قال مسئلة مهمة و هى الكشف عن نسبة المعاصى...
انجام: ... فمنه الينا ماتلونا عليكم و منا اليكم ما وهبتكم منا و صلى الله على محمد و آله الطاهرين.
- ۶. سؤالات ميرزا جعفر بن احمد النواب اليزدى** (اعتقادات - عربي)
(ص ۲۴-۳۴)
- از: شيخ احمد بن زين الدين احسائي (۱۲۴۱هـ).
سؤالاتی است در باره «معنى الكشف، الصلوة خير موضوع، معنى سبقت رحمته غضبه» و غيره که ميرزا جعفر از احسائي نموده و او جواب گفته است.
آغاز: بسمله، حمدله، و بعد فيقول العبد... انه قد ورد عليّ من جناب الأسعد جعفر بن احمد المشتهر بالنواب...
انجام: ... لا يحتم على الله سبحانه الا له الخلق و الأمر بيده الخير و هو على كل شيء قدير و لا حول و لا قوة الا بالله العلى العظيم.
- ۷. سؤالات الشيخ مسعود بن الشيخ سعود** (اعتقادات - عربي)
(ص ۳۴-۴۸)
- از: شيخ احمد بن زين الدين احسائي (۱۲۴۱هـ).

۱۰. سؤال الشيخ موسى البحراني فيمن ادعى نيابة الحجّة (ع)
(ص ۵۸-۶۲) (اعتقادات - عربي)

از: شيخ احمد بن زين الدين احسائي (۱۲۴۱هـ).
آغاز: بسمله، حمدله، و بعد فيقول العبد... انه قد ورد
على خطين الشيخ موسى البحراني ساكن مشهد
الكاظم....
انجام: ... و لان المشاهدة تطرد العصافير بقطع
الشجرة لا بالتنفير و الحمد لله رب العالمين... الطاهرين.

۱۱. سؤال الملاً فتحعلي خان (اعتقادات - عربي)
من الشيخ
(ص ۶۲-۶۴)

از: شيخ احمد بن زين الدين احسائي (۱۲۴۱هـ).
جواب سؤالي است با مضمون «اهل البيت افضل ام
الكعبة» و جواب احسائي.
آغاز: بسمله، قال يا سيدي و من عليه بعد الله و
رسوله و اهل البيت....
انجام: ... انما شرفت بانتسابها الى المعصوم عليه
السلام و بالجملة فلا شك في افضليته، تمت.

۱۲. سؤال الملاً محمّد في الامكان و غيره
(ص ۶۴-۶۸) (اعتقادات - عربي)

از: شيخ احمد بن زين الدين احسائي (۱۲۴۱هـ).
سؤالي است توسط ملاً محمّد دامغانى با مضمون «ما
المراد من الامكان الذي هو المكان للتمكين الأول او
الوعاء للمشيئة الكونية» و جواب احسائي و چند سؤال
ديگر پيرامون آن.
آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فيقول العبد... ان ملاً
محمد ارسل التي مسائل يريد الجواب....
انجام: ... نعم ورد في الأخبار تسميته بالحادث و نحن
سمّيناه بالامكان في الفائدة.

سؤالاتي است در باره «تعلق علم الله بالأشياء، ما
معنى قول رسول الله (ص): انا و الساعة كهاتين؟ ما المراد
بالفناء؟» و غيره كه شيخ مسعود از احسائي کرده و او
جواب گفته است، به تاريخ بيستم شعبان ۱۲۱۱هـ.
آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فيقول العبد... قد وردت
على مسائل من الانور....
انجام: ... و جهل من لا يعلم و الله خير حافظاً... وقع
الفراغ من تسويد... على يد مؤلفها.

۸. معنى الكاف في قوله تعالى: «ليس كمثله شيء و هو السميع البصير»
(ص ۴۸-۵۳) (اعتقادات - عربي)

از: شيخ احمد بن زين الدين احسائي (۱۲۴۱هـ).
آغاز: بسمله، حمدله، و بعد فيقول العبد ... انه وقع
بحث طويل بين الشيخ احمد بن الشيخ محمد آل ماجد ...
انجام: و غير ما ذكرنا من الاقوال و الاعتراضات و
السلام على من اتبع الهدى و الحمد لله رب العالمين.

۹. معنى الفناء في الله في قول الملاً محسن
(ص ۵۳-۵۷) (اعتقادات - عربي)

از: شيخ احمد بن زين الدين احسائي (۱۲۴۱هـ).
در جواب سؤالي است كه در باره سخن ملاً محسن
كاشاني در مورد معنى فناء في الله، از طرف سيّد حسين
بن سيّد عبدالقاهر بن سيّد حسين بحراني شده است و
احسائي نظر خود را در اين رساله نوشته است و در
رمضان سنه ۱۲۱۱هـ نگارش يافته است.
آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فيقول العبد... انه ارسل
الي بعض الطالبين للحق و اليقين السيد حسين....
انجام: ... الى يوم القيمة ما كفاني و لا حول و لا قوة
الا بالله... و الألف.

- ١٣. بطلان القول** (اعتقادات - عربی)
بان بسیط الحقیقة كل الأشياء
 (ص ٦٨-٧٨)
 از: شیخ احمد بن زین الدین احسائی (١٢٤١هـ).
 در جواب سؤالی است که آخوند ملاً محمّد دامغانی از احسائی نموده است.
 آغاز: بسمله، حمدله، و بعد فیقول العبد... انه قد سنلتی الأکرم المجد جناب الآخوند الملاً محمد دامغانی
 انجام: ... و بالمعنی الاصطلاحی من جهة الصورة و الله سبحانه اعلم بالصواب و الیه المرجع و المآب، تمت.
- ١٤. تفصیل مراتب السراج و تطبیقه بالمشیة و الحقیقة المحمّدية** (اعتقادات - عربی)
 (ص ٧٨-٨٤)
 از: شیخ احمد بن زین الدین احسائی (١٢٤١هـ).
 سؤالی است که آخوند ملاً مصطفی در بارة سراج و تطبیق آن بر مشیّت و حقیقت محمّدی (ص) از مؤلف پرسیده و او جواب نوشته است.
 آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فیقول العبد... انه قد كتب الی ذوالمودة و الصفاء الآخوند الملاً المصطفی
 انجام: ... من فتح الابواب الاطلاع علی اسرار الکون و الله سبحانه ولی التوفیق.
- ١٥. معنی حدیث: «لیس الذکر قولاً باللسان...»** (اعتقادات - عربی)
 (ص ٨٤-٩٣)
 از: شیخ احمد بن زین الدین احسائی (١٢٤١هـ).
 آغاز: بسمله، حمدله، قال ما معنی قوله علیه السلام لیس الذکر ...
 انجام: ... و فیما ذکرنا کفایة لاولی الدراية و الله الموفق للصواب... الطاهرین.
- ١٦. مرجع کاف الخطاب فی «ایاک نعبد»** (اعتقادات - عربی)
 (ص ٩٣-٩٧)
 از: شیخ احمد بن زین الدین احسائی (١٢٤١هـ).
 آغاز: بسمله، حمدله، و بعد فیقول العبد المسکین... انه قد ارسل الی بعض العارفين الطالبین ...
 انجام: ... و قد اختصرنا الجواب اعتماداً علی حسن الاستماع و الفهم اللماع و لضیق الوقت و استعجال الجواب و الحمد لله رب العالمین.
- ١٧. سؤالات ملاً کاظم السمنانی** (اعتقادات - عربی)
 (ص ٩٨-١٠٢)
 از: شیخ احمد بن زین الدین احسائی (١٢٤١هـ).
 آغاز: بسمله، حمدله، و بعد فیقول العبد... انه قد كتب الی بعض العارفين الطالبین ...
 انجام: ... صور علمية و هذه صور جسمانية فافهم و الحمد لله رب العالمین.
- ١٨. الفوائد الثمان** (اعتقادات - عربی)
 (ص ١٠٢-١٠٥)
 از: شیخ احمد بن زین الدین احسائی (١٢٤١هـ).
 آغاز: مما املاه العبد المسکین... هذه الفوائد الثمان فی هذه الاوراق ...
 انجام: ... يلزم الفرق و هو يلزم عدم الرابطة و الحمد لله رب العالمین.
- ١٩. تفسیر سورة التوحید و آية النور** (اعتقادات - عربی)
 (ص ١٠٦-١٢١)
 از: شیخ احمد بن زین الدین احسائی (١٢٤١هـ).
 آغاز: بسمله، حمدله، و بعد فیقول العبد... انه قد ارسل الی السيد محمد بمسائل طلب منی جوابها ...

چند سؤال اعتقادی است که شیخ جواد از سید کاظم پرسیده و او با «اقول» پاسخ داده است. آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فبقول العبد الجانی... ان الاخ الامجد و الانجد الجواد الشيخ جواد... انجام: ... و فيما ذكرنا كفاية لكل ناظر اذا تفهم ما نقول و الله ولى التوفيق... الطاهرين.

۲۳. اجوبة المسائل (اعتقادات - عربی)

(ص ۳۷۲-۳۸۶)

از: سید کاظم بن قاسم حسینی رشتی (۱۲۵۹ هـ). آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فبقول العبد الجانی... ان بعض السادة الاجلاء الازكياء العلماء ايده الله... مادامت الارض و السماء قد التمس منى... انجام: ... لهذا الحقير المعترف بالقصور و التقصير... و الحمد لله اولاً و آخراً و صلى الله على محمد و آله الطاهرين.

۲۴. تجويد القرآن (تجوید - عربی)

(ص ۳۸۷-۳۹۴)

از: شیخ احمد بن زین الدین احسائی (۱۲۴۱ هـ). مختصری است در علم تجوید مشتمل بر شش فصل و یک خاتمه، بدین عناوین: الفصل الاول فى الادغام
الفصل الثانى فى احكام التنوين و النون الساكنة
الفصل الثالث فى الترقيق و التفخيم
الفصل الرابع فى المد و القصر
الفصل الخامس فى كتابة الهاء
الفصل السادس فى الوقف
خاتمة فى اللحن.

تأليف كتاب به روز سوم جمادى الثانى ۱۱۹۹ هـ پایان یافته است.

نک: عکسی مرکز احیاء، ۳۶۲/۵.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذى نزل القرآن تنزیلاً

انجام: ... كفاية لاولى الألباب فى بيان هذه الآية الشريفة و الحمد لله رب العالمين... الطاهرين.

۲۰. سوالات الشيخ احمد بن صالح القطيفى (اعتقادات - عربی)

(ص ۱۲۲-۲۰۷)

از: شیخ احمد بن زین الدین احسائی (۱۲۴۱ هـ). آغاز: بسمله، حمدله، و بعد فبقول العبد... انه قد ارسل الى الشيخ احمد بن الشيخ صالح بن طوق القطيفى مسائل قد تصعب على الاذهان.... انجام: ... انما يكون هو هو بالمشخصات السبعة التى هى الوقت و المكان و الرتبة و الجهة و الكم و الكيف.

۲۱. اجوبة المسائل (اعتقادات - عربی)

(ص ۲۱۰-۳۳۳)

از: سید کاظم بن قاسم حسینی رشتی (۱۲۵۹ هـ). مجموعه سؤال و جواب‌هایی است که از طرف برخی از سید کاظم شده و او پاسخ گفته است پیرامون مسائل اعتقادی که نخستین آن در اثبات نبوت خاصه است و برخی مباحث فقهی. نسخه‌ای از آن در نشریه (۶۸۵/۱۱) معرفی شده است.

آغاز: بسمله، حمدله، والصلوة على خير خلقه... و لعنة الله على اعدائهم اجمعين الى يوم الدين اما بعد فبقول العبد الجانى... ان بعض الديانين الذين مزدا الماء من السراب و فرقوا القشور و اللباب... انجام: ... الا ان فيما ذكرنا كفاية لمن له قلب او القى السمع و هو شهيد و صلى الله على محمد و آله الطاهرين.

۲۲. اجوبة مسائل الشيخ جواد (اعتقادات - عربی)

(ص ۳۳۷-۳۶۸)

از: سید کاظم بن قاسم حسینی رشتی (۱۲۵۹ هـ).

وفضله بما اوحى اليه على جميع الخلق تفضيلاً...
انجام: ... اعصمنا فيما استقبلنا انك على كل شيء
قدیر قد فرغ من تأليفها كثير الاضاعة... مستغفراً مصلياً
مسلماً.

خط مجموعه: خطوط مختلف، نسخ یا نستعلیق.
تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.

از آغاز نسخه تا ص ۲۰۷ به خط نسخ توسط
یک کاتب کتابت شده است: ۱۲ رمضان ۱۲۶۸ هـ
(ص ۷)، ۲۰ رمضان همان سال (ص ۴۸)، جمعه
۲۶ شوال (ص ۲۰۷): عناوین قرمز، رؤوس
مطالب در حاشیه نیز قرمز، از ص ۲۱۰-۳۳۳
خط شکسته نستعلیق تحریری بدون تصریح به
تاریخ یا کاتب، ولی در ق ۱۳ کتابت شده، از
ص ۳۳۷-۳۸۶ شکسته نستعلیق دیگر، مورخ
شنبه ۲۲ جمادی الثانی ۱۲۶۸ هـ (ص ۳۶۸)، ۱۷
رجب همان سال (ص ۳۸۶)، بین دو رساله
رساله‌ای ناتمام در یک صفحه نیز به خط نسخ
درج شده، رساله پایانی (ص ۳۸۷-۳۹۴) به
خط نسخ، عبدالجلیل بدون تاریخ.
۱۴/۸ × ۲۱/۳ سم. ۳۹۴ گ. ۱۹ و ۲۳ س.

(ثبت ۲۰۷۳۹۴)

۱۶۲۳۰

من لا يحضره الفقيه (فقه، حدیث - عربی)
از: شیخ صدوق محمد بن علی، ابن بابویه قمی
(۳۸۱ هـ).

دو برگ اول از کتاب دیگری است، و این کتاب از
مبحث شهادت شروع می‌شود و در آخر مشیخیه نیز
آمده است.

آغاز: ... يظلمون و روی حماد عن الحلبي عن
ابي عبدالله في الرجل يعطى اقعة من حنطة معلومة ...
انجام: ... ان ابا خرج في سفر له و معه قوم هذا
الصبي حمل في بطني فانصرف القوم و لم ينصرف

زوجی فسألتهم.

خط: نسخ. تاریخ کتابت: ق ۱۲ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف.

تمامی وقف نشانیها و یادداشتهای وقف که در
نسخه بوده تراشیده شده است.

نسخه رطوبت دیده، بیشتر نیمه دوم آن مرمت
شده است.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ضریبی ترنج دار.

۲۰/۵ × ۳۰/۳ سم. ۳۸۰ ص. ۲۳ س.

(ثبت ۲۰۷۳۹۵)

۱۶۲۳۱

المحصل في علم الاصول (اصول فقه - عربی)

از: سید محسن بن حسن اعرجی کاظمی (۱۲۲۷ هـ).

مباحث استدلالی است در قواعد اصول فقه در یک

مقدمه دارای چند مطلب و دو فن:

فن اول: در مباحث الفاظ

فن دوم: در مدارک احکام

صاحب ذریعه (۱۵۱/۲۰) گوید که این کتاب نتیجه

و محصول شرح بزرگ مؤلف بر کتاب الوافی تونی است

که به نام الوافی فی شرح الوافی نامیده می‌شود، ولی

اشاره‌ای به این موضوع در کتاب نیامده است.

نک: مرکز احیاء، ۱۷۶/۶.

آغاز: بسملة، حمدله، اما بعد فيقول العبد... جماعة

الطلاب من تأليف كتاب ...

انجام (ناتمام): ... منعه من كلما يمتنع عليه تمرينا

فرق من هذا الوجه الشرط الثاني .

خط: نسخ. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.

تصحیح شده، عناوین شنگرف، بر فراز بعضی از

رؤوس مطالب شنگرف.

روی برگ اول چند یادداشت عاریه و مطالعه و

بیع و وقف به چشم می‌خورد.

نسخه حاضر از منافع یکدائنگ موقوفه حاجیه

۱۶۲۳۳

مجموعه

۱. [پندهای اخلاقی] (اخلاق - فارسی)

(ص ۲-۳۵)

از:؟

شامل وصایای پیامبر اکرم (ص) به حضرت علی (ع)، کلمات حکیمانه اسکندر، مناجات با پروردگار و غیره. آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد این وصیت نامه ایست از لفظ گهربار در نثار حضرت رسالت پناه... انجام: ... نکویی خود را بمنت بر زبان میار مردم را در بدی مدد کن بغم کسان شادی منمایی، تمت.

خاله وقف شده در سال ۱۲۴۲ هـ، در پایان کتاب هم سید محمد سبطی (سبطين؟) یادداشتی نگاشته زمانی که در مدرسه علمیه نوکنده مشغول تحصیل بوده در سال ۱۳۷۹ هـ. جلد: تیماج تریاکی ضربی ترنج و سرترنج دار، عطف و مقداری از لیه‌ها چرم قهوه‌ای که هنگام مرمت صحافی شده است. ۱۶×۲۲ سم. ۲۰۳ ص. ۲۰ س. (ثبت ۲۰۷۳۹۶)

۱۶۲۳۲

المختصر النافع

(فقه جعفری - عربی)

از: ابوالقاسم جعفر بن حسن محقق حلّی (۵۶۷۶ هـ). کتاب فتوایی مختصری است که گاهی اشاره به بعضی ادله نیز می‌شود. گویند این کتاب مختصر شرایع الاسلام خود محقق حلّی است.

نک: مرعشی، ۱۱۲/۲؛ مجلس، ۱۶/۱۶۱.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی صغرت فی عظمته عبادة العابدین و حصرت عن شکر نعمته السنة الحامدین... اما بعد فانی مورد لک فی هذا المختصر... انجام: ... فهذا ما اردنا ذکره و قصدنا حصره مختصرین... انه لا یخیب من سأله و لا یخسر من امله و صلی الله علی محمد و آله الطیبین الطاهرین.

خط: نسخ. کاتب: محمد حسین بن محمد قاسم اسمعیل.

عناوین و بر فراز رؤوس مطالب شنگرف. طبق وقف نامه مندرج در انجامه کتاب، نسخه را محمد تقی سبطی در سال ۱۳۷۰ هـ وقف کرده است. جلد: تیماج تریاکی معرق ترنج و سرترنج دار، عطف چرم قهوه‌ای سیر. ۱۳×۱۷/۵ سم. ۳۵۲ ص. ۱۵ س. (ثبت ۲۰۷۳۹۷)

۲. اشعار نشاط اصفهانی

(شعر - فارسی)

(ص ۴۴-۱۸۴)

از: معتمدالدوله میرزا عبدالوهاب نشاط اصفهانی (۱۲۴۴ هـ).

گزیده‌ای است از اشعار نشاط اغلب در قالب غزل بدون ترتیب حروف قافیه. اصل دیوان او در کتابخانه مجلس، ۲۶۵۰ بیت دارد.

نک: مجلس، ۱/۱۷۳ و ۷/۳۶۹.

آغاز:

صبح است گشادند در دیر مغان را پیمانه نهادند بکف مغیجگان را انجام:

نقد جانت طمعی در لب جانان کردم تو مرابین که درین کار بجان میکوشم

۳. نان و حلوا

(شعر - فارسی)

(ص ۱۹۲-۲۰۵)

از: شیخ بهاء‌الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۰ هـ). آغاز:

ایها الاهی عن العهد القديم ایها الساهی عن النهج القديم

انجام:

یا بهائی اتخذ قلباً سواه

فهو ما معبوده الا هواه
خط مجموعه: رساله اول به خط نستعلیق زیبا
و درشت. تاریخ کتابت: پنجشنبه ۱۳ شوال
۱۲۵۳ هـ، یادگاری ذیل آن در سال ۱۲۵۸ هـ
نوشته شده، رساله دوم در سال ۱۲۴۹ هـ کتابت
شده، رساله سوم در سال ۱۳۴۷ هـ.

مهر بیضوی «عیسی ۱۲۵۶» در پایان رساله اول
و دوم، و مهر مربع «عبده عیسی» مابین دو رساله
مذکور درج شده، تاریخ دقیق وفات محمد شاه
قاجار در سال ۱۲۶۴ هـ به نثر نوشته شده، تقی
زاده همین تاریخ را به نظم در سه سطر آورده در
شب ۲۹ جمادی الاول ۱۳۰۵ هـ (ص ۴۳).

عناوین رساله اول شنگرف، رساله اخیر به
صورت چلیپا چهار ستونی نگاشته شده است.
جلد: چرم قهوه‌ای ساده.
کاغذ: رساله دوم کاغذ الوان.
۱۳ × ۲۱ سم. ۲۰۶ ص. ۱۱ و ۱۳ س.

(ثبت ۲۰۷۳۹۸)

۱۶۲۳۴

گلستان

(ادب - فارسی)

از: شیخ مصلح الدین بن عبدالله سعدی شیرازی
(۱۶۹۱ هـ).

آغاز: بسمله، منت خدای را عزوجل که طاعتش
موجب قربت است...

انجام:

آن تهی مغز را چه علم و خبر

که بر او هیزمست یا دفتر
خط: شکسته نستعلیق ممتاز. کاتب: ملاشفیع
صدر سروستان، جهت پیشکشی آقا محمد کاظم
خان سرهنگ.

عناوین و نشانی‌ها قرمز، بعضی عناوین لاجورد
در ابتدای صفحات مجدول به قرمز و طلا و
لاجورد، بعضی از عناوین لاجورد.
سرلوح آغازین طلا نشان، اسلیمی.
در ابتدای نسخه به مداد درج شده که نسخه از آن
غلامحسین خان ولد میرزا علی اکبر خان است
در سال ۱۳۲۳ هـ.
جلد: تیماج زرشکی ضریبی، بدرقه ابر و باد.
۱۸ × ۱۱ سم. ۱۰۶ ص. ۱۱ س.

(ثبت ۲۰۷۳۹۹)

۱۶۲۳۵

شارع النجاة

(فقه - فارسی)

فی ابواب العبادات

از: سید محمد باقر بن محمد داماد حسینی
(میرداماد) (۱۰۴۱ هـ).
در یک مقدمه، دارای سه اصل (کلام، درایه، اصول)
و ده کتاب (طهاره، صلوة، زکوة، خمس، صوم، اعتکاف،
حج، مزار، جهاد، امر به معروف).
به نام محمد رضا چلبی اسطنبولی اصفهانی ساخته
است.

نک: سپهسالار، ۱۲۷/۵.

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد احوج خلق الله الیه...
میگوید اخوان دینی و اخلاقی ایمانی و اولاد معنوی و
اصحاب اخروی....

انجام: ... علی رأسک عند دخول الحمام و دخول
الحمام علی البطنة تولد القولنج.

خط: نسخ. تاریخ کتابت: شنبه از ماه ذی القعدة
سال ۱۲۰۷ هـ (یا ۱۲۷۰). مکان کتابت:
دارالسلطنه اصفهان در مسجد حکیم.
بر فراز متنی شنگرف، نسخه رطوبت دیده، در
روی صفحه اول یادداشت به خط مالک آن در
سال ۱۳۷۹ هـ (۱۳۳۹ هـ) مشهود است.

جلد: تیماج زرشکی سیر، عطف تیماج قهوه‌ای روشن، جلد پشت الحاقی است و از جلد دیگری که بزرگتر بوده و نشان ترنج و سرترنج داشته برداشته شده است، فرسوده.
۱۱/۵ × ۲۱ سم. ۲۴۲ ص. ۱۳ س.

(ثبت ۲۰۷۴۰۱)

۱۶۲۳۷

شرح بیست باب (هیئت - فارسی)

از: ملاً مظفر منجم جنابدی (ق ۱۱ هـ). شارح گوید: «علم هیئت از اشرف علوم است و مشتمل است بر معرفت اوضاع اجرام علوی و محتوی است بر حقیقت احوال اجسام... و در این باب تصانیف و تألیفها کرده که از آن جمله است کتاب بیست باب نظام الدین عبدالعلی بیرجندی که من چون آن را مجمل دیدم برای شرح آن این رساله را پرداختم که حاوی یک مقدمه و بیست باب است».

مقدمه در بیان بعضی از الفاظ مصطلحه است و بیست باب در معرفت حساب جمل و اسابیع و بروج و مسیر کواکب و میل آفتاب و ساعات و ارتفاع آفتاب و نظر و مناظر و هیوط کواکب و منازل قمر و صلوات و قبله و طالع.

بارها در ایران و هند به چاپ رسیده است.
نک: ملی، ۱۰۷/۳؛ الهیات، ۱۶۱/۱؛ ملک، ۳۶۷/۶؛ مشار ۱۰۱۱.

آغاز (یک برگ افتاده): ... و القمر قدرانه منازل حتی عاد کالرجون القدیم مسرع سپهر اولین را در قطع منازل... اما بعد بر ارباب فهم و فطرت... انجام: ... در معرفت اختیارات اینجا کافست و زیاد ازین بتطویل مقتضی است و الله خیر الوافقین... خیر احباب.

خط: شکسته نستعلیق.

کاتب: اقل السادات.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده.

۱۹ × ۱۰ سم. ۱۳۸ ص. ۱۷ س.

(ثبت ۲۰۷۴۰۰)

۱۶۲۳۶

جواهر الکلمات فی العقود و الایقات (فقه - عربی)

از: شیخ مفلح بن حسین بن راشد (رشید) صیمری (ح ۹۰۰ هـ).

وی این کتاب را برای پسر خود، شیخ نصیرالدین حسین (۹۳۳ هـ) ساخته، در یک مقدمه و دو باب: مقدمه در بیان ترتیب کتابهای فقهی و ده باب شامل عقود و ایقاعات، هر کدام دارای چند کتاب است. صیغه‌ها و جمله‌هایی که در عقود و معاملات شرعی گفته می‌شوند، در این رساله گرد آورده شده و اشاره به بعضی احکام و مسائل مربوط فقهی دارد و به تاریخ دهم جمادی الاولی ۸۷۰ هـ پایان یافته است.

نک: ذریعه، ۲۷۹/۵؛ ریحانة الادب، ۵۰۴/۲؛ آستان قدس، ۴۰۳/۵؛ دانشگاه، ۱۳۴۶/۵؛ اعیان الشیعه، ۴۸/۹۱؛ ملی، ۲۱۳/۱؛ مرکز احیاء، ۲۸۶/۶.
آغاز: بسملة، الحمد لله الواحد الاحد الصمد الذی لیس کمثله شیء... اما بعد فان عامة المکلفین یحتاجون فی تجارتهم و معاملاتهم الی الايجاب...
انجام: ... اذا اخرج بما تم ما قصدنا ابراده و الحمد لله رب العالمین... الطاهرین.

خط: نسخ مایل به نستعلیق. کاتب: فضل الله بن مرتضی. تاریخ کتابت: ۱۱ ربیع الاول ۱۰۱۶ هـ. تصحیح شده، نسخه را کمی موربانه خورده است.

عناوین شنگرف.
برگ اول الحاقی، در آغاز مهر بیضوی تملک «عبدہ الراجی شفیع» و «یا موسی بن جعفر» حک شده است.

تاریخ کتابت: ۱۲۲۰ هـ به حسب خواهش عالیجناب میرزا ابوالحسن. بر فراز متن شنگرف. دارای حواشی و تصحیحات. جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده. ۱۷/۵ × ۲۳/۵ سم. ۲۶۰ ص. ۱۵ س. (ثبت ۲۰۷۴۰۲)

۱۶۲۳۸

مجموعه

۱. الربع المجیب

= الجمع المفید

(ص ۲-۳۹)

از: محمد طیب مهتدی موصلی. در یک مقدمه و بیست و پنج باب در شناخت عمل به ربع مجیب، شامل:

المقدمة فی تعریف الربع و معرفة الاشياء الموجود، الباب الاول فی معرفة اخذ الارتفاع و طريقه الباب الثاني فی معرفة استخراج درجة الشمس بالتقريب

الباب الثالث فی معرفة القوس جیب و سهم القوس و...

الباب السادس فی معرفة الميل الاول و الثاني...

الباب الثانی عشر فی معرفة الارتفاع...

الباب خامس و الثلثون فی معرفة طول كل بلد.

آغاز: بسمله، يقول العبد المقتدر الى... انى لم ار زيجاً مصنفاً للموصل المحروسة....

انجام: ... هو مساحة دور الارض و نصفه طول الارض.

۲. رساله فی الزيج

= شرح اللمعة فی حل السبعة

(ص ۴۰-۸۵)

(نجوم - عربی)

شرح از: محمد طیب مهتدی موصلی شرحی است بر کتاب اللمعة فی حل الكواكب السبعة از شهاب الدين احمد بن غلام الله الكوم الريشى (۸۳۶ هـ)، مؤلف نزهة الناظر فی تلخیص زیج ابن الشاطر، که گزیده‌ای از آن نیز می‌باشد، و موصلی این کتاب اللمعة را شرح کرده است.

اللمعة شرح دیگری نیز دارد از شمس الدين محمد بن احمد خضری شافعی (ز: ۹۰۷ هـ) که نسخه‌ای از آن در میشیکان (دانشگاه آن آربر) موجود است. (نشریه، ۲۰۹/۱۰)

آغاز: رسالة فی الزيج فی شرح اللمعة... و وضعه لطول الموصل و هو طول سطر درجه و الحقه الى رسالته....

انجام افتاده: ... ما بين الطولين ساعات و زده على وقت التحويل ببلدك ان كان المطلوب...

۳. خلاصة زیج ابن شاطر (نجوم - عربی)

(ص ۸۶-۱۵۴)

از: ابوالحسن علی بن ابراهیم انصاری دمشقی، ابن شاطر (۷۷۷ هـ).

خلاصه‌ای است مختصر از زیج ابن شاطر در چند جدول با ذکر نام شهرها و اماکن.

نسخه کامل زیج در دانشگاه تهران (۱/ ۷۹) موجود است.

آغاز: جدول اوج الشمس و الكواكب الخمسة رصد ابن الشاطر الدمشقی....

۴. [زیج] (نجوم - عربی)

(ص ۱۵۷-۱۶۲)

از:؟

شاید مرتبط با یکی از رسالات سابق باشد و یا بخشی از آنها.

خط مجموعه: نسخ مایل به نستعلیق. کاتب:

عمران بن حمد بن زیدان (ص ۱۵۳). تاریخ کتابت: ۱۱۸۷ هـ.

مجموعه دارای حواشی فراوان.

عناوین شنگرف، بر فراز مطالب منقول از متن شنگرف، در آغاز نسخه فهرست ربع مجیب نقل شده است، جداول منقول قهوه‌ای، علائم نجومی شنگرف یا قهوه‌ای، کاتب رساله‌های اول شاید شخص دیگری باشد، ولی به هر حال عمران که لاقلاً کاتب نیمه‌اخیر نسخه است تصریح می‌کند که در سال ۱۱۸۷ هـ نسخه را برای خودش نوشته، سپس پنج سال بعد در سال ۱۱۹۲ هـ که در قریه رقمه تابع ولایت دحیاتی ساکن بوده (در معامله حماه) زمستان سرد می‌شده و برف زیادی می‌باریده و یخبندان شده و حیوانات زیادی از بین رفته‌اند و مردم بر جان خویش ترسیدند... (ص ۱۵۳).

جلد: تیماج تریاکی، عطف چرم قهوه‌ای.

۱۶×۲۲ سم. ۱۶۲ ص. ۲۵ س.

(← تصویر) (ثبت ۲۰۷۴۰۳)

۱۶۲۳۹

تقریب المرام فی شرح تهذیب الکلام

از: عبدالقادر بن شیخ محمد سعید تختی سنندجی (هـ. ۱۳۰۴).

شرحی مزجی است بر تهذیب الکلام تفتازانی که شارح از کلامیان متأخر می‌باشد و به درخواست یکی از بزرگان نوشته است.

نک: نوربخش، ۲/ ۲۵۱؛ مرعشی، ۱۹/ ۱۷۸.

آغاز: بسمله، محمد من هدانا الی طریق الاسلام حمداً یوافی نعمه و نشکر الذی وقفنا... .

انجام: ... و وقفنا للعلم بما یحب و یرضی انه خیر موفق و معین و الحمد لله رب العالمین.

خط: نسخ. تاریخ کتابت: اوائل ق ۱۴ هـ.

همراه با حواشی فراوان بین سطرها و پیرامون، بعضی از حواشی به خط مجدی (از جمله ص ۱۱۴)، حواشی منقول از شرح مقاصد، دیار بکری، پنجوبینی و غیره، رطوبت به نسخه آسیب رسانده و بعضی از حواشی را ناخوانا کرده است، نسخه توسط ابراهیم قاضی زاده ساوجبلاغی مکرری در سال ۱۳۳۲ هـ تصحیح شده، چنانچه در آغاز و انجام نسخه بدان تصریح کرده است، عناوین و نشانی‌ها و بر فراز متن شنگرف یا قرمز.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ضربی ترنج دار.

۱۶×۲۲ سم. ۳۴۴ گ. ۱۴ س.

(ثبت ۲۰۷۴۰۴)

۱۶۲۴۰

نفحات الانس من حضرات القدس

از: نورالدین عبدالرحمن بن احمد جامی (هـ. ۸۹۸).

نک: مرکز احیاء، ۲/ ۲۰۸-۲۱۰؛ مجلس، ۲۸/

۲۴۵.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی جعل مرآتى قلوب اولیائیه... اما بعد میگوید پای شکسته زاویه خمبول و گم نامی... .

انجام:

این نسخه مقتبس از انفس کرام

کزوی نفحات انست آید بمشام

از هجرت خیر البشر و فخر انام

در هشتصد و هشتاد و سیم گشت تمام

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۰ یا

هـ. ۱۱

صفحات دارای جدول ساده به شنگرف یا

لاجورد و شنگرف، عناوین شنگرف.

صفحه آغازین دارای سرلوح عادی است.
بر روی صفحه اول چند مهر و یادداشت تملک ثبت شده است.
نسخه کمی رطوبت دیده است.
جلد: تیماج مشکی فرسوده، عطف چرم مشکی ساده.
۱۴ × ۲۰ سم. ۵۸۸ گ. ۱۶ س.

(ثبت ۲۰۷۴۰۵)

۱۶۲۴۱

الشهاب الثاقب

(اعتقادات - فارسی)

فی رجم الشیاطین

از: صادق نخجوانی (ق ۱۴هـ).

در فهرست ملک (۵۲۳/۳) از این کتاب یک نسخه معرفی شده و از الشهاب الثاقب فی فضح (تفضیح) الکاذب سید عبدالحسین هاشمی همدانی نام برده شده که غیر از این کتاب است. در دیباچه آمده است که تفسیر سوره الکوثر میرزا علی محمد باب شیرازی و پس از آن نوشته‌های دیگر گروه باب و بهائیان را خواندم و به روش آنان این کتاب را در رد آنها ساختم.

آغاز: بسمله، حمدله، و بعد چون اقل خاکپای اقدام مؤمنین اکثر اوقات خود را در لیالی و ایام بمطالعه کتب اخبار و تواریخ صرف می نمودیم....

انجام: ... که شهادت و تصدیق ورع و تقوی او فرمایند اللهم بلغ سلامی... و لعنة الله علی اعدائهم اجمعین.

سپس منظومه شهاب الثاقب درج شده که مصنف به مناسبت کلمات آن انشاء کرده و مصراع پایانی آن ماده تاریخ تألیف کتاب است:

آغاز منظومه:

ایا خدای لم یزل ایسا سمیع لایرا
که ذات تو است بیمثل ز عقل وهم برترا

انجام منظومه:

تمام است حجت به بیگانگان
چه باشد بهایی و باب ذهوف
بتاریخ ختم کتاب شهاب
هو ذکر ناطق لاهل عکوف
(۱۳۴۰)
خط: نستعلیق، عبارات عربی نسخ. کاتب: جواد بن محمد علی مشهور به دلخون، در همان سال تألیف کتابت شده.

با حواشی و تصحیحات از مؤلف، در پایان مؤلف این عبارت را به خط خود نگاشته: «آنچه از سقط این کتاب احقر در حواشی و غیره بعلافت (م ص) نوشته شده خود حقیر مصنف مقابله کرده و نوشته‌ام در تاریخ سلخ جمادی الثانی ۱۳۴۰، در دست محرر صاحب خط فوق تمام شد».

جلد: مقوایی با روکش ابر و باد طوسی، عطف و گوشه‌ها چرم زرشکی.
۲۰ × ۳۰ سم. ۶۵۴ ص. ۲۵ س.

(ثبت ۲۰۷۴۰۶)

۱۶۲۴۲

دیوان عاشق

(مراثی منظوم - فارسی)

از: سید عبدالحسین بن سید مهدی روضه خوان.
مجموعه اشعاری است اغلب در قالب ترکیب‌بند و غزل در شرح واقعه کربلا و مراثی اهل بیت اباعبداللّه الحسین(ع)، با دیباچه‌ای به نثر در حمد و مناجات و ستایش معصومین(ع)، با تخلص «عاشق».

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد چنین گوید مصنف این کتاب... شکر میکنم خداوندی را که دریای کرمش مواج...
انجام:

ندانم حسین جان که اشعار عاشق

شده رانده از تو ویا گشته مقبل
خط: نستعلیق تحریری. کاتب: شاید به خط شاعر.

نسخه چرکین شده، در آغاز و پایان نسخه مهر تملکی درج شده معاصر، بدین مضمون: «هو، یا علی مدد، کتابخانه سید محمد میر کاشانی، عشقی علی».

جلد: تیماج قهوه‌ای فرسوده.

کاغذ: معمولی نخودی یا پرزدار سبز پسته‌ای.

۱۳ × ۲۰ سم. ۲۵۰ ص. ۱۸ س.

(ثبت ۲۰۷۴۰۷)

۱۶۲۴۳

سلسله الذهب

(شعر عرفانی - فارسی)

از: نورالدین عبدالرحمن بن احمد بن محمد جامی (ه. ۸۹۷).

نخستین مثنوی از هفت اورنگ اوست، بر وزن هفت پیکر نظامی گنجوی، به نام سلطان حسین میرزا با یقرا (۸۷۳-۹۱۱ ه) در سه دفتر. مطالب عرفانی - اخلاقی با حکایت و تمثیل ح ۲۰۷ بیت، دفتر یکم در ۸۷۶ ه به پایان رسیده و دفتر دوم در ۸۸۹ ه، عبدالغفور لاری (۹۱۲ ه) شاگرد جامی، دیباچه‌ای به نثر بر آن نوشته که در این نسخه نیست.

نک: دائرة المعارف، ۱/۱۳۷؛ مجلس سنا، ۱/۲۶۳.

آغاز افتاده: ...

رود این حرف در همه آنست

بر نفسهای جمله حیوانست

گر ازو غایبند اگر حاضر

همه او را بدین نفس ذاکر

انجام:

هست دیدار حق اجل نعم

و به انتهی الکلام و تم

خط: نستعلیق نیکو. تاریخ کتابت: جمادی الاول

۱۰۱۲ ه. مکان کتابت: بلاد ثره (?).

عناوین شنگرف، در آغاز نسخه تملک حاج

محمد باقر تبریزی و یادداشت ارسال چند کتاب

ثبت شده است.

جلد: مقوایی با روکش کاغذی طرح دار، عطف و

لبه‌ها تیماج قهوه‌ای.

۱۳/۵ × ۲۰/۵ سم. ۲۰۲ ص. ۲۵ س.

(ثبت ۲۰۷۴۰۸)

۱۶۲۴۴

مجموعه

۱. حاشیه حاشیه تهذیب (منطق - فارسی)

المنطق

از: میرزا علیرضا بن حسین تجلی شیرازی اردکانی (ه. ۱۰۸۵).

حاشیه‌ای است بر حاشیه ملا عبداللّه بر بخش منطق

از کتاب تهذیب المنطق و الکلام تفتازانی.

مؤلف این حاشیه را برای تعلیم شاگردش میرزا ابراهیم خان نگاشته و به گفته صاحب ذریعه (۶/۶۰)، ظاهراً مؤلف میرزا علیرضا تجلی، متوفی ۱۰۸۵ ه است. این کتاب در ۱۲۸۲ ه در تهران و پس از آن نیز به چاپ رسیده است.

نک: ملی، ۱۶/۴۳۱؛ مجلس، ۶/۳۰۶؛ سازمان

مدارک، ۱/۵۳؛ دائرة المعارف، ۱/۸۳.

آغاز: بسمله، حمدله، این قیودیست سودمند ارباب

تعلیم و تعلم را که در حین مذاکره مخدوم ...

انجام: ... و کل کاتب حیوان نتیجه نمی‌دهد که کل

حیوان انسان لا دائم.

۲. تحریر القواعد (منطق - عربی)

المنطقية فی شرح الرسالة الشمسية

(ص ۱۱۸-۳۹۱)

از: قطب الدین محمد بن محمد بویه رازی تحتانی

(ه. ۷۶۶).

شرح معروف قطب رازی است بر شمسیه نجم الدین

دبیران قزوینی (ه. ۶۷۵) که به شرح شمسیه اشتها دارد.

- نک: مجلس، ۱۰/۳۷۶؛ ذریعه، ۳/۳۸۸؛ دانشگاه، ۳/۲۴؛ مشار عربی، ۱۶۴؛ کشف الظنون، ۲/۶۹؛ ملی، ۱۸۵/۱۵.
- آغاز: بسمله، ان ابھی در تنظم ببنان البیان و ازهر زهر تشر فی ...
- انجام: ... لامتناع ان یکون جزء الشیء مطلوباً بالبرهان لان الاجزاء بینة الثبوت للشیء و لیکن هذا آخر ما اردنا ابراده فی هذه الاوراق.
- خط مجموعه: کتاب اول نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.
- با حواشی اندک، کتاب دوم نسخ به دو خط - بلکه بیشتر - کتابت شده، آخرین کتابت از ابوالقاسم بن ملاً محمدعلی تجریشی متخلص به قتیل از قرای شمران از بلوک دارالخلافة طهران در مدرسه حیدریه از مدارس دارالسلطنه قزوین، رجب ۱۲۶۱هـ.
- عناوین در اوائل کتاب دوم نستعلیق، سپس نانوشته، بخشی از متن نیز بر فراز صفحات آن کتابت شده، آغاز هر رساله اشعار و مطالبی متفرقه مکتوب است.
- جلد: تیماج مشکى معرق ترنج و سرترنج و لچکی دار.
- ۱۳/۵ × ۲۰/۵ سم. ۳۹۸ ص. ۱۶ و ۲۰ س. (ثبت ۲۰۷۴۰۹)
- ۱۶۲۴۵**
- لیلی و مجنون** (شعر - فارسی)
- از: مکتبی شیرازی (۹۱۶هـ).
- نک: ریحانة الادب، ۵/۳۷۸؛ ذریعه، ۱۸/۳۹۷؛ منزوی، ۴/۳۱۰۴؛ مرعشی، ۳۴/۴۴؛ مجلس، ش ۱۱۷۲.
- آغاز: بسمله، ای بر احدیتت ز آغاز خلق ازل و ابد هم آواز انجام:
- باد اول و آخرش درین دیر
- اول بصواب و عاقبت خیر
- خط: شکسته نستعلیق. کاتب: حسینعلی سهیل کربلایی محمدعلی. تاریخ کتابت: شب ۹ ذی الحجه ۱۳۲۲هـ.
- جلد: چرم قهوه‌ای روشن ضربی ترنج دار.
- کاغذ: اروپایی به دو رنگ بعضی دارای پرزهای صورتی.
- ۲۰ × ۱۳ سم. ۱۶۸ ص. ۱۲ س. (ثبت ۲۰۷۴۱۰)
- ۱۶۲۴۶**
- شواهد ضیائیة در بیان اشعار البهجة المرضیة** (نحو - فارسی)
- از: شیخ محمد باقر بن محمد حسین بفروئی یزدی (پس از ۱۲۵۱هـ).
- اشعاری که در البهجة المرضیة جلال الدین سیوطی بدانها استشهاد شده، با اختصار در این کتاب شرح شده‌اند.
- با عناوین «اللغة، التركيب، المعنى، الشاهد».
- تألیف آن به سال ۱۲۳۲هـ انجام شده است.
- نک: مرعشی، ۱۹/۱۸۲، ش ۷۳۷۹.
- آغاز افتاده: ... بر اسم فاعل بجهت ضرورت شعری اسم بضم اول و الکسر مع همزة و حذفها و القصر اسم مبتداست ...
- انجام: ... که وصل شده است باو الف اطلاق در حالت وصل به نیت وقف و این آخر شعری است که دارد ساختیم در شواهد، و لله الحمد.
- خط: نسخ.
- تاریخ کتابت: اواخر ق ۱۳هـ.
- در چند صفحه اول عناوین و بر فراز اشعار صورتی، بقیه کتاب نانوشته.

وزرای سلطان ناصر در مصر از سروده‌های خود جمع کرده و آنرا در دوازده باب مشتمل بر سی فصل تدوین نموده است. این دیوان در مشق و بیروت چاپ شده است.

نک: مرعشی، ۲/ ۲۸۰؛ مشار عربی، ۳۷۶؛ ملک، ۱/ ۳۱۵؛ ریحانة الادب، ۵۰/ ۴۶۲.

آغاز: الحمد لله الذی علم الانسان البیان و من علیه والصلاة علی نبیه و علی آله ...

انجام:

ما لاح برق و ما سارت مهجنة

او ناح طیاراً فاحری مدمع الذرف
خط مجموعه: شکسته نستعلیق. تاریخ کتابت:
ق ۱۳هـ.

کاتب در انجامه نسخه (ص ۴۴۶) نامی از خود
نیابوده است، لغات بعضی از اشعار با اطراف
نویسی ترجمه فارسی.

جلد: دورو بدون مقوا، رو تیماج قهوه‌ای با
دورگیری تیماج تریاکی و تزئینات گره دار،
درون تیماج مشکی ساده.

۱۴/۵ × ۲۰/۳ سم، ۴۵۶ ص. ۱۲ س.

(ثبت ۲۰۷۴۱۲)

۱۶۲۴۸

تحریر اکر تاوڈوسیوس (هندسه - عربی)

از: خواجه نصیرالدین طوسی (۶۷۲هـ).

۱. این بیت پایانی مجموعه است، از قصیده فائیه که
آغاز آن چنین است:

جواهر الفکر تزری لؤلؤ الصدف

و کل ذی دنف یزری به دنف
ولی قبل از آن، کاتب در صفحه ی ۴۴۶ مجموعه را
انجامه نوشته و تمام کرده بود، بدین بیت:

مصلياً مسلماً علی النبی کما

رفرف برق ادهما بالودق ...

عنوان ابواب کتاب در حاشیه ثبت شده به قلم
درشت‌تر.

جلد: چرم قهوه‌ای لبه‌ها گرد شده.

۱۵/۳ × ۲۰/۵ سم، ۱۶۴ ص. ۱۸ س.

(ثبت ۲۰۷۴۱۱)

۱۶۲۴۷

مجموعه

۱. درر البحور فی مدايح
الملك المنصور

= روضة الصفوية المنصورية

(ص ۷۵-۲)

از: صفی‌الدین عبدالعزیز بن سرایا بن علی طائی
حلّی (ح ۷۵۰هـ).

ح ۲۹ قصیده است به ترتیب حروف معجم که مؤلف
در مدح ملک منصور ناصرالدین ابوالفتح (۶۳۶هـ)
سروده است.

این اشعار در ضمن دیوان اشعار شاعر و همچنین
مستقلاً به چاپ رسیده است.

نک: مجلس، ۲۸/ ۳۵۱؛ ذریعه، ۸/ ۱۲۰؛ سرکیس،
۷۸۹/۱.

آغاز:

ابت الوصال مخافة الرقباء

و اتتك تحت مدارع الظلماء

انجام (ناتمام):

کالمراء و السم فی هذا الحیات و فی

هذا المحمات غلا و زد رخصا

۲. دیوان صفی‌الدین الحلّی (شعر - عربی)

از: صفی‌الدین عبدالعزیز بن سرایا بن علی طائی
حلّی (ح ۷۵۰هـ).

دیوانی است مشتمل بر اکثر فنون شعری که حلّی
آنرا به اشاره ناصرالدین محمد بن قلاوون، رئیس

۱۶۲۴۹

دیوان سنایی (شعر - فارسی)

از: ابوالمجد مجدود بن آدم سنایی غزنوی (۵۲۵هـ).

شامل مستخبی از قصاید، غزلیات، قطعات و رباعیات اوست.

آغاز:

ای منزه ذات تو عما یقول الظالمون
گفت علمت جمله را ما لم تکنوا تعلمون

انجام:

این بی ریشان که سغبه سیم و زرنند
در سبیل تو بشاعری کی نگرند

... خشک خوبویان نخرند.

خط: شکسته نستعلیق ممتاز. کاتب:

ساوجبلاغی. تاریخ کتابت: ربیع الثانی ۱۲۷

(۱۲۰۷ یا ۱۲۲۷هـ). حسب الامر سرکار رفعت

مدار دام مجده و اقباله.

اشعار دوستونی و یک ستون چلیپا، صفحه ۸۱

دارای مجلس مینیاتور زیبا که اردوگاه جنگی

و رد و بدل شدن عهدنامه‌ای را بین سران

تشریفاتی نشان می‌دهد.

جلد: تیماج قهوه‌ای روشن ضربی ترنج و

سرترنج و گره دار درون با روکش کاغذی سبز.

۱۹/۵ × ۳۲/۵ سم. ۲۴۴ ص. ۱۹ س.

(ثبت ۲۰۷۴۱۴)

۱۶۲۵۰

زاد المسافرین (شعر - فارسی)

از: رکن الدین بن عالم امیر حسینی هروی (پس از

(۷۲۹هـ).

مثنوی است در هشت «مقاله» و هر مقاله شامل

چندین حکایت از عرفا و متصوفه:

اکر یا کرة نام کتابی است از ناوذوسیوس یونانی

که نخست توسط قسطا بن لوقا بعلبکی در پیرامن سال

۲۵۰هـ به دستور ابوالعباس احمد بن معتصم از آغاز تا

شکل پنجم از مقالات سوم به عربی در آمده و باقی را

دیگری ترجمه نموده و ثابت بن قره حرانی آنها را

اصلاح کرده است.

این کتاب راکه ۵۸ یا ۵۹ شکل دارد.

خواجه نصیرالدین در تاریخ جمادی الاولی ۶۵۱هـ

به زبان عربی ساده تحریر کرد.

این کتاب به فارسی نیز ترجمه و چاپ شده است

(ذریعه، ۲/ ۲۷۶) و محیی الدین یحیی بن محمد بن

ابی شکر مغربی، همکار خواجه در رصدخانه مراغه،

تحریر دیگری از این کتاب دارد.

نک: ذریعه، ۳/ ۳۸۳؛ دانشگاه، ۳/ ۸۴۶، سپهسالار،

۳/ ۳۳۱؛ مجلس، ۲۲/ ۱۴۳؛ علم الفلك نالینو، ۲۲۸.

آغاز: بسمله، حمدله، کتاب الاکر لناوذوسیوس و هو

ثلث مقالات و تسعة و خمسون شکلاً و فی بعض النسخ

بنقصان شکل فی العدد....

انجام: ... اعظم من قوس من دایرتها ستة قوس و

رود لك ما اردناه و الله اعلم بالحقیقة تمت المقالة الثالثة،

تم.

خط: شکسته نستعلیق کم نقطه. تاریخ کتابت: ق

۱۳هـ.

صفحات مجدول به طلا و مشک، اشکال

طلایی.

عناوین در چهار برگ آغازین شنگرف و در بقیه

متن نانوشته.

یادداشت انجامه پاک شده است.

جلد: تیماج صورتی پررنگ بدون مقوا با روکش

کاغذی.

۱۰ × ۱۸/۳ سم. ۸۴ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۴۱۳) (← تصویر)

مؤلف پس از آنکه شرحی در فضیلت علم می‌آورد، می‌گوید: باقی ماندن کتابی از انسان بهترین یادگاری از اوست، از این رو به تحریر این کتاب در دوازده باب دست زد، بدین شرح:

باب اول: در نیات، مشتمل بر هشت فصل
 باب دوم: در فضیلت علم، مشتمل بر هشت فصل
 باب سوم: در طهارت، مشتمل بر ده فصل
 باب چهارم: در نماز، مشتمل بر ده فصل
 باب پنجم: در زکوة، مشتمل بر هفت فصل
 باب ششم: در روزه فرضی و سنت، مشتمل بر پنج فصل

باب هفتم: در حج و عمره، مشتمل بر دوازده فصل
 باب هشتم: در بیان توبه، مشتمل بر ده فصل
 باب نهم: در خلق و خوی نیکو، مشتمل بر ده فصل
 باب دهم: در خوی بد، مشتمل بر هجده فصل
 باب یازدهم: در بیان اخلاص و تقوی، مشتمل بر چهار فصل

باب دوازدهم: در بیان ثواب قرآن خواندن و دعوات.

نک: ملی، ۴۵۳/۵، ش ۲۳۳۴/ف.
 آغاز افتاده: ... و سلام کرد گفت او بشکار رفته و هیچ تواضعی نکرد و از روزگار شکایت و پشت بآبراهیم کرد و بخانه رفت ...

انجام: ... در ساعت جمله ایمان آورده و گفتند اشهد ان لا اله الا الله... و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله و صحبه اجمعین!

صفحاتی از وسط افتاده است.
 خط: نستعلیق، عبارات عربی نسخ (آیات

مقاله اول در تنزیه و تقدیس حق تعالی
 مقاله دوم در فضایل شرف انسان و غفلت آن مقاله سوم در بیان طریقت و کیفیت آن
 مقاله چهارم در صفت سالکان طریقت
 مقاله پنجم در بیان عشق و مراتب آن
 مقاله ششم در معرفت نفس و اوصاف آن
 مقاله هفتم در بیا معرفت دین و تحقیق آن
 مقاله هشتم در بیان پیر و مرید و صحبت ایشان با یکدیگر.

این مثنوی در ۷۲۹ هـ به پایان رسیده و در نولکشور در ۱۸۸۵ م در قطع وزیری، در ۴۰ ص چاپ شده است. نک: ذریعه، ۱۲/۹؛ مشار، ۸۷۳؛ منزوی، ۲۸۵۰؛ ملی، ۲۲۳/۸.

آغاز:
 ای برتر از آن همه که گفتند
 آنانکه پدید یا نهفتند
 انجام:

در هفصد و بیست و نه زهجرت
 گشت آخر این کتاب تمت
 خط: نستعلیق عالی. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲ هـ.

دو ستونی مجدول به طلا و مشکی، هشت برگ
 آغازین الحاقی، حاشیه بقیه صفات نقوش
 تزئینی اسلیمی و طلایی، عناوین سنگرف.
 جلد: تیماج قهوه‌ای ساده عطف و لبه‌ها تیماج مشکی.
 ۸/۱۶×۱۱۲ ص. ۱۳ س.

(ثبت ۲۰۷۴۱۵)

۱۶۲۵۱

بحر السعادة (اعتقادات - فارسی)
 از: محمد بن محمد بن ابراهیم ملقب به حاجی تاج‌الدین هراس کازرونی (ق ۱۰ هـ).

۱. به نظر می‌رسد از ص ۱۶۵ تا پایان جزو بحر السعادة نباشد و در آن قصه طالوت و اصحاب کهف نقل شده است. پایان ص ۱۶۴ که قطعاً جزو بحر السعادة است چنین است: هرکس که بخواند البته این دعا مستجاب شود، دیگر دعاء آدم علیه السلام...

جلد: تیماج قهوه‌ای ساده کوتاه شده.
 ۱۵ × ۲۰ سم. ۲۰۲ ص. ۱۸ س.
 (ثبت ۲۰۷۴۱۷)

۱۶۲۵۳

تحفة العباسية (مقتل - فارسی)
 از: شیخ قنبر علی خادم الحسین روضه خوان
 بهبهانی (ق ۱۴ هـ).

منظومه کوتاهی است با دیباجه‌ای به نثر، در
 مصیبت قمر بنی هاشم حضرت ابوالفضل عباس (ع) و
 عنوان رساله نیز به نام ایشان منسوب است.
 در غره رجب ۱۳۴۰ هـ تألیف شده است.
 آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین والعاقبة
 للمتقين و الجنة للمؤمنین... حمد بی حد و ثنای بی‌حد
 مخصوص خداوندیست که شبیه و شریکی ندارد...
 امید راستی از چرخ بد مدار مدار
 بر آستان بود از کین بگجرویش مدار

انجام:

که مطلب را بخواهد سید ذاکر از آن شه جز
 شفیعش گردد آندم کند سیرایش از کوثر
 خط: نستعلیق بدخط. کاتب: مؤلف.
 جلد: چرم قهوه‌ای.
 کاغذ: کاهی.
 ۱۳/۷ × ۲۱/۵ سم. ۱۶ ص. ۱۴ س.

(ثبت ۲۰۷۴۱۸)

۱۶۲۵۴

القوانین المحکمة (اصول فقه - عربی)
 از: میرزا ابوالقاسم بن حسن گیلانی قمی (میرزای
 قمی) (۱۲۳۱ هـ).
 مشتمل بر یک دوره کامل اصول فقه در دو جزء
 می‌باشد که در پایان ربیع الثانی ۱۲۰۵ هـ در قم نگاشته
 شده است.

مغرب). تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲ هـ.
 نسخه مرمت و وصالی شده است، مخصوصاً
 قسمت‌های زیادی از برگهای آغازین ناقص شده
 است.

جلد: چرم مشکی ساده.

۱۵ × ۲۱ سم. ۱۸۸ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۴۱۶)

۱۶۲۵۲

دلیل المتحیرین (اعتقادات - عربی)
 از: سید کاظم بن قاسم حسینی رشتی (۱۲۵۹ هـ).
 پاسخ پرسشی است در سبب اختلاف علما و فقها و
 انتخاب روش شیخی و بالاسری.

در این پاسخ گزارشی از شداید شیخ احمد احسایی
 و سید رشتی بیان شده و سید می‌خواهد اثبات کند که
 حق فقط از خودشان است و دیگران بر باطل و حسادت
 می‌ورزند. [مرعشی، ۱۳/۱۹۶].

در آخر این نسخه، فهرست تفصیلی از رسائل و
 کتب شیخ آمده است. (ص ۱۲۵-۱۶۴)
 نسخه‌هایی از آن نیز در فهرست دائرة المعارف (۱/
 ۲۹۵) و در آستانه قم (۱/۳۷۶) موجود است.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی ارشد من استرشد الی
 سبیل الرشاد و اوصل من استهداه الی اعلا الغایة... فیقول
 الفقیر... ان الله سبحانه بعث محمداً....

انجام: ... وهب انی اقول الصبح لیلای یعمی الناظرون
 عن الضیاء.

خط: نسخ. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.

عناوین نانوشته.

ص ۹۹-۱۰۴ برگ‌هایی از دو نسخه دیگر است
 به فارسی که برگ شمار بدون توجه صرفاً به
 جهت آن‌که درون این نسخه بوده بر آنها شماره
 زده و ربطی به این نسخه ندارند، ص ۱۶۵-۲۰۲
 سفید.

(صرف - عربی)

۲. مراح الارواح
= المراح فی علم الصرف
 (ص ۴۸-۱۰۷)

از: احمد بن علی بن مسعود.

سیوطی در بغیه ذیل این نام گوید: مؤلف مراح بوده که مختصری در تصریف و کتابی مشهور است و بر شرح حال وی دست نیافتیم؛ و صاحب روضات (۱/ ۵۱) احتمال داده که مؤلف مراح همان احمد بن علی بن مسعود بن عبدالله معروف به ابن السقا باشد که به سال ۶۱۳هـ از دنیا رفته و شاگرد این خشاب بوده است. این کتاب، مختصری در علم صرف و بنا بر تصریح در مقدمه آن، نام کتاب مراح الارواح است. بر آن شروع چندی نوشته شده که برخی در کشف الظنون (۲/ ۴۱۵) نام برده شده و یکی از شروع آن معرفی گردیده است (۲/ ۳۷۱-۳۷۲)؛ و در معجم المطبوعات (ص ۹۰۶) شرح مراح تألیف شمس الدین احمد معروف به دیکتقوز که از علمای ق ۹هـ است، ذکر شده؛ و شرح ابن کمال پاشا، به نام الفلاح لشرح المراح به سال ۱۳۰۹هـ چاپ شده است.

نک: سپهسالار، ۲/ ۳۹۲-۳۹۴.

آغاز: بسمله، قال المفتقر الى الله الودود... اعلم ان الصرف ام العلوم و النحو ابوها....
 انجام: ... يكون حكمها ايضا كحكم صوى للمتابعة فى عدم الاعلال نحو طويا و طويتا و طاو طوايان تمت.

(صرف - عربی)

۳. شرح التصريف
 (ص ۱۱۰-۱۹۸)

از: سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی (۷۹۳هـ).

شرحی مزجی بسیار معروفی است بر رساله التصريف عزالدین زنجانی، که بیشتر برای علل صرف الفاظ به استدلال و گفتگو می پردازد.

نک: مرکز احیاء، ۴/ ۵۳؛ ملی، ۱۶/ ۳۸۱.

آغاز: بسمله، و الصلاة و التسليم على اشرف

نک: ذریعه، ۶/ ۱۷۶ و ۱۷/ ۲۰۲؛ مشار، ۷۱۶؛ سپهسالار، ۱/ ۶۰۳؛ آستان قدس، ۲/ ۲۰۵؛ ملی، ۱۳/ ۱۹ و ۱۵/ ۴۱.

نسخه حاضر شامل جزء دوم است.

آغاز افتاده: ...الخامس انه بدعة فى الدين اذا لم ينقل عن النبي (ص) واصحابه الاشتغال به اذ لو اشتغلوا...
 انجام: ... و كتب ما اثبتناه فى هذه الصفحات فى صحايف الحسنات و اقال بها الزلات و العشرات و نفعنا بها و جميع المؤمنين... افضل الصلوات.

خط: نسخ. کاتب: علی بن محمد طاهر (... بقیه آن در نسخه سیاه شده). تاریخ کتابت: دوشنبه ۱۰ ربیع الآخر ۱۲۴۹هـ.

عناوین در حاشیه به سنگرف. در پایان یادداشتی درباره گناهان از مجمع البحرین نقل شده است.

جلد: چرم قهوه‌ای ضربی ترنج دار.
 ۲/ ۱۶ × ۲۷ سم. ۱۶۰ ص. ۲۱ س.

(ثبت ۲۰۷۴۱۹)

۱۶۲۵۵

مجموعه

۱. شرح لامية الافعال
 (ص ۲-۴۶)

از: محمد بن محمد بن عمر حضرمی بحرق یمنی (۹۳۰هـ).

شرحی است مزجی بر لامية الافعال ابن مالک، نحوی نامور عرب، (۶۷۲هـ).

نک: آغاز نامه، ۱/ ۳۶۳؛ ایضاح، ۲/ ۳۹۷.

آغاز: بسمله، صلى الله على سيدنا... الحمد لله الحميد المجيد المبدئ المعيد الفعال لما يريد حمداً يوافق نعمه....

انجام: ...ان يحقق له ما رجاه و ان يومنه مما يخشاه بمنه و ايانا و جميع المسلمين آمين تم.

۱۶۲۵۶

مجموعه

(حدیث - عربی)

۱. عقاب الاعمال

(ص ۲-۱۲۰)

از: شیخ صدوق، ابی جعفر محمد بن علی بن حسین بن موسی بن بابویه قمی (۳۸۱هـ).

آغاز: بسمله، عقاب من اتی الله من غیر بابه عن محمد بن الحسین بن موسی... قال حدثنی سعد بن عبدالله....

انجام: ...فكانت آخر خطبة خطبها رسول الله(ص) حتى لحق بالله عزوجل و صلى الله على خير خلقه محمد و آله اجمعين.

(حدیث - عربی)

۲. ثواب الاعمال

(ص ۱۲۱-۲۶۹)

از: شیخ صدوق، ابی جعفر محمد بن علی بن حسین بن موسی بن بابویه قمی (۳۸۱هـ).

آغاز: بسمله، الحمد لله الواحد القديم الازلی الذی لایوصف بحد و لا نهاية....

انجام افتاده: ... ثواب توجه المیت الى القبلة عن علی علیه السلام قال دخل رسول الله(ص).

(اعتقادات - عربی)

۳. الباب الحادی عشر

(ص ۲۷۱-۳۱۱)

از: علامه حلی، حسن بن یوسف بن مطهر (۷۲۶هـ).
نک: ذریعه، ۷/۳-۵؛ التراث العربی، ۱/۳۶۷؛ مرکز احیاء، ۱/۷۸.

آغاز: بسمله، الباب الحادی عشر فیما یجب علی عامة المکلفین....

انجام: ... لان الامر بالماضی والنهی عنه عبث و تجویب التأثیر و الامن من الضرر، تم.

خط مجموعه: کتاب اول و دوم نستعلیق. کاتب: ابوالقاسم بن سید محسن حسنی. تاریخ کتابت:

المرسلین ان اروی زهر تخرج فی ریاض الکلام من الاکمام....

انجام: ... و نحوها و انطاقة للمرة و حسنة او قبيحة او غير بهما للنوع و كذا البواقی و الله اعلم بالصواب و اليه المرجع و المآب... تسليما كثيرا.

(صرف - عربی)

۴. الشافية

(ص ۲۰۰-۲۷۶)

از: ابو عمرو عثمان بن عمر، معروف به ابن حاجب نحوی (۶۴۶هـ).

مقدمه مشهوری است در علم صرف که بسیار مورد توجه علما بوده و شروح زیادی بر آن نگاشته‌اند.

نک: ملی، ۱۴/۱۲۵؛ مرعشی، ۱/۱۲۸؛ کشف الظنون، ۲/۱۰۲۰؛ معجم المطبوعات، ۱/۷۱؛ نوربخش، ۲/۶۷؛ نشریه، ۱/۷.

آغاز: بسمله، الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفى و بعد فقد سألتی من لا یسعی مخالفته ان الحق....

انجام: ... و اما الحروف فلم یکتب منها بالباء غیر بلی و الی و علی و حتی. تمت و الحمد لله رب العالمین... تسليماً.

خط مجموعه: نسخ. کاتب: سلیمان بن حسین بن

موسی فراوی (بلداً) مالکی (مذهباً). تاریخ کتابت: جمعه ۱۶ جمادی الاخیر (بنابر تعبیر کاتب) سال ۱۱۷۴هـ (ص ۹۹).

عناوین شنگرف یا قهوه‌ای، مراح و شافیه دارای حواشی فراوان در پیرامون و بین سطرها، در آغاز نسخه تملک علی بن محمد طاهر ثبت شده، قیمت خرید کتاب نیز در صفحه نخست مذکور است.

جلد: چرم قهوه‌ای ضربی ترنج دار.

۱۷/۵ × ۲۳/۳ سم. ۲۷۶ ص. ۱۳ و ۲۰ و ۲۲ س.

(ثبت ۲۰۷۴۲۰)

پرداخته و علت مسایل را با استفاده از کتب دیگر این فن، بیان می‌کند. این کتاب به درخواست عده‌ای از فاضلان و به نام وزیر سعدالدین محمد بن تاج الدین علی ساوی نوشته شده است.

نک: مرکز احیاء، ۳/۴۱۶؛ فاضل خوانساری، ۱۶۸؛ کشف الظنون، ۲/۱۰۲۱؛ التراث العربی، ۳/۳۲۸؛ ملی، ۴۹۹/۹.

آغاز: بسمله، نعمدک یا من بیده الخیر و الجود و لیس فی الحقیقة غیره بوجود و نصلی علی رسولک محمد الطیب العرق

انجام: ... لانها بمعناها فی الغایة و الانتهاء و الله اعلم و احکم بالصواب و الیه المرجع و المآب.

خط مجموعه: کتاب اول نسخ. تاریخ کتابت: ق ۵۱۲.

عبارات متن در نیمه اول شنگرف یا قهوه‌ای، سپس عادی شده و بر فراز عبارات متن مشکلی یا شنگرف یا قهوه‌ای کشیده است، آثار تصحیح دارد، کتاب دوم نستعلیق، محمد بدیع بن نظام الدین دهدشتی، پنجشنبه ۷ ذی القعدة ۱۱۰۵ هـ، عناوین «قوله» شنگرف، اصل متن نیز در نیمه اول کتاب بر فراز صفحات کتابت شده به خط نسخ معرب، کتاب دارای حواشی فراوان به نستعلیق که توسط کاتب نسخه نقل شده، در آغاز نسخه دعای مطالعه، مهر بیضوی «علی بن علینقی (?) الموسوی البحرانی» و این دو بیت مشهود است:

در مکتب آفرینش استاد علیست

عالم هم بنده‌اند و آزاد علیست

آمد نمک و علی موافق بعدد

یعنی نمک سفره ایجاد علیست

جلد: چرم مشکلی ساده.

۱۶×۲۷/۸ سم. ۴۰۶ ص. ۱۹ س.

(ثبت ۲۰۷۴۲۲)

چهارشنبه ۲۸ رمضان المبارک ۱۰۷۲ هـ (پایان کتاب اول، ص ۱۲۰).

هر دو کتاب امضا و نشانی و یادداشت‌های بلاغ و قرائت دارد، در پایان کتاب اول تاریخ مقابله آن توسط محمد مقیم حسینی در روز یکشنبه ۱۶ ربیع الاول سال ۱۰۸۱ هـ ثبت شده است، پایان کتاب دوم (ص ۲۶۹) افتاده، عناوین شنگرف، کتاب سوم نسخ، سال ۱۲۳۳ هـ، حواشی بین سطور نستعلیق، چند برگ پایانی بدون حاشیه، صفحه آغازین آن نیز الحاقی و بدون حاشیه است، در آغاز نسخه تملک علی بن محمد طاهر ثبت شده است.

جلد: چرم مشکلی ساده.

۸/۱۴×۲۰/۳ سم. ۳۱۲ ص. ۵ و ۱۷ س.

(ثبت ۲۰۷۴۲۱)

۱۶۲۵۷

مجموعه

۱. الفوائد الضیائیة (نحو - عربی)

فی شرح الکافیة = شرح جامی

(ص ۲-۸۲)

از: عبدالرحمن بن احمد بن محمد جامی (۸۹۸ هـ).

نک: مجلس سنا، ۱/۲۴۷ و ۲۷۷؛ ملی، ۸/۳۵۹.

آغاز: بسمله، الحمد لولیه و الصلوة علی نبیه و علی آله... اما بعد فهذه فواید...

انجام افتاده: ... بزیادة التوضیح بقوله بتوسط بینه ای بین التابع و بین المتبوع.

۲. شرح الشافیة (صرف - عربی)

(ص ۸۴-۴۰۶)

از: فخرالدین احمد بن حسن جاربردی (۷۴۶ هـ).

شرح مفصل و مهمی است بر الشافیة ابن حاجب (۶۴۶ هـ) که در آن به توضیح مشکلات فنی صرف

۱۶۲۵۸

و اولاده المعصومین ... علی النبی و آله.

مجموعه

۱. الفیة

(فقه - عربی)

= الالفیة فی فقه الصلاة الیومیة

(ص ۲-۶۳)

از: شهید اول، محمد بن مکی (۷۸۶هـ).

هزار واجب از واجبات نماز را مؤلف در یک مقدمه و سه فصل و یک خاتمه به طور مختصر آورده که بارها نیز به چاپ رسیده است.

نک: ذریعه، ۲/۲۹۶ و ۶/۲۲؛ سازمان مدارک، ۱/۱۴؛ مجلس، ۱۰/۲۸۰.

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین... و بعد فهذه رسالة وجیزة فی فرض الصلاة اجابة لالتماس من طاعة حتم و اسعافه غنم...

انجام: ... و لو اطلق القضاء علی صلوة الطواف و الجنازة فمجاز و کذا النذر المطلق، تمت.

۲. الجعفریة

(فقه - عربی)

= الالفیة = صلاتیة = واجبات الصلاة

(ص ۷۰-۲۲۷)

از: شیخ نورالدین علی بن حسین بن عبدالعالی کرکری، محقق ثانی (۹۴۰هـ).

رساله‌ای است در صلاة، در یک مقدمه و چهار باب و یک خاتمه:

باب اول در طهارت (دارای چهار فصل و یک تنمه)، باب دوم در دیگر مقدمات نماز (پنج فصل): باب سوم افعال نماز؛ باب چهارم در توابع نماز (پنج فصل).

نک: مجلس، ش ۱۲۹۳؛ ملی، ۹/۲۳۵، ش ۱۲۴۹/ع.

آغاز: بسمله، الحمد لله الولی الحمید المبدی المعید الفعال لما یرید الذی شرع لعباده الصلوة وسیلة الی الفوز... و بعد فان التماس من اجابته...

انجام: ... بمشهد سیدی و مولای ثامن ائمة الاطهار ابی الحسن علی بن موسی الرضا علیه و علی آباءه

۳. الاثنا عشریة فی الصلوة

(فقه - عربی)

(ص ۲۲۸-۳۱۵)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین بهائی عاملی (۱۰۳۰هـ).

دومین اثناعشریه از اثنا عشریات پنجگانه شیخ بهایی است که در احکام نماز می‌باشد. مؤلف تمام آنچه را که در نماز معتبر است، به دوازده مطلب می‌آورد. این کتاب در سالهای ۱۳۰۷ و ۱۳۰۹هـ در تهران همراه با تبصره علامه در یک جلد به چاپ سنگی رسیده است.

نک: ملی، ۱۴/۲۷۷؛ مرعشی، ۱/۸۷؛ مجلس، ۴/۹۵؛ ذریعه، ۱/۱۱۳ و ۱۱۷؛ مشار عربی، ۱۸.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی وفقنا للاهتداء بشریة اشرف المرسلین و سید الاولین... و بعد فیقول اقل العباد محمد المشتهر ببهاء الدین العاملی....

انجام: ... وفقنی للعمل بما فیها من الواجبات المندوبات باسرها و لسائر العبادات المذكورة فی غیرها آمین یا رب العالمین.

۴. الاثنا عشریة فی الحج

(فقه - عربی)

(ص ۳۱۸-۳۶۱)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین بهائی عاملی (۱۰۳۰هـ).

احکام و مناسک حج را به ترتیبی مخصوص که تقسیم بر دوازده می‌باشد، با اشاره به دلیل یا قول بعضی از بزرگان فقها، در این رساله که دومین رساله اثناعشریه شیخ بهایی است، بیان می‌کند.

نک: مرعشی، ۱۲/۲۸۱؛ ذریعه، ۱/۱۱۵؛ ریحانة الادب، ۳/۳۱۹.

آغاز: بسمله، الحمد لله علی آلائه و الصلوة علی اشرف انبیائه و اولیائه اما بعد فیقول احوج الخلق... هذه رسالة اثنا عشریة تتلوا علیک مناسک حج....

۱۶۲۵۹

جنگ
۱. اشعاری از فانی
 (ادب - فارسی و عربی)
 (شعر - فارسی)

(ص ۳-۴۷)

شامل:

قصیده‌ای در مدح امیر علم خان به تاریخ ۱۲۹۰ هـ.
 با مطلع: (ص ۳)

چه شکر گویمت ای کردگار هر دو جهان

که گشت از سر نو این جهان پیر، جوان

و نیز با مطلع: (ص ۶)

مبارک خلعتی آمد مرا از جانب دلبر

بود سرمایه فخرم، چمن تاجش نهم بر سر

و نیز: (ص ۸)

سحرگه چون پریدی زاغ ظلمت از شب یلدا

شنیدستم ز مرغ صبحگه این نغمه ورقا

و نیز: (ص ۱۲)

فصل گل و بهار بیامد عجب عجب

دی کرد هان فرار و سرآمد عجب عجب

و نیز: (ص ۱۵)

ای آفتاب چشمه فلک و سپهر عدل

وی معدن مروت و وی کان فهم و فضل

و نیز: (ص ۱۶)

الا که ساقیا تویی غلام حور منظرآ

به جام ریز پی به پی از آن شراب احمرآ

و چندین شعر دیگر، از جمله قصیده غدیریة او

(ص ۳۲) و غیره.

۲. رساله‌ای ظاهراً با عنوان

«احبای الهی»

(ص ۴۸-۵۰)

از:

آغاز: ای جنود حیات شرق و غرب پرستش نجوم

آفله نمایند....

انجام: ... فان ذلك راجع الى تعظيم صاحب البقعة
 سلام الله عليه و آباءه الطاهرين و الحمد لله رب العالمين.

۵. الاثنا عشرية في الصوم

(ص ۳۶۴-۴۱۵)

از: شیخ بهاء‌الدین محمد بن حسین بهائی عاملی
 (۱۰۳۰ هـ).

رساله چهارم از اثنا عشریات است، در هشت فصل
 و هر فصلی در دوازده چیز بحث می‌کند، و در آخر
 خاتمه‌ای دارد راجع به دوازده مزیت از مزایای ماه
 مبارک رمضان که در قرآن کریم و احادیث آمده است.

نک: ذریعه، ۱۱۷/۱؛ مرعشی، ۳۳/۱-۳۴.

آغاز: الحمد لله الذى جعل الصوم جنة من النار و
 الصلوة على اشرف الخلائق محمد...

انجام: ... ان ثواب تلاوة آية واحدة فيه كثواب ختم
 القرآن... و آله الطاهرين.

متفرقات

(ص ۴۲۰-۴۳۱)

— الباب الثالث من المنهج الرابع من حبل المتین.

— جدول الانكسار المستوعب و صورة اثني عشر.

خط مجموعه: نسخ. تاریخ کتابت: سال ۱۰۲۵ هـ.

تألیفات شیخ بهائی دارای حواشی منقول از وی

در حیات او با عنوان «منه دام ظله».

عناوین شنگرف.

مهر تملک ابوالفضل با سجع «ابوالفضل افضل

است از چشم برتر» (؟) در انجامة همه رساله‌ها

ثبت شده است.

کتاب اول پر حاشیه.

نسخه مرمت شده است.

جلد: چرم قهوه‌ای ساده.

۱۰/۵ × ۱۸ سم. ۴۳۲ ص. ۸ و ۱۲ و ۱۴ س.

(ثبت ۲۰۷۴۲۳)

۳. **مسدس ترجیع**
(ص ۵۱-۶۰)
از:؟
بامطلع:
مژده کامد ندا زغیب بقا
زد صلا هاتف سما بملا
داد بر عاشقان نوید عطا
رمز قدرت چنین نمود افسا
که شهنشاه عهد و میر وفا
کرد آهنگ ملک آمریکا
۱۰. **اشعاری از هاتف اصفهانی**
(ص ۱۳۱)
۱۱. **اشعاری از سقا**
(ص ۱۳۲-۱۳۳)
۱۲. **غزلی از هلالی**
(ص ۱۳۳)
۱۳. **مراثی**
(ص ۱۳۵-۱۵۷)
۱۴. **مخمس غزل سعدی از وصال**
(ص ۱۵۸-۱۶۰)
۱۵. **مستزاد با تخلص «ورقا»**
(ص ۱۶۲-۱۶۴)
با مطلع:
بشری که دگر بار رخ یار عیان شد چشم همه روشن
از فجر لقا طلعت دلدار عیان شد چشم همه روشن
۱۶. **ترجیع بند**
(ص ۱۶۵-۱۶۹)
با بند ترجیع:
هو ربی و لا اله سواه وحده لا اله الا الله
۴. **گلچینی از غزلیات از گویندگان مختلف**
(ص ۶۱-۷۰)
۵. **اشعاری از «ثابت»**
(ص ۷۱-۷۶)
۶. **اشعاری از ادیب بیضایی**
(ص ۷۶-۸۰)
۷. **اشعاری از وصال شیرازی**
(ص ۸۷-۱۰۱)
۸. **یادداشت‌هایی ظاهراً از مدون جنگ**
(ص ۱۰۴-۱۰۸)
۹. **مثنوی نان و حلوا**
(ص ۱۱۰-۱۳۰)
از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی
(۱۰۳۰هـ).

۱۷. چند غزل و یک مسدس ترجیع
(ص ۱۷۰-۱۸۴)
۱۸. یادداشت‌هایی گویا از مدون جنگ
(ص ۱۸۵-۱۸۸)
۱۹. مصالحه نامه
(ص ۱۹۶)
۲۰. اشعاری از «سیاح»
(ص ۱۹۷-۱۹۹)
۲۱. یادداشتی از کتاب ناسخ التواریخ
(ص ۲۰۰-۲۰۵)
۲۲. طریقه خوبی استخاره
(ص ۲۰۶)
۲۳. اشعاری از غریب
(ص ۲۰۷-۲۱۰)
۲۴. مسقط مخمس
(ص ۲۲۰-۲۲۴)
با مطلع:
یوسف گل گشت باز عزیز مصر چمن
همچو زلیخا جوان شده جهان کهن
۲۵. مسقط مخمسی دیگر
(ص ۲۲۶-۲۳۱)
با مطلع:
فر جوانی گرفت طفل رضیع بهار
لب ز لبن باز شست شکوفه شیرخوار
خط: بیشتر مطالب نستعلیق به چند خط. تاریخ
- کتابت: ق ۱۳ هـ.
مثنوی نان و حلواى شیخ بهایی به خط نسخ در
ربیع الثانی ۱۲۷۹ هـ نگاشته شده (ص ۱۳۰)،
صفحه ۱۵۷ نیز اشعار توسط «احمد» کتابت شده
با امضای «حررها احمد»، مهر بیضوی «الفانی
احمد» در آغاز مجموعه نیز حک شده است، در
لابلاى مجموعه صفحاتی نانوخته مانده، در
پایان نسخه عبارت تملک «این دفتر مال آقای
ذبیح الله مجیدی است» ثبت شده است.
جلد: تیماج کرم قهوه‌ای.
۱۰/۵ × ۱۷ سم. ۲۳۲ ص. ۱۲ و ۱۵ و ۱۸ س.
(ثبت ۲۰۷۴۲۴)
- ۱۶۲۶۰
حاشیه انوار التنزیل
(تفسیر - عربی)
از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۰ هـ).
حاشیه‌ای است مختصر بر تفسیر انوار التنزیل
قاضی بیضاوی (۵۶۸۵ هـ).
شامل سوره فاتحه تا آیه ۲۳ از سوره بقره است و
ناتمام مانده. مؤلف در این حاشیه ایراداتی بر متن تفسیر
وارد نموده است.
نک: ملی، ۳۶۲/۱۱؛ مجلس، ۶۳/۱ و ۱۳/۱۶۸۹؛
ملک، ۲۱۷/۱؛ دانشگاه، ۶۳/۱؛ آستان قدس، ۴/۴۳۳؛
سپهسالار، ۱۱۷/۱.
آغاز: بسمله، الحمد لله الذی جعل نسخه عالم
الامکان شرحاً لآیات قدرته و تفسیراً و صیر نقوش
صحیفه الاکوان... اما بعد فیقول الفقیر... ان اولی ما
رتع
انجام: ... اقل من ثلث آیات لکان اولی و قد سبق لنا
کلام فی هذ المقام عند اول تفسیر الفاتحه فتذکره تمت.
خط: نسخ. تاریخ کتابت: ۱۱۰۶ هـ.
اوراق پس انجام یادداشت‌های متنوعی دارد یکی
از آنها تاریخ سال ۱۱۱۲ هـ را دارد و از مجموعه

انجا (ناتمام): ... و هی خالیة من هذا القید و لعله
یرید بالبین ما کان.

۲. شرح المختصر النافع (فقه - عربی)

= شرح صغیر

(ص ۶۰-۱۴۸)

از: علی بن محمد علی طباطبایی (۱۲۳۱ هـ).

نک: ملک، ۱/۴۴۲؛ عکسی مرکز احیاء، ۲/۲۴۶؛

مرعشی، ش ۳۳۹۱؛ دانشگاه، ۱۹۳۹؛ سپهسالار، ۱/
۴۶۱ و ۵/۲۳۰.

(صفحات ۸۷ الی ۹۴ از کتاب دیگری می‌باشد که
داخل این کتاب صحافی شده است).

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و صلی الله
علی خیر خلقه... کتاب الطهارة و ارکانه اربعة الاول فی
المیاه....

انجام افتاده: ... و یصلی الثمانین المختلفة و هی
العشرة فی التاسعة عشرة و الستون...

۳. حاشیه المختصر النافع (فقه - عربی)

(ص ۱۴۹-۴۱۴)

از:؟

حاشیه‌ای است مفصل که با عبارات «اقول» و
«قوله» ترتیب یافته است.

آغاز افتاده: ... او یكون الامام ممن لا یقید به لان
الانصات الی قراءة الامام افضل قلت...

انجام (ناتمام): ... فانما ائمه علی الذین یبدلونه قوله
نعم لو اوصی المکاتب.

۴. مفاتیح الشرایع (فقه - عربی)

(ص ۴۲۶-۴۶۶)

از: ملا محسن بن مرتضی فیض کاشانی (۱۰۹۱ هـ).

در مهمات احکام و مسایل فقهیه در دوازده کتاب و
دو خاتمه در دو فن عبارات و سیاسات و فن مطالعات.

علامی میرزا عبدالله تبریزی نقل شده است، این
شعر هم قید شده است:

نطفة فرزند نر در پشت مرد از بیم قرض

یا عرق گردد بریزد یا زغم دختر شود
در آغاز تملک علی بن محمد طاهر ثبت شده،
نسخه بسیار پرحاشیه است به خطوط مختلف،
متنی بر فراز صفحات کتابت شده است، دارای
نشانی بلاغ.

جلد: مقوایی با روکش کاغذی ابر و باد سوراخ
شده، عطف تیماج کرم روی آن چسب خورده.

۱۲×۱۸/۵ سم. ۲۶۸ ص. ۱۷ س.

(ثبت ۲۰۷۴۲۵)

۱۶۲۶۱

مجموعه

۱. نهاية المرام

(فقه - عربی)

= شرح المختصر النافع

(ص ۵۵-۱۱)

از: سید محمد بن علی بن ابی الحسن عاملی
(۱۰۰۹ هـ).

نام این شرح در کشف الحجب، نهاية المرام و در
ذریعه، غایة المرام و در برخی از نسخه‌ها و مراجع مانند
فوائد ضیائیة و امل الامل، به نام شرح مختصر نافع آمده
است.

این شرح که از کتاب نکاح است تا نذر، بیش از این
مقدار در دست نیست یا خود صاحب مدارک ننوشته
است.

نک: مجلس، ۱۲/۱۲۱۲، ش ۳۳۷۰؛ ذریعه، ۱۴/
۶۱ و ۲۴/۴۰۶؛ مروی، ۱/۲۶۱؛ ملک، ۱/۴۴۱، ش
۲۸۹۷؛ آستان قدس، ۵/۴۶۱؛ دانشگاه، ۱۴۷۱.

نسخه حاضر از آغاز و انجام افتادگی دارد.
آغاز افتاده: ... الخامسة لا یثبت بالمتعة میراث و
قال المرتضی یثبت مالم یشرط السقوط....

جلد: چرم مشکی ساده.
۱۶×۲۱/۳ سم. ۴۹۶ ص. ۱۵ و ۱۹ س.
(ثبت ۲۰۷۴۲۷)

۱۶۲۶۳

شرح حکمة العین (فلسفه - عربی)
از: شمس الدین محمد بن مبارکشاه بخاری جنگی،
معروف به میرک (۷۴۰ هـ).

شرحی است بر حکمة العین ابوبکر بن عمر کاتبی
قزوینی. مبارکشاه در این شرح گوید که حواشی قطب
الدین شیرازی بر حکمة العین را آورده و از آن به حواشی
قطبیه تعبیر نموده است.
نک: ملک، ۱/۳۹۷؛ دانشگاه، ۳/۲۷۸؛ نوربخش،
۱/۴۳-۴۵؛ ملی، ۱۳/۳۴۱.

آغاز افتاده: ... بالوحدة و اما لو کان مفسراً بالمهيات
التي عرضت لها انها اعداد فكان لقاتل ان يمنع تقوّمه
بالوحدة ...

انجام: ... لو كانت الحركات مجتمعة فى الوجود
بالفعل و هم... تم المقالة الثالثة فى احكام الجواهر و
الاعراض، تمت.

خط: نستعلیق شکسته. تاریخ کتابت: احتمالاً از
ق ۱۲ هـ.

دارای حواشی فراوان، بر فراز متن شنگرف.

جلد: تیماج زرشکی ضربی ترنج دار.

۱۰/۷×۲۰/۶ سم. ۱۲۲ ص. ۱۴ س.

(ثبت ۲۰۷۴۲۸)

۱۶۲۶۴

مجموعه

۱. معرفة التقويم (تقویم - فارسی)
(ص ۲-۲۳)

از: عبدالقادر بن حسن رویانی، ملقب به نظام الدین
(۹۲۵ هـ).

از: شیخ فتح الله بن علوان کعبی دورقی (۱۱۳۰ هـ).
در چهل فتوح؛ در متن نامی از مؤلف نیامده است؛
ولی در ذریعه، (۱۱۸/۱۶) نسخه‌ای با شرح از آن نشان
داده شده است. نسخه‌ای از آن در الهیات تهران (۱/
۶۱۸) موجود است؛ همچنین نسخه‌ای دیگر در فهرست
دائرة المعارف بزرگ اسلامی (۱/۱۸۳) معرفی شده
است.

آغاز: بسمله، نحمدک یا من بیده ملکوت کل شیء
علی ما هدیتنا الی الصراط المستقیم و المیزان العدل
التقویم... و بعد فهذه فتوحات منطقية...
انجام افتاده: ... ان يكون له جزء لكن لا يدل جزء
لفظه علی جزء معناه کزید ان يكون.

۳. مفتاح الباب الحادی عشر (کلام - عربی)
(ص ۱۷۹-۴۹۶)

از: میر ابی‌الفتح ابن میرزا محذوم الحسینی
عربشاهی (زنده در ۹۷۶ هـ).

شرح مزجی است بر باب حادی عشر علامه حلّی
که به نام شاه طهماسب صفوی (۹۳۰-۹۸۴ هـ) در مشهد
تألیف شده و اوایل سال ۹۵۵ هـ به پایان رسیده است.

نک: قایینی قم، ۳/۱۳۰؛ مرکز احیاء، ۶/۳۰۲؛
مرعشی، ۳/۸۲، ش ۸۸۵.

آغاز افتاده: ... الهدایة من شاطی الوادی الایمن
فقال لی الق عصاک و لا تخف انک من الامنین ...

انجام: ... ذلك بغیر اذن الامام علیه السلم و السلام و
الحمد لله علی توفیق الاتمام، تم.

خط مجموعه: نسخ، به خطوط مختلف. تاریخ

کتابت: مجموعه احتمالاً در ق ۱۱ و ۱۲ هـ نوشته

شده، ولی در پایان آن تاریخ کتابت پنجشنبه ۱۲

ذی الحجه ۸۱۱ هـ ثبت شده که حتی تاریخ قبل

از زندگانی مؤلف آن است، کتاب اخیر توسط

محمد بن شمس الدین خنجی کتابت شده.

عناوین شنگرف با طیفهای مختلف.

از: عبدالقادر بن حسن رویانی، ملقب به نظام الدین (۹۲۵هـ).

کتابی است در علم نجوم، در چهل فصل که کتاب سی فصل معروف خواجه نصیر را شرح نموده و ده فصل بر آن افزوده است.

نک: مرعشی، ۱۹۲/۲۹، ش ۱۱۵۳۲/۲.

آغاز: بسمله، حمد بیحد و شکر بی عدد مر خالق احد را که بی معاون و مدد انسانرا بر احسن تقویم آفرید....

انجام: ... خاصه که از نحس منصرف بود، هیچ کاری نشاید، تم.

۴. رساله در وقایع و (تقویم - فارسی)

حوادث ماه‌های قمری [

(ص ۱۴۲-۱۴۷)

از:؟

آغاز: بسمله، این مجملیست از کیفیت وقایع و حوادث ایام که در ماههای عرب واقع است دهم محرم روز عاشورا است....

انجام: ... آخر مرداد ماه قدیم آخر چله کوچک زمستان و الله اعلم بالصواب.

۵. شانزده اصل (ریاضی و معما - فارسی)

در حساب [

(ص ۱۵۰-۱۶۰)

از:؟

مشمول بر یک مقدمه و شانزده اصل و خاتمه: اصل اول در بیان معنی معما؛

دوم در بیان حساب جمل؛

سوم در بیان ارقام بروج؛

چهارم در بیان ارقام کواکب؛

پنجم در بیان ارقام روزهای هفته؛

نویسنده که از شاگردان ملا علی قوشچی معروف بوده، می‌گوید: این مختصری است در معرفت تقویم خالی از اطناب مشتمل بر یک مقدمه و یک خاتمه و دو باب:

مقدمه در مجموع علامات تقویم (در دو قسمت)؛ باب اول در علاماتی که تعلق به حروف جمل دارد (در چهار فصل)؛

باب دوم در علاماتی که متعلق به حروف جمل اسامی کواکب دارد (در دو فصل)؛

خاتمه در آنچه مدار احکام بر آن است (در هفت فصل).

نک: ملی، ۷۳۱/۶، ش ۲۹۸۰/ف.

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد این مختصریست در معرفت تقویم خالی از اطناب و مشتمل بر مقدمه و دو باب و خاتمه....

انجام: ... و طریقه محترقه و خالی السیر خاصه که از نحس منصرف شود هیچ کاری را نشاید.

۲. تشریح الافلاک (هیئت - عربی)

(ص ۲۴-۵۱)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین بهائی عاملی (۱۰۳۰هـ).

نک: مرعشی، ۴۹/۱؛ ذریعه، ۱۸۵/۴؛ ریحانة الادب، ۳۰۸/۳.

آغاز: بسمله، سبحانک فقنا عذاب النار و اجعلنا من المتفکرین فی خلق السموات و الارض و اختلاف الليل و النهار... اما بعد فيقول الفقير....

انجام: ... او بقى له بقدره ان نقص فضل المقياس ح خط سمت القبلة و هى الى خلاف جهة الظل، تمت.

۳. تحفة نظاميه (نجوم - فارسی)

(ص ۵۴-۱۴۱)

- ششم در بیان ارقام هندسه؛
هفتم در بیان حساب سال و ماه؛
هشتم در تفاوت؛ نهم در تجنیس و تصحیف؛
دهم در قلب و اصل؛
یازدهم در بیان حروف اجزای کلمه؛
دوازدهم در بیان تشبیهات حروف؛
سیزدهم در تصغیر؛
چهاردهم در بیان ضد و نقیض؛
پانزدهم در بیان جزر و کعب؛
شانزدهم در بیان رعایت ترتیب حروف اسم و محسنات معما.
- آغاز: بسمله، بعد از حمد خدا و درود مصطفی و مدح علی مرتضی بدانکه ترتیب کرده شد این رساله را بر یک مقدمه و شانزده اصل و خاتمه ...
انجام:
چشم من چون قامت رعنا بدید
بر سر زلفت چون چوگان رسید
۶. دستور معما (معما - فارسی)
(ص ۱۶۰-۱۶۵)
از: نورالدین عبدالرحمن بن احمد جامی (۸۹۸ هـ).
نک: مرکز احیا، ۱/۶۶؛ مزوی، ۲۱۱۳۱؛ مرعشی، ۱۶۶/۲۲، ش ۸۵۸۹.
آغاز: نموده میشود این مقدمه ایست از برای تسهیل و ترغیب مبتدیان در بیان اعداد اعمال معمائی بیان امثله و تعریف هریک از آن اعمال معمایی ...
انجام:
دل ما را شده منزلگه تیرش طرفی
طرفی منزل اندوه غم جانانست
۷. دستور معما (معما - فارسی)
(ص ۱۶۵-۱۸۲)
- از: میرحسین بن محمد حسینی معمایی نیشابوری (۹۰۴ هـ).
هدا شده به امیر علیشیر نوایی (۹۰۶ هـ).
در آن دستور معماپردازی را به طور تفصیل در چهار بخش تسهیلی و تحصیلی و تکمیلی و تزئینی، بیان می‌کند
مؤلف در هر دستوری چند معما به نظم پرداخته، به نثر شرح می‌دهد.
نک: مجلس، ۲/۱۲۴ و ۳/۱۳۶؛ دانشگاه، ۱/۴۴۹۵ و ۳/۳۹۰۸؛ مزوی، ۲۱۸۶؛ ذریعه، ۲۱/۲۷۰؛ کشف الظنون، ۲/۴۶۷-۴۶۸؛ مرعشی، ۲/۲۱۸.
آغاز:
بنام آنکه از تألیف و ترکیب
معمای جهان را داد ترکیب
انجام افتاده: ...
هر که چیزی کرد چون محمل بدان عالم کشید
روح او را هر نفس فیضی دگر خواهد رسید
خط مجموعه: نستعلیق.
کاتب: کتاب اول به خط محمد قلی کلوری (ص ۲۳)، کتاب دوم به خط علیقلی غلام.
تاریخ کتابت: دهه اول جمادی الثانی ۱۱۲۳ هـ (ص ۵۱)، کتاب سوم نیز به همان خط در ۲۴ جمادی الثانی سال توشقان ثیل ۱۱۲۳ هـ، کتاب چهارمین به همان خط، ولی به نظر می‌رسد از ص ۱۴۹ تا پایان مجموعه (رساله ۵-۷) به خطی دیگر و کهن تر باشد.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف.
جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا دورو و هر دو به یک رنگ، رو ضربی گره دار، عطف تیماج قهوه‌ای.
۱۴×۱۹ سم، ۱۸۲ ص، ۱۳ س.
(ثبت ۲۰۷۴۲۹)

۱۶۲۶۵

فارغ نامه

(شعر - فارسی)

= ولایت نامه = جنگ نامه

از: حسین بن حسن فارغ گیلانی رودسری (ق)
(ه۱۱).

حماسه‌ای است دینی در فضایل حضرت علی (ع) و شجاعتها و جنگهای آن حضرت از عهد کودکی تا پایان زندگی، با تخلص «فارغ» در چند جا، و به روزگار شاه عباس صفوی سروده شده است.

نک: مرکز احیاء، ۲/۱۶۲؛ ذریعه، ۹/۸۰۰؛ مشار، ۲/۲۳۴۸؛ منزوی، ۳/۲۴۵۸؛ فاضل خوانساری، ۲۸۹؛ مرعشی، ۲۹/۴۲۲؛ مجلس، ۳۱/۴۳۳.

آغاز افتاده: ...

عمر از فعل خود خجل گردید

عاجز و زار و منفعّل گردید

انجام:

هزاران درود و هزاران شمار

ز ما باد بر صاحب ذوالفقار

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.

عناوین قرمز، نسخه چرکین.

جلد: تیماج مشکوی فرسوده بدون مقوا ترنج و

سرترنج دار، عطف قهوه‌ای سیر.

۱۰×۳/۱۵ سم. ۲۳۲ ص. ۱۴ س.

(ثبت ۲۰۷۴۳۰)

۱۶۲۶۶

[بیاض طب]

(طب - فارسی)

مجموعه یادداشت‌های پراکنده در درمان بیماری‌ها و خواص داروها با خواص برخی اوراد و اذکار در رفع بیماری.

خط: نستعلیق و چند صفحه‌ای نسخ. تاریخ

کتابت: ق ۱۴ هـ.

قطع بیاضی.

جلد: تیماج قهوه‌ای فرسوده و چروکیده بدون مقوا، عطف از رو دوخته شده.

کاغذ: کاهی.

۱۳/۵×۲۱/۵ سم. ۱۱۴ ص. سطر مختلف.

(ثبت ۲۰۷۴۳۱)

۱۶۲۶۷

هفت اقلیم

(تذکره - فارسی)

از: امین محمد بن خواجه میرزا احمد رازی (ق)
(ه۱۲).

جغرافیای مفصلی است ترتیب یافته در هفت اقلیم به عدد اقلیم‌های هفت گانه ربع مسکون. مؤلف در هر اقلیم، شهرها و آبادی‌های واقع در آن را ذکر نموده و در هر آبادی شرح حال چند نفر از علما و شعرا منسوب به آن را درج نموده است.

این کتاب بارها در هند و ایران چاپ شده است.

نک: مجلس، ۳۲/۸۹، ش ۱۳۵۷۶.

آغاز: بسمله، بسم الله خیر الأسماء فهرست مافی هذا الكتاب... بسمله،

خرد هر کجا گنجی آرد پدید

بنام خدا سازد آن را کلید

انجام: ... چون تیری که از کمان بکمان اصلی می‌رود

العهدة علی الراوی، تمت.

خط: نسخ نیکو. تاریخ کتابت: یکشنبه ۱۵

رمضان المبارک ۱۲۶۸ هـ.

عناوین و نشانی‌ها قرمز.

عناوین اصلی در حواشی به قرمز ثبت شده است.

جلد: تیماج قهوه‌ای ساده.

۲۰/۵×۳۱/۲ سم. ۶۹۲ ص. ۲۲ س.

(ثبت ۲۰۷۴۳۲)

۱۶۲۶۸

الاربعون حديثاً

(حدیث - عربی)

از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۰ هـ).

نک: ملی، ۱۳/۱۹۳؛ مجلس، ۱/۱۱؛ ذریعه، ۱/۱

۴۲۵؛ مشار عربی، ۳۶؛ دائرة المعارف، ۱۳/۱.

آغاز افتاده: ... غفرانه یقول ان اعظم المطالب و
المفاخر بعد الايمان بالله و اليوم الاخر هو ما يتوصل به
الى السعادة الابدية ...

انجام افتاده: ... بان الكلام النفسى مدلول الكلام
اللفظى اذا الجنة و النار حادثان فلا مندوحة لهم من
الحمل على التعبير عن المستقبل.
خط: نسخ.

از عصر مؤلف با حواشی «منه دام ظله» در اوائل
نسخه تا ص ۱۵۲، سپس از ص ۱۵۷ حواشی با
امضای «منه اعلى الله مقامه»، بنا بر این نسخه
باید در سال ۱۰۳۰ هـ کتابت شده باشد، نشانی
«بلغ» تا پایان نسخه ادامه یافته ولی متأسفانه
انجام افتاده است.

ص ۱۵۲ تعلیقی است از عباسقلی مشیر افخم
وزیر تألیفات سپهر ثانی کاشانی در یکشنبه ۲
رمضان المبارک ۱۳۰۴ هـ در دارالخلافة طهران،
عناوین شنگرف.

جلد: تیماج تریاکی ضربی فرسوده، لبه‌ها با چرم
قهوه‌ای مرمت شده است.

۱۳/۳ × ۱۹/۵ سم. ۴۳۰ ص. ۱۳ س.

(ثبت ۲۰۷۴۳۳)

۱۶۲۶۹

مجمع البحرين و مطلع النیرین (لغت - عربی)

از: شیخ فخرالدین بن محمد علی طریحی نجفی

(۱۰۸۷ هـ).

این نسخه از کتاب الزاء تا آخر را داراست.

نک: مرعشی، ۳/۲۰، ش ۸۲۰؛ مجلس، ۸/۸۹.

آغاز: بسمله، کتاب الزای باب ما اوله الالف ارز فی

الحدیث العلم ...

انجام: ... و قد يكون الالف ذا و مهین الالحاق و

التأنیث کتتری منوناً و غیر منون و کذا ذفری ثم.

خط: نسخ. کاتب: ابراهیم بن شهریار قزو جسی.

تاریخ کتابت: جمعه از جمادی الثانی ۱۱۰۵ هـ.

از روی نسخه‌ای که فرزند مؤلف آن را در روز

چهارشنبه ۱۸ ربیع الاول سال ۱۰۸۷ هـ مقابله

کرده بود.

تصحیح شده و حاشیه‌نویسی دارد، بر فراز لغات

مدخل‌ها شنگرف، مدخل‌ها در متن و حاشیه

شنگرف، چند حاشیه از فرزند مؤلف نقل شده

است.

جلد: مقوایی با روکش گالینگور مشکی، عطف و

گوشه‌ها تیماج قهوه‌ای، عطف عقددار.

۱۵/۵ × ۲۴/۵ سم. ۷۳۶ ص. ۲۱ س.

(ثبت ۲۰۷۴۳۴)

۱۶۲۷۰

[تفسیر قرآن کریم]

(تفسیر - عربی)

به سبکی پیچیده، مغلق و ابداعی و احتمالاً مربوط

به یکی از فرقه‌های خاصه است.

نسخه حاضر تفسیر جزء اول قرآن است.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی تجلی للممکنات بطراز

النقطة المنفصلة من لجة الابداع لها بها اليها ...

انجام: ... و لقد اشرف فيها اليها و الى ههنا قد اخذت

القلم من الجريان باذن الرحمن.

انجامه: و لقد فرغت من ابداعها فی تفسیر جزء تام

من اول الكتاب فی شهر ذی الحجة الحرام متوالياً فی

سنه ۱۲۶۰ و صلى الله على محمد وآله و الحمد لله رب

العالمین و السلام.

خط: نسخ، شاید به خط مؤلف (در این صورت

تاریخ تألیف و کتابت سال ۱۲۶۰ هـ است).

نک: نشریه، ۷/ ۲۱۴؛ ذریعه، ۱۸/ ۲۴۶؛ مشار، ۱۳۲۳؛ مؤلفین مشار، ۶/ ۸۹۹؛ رجال ایران، ۴/ ۴۹۰.
 آغاز: سرآمد کارها بیم از خداست، در یکی از شهرهای مشرق زمین معلمی بود میرزا بهرام...
 انجام: ... خود مشتعل باید شود و وقتی که لایق او نیست نباید پیش بگیرد.

جلد: تیماج مشکى ضربى گره دار، ترنج و سرترنج معرق با روکش طلايى.
 کاغذ: کاغذى.
 ۱۱/۵ × ۱۸ سم. ۲۵۵ ص. ۱۵ س.
 (ثبت ۲۰۷۴۳۵)

۱۶۲۷۱

مجموعه

۱. رسالهٔ یک کلمه (تاریخ - فارسی)
 (ص ۱-۵۴)

از: مستشارالدوله يوسف بن كاظم بن محمد مهاده مهينى تبريزى (۱۳۱۳ هـ).
 مؤلف در سال ۱۲۷۰ هـ از سوى ناصرالدين شاه به سفارت ايران در فرانسه اعزام گرديد. وي مشاهدات خود را در طول سفر در اروپا، پيرامون نظم نوين اروپا و منافع قانون در كتاب حاضر تحرير نموده است. تأليف اين كتاب در ذى قعدة ۱۲۸۷ هـ در پاریس به پايان رسیده است. اين كتاب در تهران چاپ سنگی شده است.
 نک: مجلس، ۳۱/ ۱۳۵؛ ذریعه، ۲۵/ ۲۸۴؛ منزوی، ۲/ ۱۷۱۷؛ دانشگاه، ۹/ ۱۳۵۱؛ مشار، ۵/ ۵۵۹۷.
 آغاز: بسمله، بندهٔ کمترین يوسف خلف مرحمت پناه حاجی میرزا کاظم تبریزی در سال هزار و دویست و هفتاد بموجب فرمان مبارک...
 انجام: ... در کتابخانه‌های پاریس و لندن بیش از پنجاه سان کتب دیده‌ام.

۳. پلتیک دول خارجه (تاریخ - فارسی)
 در ایران
 از:؟

آغاز: بسمله، خیلی از رجال دولتهای خود را سخت مشغول دارند و در تفحص حال یک معمائی بزرگی میباشند که میتواند در زمان مختصری...
 انجام: ... انگلیسها در حالتی که وقت گذشته بود ملتفت شدند خطای خود را که ایران بکلی واگذار بروسها کردند.
 خط مجموعه: شکسته نستعلیق. کاتب: عبدالخلیل قاجار. تاریخ کتابت: کتاب اول سه شنبه ۲۱ رمضان المبارک ۱۳۱۲ هـ، کتاب دوم عید فطر همان سال.
 مطالب فراوانی در حواشی به چلیبیا نوشته شده که ظاهراً از کاتب است.
 جلد: مقوایی با روکش کاغذی طرح دارگلی، عطف تیماج مشکى.
 ۱۵/۸ × ۲۲ سم. ۱۵۸ ص. ۱۵ س.
 (ثبت ۲۰۷۴۳۶)

۲. گنجینهٔ دانش

(تعلیمی - فارسی)
 (ص ۵۶-۱۲۵)

از: مستشارالدوله يوسف بن كاظم بن محمد مهاده مهينى تبريزى (۱۳۱۳ هـ).
 کتابی است تعلیمی برای اطفال نوآموز مکتب خانه، در برخی فنون و ضروریات دانشی که در سال ۱۲۹۰ هـ تألیف شده است.

۱۶۲۷۲

طوطی نامه (حکایت - فارسی)
 از:؟

داستان خواجه خداداد تاجر است که به پیشنهاد پیره زنی، دختری به عقد خود در می‌آورد و آن دختر تمنای دو طوطی از خواجه می‌کند و ماجرا، حکایات آن

۱۶۲۷۴

**کشکول السائل
و انیس النائل**
(اعتقادات - عربی)

از: محمد بن رضا بن محمد بن محمود بصری
دزفولی (ق ۱۱۳هـ).

مجموعه لطایف و ظرایفی و حکم و آدابی است
مربوط به فضل رسول اکرم (ص) و رد مخالفان آن
حضرت با استناد به روایات و اخبار و رویدادهای
مختلف در چندین «فصل».

آغاز: بسمله، بسم الله و کفی و صلی الله علی
محمد و آله الذین اصطفی و بعد فیقول... فساقنی القدر
الی البلده المحروسة دزفول و لما لم یکن لی فیها
انیس...

انجام: ... و غاصبی حقوقهم اجمعین الی یوم الدین.
خط: نسخ نیکو. کاتب: علی بن محمد جواد
دزفولی. تاریخ کتابت: در دهه اول از روز وسط
ایام هفته از محرم الحرام سال ۱۳۱۵هـ، دومین
نسخه از این کتاب است که کاتب نوشته.

عناوین صورتی.

نسخه رطوبت دیده و تمامی عناوین روی
صفحات دیگر پشت انداخته، سه برگ پایانی و
دو برگ آغازین سفید.

جلد: تیماج کرم قهوه‌ای ضربی ترنج دار.
۲۲ × ۳۲ سم. ۳۲۴ ص. ۱۷ س.

(← تصویر) (ثبت ۲۰۷۴۳۹)

۱۶۲۷۵

تذکره آتشکده
(تذکره - فارسی)

از: لطف علی بن آقاخان، متخلص به آذر، مشهور به
بیگدلی (۱۱۹۵هـ).

نک: مجلس، ۲ / ۱۲۸، ش ۸۸۶؛ سپهسالار، ۲ /
۴۵۲، ش ۲۷۲۶.

دو طوطی است که کل کتاب را تشکیل می‌دهد. با توجه
به این که سخن از «تومان» شده، کتاب در دوره قاجار
تألیف شده است.

آغاز: بسمله، و بالقصه که هرکس بقدر فهم و عقل
باید چند کلمه از کمال خود تقریر نماید که موجب
حدیث ...

انجام افتاده: ... طوطی را برداشته قلندر وار... رفته و
چند مدت هم زندگانی کرد تا آنکه از دار دنیا به دار بقا
رحلت ...

خط: شکسته نستعلیق بد خط. تاریخ کتابت: ق
۱۱۴هـ.

جلد: تیماج دورو بدون مقوا، رو قهوه‌ای ضربی
درون چرم زرشکی براق سوخت ترنج و
سرترنج دار، لبه‌ها و عطف چرم زرشکی.
کاغذ: نخودی و آبی.
۱۱/۵ × ۱۸ سم. ۱۳۸ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۴۳۷)

۱۶۲۷۳

بیاض منبری
(اعتقادات و مواعظ - فارسی)

مجموعه یادداشت‌های پراکنده و ذوقی که گویا
برای موعظه در منبر جمع آوری شده است.

خط: شکسته نستعلیق تحریری، به خط مؤلف.
تاریخ کتابت: ق ۱۱۴هـ (ح سال ۱۳۰۶هـ).
از ص ۶۱-۲۲۹ نانوخته و پس از آن متفرقات،
بر صفحه اول یادداشتی است از محمد تقی
گلپایگانی در سال ۱۳۰۶هـ.

قطع بیاضی بهن.

جلد: تیماج کرم قهوه‌ای ضربی ساده بدون مقوا
نرم.

۱۷ × ۲۲ سم. ۲۵۶ ص. ۲۱ س.

(ثبت ۲۰۷۴۳۸)

بمحمد و عترته الطاهره صلوات الله و سلامه
عليهم اجمعين.
این دو شعر عربی هم خیلی مناسب این مقام بود
در خور همین بود:
و كنا بالصراة لنا لیلال
سرقنا هن من ریب الزمان

جعلنا هن تاریخ اللیالی
و عنوان المبرة و الامان»،
نیز دو بیت شعر به خط محرر آن حسن حسینی
طیب در سال ۱۲۸۴ هـ در بلدة (?) بدین مضمون:
سالی است که من بوسه بیایت نزد
انگشت بزلف مشک سایت نزد
حالی که برآید از توام کام مراد
از دختر روی دلگشایت نزد
جلد: روغنی با زمینه پسته‌ای زرافشان و حاشیه
زرین اسلیمی، درون قرمز با جدول طلایی ساده.
۱۹/۸ × ۳۰/۲ سم. ۴۷۰ ص. ۲۵ س.
(ثبت ۲۰۷۴۴۰)

۱۶۲۷۶

مجموعه

۱. المعجم

فی آثار ملوک العجم

(ص ۱-۱۴۴)

از: شرف‌الدین فضل‌الله بن عبدالله حسینی قزوینی
(ح ۷۴۰ هـ).
نک: مرکز احیاء، ۱/ ۳۵۶؛ ذریعه، ۳/ ۲۸۷ و ۲۱/
۲۱۸؛ منزوی، ۴۳۸۶؛ آستان قدس، ۷/ ۱۷۰؛ کاخ
گلستان، ش ۱۰۰۱ و ۱۰۰۲؛ ملک، ۴/ ۷۵۹.
آغاز افتاده: ... نیل اند و چو ابروی مه نوردی بنمود
سیه پوشان شب لشکر کشیدند
زماهی تا بمه صف برکشیدند

آغاز: بسمله،
در طوف حرم دیرم دی مغبچه میگفت
کاین خانه باین خوبی آتشکده بایستی
فروغ آتشکده دل و زبانه اخگر زبان سپاس بیقیاس
قدیمی است.
انجام:

نهفته روی تو خورشید را ضیا از چیست
تهی زشخص تو ایوان دو تا از چیست
خط: نستعلیق. کاتب: علی اشرف بن علی. تاریخ
کتابت: چهارشنبه ۸ صفر ۱۲۳۶ هـ.
چهارستونی.
عناوین قرمز.

بین ستونها و مطالب جدول کشی به مشکی و
نقره.
صفحات مجدول به مشکی و نقره و لاجورد،
برگ اول دارای سرلوح زیبا، حواشی آن نیز
مذهّب به همان سبک.

در پایان نسخه ابیاتی از نیاز، فروغی، صفری
قمی نقل شده، نیز یادداشتی به این عبارت: «به
تاریخ شب بیست و هفتم شهر ذی حجة الحرام
سنه ۱۲۸۴ لوی ٹیل در خطه بهبهان با حالتی
پریشان و از محرومی حضور یارجانی و عزیز خود،
چشمی گریان و دلی بریان خداوند انشاء الله
سببی سازد و این بنده ضعیف را از پریشانی و
تخیر فارغ نماید خوشا دیشب گذشته که با حضور
یار دمساز و حالتی خوش و دلی خرم داشتم صد
حیف که مستوفی دیوان قضا آن را بشبی نویسد
این را بشبی، الحمد لله و المنة عجب شبی
گذشت.

شب دوشین که مرا لب به لب نوشین بود
شب که از عمر شمردیم شب دوشین بود
اللهم ارزقنا حلاوة لقاءه و محبته و وفائه و حضوره

۱۶۲۷۷

نفایس الفنون
فی عرایس العیون

از: شمس الدین محمد بن محمود آملی (ق ۸هـ).
نک: مجلس، ۱۲/۱۲۴۸ و ۲۸/۹۷.
از آغاز کتاب تا اواخر فن ششم از علوم محاوره
(علم غزوات) را دارد.
آغاز: حمد و ثنا و شکر بی انتها حضرت پادشاهی
را که افکار ادکیا و انظار عقلا در بیداء عظمت و
معرفت

انجام افتاده: ... فاعلم ایها الرجل فان یکن حالیا عما
رمزت به فضم هیما فقد اودی به الرجل (و) در میل.
خط: نسخ. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۱هـ.
در ابتدای هر علم نشان صحاف با کاغذی الوان
چسبانده شده تا مراجعه به آن آسان باشد.
در آغاز یادداشت تملکی از سال ۱۱۲۵هـ ثبت
شده.
روی صفحه ۵۶۳ چند یادداشت تولد به سالهای
۱۲۷۸ و ۱۲۸۸هـ ثبت شده، عناوین و نشانی‌ها و
بر فراز بعضی از رؤوس مطالب سنگرف، برگ
اول پارگی دارد.
جلد: تیماج مشکی ساده درون با روکش کاغذی
آبی رنگ، طبله دار.
۱۷/۲ × ۲۸/۵ سم. (طبله ۱۳/۲ سم). ۹۰۶ ص.
۱۷ س. (ثبت ۲۰۷۴۴۲)

۱۶۲۷۸

شرح التصریف

(صرف - عربی)
متن از: عبدالوهاب بن ابراهیم زنجانی
شرح از: شیخ علی بن حامد اشنوی شیخانی.
شرحی است مزجی متوسطی بر کتاب العزری فی
التصریف زنجانی.

انجام افتاده: او را مشغول انواع عواطف و معمور
اصناف لطایف گردانند
بودم چو ذره خاک مهر منیر گشتم...

۲. تاریخ عهد نادرشاه
(ص ۱۴۶-۱۵۳)

از: محمد مهدی دماوندی.
نک: مرعشی، ۲۳/۲۸۲، ش ۹۱۵۶.
این نسخه فقط شامل هفت صفحه از دیباچه و آغاز
آن است.
آغاز: بر دانایان رموز آگاهی و دقیقه شناسان
حکمت‌های الهی واضح و مبرهن است که در هر عهد و
اوان که اوضاع جهان منقلب و پریشان
خط مجموعه: کتاب اول نستعلیق عالی، کتاب
دوم نستعلیق ممتاز، شاید دو مجموعه بوده که با
هم صحافی شده، ولی به هر حال سبک چینش و
مطالب و قوت و ضعف خط متفاوت است، علاوه
بر آنچه کتاب اول ساده و دومی مجدول به
مشکی و طلا و لاجورد است.
در صفحات مقداری از نسخه فرج الله طباطبائی
ساکن مزرعه زینت آباد از مزارع قهپایه اصفهان
در سال ۱۳۳۷ و ۱۳۳۸هـ یادداشت‌های تاریخی
نوشته.

جای عبارات عربی در کتاب اول غالباً خالی
مانده تا بعداً به خط نسخ اضافه شود.
در ص ۱۴۵ یادداشتی از سید اسداله هاشمی
زینت آبادی فرزند امیرزا فرج الله (کاتب
یادداشت‌های پیشین) به چشم می‌خورد که سال
۱۳۵۱هـ (۱۳۱۱هـ) نگاشته است.
جلد: چرم قهوه‌ای روشن ضربی ترنج دار.
۱۸ × ۲۷ سم. ۱۵۴ ص. ۱۷ س.
(ثبت ۲۰۷۴۴۱)

جلد: مقوایی ضخیم با روکش چایی طرح دار
عثمانیه، عطف چرم قهوه‌ای ساده.
۱۷/۵ × ۲۱ سم. ۱۳ س. (ثبت ۲۰۷۴۴۳)

۱۶۲۷۹

مجموعه

۱. **البرهان فی علم المیزان** (منطق - عربی)
(ص ۵-۳۲۱)

از: اسماعیل بن مصطفی بن محمود کلنبوی، شیخ
زاده (۱۲۰۵ هـ).

رساله‌ای است در منطق، در یک مقدمه و پنج باب:

مقدمه: در دو «بحث»

الباب الاول فی المعنی المفردة

الباب الثانی: فی القول الشارح...

الباب الثالث: فی القضايا و احکامها...

الباب الخامس: فی مواد الادلة

و هر باب در چند «فصل» و «تنبیه».

آغاز: بسمله، انواع محامد عالیة بسطت مقدمه
لمفتوح الابواب و اجناس مداخل تالیة رکبت موجهة لذلك
الجناب المنزه کنه ذاته....

انجام: ... قول الشيخ الرئيس ابن سینا مهملات
العلوم کلیات و مطلقاتها ضروریات غیر مختص بالعلوم
الحکمیة کما وهم و لیکن هذا آخر الکلام، بحمد العزیز
العلام.

۲. **رساله فی آداب البحث** (منطق - عربی)
= **الآداب فی المناظرة**

(ص ۳۲۸-۳۴۲)

از: اسماعیل بن مصطفی بن محمود کلنبوی، شیخ
زاده (۱۲۰۵ هـ).

آغاز: بسمله، یقول الفقیر الی رب العباد القدر لما
کان متون علم الآداب....

شارح چون تصریف زنجانی را از بهترین متون
مختصر در علم صرف دانسته، اما آنرا کافی به جمیع
مسائل مورد نیاز نیافته، بدین جهت در شرح حاضر
مطالبی را به متن اضافه نموده تا فواید آن تمام گردد.

نک: ملی، ۳۹۷/۱۶؛ مرکز تحقیقات اسلامی قم، ۸/

۱۹۶ و ۴۵۸.

آغاز: بسمله، حمدله، والصلوة... اما بعد فیقول
الفقیر... لما کان تصریف الزنجانی احسن المختصرات... و
اعلم ان التصریف فی اللغة التغبیر....

انجام: ... فی غیر الثلاثی المجرّد زدتها الحمد لله فی
اول و آخر الکلام الصلوة و السلام علی من بظهوره...
الحمد لله رب العالمین.

خط: نسخ. کاتب: محمد امین بن ملا عبدالله

سیلکی برای فرزندش محمد سعید. تاریخ
کتابت: سال ۱۳۰۸ هـ.

دارای حواشی بسیار در لابلای سطور و پیرامون
و چند برگ الحاقی در اول و انجام نسخه که
حاشیه‌نویسی در آنها هم شده و مطالبی متفرقه
هم دارد.

نسخه دارای اوراق الحاقی زیادی است که در
لابلا گنجانده شده و بعضی کاغذ خط دار و
معاصر است و نشان می‌دهد که تاده‌های پیش
نسخه هنگام تعلیم استفاده می‌شده است.

در آغاز نسخه: سه بیت در ترجیح بعضی از
شارحان بر دیگران نقل شده:

هر کس بفهم و دانش مرغی بود شکاری

بازیست تیز پرواز عبدالغفور لاری

عبدالغفور لاری بازیست تیزاندام

بیک ایست پرشکسته در نزد ما ز عصام

عصام اگرچه بازیست بازیست لیک بندی

آزاده شاه بازیست عبدالحکیم هندی

در آخر نسخه طلب نامچه‌ای معاصر که در آن
قریه کانی باغ آمده، ثبت است.

یکی از مشهورترین حواشی بر مطول تفتازانی (۷۹۳هـ) بر تلخیص المفتاح خطیب دمشقی است. خطائی حاشیه‌ای نیز بر المختصر تفتازانی دارد. نک: مجلس، ۶/۸۶؛ ذریعه، ۶/۷۰؛ سپهسالار، ۲/۴۰۶؛ کشف الظنون، ۱/۳۲۵.

آغاز: بسمله، حمداً لمن خلق الانسان و علمه البيان و شكراً لمن... قوله نحمدك اللهم....

انجام: ... قوله هو مطابقة الوافق الموافق انت خبير بان موافقة الواقع الاعتقاد انما لزم من اعتقاد مطابقة هذا الخبر للواقع، تمت.

خط: نستعلیق نازیبا. کاتب: محمد سلیم بن ملا علی بالانکائی. تاریخ کتابت: سال ۱۰۶۰هـ. مکان کتابت: مدرسه ابی نصر (کاتب از او چنین تعبیر کرده: فی مدرسه الفاضل الکامل جامع المعقول و المنقول ابی نصر مدظله و طول الله عمره).

تصحیح شده در حاشیه یا لابلای سطور و گاهی خط خوردگی دارد، پنج برگ پایانی پس از اتمام کتاب درج شده که سه برگ آن مربوط به جابجائی نسخه پیشین است و دو برگ اخیر از نسخه‌ای دیگر در علم منطق که اواخر شعبان ۱۰۶۰هـ کتابت شده، بر فراز صفحه عنوان مهر بیضی «الراجی محمدطاهر بن علی» ثبت شده است، عناوین شنگرف.

جلد: تیماج زرشکی ضربی ترنج دار و فرسوده با عطف تیماج کرم فرسوده و لبه‌ها تیماج قهوه‌ای، درون جلد پشت کاغذ ابر و باد. ۹/۵×۱۷ سم. ۱۸۸ ص. ۱۶ س. (ثبت ۲۰۷۴۴۵)

۱۶۲۸۱

منظومه کنز مؤمن

(شعر - فارسی)

از:؟

انجام: ... ابطال المقدمة الفیه المدللة بدلیل یدل علی فساد... فیه مائل فیه ختمت الرسالة.

نک: ظاهریه، آداب البحث - ایضاح، ۳/۱.

خط: کتاب اول نستعلیق مایل به نسخ. کاتب: عبدالرحمن بن عبدالقادر جوانرودی. تاریخ کتابت: ماه صفر ۱۳۵۰هـ. مکان کتابت: قریه قلندر از محال سقز در خدمت استادش بابا ملا. صفحه قبل از پایان نیز در ۲۴ صفر همان سال کاتب یادداشتی نوشته که «۵ ساعات (ساعت) از شب گذشته (گذشته) بود آه از دست زمانه بد صد آه و بی خرج و دوری و تن (وطن)» بقیه متن سیاه شده، در پس انجام نسخه (۱۶۳ پ) سؤال حسابی از امیر مؤمنان علی (ع) نقل شده که در کتاب استادش بابا ملا دیده و سپس این عبارت را دارد: «از دست عبدالرحمن سعادی وقت عصر چای خریدیم زور (روز) دوشنبه سنه ۱۳۵۰ خیال داشتیم خدمت حاج شیخ محمد انور وانی ادام الله عمر [ه] برویم بقریه جانبلاغ».

خط: کتاب دوم به خط رقهه. کاتب: محمد حسن بخل فاضل محقق مدقق انی (؟). تاریخ کتابت: روز سه شنبه ۱۲ صفر ۱۳۰۴هـ. مکان کتابت: قریه پسوه.

هر دو رساله دارای حواشی فراوان در بین سطرها و پیرامون، نشانی‌ها و بر فراز متن و اسامی حاشیه‌نویسان شنگرف یا صورتی.

جلد: چرم قهوه‌ای ضربی ترنج دار. ۱۸×۲۲/۵ سم. ۳۴۲ ص. ۹ و ۱۴ س. (ثبت ۲۰۷۴۴۴)

۱۶۲۸۰

حاشیه الخطائی
علی المطول

(معانی و بیان - عربی)

از: ملازاده نظام‌الدین عثمان خطایی (۹۰۱هـ).

لله اولاً و آخراً انتهی ما اردنا نقله من کلماته.
خط: نسخ نیکو. کاتب: حسن. تاریخ کتابت: سال
۱۲۴۵ هـ.
آیات معرب و بر فراز آنها شنگرف، شش برگ
پایانی سفید.
جلد: مقوایی با روکش ابر و باد، عطف و گوشه‌ها
پارچه‌ای سُر مه‌ای.
۱۴/۵ × ۲۱/۵ سم. ۷۲ ص. ۲۱ س.
(ثبت ۲۰۷۴۴۷)

۱۶۲۸۳

مختصر المعانی

(بلاغت - عربی)

از: سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی (۷۹۲ هـ).
نک: مجلس، ۱۳/۱۲۳؛ کشف الظنون، ۲/۴۷۳.
آغاز: بسمله، نحمدک یا من شرح صدورنا لتلخیص
البيان فی ایضاح المعانی و نور قلوبنا بلوامع التبیان... و بعد
فیقول العبد... قد شرحت فیما...

انجام: ... مشتملة على لطف الفايحة و منظوية...
احسن الخاتمة ختم الله لنا بالحسنى و سيرلنا الفوز
بالدرجة الاقصى بحق محمد و آله الامجاد يا رب
العالمين.

خط: نسخ. کاتب: محمد قاسم معلم ابن منوچهر.
تاریخ کتابت: دهه دوم ربیع الثانی ۱۰۶۱ هـ.
دارای حواشی فراوان بین سطرها و پیرامون به
خطوط مختلف، تصحیحات نیز به خطوط
مختلف، بر فراز عبارات متن شنگرف و مشکی،
عناوین اصلی شنگرف، بعضی از صفحات
وصالی شده، نسخه وقفی است و در آغاز نسخه
این عبارت مشهود است: «بسم الله الرحمن
الرحیم وقف اولاد ذکور بعد از آن انات بعد از آن
بترتیب میراث چنانکه در سایر کتب مسطور، مغیر
ملعون است»، در صفحه پایانی حاجی لطفعلی
سبزواری در سال ۱۲۶۳ هـ یادگاری نوشته است،

منظومه‌ای است فقهی در حمد و فروع دین و آداب
نماز و تطهیر و غیره.
آغاز: بسمله،
شکرها بر خدای عالمیان
که باسلام کرد نایلمان
انجام ناتمام:
ترک نارد خود احتیاطش را
در همه حال هر یکی بسزا
سبب دومین جماع ببین

وا..... (ناتمام)

خط: نستعلیق خوش. تاریخ کتابت: اوائل ق
۱۴ هـ.

برگ‌ها یک رو کتابت شده است.
جلد: چرم قهوه‌ای سیر و ساده، لبه‌ها گرد شده.
۱۱ × ۱۷/۲ سم. ۴۰ ص. ۱۱ س.
(ثبت ۲۰۷۴۴۶)

۱۶۲۸۲

اعتقادات

(اعتقادات - فارسی)

از: ملا محمد جعفر بن صفر خان قراگوزلوی
همدانی، مجذوبعلی شاه کیورد آهنگی (۱۲۳۹ هـ).
گروهی از علما، مؤلف را متهم به تصوف کرده و وی
در دفع این تهمت رساله حاضر را نگاشته و در آن عقاید
خود را می‌نگارد و اعتراف می‌کند که ریاضات بسیار
داشته، ولی این ریاضتها تماماً شرعی بوده و از صوفیه
بری است. در آغاز این رساله بیوگرافی خود را نیز
می‌نگارد.

نک: مرعشی، ۱۰۶/۱۵.

آغاز: بسمله، حمدله، و بعد عرضه می‌دارد ضعیف
گناه کار... از طایفه قراگوزلو که چون مدت‌های مدید و
عهدهای بسیار بعید که جمعی این ضعیف را...
انجام: ... تفکر نمایند در هر باب حق بر شما ظاهر
میشود و الله بهدی من یشاء الی صراط مستقیم و الحمد

و این شعر را دیگری نوشته:

ز تیره بختی خود آن زمان شدم آگاه
که مادرم سر پستان خویش کرد سیاه
جلد: تیماج دورو، رو مشکى ضربى ترنج و
سرترنج و گره دار، درون صورتی رنگ پریده.
۱۳×۲۳ سم. ۴۰۲ ص. ۱۷ س.

(ثبت ۲۰۷۴۴۸)

۱۶۲۸۴

بیت الاحزان

(مقتل - فارسی)

از: ملا عبدالخالق بن عبدالرحیم یزدی مشهدی
(۱۲۶۸ هـ).

مشمول بر پنج «عزا خانه» و هر عزا خانه شامل چند
«مجلس»:

عزاخانه اول: در شهادت سید انبیاء (ص)؛

دوم: در بیان احوال شهادت سیده نساء عالمیان
حضرت فاطمه زهرا (س)؛

سوم: در بیان امیرالمؤمنین (ع)؛

چهارم: در بیان احوال قره العین مصطفی امام
حسن (ع)؛

پنجم: در بیان احوال امام حسین (ع).

این کتاب در سال ۱۲۷۵ هـ در تبریز چاپ سنگی
شده است.

نک: ریحانة الادب، ۳۸۹/۶؛ استوری، ۱/۲۲۸ و
۱۲۶۶؛ بریگل، ۶۵۸؛ ذریعه، ۱۸۵/۳؛ ریحانة الادب،
۳۸۹/۶؛ مرعشی، ۳۰/۶۲۹.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذى اعظم بلايا الانبياء و
المرسلين و احسن رزايا الاوصياء المكرمين... و بعد چنین
گوید بنده عاصی... که چون علم تعزیه آل طه....

خط: نسخ ریز. کاتب: علی رضا بن ملا مسلمان
یزدی. تاریخ کتابت: ۹ ربیع الاول ۱۲۶۷ هـ.
مکان کتابت: مشهد رضوی.

کتاب را مؤلف در عاشورای ۱۲۶۸ هـ (همان

سالی که وفات یافته) استکتاب کرده به حسب
درخواست آقا محمد مهدی تاجر یزدی خلف
حاجی ملا محمد باقر و تفصیل آن را در پایان
نگاشته با مهر بیضوی «عبد الوائق عبدالخالق»،
عناوین قرمز، صفحات مجدول به قرمز و
پسته‌ای، تصحیح شده و امضای «قوبل مقابله
صحیحة» دارد. قبل از شروع کتاب، در بیست
صفر به خطی نازیبیا حکایات و مطالب منبری
نقل شده است به خطی متأخر گویا از ق ۱۴ هـ.

جلد: تیماج تریاکی ضربی ترنج و سرترنج
فرسوده، روی عطف کاغذ چسبانده شده است.
۱۴/۵×۲۶/۵ سم. ۶۶۰ ص. ۲۲ س.

(ثبت ۲۰۷۴۴۹)

۱۶۲۸۵

ابواب الجنان

(اخلاق - فارسی)

از: میرزا رفیع الدین محمد بن فتح الله واعظ
قزوینی (۱۰۸۹ هـ).

این نسخه جلد اول آن است.

نک: مرکز احیاء، ۱/۱۵۰، ش ۱۰۷؛ مجلس، ۱/
۳۳۳، ش ۵۶۶.

آغاز افتاده: ... در مصر وجود نمی‌افکند نه آسمان
بر هم نمی‌افتادند و مرتبه کمالات علیه‌اش نچنان دامن
از خارستان مشاغل....

انجام: ... توفیق اتمام باقی ابواب را بر وجه ثواب
کرامت کناد بمنه و کرمه و الصلوة و السلام علی محمد...
کثیراً کثیراً.

خط: نسخ مایل به نستعلیق. تاریخ کتابت: جمعه
۲۵ شوال ۱۲۴۰ هـ.

عناوین و بر فراز رؤوس مطالب صورتی، اطراف

۱. ح ۲۰ برگ آغازین نسخه مجدول و نانوشته است
که در صفحه شماری لحاظ نشده است.

شده، عناوین اصلی خودکار قرمز، پایان
مجموعه حاضر ۱۸ فروردین ۱۳۷۸ هـ (۲۰ ذی
الحجه ۱۴۱۹ هـ) کتابت شده است.
جلد: گالینگور قهوه‌ای با صحافی کج و کوله.
کاغذ: خط دار یا ساده.
۱۴/۵ × ۲۶/۵ سم. ۲۸۴ ص. ۱۴-۱۸ س.
(ثبت ۲۰۷۴۵۱)

۱۶۲۸۷

[مجالس تعزیه خوانی] (مراثی منظوم - فارسی)

از: محمد حسن رجائی زفره‌ای (ق ۱۴ هـ).

ادامه شماره قبلی (۱۶۲۸۶) است:

شامل:

مجلس طفلان زینب،

مجلس متوکل عباسی،

مجلس ولادت قمر بنی هاشم،

شبیہ درویش بیابانی و حضرت موسی،

مجلس شهادت طفلان مسلم،

مجلس شهادت ۷۲ تن در روز عاشورا،

مجلس بارگاه یزید،

مجلس شهادت طفلان زینب،

مجلس شهادت عابس و شوذب و... است.

آغاز:

یا حسین نور دیده زهرا

نوگل بوستان شیر خدا

انجام:

تا زنده‌ام این ورد مرا باشد یاد

بر دشمن مرتضی علی لعنت باد

خط: نستعلیق نیکو. کاتب: محمد حسن رجائی

زفره‌ای (مؤلف).

با خودکار آبی یا مشکی نوشته شده و عناوین

اصلی با خودکار قرمز، ادامه نسخه پیشین.

جلد: گالینگور قهوه‌ای با صحافی کج و کوله.

نسخه رطوبت دیده است. در اکثر صفحات وقف

نشان درج شده است.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده.

۲۱/۲ × ۳۴ سم. ۳۴۲ گ. ۲۷ س.

(ثبت ۲۰۷۴۵۰)

۱۶۲۸۶

[مجالس تعزیه خوانی] (مراثی منظوم - فارسی)

از: محمد حسن رجائی زفره‌ای (ق ۱۴ هـ).

شامل چند «مجلس»:

مجلس ورود مسیب به کربلا،

مجلس شهادت حضرت عباس،

مجلس بارگاه ابن زیاد،

مجلس شهادت حر،

تعزیه به جنگ رفتن امام و عباس و شهادت

حضرت عباس،

مجلس شهادت حضرت امیر(ع) و ...

اهمیت این مجموعه در آن است که منبع اصلی تهیه

اشعار را نیز ذکر کرده و به منبع خطی و چاپهای آن در

بعضی از نشریات کشور اشاره کرده است، علاوه بر آنکه

از منابع مختلف تهیه شده است. مجموعه حاضر برای

مجالس تعزیه گردانی بسیار مناسب است، چون علاوه

بر اشعار، نسخه خوانان و ضروریات مجالس را نیز ذکر

کرده است.

آغاز:

یا رب فلک عنان سلیمان کربلا

آخر کشید سوی بیابان کربلا

انجام:

مرا خرید و نمود او ز مرحمت آزاد

مرا بگفت خدایت جزای خیر دهاد

خط: نستعلیق نیکو. کاتب: محمد حسن رجائی

زفره‌ای (مؤلف).

با خودکار آبی یا مشکی و گاه خودنویس کتابت

آغاز: الشيخ الحافظ شيخ الاسلام ابوالبركات
عبدالوهاب ابن المبارک بن احمد بن الحسن ...
انجام: ... ذکروا فی عدة قتلی صفین و النهروان و
النخيلة نحواً مما ذکر تمیم الناجی.

۱۴/۵ × ۲۷ سم. ۳۱۴ ص. ۱۴-۱۸ س.

(ثبت ۲۰۷۴۵۲)

۱۶۲۸۸

کلیله و دمنه

(حکایات - عربی)

از: ابو محمد عبدالله بن مقفع (۱۴۲ هـ).

نک: دانشگاه، ۱۰/۱۶۵۷، ش ۲۸۱۷.

آغاز: کان سبب الذی من اجله وضع بیدبا الفیلوسوف
لدبشلیم ملک الهند کتاب کلیله و دمنه ...

انجام: ... من متعلمه منه فافهم ذلك ايها الملك و لا
حول و لا قوة الا بالله العلی العظيم.

خط: نسخ جدید، سبک نسخ کهن، چنانچه در
حاشیه تذکر داده شده از کتابهای جعلی جعلان
معاصر تهران است، نگاشته شده از روی نسخه
کتابت علی بن عبدالله بن عبدالرحمن حافظ
بسطامی در ۲۵ ذی القعدة ۶۰۱ (اگر نام و تاریخ
هم جعلی نباشد!).

در بسیاری از صفحات مقداری از صفحه نانوشتنه
مانده، احتمالاً برای افزودن تصویر.

جلد: تیماج مشکی گره دار طلاکوب با ترنج و
سرترنج معرق طلائی در زمینه صورتی، عطف
چرم مشکی.

۲۶ × ۳۹/۵ سم. ۱۳۰ ص. ۲۹ س.

(ثبت ۲۰۷۴۵۳)

۱۶۲۸۹

مجموعه

۱. کتاب صفین

(تاریخ - عربی)

(ص ۲-۲۹۰)

از: شیخ ابوالفضل نصر بن مزاحم تمیمی (۲۱۲ هـ).

این کتاب به تحقیق و شرح عبدالسلام هارون،
توسط المؤسسة العربية چاپ شده و بار دوم به سال

۱۳۸۲ هـ نیز به چاپ رسیده است.

۲. سلوان المطاع

(اخلاق - عربی)

فی عدوان الطباع (الاتباع / الاعداء)

(ص ۲۹۳-۳۵۳)

از: ابو عبدالله محمد بن محمد بن ظفر مکی صقلی
اندلسی (۵۶۵ هـ).

مشمتمل بر پنج «سلوانه»:

۱. در تفویض،

۲. در صبر،

۳. در تأسی،

۴. در رضا،

۵. در زهد.

در اخلاق و نوادر اخبار پادشاهان، آمیخته به نظم.

از آثار دیگر مؤلف، می توان به کتاب الانباء بنجباء
الابناء و حاشیه درة الغواص حریری و غیره اشاره کرد.
(نک: مجلس، ۲/۱۶۳، ش ۲۸۶).

این کتاب در سال ۱۸۵۱ م ترجمه ایتالیایی شده و
به چاپ رسیده است.

نسخه‌هایی از آن در مجلس (همان)، ملک (۱/
۳۷۱) و فیضیه قم (۱/۱۳۰، ش ۱۵۵۶ ف ع ۲/۷۵) و
غیره موجود است و ترجمه‌هایی از آن به فارسی موجود
است (نک: مرعشی، ۲۴/۱۲۶، ش ۹۳۳۴؛ ملی، ۳/
۴۲۳، ش ۱۳۶۲ ف).

تاریخ تألیف این کتاب ۵۵۴ هـ است.

در آغاز این نسخه، اجازه نقل کتاب توسط سه نفر
از علما آمده است.

آغاز: قال [م] ام شرف الدین ابوالمظفر سعد بن
علی بن خضر... قال اما بعد فان شکر الله سبحانه لاسنی
الملابس الفاخرة...

انجام: ... فساد الخطاب كما استدفع به كساد الصواب و اتوب اليه فهو الرحيم التواب.

خط مجموعه: نسخ معاصر به سبک نسخ کهن، کاغذ و خط و سبک کتابت بر ساخته یکی از جعالان معاصر تهران است چنانچه در شناسنامه کتاب نیز بدان تصریح شده، جزء اول کتاب صفین از روی کتابت علی بن محمد قزوینی در سال ۵۷۵هـ (اگر این تاریخ و نام جعلی نباشد!)، جزء دوم نیز تا پایان جزء هشتم نیز همین سال تکرار شده تا در پایان روز اتمام کتابت ۶ شعبان سال ۵۷۵هـ در بلدة همدان ثبت شده است، کتاب دوم در ۲۰ ماه رمضان همان سال و همان شهر ثبت شده است!

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده.
۲۹×۳۴/۵ سم. ۳۵۴ ص. ۳۱ س.

(تصویر) (ثبت ۲۰۷۴۵۴)

۱۶۲۹۰

مجموعه

۱. کتاب العمل بالكرة الفلكية (نجوم - عربی)
(ص ۲-۶۶)

از: قسطا بن لوقا بعلبکی (نزدیک ۳۰۰هـ).
شصت و پنج باب کوتاه است در شناخت کره و دوران فلک و مسیر شمس و قمر و بقیه کواکب و طول و عرض بلاد و آنچه متعلق بدین مباحث می‌باشد، تألیف شده برای اسماعیل بن بلبل.

نک: ملک، ۶/۲۰۷؛ مرعشی، ۲۴/۹۱، ش ۹۲۹۸ رساله ۸.

آغاز: بسمله، قال کل فاضل اعزک الله بمحبته و احبة الفاضل من الناس....

انجام: ... من اجزاء الفلك معدل النهار و عدما بين العلامتين فما بلغ فهو قوس نهار يومک و الله اعلم.

۲. مقالة فی الجمع

بين رأى افلاطون و ارسطوطاليس

(ص ۶۷-۱۲۰)

از: ابونصر محمد بن محمد بن طرخان فارابی (۳۳۹هـ).

مسائل فلسفی را که افلاطون و شاگردش ارسطو در آنها اختلاف دارند، فارابی در این رساله می‌آورد و بین رأی آنها جمع می‌کند. مسایلی که بحث می‌شود: حدوث عالم و اثبات مبدع اول و نفس و عقل و پاداش به خیر و شر و غیر اینها می‌باشد.

آغاز: بسمله، مقالة فی الجمع بين رأى افلاطون و ارسطوطاليس قال الشيخ الزاهد محمد بن... الحمد لواهب العقل و مبدعه و مصور الكل و مخترعه....

انجام: ... ثم تفسير يحيى بن عدى لمقالة الالف الصغرى من كتاب ارسطوطاليس فيما بعد الطبيعيات.
نک: مرعشی، ۱/۳۲۸-۳۲۹، ش ۲۸۶/۱۴.

خط مجموعه: نسخ معاصر به سبک نسخ کهن.
از جعلیات جاعلات تهران است، از همان پایان مجموعه چنین برمی‌آید کاتب نسخه اصلی احمد بن عبدالواحد بن ابوالبرکات صیرفی در ربیع الآخر ۴۵۰هـ، بوده اگر در نقل هم جعلی صورت نگرفته باشد!
عناوین رساله اول قرمز.
جلد: چرم قهوه‌ای ساده.
۸/۱۷×۵/۲۸ سم. ۱۲۰ ص. ۲۰ س.

(ثبت ۲۰۷۴۵۵)

۱۶۲۹۱

اسرارنامه

(شعر - فارسی)

از: محمد بن محمد بن حسن بلخی بدری (ق ۷هـ).
گریده‌ای است از غزلیات مولانا جلال الدین بلخی (۶۷۲هـ) که با این عنوان تدوین شده است.

آغاز: بسمله،

دوش در اعلاى اعظم خيمه والا زدم

وز مقام قاب قوسين دم ز ما اوحى زدم

انجام:

خمش باش و دو عالم را بگفت آر

کز اول گفت بى گفتار بوديم

خط: نسخ معاصر به سبک نسخ کهن. کار جعالان

معاصر تهرانی است، نسخه را جاعل منسوب به

کتابت درویش علی بن شاه محمد هروی در سال

۶۹۶ هـ کرده.

عناوین را قرمز درشت آورده و کنار بعضی از

حروف را به صورت تزئینی قرمز کرده تا به گمان

خود کار را قدیمی جلوه دهد، در ساخت کاغذ

کهنه مخصوصاً ناشیانه عمل کرده است!

جلد: چرم قهوه‌ای ضربی ترنج دار.

۱۹×۲۸/۵ سم. ۲۲۲ ص. ۲۰ س.

(ثبت ۲۰۷۴۵۶)

۱۶۲۹۲

گلستان

(ادب - فارسی)

از: شیخ مصلح الدین بن عبدالله سعدی شیرازی

(۵۹۱ هـ).

آغاز: بسمله، منت خدای را عزوجل که طاعتش

موجب قربتست ...

انجام افتاده: ... و صاحب مسجد امیری بود عادل

نیک سیرت نخواستی که دل آزرده گردد.

خط: نسخ معاصر به سبک نسخ کهن، خط و

اوراق و جلد همگی جعلی است و کار

سودجویان سوداگر.

جلد: دورو، رو پارچه‌ای گلدان، عطف چرم

قهوه‌ای، لبه‌ها تیماج قهوه‌ای گره دار، درون

تیماج قهوه‌ای روشن، عرض جلد نسبت به

عرض اوراق بیشتر از حد معمول است.

۲۰×۲۸/۲ سم. ۱۰۲ ص. ۱۸ س.

(ثبت ۲۰۷۴۵۷)

۱۶۲۹۳

ناز و نیاز

(شعر - فارسی)

از: میرزا محمد طاهر بن حسین منشی وقایع نگار

قزوینی، متخلص به وحید (۱۱۱۲ هـ).

مثنوی ای است در بحر هزج، در حدود دو هزار و

دویست بیت، از وحید قزوینی، منشی شاه عباس دوم

صفوی (۱۰۵۲-۱۰۷۷ هـ)، در ذکر ماجرای شاهزاده

«نیاز» و عشق بازی‌های او با «ناز».

نسخه‌ای از آن در انجمن آثار (نشریه، ۵/۷) و

نسخه‌ای از کلیات دیوان وحید در همین کتابخانه

(مجلس ۲/۴۳۶) موجود است که شامل همه آثار

منظوم و مثنویات اوست.

از آثار دیگر او: منشآت، عباس نامه، در علم

حساب، گلزار عباسی، عاشق و معشوق، خلد برین و...

است.

نک: ذریعه، ۲۱۰/۱۵.

آغاز افتاده: ...

همین خواهیم که سازی سرفرازش

نمایی از غلامان نیازش

انجام افتاده:

کواکب آسمان را بست آیین

فروزان گشت مشعلهای زرین

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.

اشعار دو ستونی، نسخه چرکین، چند عنوان از

عناوین قرمز.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده.

۵×۱۳×۲۱ سم. ۲۷۲ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۴۵۸)

۱۶۲۹۴

سراج المنیر

(اخلاق - فارسی)

از: قاضی محمد شریف بن شمس الدین کاشف شیرازی (۱۰۶۰ هـ).

در بیست «لمعه» و در هر لمعه، مبحثی اخلاقی:

لمعه اول در شرایط ادب؛

لمعه دوم در حیا؛

لمعه سوم در فواید حلم؛

لمعه چهارم در مناقب عدل...

لمعه دهم در محاسن شجاعت...

لمعه پانزدهم در ذل طمع...

لمعه بیستم در ملامت حسد.

نک: مجلس، ش ۵۷۷؛ ملی، ۲/۲۱۷، ش ۷۱۰ ف؛

ملک، ۸۳/۷.

آغاز: بسمله، ستایش کریمی را که حلیه خلقش

زیوربست زبینه و رشته محبتش گهریست ارزنده....

انجام افتاده: ... و رابطه قرابت نه لباسیست که بعف

شایدش غضب نمود که گفته‌اند: بیت:

داغیست غم عشق که بر خود نتوان بست

با سوز.....

خط: نستعلیق ممتاز، عبارات عربی نسخ معرب.

تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۱ هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف، نسخه متن و حاشیه

شده با جدول فاصل به مشکی و شنگرف.

جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ساده، عطف چرم

قهوه‌ای.

۱۹×۱۱ سم. ۱۲۲ ص. ۱۴ س.

(ثبت ۲۰۷۴۵۹)

۱۶۲۹۵

مجموعه

۱. کنوز المعزمین

(علوم غریبه - فارسی)

(ص ۲-۲۵)

منسوب به: شیخ رئیس حسین بن عبدالله بن سینا (۴۲۸ هـ).

رساله‌ای است مختصر در طلسمات و نیرنجات و تفسیر و امثال آن، که به درخواست گروهی، در چند فصل و دیباچه نگاشته شده است.

این رساله در ۱۳۳۱ هـ ش توسط استاد جلال‌الدین همایی به چاپ رسیده است.

نک: مجلس، ۲۴/۳۰۱ و ۳۱/۹ و ۱۵۹؛ سنا، ۲/

۱۱؛ دانشگاه، ۲۶۱۶/۱۲۵ و ۱۴۷/۱۷؛ گنج بخش، ۴/

۲۳۴۷؛ کشف الظنون، ۲/۱۵۲۰؛ ذریعه، ۱۸/۱۴۷.

آغاز: بسمله، حمد و سپاس مر خدای را که آفریدگار

جهانست پدید آورنده زمین و زمانست....

انجام: ... ان الله لا یصلح عمل المفسدین صدق الله

العظیم.

۲. نوریه

(ریاضی - فارسی)

(ص ۲۶-۱۱۱)

از: اوحد بن محمد بن جمال اوحدی دقایی حسینی

بلیانی، مشهور به عبدالله اولیا (۹۰۰ هـ).

رساله‌ای است مختصر در علم حساب در یک

مقدمه و چند باب:

باب اول: در وضع الواح فرد در فرد، در دو «اسلوب»

و هر اسلوب در چند «نهج» و «ضابطه»؛

باب دوم: در ترقیم مربعات زوج الزوج، در دو

«مسلك» و هر مسلك در چند «طور» و «رابطه»؛

باب سوم: در ترسیم اصناع زوج الفرد در دو

«مسبل» و هر مسبل در چند «نوع» و «نسق»؛

و در خاتمه چند «فصل» مستقل آمده است.

آغاز: بسمله، و به الاستعانة و منه التوفیق، اعداد

حمد بی نهایت که ارقامش باقلام و اوهام در صفحه

سطح سموات و ارضین ننگند....

انجام: ... نورانی نگاشته کلک تمثیل می‌گردد باین

صورت [جدول] و الله اعلم و احکم، تمت.

- ۳. [رساله در علم حروف] (علوم غریبه - فارسی)**
(ص ۹۴-۱۰۴ حاشیه)
از:؟
رساله‌ای است بسیار مختصر در خاصیت حروف و کاربرد آن در علوم غریبه.
آغاز: بسمله، حمد و ثنا خداوند با عظمت و کبریا راست که حروف را ظروف اسرار کنوز رموز انوار و گنجینه... اما بعد این بنده ایست از علم حروف....
انجام: ...خدای تعالی او را همه رایهای صواب نماید و از شر جن و انس در امان خدای تعالی باشد و ختم برین کرده شد.
- ۴. رساله در باب جفر جامع**
(علوم غریبه - فارسی)
(ص ۱۱۱-۱۱۵)
از:؟
آغاز: پیرایه دوم در باز نمودن کیفیت وضع جفر مبارک وجه....
انجام: ...بعمل اسقاط نیز توسل باید جست و الله هو العلی الحمید برحمتک یا ارحم الراحمین.
- ۵. مدخل شمسی**
(نجوم منظوم - فارسی)
(ص ۱۱۶-۱۹۸)
از:؟
رساله‌ای است منظوم در قالب مثنوی در قواعد نجوم و دانش تقویم و اختیارات و هیئت و احکام سال و غیره سروده شده تا برای کودکان و نوآموزان مکتبی سهل آموز باشد. در چهار فصل:
فصل اول در هیئت،
فصل دوم در دانش تقویم،
فصل سوم در احکام نجوم،
فصل چهارم در اختیارات.
در فهرست مشترک (۳۱۶/۱) با عنوان «هیئت
- منظوم» ناشناخته معرفی شده است.
آغاز:
حمد بی حد پادشاهی را که هست
پیش قدرش پایه افلاک پست
خالق اصل وجود و جسم و جان
رازق وحش و طیور و انس و جان
انجام:
کردم اینجا فصل رابع را تمام
بر همین شد ختم مدخل و السلام
خط مجموعه: نستعلیق. کاتب: مسعود بن محمود
بن حسن مشهور به عیاری. تاریخ کتابت: شب
پنجشنبه ۲۳ صفر ۸۷۳ هـ (پایان نوریه ص
۱۱۱)، کتاب آخر (مدخل شمسی) به خط
نستعلیق ریزتر توسط کاتب دیگر نوشته شده و
اوراق آن نازکتر است. به نظر می‌رسد متفاوت از
مجموعه سابق بوده که با هم صحافی شده‌اند،
جداول مجموعه شنگرف و مشکى، عناوین
شنگرف.
جلد: تیماج قهوه‌ای، عطف تیماج قهوه‌ای کم
رنگ تر.
۱۸×۱۰/۵ سم. ۱۹۸ ص. ۲۱ س.
(ثبت ۲۰۷۴۶۰)
- ۱۶۲۹۶**
تشریح الادراک فی شرح (نجوم - عربی)
تشریح الافلاک
از: سید عبدالله فخری‌زاده موصلی (پس از سال
۱۱۸۲ هـ).
شرحی است مزجی بر تشریح الافلاک شیخ بهایی
(۱۰۳۰ هـ).
تألیف این شرح سال ۱۱۸۲ هـ پایان یافته است.
آغاز: بسمله، و بعد فان افقر العبید و احوجهم...

آغاز: بسمله، قال الشيخ الامام العالم الاوحد... هذه اوراق تشتمل على قصيدة والدى...
انجام: ... و فى نحو امفتاك (?) بالوجد المديد جيد. خط مجموعه: نسخ، به شیره کوفی به خطوط مختلف با کاغذهای گوناگون، ظاهراً در یک زمان هم نوشته نشده‌اند. باید مربوط به قبل از ق ۱۰ هـ باشد.
جلد: تیماج قهوه‌ای طرح دار فرسوده و چروکیده، طبله دار.
۲۰/۵ × ۲۴/۵ (طبله ۱۷ سم). ۹۲ ص. ۱۴ س.
(ثبت ۲۰۷۴۶۲)

۱۶۲۹۸

[تفسیر القرآن الکریم] (تفسیر - عربی)

از:؟

تفسیری بسیار مختصر و توضیحی بدون تصریح به نام مفسران و صاحبان اقوال.
از سوره مریم شروع می‌شود و تا اواسط سوره نمل ادامه می‌یابد.
آغاز: بسمله، اللهم صل على محمد و على آل محمد و سلم رب مننت علينا بالبداية فامنن علينا بالانتها و... سوره مریم علیها السلام مکیه و الا سجدها فمدنیة...
انجام افتاده: ... و بفتحها ای بل تبعث الیه و انظر الى الهک الذى ظلت اصله.
خط: نسخ کهن مایل به کوفی. تاریخ کتابت: احتمالاً حوالی ق ۸ هـ.
آیات شنگرف.
جلد: تیماج تریاکى ضربی گره دار رطوبت دیده و لب برگشته، طبله دار.
۱۹ × ۲۶ (طبله ۱۱/۲ سم). ۱۴۶ ص. ۲۳ س.
(ثبت ۲۰۷۴۶۳)

يقول و السماء ذات البروج و الارض ام الفجاج و المروج...
انجام: ... یخرج منه خط الی مرکز فهو خط سمت القبلة و الله اعلم.
خط: نسخ. کاتب: محمد بن شیخ عبدالرحمن سویدی شافعی. تاریخ کتابت: شعبان ۱۱۸۳ هـ از روی نسخه مؤلف.
سه برگ آغاز الحاقی است، جداول شنگرف، بر فراز متن در صفحات اول شنگرف سپس مشکی.
جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی گره دار طبله دار.
۱۷ × ۲۵ (طبله ۸ سم). ۹۲ ص. ۲۵-۲۸ س.
(ثبت ۲۰۷۴۶۱) (← تصویر)

۱۶۲۹۷

مجموعه

۱. شجرة الشریعة

(تصوف - عربی)

(ص ۲-۱۴)

از: سید مصطفی قادری.

مختصری است در ادعیه و اوراد و اذکار فرقه قادریه عبدالقادر جیلانی که در بغداد نوشته شده است و مؤلف گویا از نوادگان عبدالقادر است.
آغاز: بسمله، الحمد لله الذى رفع غشاوة الغمة عن بصائر اهل الوداد...
انجام: ... اخبارهم بحرمة سيدنا و شفيعنا محمد صلى الله عليه و سلم و الحمد لله رب العالمين أمين.

۲. شرح الالفية

(نحو - عربی)

(ص ۱۶-۹۱)

از: ابو عبدالله محمد بن جمال الدين ابى عبدالله محمد بن مالك طائى (ق ۷ هـ).
شرحی است بر الفیه ابن مالک که توسط پسرش نوشته شده است.

۱۶۲۹۹

مجموعه

اوراق مجموعه پراکنده شده و بهم ریخته است.

۱. آداب المتعلم

(اخلاق - عربی)

(آغاز: ص ۵)

از: شیخ امام محمد بن فقیه ابراهیم ورکلی، معروف به فقیه.

آغاز: بسمله، و یسر و لا تعسر بعونک کتاب ادم المتعلم تألیف... الحمد لله الذی انزل علی عبده الكتاب... .

۲. تخمیس قصیده البردة

(شعر - عربی)

(آغاز: ص ۱۲۳)

از:؟

آغاز:

ما بال قلبک لا ینفک ذا ألم
مذ بان اهل الحمی و البان و العلم**۳. التوسل باصحاب الوسایل**

(اعتقادات - عربی)

(آغاز: ص ۴۲)

از: شیخ اویس بن محمد قادری.

آغاز: هذه التوسل باصحاب الوسایل ... و قال ايضاً
رضی الله عنه الله الله الہ الخلق یا الله.

ضمن آن که صفحات رسایل فوق الذکر غالباً به هم ریخته و تا آخر کتاب تقریباً پراکنده و در هم شده‌اند، اوراق متفرقه‌ای در لابه لای آنها به چشم می‌خورد که هر کدام قسمتی از یک اثر مجزاست که هویت و مقدار آن معلوم نیست. از آن جمله است:

— اشعار عرفانی به ترتیب قافیه، به عربی

(ص ۱۰-۱۷)

— قسمتی از یک قصیده عربی به قافیه «اء» (ص

۳۲-۳۳)

— شعری در مدح نبی (ص ۹۲)

— ادامه قصیده فوق الذکر (ص ۱۵۴-۱۶۱)

— قسمتی از قصیده دیگر با قافیه «اط» و غیره (ص ۱۶۲-۱۷۳)

— اشعاری دیگر (ص ۱۹۰-۱۹۳)

— دعا (ص ۲۲۸-۲۳۲)

خط مجموعه: نسخ مایل به کوفی. کاتب: شیخ

علی مهدی نور (ص ۹۲). تاریخ کتابت: احتمالاً

از ق ۷هـ. عناوین و بعضی اشعار شنگرف.

جلد: تیماج زرشکی ضربی معرق ترنج و

سرترنج.

۱۹/۲ × ۲۵/۳ سم. ۲۳۲ ص. ۱۶ س.

(ثبت ۲۰۷۴۶۴) (← تصویر)

۱۶۳۰۰

مجموعه**۱. تحفة الوزراء**

(پند و اندرز - فارسی)

(ص ۱-۱۴)

از:؟

در دیباچه آن، عنوان تحفة الوزراء بدان داده شده و در بعضی نسخه‌های آن تحفة الملوک آمده است (نک: ادبیات، ش ۱۵۵ و ۲۱۶).

در ۴۰ باب و هر بابی چهار بند یا نصیحت که از کتابهای پیشینیان گزیده شده است.

این رساله در نسخه ش ۲۵۹۶ دانشگاه تهران، نصایح حسن صباح و تحفة انوار خوانده شده است؛ و در نسخه دانشگاه ادینبورگ (ش ۹۴) از عبداللہ محمد انصاری هروی دانسته شده است.

نک: دانش، ۶۵۶؛ دانشگاه، ۱۲/۲۸۷۹؛ ادبیات، ۳/

۸۹.

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و الصلوة... اما

بعد این رساله مشتمل است بر آنکه حکما از کتب قدما

اختیار کرده‌اند....

انجام: ... خدای تعالی ایوب را بواسطه صبر خلعت
نعم العبد پوشانید.

۲. حل التناقض

(ص ۱۵-۱۶)

از: میر سیّد شریف گرگانی (۸۱۶هـ).

نک: مجلس، ۳۴۷/۸، ش ۱۸۰۵.

از آخر، تنها دو صفحه از این رساله را دارد.

آغاز افتاده: ... بجمیع القرآن دفعة واحدة و اما
بالنسبة الى الله ليس كذلك ...

انجام: ... القائمة بذات الله تعالى ازلًا و ابدًا.

۳. [رساله در حکمت]

(ص ۱۷-۲۸)

از:؟

چندین سؤال و جواب است در مباحث واجب
الوجود و اثبات توحید و حقیقت برزخ و عالم مثال و
قیامت و امثال آن.

آغاز افتاده: ... فی نفسه و هم لا يعرفون الا ما كان
من نحوهم فوصف لهم

انجام افتاده: ... ما كان كذلك لا يكون عين ذات الله
عزوجل نعم يجوز ان.

۴. المطالب المهمة

فی علم الحکمة

(ص ۳۰-۷۵)

از:؟

در شش فصل و هر فصل در چند «مبحث»:

الفصل الاول: فی المنطق

الفصل الثاني: فی احکام ممکن الوجود

الفصل الثالث: ...

الفصل الرابع: فی احکام الواجب الوجود

الفصل الخامس: فی الاعراض

الفصل السادس: فی الجواهر المتحيره.
آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمين و صلى الله
على محمد و آله و صحبه اجمعين فهذا الكتاب اوردت
فيه المهم من مطالب الحکمة ...

انجام: ... نفوس الحيوانات العجم لا يعدم و ان لها
اعواضاً بعد الموت و نقلت من كتاب اللمعة فی العلم و
العمل لابن کمونة، تم.
چند صفحه از آغاز فصل ثانی افتاده است.

۵. رسالة القضاء والقدر

(ص ۷۶-۹۹)

از: کمال الدین عبدالرزاق بن احمد بن ابی الغنائم
کاشانی (۷۳۰هـ).

نک: سپهسالار، ۴۰۶/۵، ش ۶۵۵۶.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذى احاط علمه بالاشياء و
جملة... و بعد فقد سألتى من عزت على مراتبه ...
انجام: ... التكليف فى الكل واحد مع تباعه درجاتهم
فى الذكاء ...

چند صفحه از آخر افتاده است.

خط مجموعه: نستعلیق. تاریخ کتابت: سال
۱۲۴۷هـ.

در پایان مهر بیضوی «حبیب الله» مشهود است،
عناوین تا برگ ۱۵ شنگرف و بقیه صورتی.

در پایان یادداشتی است مربوط به علم باری
تعالی.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده.

۹/۵ × ۱۷/۵ سم. ۱۰۰ ص. ۱۹ س.

(ثبت ۲۰۷۴۶۵)

۱۶۳۰۱

سؤال و جواب

(فقه - فارسی)

از: سیّد محمدباقر بن محمدنقی، حجة الاسلام
شفتی اصفهانی (۱۲۶۱هـ).

- رساله‌ای است در احکام دینی با طرح سؤال و جواب که از مبحث «تقلید» تا «صوم» را داراست و گویا یکی از شاگردان شفقتی آنها را تدوین کرده و از وی پرسیده است.
- نک: آغاز نامه، ۸۳۷/۳؛ مرعشی، ۲۶۳/۱۶، ش ۶۲۹۱؛ همان چاپی ۷۰۰۰.
- آغاز: بسمله، هرگاه شخصی تقلید مجتهدی را از مجتهدین زاد الله امثالهم نماید، در حال حیوة آن مجتهد...
انجام: ... حدثها باقیاً و لم یخبر أن تستبیح شیئاً مما یشرط فیه، تم.
- خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.
عناوین و بر فراز رؤوس مطالب صورتی.
جلد: تیماج تریاکی ترنج و سر ترنج و گره دار عطف و لبه‌ها با چرم قهوه‌ای مرمت شده.
کاغذ: ضخیم تیره.
۱۷×۲۲ سم. ۱۲۰ ص. ۱۹ س.
(ثبت ۲۰۷۴۶۶)
- ۱۶۳۰۲
مجموعه
متفرقات شامل:
۱. اذکار یومیه به ترکی
(ص ۱)
۲. فی بیان قواعد قرائت به ترکی
(ص ۱-۳)
۳. دعای دفع بلا به ترکی
(ص ۴-۵)
۴. جفر جامع من الاسرار الاعظم به ترکی
(ص ۶-۱۰)
۵. هذه رموزات اسماء الكتب المنقولة عنها
فی الطريقة المحمدية
(ص ۱۱-۱۲)
۶. اسامی کتب علم الباه
(ص ۱۳)
۷. اسامی کتب صرف و نحو و منطق و غیره
(ص ۱۴-۱۶)
۸. اسامی کتب علم الوضع و غیره
(ص ۱۸-۱۹)
۹. اشعاری در وصف قلم و دوات
و شمشیر و شمع
(ص ۲۰)
- خط: نستعلیق و نسخ. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲هـ.
نسخه رطوبت دیده است.
جلد: تیماج مشکی ساده.
۱۷×۲۳ سم. ۲۰ ص.
(ثبت ۲۰۷۴۶۷)
- ۱۶۳۰۳
دیوان ملک
(شعر - فارسی)
از: میرزا محمد ملک قمی دکنی (۱۰۲۴هـ).
قسمتی از غزلیات ملک قمی است به ترتیب حروف قافیه که از قافیه «ت» تا «نون» را دارد و تخلص «ملک» در همه غزلیات دیده می‌شود. او از شاعران ایرانی ساکن دکن بود که در شورش دکن در سال ۱۰۲۴هـ کشته شد. وی معاصر امین احمد رازی بوده و وی از او یاد می‌کند. در آتشکده آذر (ص ۲۴۱) نیز یادی از او شده است.

- نک: ملک، ۸/ ۲۲۹؛ ذریعه، ۹/ ۱۰۹۹؛ سپهسالار، ۲/ ۶۸۳؛ منزوی، ۲۵۴۴ و ۱۸۵۵.
 آغاز افتاده: ...
 در عشق مباحات کم از دردسری نیست
 از نسبت این شیوه ننال همتری نیست
 انجام افتاده:
 گرت گذار بدریای آرزو افتد
 زیارت دل آسودگان ساحل کن
 کاتب: نستعلیق.
 تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۳ هـ.
 نسخه رطوبت دیده.
 دو ستونی یا یک ستون چلیپا در کناره دو صفحه.
 جلد: گالینگور مشکی ساده.
 ۱۳ × ۲۰ سم. ۶۴ ص. ۱۶ س.
 (ثبت ۲۰۷۴۶۸)
- نک: ۱۶۳۰۴
[منتخب نسخه جات حکمای ماضی]
 (طب - فارسی)
 از:؟
 مجموعه نسخه‌ها و تجویزات درمانی پزشکی است
 که از کتب مختلف حکما و اطبای پیشین انتخاب و
 تدوین شده است.
 آغاز: از نسخه جات انتخاب شده حکمای ماضی
 مسوده شد بجهت نقصان گوشت لته جو بریان گشنیز
 بریان ...
 انجام: ... مایل بزردی می‌شود. انشاء الله بسیار خوب
 خواهد شد.
 خط: نستعلیق.
 تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۳ هـ.
 جلد: چرم مشکی ساده.
 ۱۶ × ۲۱ سم. ۵۴ ص. ۱۱ س.
 (ثبت ۲۰۷۴۶۹)
- نک: ۱۶۳۰۵
[فرهنگ لغات طبی]
 (طب - فارسی)
 از:؟
 فرهنگ اصطلاحات و لغات طبی است به ترتیب
 حروف تهجی و هر حرف در یک «باب».
 آغاز افتاده: ... اذا البعید عربیست و آن نوعی از
 عصر الراعی است بفارسی کسته خوانند اعراب اذان گفته
 نشد مکرر و عید معلوم ...
 انجام: ... نیمه بفارسی سنبل دارو گویند یا مفتوح و
 نون و میم مفتوح و بهای ده و الله اعلم بالصواب.
 خط: نستعلیق نازیبا. تاریخ کتابت: احتمالاً از
 ق ۱۱ هـ.
 در حواشی نسخه‌های طبی کتابت شده از جمله
 جهت خون رفتن از دماغ، علاج بواسیر، عناوین
 و مدخلها شنگرف.
 جلد: گالینگور مشکی ساده.
 ۱۵/۲ × ۲۳ سم. ۴۲ ص. ۱۷ س.
 (ثبت ۲۰۷۴۷۰)
- نک: ۱۶۳۰۶
جواهر الکلمات
 (فقه - عربی)
فی صیغ العقود و الايقاعات
 از: شیخ مفلح بن حسن صیمری (ق ۹ هـ).
 در یک مقدمه و دو باب:
 مقدمه: در سبب تقسیم احکام به چهار قسم (عقود،
 ایقاعات، عبادات و معاملات)؛
 باب اول: در عقود شامل یک مقدمه و نوزده کتاب؛
 باب دوم: ایقاعات (دارای یک مقدمه و ده کتاب).
 نک: مجلس، ۲۴/ ۲۴۳؛ عکسی مرکز احیاء، ۳/ ۶۰؛
 مرعشی، ۱/ ۱۵۲.
 آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد يقول العبد الفقیر... قد
 التمس منی بعض الاخوان الاعزة علی الکرام لدی ان
 اجمع له صیغ العقود و الايقاعات ...

- انجام افتاده: ... و لزمت الكفارة مع المخالفة و
يفصل متعلق اليمين مذکور فی الكتب المحلولة.
خط: نسخ. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۱ هـ.
عناوین و بر فراز متن شنگرف، کاغذها از شیرازه
رها شده و احتیاج به صحافی دارد.
جلد: تیماج مشکى ضربی گره دار معرق با نشان
ترنج و سر ترنج کوچک.
۱۷×۲۵/۵ سم. ۱۴۶ ص. ۱۳ س.
(ثبت ۲۰۷۴۷۱)
- ۱۶۳۰۷
جنگ
۱. گزیده ابیاتی پراکنده
(ص ۱-۱۰)
از: حافظ و سعدی و دیگران.
۲. مجموعه منشآت از ق ۱۳ هـ
(ص ۱۳-۱۴۶)
مؤلف:؟
حاوی چند نامه در باب مشرف و مستوفی و
داروغه و دیگر مناصب دولتی، با چند سیاهه اموال و
سیاق اقلام و مخارج و غیره. در آخر آن آمده است:
«تمام شد دستور العمل از بیاض بهته صاحب مهران بهته
امر سنگه...» که معلوم است که در هند تألیف و کتابت
شده است.
۳. تضمین غزل حافظ
(ص ۱۴۹-۱۵۲)
از: رای بالکش شاه جهان آبادی.
آغاز:
الا یا ایها الساقی بده جام از می باقی
که خواهم سربسر نوشم محبت می زند جوشم
۴. بحر طویل
(ص ۱۵۲-۱۵۳)
از: خان محمد
آغاز: سحرم در دلم آمد که کنم بحر طویلی که
نخست از صفت حمد خدایی
۵. دستور العمل
(ص ۱۵۴-۱۵۶)
از: جعفر بیگ زتلی.
آغاز:
هر سرکه باشد سر بن آن سر مگو بردار به
هر دل که باشد مهر بن آن دل نشد بیمار به
۶. بحر طویل
(ص ۱۵۷-۱۵۸)
از:؟
آغاز: فریاد که فریاد رسیدیم طپیدیم ندیدیم درین
بادیه
۷. قسمت نامه
(ص ۱۵۸-۱۶۰)
از: امیر خسرو دهلوی
آغاز:
جانم از من آفت و فتنه و غوغا از آن تو
خوش نیست در برادری اینها از آن تو
۸. قسمت نامه
(ص ۱۶۰-۱۶۱)
از: ملا نویبان.
آغاز:
آن باده‌ای که تند تلخ و اسب از آن من
وان سنگ سبز و بوره از آن تو

۹. اشعاری از ضمیری و وصفی و خسرو
(ص ۱۶۱-۱۶۴)
۱۰. یک نسخه پزشکی
(ص ۱۶۵)
۱۱. منظومه به زبان اردو
(ص ۱۶۶-۲۱۱)
آغاز:
اول حمد واجب هی کر تارکون
دو عالم کی وارب خریدارکون
۱۲. منظومه دیگر به اردو در ذکر نام گلها
(ص ۲۱۳-۲۱۵)
۱۳. فالنامه منظوم
(ص ۲۱۶-۲۲۷)
منسوب به: نخشی بن خالد زنگی
فالنامه است که جهت هارون الرشید سروده است.
آغاز: بسمله، بدانکه این قالیست که نخشی بن
خالد زنگی جهت هارون رشید بر سبیل اختصار...
این فال تو اصل دوست کامی
با دولت و بخت کامرانی
۱۴. نسخه پزشکی
(ص ۲۲۸)
۱۵. اشعاری متفرقه به اردو
(ص ۲۳۰-۲۶۰)
۱۶. چند نصیحت و اندرز
(ص ۲۶۰-۲۶۵)
- خط: نستعلیق هندی.
تاریخ کتابت: ۲۴ ذی الحجه سال ۱۱۵۲ هـ
(۱۰۸ ر).
بعضی عناوین شنگرف.
نسخه رطوبت دیده است.
در پشت برگ ۷۳ محل کتابت نسخه را نوشته در
مقام قلعه بهادر لک عرف بیدکالوی (?).
جدول روی برگ ۷۴ نیز تألیف سید علی رضا
ساکن قصبه بورنه سکار سرهند است.
جلد: چرم مشکی ضربی ترنج دار.
۱۳/۵ × ۲۲ سم. ۲۶۸ ص. ۱۷ س.
(ثبت ۲۰۷۴۷۲)
- ۱۶۳۰۸
فرسنامه
(فرسنامه - فارسی)
از: ؟
رساله‌ای است مختصر در شرح بیماری‌های اندام
مختلف اسب و درمان هر یک و در آخر به ذکر تعاویذ و
اورادی که در درمان اسب مناسب است، می‌پردازد.
رساله بدون فصل‌بندی و عناوین است.
آغاز افتاده: ... فایق گویند بلند باید که اگر آنجا بلند
باشد تمام گردن بلند خواهد بود و گردن هر چه بلندتر
است بهتر است ...
انجام افتاده: ... این دعا را بنویسد و بر گردن اسب
بیند که محفوظ است دعا اینست بسمله اعوذ و اعیذ دابة
فلان بن فلان... فی کل یوم اثنین نعمتین منک.
خط: نستعلیق و گاهی نسخ. تاریخ کتابت: ق
۱۳ هـ.
نسخه چرکین.
جلد: گالینگور مشکی ساده.
۱۰/۵ × ۱۵/۸ سم. ۱۱۰ ص. ۱۲ س.
(ثبت ۲۰۷۴۷۳)

- مجموعه
۱. نصاب الصبیان (لغت منظوم - فارسی)
 (ص ۱-۱۶۷)
 از: ابونصر مسعود بن ابوبکر بن حسین ادیبی فراهی (۵۶۴۰هـ).
 آغاز افتاده: ... که چون صبیانرا پیش از تعلم لغت
 عرب رغبت می‌افتد باشعار فارسی چه خوش آمدن شعر
 مرطبه‌های موزونرا عزیزست
 انجام:
 ناس و انس و اناس آدمیان
 پدر و مادر آدم و حوا
- ۲. شرح نصاب الصبیان** (لغت - فارسی)
 (ص ۱-۱۶۷ حاشیه)
 از:؟
 شرحی است در حواشی و میان سطور و ابیات متن
 که بر نصاب الصبیان فراهی نگاشته شده است.
 آغاز: بدانکه آدمی از اول عمر تا آخر عمر هر روز
 حالی دارد مادام که در شکم است او را جنین گویند و چون
 متولد شود
 انجام: ... و حوا بفتح حاء مهمله و تشدید واو و مد
 نام مادر نوع بشر است.
- ۳. نصاب مثلث** (لغت منظوم - فارسی)
 = مثلثات منظوم
 (ص ۱۷۰-۲۱۹)
 از: بدیع (ق ۱۰هـ).
 در این منظومه نونیه، الفاظی که در حرکات به سه
 گونه می‌توان خواند، با معانی هر یک از آنها به نظم
 کشیده شده است.
 نک: مرعشی، ۱۸/۶۷ ش ۲/۶۸۷۲؛ مرکز احیاء،
 ۱۹۶/۱.
- آغاز:
 از پس حمد خداوند زمین و آسمان
 در لغت نظمی بیان سازم برای کودکان
 انجام:
 حسام الدین شاعر هست ماهر
 زهی قادر سخن الله اکبر
 خط: نسخ نیکوی درشت و توضیحات زیرنویس
 آن نستعلیق، کتاب دوم نسخ نیکو ریزتر. کاتب:
 محمد محسن بن مولانا عبدالصمد. تاریخ کتابت:
 چهارشنبه ۱۲ جمادی الثانی سال ۱۲۴۶هـ.
 یادگار علی اسماعیلی در پایان نسخه نقش بسته
 است که اظهار درد خویش را به دیوار کرده
 است!
 جلد: گالینگور مشکی ساده.
 ۱۱/۲ × ۱۶/۵ سم. ۲۲۲ گ. ۶ و ۱۱ س.
 (ثبت ۲۰۷۴۷۴)
- ۱۶۳۱۰
شرح العوامل المائة (نحو - فارسی)
 از:؟
 شرحی است مزجی بر کتاب العوامل المائة
 عبدالقاهر جرجانی با عبارت «قوله» در چند «فصل».
 این کتاب تحمیدیه و دیباچه ندارد و مؤلف نامی از خود
 نبرده است.
 آغاز: بسمله، اسم در لغت نامست و در اصطلاح
 نحاة کلمه ایست که دلالت کند بر معنی
 انجام: ... و مقال دوم چنانکه گویی مات الناس حتی
 الانبیاء و مثال سیم چنانکه گویی قدم الحاج حتی المشاة.
 خط: نسخ نیکو، عبارات عربی معرب. کاتب:
 محمدجعفر ولد غضنفر خرم آبادی. تاریخ
 کتابت: دوشنبه ۲۹ ذی الحجه ۱۰۹۱هـ.
 بر فراز متن شنگرف، در آغا تملکی با سجع مهر
 «المتوکل علی الله عبده محمد قاسم» ثبت شد.

جلد: چرم مشکی ساده.

۱۳/۵ × ۲۰/۷ سم. ۱۶۰ ص. ۱۳ س.

(ثبت ۲۰۷۴۷۵)

آغاز افتاده: ... بالموضع الذی یكون فیہ المنی لانه
لو تنشف بذلك الموضع... باب ۸ بول الخشاف...
خط: نستعلیق مایل به تعلیق. کاتب: احتمالاً از
ق ۱۱ هـ.

عناوین و رموز و نشانی‌ها شنگرف.

دارای حاشیه‌نویسی و تصحیحات.

جلد: گالینگور مشکی ساده.

کاغذ: نخودی یا حناعی.

۲۰/۵ × ۲۶ سم. ۶۸۸ ص. ۲۱ س.

(ثبت ۲۰۷۴۷۷)

۱۶۳۱۱

[مجالس منبری]

(مواعظ - فارسی)

از:؟! (۱۳۵۹ هـ).

در مکارم و ذمائم اخلاقی با استناد به احادیث و آیات، و ذکر برخی وقایع و روایات مناسب هر مقال و در آن.

از کتابهایی چون مفاتیح الجنان و باقیات الصالحات

شیخ عباس قمی نقل قول کرده است.

آغاز: بسمله، الحمد لله و الصلوة علی نبیه محمد
المشتق اسمه من اسمه المحمود... چنین گوید این فقیر
بی بضاعت و متمسک با حدیث اهل بیت رسالت...

انجام: ... این سنت و طریقه در مدینه جاریست در
عزا و عروسی و من خواندم.

خط: نستعلیق، ظاهراً به خط مؤلف.

بسیار فشرده نگاشته شده است و حاشیه

صفحات نیز غالباً جای نانوخته ندارد.

جلد: مقوایی با روکش کاغذی، عطف تیماج

قهوه‌ای.

۱۱/۷ × ۱۷/۲ سم. ۶۴۸ ص. ۴۱ س.

(ثبت ۲۰۷۴۷۶)

۱۶۳۱۳

سیف الامة و برهان الملة (اعتقادات - فارسی)

از: ملا احمد بن محمد مهدی ابی ذر نراقی (۱۲۴۴ هـ).
یکی از کشیشان مسیحی به نام «هنری مارتین» با
استفاده از قول «فیلیپ» نامی که او نیز از پادریان فرنگ
بوده، بر ضد اسلام مطالبی نوشته که برخی از علما از
جمله نراقی در جواب آنها مطالبی نوشته‌اند که این کتاب
یکی از آنها است.

مباحث آن در سه باب است:

باب اول در تقدیم فوایدی چند از قبیل بیان مطلب
که دانستن آنها لازم است.

باب دوم در اثبات نبوت خاتم الانبیاء و برگزیدگی
او بر سایر پیامبران.

باب سوم در رد عقاید هنری مارتین نصرانی و دفع
شبهات او.

این کتاب به امر عباس میرزای قاجار نوشته شده و
هم بدو و فتحعلیشاه قاجار تقدیم شده و در ۱۷ صفر
۱۲۳۳ هـ به پایان رسیده است و در تهران به سال
۱۲۶۷ هـ چاپ سنگی شده است.

نک: دانشگاه، ۳/۵۸۳؛ مجلس، ۱۳/۱۸۷۹، ش
۳۸۴۴.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی من علی عباده بارسال

۱۶۳۱۲

الاستبصار

(حدیث - عربی)

فیما اختلف من الاخبار

از: شیخ الطائفة محمد بن حسن طوسی (۴۶۰ هـ).

از اواخر باب ۷ تا آخر را داراست و صفحاتی از
باب ترتیب کتاب و ذکر اسانید آن افتاده است.

نک: مجلس، ۱۱/۱۱ و ۲۸/۲۰۱-۲۰۳ و ۱۶/

۹۳-۹۱.

السفراء المقربین... اما بعد چنین گوید خادم شرع پیغمبر و چاکر ائمه اثنی عشر...

انجام: ... و ترجمه آنها در آنچه ذکر کردیم معلوم می‌شود و الله الهادی الی طریق الصواب و الیه المرجع و المآب.

خط: نستعلیق. کاتب: رمضان المبارک ۱۲۳۷ هـ.

عناوین و نشانی و بر فراز رؤوس مطالب شنگرف.

در ابتدا و انتهای کتاب مهر تملک به سجع «یا امام موسی کاظم (۱۲۳۸)» حک شده است.

جلد: روغنی با تیماج قهوه‌ای تریاکی فرسوده و نقش نشان ترنج و سر ترنج و لبه‌ها آسیب دیده است. عطف چرم مشکی ساده.

۱۸/۵ × ۲۷/۸ سم. ۳۴۸ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۴۷۸)

۱۶۳۱۴

من لایحضره الفقیه

(حدیث - عربی)

از: شیخ صدوق، محمد بن علی بن بابویه قمی (۳۸۱ هـ).

نک: مرعشی، ۱/۱۴۴ ش ۱۲۲؛ مجلس، ۱۱/۶۳۸، ش ۳۰۸۳.

آغاز: بسملة اللهم انی احمدک و اشکرک و اومن بک و اتوکل علیک و اقر بذنبی الیک... قال الشیخ السعید الفقیه... اما بعد فانی لما ساقنی القضاء...

انجام (ناتمام): ... و بترک حرامها مخافة عقابه و روی محمد بن سنان عن عبدالله بن مسکان عن ابی عبدالله الصادق.

خط: نسخ عالی، گاهی معرب. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲ هـ.

عناوین اصلی مشکی درشت و بقیه شنگرف، صفحات مجدول به زرنگار و شنگرف صفحه آغازین دارای سرلوح زیبا، تصحیح شده و

نسخه بدل دارد.

چند برگ پایانی نانوشته.

جلد: تیماج دورو، رو مشکی ضربی، درون قهوه‌ای ساده.

۱۹ × ۲۸/۵ سم. ۲۵ س. ۶۴۰ ص.

(ثبت ۲۰۷۴۷۹)

۱۶۳۱۵

مجموعه

۱. دُرّ شهوار

(لغت منظوم - فارسی)

(ص ۵-۴۲)

از:؟

به تقلید از ابونصر فراهی، رساله‌ای منظوم در بحر هزج در لغت فراهم آورده و چنان که خود در آخر رساله گوید آن را در ۲۵۹ بیت، به سال ۱۲۵۶ هـ به پایان برده است.

مثال‌ها و شواهدی از شعرای مختلف در حواشی با ذکر نام گویندگان، برای لغات مختلف ثبت شده است.

آغاز:

ثنای بیحد و بیعد خدا را

که موجود از عدم کرده است ما را

انجام:

شده تعداد ابیاتش دریم

زطالع گوش کن نه بیش نه کم

۲. نصاب مثلث

(لغت منظوم - فارسی)

= مثلثات منظوم

(ص ۴۳-۵۴)

از: بدیعی (ق ۱۰ هـ).

نک: در ش ۳/۱۶۳۰۹ همین جلد گذشت.

آغاز:

از پس حمد خداوند زمین و آسمان

در لغت نظمی کنم مانده آب روان

انجام:

هست در وادی عصیان ز آب تشنه مغفرت
ساز سیرابش الهی در میان انس و جان

۳. علم السیاق (دفترداری - فارسی) (ص ۵۵-۹۸)

از: شمس تبریزی (؟)

رساله‌ای است مختصر در آموزش فن سیاق و
دفترداری از شخصی به نام شمس تبریزی (؟) که معلوم
نشد.

آغاز: بسمله، اول دفتر بنام صانع دانا، آوارچه‌نویس
دارالعیار معانی حقیقت نگار ثنائی پادشاهی است که میزان
بردار محاسبه خودش را صاحب توجیه ...

انجام: ... هریک صیغها را موافق حروف تهجی
هریک را علیحده جابجا نویسند تا تمام شود، الحمد لله
که این مختصر را مختتم نمودیم.

۴. [مکتوبات و متفرقات]:

الف. دیباجه بیاض نواب شاهزاده امامقلی میرزا (ص ۹۹-۱۰۳)

از: امامقلی میرزا فرزند ملک قاسم میرزا، والی
آذربایجان (ق ۱۴هـ).

آغاز: حبذا این بیاض دلارا که تذرو رنگین پر و
بالیست از جلد نگارین شهپر پر نقش و نگار گشوده ...
انجام: ... انتخاب دیوان ایجاد نقش مجموعه خلود و
دوام باد بالنون و الصاد.

ب. دیباجه عروسی (نکاح‌نامه) شاهزاده رضاقلی میرزا (ص ۱۰۳-۱۱۴)

از:؟

نثری است مسجع و زیبا که گویا توسط یکی از

شاگردان یا دوستان رضاقلی میرزا فرزند کوچک ملک
قاسم میرزا والی آذربایجان، که لقب طریقتی مجنون
علیشاه داشت و از شاگردان مجذوبعلیشاه میرکبیر آقای
مراغی بود، نگاشته شده است. از رضاقلی میرزا دو
مثنوی نورالانوار و مرآت العاشقین به یادگار مانده است.
آغاز: گلگونه حمدی که عذار عذرای در قرابه
نیکوترین وجهی گلگون نماید و غازه شکری که رخسار
عروس صفحه را ...

انجام: ... نکاح مرتبط و در سمط عقد دوام منخرط
ساخت فلان بالقابه فلان را.

ج. وقف نامه کتب (ص ۱۱۴-۱۲۴)

نمونه‌ای است از وقف‌نامه‌نویسی به سبک مصنوع و
مشمول بر اسامی انواع کتابها.
آغاز: فراید طریقه حمد و سپاس و طرایف فریده
شکر بیقیاس که نتیجه الاصداف عز و بها ...

د. مکتوب به مشار الیه (احتمالاً رضاقلی میرزا) (ص ۱۲۴-۱۳۴)

آغاز: اقبال پناها زبده الوزراء العظاما مخدوما دستورا
امید که بدکاری کارکنان عالم بالاخطاب ...

ه. گزارش غرق شدن شاه سلطان حسین در دریا در بازگشت از جنگ با روسیه (ص ۱۳۴-۱۳۸)

آغاز: درعهد دولت روزافزون و سلطنت ابد مقرون
اعلیحضرت پادشاه ...

و. شرحی که در حاشیه مکتوب نوشته شده (ص ۱۳۸-۱۴۱)

- آغاز: حال تحریر مفاوضه بوستان افروز که مرقوم کلک شیرین بیان شده بود....
- یا. عریضه‌ای که در مبادی (نامه‌ها - فارسی) حال در تهنیت تسخیر اصفهان به خدمت اعلی نوشته شده (ص ۱۵۱-۱۵۲)
- ز. نامه ملا محمدباقر (نامه‌ها - فارسی) مدرس اصفهانی، وقتی که بغداد در محاصره بود، به علمای بغداد نوشته (ص ۱۴۱-۱۴۳)
- آغاز: راقم نمیکه و اقل خلیفه محمدباقر استرآبادی مدرس در دارالسلطنه اصفهان بعد از تبلیغ ادعیه....
- ح. نامه شاهزاده (نامه‌ها - فارسی) تیمورخان ولد نصرالله میرزا گورکانی که به محمدشاه پادشاه هندوستان نوشته است (ص ۱۴۳-۱۴۴)
- آغاز: بعضی عرض اقدس می‌رساند که الله الحمد که علاقه ارتباط و پیوند جنسیت که روز ازل باقتضای عنایت شامله....
- ید. نامه‌ای به امیر معصوم خان برادر میرعلم خان خراسانی که لیمو فرستاده بود، نوشته شده (ص ۱۵۴-۱۵۵)
- یه. رقعهای که به میرزا طوفان شاعر نوشته شده (ص ۱۵۵-۱۵۶)
- ط. رقعهای که به میرزا محمد امین حکیم باشی نوشته شده (ص ۱۴۴-۱۴۸)
- آغاز: بعد از مدتی که ساقی دوران جام را بگردش آورده بر باده گساران....
- یو. جواب مکتوبی که به احمد پاشای وزیر بغداد نوشته شده (ص ۱۵۶-۱۷۸)
- یز. نامه‌ای به محمدحسین خان در باب مقدمه ابدالی نوشته شده (ص ۱۷۸-۱۸۰)
- ی. نامه درخواست حمایت (نامه‌ها - فارسی) از طرف میرزا محمد سعید استرآبادی از عصاران (ص ۱۴۸-۱۵۱)
- آغاز: پیوسته مصباح هدایت و فضل و سید سراج منیر افاضت و ارشاد مفید در مشکوٰۃ....
- یح. جواب عریضه ملا محمد هزارجریبی (ص ۱۸۰-۱۸۱)

- بط. در باب تأدیب امیر محراب بیک وزیر**
نوشته شده
 (ص ۱۸۱-۱۸۲)
- ک. به وزیر اعظم خواندگار روم میرزا**
مهدیخان در باب فرستادن ساعت و
اشرفی نوشته شده
 (ص ۱۸۲-۱۸۴)
- کا. چند نامه متفرقه**
 (ص ۱۸۵-۲۷۸)
- کب. چند نامه ترکی**
 (ص ۲۷۸-۳۱۹)
- کج. چند نامه بدون عنوان**
 (ص ۳۲۱-۳۵۱)
- خط: نستعلیق. کاتب: عبدالمجید بن یوسف بن**
مجید آهی. تاریخ کتابت: دوشنبه محرم سال
۱۲۶۰هـ (ص ۴۴)، سه شنبه ۱۸ محرم همان سال
(ص ۵۴)، ۲۴ رجب (ص ۳۱۹).
 در ابتدای نسخه یادداشتهای متنوعی ثبت شده
 از جمله:
 نسخه برش شیخ الاسلام در تاریخ شعبان
 ۱۲۸۱هـ،
 تفصیل کتابهایی که کاتب در ۸ شوال ۱۲۷۵هـ در
 خانه موجود داشته،
 دعای مجرب جهت آisstنی و نسخه حب سرفه.
 جلد: تیماج کرم قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج و
 گره دار، بدرقه کاغذ طرح دار.
 ۱۷/۵ × ۲۱/۸ سم. ۳۵۲ ص. ۱۴ س.
 (ثبت ۲۰۷۴۸۰)
- ۱۶۳۱۶**
مجموعه
۱. صراط المستقیم (عرفان - فارسی)
 (ص ۱-۵۳۷)
- از: حسین بن عالم بن ابی الحسن حسینی غوری،
 امیر حسینی هروی (بعد از ۷۲۹هـ).
 در سیر و سلوک عرفانی به نثر، در چهار قسم و هر
 قسم در چند «فصل».
 نک: فهرستواره، ۶۲۶/۷؛ منزوی، ۱۲۶۸/۲؛ ذریعه،
 ۱۰۰/۹؛ کشف الظنون، ۱۰۷۷/۲.
 آغاز: بسمله، الحمد لله فالق الحب و النوی و خالق
 الحب و النوی... چنین گوید صاحب این کلمات و مؤلف
 این منشآت...
 انجام: ... دوازدهم هر کجا که باشد این ضعیف را یاد
 آرد و الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی محمد
 و آله... کثیراً.
- ۲. زاد المسافرین** (عرفان منظوم - فارسی)
 (ص ۵۴۰-۶۳۰)
- از: حسین بن عالم بن ابی الحسن حسینی غوری،
 امیر حسینی هروی (بعد از ۷۲۹هـ).
 مثنوی است در مدح باری تعالی و توحید و سلوک
 و مراتب آن.
 در هشت مقاله:
 ۱. در تنزیه و تقدیس حق عز اسمه؛
 ۲. در فضیلت شرف انسان و غفلت او؛
 ۳. در بیان طریقت و کیفیت سلوک؛
 ۴. در صفت سالکان؛
 ۵. در بیان عشق و مراتب آن؛
 ۶. در معرفت نفس و اوصاف او؛
 ۷. در معرفت دین و بیان تحقیق؛
 ۸. در پیروی مرید و شرایط صحبت.

۱۶۳۱۷

گزیده مثنوی معنوی (عرفان منظوم - فارسی)

اصل کتاب از: جلال الدین محمد بن بهاء الدین
محمد بلخی رومی (۵۶۷۲هـ).

انتخاب از:؟

گزیده‌ای است از ابیات مثنوی معنوی به صورت
موضوع‌بندی با ذکر سطر و صفحه نسخه‌ای که از آن
انتخاب شده است.

خط: شکسته نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۴هـ.

شیرازه گسیخته و باید صحافی شود، قطع
بیاضی.

جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، نرم.

کاغذ: آبی.

۱۲×۲۱/۵ سم. ۱۴۲ ص. ۱۸ س.

(ثبت ۲۰۷۴۸۲)

۱۶۳۱۸

مجموعه بیاض**۱. درر البحور و** (ادب منظوم - عربی)**قلائد النحور فی امتداح الملک المنصور**

(ص ۲-۲۷۴)

از: صفی الدین عبدالعزیز بن سراپا حلّی (۷۵۰هـ یا
۷۵۲هـ).

بیست و نه قصیده زیباست به ترتیب الفبایی و هر
بیت با همان حرفی که به انجام رسیده، آغاز می‌شود و
در مدح ملک منصور، غازی بن قرا ارسلان بن ارتق،
حاکم «ماردین» (د: ۷۱۲هـ) سروده شده و شاعر در چند
جا اشاره به نام ممدوح نموده است.

نک: مرعشی، ۳۱/۵۰۶-۵۰۸، ش ۲۲/۱۲۴۷۷؛
ملی، ۱۳/۲۵۹-۲۶۱ ش ۲۷۸۲ع؛ دائرة المعارف، ۱/
۱۰۳.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی اطلع نجوم المعانی
المضیة فی آفاق...

نک: عکسی مرکز احیاء، ۱۶/۴؛ نوریخس، ۲۹/۱؛
سپهسالار، ۵/۸۱؛ مرعشی، ۲۲۴/۹.

آغاز: بسمله،

ای برتر از آن همه گفتند

آنها که پدید یا نهفتند

انجام:

زین گنج که رایگان گشادم

دارد به دعای خیر یادم

۳. کنز الرموز

(عرفان منظوم - فارسی)

(ص ۶۳۲-۶۹۲)

از: حسین بن عالم بن ابی الحسن حسینی غوری،
امیرحسینی هروی (بعد از ۷۲۹هـ).

مثنوی است حدود نهصد بیت در سیر و سلوک و
اسرار پاره‌ای از عبادات اسلامی (نماز و روزه، علم و
عقل، روح، زهد، محبت و...) و موضوعات عرفانی
دیگر.

نک: مرعشی، ۱۵۵/۶؛ عکسی مرکز احیاء، ۲۴/۴؛
مجلس، ۲۳/۱۹۰.

آغاز: بسمله،

باز طبعم را هوای دیگر است

بلبل جان را نوای دیگر است

انجام:

طول و عروضی خواستم این نامه را

مصلحت نامد شکستم خامه را

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ۱۰۶۹هـ.

در آغاز هر سه رساله تصریح شده که «نقل من
خط المصنف»، عناوین و نشانی‌ها شنگرف.

جلد: روغنی دورو، روگل و مرغ و درون بازمینه
زرشکی و گل طلایی درشت، عطف مرمت شده
با چرم مشکی.

۱۶/۳×۹/۳ سم. ۶۹۲ ص. ۱۶ س.

(ثبت ۲۰۷۴۸۱) (← تصویر)

ابت الوصال مخافة الرقبا
و انتك تحت مدارع الظلماء
انجام:
يانع العود واهب العود هامى
الجود حتف الغدا و فتح الولى

از صفحات نواقص الحاقى است.
جلد: چرم قهوه‌ای ضربی ترنج دار.
۱۴/۵ × ۱۸/۵ سم. ۳۷۶ ص. ۱۷ س.
(ثبت ۲۰۷۴۸۴)

۱۶۳۲۰

مجموعه
۱. الزايرجة
(احكام نجوم - عربى)
(ص ۱-۳۰)
از: شمس الدين ابوالعباس محمد (احمد) بن مسعود
بن محمد خزر جى مراکشى سبتى صوفى (۵۶۰۳هـ).
در علم حروف و احكام نجوم و علم اوفاق، در چند
«فصل».

نک: ملک، ۱/۳۵۵، ش ۳۱۹۹.
آغاز: بسمله، و صلى الله على سيدنا محمد وآله...
اما بعد فهذا طريق الزايرجة و كيفية استخراجها المضمون
ما خفى من العلم....
انجام: ... جدول فى معرفة اتيان دولت و الحكومة...
(جدول).

۲. الدر المنظم
فى شرح الاسم الاعظم
(علوم غريبه - عربى)
از:

رساله‌ای است در جفر و رمل و طریق استخراج آن
و در آن به نام امام جعفر صادق (ع) اشاره شده که این غیر
از زايرجه رملیه منسوب به امام صادق (ع) و نیز الدار
المنظم فى السر الاعظم کمال الدين محمد بن طلحة
عدوى (۲۵۲هـ) در علوم غريبه است.
آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمين... الفصل فى
استراد دائرة الاحاطة...
انجام: ... و عشرون باباً و على هذا فقس فى البروج
الاثنى عشر و الله اعلم بالصواب.
خط مجموعه: نسخ. کاتب: عبدالرحمن بن

۲. [اشعار متفرقه]
(شعر - تركى و فارسى)
(ص ۲۷۵ - ۳۶۰)
اشعار تركى از سرورى، و چند شعر فارسى از
مهجور، سنابى، باقر و ديگران.
خط مجموعه: نستعليق، عبارات عربى رساله
اول نسخ. اشعار چلبيا. تاريخ كتابت: از اواخر
ق ۱۳هـ.
جلد: چرم قهوه‌ای ضربی و نشان دار.
۱۱ × ۶/۵ سم. ۳۶۲ ص. ۶ س.
(ثبت ۲۰۷۴۸۳)

۱۶۳۱۹

تحرير الاحكام الشرعية
على مذهب الامامية
(فقه - عربى)
از: علامه حسن بن يوسف بن مطهر حلى (۷۲۶هـ).
از اواسط فصل اول از جلد اول تا آخر مباحث
معاملان را دارد.
آغاز افتاده: ... و يتسع عليهم السور و هل هو
للتحريم قال فى المبسوط نعم و هو قول ابن ادریس و
قال فى النهاية...
انجام: ... قرب الزمه بالعمل من حيث انه يضع للمال
فلا يقر عليه تمت المباحث المتعلقة بالمعاملات و أن
وقت الشروع فى الايقاعات.
خط: نستعليق مايل به نسخ. تاريخ كتابت:
احتمالاً از ق ۱۱هـ.
عناوين شنگرف.
چهار برگ پایانی و چهار برگ آغازین و بعضی

آغاز: بسمله، الحمد لله و كفى و سلام على عباده
الذين اصطفى و بعد فقد سئلت فى رقعة عن ...
انجام: ... و ايانا بوقوع فى المهالك أمين يا الله.

۲. التثيب عند التبييب (فقه منظوم - عربى)
= منظومة فى فتنة المقبور
(ص ۴۹-۶۹)
از: جلال الدين عبدالرحمن بن ابى بكر سيوطى
(۹۱۱هـ).

منظومه‌ای است بر قالب سؤال و جواب در برخی
مسائل فقهی که پیرامون ۱۷۵ بیت می‌باشد.
نک: نشریه، ۶۰۵/۱۱؛ ایضاح، ۲۲۶/۱.
آغاز: بسمله،
الحمد لله على الاسلام
و الشكر لله على الانعام
انجام:

بالحمد لله على مايلهم
ثم على نبیه اسلم
خط مجموعه: نسخ. تاريخ كتابت: ۱۳۴۰هـ.
مكان كتابت: قرية بوكان، از محال مكرى در عهد
حكومت سيف الدين خان حكمران ساوجبلاغ
(۲۳ پ)، همین تاريخ در پایان مجموعه تکرار
شده، در پایان نسخه دو برگ از جواهر الفرائض
مربوط به نسخه‌ای دیگر کتابت سال ۱۳۷۹
الحاق شده است.
جلد: چرم قهوه‌ای روشن ضربی ترنج دار.
۱۴ × ۲۲/۳ سم. ۷۰ ص. ۹ س.
(ثبت ۲۰۷۴۸۶)

۱۶۳۲۲

کاشانه دانش (تاریخ و تذکره - فارسی)
از: میرزا حسین پرتو بیضایی کاشانی پسر علی
محمد ادیب بیضایی آرانى کاشانى (ق ۱۴هـ).

عبدالله. تاريخ كتابت: سه شنبه ۵ جمادى الثانى
سال ۱۲۳۲هـ.
در پایان نسخه چند یادداشت تاریخی ثبت
شده، از جمله ورود خسروخان به کردستان در
سال ۱۲۶۳ و حمله طایفه بایبه در سال ۱۲۶۸ و
نیز شهادت طلاق در سال ۱۳۷۱هـ.
جلد: چرم زرشکی ضربی ترنج دار.
۱۵/۵ × ۲۱ سم. ۱۵۸ ص. ۱۵ س.
(ثبت ۲۰۷۴۸۵)

۱۶۳۲۱

مجموعه
۱. أسئلة وأجوبة (فقه - عربى)
(ص ۱-۴۶)
از: جلال الدين عبدالرحمن بن ابى بكر سيوطى
(۹۱۱هـ).

چندین سؤال و جواب است پیرامون مسائل فقهی.
(نک: ملی، ۱۶۱/۹، سپهسالار، ۱۱۵/۳).
سیوطی، فاضل متبحر ادیب که نزد جماعتی از
شیوخ درس خوانده و در غالب علوم کتاب تصنیف
نموده. مصنفاتش بسیار است و لکن بیشتر آنها اسم
بزرگی دارند. شیخ عباس قمی می‌گوید: «روزی برای
استاد من کتاب ذر المنتور سیوطی را آورده بودند. چون
من اسم او را شنیدم، کثرت مؤلفاتش را تذکر دادم.
استادم گفت: گول اسامی کتب را مخور که غالب آن
چیزی نیست. اگر سیوطی دارالسلام مرا تصنیف کرده
بود، چهل کتاب می‌نمود» (هدیه الاحباب، ص ۱۵۷). از
قول سید علیخان، صاحب انوار الربیع نقل کرده‌اند که
سیوطی از مذهب شافعی به مذهب امامیه منتقل گردیده
و سید علیخان از سیوطی کتابی دیده که در آن رجوع
خود را به مذهب امامیه ذکر نموده و بر خلافت بلافضل
امیر المؤمنین علی^(ع) استدلال کرده است.
نک: تنمة المنتهی، ص ۵۷۴، مشار ۳/ ۷۹۰-۷۹۴.

شرحی است مزجی بر دیباچه کتاب لغت القاموس المحيط فیروزآبادی (۸۱۶هـ) که به سفارش برخی دوستان ترتیب داده و معانی غریب و نکات مشکل آن را توضیح داده است.

نک: رضویه قم، ۱/۴۰؛ ملک، ۷/۴۴۷.

آغاز: بسمله، الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی... و بعد فقد سألتی بعضی الاخوان من اعیان الزمان ان أشرح لهم خطبة القاموس...
انجام: ... و كذلك یکتب بهذه الصورة اذا خفت بقلبها الفأ نحو راس.

خط: نستعلیق مایل به نسخ و شکسته. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۰هـ.

اشعار شنگرف، صفحات مجدول به طلا و مشککی، صفحات متن و حاشیه شده است، صفحات رطوبت دیده.

جلد: تیماج زرشکی ساده.

۱۸/۳ × ۲۴/۵ سم. ۱۸ ص. ۲۷ س.

(ثبت ۲۰۷۴۸۸)

۱۶۳۲۴

[جنگ منبری]

(اخلاق - فارسی)

از: فضلی ق ۱۴هـ (؟)

جنگی است مشتمل بر مباحث اخلاقی که در منبر ایراد می‌شود و صاحب جنگ آن چه خود نیاز داشته یا به مذاق وی خوش آمده، در این مجموعه جمع نموده، بدون ترتیب و اصول خاصی.

خط: نستعلیق شکسته و گاهی نسخ. کتابت:

مؤلف. تاریخ کتابت: ق ۱۴هـ.

جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، روی جلد تیماج.

کاغذ: نقش دار چسبیده شده.

۱۱/۳ × ۱۸ سم. ۶۵۰ ص. سطور مختلف.

(ثبت ۲۰۷۴۸۹)

کتابی است مفصل در دو جلد: جلد اول در تاریخ کاشان؛ و جلد دوم تذکره شعرای کاشان با دیباچه‌ای در سبب تألیف کتاب و خاتمه در شرح حال مؤلف، با استناد به کتب تاریخ و تراجم، به ذکر وقایع، ابنیه، رجال سیاسی و شعرای کاشان پرداخته و در تذکره اشعاری از ایشان آورده است.

آغاز: بسمله، سپاس نامحدود معبودی و دود را سزاست که کاشانه وجود به خشت دانش بنا فرمود و درود نامعدود رسولی محمود را... اما بعد این بنده حسین پرتو....

انجام: ... چهل هزار بیت کتابت نموده‌ام که ذکر تمام آن موجب اطناب است و از اشعار بی مقدار خود ابیات ذیل را در این تذکره بیادگار می‌گذارم.

خط: نستعلیق. کتابت: مؤلف.

پاکنویس ص ۱۶۴ شب ۲۴/۹/۳۰ (۱۳) شمسی

پایان یافته است، نسخه بسیار پاکیزه نوشته شده و جای کافی برای افزودن حواشی گذاشته شده، دارای حواشی و اضافات و تمديدات، عناوین و جدول کشی به قهوه‌ای و مشککی، گاهی عناوین به رنگ‌های دیگر، بعضی از حاشیه‌ها با مداد کتابت شده است. در صفحه ۲ کسی یادداشتی با مداد نوشته و عباس بیضائی در ۲۰/۳/۶۸ ش ۱۳ با مداد به وی پاسخ داده است.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ضربی ترنج و لچکی دار.

۲۱/۵ × ۲۷/۸ سم. ۵۵۰ ص. ۲۴ س.

(ثبت ۲۰۷۴۸۷)

۱۶۳۲۳

شرح دیباجة القاموس

(لغت - عربی)

للفیروزآبادی = شرح خطبة القاموس

از: عیسی بن عبدالرحیم.

۱۶۳۲۵

جمال الصالحین

(حدیث - فارسی)

از: میرزا حسن بن عبدالرزاق لاهیجی (۱۱۲۱ هـ).
احادیثی که در آداب و اخلاق و سنن می‌باشند، در یک مقدمه و دوازده باب و یک خاتمه گرد آورده است؛ بدین ترتیب:

مقدمه: در احادیثی که باعث رغبت به طاعت می‌شود.

باب اول: در فضایل عقل و علم و مکارم و مناهای رذایل (در ۱۴ فصل)

باب دوم: در تنظیف بدن و جامه (در ۱۰ فصل)

باب سوم: در فضایل نماز و دعا و قرآن (در ۱۵ فصل)

باب چهارم: در احکام متعلق به ذکر و دعا (در ۱۰ فصل)

باب پنجم: در آداب احوال از پوشاک و خوراک و جز اینها (در ۱۲ فصل)

باب ششم: در حقوق اموال و رعایت عیال (در ۱۰ فصل)

باب هفتم: در روزه و احکام آن (در ۱۰ فصل)

باب هشتم: در اعمال ماه و سال و روز و هفته (در ۱۲ فصل)

باب نهم: در احکام تزویج (در ۱۲ فصل)

باب دهم: در آداب سفر (در ۱۲ فصل)

باب یازدهم: در حج و عمره و زیارت (در ۱۰ فصل)

باب دوازدهم: در احکام اموات (در ۱۰ فصل)

خاتمه: در نصایح و فواید متفرقه.

تاریخ تألیف این کتاب ۱۰۷۳ هـ می‌باشد و در ذریعه به سهو یا تاریخ فوت او خلط شده است.

نک: مرعشی، ۲۱۳/۳، ش ۱۰۱۷؛ ذریعه، ۱۲۹/۵.

آغاز: بسمله، حمد بیحد و ثنای بیعد کریمی را سزد که در گلستان عالم امکان از رشحات سبح امتنان... اما

بعد چنین گوید احوج عبادالله الی فضل ربه

انجام: ... اولیای ما را بکلمه اعانت کند در آنروز بیحساب به بهشت رود تمت الجمال الصالحین.

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: جمادی الآخر سال ۱۱۷۷ هـ (دو رقم آخر مخدوش شده و دقیقاً معلوم نیست).

عناوین و بر فراز رؤوس مطالب شنگرف. در آغاز سند اقراریه آب مزرعه بیدآباد ثبت شده است.

جلد: چرم مشکی ساده.

۱۴/۲ × ۱۹/۳ سم، ۴۹۴ ص. ۱۸ س.

(ثبت ۲۰۷۴۹۰)

۱۶۳۲۶

[رساله در کیمیا]

(کیمیا - ترکی)

از:؟

در اعمال تصعید و حل و تنقیه و غیره از علم کیمیا و طریق هر یک با تکرار عبارت «نوع دیگر».

در آخر چند صفحه در کیمیا به ترکی آمده که از این کتاب نیست.

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد بیلیمک گرک کیم علم شریف و لطیف علمدر و علم نبیدر اما بو علمک علماسی نا اهلدن ستر....

انجام: ... اجزای عمل اکسیرین عقاب، بلوت زاج مصری... تقدیر دمس...

خط: نسخ. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲ هـ.

عناوین شنگرف، رطوبت اطراف متن تمام صفحات را آسیب جدی رسانده است، صفحات پایانی از ق ۱۳ هـ به خط نستعلیق.

جلد: تیماج تریاکی بدون مقوا چروکیده و کوتاه شده.

۱۱ × ۱۷ سم، ۱۱۶ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۴۹۱)

۱۶۳۲۷

مفتاح النبوة

(اعتقادات - فارسی)

از: کوثر علی‌شاه حاج محمدرضا بن محمد امین همدانی (ق ۱۳هـ).

کتابی است در رد «سر هنری مارتین مسیحی» در یک مقدمه و پنج مفتاح با دیباچه‌ای از میرزا ابوالقاسم قائم مقام فراهانی، مورخ ۱۲۳۲هـ به نام فتحعلی شاه و عباس میرزا نگاشته شده است.

نک: دانشگاه، ۱۳۳۹/۹، ش ۲۵۴۵؛ مشار، ۱۴۷۱. آغاز: بسمله، الحمد لمن يقصر اللسان عن حمده و الصلوة على عبده الرسول... بر ضمیر منیر ارباب یقین پوشیده و پنهان نیست و در کتب اخبار و سیر... انجام: ... و زیاده بر این زیاده است در خانه اگر کس است یک حرف بس است و الا بر سیه دل چه سود خواند واعظ فرود میخ آهنین در سنگ الحمد لله اولاً و آخراً... ظاهراً.

خط: نسخ. تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.

در آغاز نسخه ماده تاریخ تولد منظوم به سال ۱۳۱۴هـ ثبت شده است، نیز تملکی به سال ۱۳۰۹ و ۱۳۲۲.

در روی صفحه ۵ صورت کتاب‌های یکی از علمای تبریز به نام حسن بن آخوند ملاً حسین بن آخوند ملاً محمد رحیم بن آخوند ملاً امام‌ویردی بن آخوند ملاً قاسم بنسی از محال ارونق از توابع دارالسلطنه تبریز در ۱۲ جمادی الاول ۱۳۲۷ ثبت شده به خط خودش.

رؤوس مطالب و عناوین شنگرف، در چند صفحه پایانی نانوشته.

جلد: تیماج دورو، رو یشمی سیر ضربی ترنج و سرترنج و گره دار، اندرون قهوه‌ای ساده.

۱۶/۳ × ۲۷ سم. ۵۳۶ ص. ۲۱ س. (ثبت ۲۰۷۴۹۲)

۱۶۳۲۸

اشارات الاصول

(اصول فقه - عربی)

از: حاج محمد ابراهیم بن محمد حسن کلباسی اصفهانی (۱۲۶۲هـ).

قواعد اصول فقه را به روشی استدلالی و مفصل در دو جلد تنظیم نموده که جلد اول در ادله لفظیه و جلد دوم در ادله عقلیه است. نسخه حاضر جلد دوم آن است.

بسر مؤلف شرحی بر کتاب پدر نگاشته که با عنوان البشارات در همین کتابخانه (۲۹/ ۳۲۰، ش ۷۷۴۰) نسخه‌ای از آن وجود دارد.

نک: ملک، ۴۱/۱؛ فیضیه قم، ۱۴/۱.

آغاز افتاده: ... فقال لا الا ان يكون قد اختلط معه غيره فاما السرقة بعينها فلا اه ان يكون من متاع السلطان....

انجام: ... و ایدی الاحیه عنی منقطعة اعوذ بالله... و التمام فوق التمام لا انقطاع لها الى يوم القيام، و آله الطاهرين ابد الأبدین.

خط: نسخ نیکو.

تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.

جلد: تیماج زرشکی ضربی ترنج و سر ترنج و گره دار، درون روکش ابر و باد.

۱۵ × ۲۱ سم. ۳۲۰ ص. ۱۸ س.

(ثبت ۲۰۷۴۹۳)

۱۶۳۲۹

بدیع التواریخ

(تاریخ - فارسی)

از: میرزا محمود خان فسایی، متخصص به نعمت (۱۳۴۵هـ).

یکصد و هفتاد تاریخ منظوم (ماده تاریخ) است که

۱. تاریخی که در پایان نسخه ثبت شده سال ۱۲۲۶ است که شاید سال تألیف باشد.

گزارش کرده و مخصوصاً به بخش ادله عقلیه و بحثهای اجتهاد و تقلید و موضوع تراجیح اهمیت بیشتری قایل شده است. این کتاب روز دوشنبه دوازدهم ربیع الاول ۱۰۵۹ هـ به پایان رسیده است.

نک: مرکز احیاء، ۱/۳۶۲، ش ۲۶۵.

آغاز: بسمله، الحمد لله علی جزیل الآئه و الشکر علی جمیع نعماته و الصلوة و السلام علی اشرف... و بعد هذه رسالة وحیة وافیه و جملة شافیة...
انجام: ... فی المهمات علی الله و هو حسبی و نعم الوکیل و صلی الله علی محمد و اهل بیته الطاهرین.

۲. الناسخ والمنسوخ (علوم قرآن - عربی)

(ص ۲۱۷-۲۵۲)

از: جمال الدین احمد بن عبدالله ابن متوج بحرانی (ق ۸ هـ).

چون شناخت آیات برای مجتهد ضرورت دارد، مؤلف آن را از تفسیر خود جدا و مستقلاً در این رساله جمع آوری کرده است.

در چند فصل. نخست معنای نسخ و انواع آن بیان شده و سپس ۲۰۱ آیه مورد بحث به ترتیب سوره‌های قرآنی بیان شده است.

نک: مرکز احیاء، ۲/۱۵۴، ش ۵۶۷؛ ذریعه، ۲۴/۹-۱۰؛ عکسی مرعشی، ۱/۳۷۸، ش ۴۲۹.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی لم ینسخ بأیه الا قد اتی بخیر منها او مثلها و الصلاة علی نبیه المصطفی... فان من ادعی التفقه فی الشرعیات...

انجام: ...الناسخ فیها و المنسوخ الخلق و الناس محکمتان و اختلف فی نزولهما و السلام علی من اتبع الهدی.

خط مجموعه: نستعلیق. تاریخ کتابت: سال ۱۳۴۴ (ص ۲۱۵)، اول رمضان ۱۲۴۲ هـ (پایان مجموعه).

در کتاب اول جای عناوین خال مانده.

به مناسبت‌های مختلف در تهران به نظم کشیده شده است با تخلص «نعمت»، پاره‌ای از تواریخ مربوط به پیش از عصر ناظم و بعضی از آنها معاصر وی است.

نک: مرکز احیاء، ۵/۴۰۶، ش ۱۹۷۴؛ مجلس، ۳۲/۲۲۷، ش ۱۳۷۰۱.

آغاز: بسمله، تاریخ قتل فردوس و سادة ناصرالدین شاه...
ناصرالدین شاه کیخسرو خدم

که بدی کمتر غلامش کیقباد

انجام:

پی تاریخ آن نعمت رقم زد

محمد قاسم اینک وه خوش آمد

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۴ هـ.

جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ساده.

۱۴/۵ × ۲۱ سم. ۱۳۴ ص. ۱۲ س.

(ثبت ۲۰۷۴۹۴)

۱۶۳۳۰

مجموعه

۱. الوافیة فی اصول الفقه (اصول فقه - عربی)

(ص ۲-۲۱۵)

از: ملا عبدالله بن محمد بشروی تونی (۱۰۷۱ هـ).
دارای یک مقدمه و شش باب مشتمل بر مقاصد و مباحث و فصول می‌باشد، بدین تفصیل:

المقدمة: فی تحقیق ما ینبغی العلم به قبل الشروع فی المقصود.

الباب الاول: فی الاوامر و النواهی.

الباب الثاني: فی العام و الخاص.

الباب الثالث: فی الادلة الشرعية.

الباب الرابع: فی الادلة العقلية.

الباب الخامس: فی الاجتهاد و التقليد.

الباب السادس: فی التعادل و الترجیح.

وی بحثهای اصول فقه را با اختصار و استدلال

در هشت مقدمه و دو مقصد است که در زمان شاه سلیمان صفوی در لیلة الرغائب سنه ۱۰۸۰ هـ ساخته شده است.

از آثار دیگر مؤلف است: چهار آیین (مرعشی، ۳۳۴/۱۹، ش ۷۵۲۹) و کشف اللثام و الابهام عن کتاب قواعد الاحکام (مرکز مطالعات قم، ۱/۳۲۶) و الزام العار لصاحب الغار (گلیایگانی، ۱/۴۹).

نک: دانشگاه، ۴۶۳/۸؛ ذریعه، ۲۳/۱۴ و ۵۶/۱۸. آغاز: بسمله، سبحان من ثبت وجوده علی صفحات اللیل و النهار و استقر وجوبه فی صحایف القلوب و الابصار... اما بعد فهذه جوده جریده او لؤلؤة...

انجام: ... انه وقع الابتداء بابداع هذا الكتاب لیلة الرغایب من السنة الثمانین بعد الالف و تنجز الفراغ منه لیلة عرفة من السنة المذكورة.

خط: نسخ. تاریخ کتابت: نزدیک عصر مؤلف. برگ پایانی افتاده است، نشانی‌های رؤوس مطالب شنگرف.

جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا نرم، عطف تیماج قهوه‌ای از جنس دیگر. ۱۸×۱۲ سم. ۲۱۲ ص. ۱۸ س.

(ثبت ۲۰۷۴۹۷)

۱۶۳۳۳

مصایب الاحکام

(فقه - عربی)

از: سید محمد مهدی بن مرتضی بحر العلوم نجفی (۱۲۱۲ هـ).

فقه استدلالی است در چند جلد با عناوین «مصباح» و گویا دوره فقهی آن ناتمام مانده. این کتاب المصایب فی الفقه المستنبط علی الوجه الصحیح نیز نامیده می‌شود. این نسخه از «مصباح الصلوة» تا «مصباح الحج» را دارا است.

نک: مرعشی، ۱۷۸/۱۸، ش ۷۰۰۷. آغاز: بسمله، کتاب الصلوة قال الله تعالی و اقبموا

جلد: تیماج زرشکی بدون مقوا ضربی گره دار. ۱۰/۲ × ۱۵/۳ سم. ۲۵۲ ص. ۱۳ س.

(ثبت ۲۰۷۴۹۵)

۱۶۳۳۱

اختیارات ایام

(احکام نجوم - فارسی)

از: علامه محمدباقر بن محمدتقی مجلسی (۱۱۱۰ یا ۱۱۱۱ هـ).

آنچه راجع به سعادت و نحوست ایام می‌باشد، مجلسی در این کتاب از احادیث معتبره ائمه (ع) در سه فصل گرد آورده است و این کتاب غیر از کتاب اختیارات معروف است که به مجلسی نسبت داده شده است.

نک: مرعشی، ۲۱۲/۱، ش ۱۸۷؛ مجلس، ۳۳۱/۸. آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد چنین گوید احقر عبدالله الغنی محمدباقر ابن محمدتقی... که این رساله ایست در بیان آنچه از احادیث...

انجام: ... اسئلک فرجا عاجلا و صبیرا جمیلا و رزقا واسعا و العافیة من جمیع البلاء و الشکر علی العافیة یا ارحم الراحمین.

خط: نستعلیق، عبارات عربی نسخ. تاریخ کتابت: یکشنبه از سال ۱۲۵۹ هـ. در پایان تولدی به سال ۱۲۸۱ و ادویه برای دفع ریح بواسیر و غیره نقل شده است، عناوین صورتی.

جلد: تیماج مشکلی ضربی ساده. ۱۴×۲۱/۵ سم. ۲۲۰ ص. ۱۸ س.

(ثبت ۲۰۷۴۹۶)

۱۶۳۳۲

اثبات الواجب

(فلسفه - عربی)

فی اثبات الواجب

از: بهاءالدین محمد بن حسن اصفهانی مشهور به فاضل هندی (۱۱۳۷ هـ).

در آغاز نسخه حسین بن غلامحسین اسحقى
(اسحاقى) قمى یادداشتى درباره کتاب با
خودکار قرمز نوشته است.
جلد: مقوایی با روکش پارچه‌ای طرح دار،
عطف یشمی فرسوده.
کاغذ: پسته‌ای یا آبی.
۱۳×۲۱/۵ سم. ۱۱۲ ص. ۱۹ س.

(ثبت ۲۰۷۴۹۹)

۱۶۳۳۵

اسرار قاسمی (علوم غریبه - فارسی)

از: ملا کمال الدین حسین بن علی کاشفی بیهقی
(۹۱۰ هـ).

این کتاب به نام میر سید قاسم الانوار، یکی از
درباریان صفویه تألیف شده است.

در پنج مقصد، در علوم: کیمیا، لیمیا، سیمیا، ریمیا و
هیما.

نک: مرعشی، ۱۱۵/۴، ش ۱۳۳۴.

آغاز: بسمله، حضرت قایم العظیبات و عالم الخفیات
له الحمد فی الغدو والعشیات بعون عنایت بی نهایت سید
سادات ...

انجام افتاده: ... در اعمال وسیط و آن چنانست که
حب خروج را هفت روز در... پس از آن بیرون آرد و
خشک کند و در جمجمه آدمی...

خط: نستعلیق هندی. تاریخ کتابت: ق ۱۱۳ هـ یا
قبل تر.

عناوین در بعضی از حواشی شنگرف به دورنگ
(یکی از آنها مایل به قهوه‌ای).

جلد: تیماج مشکی بدون مقوا، عطف تیماج
قهوه‌ای.

۱۳×۲۰/۵ سم. ۱۴۸ ص. ۱۳ س.

(ثبت ۲۰۷۵۰۰)

الصلوة و لاتکونوا من المشرکین و قال عزوجل قد افلح
المؤمنون الذین هم....

انجام: ... الا انه لاخروج عما علیه الاصحاب الحمد
لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً و صلى الله على محمد و
آله و اهل بيته الطيبين الطاهرين و الحمد لله رب
العالمين.

خط: نسخ. کاتب: خليل بن حاجی ابراهیم زاهد
تبریزی (اصلاً نجفی (مسکناً). تاریخ کتابت:
شب پنجم جمادى الآخرة ۱۲۲۸ هـ.

تصحیح شده با حاشیه نویسی اندک، عناوین
شنگرف.

جلد: تیماج زرشکی ترنج و سرترنج و گره دار.
۱۵×۲۱ سم. ۴۶۶ ص. ۲۵ س.

(ثبت ۲۰۷۴۹۸)

۱۶۳۳۴

شرح العوامل المائة (نحو - عربی)

از: ملا محمد کاظم (ق ۱۱۳ هـ).

شرح مختصر و معروفی که بر عوامل شیخ عبدالقاهر
جرجانی (۴۷۱ هـ) توسط ملا محسن قزوینی (ق ۱۱۲ هـ)
نوشته شده بود، این کتاب شرحی است مزجی بر آن
کتاب ملا محسن قزوینی.

نسخه‌ای از این اثر در مرعشی (۲۸/۶۱۲، ش
۱/۱۱۳۷۰) و ملک (۵/۴۰۳) موجود است.

آغاز: بسمله، الحمد لله كما هو اهله و كما ينبغى
لكرم وجهه و عز جلاله و صلوات الله و صلوات ملائکته
على نبينا محمد و آله اما بعد اقول لما كان العوامل ...

انجام: ... هو الاربعة قبل الاخرين و يجوز التقديم
فى البواقى و هى من كان الى بات نحو قائماً كان زيد هذا
آخر ما حرر فى شرح العوامل... الحمد لله.

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: نزدیک عصر
مؤلف.

انجام: ... کل اسم یلیق بجلالة و طبق کماله مما لم یرد به اذن یجوز اطلاقه علیه تعالی الا انه من الاذن و هو جید.

خط: نسخ. کاتب: محمد ابراهیم بن محمد بن فدافنی (؟). تاریخ کتابت: سال ۱۲۴۳ هـ به حسب استدعای عالی جناب آخوند ملاً محمد حسین جنادی الاصل ترشیزی المسکن در قصبه سلطانیه.

عناوین صورتی.

دارای تصحیحات مرمت شده.

جلد: تیماج رو مشکی فرسوده با نشان ترنج و لبه گالینگور، مرمت شده با بی سلیقگی، پشت قهوه‌ای (تریاکای ضربی گره دار فرسوده، عطف تیماج قهوه‌ای روشن تر ساده).

۲۱ × ۳۰ سم. ۴۵۸ ص. ۲۷ س.

(ثبت ۲۰۷۵۰۲)

۱۶۳۳۸

مطالع الانوار فی شرح

شرایع الاسلام

(فقه - عربی)

از: سید محمد باقر بن سید محمد تقی موسوی گیلانی شفتی (۱۲۶۰ هـ).

بخش سوم از کتاب مطالع الانوار است که در شرح شرایع الاسلام محقق حلی (۱۲۷۶ هـ) میباشد.

جلدهای دیگر آن در همین کتابخانه و دیگر کتابخانه‌ها موجود است.

نسخه حاضر از قواطع نماز تا مبحث نماز جمعه است.

نک: مجلس، ۲۰ / ۲۲، ش ۵۷۸۸ و ۷۹ / ۳۳؛ ملی، ۱۵ / ۱۰۷ و ۲۳ / ۸؛ سپهسالار، ۱ / ۴۶۰.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی زین شرایع الدین بمطالع الانوار و یقین و تعهد لنا قواعد الارشاد... فیقول المستغرق... هذا هو المجلد الثالث من مجلدات...

۱۶۳۳۶

شرح الدرّة النجفیة

(فقه - عربی)

از:؟

شرحی است مفصل بر درة نجفیة بحر العلوم (۱۲۱۲ هـ) معروف به الدرّة المنظومه که شامل کتاب طهارة و صلوة تا نماز طواف می باشد.

آغاز: بسمله، کتاب الطهارة الكتاب مصدر کتب یقال کتبه کتبا و کتابا و کتابة ای جمعه...

انجام: ... المخلوق فیهن لتعدیة الولد و تربیته بخلاف الاستحاضة و غیرها فانه لافقة.

خط: نسخ. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.

بر فراز متنی شنگرف، آغاز نسخه دارای چند یادداشت و شعر یکی به تاریخ سال ۱۲۹۱ هـ.

جلد: تیماج دورو قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج و گره دار، درون روکش کاغذی طوسی.

۱۵ × ۲۱ سم. ۳۶۶ ص. ۲۳ س.

(ثبت ۲۰۷۵۰۱)

۱۶۳۳۷

الاصلاح و فیه الفوز و الفلاح

(فقه - عربی)

= اصلاح العمل

از: سید محمد بن علی طباطبایی حائری مجاهد (۱۲۴۲ هـ).

رسالة فتوائیه مؤلف است مشتمل بر یک مقدمه (در اجتهاد و تقلید) و کتب و ابواب و یک خاتمه. کتاب‌های صلاة و طهارة از این اثر مبسوط و باقی ابواب مختصر است که به تصریح خود، آنرا از اثر مفصلش المصاییح برگرفته است.

نک: نشریه، ۳ / ۴۵۵؛ مرعی، ۳۴ / ۷۲۴؛ مجلس، ۲۷ / ۲۷۳، ش ۴۱۰.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی مهذلنا طریق اصلاح العمل و مسلک النجاة و التجافی عن الخطا... اما بعد فیقول العبد المذنب الخاطی... هذا کتاب جمعت فیه...

- انجام: ... فی مباحث الجماعة باعانة الله سبحانه.
خط: نسخ. تاریخ کتابت: چهارشنبه از شعبان
۱۲۳۱ هـ در عصر مؤلف.
بر فراز متن شنگرف، عناوین در حاشیه به
شنگرف و چلیبا.
برگ اول الحاقی.
جلد: تیماج زرشکی ضربی گره دار.
۲۰/۵ × ۲۹/۸ سم. ۳۹۶ ص. ۳۰ س.
(ثبت ۲۰۷۵۰۳)
- ۱۶۳۳۹
مطالع الانوار
فی شرح شرایع الاسلام
از: سید محمدباقر بن سید محمدتقی موسوی
گیلانی شفتی (۱۲۶۰ هـ).
نسخه حاضر جلد دوم از این کتاب است.
نک: شماره پیشین (۱۶۳۳۸).
نک: سپهسالار، ۴۵۹/۱؛ ذریعه، ۳۱۷/۱۳.
آغاز: بسمله، الحمد لله الذی احکم شرایع الدین
بمطالع الانوار... و بعد یقول احوج العباد الی غفران... هذا
هو المجلد الثانی من مجلدات
انجام: ... البدعة و الخدعة و الخیانة و الهادی الی
مسلك الرشاد و الفلاح و الکرامة بحق اکمل بریتک الذی
به ختمت شرافة و الرسالة... و الثناء و التحية.
خط: نستعلیق. کاتب: غره محرم ۱۲۴۷ هـ.
بر فراز متن و عناوین صورتی.
در آغاز مهر کتابفروشی اسلامی اصفهان
(معاصر) ثبت شده است.
جلد: تیماج کرم قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج و
لچکی و گره دار ظریف.
۲۰/۵ × ۳۰ سم. ۵۲۰ ص. ۲۵ س.
(ثبت ۲۰۷۵۰۴)
- ۱۶۳۴۰
مصایح القلوب
(اخلاق - فارسی)
از: ابوسعید حسن بن حسین شیعی سبزواری (ق
هـ).
پنجاه و سه فصل است در اخلاق و آداب اسلامی، با
استفاده از احادیث اهل بیت (ع) و اخبار صحیحه و گفتار
حکما و عرفا و صوفیه و جز اینها.
این کتاب در سال ۱۳۷۵ هـ به وسیله مرکز پژوهشی
میراث مکتوب در تهران به چاپ رسیده است.
نک: مجلس، ۵۴۹/۳۳، ش ۱۴۴۱۴.
آغاز: بسمله، الحمد لله الذی نور حدائق اعیاننا
بازهار عین الیقین و اصبح قلوبنا باسرار علم الیقین....
انجام:
اگر رحمت کنی فضل تو باشد
ندارم هیچ طاعت جز دل ریش
اشهدان لا اله الا الله و اشهدان محمد رسول الله... و آله
اجمعین.
خط: نستعلیق درشت، عبارات عربی نسخ.
کاتب: محمدعلی بن علی محمد کاشانی. تاریخ
کتابت: جمعه سیم ربیع الثانی ۱۲۴۶ هـ. مکان
کتابت: در دارالمؤمنین کاشان. کاتب: محمد باقر
ولد حاجی محمد صادق تاجر تبریزی ساکن
کاشان به سال ۱۲۴۹ هـ در دارالسلطنه تبریز.
در پایان نسخه یادگاری نوشته.
مهر مستطیل «دارد امید شفاعت ز محمدباقر» نیز
در ذیل آن ثبت شده.
عناوین بر فراز عبارات عربی شنگرف.
نسخه چرکین.
جلد: روغنی فرسوده شده و لاک آن ریخته،
ترنج و سرترنج دار عطف و لبه‌ها تیماج کرم
قهوه‌ای.
کاغذ: پسته‌ای ضخیم.

انجام: ... فوجب الا يرجع علیهما الا بقدر ما عزم و
ایضا الاصل.

خط: نسخ مایل به نستعلیق. تاریخ کتابت:
احتمالاً از ق ۱۱ هـ.

عناوین شنگرف، نشانی بلاغ دارد، در برگ
آغازین متفرقات و صفحه‌ای که اشتبهاً صحافی
شده است.

جلد: چرم قهوه‌ای سیر ساده.

۱۹ × ۲۵/۵ سم. ۳۴۴ ص. ۲۲ س.

(ثبت ۲۰۷۵۰۷)

۱۶۳۴۳

مجموعه

(حدیث - عربی)

۱. الاستبصار

فیما اختلف من الاخبار

(ص ۱-۲۷۶ متن)

از: شیخ الطایفه ابی جعفر محمد بن حسن بن علی

طوسی (۴۶۰ هـ).

این نسخه جلد اول آن محسوب می‌شود.

نک: مرعشی، ۱۵۸/۲، ش ۵۵۷؛ مجلس، ۲۴۱/۱۴،

ش ۴۲۲۲.

آغاز افتاده: ... عن عبدالله بن جبلة عن اسحاق بن

عمار عن سماعة بن مهران عن ابی عبدالله علیه السلام ...

انجام افتاده: ... هکذا و رفع یمینه فوق یساره فاذا

غابت من هاهنا ذهب الحمرة...

(حدیث - عربی)

۲. حواشی الاستبصار

(ص ۱-۲۷۶ حاشیه)

از: عبدالعلی بن حسین جزائری (ق ۱۱ هـ).

خط: نسخ نیکو. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق

۱۱ هـ.

نسخه نزد علمای بحرین بوده و تملکاتی بر آن

دارند (۱۲۰ ر) از جمله تملک صالح بن سلم بن

۲۱/۵ × ۳۳ سم. ۲۸۸ ص. ۲۵ س.

(ثبت ۲۰۷۵۰۵)

۱۶۳۴۱

(سند - فارسی)

قبالة نکاح

ناکح: ملا سلیمان بهبهانی (ح ۱۳۲۰ هـ).

در ۱۴ سطر، قبالة نکاح آخوند ملا سلیمان خلف

مشهدی عبدالعلی بهبهانی با بی بی نساء بیگم صبیبة

آخوند ملا حسن بهبهانی، در غرة جمادی الاول سال

۱۲۷۹ هـ مختم به خاتم شریف شیخ مرتضی انصاری

(۱۲۸۱ هـ).

خط: نستعلیق، عبارات عربی نسخ. تاریخ

کتابت: ۱۲۷۹ هـ.

علاوه بر یادداشت شیخ انصاری و مهر مستطیل

وی «لا اله الا الله الملك الحق المبین عبده

مرتضی انصاری» چهار مهر و پنج یادداشت

دیگر نیز بر فراز متنی مشهود است.

۲۵ × ۳۹/۵ سم. ۱ گ. ۱۳ س.

(ثبت ۲۰۷۵۰۶)

۱۶۳۴۲

(فقه - عربی)

الخلافة فی الاحکام

از: شیخ الطایفه محمد بن حسن طوسی (۴۶۰ هـ).

در بیان مسایل فقهی مورد اختلاف بین مذهب اهل

بیت (ع) و بقیة مذاهب اهل سنت و اختیار نظر صحیح با

ذکر دلایل. شیخ طوسی این کتاب را به درخواست

شاگردانش، به ترتیب کتب فقهیه تدوین کرده است.

نسخة حاضر جلد سوم و از کتاب الصداق تا امهات

الاولاد را دارد.

نک: مرعشی، ۳۱/۵۴۲-۵۴۴، ش ۱۲۵۰۱؛ مجلس،

۱۷/۳۳۵، ش ۵۰۳۰؛ ذریعه، ۷/۲۳۳.

آغاز: بسمله، کتاب الصداق مسئله اذا عقد علی مهر

فاسد مثل الخمر

نک: شماره پیشین (۱۶۳۴۳).
ادامه نسخه پیشین با همان مشخصات کلی، در
آغاز تملک عبدالله بهبهانی و مهر او به چشم می خورد.
جلد: چرم مشکی ساده.
۲۳ × ۳۴ سم. ۴۰۲ ص. ۲۷ س.
(ثبت ۲۰۷۵۰۹)

۱۶۳۴۵

مجموعه

مجموعه چند رساله در شیمی و فیزیک و طب
جدید است.
مشمول بر:

۱. رساله در شیمی (شیمی جدید - فارسی)
(ص ۱ - ۹۰)
از:؟

در ساختن و خواص اسیدها و محلول‌های شیمیایی
و تأثیرات هریک در امتزاج با هم و امثال آن.
آغاز افتاده: ... وفر کریستالیز می‌تواند شد و
کریستالهای او مثل تخته‌های سبز رنگ می‌باشند و اگر
آن رقیق را بجوشانند تا خشک بشود....
انجام: ... در آب محلول نموده و خوردن او بجهت
رفع اسهال نافع است.

۲. رساله در امراض جلد (طب - فارسی)
(ص ۹۶ - ۱۷۰)
از:؟

امراض مختلف پوستی رایج را می‌شمارد و برای
هریک علاجی ذکر می‌کند که به شیوه جدید است.
آغاز: بدانکه جلد نیز مانند سایر آلات مبتلا بامراض
کثیر شود....
انجام: ... یا قطعه‌ای از آن جرمش خراب شده آنست
تمام.

طوق و حنیف الله بن احمد بن صالح بن مسلم بن
طوق و سید ناصر بن سید شرف الدین بحرانی،
دارای حواشی فراوان.
صفحات مجدول به سنگرف و مشکی، یادداشت
پایان کتاب الصلاة (۱۱۸ پ) نشان می‌دهد که
نسخه سه بار مقابله شده که یکی از آنها همراه با
تصحیحات و حواشی عبدالعلی جزائری است،
نسخه فرسوده و کاغذها شکننده است، نسخه
مرمت شده و در عین حال احتیاج به بازنگری
دارد، آغاز کتاب الزکاة، دارای سرلوح عادی.
عناوین و نشانی‌ها و برفراز ابتدای اسناد
سنگرف.

جلد: چرم نیلی سیر ضربی ترنج دار.

۲۲/۵ × ۳۴ سم. ۲۷۶ ص. ۲۵ س.

(ثبت ۲۰۷۵۰۸) (← تصویر)

۱۶۳۴۴

مجموعه

۱. الاستبصار (حدیث - عربی)
فیما اختلف من الاخبار
(ص ۱ - ۴۰۲ متن)
از: شیخ الطایفه ابی جعفر محمد بن حسن بن علی
طوسی (۴۶۰ هـ).

این نسخه جلد دوم آن محسوب می‌شود.

نک: شماره پیشین (۱۶۳۴۳).

آغاز افتاده: ... بن محمد بن عمران الاشعری عن
زرعه عن سماعه عن ابی بصیر قال سألته عن صوم ...
انجام افتاده: ... آلاف درهم و لا یجاوز به دية الحر
الحسن بن...

۲. حواشی الاستبصار (حدیث - عربی)
(ص ۱ - ۴۰۲ حاشیه)
از: عبدالعلی بن حسین جزائری (ق ۱۱۱ هـ).

جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ساده فرسوده بدون مقوا.
 ۱۷/۵×۱۷ سم. ۴۴۸ ص. ۱۷-۱۸ س.
 (ثبت ۲۰۷۵۲۰)

۱۶۳۴۶

مجموعه

۱. [مجموعه منتخب از کتب و رسایل کیمیا] (کیمیا - فارسی)
 مدون:؟
 مشتمل بر:

شرح جامع جمیع اقوال حکما و جابر

(ص ۱-۹)
 آغاز افتاده: ... کند در عقب هر نماز پنجگانه صد مرتبه و قسم بدهد بر ارواح طالع

تصریف (من مقالات استاد ابوموسی

جابر بن صوفی)

(ص ۹-۳۲)
 آغاز: بسمله، چنین میفرماید استاد ابوموسی جابر ابن صوفی که تا این کتاب را تصنیف کردم

من مقالات مرحوم میر ابوالقاسم

مسمی بمورخ

(ص ۳۲-۳۶)
 آغاز: بسمله، دستور کبریت مرحوم میر ابوالقاسم مزبور و طریقه آن به این نحو است اول باید آبرای از آتش

ترجمه مکتسب از کلام میر ابوالقاسم

مسمی بمورخ

(ص ۳۷-۵۴)

۳. رساله در علم فیزیک (فیزیک جدید - فارسی)
 (ص ۲۱۹-۳۱۰)
 از:؟

طبایع کل موجودات و اجسام را به دو قسم تقسیم کرده که صاحب نمو و غیر نمو می‌باشند و طبق آن مباحث را ادامه داده است. برخی از فصول آن عبارتند از: کراویتاسیون، هواء، کلوریک، دانسیلته، الکتریسیته، کلونیزم، روشنائی و بیان ابصار، نشر روشنائی، انکسار شعاع، شیشه‌های مقعر و محدب.
 آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین... اما بعد این رساله ایست در علم فیزیک یعنی حکمت طبیعی و علم فیزیک علمی است

انجام: ... یا سوتک میدانند و بنابر این چنان می‌دانند.

۴. رساله در علم شیمی (شیمی جدید - فارسی)
 (ص ۳۲۱-۴۴۱)
 از:؟

برخی از فصول آن عبارتند از: فصل در بیان افینته، آنالیز، تقسیم اجسام مفرده، نومن کلاتور شیمی، اسامی اکسیدها، اسامی اسیدها، کم بوستین و فلام، نفس، خواص آب، اسید سیلیمیک، و غیره.
 آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین... اما بعد این رساله ایست در علم شیمی که شروع در ذکر مطالب آن می‌نمائیم بدانکه طبیعت بما می‌نماید
 انجام: ... سولفات که در بعضی از ولایات در آبهای چشمها یافت می‌شود.

صفحات ۱۷۱-۲۱۸ و ۳۱۱-۳۲۰ خالی است.

خط مجموعه: شکسته نستعلیق (به دو خط متفاوت تا ص ۹۰ به خط قدیم تراز ق ۱۳هـ)، پس از آن از ص ۹۶ (امراض جلد) تا پایان نسخه از ق ۱۴هـ.
 بر فراز رؤوس مطالب مشکی.

- آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین... اما بعد این ترجمه ایست موجز شرح مکتسب را بدانکه اکسیر چیز است....
- من تصانیف حسن زاهد غریب کرمانی (ص ۵۴)
- من کلام هرقل هندی (ص ۵۴)
- من کلام دُر بار امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب^(ع) (ص ۵۴)
- ایضاً از جناب سؤال نمودند در علم کیمیا (ص ۵۴)
- من تصانیف حسن زاهد غریب کرمانی در صفت آلات تقطیر و کیفیت آن (ص ۵۹-۵۵)
- آغاز: بسمله، بدان ارشدک الله که تقطیر بر دو نوع است....
- دستور محمّد عادل اردستانی من کلام میر ابوالقاسم (ص ۶۲-۵۹)
- آغاز: بسمله، حمدله، بدانکه کبریت آتشی است بسته و زیبق آبی است بسته....
- من تصانیف جاماسب حکیم (ص ۶۴-۶۲)
- آغاز: بسمله، چنین گفت جاماسب که تدبیر کن روح را با جسد تا مفید گردد....
- نسخه‌ای از گفتار حاکم بالله (ص ۸۴-۶۴)
- نسخه تدبیر حجر از برکات بن محمّد (ص ۸۷-۸۴)
- نسخه در باب تدبیر حجر از قول شباح یوشع (ص ۸۹-۸۸)
- منتخبات کلام مکتسب موسوم بنه‌ایة الطلب (ص ۹۳-۸۹)
- من قول استادان در تدبیر حجر کبیر (ص ۹۴-۱۰۳)
- ایضاً من قول، استخراج ملح شعر (ص ۹۴)
- من قول ماریة حکیم، تدبیر حجر مجرب (ص ۹۵)
- من قول افراسیاب و ترجمه جابر در تدبیر الحجر (ص ۹۸-۹۵)
- من قول محمّد زکریا در تدبیر الحجر المعظم (ص ۱۰۰-۹۹)
- من قول شهریار بن بهمنیار پارسی در تدبیر الحجر الکریم (ص ۱۰۳-۱۰۰)

ایضاً در مزاجت فرماید (ص ۱۰۳-۱۰۵)	من قول مجرب در تدبیر حجر (ص ۱۱۹-۱۲۰)
من قول محمّد ابی بکر زکریا در تدبیر حجر (ص ۱۰۹-۱۰۵)	من قول حکما در تدبیر حجر (ص ۱۲۰-۱۲۱)
باب فی علم الهی (ص ۱۰۹-۱۱۱)	من قول حکما در تدبیر حجر (ص ۱۲۱-۱۲۲)
من قول شیخ صدرالدین در تدبیر حجر (ص ۱۱۱-۱۱۲)	من قول خالد ولید فی تدبیر الحجر (ص ۱۲۲-۱۲۴)
من قول الحکیم در تدبیر الحجر (ص ۱۱۲-۱۱۳)	باب مجرب در تدبیر حجرات (ص ۱۲۴)
من قول جابر (ص ۱۱۳)	من قول استادان کامل در تدبیر حجر کریم (ص ۱۲۴-۱۲۵)
من قول یحیی بر مکی، تدبیر حجر معظم (ص ۱۱۳-۱۱۵)	من قول ملک طنورس در تدبیر حجر (ص ۱۲۵-۱۲۷)
باب در تدبیر حجر معظم (ص ۱۱۵-۱۱۶)	من قول جلدکی فی تدبیر الحجر الکریم (ص ۱۲۷-۱۲۸)
من قول شیخ بهاء الدین (ص ۱۱۶-۱۱۷)	من قول محمّد زکریا (ص ۱۲۸)
باب من قول اسمعیل طغرائی (ص ۱۱۷-۱۱۸)	من قول استاد کبیر جابر (ص ۱۲۸-۱۲۹)
من قول شیخ عبدالمجید در تدبیر حجر (ص ۱۱۸-۱۱۹)	صفت مقبله حجر مکرم (ص ۱۲۹-۱۳۰)

- من قول جلدکی
(ص ۱۳۰-۱۳۱)
- رسالة خزينة زادالمعاد منسوب به
حكيم مصطفى
(ص ۲۴۱-۲۴۸)
- باب مجرب ديگر در تدبير الحجر
(ص ۱۳۱-۱۳۲)
- از كتاب كنز الاسرار جابر بن حيان
(ص ۲۴۸-۲۵۲)
۲. [رسايل و يادداشت‌هايي (کيميا-فارسی)
در کيميا]
مدون:؟
- از كتاب سر الاسرار جابر بن حيان
(ص ۲۵۲-۲۵۷)
- فايده من كتاب شرح کلمات جابر
(ص ۱۳۳-۱۳۴)
- ايضاً از جابر
(ص ۲۵۷-۲۶۰)
- از خالد بن يزيد
(ص ۱۳۴)
- من الشيخ محمد القمري
(ص ۲۶۰-۲۶۲)
- چند باب در کيميا
(ص ۱۳۵-۱۵۵)
- من قول بليناس حكيم
(ص ۲۶۲-۲۶۵)
- مطلب مفيد از شرح مکتسب
(ص ۱۵۵-۱۵۶)
- رسالة نجاة الاحباب از
حكيم مصطفى
(ص ۲۶۶-۲۹۳)
- من كتاب كشف الاسرار في هتك الاستار
(ص ۱۵۷)
- اسئلة و اجوبة من كتاب جوامع الكلم
شيخ احمد احسائي
(ص ۲۹۴-۳۰۸)
- چند يادداشت در کيميا
(ص ۱۵۷-۱۶۳)
- ايضاً من جوامع الكلم
(ص ۳۰۸-۳۰۹)
- من قول شيخ عبدالمجيد در تدبير حجر
(ص ۱۶۴-۲۱۰)
- من افادات بعضی از اکابر در تدبير حجر
واکسير او
(ص ۳۱۰-۳۱۳)
- شرح لوح الذهب
(ص ۲۱۱-۲۴۱)

خط مجموعه: نسخ. کاتب: رجبعلی بن عبداللّه صراف، حسب خواهش به سرکار میرزارضا. تاریخ کتابت: سه شنبه ۱۱ ذی القعدة ۱۲۷۷هـ. (ص ۱۴۹) دارای حواشی مهم نگاشته شده به نستعلیق ریز یا نسخ، در صفحه ۱۴۷... اصفهانی در سال ۱۳۱۶هـ یادداشتی نوشته که «این کلمات تمام خانه خراب کن است و هیچ کدام از این مطالب را حکماء نفهمیده‌اند و تمام بی فایده است».

جلد: چرم زرشکی سیر.
۱۷/۵ × ۲۲ سم. ۳۴۲ ص. ۱۵ و ۲۲ س.
(ثبت ۲۰۷۵۱۱)

۱۶۳۴۷

مجموعه

۱. سلسبیل = کیمیای منظوم (کیمیا-فارسی)
(ص ۲-۱۸)

از: محمد تقی مظفر علیشاه طریقتی کرمانی
(۱۲۱۵هـ).

نک: نوریخس، ۱/۵۹، ش ۴۸؛ متزوی، ۴/۲۹۱۴.
آغاز: بسمله،

اول دفتر بنام آن ملیک
که بود ملکش مخفی از شریک
انجام:

تا مگردد از تو باید این عمل
خوب او را کی بدانی در عمل

۲. نور الانوار فی علم الاحجار (فارسی)
(ص ۴۱-۱۰۸)

از: محمد تقی مظفر علیشاه طریقتی کرمانی
(۱۲۱۵هـ).

مثنوی است در علم کیمیا در سه «نور»:

۱. در بیان باب اصغر از کیمیا؛

از کتاب تضاعیف اکسیر در بیاض و حمرت
(ص ۳۱۳-۳۱۶)

طریقه منسوبة الی الشیخ المفید
(ص ۳۱۹-۳۱۶)

فائده من کتاب درر الانوار
(ص ۳۱۹-۳۲۰)

منظومه‌ای در کیمیا
(ص ۳۲۱-۳۲۴)

نسخه حاکم باللّه در شمسی (منظوم)
(ص ۳۲۴-۳۲۸)

از کتاب فائده المعیشه ابی بکر فیروزکوهی
(ص ۳۲۸)

در تدبیر حجر اسود
(ص ۳۲۸-۳۳۱)

از پشت کتابی نوشته شد
(ص ۳۳۱-۳۳۲)

چند یادداشت نسخه کیمیا
(ص ۳۳۲-۳۳۵)

رسالة حل طلسم
(ص ۳۳۶-۳۳۸)

الباب الثانی من رسالة الشیخ عبدالمجید
المصری فی معرفة تفصیل الحجر
(ص ۳۳۹-۳۴۰)

۲. بحر الاسرار؛
۳. جزایر.
نک: مزوی، ۱/۶۴۴؛ ذریعه، ۲۴/۳۶۱ و ۹/۶۴۸ و ۱۰۶۱ و ۱۹.
آغاز: بسمله،
اول این دفتر با جزر و مد
نام نامی خداوند احد
انجام:
گر بدست تو بیفتد این کتاب
شرح آن را باز جواز پنج باب
۳. جزایر (کیما-فارسی)
(ص ۱۰۹-۲۷۴)
از: محمد تقی مظفر علیشاه طریقتی کرمانی
(۱۲۱۵هـ).
مثنوی است در علم کیما.
نک: دانشگاه، ۳۰/۹۶۸ و ۱۱/۲۰۵۳؛ نوربخش،
۴۸/۱.
آغاز:
اول دفتر بنام آن کسی
کو چو من آشفته دل دارد بسی ...
انجام افتاده:
پس ثوابش را بروحم هدیه ساز
زانکه بردم رنجهای بس دراز
- د. چند یادداشت متفرقه از نسخه‌های کیمیایی
(ص ۳۶-۴۲)
ه. چند نسخه در تطهیر و مصفا و تبیض نمودن
(ص ۴۷-۵۳)
خط: شکسته نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۴هـ.
نسخه رطوبت دیده و چرکین است.
جلد: تیماج زرشکی ضربی گره دار
۱۲/۲ × ۱۸ سم. ۲۵۴ ص. ۱۴ س.
- ۱۶۳۴۸
البهجة المرضية
(نحو - عربی)
فی شرح الخلاصة الالفية
از: جلال الدین عبدالرحمن بن ابی بکر سیوطی
(۹۱۱هـ).
آغاز: بسمله، قال محمد هو الشیخ الامام ابو عبدالله
جمال الدین محمد....
انجام افتاده: ... جائت بمعناه اذا لم یلف ذوالنطق ای
لم یجده المتکلم للبس منفذ....
خط: نستعلیق درشت. تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.
حواشی بین سطرها و پیرامون نستعلیق.
عناوین و بر فراز متنی شنگرف.
جلد: چرم قهوه‌ای ساده.
۱۵/۳ × ۲۱/۵ سم. ۲۲۰ ص. ۱۱ س.
(ثبت ۲۰۷۵۱۳)

متفرقات:

- ۱۶۳۴۹
کلیات سعدی
(ادب - فارسی)
از: شیخ مصلح الدین بن عبدالله سعدی شیرازی
(۶۹۱هـ).
خط: شکسته نستعلیق ممتاز. متأسفانه کاتب به
نام خود در هیچ جا اشاره نکرده و کتاب را در
طول ۶ سال استتخا کرده، بدین تفصیل:
- الف. چند عمل کیمیایی به نثر
(ص ۱۹-۲۸)
ب. در تدبیر رماد از قول شیخ مغربی
(ص ۳۱-۳۲)
ج. در اکسیر
(ص ۳۳-۳۵)

لکل شیء تبياناً و جعله لتصديق نبوته و تأييد رسالته معجزاً و برهاناً....

انجام: ... سبحان ربك رب العزة عما يصفون و سلام على المرسلين و الحمد لله رب العالمين و الصلوة... المعصومين.

خط: نستعلیق. کاتب: محمد امین بن حاجی محمد استرآبادی. تاریخ کتابت: ۲۸ ربیع الاول ۱۰۳۵ هـ.

نشانی بلاغ دارد و با خطوط مختلف تصحیح شده و حاشیه دارد، بر فراز صفحه عنوان یادداشت تملک علی اکبر همدانی در سال ۱۳۰۸ هـ ثبت شده، در صفحه الحاقی پیش آغاز فهرست مطالب کتاب ثبت شده، تملک محمد رضا بن عبدالله عقیل حسنی کربلایی از سال ۱۱۰۲ در آغاز نسخه ثبت شده، نیز یادداشت تملک ابوالمکارم دبیر الدین علی اکبر بن شیر محمد بن محمد بن محمد طاهر همدانی نجفی و توصیه به فرزندش جمال الدین عبدالصاحب که قدر نسخه را بدانند در سال ۱۳۰۰ هـ.

جلد: تیماج دورو مشکی معرق سوخت ترنج و سرترنج دار، درون زرشکی.

۱۳/۲ × ۲۵/۵ سم. ۴۶۴ ص. ۲۵ س.

(← تصویر) (ثبت ۲۰۷۵۱۵)

۱۶۳۵۱

مفاتیح الشرایع (فقه - عربی)

از: ملا محسن بن مرتضی فیض کاشانی (۱۰۹۱ هـ). مسائل فقهی بر پایه اخبار و مسلک اخباری‌ها، در این کتاب گزارش شده است با اشاره به بعضی از ادله و

۱. در سرلوح آغازین کتاب بوستان، اشتباهاً «گلستان» درج شده است.

جمادی الاول ۱۲۸۳ هـ (پایان مقدمه)، ۲۲

جمادی الاول ۱۲۷۷ هـ (پایان گلستان)، ۱

جمادی الاول ۱۲۸۳ هـ (پایان بوستان)، شعبان

۱۲۷۷ هـ (پایان قصاید)، ذی القعدة ۱۲۷۹ (پایان

طیبات)، ۸ صفر ۱۲۸۲ هـ (پایان مفردات)، ۱۱

محرم الحرام ۱۲۸۳ هـ (پایان کتاب).

دارای هشت سرلوح نفیس و پرکار که هر کدام در طراحی جدید شکل گرفته، دو صفحه آغازین علاوه بر سرلوح بین سطور طلا اندازی شده، سرلوح آغازین گلستان به صورت کتیبه‌نویسی کل صفحه و قرینه آن در صفحه مقابل تذهیب شده با هنرمندی تمام و بین سطور طلا اندازی دندانموشی، رنگ غالب در تذهیب‌ها طلایی و لاجورد است، صفحات چهارستونی مجدول به طلا و لاجورد و مشکی و قرمز و فیروزه‌ای و پسته‌ای، عناوین قرمز.

جلد: تیماج زرشکی طلاکوب نقش دار، اندرون ابر و باد.

۱۶ × ۲۶ سم. ۴۸۶ ص. ۲۰ س.

(ثبت ۲۰۷۵۱۴)

۱۶۳۵۰

کنز العرفان فی فقه القرآن (فقه القرآن - عربی)

از: فاضل مقداد بن عبدالله سیوری حلی (۸۲۶ هـ).

آیات شریفه را به ترتیب کتاب‌های فقهی از طهارت تا دیات آورده و بعد از تفسیر هر آیه، فروع فقهی بسیاری مناسب با نص یا ظاهر آیات بیان می‌کند. کتاب دارای مقدمه‌ای است مشتمل بر سه فایده که در آن کلیات مفیدی مذکور است.

نک: عکسی مرکز احیاء، ۱/ ۱۶۲، ش ۱۴۸؛

مرعشی، ۱/ ۱۰۵، ش ۸۵؛ مجلس، ۲۵/ ۲۳۲، ش

۷۲۳۲؛ ذریعه، ۱۸/ ۱۵۹.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذي انزل على عبده الكتاب

- گفته‌های فقهای مشهور با عناوین «مفتاح-مفتاح» در دو جلد:
 اول: در فن عبادات و سیاسات؛
 دوم: در فن عادات و معاملات و هر یک دارای شش کتاب و یک خاتمه.
 این کتاب را مرحوم فیض پس از کتاب دیگرش معتصم الشیعه که مفصل بوده و ناتمام مانده، تألیف کرده و به سال ۱۰۴۲ هـ به پایان برده است.
 نک: عکسی مرکز احیاء، ۳/ ۴۸۲؛ مجلس، ۳۳/ ۴۶۷.
 آغاز افتاده: ... او الاقتضاء لآراء الماضین مع اختلافهم الشدید و اعتراف اکثرهم بعدم جواز تقلید المیت ...
 انجام: ... و لابد من قید و هو ان یعلم ان لیس له معارض من القرآن أو الحدیث الصحیح و فیه بعد نظر و الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین.
 خط: نستعلیق. کاتب: محبعلی بن محمدحسین شیرازی. تاریخ کتابت: ربیع الثانی ۱۱۶۹ هـ.
 عناوین شنگرف، حاشیه‌نویسی و تصحیحات دارد.
 جلد: تیماج زرشکی ضربی گره دار.
 ۱۱/۵ × ۲۰/۵ سم. ۵۹۶ ص. ۱۷ س.
 (ثبت ۲۰۷۵۱۶)
- ۱۶۳۵۲
الفوائد الملیة فی شرح النفلية (فقه - عربی)
 از: زین الدین بن علی بن احمد عاملی، شهید ثانی (۹۶۶ هـ).
 شرح شهید ثانی است بر نفلیه شهید اول، محمد بن مکی (ق ۱۰ هـ).
 در سال ۹۵۵ هـ به پایان رسانیده است.
 نک: مجلس، ۱۳/ ۷۲۷، ش ۳۷۴۴؛ ذریعه، ۱۶/
- ۳۶۰؛ ملک، ۱/ ۷۱۹؛ ملی، ۱۶/ ۷۹، ش ۳۵۴۱؛ مرعی، ۷/ ۱۱۷.
 آغاز: بسمله، الحمد لله الذی شرع لنا معالم دینه الفرضیة و النفلیة و شرح صدورنا بلمعة من بیان دروس الاحکام التکلیفیة... و بعد فهذه کلمات قليلة...
 انجام: ... و ارجو ان یرزقنی شفاعة النبی و الاوصیاء سلام الله علیهم و ان یحشرنی فی زمرة احبائهم.
 خط: نسخ. کاتب: محمد حسن بن امام وردی نیشابوری. تاریخ کتابت: سه شنبه ۱۰ شوال ۱۰۶۳ هـ.
 بر فراز متن شنگرف، دارای حاشیه‌نویسی بسیار مختصر، در پایان یادداشت امانت و صورت موجودی چند کتاب ثبت شده است.
 جلد: تیماج دورو، رو تریاکی ضربی ترنج و سر ترنج دار، درون زرشکی، عطف تیماج مشکی.
 ۱۲/۵ × ۱۹/۵ سم. ۴۰۰ ص. ۱۵ س.
 (← تصویر) (ثبت ۲۰۷۵۱۷)
- ۱۶۳۵۳
مجموعه
۱. خلاصة الفهرست (رجال - عربی)
 (ص ۲-۷)
 از: شیخ الطائفه محمد بن حسن طوسی (۴۶۰ هـ).
 آغاز: بسمله، قال محمد بن الحسن بن علی الطوسی رحمة الله کنا شرطنا فی اول هذا الکتاب...
 انجام: ... و قد ذکرنا نحن مستوفی فی کتاب فهرست الشیعه و الحمد لله وحده و الصلوة علی سیدنا محمد و آله خیر البریة.
۲. الوجیزة فی الدراية (درايه - عربی)
 (ص ۸-۱۳)
 از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۰ هـ).
 قواعد علم درایه در این کتاب تلخیص شده، و

آغاز: الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى،
اما بعد فهذا كتاب تلخيص ...

انجام: ... ما ذكره الى المشايخ قدس الله ارواحهم و
جزاهم عن الاسلام و اهله خير الجزاء بمحمد و آله
الطيبين الطاهرين المعصومين و الحمد لله رب العالمين.

۵. تاريخ اهل البيت (تاريخ معصومين - عربي)
من آل رسول الله، صلى الله عليه وآله
(ص ۵۱۵-۵۱۷)

از: امام علي بن موسى الرضا(ع).

مختصری است در ولادت، شهادت، کنیه و القاب و
اولاد ائمه معصومین(ع) با استناد به روایات. در حواشی
نیز اسامی ائمه(ع) آمده و کنیه و آبا و اولاد ایشان قید
شده است. این تواریخ از سؤالات نصر بن علی جهضمی
از امام رضا(ع) است.

آغاز: بسمله، اخبرنا الامام الفاضل العلامة محب
الدين ابو عبد الله محمد بن محمود بن الحسن... عن نصر
بن علي الجهضمي قال سألت ابا الحسن علي بن موسى
الرضا عليه السلام عن اعمار الائمة صلوات الله عليهم...

۶. تاريخ مواليد و وفات اهل البيت و أين دفنوا
(تاريخ معصومين - عربي)
(ص ۵۱۹-۵۲۱)

به روایت: ابو محمد عبدالله بن احمد بن احمد بن
خشب(۷۷۶هـ).

تاریخ ولادت و وفات اهل بیت(ع) و مدفن آنها به
روایت ابن خشب از شیوخ خود که یکایک آنها و
تاریخ سماع در مقدمه رساله مذکور آمده است.

آغاز: بسمله، اخبرنا السيد العالم الفقيه صفی الدين
ابو جعفر محمد بن محمد الموسوی فی العشر الاخير من
الصف من سنة ست عشرة و ستمائة...

خط مجموعہ: نسخ. کاتب: ابو الفضائل بن حاجی
حسین یزدی.

مؤلف این قواعد را به جای مقدمه به جهت کتابش حبل
المتین نوشته است.

نک: مرعشی، ۱ / ۳۹، ش ۲۸؛ سنن، ۲ / ۱۲۹، ش
۱۱۳۵.

آغاز: الحمد لله على نعمائه المتواترة و آلائه
المستفیضة المتکاثرة...

انجام: ... و تحقیق معانیها مسلکا یرتضیه الناظرون
بعین البصیره و یحمدہ المتناولون بید غیر قصیره و اسأل
الله التوفیق لاتمامه و الفوز بسعادة اختتامه.

۳. خطبة كتاب نقد الرجال (رجال - عربي)
(ص ۱۴-۱۵)

از: میر مصطفی بن حسین حسینی تفرشی (ق)
(۵۱۱هـ).

اصل کتاب نقد الرجال به خط مؤلف در کتابخانه
مرعشی موجود است. (نک: مرعشی، ۱ / ۳۰۴، ش ۳۴۴)
و این رساله، فقط خطبه آغاز آن را داراست.

آغاز: الحمد لله خالق الليل النهار العالم بخفيات
الضمائر و الاسرار و الصلوة... اما بعد فيقول الفقير
المحتاج...

۴. تلخيص الاقوال في تحقيق احوال الرجال
(رجال - عربي)
(ص ۱۶-۱۷)

از: میرزا محمد بن علی بن ابراهیم حسینی
استرآبادی (۱۰۲۸هـ).

اسماء رجال حدیث شیعه را به ترتیب حروف تهجی
گرد آورده، و این دومین کتابی است که مؤلف در رجال
نوشته و معروف به رجال و سبیط نیز می باشد.

در روز دهم جمادی الثاني ۹۸۸هـ به پایان رسیده
است.

نک: مرعشی، ۱ / ۱۴۴، ش ۱۲۰؛ ذریعه، ۴ / ۴۲۰ و
۷۳ / ۲۵.

(فقه - فارسی)

۲. مصباح الطريق

(ص ۱۱-۱۴۵)

از: ملاحسن بن محمدعلی یزدی (ق ۱۳هـ).

مؤلف، رساله‌ای مفصل به نام اکمال الاصلاح از کتاب استادش، سید محمد مجاهد حائری، اصلاح العمل انتخاب و ترجمه کرده بود؛ ولی چون دارای فروع بسیار بود و برای همگان بی اشکال نبود، به دستور استاد این رساله را از آن کتاب در احکام طهارت و صلاة و زکاة و خمس و صوم انتخاب نمود.

مشمول بر فروع و مسائل ضروری در پنج مقصد، در پنج بخش مذکور.

نک: مرکز احیاء، ۱/ ۷۶۸، ش ۱۹۲؛ ذریعه، ۲۱/ ۱۱۲؛ مجلس، ۳۲/ ۸۳، ش ۱۳۵۷۱.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی اوضح لنا طریق العمل بنصب الاعمال و الدلائل و اظهر سبل
انجام: ... بجهت آنکه خواب رود آن خواب نیز ضرر ندارد.

(دعا - فارسی و عربی)

۳. دعای امّ الصبیان**و شرح آن**

(ص ۱۴۵-۱۴۷)

از:؟

(احکام نجوم - فارسی)

۴. اختیارات

(ص ۱۴۸-۲۷۹)

از:؟

کتابی است در اختیارات ایام و اقالیم و بحور و غیره.

نسخه حاضر از اواسط فصل اول شروع می شود و تا اواسط فصل سی و چهارم را دارد.

مشمول بر:

فصل اول [در اختیارات ایام ماه]

فصل دوم در اختیارات ایام هفته

تلخیص الاقوال استرآبادی که کتاب اصل مجموعه است را تصریح کرده که برای «الاخ الافضل الاثمه الافقه محمد حسین بن مولانا محمد باقر ایزدی عفی عنهم» نگاشته است، روز پنجشنبه ۳ ذی الحجه ۱۰۶۴هـ، رساله اول را در شب شنبه ۱۹ ذی الحجه همان سال نوشته بود با تصریح به اینکه شروع و تمامش در همان شب بوده.

عناوین شنگرف.

دارای حاشیه نویسی به خط کاتب، نکته مهم آن است که تاریخ پایان شنگرف نگاری و حاشیه نویسی فراوان هر دو را کاتب در انجامه ثبت کرده است، وی ۱۷ روز پس از پایان نگارش متن، حواشی را به پایان برده: «تمت الحواشی فی یوم الاحد عشرین من شهر ذی حجة الحرام سنة ذیل» و ۱۸ روز پس از آن، شنگرف را تمام کرده و تعبیر عربی «حمیرات» را برای آن برگزیده: «تمت الحمیرات فی لیلة الاربعاء ثامن من شهر محرم الحرام سنه ۱۰۶۵».

جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ساده.

۱۸×۲۴/۸ سم. ۵۲۲ ص. ۲۱ س.

(← تصویر) (ثبت ۲۰۷۵۱۸)

۱۶۳۵۴

مجموعه

۱. در بیان کیفیت (فقه - فارسی)

مجتهد و مقلد به فتوای آقا سید محمد

طباطبایی

(ص ۱-۱۱)

از:؟

آغاز: بسمله، اما بعد نظر بفتوای جناب صاحبی آقا

سید محمد طباطبایی باید که انسان یا مجتهد یا مقلد باشد

۱۶۳۵۵

کلیات سعدی

(ادب - فارسی)

از: شیخ مصلح الدین بن عبدالله سعدی شیرازی (۵۶۹۱هـ).

مشمتمل بر کل آثار منظوم و منثور سعدی به تدوین و دیباچه علی بن احمد بن ابی بکر بیستون (۸۷۸هـ). در حواشی نیز اشعاری از سعدی دیده می‌شود.

دیباچه بیستون مشتمل بر شش رساله است:

اول در تقریر دیباچه

دوم در مجالس خمسه

سوم در سؤال صاحب دیوان

چهارم در عقل و عشق

پنجم در نصیحت ملوک

ششم در رساله ثلاثه (اول سلطان اباقا، دوم سلطان انکیا، سوم ملک شمس الدین تازی).

چند صفحه از ابتدای دیباچه بیستون افتاده است. نسخه‌هایی به طور مستقل از دیباچه وی موجود است. نک: مرعشی، ۳۰/۶۸۷، ش ۱/۲۱۸۴؛ مجلس، ۱۱/۶۴۸.

انجام افتاده: اگر معشوقه به این صفت میسر نشود ای سگ... گشاده دهانید....

آغاز افتاده: الغنی عن العالمین و تحیات بیحد و رضوان و صلوات بیعد.

خط: نستعلیق ممتاز. کاتب: یوسف. تاریخ کتابت: غره جمادی الثانی ۱۰۰۹هـ (پایان دیوان بدایع ۲۶۳ر).

برگ اول که سرلوح داشته افتاده، ولی سه سرلوح زیبا در نسخه حاضر موجود است، بر فراز دو سرلوح مهر مستطیل تملک «لا اله الا اله الملك الحق المبین عبده حسینعلی ۱۲۰۴» ثبت شده است. تذهیب‌ها باید قاجاری باشد، چه از لحاظ سبک و تازگی رنگها و چه آنکه خطوط طلائی بر روی مهر مذکور ثبت شده، بنا بر این متأخر از

فصل سوم در اختیارات ماههای دوازده گانه فصل

چهارم در بیان ساعات

فصل پنجم در احکام نوروز

فصل ششم در ترجمه حدیث شریف که مشتمل

است بر احکام خسوف و کسوف و حوادث هر سال...

فصل چهاردهم در سبب خسوف و کسوف موافق

احادیث معتبره

فصل پانزدهم در بیان مساحت زمین و طول آن

فصل شانزدهم در ذکر اقالیم سبعة و حدود آن

فصل هفدهم در مساحت دریا و طول و عرض و

عدد آن

فصل هجدهم در ذکر جیر است در دنیا و عدد آنها...

فصل بیست و پنجم در بیان آنکه در هر ماهی چند

روز نحس است...

فصل سی و چهارم در احکام غالب و مغلوب...

از ص ۲۲۲-۲۳۳ (فصل هفتم تا یازدهم) اوراق

جابه جا شده است.

آغاز افتاده: ... و بروایت سلمان فارسی رضی الله

عنه خوابی که درین روز ببیند تا سه روز اثرش ظاهر شود

و نام این روز نزد اهل فرس اسفند است. روز شانزدهم

درین روز ضحاک....

انجام افتاده: ... در اسم داود شش می‌ماند بعد از

طرح یکی از دواوین و باقی میماند از اسم جالوت هشت و شش.

خط مجموعه: نستعلیق. کاتب: سید ابوالقاسم بن

ابراهیم موسوی شیرازی الاصل. تاریخ کتابت:

پنجشنبه ۱۶ ربیع الاول ۱۲۴۲هـ. مکان کتابت:

قریه قاسم آباد از قراء بلوک رامجرد (ص ۱۴۵).

لبه‌های اوراق کمی رطوبت دیده، عناوین

شنگرف.

جلد: چرم قهوه‌ای ضربی ترنج دار.

۱۵/۲۱ × ۲۸۰ ص. ۱۷ س.

(ثبت ۲۰۷۵۱۹)

تاریخ مهر است، دو ستوی با ستونی چلیپا در کناره اوراق، عناوین و نشانی‌ها شنگرف، در صفحه دوم الحاقی پیش آغاز نسخه یکی از صاحب منصبان دولتی در ۲۰ ربیع الثانی ۱۳۲۲ هـ که مدتی است در قریه ارادان مقیم است و شبها پشه خونخوار امان نمی‌دهد و روزها گرمای فراوان به حدی که خودش و همکارانش عریان می‌مانند و «هرگاه محضر وجود چند تن خوانین مفخم که واقعاً نمونه ارواح مکرمند نباشند جزیره وحشیان و مغاره غولان است...»، سال ۱۴۴۹ نیز یادداشت دیگری ثبت کرده، کاتب محمدتقی معروف به رونق خانی (?)، صفحات مجدول به طلا و مشکی و شنگرف و لاجورد کمرنگ.

جلد: چرم قهوه‌ای ساده.

۱۵/۶ × ۲۸/۵ سم. ۶۰۰ ص. ۱۷ س (مستن)
۳۲ س (حاشیه).

(← تصویر) (ثبت ۲۰۷۵۲۰)

۱۶۳۵۶

جنگ

۱. رساله فی علم العروض (عروض - عربی)

از:؟

در اوزان و بحور شعر عرب بحث می‌کند و فصل بندی خاصی در آن مشاهده نمی‌شود. گویا گزیده‌ای است که کاتب از کتابی مفصل تر ترتیب داده است.

آغاز: أعلم ان الاعاریض عند علماء هذا الفن اربع و ثلثون لكل بحر عدة منها....

انجام: ...العروض المجردة مع الضروب المذكورة لم تشهر فلهذا لم یشتر الناظم اليها.

۲. رساله فی علم العروض (عروض - عربی)

(ص ۳۹-۶۹)

از:؟

در بحور و زحافات هر یک بحث می‌کند. این نسخه ناقص است و از اواخر فصل سوم از باب اول به بعد را دارد.

عناوین فصول باب ثانی آن چنین است:

المقدمه فی بیان حصولها و کیفیت اوضاعها و ترتیب اجزائها.

الفصل الاول فی بیان الطویل.

الفصل الثانی فی بیان المدید.

الفصل الثالث فی بیان البسیط...

الفصل الخامس فی بیان الكامل.

الفصل السادس فی بیان الهزج.

الفصل السابع فی بیان الرجز.

الفصل الثامن فی بیان الرمل.

الفصل التاسع فی بیان السریع.

الفصل العاشر فی بیان المنسرخ.

الفصل الحادی عشر فی بیان الخفیف.

الفصل الثانی عشر فی بیان المضارع.

الفصل الثالث عشر فی بیان المقتضب.

الفصل الرابع عشر فی بیان المجتث.

الفصل الخامس عشر فی بیان المتقارب.

الفصل السادس عشر فی بیان المتدارک.

مؤلف در ص ۶۵ به کتاب دیگرش المعیار فی علمی

العروض و القافیة تصریح کرده است.

۳. جنگ اشعار فارسی (شعر - عربی و فارسی)

و عربی]

(ص ۹۵-۳۰۴)

از:؟

اشعاری است از مثنوی معنوی، گلستان سعدی،

رودکی، فردوسی، شهید بلخی، بایزید بسطامی، پیر

انصاری، حافظ، متنبی، ابوالفرج سگزی، ابونصر فارابی،

اوحدی مراغی، اسدی طوسی، امرؤ القیس، امیر علیشیر

نوایی، عبدالله بن طاهر، صایب تبریزی، از سبحة الابرار جامی، خاقانی، مسلم بن ولید، ابونمام، ابونواس و دیگران.

آمیخته به نثر با عبارات «فی النهج»، «فیه»، «قال»، «ایضاً» و نظایر آن در نکات و فواید اخلاقی و ادبی و تاریخی و غیره.

متفرقات

الف. روایتی از مسلمة بن حبيب حنفی (ص ۳-۴)

ب. چند حدیث و شعری از تهامی (ص ۵)

ج. روایتی از نصر سمرقندی (ص ۶-۷)

د. فی الاستمنا (ص ۸)

ه. اشعاری از حاتم و بشار بن برد با چند شعر و روایت دیگر (ص ۸-۱۳)

و. اقوالی از حبيب با چند شعر از قمری و امرؤ القیس و غیره (ص ۱۵-۱۸)

ز. روایتی از ابوالقاسم بن اوزق (ص ۳۷)

ح. نقلی از کتاب قصص الانبياء تألیف ابوالحسن محمد بن عبدالله کسایی (ص ۳۸)

ط. چند روایت تاریخی از علم الهدی و شیخ یوسف بحرانی و دیگران (ص ۷۱-۸۲)

ی. فایده‌ای درباره علم رمل (ص ۸۳-۸۴)

یا. روایتی تاریخی درباره عایشه (ص ۸۵-۸۶)

یب. مرآئی امام حسین^(ع) (ص ۸۷-۹۴)

یج. فوایدی از جوهری (ص ۳۰۵-۳۱۶)

ید. چند روایت متفرقه و اشعار عربی و غیره (ص ۳۱۷-۳۲۷)

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ۵ شعبان ۱۲۸۶ هـ (ص ۶۹).

بعضی از عناوین و علائم صورتی، مهر مستطیل «لا اله الا الله الملك الحق المبين عبده محمد تقی» در ص ۳۱۸ سه بار به رنگ آبی حک شده. جلد: تیماج قهوه‌ای رطوبت دیده. ۱۸×۲۲/۳ سم. ۲۹۸ گ. ۱۵-۱۹ س. (ثبت ۲۰۷۵۲۱)

۱۶۳۵۷

مجموعه

۱. علم و آداب فقر صوفیه (عرفان-فارسی) (ص ۲-۶۹)
از:؟

رساله‌ای است مختصر آمیخته به نظم و نثر در آداب سیر و سلوک و تصوف و اذکار و اوراد و دیگر حالات که به سالک در طی طریق دست می‌دهد.

آغاز: بسمله، حمد بیحد و سپاس بیقیاس و ستایش خارج از وهم و هواس (حواس) مر قادریرا سزاست... اما بعد، گر دیوی اگر فرشته سرشته یکی است... .

انجام: ... و اگر در اول شروع قمر زاید النور باشد بهتر و اکمل است آیه این... و انت خیر الرازقین.

۲. رساله در تصوف (عرفان-فارسی) (ص ۷۰-۸۴)

از: سلطان حسین خان، ملقب به داروغه ولد حسن خان میر پنج طهرانی (ق ۱۴ هـ).

در مقدمه گوید که مؤلف «در سال ۱۳۴۳ هـ مشرف به فقر الله گردید و اتصال به سلسله جلیله جلالی که سر حلقه آنها و پیر طریقت اول درویش علی فرزند سلطان محمود باطلی و او طالب حضرت سلمان فارس و او در طریقت فرزند روحانی امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب^(ع) بود، واصل گردید».

و این نسخه، منظومه‌ای است از داروغه در برخی از نکات اخلاقی و مفاهیم عرفانی با مقدمه‌ای کوتاه به نشر. آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد بر جمیع فقرا اله که دارای سیر و سلوک و ارکان و احکام هستند...

ز نقطه بسمله طلب کنم راه را

ز ارحم الراحمین بجویم اسرار را

انجام (ناتمام):

خدایو کشور گشای کشورگیر

اسکندر ابن داراب شهیر...

- صفحات پایانی از ۸۵-۱۱۴ خالی است.

خط مجموعه: نستعلیق، عبارات عربی نسخ.

تاریخ کتابت: ق ۱۴ هـ. شاید به خط مؤلف

صفحات جدول ساده.

جلد: تیماج مشکی ضربی گره دار بدون مقوا

عطف تیماج مشکی ساده.

۱۳/۵ × ۲۰ سم. ۱۱۴ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۵۲۲)

۱۶۳۵۸

مجموعه

۱. اصلاح کلمات قرآنیه (علوم قرآن - فارسی)

(ص ۳-۳۶)

از: محمدجعفر استرآبادی (احتمالاً ق ۱۲ هـ).

در رفع شبهه بین کلمات قرآنی تا بعضی با بعضی

دیگر مشتبّه نشود، به ترتیب سوره‌های قرآن، از سوره

حمد تا ناس و در آخر اسامی قراء مشهور در مدینه و

مکه و کوفه را ذکر کرده و در نهایت آداب مختلف ختم

قرآن را آورده است.

نسخه‌ای از آن نیز در کتابخانه مرکزی دانشگاه

تهران ش ۲۵۲۰ موجود است.

نک: دانشگاه، ۱۳۱۵/۹.

آغاز: بسمله، الحمد لله علی نواله و الصلوة و السلام

علی رسوله و آله اما بعد چنین گوید خادم شرع انور محمد

جعفر که این رساله ایست در اصلاح کلمات ...

انجام: ... و فی الاخرة حسنة و قنا عذاب النار

برحمتک یا ارحم الراحمین.

۲. تجوید القرآن

(تجوید - فارسی)

(ص ۳۶-۷۸)

از: محمد بن علی بن محمد حسینی (ق ۱۱ هـ).

مختصری است در تجوید و مشتمل بر یک مقدمه و

شش باب و یک خاتمه:

مقدمه حاوی دو «بحث»:

بحث اول: در تفسیر الفاظی که محتاج الیه است

بحث دوم: در بیان وجوب خواندن قرآن به تجوید باب

اول: مشتمل بر سه فصل است:

فصل اول: در مخارج حروف

فصل دوم: در صفات حروف

فصل سوم: در این که هر حرف از حروف هجی چند

صفت دارد

باب دوم: در بیان مد و قصر

باب سوم: در بیان ادغام

باب چهارم: در تفخیم و ترقیق

باب پنجم: در بیان هاء کنایه و احکام آن

باب ششم: در بیان وقف

این کتاب در سال ۱۰۷۱ هـ تألیف شده است.

نک: ملی، ۳۰۷/۵، ش ۲۲۱۵ ف.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی هدانا للایمان و رزقنا

مجاورة بیته و تلاوة القرآن... اما بعد چنین گوید افقر العباد

الی الله الغنی... که این رساله ایست مختصر ...

انجام: ... پس بنا برین رمزیکه در مصاحف مینویسند بعدد بیست باشد، و السلام.

۳. رساله در فضایل قرآن (اعتقادات - فارسی) (ص ۷۸-۱۴۴)

از: سید عبدالرزاق بن محمد حسینی لواسانی (ق ۱۳هـ).

در یک مقدمه (در بیان خواص و ثواب قرائت قرآن) و پنج باب: باب اول: در ادعیه و ارده قبل از تلاوت و بعد از آن؛ در سه فصل:

فصل اول: در دعای اول که قبل از تلاوت است
فصل دوم: در بیان دعای بعد از فراغ از تلاوت
فصل سوم: در دعای اختتام قرآن
باب دوم: در ختم متعلقه به آیات و کلمات قرآنی
باب سوم: در ذکر بعضی از خواص سور کلام الله
باب چهارم: در اسماء سور قرآنی و عدد اسم جلاله که در هر سوره و تمام قرآن است
باب پنجم: در عدد کل کلام الله مجید
آغاز: بسمله الحمد لله ذی البهاء و الکمال و العزة و الجلال حمدا... و بعد چون اقل عباد... بر خود لازم دانسته که بقدر قوه و امکان...
انجام: ... و هر که ببیند دوست و مهربان او گردد و هر خانه که باشد آفت آتش باو نرسد.

خط مجموعه: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.
عناوین شنگرف، صفحات مجدول به مشکى و شنگرف، بر بدرقه جلد رو برگی چسبانده شده که مهر چاپارخانه‌ای با نشان شیر و خورشید دارد و یادداشتی به سال ۱۲۹۸هـ که کاتب اذعان کرده «نهایت دماغ سوختگی را دارم».
جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ساده.
۳/۱۴ × ۵/۲۱ سم. ۱۴۴ ص. ۱۳ س.

(ثبت ۲۰۷۵۲۳)

۱۶۳۵۹

مجموعه

۱. [ترجمه و شرح میزان (علوم غریبه - ترکی)]

تسعة شیخ سامور هندی
(ص ۱-۲۱)

از:؟

مؤلف رساله، چنان که در مقدمه تصریح نموده، پس از آن که اصول نه‌گانه منقول از شیخ سامور هندی در علم حروف را نقل می‌کند، به تقلید از وی، به شرح و بسط آن با مثالها و نمونه‌های مختلف می‌پردازد و در آخر جداولی در صفت اعداد حروف، شیوه سامور هندی، و چندین جدول در بسط حروف می‌آورد.
آغاز: بسمله. بو بر عملدر که شیخ سامور هندی هر بر مقصود ایچون طقوز میزان اذره بنا قلمشدی...
انجام: ... (جدول)... ۴۶ عدد حروف نطق.

۲. فی شرح دایرة ارسطاطالیس الحکیم (رسالة...)

(ص ۲۳-۴۱)

فصلی است مستخرج از شمس المعارف و لطایف العوارف شهاب‌الدین احمد بن حسن بونی (۵۶۲۲هـ) در علوم غریبه و خفیه و حروف خاص آن و خواص هر یک با جداول و دوایر طلسمات.
آغاز: بسمله، فصل فی شرح دایرة ارسطاطالیس...
صنّفه ابوالعباس احمد التونی (کذا) قدس الله روحه...
فحینئذ بلغ الخبر الى الحکیم افلاطون...

۳. فی معرفة طرق البسط و التکسیر

(ص ۴۱-۶۱)

از:؟

در علم حروف و خواص آن، به طریق بسط و تکسیر، با جداول مربوط.

- احتمالاً مستخرج از شمس المعارف یا کتابی دیگر می‌باشد.
- آغاز: بسمله. هذا الباب فی معرفة... اعلم ان البسط على ثلاثة اوجه بسط بالحروف و بسط بالهجا و بسط بالاعداد....
- ۴. فی جلب الرجال و النساء (رسالة...)**
(ص ۶۱-۸۰)
از:؟
چند صورت جدولی و شرح آن است از طلسمات گوناگون با موضوع جلب محبت و تهییج و اشتیاق و نظایر آن.
آغاز: اعلم رحمک الله ایها الطالب ان هذا المسئلة جلیلة و کیفیت العمل ان تضع قندیلا له سبعة....
- ۵. خواص اسماء الله**
(ص ۸۵-۹۴)
از:؟
پس از مقدمه‌ای مختصر، در کیفیت استخراج اسماء الهی و ملائکه، و تبدیل آن به اعداد و در ذکر خواص هر یک سخن گفته است.
آغاز: بسمله. حمد له. اما بعد فاذا اردت ان تتصرف بالوافق فلا تخلوا اما لطلب الاخرة....
انجام:.... على الترتیب السور و بعد المعوذتین حسبی و الحمد لله رب العالمین.
- ۶. [علم الحروف]**
(ص ۱۲۱-۱۲۳)
از:؟-
مشمول بر پنج فصل:
۱. فی بسط الحروف الارواح
۲. فی طبایع الاشباح
۳. فی کیفیت الوضع
۴. فی استخراج روحانیه
۵. فی تدبیر بخوره.
- آغاز: بسمله. حمد له. فقد سألتی بعض اخوانی ابان الله لی و لهم مسالك الارشاد و موفقین لطریق السداد....
- ۷. فواید و طریق جفر جامع**
(ص ۱۲۵-۱۳۱)
از: سید حسین اخلاطی حسینی.
مختصری در طریق عمل جفر، اعم از مکان و زمان و مقاصد و صفایح و امثال آن که به عنوان دستورالعمل برای جفرگیر نوشته شده است.
آغاز: بسمله. حمدی که نقاش صنع ربانی در کارگاه بارگاه فیض فضل سلطانی در دیوار قصر وجود... اما بعد بدانکه این چند کلمه در فواید....
انجام:.... و جمیع المیم على هذا الترتیب و باقی حروف و قس على هذا.
- ۸. جفر جامع مرتضوی**
(ص ۱۳۲-۱۳۶)
از: چلبی حسین.
مختصری است به عنوان مقدمه در جفر جامع منسوب به امیرالمؤمنین علی(ع) در دو مقدمه و چند فصل:
مقدمه اول: در دانستن وضع جفر
مقدمه دوم: در اقالیم بیست و هشت گانه در جفر
فصل: در بیان دانستن احوال و بیرون آوردن کلی و جزوی.
فصل: در دانستن اعراب تهجی به طریق مرتضوی(ع).

انجام: ... فمن استكشفتها و استرشفتها فعليه من الكلام السلام و الحمد لله رب العالمين.

متفرقات:

الف. فی خواص اسماء الله

(ص ۲۳-۳۸ حاشیه)

ب. فایده در جلب قلوب

(ص ۸۰-۸۱)

ج. فصل فی خواص طبایع الحروف

(ص ۸۱-۸۳)

د. فی خواص اسماء الله

(ص ۸۳)

ه. فی عمل المحبة

(ص ۸۳-۸۴)

و. فایده‌ای در کیفیت درج جداول

طلسمات با ذکر سعد و نحس اوقات هر

یک (ص ۹۵-۱۲۰)

ز. فی استخراج الجواب

(ص ۱۳۷-۱۴۵)

ح. فصل در طریق کتابت جفر خابیه

(ص ۱۹۱-۲۰۳)

خط: نسخ (تا ص ۱۲۳)، نستعلیق (از ص ۱۲۵-۱۹۱)

سپس شکسته نستعلیق زیبا. تاریخ کتابت:

ق ۱۳هـ.

عناوین شنگرف، اشکال هندسی مشکى و

شنگرف. در صفحه ۱۲۴ در تاریخ وفات به

سال‌های ۱۲۷۹ و ۱۲۸۹هـ ثبت شده و چند

یادداشت تاریخی و علمی.

جلد: تیماج تریاکی ضربی ترنج و سرترنج و

گره‌دار بدرقه پارچه‌ای.

۱۵×۲۱/۵ سم. ۲۰۸ ص. ۲۱ س.

(ثبت ۲۰۷۵۲۴)

برخی فصول فاقد عنوان هستند.

آغاز: بسمله. و بعد بدانکه این مقدمه‌ایست در بیان

دانستن جفر جامع مرتضوی ...

انجام: ... پس حروف طالب و مطلوب چنین ممزوج

باید ساخت... و ن ل.

۹. رموز الاسرار

(علوم غریبه - فارسی)

(ص ۱۴۷-۱۶۱)

از:؟

مختصری است در علم حروف با جداولی چند.

با عناوین «تبیین - تبیین» به بخش‌هایی تقسیم شده

است.

تاریخ اتمام آن، غرة ماه رجب ۹۰۶هـ بوده است.

آغاز: بسمله. الحمد لله حق حمده و الصلوة و

السلام... و بعد تمهید واقف علوم فکری و نظری اثنا

عشری که در طلب معارف قدم ...

انجام:

غرة ماه رجب بود ای گرام

گشت این نظم دلفروزم تمام

۱۰. رموز علم جفر

(علوم غریبه - فارسی)

از: سید حسین اخلاطی حسینی.

(ص ۱۶۱-۱۹۱)

در یک مقدمه و چند فصل و خاتمه‌ای، که به

خواهش برخی دوستان و فرزندان نگاشته است:

مقدمه: در بیان تحقیق جفر و اصطلاحات آن.

فصول: در بیان اعمال جفر.

خاتمه: در بیان استخراجات احوال آتیه و

استکشافات رموز ماضیه.

آغاز: بسمله. الحمد لله الذى كشف علينا رموز

الغرایب بفیضه المعین و ستر عنّا طریق الشک و

الضلالة... اما بعد چنین گوید... که مدت مدید ...

۱۶۳۶۰

ذکر الشیعة فی احکام الشریعة (فقه - عربی)

از: شهید اول، محمد بن مکی عاملی (۵۷۸۶هـ).
فقه استدلالی است در چهار «قطب» (عبادات، عقود، ایقاعات، سیاسات) و هریک دارای چند کتاب. مقدمه آن هفت «اشاره» دارد. درباره مباحث فقهی و اصولی و درایة الحدیث. این نسخه جلد اول و مشتمل بر کتاب طهارة و صلاة می‌باشد.
نک: عکسی مرکز احیاء، ۱/۱۲۶، ش ۱۰۴؛ مجلس، ۳/۷۲، ش ۱۲۹۹.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی شرع الاسلام فسهل شرایعه للواردین و اوضح اعلامه للمرئادین ...
انجام: ... نفی الثلثمائة فیکون انتفاء الزائد بطریق الاولى ولیکن هذا آخر المجلد الاول من کتاب ...
خط: نسخ. کاتب: محمد بن احمد خوانساری.

تاریخ کتابت: ۹ ربیع الثانی ۱۲۶۲هـ.
عناوین و بر فراز روؤس مطالب شنگرف، تبتیر اولیه به هنگام کتابت در لبه‌ها نوشته شده، هنوز آثاری از آنها در بعضی لبه‌ها بچشم می‌خورد، در پایان یادداشت امانت است بدین عبارت: «امانت جناب شیخ شامخ الالقب آقا شیخ محمد همدانی عند الاقل الاحقر محمد حسین همدانی».
جلد: تیماج مشککی ضربی ترنج و سرترنج و گره‌دار، لبه‌ها روهم و تیماج در عطف و رآمده و شکافته شده و فرسوده.
۱۵/۵ × ۲۶ سم. ۵۵۴ گ. ۳۰ س.

(ثبت ۲۰۷۵۲۵)

۱۶۳۶۱

دیوان دانا

(شعر - فارسی)

از: دانا (پس از ۱۳۲۷هـ).
مشتمل بر غزلیات وی به ترتیب حروف قافیه، تغزلی در مدح آصف‌الدوله میرزا عبدالوهاب خان

فرزند نصیرالدوله میرزا احمد خان به تاریخ (۱۳۰۴هـ) در تهران، موشحی که در بمبئی عرضه شده، ترجیح‌بند در تنای امام هشتم^(ع) در مشهد (به تاریخ ۱۳۱۹هـ)، سپس مثنوی‌ای در ترجمه احوال خود در بمبئی (به سال ۱۳۱۷هـ) و چند قطعه شعر به مناسبت‌های مختلف گفته شده است؛ از جمله قطعه‌ای که در نوروز سال ۱۳۰۱هـ سروده که مصادف با عید غدیر بوده، نیز غزلی که در سفر اول مکه (حج) به سال ۱۳۰۱ در مدینه سروده، نیز در تهران در مدرسه سعیدیه سال ۱۳۰۲هـ غزلی گفته است. ظاهراً آخرین سروده‌ها مربوط به سال ۱۳۲۷هـ است. غدیریه‌ای در عید نوروز ۱۳۱۶ در بمبئی سروده است (۱۶ ر) و غدیریه‌ای در پایان مجموعه (۹۷ ر).

آغاز: بسمله،

آشنای بحر عشق حق ندارد آشنا

زانکه آنجا آشنایانش نیارندی شنا

انجام:

با سوزن مزگان وز ابریشم ناز

در قید وفا ببرد و شیرازه نمود
خط: نسخ ممتاز. تاریخ کتابت: نیمه اول ق ۱۴هـ.
در آغاز نسخه کاتب مجموعه در ۱۹ محرم ۱۳۲۴هـ دو بیتی به یادگار نوشته است. در برگ پایانی نیز این بیت درج شده را شاید از دانا باشد:
آفتابا از در میخانه مگذر کاین حریفان
یا بنوشندت که جامی یا بپوسندت که یاری
جلد: تیماج قهوه‌ای ساده، رو رطوبت دیده و نیمی از آن چروکیده است، بدرقه ابر و باد زیبا.
۱۴/۳ × ۲۱/۲ سم. ۱۰۰ ص. ۲۰ س.

(ثبت ۲۰۷۵۲۶)

۱۶۳۶۲

مطالع الانوار

(حکمت و کلام - فارسی)

از: سید نصرالله بن مرتضی حسینی کاشانی (ق ۱۳هـ).

- در علم معقول، مشتمل بر دو مقدمه و بیست و دو «مطلع» و یک «خاتمه»:
مقدمه اول (در پنج باب):
باب اول: در بیان تعریف کتاب مطالع الانوار.
باب دوم: در بیان تعریف علم کلام.
باب سوم: در بیان موضوع علم کلام.
باب چهارم: در بیان فایده علم کلام.
باب پنجم: در بیان ذوق مضامین الفاظ مندرجه در کتاب مطالع الانوار.
مقدمه دوم (در فهرست مطالع بیست و دو گانه):
مطلع اول: در بیان احوال مصنف
مطلع دوم: در بیان لغاتی که محتاج الیه و مستعلم کتاب مذکور است.
مطلع سوم: در بیان دلایل عقلیه.
مطلع چهارم: در بیان تعریف ستات و حواس خمسۀ ظاهریه.
مطلع پنجم: در بیان تعریف ممکن الوجود و واجب الوجود.
مطلع ششم: در بیان علم معقول.
مطلع پنزدهم: در بیان اثبات صفات اول اوصیاء و سایر اوصیاء.
مطلع بیستم: در بیان اثبات دوزخ و دوزخیان.
مطلع بیست و یکم: در بیان اثبات احوال اعراف و اعرافیان.
مطلع بیست و دوم: در بیان اثبات بهشت و بهشتیان و هر مطلع در چند «نور» می‌باشد.
آغاز: بسمله، حمد سزاوار نیست حقیقتی را مطلقاً مگر حقیقت بی نیاز بالذات از جمیع جهات... اما بعد بر ضمیر منیر راست روشنان درست بینش
انجام: ... مسبوق بنفس بود فقر رجیم است اللهم ارزقنا فقر الرسول (ص) فهو مقبول و اللهم احفظنا من فقر الرجیم فهو مردود.
خط: نستعلیق. کاتب: مؤلف. تاریخ کتابت:
- اواخر ق ۱۳ هـ.
بعضی از صفحات سفید، بین سطرها تصحیحات، دارای اضافات در حاشیه.
جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ساده.
۲۱/۲ × ۳۵ سم. ۵۸۴ ص. ۲۵ س.
(ثبت ۲۰۷۵۲۷)
- ۱۶۳۶۳
- مجموعه**
۱. الکلم الروحانية و الحكم اليونانية
(فلسفه - عربی)
(ص ۲-۱۲)
از:؟
آغاز: قال افلاطون الالهی ان المبدأ الاول متعال متفرد الخیرات و الحسنات و عنه وجود کل موجود
انجام: ... و هما اشرف الحواس الحقیقتهما به مجازاً تمت دعوتک کل یوم و اللیالی و تبت الیک یا رب العالمین.
- ۲. رسالة فی النفس**
(فلسفه - عربی)
(ص ۱۲-۲۴)
از: ابی یوسف یعقوب بن اسحق کندی.
آغاز: بسمله، رسالة ابی یوسف... من کتاب ارسطو و فلاطون و سایر الفلاسفة
انجام: ... یکن به سعیدا اسعدک الله تعالی فی دنیاک آخرتک و الحمد لله رب العالمین و صلوة علی محمد و آله اجمعین.
- ۳. مختارات من نوادر الفلاسفة** (فلسفه - عربی)
(ص ۲۵-۵۷)
از:؟
آغاز: بسمله، سئل افلاطون کم ینبغی ان یکسب الانسان من المال فقال المقدار الذی لا یحتاج معه

- انجام: ... بما انكر افضل من القبول بالتقليد و قال ما حاجت نفسى قط صفاء ذهنى.
۴. رساله لابن سينا الى الكيا ابن جعفر محمد بن الحسين بن محمد بن المرزبان (فلسفه - عربى)
 آغاز: بسمله، كتابى اطال الله بقا الكيا الفاضل الاوحد و ادام عزه....
 انجام: ... بیدى و هو من بركات معرفته و الله تعالى يمعنى و السلام.
۵. اسئلة من الشيخ الرئيس (فلسفه - عربى)
 ابن سينا (ص ۶۸-۷۱)
 از:؟
 آغاز: بسمله، يا لطيف اطال الله بقاء الشيخ الرئيس شرف الملك فخر الكفاءة و ادام تمكينه....
۶. جواب عن الشيخ الرئيس (فلسفه - عربى)
 (ص ۷۱-۷۸)
 آغاز: بسمله، عونك يا لطيف تأملته اطال الله بقاء الشيخ العالم و ادام توفيقه....
۷. رساله يعقوب بن اسحق الكندى الى محمد بن الجهم (فلسفه - عربى)
 (ص ۸۰-۸۷)
 آغاز: بسمله، رساله يعقوب بن... فى الابانة عن وحدانية الله جل ثناؤه....
- متفرقات:**
 الف. افادة المحقق الطوسى فى اقامة البرهان على وجود الجوهر المجرد
- (ص ۸۸-۹۱)
 ب. من كلام سلطان الحكماء نصير الدين طوسى (ص ۹۲-۱۰۰)
 ج. فى الماهية (ص ۱۰۲-۱۳۰)
 د. من قول شيخ ابونصر فارابى (ص ۱۳۲-۱۴۸)
 ه. مسئله من علامة الدوانى (ص ۱۴۸-۱۵۱)
 و. من قول بعض المحققين (ص ۱۵۲-۱۶۳)
 ز. چند فايده كوتاه ديگر در فلسفه كه به دليل آسبب ديگى شديد نسخه قابل تشخيص و قرائت نيست. (ص ۱۶۴-۲۲۰)
- خط مجموعه: نسخ. تاريخ كتابت: ق ۱۱هـ.
 از يادداشت‌هاى موجود معلوم مى شود كه نسخه در سال ۱۰۲۰هـ استنساخ شده است.
 در پايان به صورت چليبيا نوشته شده «بخط الفقير احمد بن على المكى الشيرازى» كه احتمالاً كاتب باشد.
 بخش زيادى از صفحات نسخه از بين رفته و پس از مرمت وصالى شده.
 در پايان مهر مربع «عبدہ نصرالدين ابوالحسن ۱۲۴۸» ثبت شده، در آغاز نسخه يادداشت تملك سيد محمد بن عبدالغفار رضوى در سال ۱۱۷۳هـ با مهر بيضوى «سيد محمد الرضوى» و فرزندش كه آن را به ارث برده با سجع مهر بيضوى «عبدالحنى الرضوى» حك شده است، مهر زيباى «هو الملك العزيز» نيز به خط ثلث در همين صفحه درج شده.
 روى برگ دوم مهر كوچك بيضوى «يا على» ديده مى شود.

مشمتمل بر چهل و یک باب و یک خاتمه. عناوین ابواب چنین است:

- باب اول: در بیان اصول دین و توحید و عدل و نبوت و امامت و معاد.
- باب دوم: در بیان فضیلت عالم و متعلم.
- باب سوم: در بیان صواب نماز فریضه و سنتی.
- باب چهارم: در بیان روزه رمضان و غیره.
- باب پنجم: در بیان ثواب حج و زکات.
- باب ششم: در بیان بهشت و دوزخ و هول قیامت.
- باب هفتم: در بیان خمر خوارگان و بنج و قمار.
- باب هشتم: در بیان زنا کنندگان و لواطه و غیر آن.
- باب نهم: در بیان رباخوارگان و انبارداران.
- باب دهم: در بیان غیبت و بهتان.
- باب یازدهم: در بیان سخاوت و بخل.
- باب دوازدهم: در بیان شکر و شکیبایی.
- باب سیزدهم: در بیان صبر و صبوری کردن.
- باب چهاردهم: در بیان احسان و خیرات و صدقات.
- باب پانزدهم: در بیان خیرات و احسان.
- باب شانزدهم: در بیان توبه و استغفار.
- باب هفدهم: در بیان اکرام ضعیف همسایگان.
- باب هجدهم: در بیان حقوق والدین و زوجه.
- باب نوزدهم: در بیان امانت و دیانت.
- باب بیستم: در بیان فضیلت صلوٰة و موعظه.
- باب بیست و یکم: در بیان فوت و موت.
- باب بیست و دوم: در بیان خوف و ترس از خدای تعالی.
- باب بیست و سوم: در بیان امر به معروف و نهی از منکر.
- باب بیست و چهارم: در بیان حکمت باری تعالی.
- باب بیست و پنجم: در فضیلت شرم و حیا.
- باب بیست و ششم: در بیان فضیلت حلم و صبر.
- باب بیست و هفتم: در بیان مذهب تکبر و عجب.

جلد: چرم زرشکی ساده.

۱۴×۲۰/۵ سم. ۲۱۰ ص. ۱۵ س.

(← تصویر) (ثبت ۲۰۷۵۲۸)

۱۶۳۶۴

الستین الجامع (تفسیر - فارسی)

للطائف البساتین = جامع الستین

از: خواجه تاج الدین احمد بن محمد طوسی (ق ۵۶هـ).

تفسیر عرفانی است از سوره یوسف (ع) در شصت فصل.

این تفسیر در سال ۱۳۴۵ هـ ش به تصحیح محمد روشن با عنوان «تفسیر سوره یوسف» به چاپ رسیده است.

این نسخه از مجلس ۱۷ تا ۳۸ را دارد و ناقص است.

نک: مجلس، ۴۳/۳۰، ش ۱۲۰۲۲؛ ذریعه، ۵۷/۵ و ۱۲/۱۴۵؛ منزوی، ۳۸/۱.

آغاز افتاده: ... آن نه عجب که یعقوب فرزندانرا در باب یوسف بهانه تضحیح کردن در آموخت آن عجب که فرزندان

انجام افتاده: ... تا او را چهار میخ کردند و اول کسی که چهار میخ فرمود....

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۰هـ.

عناوین شنگرف، نسخه رطوبت شدید دیده و احتیاج به مرمت دارد.

جلد: چرم مشکی ساده.

۱۴×۱۸ سم. ۴۰ ص. ۱۸ س.

(ثبت ۲۰۷۵۲۹)

۱۶۳۶۵

فتوح المؤمنین (اعتقادات و اخلاق - فارسی)

از: ضیاء الدین جرجانی (ق ۱۰هـ).

نموده که نسخه حاضر تکمیل نشده است.
دو کتاب دیگر از ایشان اصول الفقه و فواکه الفقهاء
در کتابخانه مرعشی (۶/۳۰۹، ش ۲۳۳۰ و ۱۲/۳۳۲،
ش ۴۷۷۰) موجود است.

خط: نستعلیق تحریری. پیش‌نویس مؤلف.
با خط خوردگی و اصلاحات، بسیاری از اوراق
نانویس یا کم‌نویس، بیشتر عناوین در کناره
متنی نوشته شده تا پس از آن متن شمارش یابد.
جلد: چرم زرشکی ساده.
کاغذ: کاهی.

۱۸/۲ × ۲۲/۵ سم. ۱۴۴ ص. سطر مختلف.
(ثبت ۲۰۷۵۳۱)

۱۶۳۶۷

سؤال و جواب

(فقه - عربی)

از: ابوالقاسم بن حسن جیلانی قمی.
چند سؤال فقهی است با عبارات «مسئله» و
«الجواب» و «اقول» که بخشی در اواخر شعبان سال
۱۲۰۰ هـ نگاشته شده (ص ۱۱) و بخشی دیگر در سوال
۱۲۰۵ هـ.

آغاز: بسم‌الله، الحمد لله و الصلوة علی محمد و آله
مسئله هل يجوز ارضاع احدى الاختين ولد الاخرى بحدّ
الرضاع ...

انجام: ... فی القول و العمل و کتبه مؤلفه الفقیر الی
الله الدائم ابن الحسن الجیلانی ابوالقاسم.

خط: نسخ. کاتب: عبداللّه بن عبدالعظیم
خوانساری. تاریخ کتابت: ۶ محرم ۱۲۱۰ هـ از
روی نسخه مؤلف.

کاتب که شاگرد مؤلف بوده چنین نوشته: «قد
فرغت من کتابة هذه الرسالة الوجيزة المنفردة فی
هذه المسألة من نسخة نسخة مولانا الاجل
الاعظم و استادنا الافخم الاکرم دام فضله من بین
الامم» (ص ۱۱).

باب بیست و هشتم: در بیان شفقت با خلق خدای
تعالی.

باب بیست و نهم: در بیان تواضع و احترام.
باب سی ام: در بیان علو همت.

باب سی و یکم: در بیان زرق و پرستش خدای
تعالی.

باب سی و دوم: در بیان خاموشی و تنها نشستن.
باب سی و سوم: در بیان دوستی با خدای تعالی.

باب سی و چهارم: در بیان عهد و وفاداری.

باب سی و پنجم: در بیان عدالت و مشاورت.

باب سی و ششم: در بیان شناختن نفس خود و
شناختن نفس شیطان.

باب سی و هفتم: در بیان شناختن دنیا و پند

بعضی.

باب سی و هشتم: در بیان دفع اشرار.

باب سی و نهم: در بیان دریغ خوردن از دنیا.

باب چهلم: در بیان دوستی پیغمبر (ص).

باب چهلم و یکم: در بیان وصیت.

خط: نستعلیق. کاتب: محمد صادق نوری.

تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.

نیمه ی فوقانی برگ اخیر از بین رفته، نسخه
مرمت شده است.

جلد: روغنی فرسوده، ترنج و سر ترنج معرق
سوخته، با جدول کشی زرد رنگ.

۲۱ × ۲۹/۵ سم. ۵۸۸ ص. ۱۸-۲۴ س.

(ثبت ۲۰۷۵۳۰)

۱۶۳۶۶

برهان المسلمین

(حدیث - فارسی و عربی)

= یادداشت‌های کشفی

از: سید ریحان‌الله بن جعفر کشفی دارابی بروجردی
(۱۳۲۸ هـ).

به صورت یادداشت‌هایی از کتب مختلف جمع‌آوری

وی ایساغوجی ارسطو را شرح کرده و این شرح به نام معانی ایساغوجی در قفطی و دیگر مراجع یاد شده است.

نسخه حاضر تا پایان کتاب القیاس است و بخش برهان را ندارد.

نک: مجلس، ۴/۴۷۸، ش ۱۹۸۲؛ نشریه، ۱۱/۱۵۱؛ تاریخ الحکماء قفطی، ۲۴۵-۲۴۶؛ الفهرست ابن ندیم، ۲۱۴؛ بروکلیمان، ذیل ۳۷۱.

آغاز: بسمله و ما توفیقی الا بالله جوامع اثولوجیقا الاولى والثانية و هما القیاس و البرهان
انجام: ... حركة و كل فعل انما منقطع الفاعل و المحرك عنه اذا وصل الى الغاية التي امهاتم كتاب القیاس و لله الحمد و المنه على الآله و نعمائه.

خط: نستعلیق گاهی شکسته. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲هـ.

تصحیح شده با حاشیه‌نویسی اندک، به نظر می‌رسد نسخه ادامه داشته که بقیه آن موجود نیست. لبه‌های اوراق آسیب دیده و مرمت شده است.

جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ساده مرمت شده.
۱۳/۵ × ۲۰/۳ سم. ۹۴ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۵۳۴)

۱۶۳۷۰

انوار سهیلی (ادب - فارسی)

از: ملاحسین بن علی کاشفی بیهقی (۹۱۰هـ).

ترجمه‌ای است مشهور از کلیله و دمنه عربی و تحریری است از ترجمه بهرامشاهی با افزودگی‌ها و اصلاح عباراتی که در متن فارسی مشکل بود و نیاز به مراجعه به کتاب‌های فرهنگ لغات داشت، ترجمه شده به نام نظام الدین احمد شیخم سهیلی جغتایی (۹۱۸هـ) از امیران سلطان حسین میرزا بایقرا، که بارها به چاپ رسیده است.

پایان نسخه در روز هفتم محرم همان سال کتابت شده است.

جلد: چرم زرشکی سیر ضربی ترنج دار.
۱۵/۶ × ۲۲ سم. ۱۸ ص. ۲۷ س.

(ثبت ۲۰۷۵۳۲)

۱۶۳۶۸

منشآت (ادب - فارسی)

از: میرزا ابوالقاسم قائم مقام فراهانی (۱۲۵۱هـ).
در آخر نسخه، انتخاب بعضی اشعار از خیام، باباطاهر و ابوسعید ابوالخیر وجود دارد.

نک: مرعشی، ۳۴/۶۵۴، ش ۱۳۷۱۵؛ مجلس، ۱۰/۴۷، ش ۲۷۹۲.

آغاز افتاده: ... واسطه العقد نظام عالم و انتظام امور بنی آدم شادروان عز و جلالش از وصمت اشتراک و اندراس مصون ...

انجام: ... اگر زشت گوید بکشتن کشاند و گر نیک راند زکشتن رهاند، تمام شد ترسالات.

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۴هـ.

عناوین قرمز، برگ‌های آغازین مرمت شده است. در برگ ۳۲ تاریخ ربیع الاول ۱۳۱۸هـ به چشم می‌خورد، سال ۱۳۱۸هـ در برگ چهلیم نیز به جای «تاریخ فلان» درج شده که به نظر می‌رسد سال کتابت نسخه باشد.

جلد: چرم مشکی ضربی ترنج دار.
کاغذ: کاهی.

۱۵ × ۲۲/۸ سم. ۱۴۰ ص. ۱۰ س.

(ثبت ۲۰۷۵۳۳)

۱۶۳۶۹

اغراض ارسطوطالیس المنطقية (منطق - عربی)

از: ابن زرعه ابوعلی عیسی بن اسحق بن مرقس بن زرعه بن یوحنا یعقوبی بغدادی (۴۴۸هـ).

- ش ۶۴۰۰. نک: مرکز احیاء، ۴/ ۲۷۱، ش ۱۴۴۲؛ مجلس، ۲۰/ ۱۷۴، ش ۵۷۲۹؛ ذریعه، ۲/ ۴۳۰؛ کشف الظنون، ۲/ ۳۳۱.
- آغاز: بسمله، حمد و ثنا آفریدگاری را که افلاک و دوایر و نجوم سوایر بیافرید و شکر و سپاس... اما بعد چنین گوید مؤلف این مسوده....
- انجام: ... و اگر چه این بنده در اعداد مصنفان نمیداند و بالله التوفیق و بیده ازمة التحقيق.
- انجام: ... شهنشاهی مشاهده نموده بنای دعا را بدین نوع تمهید داد، تمت.
- خط: نستعلیق، بخشی از کتاب شکسته نستعلیق با دانگ درشتتر. تاریخ کتابت: اواخر ق ۱۳ هـ.
- عناوین و آیات و روایات سنگرف، نسیمی از صفحه پایانی که احتمالاً یادداشتی داشته بریده شده است.
- جلد: رو افتاده پشت تیماج قهوه‌ای فرسوده
- ترنج و سر ترنج و گره دار.
- کاغذ: سبز پسته‌ای.
- ۲۱/۵ × ۳۵ سم. ۴۵۰ ص. ۲۱ س.
- (ثبت ۲۰۷۵۳۵)
- ۱۶۳۷۱
- مجموعه**
- ۱. اشجار و اثمار** (نجوم - فارسی)
(ص ۲-۲۰۷)
- از: علاء منجم خوارزمی، علیشاه بن محمد بن قاسم بخاری (۵۶۹۵ هـ).
- احکام نجومی و ستاره‌شناسی و تقویم و احکام طالع و قران را در دو مقاله نگاشته و هر کدام دارای اشجار و اثمار می‌باشد:
- مقاله اول: در بعضی از کلیات
- مقاله دوم: در جزئیات
- این کتاب به نام سیف الدین احمدشاه و برادرش محمد بن مبارکشاه تألیف شده است.
- نک: مرعشی، ۲/ ۵۰؛ ش ۴۴۵؛ مجلس، ۲۲/ ۵۴۷.
- ش ۶۴۰۰. آغاز: بسمله، حمد و ثنا آفریدگاری را که افلاک و دوایر و نجوم سوایر بیافرید و شکر و سپاس... اما بعد چنین گوید مؤلف این مسوده....
- انجام: ... و اگر چه این بنده در اعداد مصنفان نمیداند و بالله التوفیق و بیده ازمة التحقيق.
- ۲. فایده در قوت و ضعف کواکب** (نجوم - فارسی)
(ص ۲۰۸-۲۱۳)
- از:؟
- آغاز: پوشیده نماند که قوت و ضعف کواکب را بحسب تأثیر سه قسم کرده‌اند....
- انجام: ... و ضعف کواکب معلوم شود و حکمی از آن کنند مستحکم و معتمد علیه باشد و الله خیر الواقفین و احکم الحاکمین و السلام علی من اتبع الهدی.
- ۳. عمل قوس الخلف** (نجوم - فارسی)
(ص ۲۱۵)
- از:؟
- آغاز: عمل قوس الخلف چون تفاوت در سیر عطارد می‌افتد ناچار او را چاره نباشد از تعدیلی تا بر قانون صحت ضبط دهد....
- ۴. فایده در طریق راندن خمسه متحیره** (نجوم - فارسی)
(ص ۲۱۶-۲۱۷)
- از:؟
- آغاز: طریق راندن خمسه متحیره غیر عطارد آنگاه کواکب مستقیم....
- ۵. اختیارات** (احکام نجوم - فارسی)
(ص ۲۱۸-۲۳۹)

شده که اصل کتاب به عربی است و این نسخه ترجمه فارسی آن است.

نک: دائرة المعارف، ۹/۱ ش ۴۳۷/۷.

آغاز: بسمله، قال العالم العلامة افضل العلماء... ثنای بی منتها مر حضرت کبریایی خدای تعالی که آفریدگاری... اما بعد چون هیچ عبادت بعد از طاعت خدای تعالی... انجام: ... و ماه متصل بود بسعود آن وقت هم خوب و مسعود بود و ما این کتابرا بر اختیار دعا بر لفظ خوبی و پسندیدگی ختم کردیم بمنه و کرمه.

خط: نستعلیق. کاتب: محمد رفیع بن مولانا نورالدین و بدامی سبزواری (مسمامی الکار قبله؟). تاریخ کتابت: ۱۰۶۴ هـ.

پایان مجموعه، عناوین وجه اول شنگرف، نسخه کمی رطوبت دیده، در آغاز نسخه متفرقاتی مکتوب است از جمله یادداشت خرید نسخه توسط عبدالحسین (بیذلی؟) در دارالسلطنه اصفهان، در پایان نسخه نیز یادداشتی از علم اکتاف ثبت شده است.

جلد: تیماج زرشکی ضربی ساده.
۱۱/۵ × ۱۹ سم. ۲۸۲ ص. ۲۲ س.

(ثبت ۲۰۷۵۳۶)

۱۶۳۷۲

مجموعه

۱. تقریرات دروس (فقه - عربی)

= شرح شرایع الاسلام

(ص ۱-۶۵)

از: استاد سید صالح حلاوی

مقرر:؟

حاشیه‌ای است مختصر بر برخی مباحث فقهی مورد بحث از محقق حلی که در حین درس سید صالح حلاوی یادداشت شده و شامل مباحث زکوة و دیات است.

از:؟

در چند فصل:

... فصل اندر دانستن ادوار سه گانه

قسم دوم در اعتبار حالهای قمر،...

در بیان چیزهایی که از آن احتراز باید کرد... فصل هفتم در آن کس که آثار اختیار در حق وی ظاهر تر بود فصل هشتم در چیزهایی که اختیار از بهر آن روا باشد

فصل نهم در آنکه اختیار چگونه باید کرد
مقاله دوم در جزئیات: در موی از سرپاز کردن، در نوره کشیدن، در ناخن چیدن، در آهن به اندام بردن، در فصد کردن، در حجامت کردن، در ختنه کردن، در ابتدای علاج کردن، در علاج اعصاب، علاج جنس بیماری‌ها، در داروی مسهل خوردن، موامره جدول ابوریحان، معرفة تسوية البيوت بطريق المعاني.
ابواب و فصول نسخه به ترتیب نیامده و گویا از یک رساله اختیارات به صورت گزینشی کتابت شده است. چرا که با توجه به رکابه‌ها، افتادگی ملاحظه نشد.
آغاز: فصل اندر دانستن ادوار سه گانه یعنی دور عالم و دور طوفان...

انجام: ... درجات خانه‌ها باشد و درجات خانه‌های دیگر در مقابل این خانه‌ها باشد، و الله اعلم بالصواب.

۶. ترجمه الاحکام العلائیه (اختری - فارسی)

فی الاختیارات السماویة

(ص ۲۴۰ - ۲۸۰)

از: امام فخرالدین محمد بن عمر بن حسین رازی (۵۶۰ هـ).

در دو مقاله:

اول: در کلیات (در نه فصل)

دوم: در جزئیات (نامبوب) در هشتاد سربند در خور مطلب.

به نام علاءالدین محمد بن تکش خوازمشاه نوشته

سودمند و تحقیقات تاریخی و دینی ارزشمند، پیرامون بعضی مطالب به عنوان «اقول» یا «قلت». عناوین آن چنین است:

المقدمة فى نقل المقتل و المراثى
الباب الاول: فى مناقب سيّد الشهداء (ع)
الباب الثانى: فى مصائب الحسين (ع)
الباب الثالث: فى بكاء العالمين على المصائب
الواردة على الحسين (ع)
الخاتمة: فى حال المعاندين و خاتمة امر آل
محمد (ص).

نک: مرکز احیاء، ۷/ ۲۵۰-۲۵۲، ش ۲۷۷۶.

آغاز: بسمله، الفهرست لما فى هذه الاوراق...
[فهرست کتاب]... بسمله، الحمد لله الذى جعلنا من امة
خاتم الانبياء و المرسلين ففضلنا على سائر الامم و من
علينا بان جعلنا من شيعة على بن ابي طالب....
انجام (ناتمام):... المقدر بذاته أو بحسب مدخلية
تراكم الاسباب كان المال فى....

۴. الخصائص الحسينية (تاريخ - عربى) (ص ۳۴۳-۴۱۵)

از: شيخ جعفر بن ملاً حسين شوشترى (۱۳۰۳هـ).
بیش از سیصد خصیصه است که مخصوص به امام
حسین (ع) و داستان کربلا می باشد که مؤلف طى سى
عنوان آنها را می خواسته بنگارد و در جلد اول که چاپ
شده و در دسترس است، سیزده عنوان را نوشته و ناقص
مانده و این نسخه نیز ناتمام است؛ و نیز نسخه‌ای از آن
در کتابخانه آیت الله مرعشى (۱۶/ ۳۶، ش ۶۰۳۷)
موجود است.

آغاز: بسمله، الحمد لله و سلام على عباده الذين
اصطفى... اما بعد فيقول الاحقر ابن الحسين جعفر
التستري لما اشتعل الراس....
انجام (ناتمام):... الى عصر عاشورا كلها كانت ذكر
الله و تذكر الميثاق و تعاهد اله حتى ادى امانته...

آغاز اول: بسمله، الحمد لله رب العالمين... اما بعد
فقد توكلت على الحى الذى لا يموت....

آغاز دوم: بسمله، الحمد لله رب العالمين... قول
المحقق فى كتاب الديات و النظر فى امور اربعة.
انجام:... بيان احكام الاقسام المذكورة على سبيل
التفصيل انشاء الله تعالى.

۲. توضیح علی شرح هدایة الحکمة (ص ۷۱-۸۴)

از:؟

توضیحی است بر شرح میر حسین بن معین الدین
مبیدی (۹۱۱هـ) بر هدایة الحکمة اثرالدین مفضل بن
عمر ابهرى (۶۶۰هـ) که با عبارات «قوله» ترتیب یافته
است.

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمين... قوله اعلم ان
الحکمة علم الخ اعلم ان الحکمة و الکلام يبحثان عن
الاحوال....

انجام:... يعنى الدليل يكون اخص من المدعى.

۳. بكاء العالمين على مصائب الحسين (ص ۸۸-۳۳۳)

از: شيخ محمدرفيع بن عبدالمحمد كزازی نجفی
(پس از ۱۳۰۰هـ).

در شرح احوال و مناقب و سرگذشت حضرت امام
حسین (ع) از تاریخ تولد تا هنگام ورود به بهشت و ذکر
پاره‌ای از مصایب آن حضرت و شهادت در کربلا با اهل
بیت و یاران و اصحاب، با آوردن اشعارى مناسب
مصایب مشتمل بر یک مقدمه و سه باب و یک خاتمه و
شب عید غدیر ماه ذی الحجة ۱۲۹۵هـ تألیف آن به پایان
رسیده است. در این کتاب از احادیث و روایات و
کتاب‌های تاریخی بهره برده شده، با انتقاد و گفتگوهای

(شاید آن هم خط کاتب مجموعه باشد).
جلد: تیماج زرشکی ضربی ترنج و سرترنج دار
فرسوده.
کاغذ: ضخیم غیر از رساله دوم کاغذ کاهی
دارد.
۱۵/۵ × ۲۱/۳ سم. ۶۰۴ ص. ۱۶ س.
(ثبت ۲۰۷۵۳۷)

۱۶۳۷۳

المجموعة الفلسفية و العرفانية (فلسفه و عرفان - عربی)

از: سیّد محمد بن عبدالحسین بن علی آل حسینی
نخعی جزائری نجفی (زنده در سال ۱۰۸۴ هـ).
شامل چندین رساله موجز مترجم و مؤلف در
فلسفه و بعضی در عرفان.
مؤلف، کتاب دیگری به نام فتوحات عباسی دارد که
برای شاه عباس ثانی نوشته است و نسخه‌ای از آن در
دانشگاه (۱/۱۷۵، ش ۱۰۲۳) موجود است.
این مجموعه فلسفی و عرفانی مشتمل است بر:

۱. رسالة في طلب الموت و عدم الخوف منه (ص ۱۷-۲۶)

از: شیخ رئیس حسین بن عبدالله بن سینا (۴۲۸ هـ).
آغاز: بسمله، لما كان اعظم ما يخاف منه الانسان
هو الموت و كان هذا الموت عاما و مع عمومه ...

۲. رسالة في وصف الحقيقة العظمى و الكلمة الكبرى و بعض مصطلحات الصوفيه

(ص ۲۸-۶۲)

از: شیخ شهاب الدین یحیی سهروردی معروف به
شیخ اشراق (۵۸۷ هـ).
آغاز: بسمله و به استعین علی جمیع الاشیاء
المحمود الله و محمد رسول الله اللهم لك العباداة و

۵. جواهر العقول فی شرح فرائد الاصول (اصول فقه - عربی) (ص ۴۳۱-۵۵۷)

از: سیّد ابوالقاسم بن معصوم اشکوری (۱۳۲۵ هـ).
حاشیه‌ای است استدلالی معروف با عناوین
«قوله - قوله» بر کتاب فرائد الاصول شیخ مرتضی
انصاری (۱۲۸۱ هـ) و از تقریرات درس استاد محشی
میرزا حبیب‌الله رشتی، به اضافه آنچه خود تحقیق کرده
و رد و ایراد در برخی از گفته‌های انصاری در چند جلد،
که نسخه حاضر جزء اول از مجلد ثانی آن می‌باشد.
تحریر آن به سال ۱۲۹۷ هـ در نجف اشرف به پایان
رسیده است.

نسخه عکسی دست‌نویس مؤلف در مرکز احیاء
(عکسی مرکز احیاء، ۵/۳۴۴، ش ۱۸۸۴) موجود است.
آغاز: بسمله، حمد له، ... و لعنة الله على اعدائهم
اجمعين الى يوم الدين اما بعد فيقول العبد المذنب العاصي
ابن معصوم... ان هذا الجزء الاول ...
انجام: ... بل يلزم الظن المذكور الظن بعدم المفسدة
فيها دنيوية و اخروية.

۶. حاشية القوانين (اصول فقه - عربی) (ص ۵۶۱-۶۰۰)

از: سیّد ابوالقاسم بن معصوم اشکوری (۱۳۲۵ هـ).
حاشیه‌ای است مختصر و معروف بر قوانین الاصول
میرزای قمی (۱۲۳۱ هـ) با عناوین «قوله - قوله».
آغاز: بسمله، حمد له، و لعنة الله على اعدائهم
اجمعين الى يوم الدين و بعد فيقول ...
انجام: ... سواء اقترنت بالفعلية... و يظهر من حاشية
الكتاب.

خط مجموعه: نستعلیق زمخت مایل به نسخ.

تاریخ کتابت: ق ۱۴ هـ.

همه مجموعه به یک خط غیر از رساله دوم که
داخل مجموعه چسبانده شده به قلمی ریزتر

- التسبیح و الاذکار و التقدیس... و بعد فان الصداقة التي تأكدت بیننا....
- از: ابونصر اسماعیل بن حماد جوهری فارابی (۵۳۹۳هـ).
- آغاز: بسمله، قال الحکیم ابونصر فارابی رأیت زیتون الکبیر تلمیذ ارسطاطالیس....
- ۳. من مجردات الشیخ ابوعلی سینا**
(ص ۶۶-۶۹)
- از: شیخ الرئیس حسین بن عبدالله بن سینا (۴۲۸هـ).
آغاز: بسمله، قال الشیخ الرئیس قدس سره العزیز الحکمه اعز علی اهلها من الدنیا....
- ۴. من فواید نصیر الحکماء و الدین محمد بن الحسن الطوسی**
(ص ۷۰)
- از: خواجه نصیرالدین محمد بن محمد طوسی (۶۷۲هـ).
آغاز: الموجودات التي لا یطلق علمها اسم یشتد فی معنی ذلك الاسم....
- ۵. سؤال و جواب**
(ص ۷۲-۷۸)
- از: خواجه نصیرالدین محمد بن محمد طوسی (۶۷۲هـ).
آغاز: السؤال اثر العلة فی وجود المعلول و فی ماهیته الجواب اثر العلة....
- ۶. رسالة الحکیم زیتون الکبیر تلمیذ ارسطاطالیس فی وجود المعلول الاول و کیفیة صدوره عن الاول**
(ص ۷۹)
- آغاز: من املاء الامام افضل العالم نجم الملیون عبدالرزاق الکاشی او بابا افضل رحمهما الله....
- ۷. رسالة زیتون کبیر از قول ابونصر فارابی**
(ص ۸۰-۸۷)
- از: ابونصر اسماعیل بن حماد جوهری فارابی (۵۳۹۳هـ).
- آغاز: بسمله، قال الحکیم ابونصر فارابی رأیت زیتون الکبیر تلمیذ ارسطاطالیس....
- ۸. قطعه شعر عربی از شیخ شهاب الدین یحیی سهروردی**
(ص ۸۷)
- با مطلع:
ملامنی فیک احبایی و اعدایی
الا بغفلتهم عن عظم بلوایی
- ۹. من فواید مولانا نصیرالدین**
(ص ۸۸)
- ۱۰. فایده‌ای از ارسطاطالیس**
(ص ۸۹)
- ۱۱. دو فایده دیگر**
(ص ۹۰-۹۲)
- ۱۲. رسالة فی اثبات المفارقات**
(ص ۹۳-۱۰۰)
- از: اباعبدالله المعصومی (ق ۵هـ) شاگرد بوعلی سینا (۴۲۸هـ).
مختصری است در فلسفه اولی و به اثبات مفارقات پرداخته.
این، همان رساله‌ای است که به فارابی نسبت داده شده است.
از این رساله نسخه‌ای دیگر در همین کتابخانه ش ۴۰۰۱/۷ (فهرست، ۳/۱۴) ملاحظه گردید.
آغاز: بسمله، المفارقات اربع مراتب مختلفة الحقایق الموجودات الذی لاسبب له و هو واحد....

۱۳. **فایده فی احکام ذوات الاذنب**
(ص ۱۰۲)
- شخص ساخته و در عید اضحی به او هدیه کرده است.
تقسیمات آن بر یک مقدمه و سه صل است:
۱. فی ترتیب الموجودات والدلالة على خاصية كل مرتبة فی مراتبها
۲. فی الدلالة على كيفية دلالة الحرف عليها
۳. الغرض
- (فهرست مصنفات ابن سینا، ص ۲۵۱-۲۵۲)
- این رساله در سال ۱۲۸۹ هـ در قاهره برای بار دوم، به همراه ۶ رساله دیگر با عنوان «التسع رسائل» (ص ۹۲-۹۷) به چاپ رسیده است.
- آغاز: بسمله، کل ینزع به همته الی خدمته نیروز مولانا الشیخ الامیر السید ابوبکر بن محمد بن عبدالرحیم رحمه الله بتحفة....
۱۴. **مختارات بعض الاعلام من نوادر الفلاسفة العظام**
(ص ۱۰۳-۱۰۹)
- آغاز: بسمله، افلاطن قال لیس ینبغی للرجل ان یشغل فکره فیما ذهب منه لکنه یعنی بمابقی....
۱۵. **رسالة للحکیم افلاطون فی معنی الفلسفة و هو التخلق باخلاق الله و غيرها من المناهج الدينية و فضایل النفس و رذایلها**
(ص ۱۱۱-۱۱۹)
- آغاز: بسمله، قال افلاطون ان الفلسفة معناها التشبه بالله بقدر الامکان عن قبوله....
۱۶. **فایده مفیده من قول نصیر الحکماء و الدین طوسی**
(ص ۱۲۰-۱۲۲)
- آغاز: قال المولی... قال الحکماء العلة التامة لاتنفک عن معلولها....
۱۷. **الرسالة النبروزية فی معانی الحروف الهجائية = فواتح السور = اسرار الحروف**
(ص ۱۲۳-۱۲۹)
- از: شیخ الرئیس حسین بن عبداللہ بن سینا (۴۲۸ هـ). رساله‌ای است در شرح بعضی از حروفی که در عده‌ای از فواتح سوره‌های قرآن جای دارد.
- این رساله را شیخ برای «الشیخ الامین ابی بکر محمد بن عبید» (یا عبدالله) تصنیف و در عید نوروز هدیه کرده است و از این جاست تسمیه آن به نیروزه؛ چنان که ظاهراً رساله اضحویه را نیز شیخ برای همین
۱۸. **فایده از ابن سینا**
(ص ۱۳۰)
۱۹. **فایده دیگر**
(ص ۱۳۱)
۲۰. **فی تحقیق نفی المثل الافلاطونية**
(ص ۱۳۲-۱۳۳)
۲۱. **قول افلاطون و بقراط فی حقایق المشتري**
(ص ۱۳۴-۱۳۷)
۲۲. **رمز کلام شیخ الرئیس ابوعلی سینا**
(ص ۱۳۸-۱۳۹)
۲۳. **رساله‌ای در حکمت ربانی**
(ص ۱۴۰-۱۴۱)
- از: حسن بن یوسف بن مطهر حلّی (۷۲۶ هـ).

**۲۹. منتخباتی دیگر از کتب مختلف در باره
امیرالمؤمنین علی (ع) و واقعه غدیر
و مسایل دیگر**
(ص ۲۷۴-۳۰۱)

خط مجموعه: نسخ. کاتب: سید محمد بن
عبدالحسین نخعی جزائری نجفی (مدون
مجموعه). تاریخ کتابت: سال ۱۰۸۴ هـ (۳۲ ر).
عناوین شنگرف، لبه‌ها آسیب فراوان دیده و
مرمت و صالی خوبی شده است.
جلد: چرم مشکی ساده.
۱۳/۵ × ۲۰ سم. ۳۰۶ ص. ۲۰ س.
(ثبت ۲۰۷۵۳۸)

۱۶۳۷۴

[مجموعه ادعیه] (دعا - عربی)

از:؟

مجموعه‌ای از دعاها به روایت اهل تسنن، با
عناوین «صفة - صفة»، با احادیث و روایاتی از پیامبر
اکرم (ص). در آخر کتاب عبارت «تختم الكتاب بباب فی
سعة رحمة الله تعالی» دیده می‌شود که نامی از کتاب، نه
در اول و نه در آخر ذکر نشده است؛ در حاشیه (ص ۳۵)
یادداشتی نوشته شده با عبارت «هذا الكتاب اسمه ذکر
الموت» که جای تردید است.

آغاز: اللهم صل علی محمد و علی آل محمد و سلم
قال قایل كنت ذات يوم من الايام جالساً...

انجام: ... عم النبي صلى الله عليه و سلم سبح و فی
بیوته کج و فی مکه بچ و فی مدینه نج.

خط: نسخ ابداعی معرب. تاریخ کتابت: احتمالاً
از ق ۱۰ هـ.

عناوین شنگرف، دارای حاشیه نویسی.

جلد: تیماج تریاکی ساده بدون مقوا ضخیم.

۱۷/۳ × ۲۵ سم. ۱۳۶ ص. ۱۳-۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۵۳۹)

آغاز: بسمله، يقول العبد الفقير الى الله تعالى حسن
بن يوسف بن المطهر اما بعد حمد الله على سوابغ نعمائه و
الشكر على جزيل الاثمة....

**۲۴. رساله الشيخ ابویوسف یعقوب بن
اسحق الکندی فی القول فی النفس
المختصر من کتاب ارسطو و استاده افلاطن**
(ص ۱۴۳-۱۵۰)

آغاز: بسمله، و لا حول و لا قوة الا بالله... فی القول
فی النفس المختصر من کتاب ارسطو و فلاطن و سایر
الفلاسفة....

۲۵. الاشارات و التنبيهات

= تلخیص اشارات

(ص ۱۵۲-۱۷۳)

اصل کتاب از: شیخ الرئيس حسين بن عبدالله بن
سینا (۴۲۸ هـ).

آغاز: بسمله، بعز قدسک اللهم و طهارة مجدک و
قدیم منک و عزیز سلطانک... و بعد فهذه نبذ من الاسرار
الربانية....

۲۶. شرح الاشارات

(ص ۱۷۵-۲۵۷)

از: کمال الدین میثم بن علی بن میثم بحرانی
(۶۸۹ هـ).

آغاز: بسمله، الحمد لمن عين قابليات آثار صفات
ذاته بفيضه الاقدس... و بعد فلما اوجب الرب على الخلق
معرفة....

۲۷. فایده از احمد بن حنبل (ص ۲۶۰)

۲۸. متفرقات منتخبه از کتب مختلف

(ص ۲۶۲-۲۷۳)

بحرعلیشاه طالب علیشاه طالب میرید آقای سید میرزا
طالب علیشاه طالب ببر علیشاه میرید آقای آسید نصرالله
ببر علیشاه طالب کرم علیشاه میرید آسید عزه الله
کرمعلیشاه طالب غلام علیشاه میرید آسید کوهی غلام
علیشاه طالب محبت علیشاه میرید پیر شمس نورالدین
محبت علیشاه طالب خوشحال علیشاه میرید پیرشاه
شمس پیر کریم خوش حال علیشاه طالب کنکر علیشاه
میرید سید کمال الدین کنکر علیشاه طالب محبت شاه
نهانکه میرید سید نورالدین محبت شاننهانکه طالب
میاخاکی میرید پیر کریم حیدر میاخاکی طالب جانی
میرید عیسی قناتل جانی طالب حقانی میرید شاه
عبدالرحمن خدابخش حقانی طالب نور نهال میرید شاه
عبدالوهاب نور نهال طالب نورکلان میرید حضرت شاه
جنیه کتب شیر نورکلان طالب سرخ علی میرید شاه جنید
سرخ علی طالب سوخته علی میرید شاه عبدالرحمن کبیر
سوخته علی طالب حیدرعلی میرید شاه عبدالکریم کلان
حیدر علی طالب بهار علی میرید سید نورالدین بهار علی
طالب داد علی میرید حضرت سید محمد دادعلی طالب
گنج علی میرید سید ابوسعید علیم گنج علی طالب
مقصود علی میرید شاه محمد قوس مقصود علی طالب
پیر میر امیر شیر حضرت شاه سلطان سید جلال الدین
حیدر میرید آقای سید علی حیدر شاه سید جلال طالب
شاه جمال چرمینه پوش میرید سید ابراهیم کرم سیری
شاه جمال چرمینه پوش طالب شاه جمال مجرد علی
میرید سید جعفر شاه جمال مجرد علی طالب شاه ابراهیم
میرید آقای سید شاه محمد بن ابراهیم سید شاه ابراهیم
طالب شاه عبدالله قاف میرید سید محمود شاه عبدالله
قاف طالب چراغ علی میرید سید احمد چراغعلی طالب
دوست علی میرید سید عبدالله دوست علی طالب کلک
علی میرید سید علی اصغر کلک علی طالب قادر علی
میرید سید جعفر قادر علی طالب اسرار علی میرید

۱. در نسخه: نصب نامه.

۱۶۳۷۵

مجموعه رسایل فرقه خاکساریه
(تصوف - فارسی)

از: حاجی زین العابدین نثار علیشاه خاکسار.

۱. منظومه اثبات سلمانی

(ص ۱-۳)

با مطلع:

نسیم شب فکر عالم بالا

خواستم یک سخن کنم انشاء

۲. من کلام شیدا

(ص ۳-۴)

۳. رساله در تصوف و آداب مرشد

(ص ۵-۶۰)

مجموعه چند سؤال و جواب است در آداب تصوف

با عنوان «اگر تو را پرسند».

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد قول پیغمبر بجا آوردن
صدقاً صادقاً از قول امام جعفر صادق بدلیل آیه کریمه

۴. منظومه در اثبات فرقه خاکساریه

(ص ۳۰)

۵. نسب نامه^۱ پیر و مریدی

(ص ۶۰-۶۳)

این نسب نامه با صرف نظر از صحت و سقم آن، از
جهت بررسی القاب و تعابیر مهم است. تفصیل آن چنین
است:

درویش حاجی نثار علیشاه طالب قطار علیشاه
میرید آقای سید حمیدخان قطار علیشاه طالب خوشحال
علیشاه میرید آقای سید اسمعیل جان خوشحال علیشاه
طالب حاجی بحر علیشاه فرید آقای سید حیدر حاجی

۱۲. اسامی پیران هفده سلسله به نظم

(ص ۱۷۱-۱۸۶)

۱۳. غسل طریقت و حقیقت و معرفت

(ص ۱۸۷-۱۸۹)

۱۴. منظومه‌ای در اثبات مسایل فرقه**آمیخته به نثر و غیره**

(ص ۱۸۹-۳۸۸)

خط مجموعه: نستعلیق مایل به نسخ، ظاهراً به خط مؤلف.

در پایان اجازه طریقت قطار علی به مؤلف در سال ۱۳۲۲ هـ در طهران ثبت شده با مهر بیضوی «خادم قطار علی» بدین مضمون:

«بسم الله الرحمن الرحيم مخفی نماناد بر تمام فقرا و اخوان صفا باذن حضرت پیر و اجازه مرشد در ظاهر و باطن فقرائیکه حاضر بودن جناب خیرالحاج حاجی زین العابدین که اسم طریقتش جناب حاجی نثار علیشاه است فایز گردید بفیض چراغی انشاء الله تعالی بکرم حضرت مستطاب شاه ولایت علی^(ع) و نظر پیران و مرشدان نظر و تمام فقراء الی الله که حاضر بوده‌اند کرم فرموده‌اند که مبارک است نفس خیر گرداند همت همراه کرده‌اند برات حضرت مستطاب شاه ولایت علی^(ع) نباشد نمیشود البته استحقاق داشته است جناب حاجی نثار علیشاه که چنین براتی شده است بدل کل فقرائیکه حاضر بودند در آن مجلس بلکه در این شهر که دارلخلافه طهران است در هر حال امیده است بکرم و نظر و نفس تمام اهل دعا و توجه حضرت حق جلوه کرم فرمایند و چراغش روشن باشد و فقرش چاری باشد و

۱. در نسخه: نصب نامه.

صاحب الزمان^(عج) اسرار علی طالب پاک علی مرید امام حسن عسکری^(ع) پاک علی طالب صابر علی مرید امام علی^(ع) صابر علی طالب تاج علی مرید امام^(ع) التقی^(ع) تاج علی طالب بنده علی مرید امام رضا^(ع) بنده علی طالب رفاقت علی مرید امام موسی کاظم^(ع) رفاقت علی طالب برق علی مرید امام جعفر الصادق^(ع) برق علی طالب ملتک زنجیر پا مرید امام محمد باقر^(ع) پلنگ زنجیر پا طالب سلطان قاهر قوس مرید امام زین العابدین^(ع) سلطان قاصر قوس طالب دده روشن علی مرید امام حسین^(ع) دده روشن علی طالب سلطان محمود پاطلی مرید امام حسن^(ع) سلطان محمود پاطلی طالب مولانا علی^(ع) مرید در نزد جناب پیغمبر^(ص) مولانا علی طالب درگاه رب العزة پیر بنیامین، و الله اعلم بالصواب.

۶. اثبات چهارده خانه

(ص ۶۳-۷۷)

۷. در بیان نسب نامه^۱ نورنهال

(ص ۷۷-۸۵)

۸. در بیان گل لنگ جلالی

(ص ۸۵-۸۶)

۹. در بیان نصب نامه هفت پشت شاه**سیّد جلال**

(ص ۸۶-۸۹)

۱۰. منظومه‌ای در سؤال و جواب**و مسایل دیگر در تصوف**

(ص ۸۹-۱۵۵)

۱۱. چند سؤال و جواب به نثر

(ص ۱۵۵-۱۷۱)

جلد: تیماج سبز یشمی ضربی گره دار، بدرقه ابر و باد.
 ۲۱ × ۳۰ سم. ۴۲۵ ص. ۱۱ (متن) و ۱۱ (ترجمه)
 س.
 (← تصویر) (ثبت ۲۰۷۵۴۱)

۱۶۳۷۷

[گزیده اشعار حافظ و سعدی] (شعر - فارسی)
 انتخاب از:؟
 بیاضی است مشتمل بر چند غزل از حافظ و قسمت
 بیشتر آن از غزلیات سعدی، بدون ترتیب و تسویب
 خاصی.

خط: شکسته نستعلیق ممتاز غبار چلیپا
 دوستونی مجدول به طلا و مشکی. تاریخ کتابت:
 ق ۱۳ ه.
 جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا.
 ۷/۴ × ۱۴ سم. ۲۹۸ ص. ۶ س.
 (ثبت ۲۰۷۵۴۲)

۱۶۳۷۸

مجموعه

۱. شرح العوامل المائة (نحو - عربی)
 (ص ۱-۱۲۶)

از: ملا محسن بن محمد طاهر قزوینی (ق ۱۲ ه).
 نک: ش ۱۶۱۹۰ در همین جلد.
 آغاز افتاده: ...المحل اما بعد النحو علم باصول
 يعرف بها احوال اواخر کلمات اعراباً و بناء الكلمة اسم ...
 انجام: ... هذا خلاصة ما اردناه و هي حسن ما
 يدخرون اليوم لا ينفع مال و لابنون و المثل هذا فيعمل
 العاملون.

۱. ترجمه «ان الله مع الذين اتقوا و الذين هم
 محسنون».

قطارش بر قرار باشد آمین یا رب العالمین یا علی
 مددی خادم کل فقراء حضرت پیر غلامعلی شاه
 رحمة الله و سلسله جلیله خاکسار درویش حقیر و
 فقیر قطار علی به تاریخ شهر صفر المظفر سنه
 ۱۳۲۲».
 قطع: بیاضی.

جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا نرم ضربی ساده.
 کاغذ: کاهی.
 ۱۸ × ۱۱/۲ س. ۳۹۲ ص. ۱۲-۱۳ س.
 (ثبت ۲۰۷۵۴۰)

۱۶۳۷۶

قرآن کریم (قرآن - عربی و فارسی)
 با ترجمه فارسی

از ابتدا تا اول سورة الاسراء را دارد.
 دو برگ آغازین الحاقی است.
 آغاز متن کهن: ... قالوا انما نحن مصلحون الا انهم
 هم المفسدون و لكن لا يشعرون

آغاز ترجمه (افتاده): ... گویند بدرستی که ما
 بسامان آرندگانیم بدان بدرستی که ایشان ایشانند و لیکن
 نمیدانند

انجام ترجمه (افتاده): ... بدرستی که خدای با
 آنانست که پرهیزکاری نمودند و با آنانک از نیکوکاران
 اند^۱.

خط: ثلث معرب درشت، ترجمه نسخ شنگرف.
 تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۸ ه.
 فواصل آیات تزئینی با گل‌های ختایی شش پر
 تقسیمات اجزای قرآنی در حاشیه نشانی دائری
 تزئینی بزرگ دارد، تزئینات به رنگهای زنگار و
 شنگرف و مشکی.
 آغاز هر جزء به ثلث شنگرف درشت در حاشیه
 نام جزء نوشته شده.

- ۲. العوامل المائة** (نحو - عربی)
(ص ۱۲۸-۱۳۷)
از: شیخ عبدالقاهر بن عبدالرحمان جرجانی (۴۷۴هـ).
نک: مرکز احیاء، ۴/ ۵۱، ش ۱۲۴۳.
آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد العوامل فی النحو علی ما لفه... مائة عوامل الفطیة (کذا) و معنویة...
انجام: ... و العامل فی المضارع فهذه مائة عامل لا یستغنی الصغیر و الکبیر و الوضع... علی النحو المذكور.
- ۳. شرح العوامل المائة** (نحو - عربی)
(ص ۱۳۸-۱۹۲)
از:؟
نک: مرعشی، ۲۹/ ۱۹۸، ش ۱۱۵۳۴.
آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین... اما بعد العوامل فی النحو علی ما لفه الشیخ الفاضل...
انجام: ... بیانه علی سبیل الاختصار و الحمد لله رب العالمین و صلی الله... الطیبین الطاهرین.
- ۴. عوامل منظوم** (نحو - فارسی)
(ص ۱۹۳-۲۰۱)
از: کمال الدین محمد بن حسام الدین خوسفی قاینی، مشهور به ابن حسام (۸۷۵هـ).
نک: مرعشی، ۳۲/ ۹۲۲، ش ۱۲۹۸۱.
آغاز: بسمله،
بعد توحید خداوند و درود مصطفی
نعت آل پاک پیغمبر رسول مجتبی
انجام:
عامل فعل مضارع معنوی باشد بدان
همچنان عامل بود میدان یقین در مبتدا.
- ۵. [رساله در قواعد و** (صرف و نحو - فارسی)
انواع ضمیر] (ص ۲۰۲-۲۰۶)
- از:؟
آغاز: بسمله،
ضمیر از عدد برسه جهت دان
ز سه تا ده همه جمع است مجرور
- ۶. الجمل فی النحو** (نحو - عربی)
(ص ۲۰۹-۳۲۶)
از: شیخ عبدالقاهر بن عبدالرحمن جرجانی (۴۷۴هـ).
نک: مرعشی، ۲۲/ ۴۴، ش ۸۴۵۴.
آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین حمد الشاکرین و صلواته علی النبی... هذه جمل رتبته ترتیباً قریب المتناول و ضمنته جميع العوامل...
انجام: ... من الجمل فی عوامل الاعراب و علیک باستحضاره.
خط مجموعہ: نسخ به خطوط مختلف. تاریخ کتابت: رساله اول دوشنبه ۲۱ ذی القعدة سال ۱۲۹۹ پایان یافته، رساله سوم به خط حسین بن مرتضی قلی. تاریخ کتابت: ۱۷ ربیع المولود سال ۱۲۸۶ (رقم یکان واضح نیست).
عوامل منظوم را همو روز پنجشنبه ۱۶ ربیع المولود در مدرسه کوچک نگاشته، رساله پنجم نستعلیق، رساله ششم به خط همان حسین در مدرسه کوچک، پنجشنبه ۱۲ ربیع الآخر ۱۲۸۱هـ، مهر بیضوی وی نیز با سجع «یا امام حسین ۱۲۸۰» در لابلای کتابهایش به چشم می‌خورد، سه صفحه پایانی انشائی است ادبی بجهت سرور مکرّم ملاحسین زنجانی در تاریخ ۱۲۸۴هـ کتابت شده به انشای اقل طلاب ابوالحسن درجزینی.
جلد: تیماج قهوه‌ای فرسوده بدون مقوا، جلد رو کوتاه شده و بخشی از آن کنده شده.
کاغذ: نخودی و گاهی آبی.

۱۷×۱۱ سم. ۳۳۴ ص. ۷ و ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۵۴۳)

۱۶۳۷۹

[بیاض ادعیه و مرثی
و اشعار]

از:؟

مجموعه اشعار و مرثی منشور است بر واقعه کربلا، و زیارت نامه امام حسین (ع) و دیگر ادعیه، که چند بیاض متفرقه در یک مجلد صحافی شده است.

خط: نستعلیق و نسخ، گاهی معرب، بعضی از صفحات چلیپا. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.

چند بیاض بوده که در صحافی کنار هم قرار گرفته‌اند لذا اوراق آن کوتاه و بلند است، اوراق غالباً فرسوده و گاهی لب پریده. نیمی از نسخه مرمت شده است.

جلد: چرم قهوه‌ای روشن ضریب تریج دار.

۲۰/۳×۱۲/۳ سم. ۳۰۰ ص. سطر مختلف.

(ثبت ۲۰۷۵۴۴)

۱۶۳۸۰

تذکرة الفقهاء (فقه جعفری - عربی)

از: علامه حسن بن یوسف بن مطهر حلّی (۷۲۶ هـ).

نک: ملی، ۲۶۹/۱۶، ش ۳۶۷۱؛ ملک، ۱۳۱/۱، ش

۲۴۶۱، الفبایی آستان قدس، ص ۱۲۱.

آغاز افتاده: ...لقوله عليه السلم عن ماء البحر و قد

سئل ایجوز... ماء و قال ابوبکر بن داود... هو الطاهر فان العرب لم تفرق بین ...

انجام: ... و ذاتی النجاسة و عرضيتها

تم الجزء الثالث من كتاب الصلوة من كتاب تذکرة

الفقهاء و الحمد لله رب العالمین و صلی الله...

المعصومین.

خط: نسخ. کاتب: محمد زمان کاتب. تاریخ

کتابت: سلخ ربیع الآخر ۱۰۵۷ هـ.

نسخه را عبدالله بن حاجی محمد برای خودش استنکاب کرده است.

در پایان مهر تملک حسین با سجع «لا اله الا الله الملك الحق المبين محمد حسين» مشهود است، تصحیح شده، نسخه مرمت شده و برگ‌های اول و صالی شده.

جلد: تیماج زرشکی ساده لبه دار، رو بازسازی شده با چرم زرشکی ساده.

۱۹/۸×۲۵/۲ سم. ۵۵۸ ص. ۲۳ س.

(ثبت ۲۰۷۵۴۵)

۱۶۳۸۱

اصول دین (اعتقادات - فارسی)

از: حسین بن محمد کربلایی حایری (ح ق ۱۲ هـ).

در یک مقدمه و پنج اصل و یک خاتمه. نسخه‌ای از

آن در کتابخانه خانقاه احمدیه شیراز (نشریه، ۵/ ۲۰۹) به ش ۲۵۹ موجود است.

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و الصلوة... و

بعد چنین گوید حقیر جانی و اسیر فانی... این رساله ایست مختصر در بیان اصول دین اسلام...

انجام: ... تا علم و عمل را کامل کنیم بجاه محمد و آله الطیبین الطاهیرین.

خط: نستعلیق عالی. کاتب: محمد ابراهیم بن

عبدالباقی کاشانی (اصلاً کربلانی (مسکناً).

تاریخ کتابت: جمادی الثاني ۱۲۴۵ هـ.

دارای تصحیحات و حاشیه‌نویسی نسبتاً مفصل با خط نستعلیق تحریری. در آغاز نسخه

یادداشتی است از حسین بن غلامحسین اسحاقی

قمی با خودکار در باره نسخه.

جلد: تیماج زرشکی بدون مقوار طوبت دیده.

۲۰/۸×۱۶ سم. ۵۴ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۵۴۶)

۱۶۳۸۲

مجموعه

۱. الفوائد الحائرية القديمة (اصول فقه - عربی)

= الفوائد العتيقة

(ص ۲-۹۴)

از: محمد باقر بن محمد اکمل بهبهانی، مشهور به وحید بهبهانی (۱۲۰۵هـ).

در ۳۶ «فایده» که بعضی از موضوعات اصول فقه را به طور استدلالی مختصر شرح می‌دهد. فایده اول در اهمیت فقه و آخرین در شرایط اجتهاد است. صاحب ذریعه (۳۳۱/۱۶) گوید: کتاب روز جمعه دوم ربیع الثانی ۱۱۸۰هـ به پایان رسیده است.

نک: آستان حضرت معصومه، ۱/ ۱۴۱، ش ۱۱۶؛ ملی، ۱۴/ ۲۹، ش ۲۹۲۵ ع، الفبایی آستان قدس، ص ۴۳۵.

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین حمداً لا یقوی علی احصائه... و بعد فیقول الراجی عفو ربه... فانه لما بعد العهد عن زمان الائمة علیه السلام خفی امارات الفقه... انجام: ...کما لا یخفی و الله هو الهادی الی طریقته و لا یحصل الهدایة الا بارشاده و توفیقه.

۲. الفوائد الحائرية الجديدة (اصول فقه - عربی)

(ص ۹۶-۱۶۰)

از: محمد باقر بن محمد اکمل بهبهانی، مشهور به وحید بهبهانی (۱۲۰۵هـ).

پس از تألیف رساله الفوائد القديمه موضوعات دیگری از اصول فقه را در ۳۴ یا ۳۶ فایده نوشته و به رساله قبلی ملحق نموده است. رساله حاضر همان فواید الحاقی مؤلف در علم اصول است که به الملحقات للفوائد الحائرية نیز شهرت دارد. فایده اول در این که اصل در اجزای رکنیت است و فایده آخر در اینکه مجتهد و فقیه و مفتی و حاکم شرع یک شخص است.

نک: ملی، ۱۲/ ۲۷۳، ش ۲۴۵۴؛ ذریعه، ۱۶/ ۳۳۱؛

مرعشی، ۲/ ۶۱؛ آستان قدس، ۱۳/ ۴۳۴.

آغاز: بسمله: الحمد لله رب العالمین... فایده اذا ظهر من فعل الشارع او قوله المطلق ان شیئا جزء العبادة... انجام: ...و لا یجوز له العمل باجتهاده لما عرفت تمت الملحقات للفوائد الحائرية.

۳. البداية فی علم

الدرایة

(ص ۱۶۱-۲۳۵)

از: شهید ثانی، زین الدین علی بن احمد جبعی عاملی (۹۶۵هـ).

نک: دانشگاه، ۱/ ۴۷۱؛ سپهسالار، ۳/ ۲۴۵، ش ۲۷۱۲.

آغاز: بسمله، نحمدک اللهم علی حسن توفیق البداية فی علم الدرایة و الروایة... و بعد الحمد لله بما هو اهله و الصلوة علی مستحقها... انجام: ...فی معرفة اصطلاحات المحدثین فانه قد بلغ فی ذلك الغایة... حامداً مسلماً.

۴. الوافية فی اصول الفقه (اصول فقه - عربی)

(ص ۲۳۶-۳۵۷)

از: مولی عبدالله بن حاجی محمد بشرویی تونی خراسانی (۱۰۷۱هـ).

بجتهای اصول فقه را به طور مختصر و استدلالی در یک مقدمه و شش باب آورده، و روز دوشنبه دوازدهم ربیع الاول ۱۰۵۹هـ به پایان برده است.

نک: مرعشی، ۱/ ۱۵۱، ش ۱۳۰. آغاز: بسمله، الحمد لله علی جزیل آلائه و الشکر علی جمیع نعمائه... و بعد فهذه رسالة واقیة و جملة شافیة محتویة علی تحقیق المهم....

انجام: ... هذا آخر ما اختصرناه من المطالب الاصولیة المبرهنة بالنصوص و الادلة القطعیة و انا عبد... الخراسانی.

- ۵. التعلیقة** (علم الرجال، حدیث - عربی)
علی منهج المقال
 (ص ۳۵۸-۳۹۴)
 از: محمد باقر بن محمد اکمل وحید بهبهانی (۱۲۰۵هـ).
- فوائد رجالی مهمی است که پس از تحقیقات مؤلف در علم رجال و بررسی اقوال و افادات علمای این فن، بدان دست یافته و آرا در پنج فایده و به عنوان تعلیقی بر کتاب منهج المقال میرزا محمد استرآبادی تدوین نموده است.
- نک: ملی، ۱۶/۳۵، ش ۳۵۱۹.
- آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فبقول... انی لما تنبهت بکفری الفاتر علی تحقیقات فی الرجال...
 انجام: ... و انه اکمل من الله تعالی الله عما یقول الظالمون علواً کبیراً.
- کاتب: محمد علی بن عبدالرحیم. تاریخ کتابت: کتاب اول در دهه دوم رجب ۱۲۳۴هـ، کتاب دوم در ۱۴ شعبان ۱۲۳۴هـ، کتاب سوم را پنجشنبه دهه آخر رمضان ۱۲۳۴هـ پایان داده و از خود تعبیر به «سمی حبیب الله و وصیه» نموده که منظور همان «محمدعلی» است، کتاب چهارم را شنبه ۲۵ ذی الحجه همان سال پایان داده و پایان مجموعه نیز دهه دوم جمادی الثانی سال ۱۲۳۴هـ می‌باشد.
- بر فراز رساله سوم مهر قطره‌ای «یا محمد، صح؟» مشهود است.
 عناوین و بر فراز بعضی از مطالب شنگرف.
 گاهی حاشیه‌نویسی دارد.
 جلد: تیماج زرشکی ضربی مجدول با خط طوسی.
 ۱۵ × ۲۱ سم. ۳۹۴ ص. ۲۳ س.
 (ثبت ۲۰۷۵۴۷)
- ۱۶۳۸۳**
عین الحیات (اعتقادات و اخلاق - فارسی)
 از: محمد شفیع بن محمد صالح (احتمالاً ق ۱۳هـ).
 شامل دوازده عین:
 ۱. در تقدیم کلماتی چند از مواعظ
 ۲. در شحه‌ای از سکرآت موت و اموال قبر و برزخ و حشر
 ۳. در ذکر اعمالی که باعث آسانی فیض روح و شداید قبر می‌شود
 ۴. در ذکر اول عقبات قیامت
 ۵. در اجزای احوال عقبه دوم و سیم
 ۶. در ذکر اعمالی که توفیق آنها در این ایام فرصت و موجب ایمنی از آن و نجات از عقبات محشر است
 ۷. در خلاصه احوال پر ملال در دیدن نامه‌های اعمال و سؤال در هر یک از موافق پانزده گانه اصحاب یمین و شمال
 ۸. در بیان معنی میزان و موافق دوازده گانه آن
 ۹. در ماجرای جبر جهنم پر سوز و تاب و تفصیل عقبات صعب
 ۱۰. در اشتغال به بعضی اعمال صالحه
 ۱۱. در تقدیم آنها در این اوقات فارغه و مهلت اعانت بر خلاصی از احوال قیامت
۱. چنانچه اعتماد بر تاریخ کاتب کنیم، سال ۱۲۰۰ را ثبت کرده، ولی به قرینه تاریخهای مذکور در رساله‌های بعد و وحدت سیاق امکان فاصله ۳۴ سال بین کتابت رساله اول و دیگر رسالات نیست، علاوه بر آنکه تعبیر کاتب در تاریخ رساله دوم (ص ۱۶۰) نشان می‌دهد که در رساله اول از نوشتن ۳۴ غفلت کرده است. عبارت او در صفحه مذکور چنین است: «فی رابعة عشر من شهر شعبان المعظم من المائة الثالثة بعد الالف اعنی سنة اربع و ثلثین بعدهما، حامداً مصلياً...»

۱۲. در آنچه جاری شود به زبان قلم شکسته رقم از طبیبات اهل نعیم و عقوبات اهل جحیم.

از آثار دیگر مؤلف: مفتاح الجنان (مرعشی، ۱۷/۳۰) و مجمع المعارف (مرعشی، ۱۲/۸۲) می‌باشد.

نسخه‌ای از عین الحیات نیز در نشریه (۷/۷۴۰) معرفی شده است.

آغاز: بسمله، الحمد لله العلی العظیم و صلی الله علی عباده الذین اصطفی... اما بعد خامه سرنامه ناصح و خائف طالع... بر صفای قلوب و اولاد و اخوان....

انجام: ... مرا حلال کنید از آنچه تقصیر کردم هذا خاتمة الرسالة باشارة خاتم الرسال.

خط: نستعلیق نازیبا. تاریخ کتابت: ۲۴ ربیع الآخر ۱۲۱۵ هـ.

لبه‌های آغازین آثار جویدگی دارد. در پایان یادداشت مصالحه‌ای ثبت شده است.

جلد: تیماج مشکی فرسوده بدون مقوا کوتاه شده.

۱۵ × ۲۰ سم. ۴۵۶ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۵۴۸)

۱۶۳۸۴

منهاج الهدایة الی احکام الشریعة (فقه جعفری - عربی)

از: محمدابراهیم بن محمدحسن کرباسی (۱۲۶۲ هـ). در چهار بخش: عبادات، عقود، ایقاعات و احکام تدوین شده است.

هر کتابی از کتب آن به منهاج و هر منهجی با عناوین «هدایه - هدایه» در دو جلد گنجانیده شده.

نسخه حاضر اول آن می‌باشد و از کتاب طهارت تا پایان الهیة را دربردارد.

نک: ملی، ۱۵/۵۷، ش ۳۲۵۲.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی هدانا الی معالم الاسلام و ارشدنا الی قوانین شرایع الدین و قواعد

الاحکام....

انجام: ... من غیر فرق بین الذکر و الانثی فلیکن اخر المجلد الاول من منهاج الهدایة بفضل الله سبحانه و الحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً....

جلد: تیماج مشکی ضربی گره دار سوخت معرق با ترنج و سرترنج طلایی.

۱۵ × ۲۱/۵ سم. ۲۷۴ ص. ۲۳ س.

(ثبت ۲۰۷۵۴۹)

۱۶۳۸۵

حاشیة ارشاد الاذهان (فقه - عربی)

از: علی بن عبدالعالی محقق کرکی عاملی (۹۴۰ هـ).

حاشیة مختصری است با عناوین «قوله - قوله» بر

کتاب ارشاد الاذهان علامه حلی (۷۲۶ هـ).

نک: مرعشی، ۱/۹۷، ش ۷۹؛ مجلس، ۶/۷۸، ش

۸۰.

آغاز: بسمله، قوله فان الشهو کالطبیعة الثانية الخ

انما قال کالطبیعة لان طبیعة امر وجودی....

انجام: ... قد یكون معاملة و بملاحظة شیء آخر

یکون عبادة.

خط: نستعلیق، بعضی از صفحات نسخ. تاریخ

کتابت: شب جمعه از جمادی الاول سال ۹۶۱ هـ.

مکان کتابت: بلدة اصفهان در خان طوقجی.

اوائل نسخه چند نشانی «بلغ» دیده می‌شود.

نسخه دارای حاشیه‌نویسی اندک است و بعضی

از صفحات دارای حاشیه‌نویسی.

در آغاز نسخه چند مطلب فقهی و پنج بیت عربی

در علائم ظهور حضرت حجت (عج) درج شده

است.

جلد: تیماج زرشکی ضربی گره دار، عطف و

گوشه‌ها تیماج نارنجی.

۱۳/۳ × ۱۹/۵ سم. ۳۶۶ ص. ۲۱ س.

(ثبت ۲۰۷۵۵۰)

مریض، تعزیت نامه، قباله زنان، نامه به والده و والد، نامه شاهزاده نزد شاه، مراسله، مطلب، سیاق نویسی و غیره با بیان چگونگی نوشتن جواب هر مراسله و غیره.
 آغاز: بسمله، قباله املاک چنین است، الحمد لله الذی احل البیع و الشری ...
 انجام: ... هرگونه رجوعی باشد بدون مغایرت اعلام فرماید.

۲. حساب (حساب - فارسی)

(ص ۶۶-۱۶۸)

از: ملا علی قوشجی (۸۷۹هـ)

در سه مقاله با عناوین زیر:

مقاله اول در حساب اهل هند: باب اول در حساب صحاح (در هشت فصل: فصل اول در تضعیف، فصل دوم در تنصیف، فصل سوم در جمع، فصل چهارم در تفریق، فصل پنجم در ضرب، فصل ششم در تقسیم، فصل هفتم در استخراج جذر، فصل هشتم در میزان گرفتن اعمال مذکور)؛ باب دوم: در حساب کسور (در مقدمه‌ای و دوازده فصل: مقدمه در تعریف کسر و کیفیت وضع آن، فصل اول در معرفت اشتراک و تباین و تداخل میان اعداد، فصل دوم در پیدا کردن مخرج مشترک بر کسور مختلفه، فصل سوم در تجنیس کسور، فصل چهارم در رفع کسور، فصل پنجم در تضعیف کسور، فصل ششم در تنصیف کسور، فصل هفتم در جمع کسور، فصل هشتم در تعریف کسور، فصل نهم در تحویل کسر از مخرج به مخرجی، فصل دهم در ضرب کسور، فصل یازدهم در قسمت کسور، فصل دوازدهم در استخراج جذر کسور).
 مقاله دوم در حساب اهل تنجیم: در یک مقدمه و شش باب: (مقدمه در بیان اصطلاحات منجمان، باب اول در ضرب شبکه ارقام، باب دوم در قسمت، باب سوم در جذر، باب چهارم در معرفت جذر هر یک از حاصل ضرب، باب پنجم در میزان، باب ششم در اعمال حسابی که در بروج باشد).

۱۶۳۸۶

تحفة الغریب فی الکلام علی مغنی اللیب

از: بدرالدین محمد بن ابی بکر مخزومی دمامینی (۸۲۸هـ).

شرح نسبتاً مفصل و مهمی است به صورت مزجی با عناوین «قال - اقول» بر مغنی اللیب ابن هشام نحوی (۷۲۶هـ).

نسخه حاضر از اوایل کتاب تا اوایل «جزء الثانی من الاجزاء الثلاثة» را دارد.

نک: عکسی مرکز احیاء، ۳/۱۸۴، ش ۹۵۷.

آغاز افتاده: ... من القول و من جمعه علی اقیال فهو من قولهم یقل اياه اذا تبعه فی النسبه كما سمی ...
 انجام افتاده: ... یوجب انتفاء الملزوم من غیر عکس لجواز ان یکون اللازم اعم قال و انا اقول منشأ...

خط: نسخ. تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.

عناوین شنگرف یا قرمز یا نانوخته، لبه‌های اوراق رطوبت دیده و پوسیده و ته‌بندی فرمها از بین رفته و اوراق رها شده، احتیاج به صحافی دارد.

جلد: تیماج قهوه‌ای رنگ پریده ضربی ساده، عطف تیماج کرم قهوه‌ای.

۱۴×۲۵ سم. ۵۰۰ ص. ۲۳ س.

(ثبت ۲۰۷۵۵۱)

۱۶۳۸۷

مجموعه

۱. ترسل (ترسل - فارسی)

(ص ۲-۶۳)

از:؟

مختصری است در آموزش ترسل و منشآت، با ذکر نمونه متن اعم از قباله املاک، شراکت نامچه، وقف نامچه، تعهد نامچه، وقف نامچه، تعهد نامچه، پرسش

مقاله سوم: (در سه باب: باب اول در مساحت خطوط، باب دوم در مساحت سطوح، باب سوم در مساحت اجسام).
نک: فهرستواره، ۴/ ۲۶۱.

۳. ترسل

(ص ۱۷۱-۲۲۴)

از:؟

در طریقه نوشتن مراسلات و احکام شاهي و سياق و ديگر ترسلات و منشآت حكومتی است. در آغاز از ميرزا محمد مهدي متخلص به كسواكى (؟) در دارالسلطنه اصفهان نام برده شده است.

آغاز: بسمله،

ای کرده زکلک صنع ترکیب سیر

انشای تو نقش اجسام بصر

هر حرف که از خامه حکمت زده سر...

انجام: تقریب وجوهات دیوان بعهده تعویق و تأخیر

افتاده است.

خط مجموعه: نستعلیق. کاتب: شب ۲۲ ذی

القعده ۱۲۴۶ هـ (پایان حساب فارسی ص ۱۶۸).

در صفحه ۶۵ یادداشتی است در ضرب آحاد که

آنرا محمد مهدي کتابت کرده و تاریخ سال

۱۱۱۱ هـ را نوشته که قطعاً صحیح نیست و شاید

از این تاریخ اراده خاصی داشته است، عناوین

شنگرف کمرنگ، در ص ۶۴ مهر بیضوی «عبده

الراجی جعفر الحسین» چهار بار حک شده است.

جلد: گالینگور قهوه‌ای شکلاتی.

۱۰/۸ × ۱۷/۵ سم. ۲۲۴ ص. ۱۲ س.

(ثبت ۲۰۷۵۵۲)

۱۶۳۸۸

حاشیه شرح التجريد (الجديد) (منطق - عربی)

از: میر مرتاض.

حاشیه‌ای است بر شرح التجريد الجديد قوشجی با عناوین «فی الحاشیه».

حواشی بسیاری بر شرح التجريد نگاشته شده از

كسانی چون: جلال الدين محمد بن اسعد دوانی

(۹۰۷ هـ)، شمس الدين محمد احمد خفري (۹۴۲ یا

۹۵۷ هـ)، حبيب الله باغنوی شیرازی (۹۵۵ هـ)، محمد بن

حسین سماکی (ق ۱۱)، محمد حسینی دشتکی (۹۰۳ هـ)،

لاهیجی (۱۰۵۱ هـ)، ملا میرزا شیروانی (۱۰۹۸ هـ) و

دیگران

نک: الفبایی آستان قدس، ص ۱۹۶-۱۹۷.

آغاز: بسمله، حمدله، فی الحاشیه... بل ما یتناول

متعددا اعنی من اتصف من محبوبیه... .

انجام: ... مع انه لا یصیر نوعا. هذا ما وصل الینا من

فواید حضرت الامیر الکبیر... ریاض الجنان.

خط: نستعلیق و چلیپا. تاریخ کتابت: ق ۱۲ هـ.

در آغاز نسخه وقف نامه کتاب به سال ۱۱۲۲ هـ

ثبت شده، کتاب بر طلبه علوم دینیہ وقف شده،

نسخه رطوبت دیده است.

جلد: چرم قهوه‌ای ساده.

۱۰/۸ × ۱۹/۸ سم. ۵۴ ص. ۲۶ س.

(ثبت ۲۰۷۵۵۳)

۱۶۳۸۹

بحار الانوار

(حدیث - عربی)

از: ملا محمد باقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۰ هـ).

جلد دهم است.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی خص بالبلاء من عباده

المحسنین النجباء... اما بعد فهذا هو المجلد العاشر من

کتاب...

انجام افتاده: ... و جاء رجل نزع خفیه و ظنوا انه ابن

زیاد من غیر تحقیق فطلبوه فاذا هو علی ما.

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۲ هـ.

رموز و نشانی‌ها شنگرف، تصحیح شده، عناوین

نبیه محمد خیر البریته اجمعی و آله و عتره الطاهرین انه خیر موفق و معین یا رب العالمین.

خط مجموعه: کتاب اول نستعلیق مایل به نسخ. کاتب: سید عبدالغفار حسینی. تاریخ کتابت: جمعه ۲ رجب ۱۲۶۵ هـ. کتاب دوم نستعلیق، سه شنبه از ربیع الثانی ۱۲۶۴ هـ، به نام کاتب تصریح نشده.

عناوین هر دو رساله قرمز، کتاب اول بدون حاشیه نویسی ولی کتاب دوم دارای حاشیه‌های فراوان غالباً منقول از «علی الموسوی رحمه الله» یا شرح شمسیه، متن تهذیب المنطق بر فراز صفحات کتاب دوم کتابت شده.

جلد: چرم مشکی ساده.
۱۶ × ۲۱/۸ سم. ۲۲۴ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۵۵۵)

۱۶۳۹۱

تهذیب الاحکام (حدیث - عربی)

از: شیخ الطایفه محمد بن حسن طوسی (۴۶۰ هـ). از آغاز کتاب تا «باب العمل فی لیلة الجمعة و یومها» را دارد و اوراقی از پایان آن افتاده است. انجام: ... و بهذا الاسناد قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله... المسجد یوم الخمیس و لیلة الجمعة فاخرج منه التراب...

خط: نسخ. تاریخ کتابت: ق ۱۱ هـ. فواصل روایات نشانی به صورت عدد (۵) فارسی، نسخه خوبی است و با خطوط مختلف تصحیح شده و حاشیه نویسی و نسخه بدل دارد، در آغاز نسخه یادداشتی است که شاید شروع کتابت نسخه باشد بدین مضمون: «در روز چهارشنبه بیست و هفتم ماه قدیم که خرداد ما هست و دوازدهم عربیه شروع شد در ماه شوال سنه ثمانین بعد الالف من هجرة النبویه»، در

اصلی از حاشیه کتابت شده، در آغاز نسخه یادداشت معاوضه کتاب ثبت شده است.

جلد: تیماج قهوه‌ای ساده فرسوده.
۱۷/۵ × ۲۶/۶ سم. ۵۵۸ گ. ۲۲ س.
(ثبت ۲۰۷۵۵۴)

۱۶۳۹۰

مجموعه

۱. **حاشیه حاشیه الیزدی** (منطق - عربی)
علی تهذیب المنطق

(ص ۲-۱۲۴)

از: ملا نظر علی بن محسن گیلانی (ق ۱۳ هـ). حاشیه استدلالی است با عناوین «قوله - قوله» بر حاشیه ملا عبدالله یزدی بر کتاب تهذیب المنطق سعد الدین تفتازانی. این حاشیه تقدیم به فتحعلی خان والی مملکت شیروان و داغستان شده است.
نک: مرعشی، ۱۴/۱۵، ش ۵۶۱۱.

آغاز: بسمله، سبحانک اللهم یا من کل المنطق عن رسمه الناقص عن حده التام و حارت الناطقة عن تصور حقائق اشکال....

انجام: ... و المعنی ان طلوع الشمس یستلزم وجود النار، فتدبر فان المقام دقیق و الفکر فیہ حقیق.

۲. **حاشیه تهذیب المنطق** (منطق - عربی)

(ص ۱۲۵-۲۲۴)

از: عبدالله بن شهاب الدین حسین یزدی (۹۸۱ هـ). شرحی است مزجی بر تهذیب المنطق تفتازانی (۷۹۲ هـ).

با عناوین «قوله - قوله».

نک: ذریعه، ۵۳/۶.

آغاز: بسمله، قوله الحمد لله افتتح بحمد الله بعد البسملة ابتداء بخیر الکلام و اقتداء بحدیث خیر الانام.... انجام: ... و ارزقنی بفضلہ وجوده سعادة الدارين بحق

- هر که عبرت گرفت از ایام
توسن چرخ زیر او شد رام
- آغاز وقف نامه کتاب ثبت شده، واقف علی رضا
است و نسخه را وقف عام کرده در سال ۱۲۷۰،
یادداشت وقفی نیز در پیش آغاز نسخه مشهود
است.
- جلد: تیماج قهوه‌ای فرسوده، جلد از بدرقه جدا
شده و در لایه رو سندی مالی وجود دارد که مهم
بنظر می‌رسد و باید جداسازی شود.
۱۹/۵ × ۳۳ سم. ۶۵۲ گ. ۲۸ س.
(ثبت ۲۰۷۵۵۶)
- ۱۶۳۹۲
- بیاض متفرقات (متفرقات - فارسی و عربی)
۱. خطبه نکاح و اخوت عید غدیر
و اوراد متفرقه
(ص ۲-۱۶)
۲. شرح دعای ام‌الصبیان مشهور به
ابی‌دجانة انصاری
(ص ۱۶-۲۲)
۳. ادعیه جهت قضای حاجت و دعای
حضرت عیسی (ع) و تسخیر قلوب و غیره
(ص ۲۲-۳۹)
۴. اعتصام دوازده امام خواجه
نصیرالدین طوسی
(ص ۴۰-۶۴)
۵. شعری فارسی منسوب به شیخ
ابوعلی سینا
(ص ۶۵-۶۸)
با مطلع:
۶. شرح دعای استغفار
(ص ۶۹-۷۳)
۷. چند دعای دیگر در رفع ناخوشی و ادای
دین و آداب سر تراشیدن و فال نامه
حضرت امیرالمؤمنین و دعای بی‌خوابی
کودک و غیره
(ص ۷۴-۹۳)
۸. شرح آیه الکرسی و دعای بزرگوار
(ص ۹۳-۹۹)
۹. یک قطعه شعر در قالب غزل بدون نام
سراینده
(ص ۹۹)
۱۰. واجبات نماز از گفته جناب آقا
سیّد علی
(ص ۱۰۲)
۱۱. مخمس حافظ
(ص ۱۶۲-۱۶۴)
۱۲. دعای عید نوروز، نود و نه اسماء الله،
دعای سیفی کبیر نبوی
(ص ۱۶۵-۱۸۶)
۱۳. رباعیات باباطاهر
(ص ۱۸۷-۱۹۶)

ترجمه نیکو و شرح مختصری است بر صحیفه سجادیه، محتوی بر حاصل معنی که از تصحیحات و تحقیقات علمای امامیه بر می‌آید، به اضافه فواید ضروریه که باید به حسب مناسبت مقام آورده شود، با حواشی توضیحی مفید از شارح و تقدیم شده به شاه سلیمان صفوی.

نک: مرکز احیاء، ۱۲/۶، ش ۲۰۰۲؛ مرعشی، ۱۳/۲۸، ش ۴۸۲۹.

آغاز: بسمله، صحیفه جامعه عالم امکان یعنی ترجمه بلیغه صنایع بدایع آفریدگار تعالی شأنه... انجام: ... که پاکند از گناهان صغیره و کبیره و سهو و نسیان از اول عمر تا آخر آن.

خط: نستعلیق، عبارات عربی نسخ معرب. تاریخ کتابت: ۲۲ شوال ۱۰۸۲ هـ.

صفحات مجدول ساده به سنگرف و بر فراز عبارات صحیفه سنگرف، صفحه آغازین دارای سرلوح متوسط، در حاشیه صفحه ۸ طریقه استخراج ذات الرقاع را ثبت کرده‌اند به خط شکسته نستعلیق عالی.

جلد: دورو، رو تیماج قهوه‌ای ترنج و سرترنج و لچکی و گره دار ظریف، درون تیماج قهوه‌ای ساده روشن.

(ثبت ۲۰۷۵۵۸)

۱۶۳۹۴

الفصول الغروية
فی الاصول الفقهية

از: شیخ محمدحسین بن محمد الرحیم ایوان کیفی
تهرانی اصفهانی (۱۲۵۵ هـ).

تألیف آن روز جمعه ۱۹ ذی الحججه ۱۲۳۲ هـ در ارض غربی (نجف اشرف) پایان یافته است.

نک: مجلس، ۲۰۲/۶، ش ۱۶۳؛ سپهسالار، ۱/۵۶۷؛ مشار، ۶۶۹.

۱۴. **در منتخب علی بن ابی طالب** (ع)
(ص ۱۹۷-۱۹۹)

۱۵. **نماز عیدین** (ص ۲۰۰)

۱۶. **دعای عید قربان**
(ص ۲۰۱-۲۰۲)

۱۷. **دوازده امام**
(ص ۲۰۴-۲۱۰)

۱۸. **فال نامه امام جعفر صادق** (ع)
(ص ۲۱۲)

۱۹. **شرح دعای قاموس**
(ص ۲۱۵-۲۱۷)

۲۰. **زیارت نامه حضرت امام حسین** (ع)
(ص ۲۱۸-۲۳۴)

در صفحه ۲۳۴ تاریخ کتابت شنبه ۱۷ صفر ۱۲۳۸ هـ ثبت شده، صفحه ۹۹ یوم جمعه عاشورا سال ۱۲۴۱ هـ اشعاری نقل شده، صفحه ۱۶۰ تاریخ سال ۱۲۳۷ هـ دارد، و در صفحه ۲۱۴ چهارشنبه ۷ صفر ۱۲۳۸ هـ، در صفحه ۲۱۴ شب دوشنبه عید غدیر سال ۱۲۴۹ ولی نام کاتب یافت نشد، بعضی از عناوین و بر فراز رؤوس مطالب صورتی. جلد: چرم قهوه‌ای روشن ساده.
۱۵×۷ سم. ۲۳۶ ص. ۱۰ و ۱۳ و ۱۹ س.

(ثبت ۲۰۷۵۵۷)

۱۶۳۹۳

شرح صحیفه سجادیه (دعا - فارسی و عربی)
از: قطب‌الدین محمد بن علی شریف لاهیجی (پس

از ۱۰۷۵ هـ).

انجام: ... و اصغر ثوابت مرصوده بیست و نه برابر زمین است و الله يعلم بالصواب و الیه مرجع و المآب.

خط: چهار برگ آغازین نسخ، بقیه نستعلیق. کاتب: هدایت الله بن عبدالرحیم. تاریخ کتابت: پنجشنبه ۲۴ شوال ۱۰۹۲ هـ. مکان کتابت: محروسه بروجرد.

تصحیح شده و گاهی حاشیه‌نویسی دارد.

اشکال به رنگ قرمز نقاشی شده.

در پایان نسخه دعای منظوم در خواندن شام (ظاهراً پس از خوردن غذا).

جلد: تیماج یشمی سیر ترنج و سر ترنج و گره‌دار، عطف چرم مشکی.

کاغذ: نخودی یا رضایی.

۸/۲ × ۱۲ سم. ۱۰۵ ص. ۱۶ س.

(ثبت ۲۰۷۵۶۰)

۱۶۳۹۶

الصحيفة السجادية

(دعا - عربی)

از: حضرت امام زین العابدین سجاد بن حسین بن

علی بن ابی طالب (ع) (شهید ۹۵ هـ).

آغاز: بسمله، حدثنا السيد الاجل نجم الدين بهاء

الشرف ابوالحسن محمد ...

خط: نسخ زیبا معرب. تاریخ کتابت: احتمالاً از

ق ۱۲ هـ.

عناوین شنگرف.

یادداشت هدیه دادن این کتاب به سال ۱۳۰۲ هـ

در آغاز نسخه ثبت شده.

جلد: تیماج قهوه‌ای سوخت ترنج و سر ترنج دار،

عطف چرم قهوه‌ای.

۷/۸ × ۱۲/۳ سم. ۲۳۴ ص. ۱۲ س.

(ثبت ۲۰۷۵۶۱)

آغاز: بسمله، القول فی الكتاب فصل اتفق علماء الاسلام و المتفقین الیه من ...

انجام: ... هذا غاية ما اردنا بیانه و قصدنا فی مسلک التحریر تبیانه و الحمد لله اولاً و اخرها و باطنا و الصلوة علی نبینا محمد و آله الطیبین الطاهرین المعصومین.

خط: نسخ و نستعلیق در طول نسخه گاهی نسخ و

گاهی نستعلیق کتابت شده. تاریخ کتابت:

پنجشنبه بیست و نهم یا سی ام جمادی الاولی

۱۲۵۹ هـ. مکان کتابت: ارض کود محله از قرای

دارالمؤمنین استرآباد.

کاتب تصریح کرده که این دومین نسخه‌ای است

که در استرآباد یافت شده بود و چون باید به

صاحبش عودت می شد مجبور شده که بخشی را

خودش بنویسد و بعضی را دیگری، ولی به نام

دیگری اشاره نکرده است، خط نستعلیق از کاتب

اصلی است. نسخه تصحیح شده و امضای مقابله

به نسخه مصححه از روی نسخه اصل دارد، بر

فراز عناوین و خود عناوین مشکی یا شنگرف.

جلد: تیماج قهوه‌ای گره دار با گره‌های درشت

معرق سوخت ترنج و سر ترنج دار.

کاغذ: نخودی، بعضی از برگها پسته‌ای.

۱۷/۵ × ۲۱/۵ سم. ۳۰۰ ص. ۲۴ س.

(ثبت ۲۰۷۵۵۹)

۱۶۳۹۵

میزان الحساب

(ریاضی - فارسی)

از: علاءالدین علی بن محمد قوشچی (۸۷۹ هـ).

نک: مرعشی، ۱۷/۱۴۷، ش ۶۵۶۶؛ مجلس، ۲۲/

۱۷۹، ش ۶۱۹۰؛ ملی، ۱۱/۶۰۶، ش ۲۲۲۶.

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین حمد الشاکرین

و الصلوة... اما بعد این کتاب مشتمل است بر یک مقدمه و

دو مقاله و خاتمه ...

۱۶۳۹۷

مجموعه

۱. الجدول الستین

(نجوم - فارسی)

(ص ۵-۳۶)

از:؟

مجموع شصت جدول محاسبات نجومی است که به ترتیب حروف ابجدی شماره گذاری شده است.

آغاز: جدول الالف....

انجام: ... جدول جنس خارج القسمة... [جدول].

۲. زیج الغ بیگ

(نجوم - فارسی)

= زیج گورکانی

(ص ۳۷-۴۳۱)

از: الغ بیگ بن شاهرخ بن امیر تیمور گورکانی (۸۵۳هـ).

نک: مرکز مطالعات، ۱/ ۱۸۰، ش ۲۱۳؛ دانشگاه، ۴/ ۸۹۱-۸۹۲؛ منزوی، ۱/ ۳۰۳-۳۰۴؛ ذریعه، ۱۲/ ۷۳؛ مجلس، ۷/ ۱۳۸.

آغاز: بسمله، تبارک الذی جعل فی السماء بروجاً... اما بعد چنین گوید اضعف عبدا لله... که با توزع بال و تکرر اشغال از تکفل مصالح امم....

انجام: ... جدول معرفة تقویم الكواکب... [جدول].

خط مجموعه: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۱ هـ.

دارای حواشی مختلف، نسخه تصحیح شده و از روی آن درس خوانده شده، در صفحه ۶۰ چنین آمده: «با مقاله دوم تصحیح نمودم و جدولها را بقواعد تصحیح نمودم و اکتفا بمقابله نسخه نمودم، وانی عبدالله»، وی عبدالله بن احمد دهبوکری معروفی است که طبق یادداشت آغازین، نسخه را از ملا عبدالله داغستانی تحت تملک درآورده، سپس نسخه تحت تملک عبدالله بن حاجی محمود ساوجیلاغی درآمده که آن را نزد قاضی اسماعیل سندیجی خواننده

است، پیش از آنها نسخه تحت تملک عبدالفتاح بیگ و علی بیگ بن عبدالفتاح بوده است، روی صفحه اول مهر تملک عبدالواحد تمجیدی (معاصر) ثبت شده، در آغاز و پایان نسخه یادداشت‌های نجومی دارد، جداول، مشکئی یا شنگرف.

جلد: تیماج مشکئی عطف و لبه‌ها تیماج زرشکی.

۱۶/۸ × ۲۱/۸ سم. ۴۴۰ ص. ۲۱ متن و جداول ۲۷×۷ و ۱۷×۷ س.

(← تصویر) (ثبت ۲۰۷۵۶۲)

۱۶۳۹۸

مجموعه

۱. جلاء الاذهان

(تفسیر - فارسی)

فی تفسیر القرآن = تفسیر گازر

(ص ۱-۶۰۰ متن)

از: ابوالمحاسن حسین بن حسن جرجانی (ق ۸هـ). تفسیر مفصل مهمی است بر قرآن کریم با استناد به اخبار و احادیث اهل بیت (ع) و دارای مقدمه‌ای در هفت فصل؛ بنا به گفته مرحوم محدث ارموی، اساس این تفسیر، کتاب روح الجنان ابوالفتوح رازی (ق ۶هـ) است. نک: عکسی مرکز احیاء، ۳/ ۴۳۲، ش ۱۱۴۶؛ مجلس، ۲/ ۱۸؛ ذریعه، ۴/ ۲۷۰ و ۳۰۹ و ۵/ ۱۲۶. آغاز افتاده: ... علی رسوله من اهل القرى فلله وللرسول ولذی القربى و البیتامی و المساکین و ابن السبیل....

انجام افتاده: ... شب و روز میگردانیم و الله خلق کل دابة من ماء فمنهم من یمشی علی بطنه و منهم من یمشی علی رجليه....

۲. رساله در اصول عقاید

(اعتقادات - فارسی)

(ص ۱-۳۲ حاشیه)

از: ۲۰/۵ × ۳۰/۵ سم. ۶۰۰ ص. مستن ۲۲ س و
حاشیه ۶۸ س.

(ثبت ۲۰۷۵۶۳)

۱۶۳۹۹

روضات الجنان (اخلاق و فواید تاریخی -

فارسی و عربی)

از: جعفر بن فتح الله (پس از ۱۳۳۳ هـ).

در حدود چهل و یک روضه در آداب و ادعیه و
فواید تاریخی و مواظ و مطالب دیگر که از کتابهای
مختلف جمع نموده است، در بعضی جاها به جای
«روضه»، «باب» نوشته است.

عناوین روضه‌ها چنین است:

۱. فی تعریف الدعا.
۲. فی صفات الداعی.
۳. فی اوقات الدعوات.
۴. فی فضیلة و ثواب قرائت القرآن.
۵. فی الصلوات علی النبی.
۶. فی صفة الوضوء.
۷. فی الاذان و الاقامة و ثواب المؤذن.
۸. فی آداب الصلوة.
۹. فی تعقیب الفرائض.
۱۰. فی تعقیب الصبح.
۱۱. فی تعقیب الظهر.
۱۲. فی دعاء القنوت.
۱۳. فی تعقیب العصر.
۱۴. فی الاستشفاء.
۱۵. فی تعقیب المغرب.
۱۶. فی تعقیب العشاء.
۱۷. الدعاء فی الصباح و المساء.
۱۸. فی صلوة اللیل و فضلها.
۱۹. فی زیارت النبی (ص).

از:؟

از اواسط فصل اول شروع می‌شود و عنوان فصول

آن چنین است:

فصل اول در توحید

فصل دوم در عدل

فصل سوم در نبوت

فصل چهارم در امامت

فصل پنجم معاد

و در آخر مباحثی در توصیف بهشت و جهنم،
آمیخته به حکایات و روایاتی چند، در چندین «مطلب»:

مطلب اول در ذکر احوال روز قیامت

مطلب دوم در صفت دوزخ

مطلب سوم در صفت برزخ

مطلب چهارم در صفت بهشت و مطالبی دیگر.

آغاز افتاده:.... مقرر فرمود که اگر آن نور جمال

نمیبود همه را می‌سوخت و عظمت و بزرگواری روا نیست
که طبقه اول زمین با آن همه بزرگی و وسعت ...

انجام: ... آن مرتبه را ندارد و از حرمان آن مرتبه

دیگری اندوه آورد اللهم اجعلنا من افضل اهل... و الحمد
لله رب العالمین.

خط مجموعه: نسخ، آیات معرب و بر فراز آنها

شنگرف.

تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.

با تصحیحات اندک.

تاریخ پایانی رساله اصول عقائد (ص ۳۲) مورخ

یکشنبه ۲۴ رجب ۱۲۴۲ هـ ثبت شده، رساله به

صورت چلیپا در ۳۲ صفحه آغازین تفسیر گازر

کتابت شده است.

نسخه مرمت شده و وصالی دارد.

جلد: تیماج مشککی معرق سوخت ترنج و

سرترنج و لچکی دار با زمینه سبز، عطف و

گوشه‌ها چرم مشککی.

صفحه ۲۴۰ تاریخ وفات آقا سید طباطبائی را در طهران به سال ۱۳۳۹ هـ ثبت کرده است، بلکه سال ۱۳۴۲ هـ که در ص ۸ به آن اشاره شده است، در آغاز نسخه یادداشت مسافرت به زیارت خراسان از طرف جلفا در سال ۱۳۳۳ هـ، و یادداشت دیگری بدین مضمون: «نذر کردم که اگر این کتاب را امانت بدهم ده تومان بسادات بنی فاطمه (ع) بدهم فی شهر صفر المظفر ۱۳۹۹ هـ (یا ۱۲۹۹؟)»
 جلد: تیماج قهوه‌ای عطف تیماج تریاکی لبه‌ها تیماج مشکی ضربی گره دار.
 ۱۲/۸ × ۲۰ سم. ۵۰۸ ص. ۱۲-۱۴ س.
 (ثبت ۲۰۷۵۶۴)

۱۶۴۰۰

هدیه الاحباب

(فقه - فارسی)

= منتخب تحفة الابرار

از: محمدجعفر بن محمد صفی فارس آباده‌ای (ق ۱۳ هـ).
 منتخبی است از تحفة الابرار سید محمد باقر شفتی (۱۲۶۰ هـ) در احکام نماز در یک مقدمه و سه باب طبق کتاب شفتی و نسخه حاضر از اول و آخر ناقص بوده و مباحث آن از اقسام واجبات نماز تا منسیات نماز است. آغاز افتاده: ... اینکه نماز منقسم میشود بواجب و مستحب و واجب منقسم میشود بشش قسم اول ...
 انجام افتاده: ... و سجده نبوده باشد و اجزای تشهد و صلوٰة نیز نبوده باشد...

خط: نسخ. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.

عناوین شنگرف.

جلد: تیماج قهوه‌ای زیر ناصاف.

کاغذ: پسته‌ای ضخیم.

۱۲/۵ × ۱۸ سم. ۲۵۴ ص. ۱۲ س.

(ثبت ۲۰۷۵۶۵)

۲۰. [فی وفات بعض الانبیاء و العلماء].

۲۱. فی الادعیة المتفرقة.

۲۲. فی سجدة الشکر.

۲۳. فی اسم الله الاعظم.

۲۴. احراز النبى و الائمة.

۲۵. فی الاحتجاب.

۲۶. فی الخلاص من السجن.

۲۷. فی دفع الظلم.

۲۸. فیما بعمل عند النوم.

۲۹. فی آداب الاکل و الشرب و ادعیتهما.

۳۰. فی آداب بیت الخلاء.

۳۱. فی طلب العلم.

۳۲. فی فضل العلماء.

۳۳. صفة العلماء.

۳۴. فی اسماء الحسنی.

۳۵. ما اوصی رسول الله (ص) الی امیر المؤمنین (ع).

۳۶. [ما اوصی رسول الله الی ابی ذر].

۳۷. فی الکلیات.

۳۸. روایت مجلسی از شیخ مفید و سید بن طاوس.

۳۹. [منتخبی از ادب منظوم عرب].

۴۰. [فوائد تاریخی منظوم و منثور].

۴۱. فی بعض اللغات.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذى جعل الدعاء مفتاح

الفلاح و صیّره مصباح النجاح لاهل التوحید... و بعد فهذه

نسخة و جیزة صغيرة الحجم كثيرة النفع ...

انجام: ... و قال علیه ای افتری علیه دبس دوشاب

انگور خرما.

خط: نسخ و نستعلیق، به خط مؤلف. تاریخ

کتابت: شب دوشنبه ۵ جمادی الاول اول عید

نوروز سال ۱۳۳۳ هـ (ص ۴۳۵).

کتابت نسخه به نظر می‌رسد در فواصل زمانی

مختلف انجام شده و نظم کامل ندارد، لاقلاً این

کتابت تا سال ۱۳۳۹ هـ ادامه یافته چون در

۱۶۴۰۱

مجموعه سه رساله (هندسه - عربی)
از تحریرات: خواجه نصیرالدین محمد بن محمد بن
حسن طوسی (۵۶۷۲هـ).

جلد: تیماج مشکی ساده.
از: ۹/۵ × ۱۶/۵ سم. ۱۱ س.

(ثبت ۲۰۷۵۶۶)

۱۶۴۰۲

۱. تحریر کتاب ارشمیدس

(ص ۱-۳۵)
آغاز: بسمله، تحریر کتاب ارشمیدس ترجمه ثابت
ابن قره و تفسیر الاستاد المختص ابی یحیی علی بن
احمد النسوی...
انجام: ... الثالثة عشر من الاصول و ذلك ما اردناه.

تاریخ عربستان (تاریخ - فارسی)

از: ذکاء الملک محمد علی فروغی (۱۳۶۱هـ).
آغاز: بسمله، جغرافی عربستان و قبایل آن جزیره
العرب یا عربستان فلاتیست مسطح بی دریاچه...
انجام: ... و سلسله‌های مختلفه در ممالک مختلفه
اسلامی ظهور نموده پرداخت.

خط: نستعلیق. کاتب: میرزا سهراب. تاریخ
کتابت: در عصر مؤلف.

در آغاز نسخه یادداشتی است بدین عبارت:
«این کتاب تاریخ عربستان را تألیف جناب
مستطاب آقای ذکاء الملک دام اقباله العالی است
دوست عزیزم آقا میرزا سهراب نظر بمساعدت و
همراهی با حقیر برسم یادگار نوشته‌اند، خداوند
ایشانرا توفیق خیر دهاد، صفر المظفر سنه ۱۳۳۵
[مهر بیضوی]: شاه رخ کیخسرو»، عنوانین
قهوه‌ای، ترجمه‌های لاتینی به لاجورد، در پایان
نسخه فهرست مطالب نیز ثبت شده است.
جلد: چرم قهوه‌ای سیر نقطه نقطه، عطف گوشه‌ها
چرم قهوه‌ای ساده.
کاغذ: دفتری خط دار.

۱۸ × ۲۲/۵ سم. ۵۸ ص. ۱۷ س.

(ثبت ۲۰۷۵۶۷)

۲. المفروضات

(ص ۳۷-۵۰)
آغاز: قال الاستاد المختص قد اصفت مقالة فی
عمل دایرة مسیرها الی دایرة مفروضة...
انجام: ... و معلوم و جمیع اح معلوم و ذلك ما اردناه.

۳. حل الشکوک

(ص ۵۲-۱۶۸)
آغاز: بسمله، رب انعمت فزد اقول بعد حمد الله...
اعلم ان التعليمات بما سرها و خصوصاً الهندسیات...
انجام افتاده: ... عند کون رأس المخروط المحيط
بالنیرین عند....

متفرقات

(ص ۱۶۹-۱۷۶)
رساله‌ای در هندسه از تحریرات خواجه نصیر چند
صفحه‌ای است از انتهای رساله.

۱۶۴۰۳

قرآن کریم با ترجمه کهن (قرآن - عربی و فارسی)

مترجم:؟
خواص و تفسیر بعضی از آیات و سور نیز در کناره
نسخه به فارسی درج شده است.

خط مجموعه: نستعلیق. تاریخ کتابت: احتمالاً از
ق ۱۲هـ.

عناوین غالباً نانوشته، جای اشکال نیز خالی
مانده است.

جلد: چرم تریاکی سیر، ضربی ترنج دار.
۱۸×۲۶/۸ سم. ۲۵۶ ص. ۳۳ س.

(ثبت ۲۰۷۵۶۹)

۱۶۴۰۵

(طب - عربی)

مجربات

از: شیخ داود بن عمر انطاکی (۱۰۰۸ هـ).

مؤلف این رساله مختصر را برای امیر درویش و به نام سلطان مراد در چند فصل نگاشته است. در آخر مجرباتی به فارسی دارد که الحاقی است و گویا مستخرج از متن انطاکی می‌باشد. (ص ۳۰-۴۵) نک: دانشگاه، ۲۴۵۶/۶.

آغاز: بسمله، باسمک اللهم نطلب النجاة و الشفاء و باشارات ذکرک و حمدک نسألک... و بعد فلما لفظتني يد الزمان و رمیت لی الغربت....

انجام: ... فهذا ما حضرنا من مجرباتنا و فيه كفاية للمقتصر و من اراد التطويل و الاستقصاء للخواص فعليه بكتبنا المطولة و الله تعالى ينفع بها... و الحمد لله رب العالمين.

آغاز متن الحاقی: «مجرب جهة بواسير و شقاقی مقعد و قرحة أن و اسهال بواسير و نزف خون سودا...». انجام متن الحاقی: «... خصوصاً بادنجان و سیر و پیاز و باقله و ماست بخصوص ترشی اجتناب نماید».

خط: نسخ. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲ هـ. عناوین شنگرف (رساله اول)، بر فراز رؤوس مطالب شنگرف (رساله دوم).

جلد: چرم مشکی ضربی ترنج دار.
۵×۱۵/۵×۲۰/۵ سم. ۴۶ ص. ۱۰ س.

(ثبت ۲۰۷۵۷۰)

۱۶۴۰۶

(اصول فقه - عربی)

شرح معالم الاصول

از:؟

خط: نسخ معرب. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۰ هـ.

ترجمه‌ها به صورت چلیپانویسی زیرنویس نستعلیق، تفاسیر مکتوب در حواشی با خطی ممتد از متن تا حاشیه ربط داده شده، عناوین و فواصل آیات و نشانهای تجویدی شنگرف، نسخه رطوبت دیده، وقف نشان «وقف عام» بر فراز بسمله‌ها مکتوب است.

۸۸ صفحه آغازین و از صفحه ۸۱۷ تا پایان نسخه الحاقی است و احتمالاً در ق ۱۲ یا ۱۳ کتابت شده بدون ترجمه زیرنویس و تفسیر، برگ پایانی در ق ۱۴ کتابت شده، در پایان نسخه تولدی در سال ۱۳۲۷ هـ ثبت شده.

جلد: تیماج مشکی ضربی معرق سوخت ترنج و سرترنج دار فرسوده عطف پارچه‌ای آبی.

۲۳×۵/۳۴ سم. ۷۵۰ ص. ۷ و ۱۰ و ۱۳ س.

(ثبت ۲۰۷۵۶۸)

۱۶۴۰۴

[شرح کتاب فی علم النحو] (نحو - عربی)

از:؟

شرحی است بر یکی از متون نحوی که آغاز و انجام آن افتاده و باید تطبیق شود.

آغاز افتاده: ... اولی من عنده (و منه) ای و من الجامد (لیس فیمن یجعله فعلاً) اختلف النجاة فی أن لیس فعل او حرف و ذهب بعضهم الی انه فعل... (و هو مسکن من لیس و لم یجعل لجموده علی لفظ)....

انجام افتاده: ... (کالسین او سوف للاستقبال) یعنی أن الفعل المضارع و ان كان اصله ان یکون مشترکاً... (و حروف المضارعة فی مجرد الرباعی).

خط: نسخ مایل به نستعلیق. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۰ هـ.

دارای حاشیه‌نویسی مختصر و تصحیحات است.

۱۶۴۰۸

شرح قواعد الأحكام
فی معرفة الحلال و الحرام

(فقه - عربی)

از:؟

قسمتی از شرحی است بر کتاب قواعد الأحكام
علاّمه حلّی (۷۲۶هـ).

با عناوین «قوله - قوله».

آغاز افتاده: ... و غیره فهو من جملة أجزاء الكلام
جار مجری التفسیر فوجب ان يكون فى كلام ...
انجام افتاده: ... المجوس سنة اهل الكتاب فى
الحرية قال و ذلك اذا مات فى ارض غربة فلم يجد
مسلمین ...

خط: نسخ. تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.

عناوین شنگرف.

تصحیح شده و نشانی بلاغ دارد.

قسمت تحتانی رطوبت دیده ولی به نوشته آسیب
نرسیده است.

جلد: گالینگور مشکی ساده.

۳۱ × ۲۱ سم. ۲۱۴ گ. ۲۵ س.

(ثبت ۲۰۷۵۷۳)

۱۶۴۰۹

[کتابی در عرفان]

(عرفان - فارسی)

از:؟

با عناوینی چون:

در بیان عقل و عشق درویشی، در فضیلت عشق بر
عقل و غیره و با اشعاری از خواجه عبدالله انصاری،
حکایتی از سلطان سنجر ملکشاه سلجوقی، احادیث و
اقوال پیران و عرفا و اشعاری مناسب هر مقال.

این کتاب با وجود شباهت‌های بسیار زیاد در سبک
نوشتاری و مباحث مندرج، به مصابیح القلوب ابوسعید
سبزواری (زنده در ۷۵۷هـ)، غیر از آن کتاب است.

آغاز افتاده: ... الا له الخلق والامر دارنده آسمان و

شرحی است بر معالم الاصول شیخ حسن ابن شهید
ثانی که آغاز و انجام آن افتاده و باید با شروع دیگر
تطبیق شود.

آغاز افتاده: ... فالعلم المذكور داخل فيه ای علم
المقلد بالبعض لك داخل فى حد الفقه و هو من افراده ...
انجام افتاده: ... وحده و وقوف الندم علة لعليته كما
هو ظ الاية او الفسق مع الوقوع ...

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.

عنوان «قوله» و بر فراز رؤوس مطالب شنگرف
کمرنگ، دارای حواشی فراوان به فارسی یا
عربی.

جلد: گالینگور مشکی ساده.

۱۹ × ۱۲ سم. ۴۱۰ ص. ۱۶ س.

(ثبت ۲۰۷۵۷۱)

۱۶۴۰۷

حاشیه معالم الاصول

(اصول فقه - عربی)

از:؟

حاشیه‌ای است مختصر بر معالم الاصول شهید ثانی
(۱۰۱۱هـ) با عناوین «قوله - قوله».

آغاز: بسمله، قوله قدس سره و المراد بالاحكام هي
النسب الجزئية اعلم ان الاحكام جميع الحكم وهو بمعنى
النسبة ...

انجام افتاده: ... فى التبادر، التبادر الوضعى ام التبادر
الاطلاقى و الاول فهم المعنى من ... اللفظ و الثانى فهم
المعنى من ...

خط: شکسته نستعلیق نازیبا، احتمالاً به خط
مؤلف. تاریخ کتابت: ق ۱۴هـ.

دارای خط خوردگی و اصلاحات، نسخه رطوبت
دیده.

جلد: گالینگور مشکی ساده.

۲۱/۵ × ۱۷/۲ سم. ۲۶ ص. ۱۴ س.

(ثبت ۲۰۷۵۷۲)

۱۶۴۱۱

مجموعه

۱. اختیارات ایام (احکام نجوم - فارسی)

(ص ۱-۱۲۴)

از: علامه محمدباقر بن محمد تقی مجلسی (۱۱۱۱ هـ).
 نک: دارالحدیث، ۱/۲۶۸؛ کتابشناسی مجلسی، ص ۷۸.

آغاز افتاده: ... تا هشت روز دیگر بدست می‌آید و هرکه درین روز بیمار شود بزودی شفا می‌یابد....
 انجام: ... در روی قرآن مجید خاتمه الحمد لله اولاً و آخراً و صلی الله علی محمد و آله اجمعین.

۲. رجعت (اعتقادات - فارسی)

(ص ۱۲۶-۲۰۱)

از: علامه محمدباقر مجلسی (۱۱۱۰ هـ).
 نک: آستان حضرت معصومه، ۱/۳۳۹، ش ۳۵۱.
 آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد چنین گوید فقیر خاکسار... که چون بر ارباب فطنت و زکی....
 انجام افتاده: ... بآن یک ضربت هلاک شوند پس بعد ازین....

خط مجموعه: نسخ، انجامة رساله اول (ص ۱۲۴) بریده شده است و پایان کتاب هم افتادگی دارد. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲ هـ.
 عناوین شنگرف، نسخه مرمت شده است.
 جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج دار آفت دیده (لکه دار)، عطف چرم قهوه‌ای.
 ۱۶×۲۱/۵ سم. ۲۰۲ ص. ۱۷-۲۰ س.
 (ثبت ۲۰۷۵۷۶)

۱۶۴۱۲

انیس العارفين

(اخلاق - فارسی)

از: صفی الدین علی بن حسین بن علی بیهقی کاشفی (۹۳۹ هـ).

زمین فتبارک الله احسن الخالقین نظم، صانعی کز قطره آب او لالی میکند....

انجام افتاده: ... مزد خواهم عابد گف هرچه خواهی بدهم طبیب گف من مال نمیخواهم طاعتی...
 خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.
 رطوبت به اوائل نسخه آسیب جدی زده.

صفحه ۲۰۷ یادداشتی است مورخ سال ۱۳۵۲ هـ از محمد علی یزدی متولی، مالک در پایان نسخه کسی را که بدون اذن در کتاب تصرف کند نفرین کرده.

نسخه مرمت شده صفحات مجدول ساده به شنگرف و لاجورد رنگ پریده، صفحه ۱۵۷ نیز یادداشتی ثبت شده از محمدعلی در سالی که در گیلان ویا آمده بود (سال ۱۳۱۰ هـ)، حسن تولمی نیز در بعضی از صفحات تا سال ۱۳۱۲ هـش و غیره یادداشت دارد.

جلد: چرم مشکی ضربی ترنج دار.
 ۱۶×۲۸ سم. ۴۱۴ ص. ۱۸ س.

(ثبت ۲۰۷۵۷۴)

۱۶۴۱۰

تقویم سال ۱۲۶۲ هجری قمری (تقویم - فارسی)

از:؟

جدولی است در اختیارات دوازده برج و طالع و درجات آنها در هر برج با جدولی جداگانه و اتصالات قمر و غیره.

خط: نسخ و نستعلیق، عناوین جلی. تاریخ کتابت: ۱۲۶۲ هـ.

صفحه آغاز دورتا دور تذهیب گل با خطوط مذهب ساده، جداول و عناوین به شنگرف.

جلد: چرم مشکی ضربی ساده.
 ۱۱/۲، ۱۴/۷، ۳۲ ص. سطر مختلف.

(ثبت ۲۰۷۵۷۵) (← تصویر)

جلد: تیماج مشکى ساده بدون مقوا نرم و
کوتاهتر از اوراق کتاب.
۱۴/۵ × ۲۰/۵ سم. ۵۰۴ ص. ۲۱ س.
(ثبت ۲۰۷۵۷۸)

۱۶۴۱۴

تعبیر خواب (تعبیر خواب - فارسی)
از:؟

تعبیر خوابی است که چنانکه در مقدمه گوید، از
ائم اهل بیت (ع) و از کتب مختلف که نام نبرده است، نقل
قول می‌کند و مشتمل بر پنجاه و هفت باب است به قرار
زیر:

۱. اندر دانستن خواب که راست است یا دروغ.
۲. اندر دانستن آنکه خواب را چند وجه تعبیر باید
کرد.
۳. اندر خواب دیدن خدای تعالی و بهشت و دوزخ
و فرشته و پیغمبران و امثاله.
۴. اندر دیدن خورشید و ماه و رعد و برق و تگرگ
و باران و یخ و امثاله.
۵. اندر دریا و آب رود و جوی و حوض و جداول و
برکه و لون و کشتی و چاه و غیر این.
۶. اندر دیدن نور و آتش و ظلمت و انگشت و شمع
و چراغ.
۷. اندر دیوار نو و کهنه و بالا و پشته و خاک و ریگ
و سنگ و غیره.
۸. اندر شهرستانها و قلعه و حصار و مسجد و مناره
و منبر و غیره.
۹. اندر سرای و بوستان و کوشک و غرفه و نردبان و
بام و دکان و غیره.
۱۰. اندر دیدن عطر و مشک و عود و کافور و امثال
آنها.
۱۱. اندر دیدن پیر و جوان و غلام و کنیزک و
کودک.

مشتمل بر اخبار و روایات و حکایات و ابیات
اخلاقی مناسب هر مقال و درسی باب می‌باشد.
نسخه از آغاز ناقص بوده و از اواسط باب سوم تا
آخر را دارد.

نک: فیضیه قم، ۱۴/۲، ش ۵۴۶.

آغاز افتاده: ... او مؤمنست و باید که مؤمن را بگناه
بسیار کافر نراند بدانکه ایزد تعالی دو سرای آفریده است
یکی بهشت و دیگری دوزخ ...

انجام: ... ملک عقباش هم مقرر باد آمین یا رب
العالمین بحرمت محمد و آله الطاهرین.

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ۱۲۳۸ هـ.

عناوین و خطوط بالای عبارات عربی و نشان
بین ابیات به شنگرف، در پایان حاشیه ماده
تاریخ وفات شاه عباس، یک برگ از آغاز
الحاقی است.

جلد: چرم قهوه‌ای ساده.

۱۸/۵ × ۲۵/۵ سم. ۴۰۸ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۱۶۴۱۲)

۱۶۴۱۳

مصابیح الاحکام = المصابیح (فقه - عربی)
فی الفقه المستنبط علی وجه الصحیح

از: سید محمد مهدی بن مرتضی طباطبایی
بروجردی، بحر العلوم (ق ۱۳ هـ).

قسمتی از آن کتاب است از مبحث صلاة تا حج.

نک: مجلس، ۲۷/۸۳-۸۱، ش ۸۹.

آغاز افتاده: ... فیهی موقتة و الاولی یومیة و غیر
یومیة و الثانية اما منصوص علیها بالخصوص او ثانیه
بعموم شرعیة الصلوة ...

انجام افتاده: ... مصباح لو نذر الحج و تمکن من ادائه
ثم مات فالمعروف من مذهب علمائنا انه يجب القضاء
عنه... و الشیخ نجیب الدین یحیی بن ...

خط: نسخ. تاریخ کتابت: اواخر ق ۱۳ هـ.

۱۲. اندر غسل کردن و دست و روی شستن و تیمم و نماز و رکوع و غیره.
۱۳. اندر خلیفه و قاضی و علما و فقها و خطیب و امام و طبیب و غیره.
۱۴. اندر دوات و قلم و محبری و لوح و منشور و قباله و نامه و غیره.
۱۵. اندر مردمان بسیار و اندام و پوست و موی و خون و استخوان و غیره.
۱۶. اندر چوب و در و کلید و بستن و گشادن و بیرون آمدن از جای تنگ.
۱۷. اندر دیگ و دیگدان و تنور و دود و خاکستر و اخگر.
۱۸. اندر مردم برهنه و زمین فرو گرفتن و سبأ و غیره.
۱۹. اندر رگ زدن و حجامت کردن و موی سر ستردن و ریش بریدن و غیره.
۲۰. اندر پیسی و آبله و خشک ریش و نزد طبیب رفتن و غیره.
۲۱. اندر درختان میوه دار و مرغزار و سبزه و صحرای خوش و غیره.
۲۲. اندر تره و خضرة و پیاز و پلپل و نمک و گاه و کاهدان.
۲۳. اندر نان و نان خورش و ترید و شیرینی الوان از پالوده و خرما و حلوا و غیره.
۲۴. اندر شراب و کامه و دارو و شیر زهر و فقاغ خوردن و اسهال و قی کردن.
۲۵. اندر جواهر و یاقوت و مروارید و زیور زنان و درم و دینار و غیره.
۲۶. اندر جامه پوشیدن و بیرون کردن و موزه و کفش و جامه‌ها و غیره.
۲۷. اندر بند و غل و دام و زندان و قفس و رسن و رشته و سوزن و غیره.
۲۸. اندر دیدن تزویج و نکاح و عروسی و کنار گرفتن و بوسه دادن و غیره.
۲۹. اندر سلاح و آلت آهنگری و دسته و پیرایه و دست کاران و غیره.
۳۰. اندر ابریشم و حریر و موی و پشم و تصاویر و غیره.
۳۱. اندر نابینا و یک چشم و آنکه از علتی نالد.
۳۲. اندر بساط و حجله و کوشک و غرفه و زندان و دبیرستان و غیره.
۳۳. اندر تازیانه زدن و گردن زدن و پای کندن و شکستن.
۳۴. اندر مزامیر و نای و طنبور و بربط و چنگ و غیره.
۳۵. اندر خرید و فروخت و نرخ و نوا و جوال و امثال آن.
۳۶. اندر پریدن در هوا و از جایی به جایی شدن و اندر آسمان شدن و غیره.
۳۷. اندر سخن گفتن بهایم و مرغان و سیاع و غیره.
۳۸. اندر بیم و فزع و گریستن و گریختن از سیاع و بهایم درنده و غیره.
۳۹. اندر قصاب و گوشت و پوست کشیدن از گوسفند و غیره.
۴۰. اندر دیدن گوسفند نر و ماده و پشم و پوست ایشان.
۴۱. اندر دیدن گوسفندان کوهی و آهو و گاو کوهی و گوره و نخجیر و غیره.
۴۲. اندر گاو نر و ماده و گوساله و آنچه بدین ماند.
۴۳. اندر دیدن فیل و گاومیش و گوشت و پوست ایشان.
۴۴. اندر خوک و خرس و موش و کشف و موش دشتی و عنکبوت و غیره.
۴۵. اندر دیدن سیاع و گوشت و پوست ایشان.
۴۶. اندر مرغان و خایه و بجه ایشان.

۴۷. اندر دیدن مگس و پشه و دیوچه و کبک و غیره.
۴۸. اندر دیدن ماهی و نهنگ و کشف و سرطان و غوکی.
۴۹. اندر ماره کزدم و حشرات زهردار و زهر ایشان.
۵۰. اندر دیدن پینه و ران و دستکاران و ساز آلت ایشان.
۵۱. اندر دیدن تماثیل و بنفشه و تزویج و عروسی و ختنه و مهمانی.
۵۲. اندر عبادت کردن و شکر و ثنا و تسبیح و استغفار و غیره.
۵۳. اندر دیدن زلزله و خسف و مسخ و آتش و سیل و طلاق و خلع.
۵۴. اندر دیدن گبر و جهود و ترسا و کلیسا و ناقوس و رهبان و غیره.
۵۵. اندر دیدن خانه و جای تنگ فرود آمدن و قماش و رخوت خانه و غیره.
۵۶. اندر دیدن اسبان و شتران و خران و استران و غیره.
۵۷. اندر دیدن امیران بزرگ و حاجب و سرهنگ و منجم و غیره.
- آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد این کتابی است در بیان آنچه از اهل بیت علیهم السلام در کتب معتبره معلوم میشود....
- انجام: ... شادی و نعمت بود لقوله تعالی فلیضحکوا قليلاً و لیبکوا کثیراً و الحمد لله رب العالمین تم بالخیر و العافیة.
- خط: نسخ. تاریخ کتابت: ۱۲۷۴ هـ.
- بر فراز رؤوس مطالب نشان سنگرف.
- یادداشت‌هایی در آخر نسخه از جمله سوره التورین با چند فایده دیگر.
- جلد: مقوایی با روکش پارچه.
- ۱۷/۲ × ۲۱/۵ سم. ۱۱۲ ص. ۲۰ س.
- (ثبت ۲۰۷۵۷۹)
- ۱۶۴۱۵
- شرح نهج البلاغة** (ادب - عربی)
- از: عبدالحمید بن هبة الله ابن ابی‌الحدید (۵۶۵۵ هـ).
- نسخه حاضر از جزء ششم تا یازدهم آن است.
- نک: مجلس، ۱۰ / ۴۷۴، ش ۲۷-۳۰، مرعشی، ۲۸ / ۲۸۸، ش ۱۱۱۹۹.
- آغاز: بسمله، الاصل و من کلام له علیه السلام قال لمروان ابن الحکم....
- انجام: ... و لهذا المعنی سمی ابوسفیان بن جدی ابن عتیبة.
- خط: نسخ، متن نهج البلاغه معرب و بر فراز آن صورتی. کتابت: محمدجعفر بن محمدباقر جیلانی. تاریخ کتابت: سال ۱۲۸۸ هـ. مکان کتابت: نجف اشرف.
- عناوین صورتی، در آغاز تملک احمد بن علی بن عباس کزوکانی با مهر مربع کوچک وی.
- جلد: تیماج زرشکی ضربی ترنج و سرتنج دار.
- ۲۱ × ۳۰ سم. ۵۳۴ ص. ۲۰-۲۷ س.
- (ثبت ۲۰۷۵۸۰)
- ۱۶۴۱۶
- [منتخب ادعیه]** (دعا - عربی و فارسی)
- از:؟
- در اعمال و ادعیه ماه‌های رجب و شعبان و رمضان و ذی قعدة که از کتابهایی چون مصباح و اقبال و غیره نقل شده است.
- آغاز: بسمله، ذکر محملی از اعمال ماه مبارک رجب... مرویست که در وقت رویه این ماه مبارک...

۸. در تأویل و اختلاف میان خواب شبی و روزی.
۹. در تأویل و در دانستن فرق میان خواب مستور و مهیب و سلطان و رعیت.
۱۰. در تأویل دانستن فرق میان خواب سلطان و رعیت.
۱۱. در تأویل و معرفت اصول خواب.
۱۲. در تأویل دانستن خوابهایی که مصطفی (ع) تعبیر کرده بود.
۱۳. در تأویل معرفت آنکه خواب را به چند نوع تعبیر کرده‌اند.
۱۴. دانستن تعبیر بالکتاب.
۱۵. در تأویل تعبیرات که گفته شد که چند نوع باید تعبیر کرد.
۱۶. در تأویل مصحف و خواندن سوره‌های قرآن.
۱۷. در تأویل دیدن خدای عزوجل.
۱۸. در تأویل دیدن فرشتگان (ع).
۱۹. در تأویل دیدن پیامبران (ع).
۲۰. در تأویل دیدن امام و سلطان و امثال آن.
۲۱. در تأویل دیدن تابعین و صالحین و امثاله.
۲۲. در تأویل آنکه کس خود را امام یا سلطان ببند.
۲۳. در تأویل دیدن آسمان و آفتاب و ماه و ستارگان.
۲۴. در تأویل دیدن رعد و برق و جستن آتش و صاعقه.
۲۵. در تأویل برف و باران و سیل و طوفان و امثاله.
۲۶. در تأویل رود و باد و چشمه و جوی و غیره.
۲۷. در تأویل کشتی و زورق و در سر آب رفتن.
۲۸. در تأویل اسلام و مسلمان و ایمان آوردن.
۲۹. در تأویل اسلام و پرسش دوست و بوس کردن.
۳۰. در تأویل غسل و مسح و طهارت و مسواک.
۳۱. در تأویل بانگ نماز و اقامت و امثاله.
۳۲. در تأویل نماز و دعا کردن و تسبیح و امثاله.

انجام: ... ما لا احتاج الیه یا ذالجلال و الاکرام و بسیار میگویید یا ذالجلال و الاکرام تمت بعون الله تعالی. خط: نسخ ممتاز، ادعیه معرب. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۱ هـ.

صفحه آغازین دارای سرلوح زیبا، عنوان اولیه در دو خط به شنگرف و بین آنها تزئینی دندانموشی، صفحات مجدول به طلا و مشکی و لاجورد کمرنگ، نسخه تصحیح شده، فواصل ادعیه دائره مشکی طلا نشان، برصفحه الحاقی آغازین چهار تاریخ تولد ثبت شده به خط شکسته نستعلیق زیبا، یکی از آنها مربوط به سال ۱۳۵۱ هـ (۱۳۱۱ هـ ش).

جلد: تیماج مشکی ضربی ترنج و گره دار.
 ۱۵/۳ × ۲۵/۲ سم. ۳۷۶ ص. ۱۲ س.
 (ثبت ۲۰۷۵۸۱)

۱۶۴۱۷

خلاصه التعبیر (تعبیر خواب - فارسی)

از:؟

- مؤلف گوید که این کتاب را از ده کتاب تعبیر معتبر مثل دانیال پیغمبر و یوسف نبی و امام جعفر صادق (ع) و خابوس و محمد کرمانی و اسماعیل بن اشعث و عدوس و حافظ و مأمون و کتابهای دیگر انتخاب نموده است. عناوین ابواب آن که در نود و نه باب است، چنین هستند:
۱. در تأویل و در معرفت خواب و اصل خواب.
 ۲. در معرفت خواب.
 ۳. در تأویل تفاوت و فرق میان خواب و خداوند خواب.
 ۴. در معرفت خواب دروغ و راست و اختلاف معبران.
 ۵. در تأویل دانستن فضل و تفضیل اختیار خواب.
 ۶. در تأویل معرفت و شرایط خواب.
 ۷. در تأویل معرفت و آداب معبر وقت تعبیر.

۳۳. در تأویل مسجد و محراب و منبر و مناره و غیره.
۳۴. در تأویل طعام و زکوة و صدقه دادن و غیره.
۳۵. در تأویل رمضان و حج و عمره و آب زمزم و غیره.
۳۶. در تأویل جهاد و مصاف کردن و حرب و کارزار.
۳۷. در تأویل مردگان و کفن و گورستان و مرده شستن.
۳۸. در تأویل حساب روز قیامت و امثاله.
۳۹. در تأویل دوزخ و زقوم و مالک و زبانیه و غیره.
۴۰. در تأویل بهشت و حور و قصور و کوشک و رضوان.
۴۱. در تأویل دیوان و پریان و غولان و جادوان و شیطان و امثاله.
۴۲. در تأویل دیدن آدمیان از مرد و زن و امثاله.
۴۳. در تأویل اندامهای مردم از مرد و زن و امثاله.
۴۴. در تأویل هرچه از مردمان بیرون آید از خون و بول و غیره.
۴۵. در تأویل شیرهای حیوانات و آشامیدن آن و امثاله.
۴۶. در تأویل بیضه مرغان و آنچه بدین ماند.
۴۷. در تأویل شنیدن بانگ بهایم و سخن گفتن ایشان.
۴۸. در تأویل رگ زدن و خون گرفتن و فصد و حجامت.
۴۹. در تأویل دیگ و دیگدان.
۵۰. در دیدن باران نه بموقع و فتنه و غارت.
۵۱. در وصیت و صید و سفر و خرید و فروخت.
۵۲. در تأویل جو و گندم و آرد و نان و امثاله.
۵۳. در تأویل گوشت‌ها و مغزها و سرها.
۵۴. در طعامهایی چون قلبه و شوربا و غیره.
۵۵. در تأویل رودها و چنگ و چغانه و غیره.
۵۶. در نرد و شطرنج و غیره.
۵۷. در ریاحین و بویهای خوش.
۵۸. در تأویل اسب و استر.
۵۹. در تأویل گاو و میش.
۶۰. در تأویل گاو و گوسفند و بز و بره و غیره.
۶۱. در دیدن قصاب و گوشت مسلوخ و غیره.
۶۲. در دد و دام و وحوش.
۶۳. در بقیه دد و دام.
۶۴. در تأویل مرغان و پوست و گوشت و خایه ایشان.
۶۵. در تأویل مرغان آبی چون کلنگ و لک لک.
۶۶. در تأویل پشه و مور و ملخ و زنبور و غیره.
۶۷. در تأویل لباسهایی چون جامه و قبا و غیره.
۶۸. در تأویل جواهرها چون یاقوت و زمرد و غیره.
۶۹. در تأویل انگشتری و نگین و مهر و همانند آن.
۷۰. در تأویل آینه و سرمه و سرمه دان و شانه.
۷۱. در تأویل سراپرده و خیمه و فرش و بساط و تخت و کرسی و غیره.
۷۲. در تأویل قفل و کلید صندوق و غیره.
۷۳. در تأویل سلاحها و آلات حرب.
۷۴. در تأویل طبل و علم و بوق و غیره.
۷۵. در تأویل طاق و کمر و کلاه و امثاله.
۷۶. در تأویل زر و سیم و درم و دینار.
۷۷. در تأویل شهر و شهرستان و قلعه و امثالهم.
۷۸. در تأویل آتش و هیزم و کوه و زلزله.
۷۹. در تأویل بند و غل و زندان و دام و غیره.
۸۰. در تأویل تزویج و نکاح کردن و کنار کس گرفتن و بوسه دادن و جماع و لواطه و امثالهم.
۸۱. در تأویل گوشت مردم و طاق و سوگند به دروغ و درست خوردن و غیره.
۸۲. در تأویل کشتن و گردن زدن و مانند اینها.

- انجام: ... که بیت المقدس خراب کرده و چندین هزار پیغمبران و اولیا را کشته.
- خط: نستعلیق، آیات نسخ معرب یا بدون اعراب. در بالا خانه محمد شریف خان ولد ارشد مشهور بداعی...، در صفحات پس از اتمام نسخه تاریخ تولد سال ۱۲۴۱ و ۱۲۵۲ و ۱۲۲۱ و ۱۲۳۲ هـ ثبت شده است، نسخه را حاجی حمزه خان در سال ۱۲۶۶ هـ وقف کرده و وقف نامه را بر فراز صفحه عنوان ثبت کرده است، بنا بر شروط مندرجه «باید متولی متوجه مرمت او شده و بی خواطر جمعی بکسی ندهد».
- صفحات مجدول ساده به صورتی، رؤوس مطالب و بر فراز آیات صورتی.
- جلد: تیماج تریاکی ضری ترینج و سرترنج و گره دار، عطف و لبه‌ها چرم قهوه‌ای.
- ۱۵×۸/۲۰ سم. ۶۳۴ گ. ۱۲ س. (ثبت ۲۰۷۵۸۲)
- ۱۶۴۱۸**
- حبل المتین فی احکام الدین** (فقه - عربی)
از: بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۰ هـ).
نک: مجلس، ۱۵/۲۷، ش ۴۳۳۵؛ مرکز احیاء، ۱/۱۴۲، ش ۱۲۰.
- آغاز: بسمله، هذا فهرست المجلد الاول من کتاب...
بسمله الحمد لله الذی دلنا علی الطریق القویم و من علینا بالهدایة... و بعد فان الفقیر...
انجام: ... مصروفة فی اکتساف اسباب السعادات الحقیقة بمحمد و آله اشرف البدیة.
- خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: چهارشنبه ۲۴ ربیع الثانی ۱۰۸۱ هـ.
- البته تا صفحه ۱۵۸ به خط دیگری است و حواشی با امضای «منه دام ظله» دارد که به نظر می‌رسد در عصر شیخ بهایی نوشته شده است. با
۸۳. در تأویل نعلین و موزه و کفش و جوراب و غیره.
۸۴. در تأویل کتاب و قلم و دوات و قلمدان و امثاله.
۸۵. در تأویل شمع و چراغ و چراغ دان و روشنایی و خشت و طبق و امثاله.
۸۶. در تأویل حبوب میوه‌ها و درختان میوه دار و امثاله.
۸۷. در تأویل کشت و زراعت و درو کردن و مانند آن.
۸۸. در تأویل آبستن زن و مرد و زاییدن و بیماری و طبیب شدن.
۸۹. در تأویل ماهی و نهنگ و سنگ پشت و خرچنگ.
۹۰. در تأویل مار و کژدم و حشرات زمین چون اژدها.
۹۱. در تأویل پیله ور و امثاله.
۹۲. در تأویل گبر و ترسا و جهودان و کلیسا و مشرک و مخنت و امثالهم.
۹۳. در تأویل آسیا و گرمابه و دکان و دولاب و مطبخ و مستراح.
۹۴. در تأویل پریدن و به آسمان شدن و زیر آمدن و بالا و نشیب و غیره.
۹۵. در تأویل دیدن سرا و خانه و امثاله.
۹۶. در تأویل داروها و شراب‌ها و زهر و قی و بیماری و اسهال و مستی و امثاله.
۹۷. در تأویل چیزهای که دلالت کند بر درازی عمر.
۹۸. در تأویل قماشهای خانه.
۹۹. در تأویل خوابهای مقلوب و پراکنده.
- آغاز: بسمله، حمد بی قیاس بعدد داور و مدد انوار کواکب سیار نثار حضرت پروردگار و رزاق لم یزل و لایزال....

انجام: ... اینست گنج گهر در شمس منور و گنج نامه
تنکوشاهی در زر محمر است.

۳. مفتاح سبعه (کیمیا - فارسی)
(ص ۶۳-۷۷)
از: تنکوشای بابلی.
نک: مجلس، ۲/۲۷۳، ش ۱۴۵۸.
آغاز: بسمله، اینست عمل شمس و قمر در شمس...
انجام: ... در آفتاب به یک هفته طلق را چند...
محلول گرداند.

۴. مفتاح عمل گنج گهر (کیمیا - فارسی)
(ص ۷۸-۱۱۰)
از: تنکوشای بابلی.
نک: مجلس، ۲/۲۷۳، ش ۱۴۵۸.
آغاز: بسمله، اینست مفتاح فاتحه عمل گنج گهر
تنکوشاهی در عمل زنجار بستانی...
انجام:
در سایه که نزدیک بافتاب
بود روز هفتم سحق گیرد

۵. مصابیح الانوار والاسرار (کیمیا - فارسی)
(ص ۱۱۲-۱۲۶)
از: تنکوشای بابلی.
نک: مجلس، ۲/۲۷۳، ش ۱۴۵۸.

۱. اگر چنین نباشد باید گفت کاتب از روی نسخه‌ای
کتابت کرده که حواشی منقول از شیخ بهائی در عصر
او داشته و او بدون التفات به جمله دعایی آنرا عیناً
نقل کرده است. البته این فرض بعید است چون در
ادامه نسخه (بخش دوم) جمله دعایی منه قدس سره
زیاد به چشم می‌خورد که نشان می‌دهد کاتب کاملاً
ملتفت بوده است.

توجه به اختلاف تاریخ کتابت نسخه و تاریخ
وفات حضرت شیخ باید گفت بخش اول را کاتب
دیگری در حیات شیخ نوشته و سپس تکمیل
شده است، والله العالم^۱ مهر بیضوی «محمد علی
بن محمدباقر» در آغاز و پایان نسخه مشهود
است، در آغاز نسخه فهرست مطالب الحاق شده
است.

جلد: تیماج دورو، رو قهوه‌ای ضریبی ساده، درون
مشکی.

۱۹×۲۴/۵ سم. ۶۶۲ ص. ۱۵ س.

(← تصویر) (ثبت ۲۰۷۵۸۳)

۱۶۴۱۹

مجموعه

۱. تجارب شهریاری (کیمیا - فارسی)
(ص ۲-۵۰)
از: شهریار بن بهمنیار پارسی.
نک: دائرة المعارف، ۱/۴۳، ش ۱۰۶/۲؛ مجلس،
۳۱/۱۶۳، ش ۱۲۶۰۷؛ ذریعه، ۳/۳۴۸ و ۱۲/۱۶۵؛
منزوی، ۱/۶۱۵؛ دانشگاه، ۱۳/۳۰۹۶.
آغاز: بسمله، سپاس و ستایش مر خدای را که
پروردگار عالم و عالمیان است... اما بعد بدانکه ایزد تبارک
و تعالی به قدرت قدیم...
انجام: ... منازل شریف برساند، و الله اعلم بالصواب،
تمت.

۲. کنز الیواقیت (کیمیا - فارسی)
(ص ۵۵-۶۳)
از: تنکوشای بابلی.
نک: مجلس، ۲/۲۷۳، ش ۱۴۵۸.
آغاز افتاده: ... است سه نوبت ببايد گداخت تا روح
محض گردد و کبریت احمر شود...
محض گردد و کبریت احمر شود...

نک: مجلس، ۴/۴۵۸، ش ۱۹۵۵ و ۱۹۵۷ و ۲۳/۲۲۸، ش ۹۴.

آغاز: بسمله، سبحانک اللهم یا مبدع المبادی و العلل و غاية الثوانی و الاول اهدنا سبیلا مستقیما...
انجام: ... لحفظ حدود الله و الاحکام الدینیة و الدنیویة من الحلال و الحرام.

خط: نسخ. کاتب: میراسماعیل اصفهانی. تاریخ کتابت: پنجشنبه ۱۹ شعبان ۱۲۲۷ هـ. مکان کتابت: دارالسلطنه اصفهان.
عناوین در نیمه اول صورتی در بقیه نسخه نانوشته، بر فراز نشان رؤوس مطالب صورتی تصحیح شده دارای حاشیه‌نویسی اندک، نشانی بلاغ دارد.

نسخه را محمد ابراهیم بن حاجی محمدعلی طبق یادداشت آغازین نسخه استکتاب کرده با مهر بیضوی «ابن محمد علی محمد ابراهیم» بر فراز صفحه عنوان این یادداشت زیبا ثبت شده «الله محمدعلی فاطمه حسن حسین، صلوات الاول علی الباقی».
جلد: تیماج زرشکی ساده.

۱۴/۸ × ۲۱ سم. ۳۸۵ ص. ۲۱ س.

(ثبت ۲۰۷۵۸۵)

۱۶۴۲۱

شرح وافیه الاصول (اصول فقه - عربی)

از: سید صدرالدین بن سید محمدباقر رضوی قمی نجفی (۱۲۱۸ هـ).

شرحی است بر وافیه ملا عبدالله تونی (۱۰۷۱ هـ) که در همدان نوشته شده و حاوی مباحث الفاظ و اصول عملیه است.

قمی در این شرح مشکلات متن وافیه را توضیح داده و با «قوله - قوله» قول مصنف را می‌آورد و سپس به شرح این قول می‌پردازد.

آغاز افتاده: ... بهر دیناری دانگی معدنی اضافت کنی به نوبت درگداز ...

انجام: ... و جمله در سبعه است اعنی در اسرار سبعه و مفاتیح سبعه.

۶. کنوز حکمت (کیمیا - فارسی)

(ص ۱۲۶ - ۱۴۹)

از: تنکلوهای بابلی.

نک: مجلس، ۲/۲۷۳، ش ۱۴۵۸.

آغاز: بسمله، چون بتوفیق خدای تعالی هرچه تدبیر ادویه است ...

انجام: ... و جهال و جمعی از احمق و شر الناس فاسق گرداند.

۷. مصابیح انوار اسرار (کیمیا - فارسی)

(ص ۱۴۹ - ۱۵۹)

از: تنکلوهای بابلی.

نک: مجلس، ۲/۲۷۳، ش ۱۴۵۸.

آغاز: بسمله، این مصابیح انوار اسرار است که در وی هفت گوهر شهواراست ...

انجام افتاده: ... در جایی یافت شود و بعضی یافت نشود اما بهتر ...

خط مجموعه: نستعلیق هندی. تاریخ کتابت:

ظهر دوشنبه ۲۶ صفر ۱۰۹۴ هـ (ص ۵۰).

اوائل نسخه دارای مطالب متفرقه که به چلیبیا نوشته شده در صنعت کیمیا. جلد: چرم قهوه‌ای.

۱۲/۵ × ۲۲ سم. ۱۵۹ گ. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۵۸۴)

۱۶۴۲۰

المبدأ و المعاد (فلسفه - عربی)

از: محمد بن ابراهیم شیرازی، معروف به ملاًصدرا (۱۰۵۰ هـ).

نک: ملی، ۴۴۳/۸، ش ۹۴۹؛ مجلس، ۷۳۲/۱۱، ش ۳۱۵۱.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذي اوضح لنا منهاج الدين بمصباح الحق من مشكوة اليقين... فهذه ما نثره من الفوايد...

انجام: ...کما نفع باصله و غفر لنا و لوالدینا و لمن علمنا و لمن تعلم و جميع المؤمنین.

خط: نسخ. کاتب: محمد حسین بن علی مراد (آن را از مسوده پاکنویس کرده). تاریخ کتابت: جمعه ۱۴ جمادی الثانی ۱۲۲۴ هـ.

در پایان تملک سید عبدالمحمد بن حاجی عابد کهرودی حسینی با مهر مربع وی درج شده، نسخه رطوبت دیده است، بر فراز صفحه عنوان مهر بیضوی «عبد محمد جعفر بن محمد علی» به چشم می خورد.

جلد: تیماج مشکوی ضریبی ساده بدون مقوا. کاغذ: نخودی یا پسته‌ای.

۱۴ × ۲۰ سم. ۲۹۴ ص. ۲۱-۲۵ س.

(ثبت ۲۰۷۵۸۶)

۱۶۴۲۲

دیوان ظهیر فاریابی (شعر - فارسی)

از: ظهیرالدین ابوالفضل طاهر فاریابی (۵۵۹۸ هـ).

نک: مجلس، ۲۹ / ۱۸، ش ۵۰۶۹ و ۲۷۵/۳۱، ش ۱۳۱۸۸.

آغاز: بسمله،

سفر گزیدم و بستست راه قریبا را

مگر بحیله ببینم جمال سلمی را

انجام افتاده:

زهی ضمیر تو هر شب بیک اشارت رای

گشاده از تتق غیب روی صد گردون

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۴ هـ.

عناوین نانوشته.

جلد: تیماج مشکوی ضریبی ترنج و گره دار، در بدرقه کتاب صفحه چاپ سنگی چسبانده شده است.

۱۵ × ۲۲ سم. ۱۹۴ ص. ۱۳ س.

(ثبت ۲۰۷۵۸۷)

۱۶۴۲۳

حاشیه حاشیه شرح الشمسیه (منطق - عربی)

از: قره داود (ق ۵۹ هـ).

شمسیه کاتبی را شروحو بسیار است که از آن جمله است شرح قطب الدین محمد بن محمد تحتانی، به نام تحریر القواعد المنطقية فی شرح الشمسیه که به سال ۷۱۶ هـ تحریر و برای غیاث الدین محمد بن خواجه رشید الدین وزیر نگاشته شده است. این شرح را حاشیه‌ای است از میر سید شریف، به نام حاشیه کوچک که بسیار عالمانه است. بر آن حاشیه، حاشیه‌های بسیار زده شده که از آن جمله است این حاشیه، یعنی حاشیه قره داود شاگرد ملاسعد تفتازانی.

در حاشیه نویسنده به اشکال‌های میر سید شریف دقیقاً توجه داشته و بر آن توضیحاتی داده است.

نک: ملی ۳۸۵/۱۰، ش ۱۸۰۵.

آغاز: بسمله، قوله و ترتبه علی مقدمه و ثلث مقالات و خاتمه اعلم ان المص قال فاشار الی من سعد...

انجام: ... و یمکن ان یقال اشار رحمه الله الی

الجواب و الایراد بقوله فالاولی.

خط: نسخ مایل به رقعه. کاتب: مصطفی بن کناه.

تاریخ کتابت: ۲ صفر سال ۱۱۲۰ هـ. مکان کتابت:

بلده ماعرماة (?).

۱۶۹ صفحه آغازین دارای حواشی فراوان بین

سطرها و پیرامون.

در این شرح بیشتر به مسایلی که تحقق در آنها فتوای قاطع ندارد یا مسجل بوده و از حیث لفظ یا معنی احتیاج به گفتگو داشته، پرداخته است؛ و نیز دارای مقدمات کوتاهی است در معنی فقه و ادله عقلیه و عمل بخیر واحد و شرح اصطلاحات مؤلف و طریق روایت کتاب.

در نهم ربیع الاول ۸۱۸ هـ به پایان رسیده است.
نک: مرعشی، ۵/ ۱۱۲، ش ۱۷۲۵؛ مجلس، ۱۹/ ۴۰۸؛ ش ۵۵۰۹.
آغاز افتاده: ...بها للنص علی انها یحکم الزوجة فالمزوجة اولی وحدة الثلث ...
انجام: ... و لا الروایة یدل علیه فان عبارتها هکذا قیل له فان ماتت اقبل انقضاء العدة فقال ...

خط: نسخ. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲ هـ.
نسخه را کمی موربانه خورده و مرطوب شده، مرمت و وصالی شده، دارای حاشیه نویسی و تصحیحی است، عناوین و بر فراز اسماء اعلام شنگرف.
جلد: تیماج آلبالوئی ضریبی ساده.
۱۷/۵ × ۲۶/۵ سم. ۳۵۰ ص. ۲۳ س.
(ثبت ۲۰۷۵۹۰)

۱۶۴۲۶

کناش = غنی و منی (طب - عربی)
از: ابومنصور حسن بن نوح قمری بخاری (ق ۴ هـ).
مؤلف نام مخصوصی بر کتاب ننهاد، اما در کتب تراجم و فهارس از این کتاب به نام غنی و منی یاد شده است. در سه مقاله:

اول: در بیان انواع بیماری‌های سرپای بدن انسان (شامل ۱۲۰ باب)
دوم: در بیماریهای (علل) ظاهر و آشکار بدن (۴۰ باب)
سوم: در انواع تبها (۱۶ باب)

عناوین و بر فراز متن شنگرف.
جلد: مقوایی با روکش کاغذی پسته‌ای عطف و لبه‌ها تیماج مشکئی.
۱۴/۵ × ۲۱ سم. ۵۲۰ ص. ۱۳ س.
(ثبت ۲۰۷۵۸۸)

۱۶۴۲۴

مهیج الاحزان (مقتل - فارسی)
از: ملا محمد حسن بن محمد علی یزدی حائری (ق ۱۳ هـ).
مؤلف، شاگرد سید مجاهد (۱۲۴۲ هـ) صاحب مفاتیح الاصول است. این کتاب مشتمل بر یک مقدمه و چهارده مجلس است.
نک: گلپایگانی قم، ۲/ ۱۸۶، ش ۵۹۵؛ نشریه، ۳/ ۴۵۳ و ۵/ ۱۰۱؛ ذریعه، ۲۳/ ۲۹۹؛ آیت الله زنجانی قم، ۱/ ۲۰۰، ش ۲۹.
آغاز: بسمله، الحمد لله المنفرد بالقدم و البقاء المتوحد... اما بعد چنین گوید اقل خلیقه... که چون توسل بائمه طاهرین ...
انجام افتاده: ... به بدترین مصیبتها و رخنه در اسلام شد بزرگترین رخنها قتل ابوعبدالله...

خط: نسخ. تاریخ کتابت: نزدیک به عصر مؤلف.
لا به لای سطرها و بالای عبارات عربی خطوط شنگرف، و عناوین نیز به شنگرف.
جلد: تیماج یشمی.
۱۶/۲ × ۲۰/۸ سم. ۳۷۴ گ. ۱۷ س.
(ثبت ۲۰۷۵۸۹)

۱۶۴۲۵

التنقیح الرابع لمختصر الشرایع (فقه - عربی)
از: فاضل مقداد بن عبدالله سیوری حلّی (۸۲۹ هـ).
شرحی مختصر است به عنوان «قوله - قوله» بر کتاب المختصر النافع محقق حلّی (۶۷۶ هـ).

- وی فهرست مقالات را در ابتدای کتاب ذکر کرده است.
نک: مجلس، ۲۸۶/۳، ش ۱۵۷۹.
- آغاز: بسمله، قال ابومنصور الحسن بن نوح القمري انى لم ازل فى صباى و منذ عقلت احب العلوم الطبيعية و تنازعى نفسى اليها و خصوصاً علم الطب...
انجام افتاده: ... مما تسقط قوته... فضعف الاسهال و انقطاعه و اما فى البول... تبريد فى...
خط: نستعليق. تاريخ كتابت: احتمالاً از ق ۱۲هـ.
عناوين شنگرف، چهار برگ اول الحاقى شامل يادداشتهاى پزشكى و متفرقه.
جلد: تيماج قهوه‌اى ضريبى گره دار فرسوده ليه‌ها تيماج زرشكى فرسوده.
۲۰/۵ × ۱۲/۳ سم. ۳۹۴ ص. ۲۱ س.
(ثبت ۲۰۷۵۹۱)
- ۱۶۴۲۸
- مجموعه**
۱. ام صبيان كبير (دعا - عربى)
(ص ۱۰)
از:؟
آغاز: بسمله، هذا كتاب من الله العلى العظيم و من نقش خاتم سليمان بن داود...
۲. ام صبيان (دعا - عربى)
(ص ۱۵)
از:؟
آغاز: بسمله، اللهم انى اسئلك ان تعيد حامل كتابى.
- ۱۶۴۲۷
- تاريخ جهانگشا** (تاريخ - فارسى)
از: خواجه علاءالدين عطا ملك بن بهاءالدين جوينى (۵۶۸۰هـ).
نک: مجلس، ۶۰/۲۳، ش ۲۷۶ و ۲۴۹/۳۳، ش ۱۴۱۸۹ و ۱۵۷/۱۷؛ منزوى، ۶/۴۳۰۶؛ ذريعه، ۳/۲۴۷؛ مشار، ۱/۱۰۶۸.
آغاز: بسمله، سياس و ثنا معبودى راست كه واجب الوجود است مسجودى كه وجود او واهب انوار عقل وجود است...
انجام: ... پس آمده با وى مى نمود كه بسته شد. والصلوة والسلام و التحية على محمد خير خلقه و عبده و على آله الطاهرين... كثيراً.
خط: نستعليق. تاريخ كتابت: محرم الحرام سال ۸۱۴هـ.
جلد: تيماج مشكى ضريبى ترنج و سرترنج و گره دار.
- ۳. منتخب از آينه عباسى** (اعتقادات - فارسى)
(ص ۱۹۳)
از: ابواحمد محمد بن عبدالنبي بن عبدالصانع محدث فقيه سلفى.
- ۴. رساله در عرفان** (عرفان - فارسى)
(ص ۲۲۳)
از:؟
آغاز: بدانكه اهل ارادت سه طايفه اند اهل دنيا و اهل آخرت و اهل حق...
۵. رساله نفسيه (اخلاق - فارسى)
(ص ۲۷۳)
از: محمد بن محمود جرجانى.
۱. در صحت اين تاريخ ترديد دارم. (اشكورى)

- آغاز: بسمله، الحمد لله مبدع الجواهر النورية و
مخترع الاجرام الفلكية....
۶. قواعد ضرورية تجويدیه (تجوید - فارسی)
(ص ۳۱۵)
از:؟
- آغاز: بسمله، حمدله، و العاقبة للمتقين و الصلوة
على خير الانبياء و المرسلين... این مختصری است در
بیان بعضی از....
۷. قواعد فی ضرب الاعداد (ریاضی - عربی)
(ص ۳۴۷)
از:؟
- آغاز: بسمله، اعلم انه اذا تكثرت مراتب الاعداد من
كل من المضروبين....
۸. رسالة كافية فی علم (ریاضی - عربی)
الحساب
(ص ۳۶۷)
از:؟
- آغاز: بسمله، حمدله، و بعد فهذه رسالة كافية فی
علم الحساب و بنينها على عشرة فصول....
- متفرقات (مترسلات):
شامل:
الف. شرح حب الدنيا رأس كل خطیئة
(ص ۱)
ب. صورت یک وقف نامه (ص ۵)
ج. معجون مفید (ص ۸)
د. طلسمات (ص ۱۷)
ه. دعای روز نوروز (ص ۵۳)
و. بیع نامه مکتوب در اصفهان (ص ۶۵)
ز. وکالت نامه (ص ۶۹)
- ح. چند مصالحه نامه و توافق نامه
شرعی و وکالت نامه و غیره
(ص ۷۰)
- ط. منظومه‌ای از حاجی میرزا محمد
اخباری
(ص ۲۰۷)
- ی. یادداشت‌هایی در ریاضیات و جداول
اعداد
(ص ۲۰۹)
- یا. در باب کیفیت اعاده اجسام در معاد
(ص ۲۱۷)
- یب. از خواجه عبدالله انصاری
(ص ۲۷۱)
- یج. در دانستن غره هر ماه، منسوب به
امام جعفر صادق
(ص ۲۷۲)
- ید. مهر نامه
(ص ۳۱۱)
- یه. قطعه‌ای از یک مثنوی
(ص ۳۱۳)
- یو. خطبه نکاح
(ص ۳۴۵)
- یز. یادداشت یک رویداد برای کاتب
(ص ۴۳۷)
- یح. یادداشتی در نکاح و اهمیت آن
(ص ۴۳۹)
- یط. چند ترسل و اسناد متفرقه
(ص ۳۴۵)
- نکته جالب آن است که گرچه صورت اسناد منقول
در آغاز کتاب آموزشی است و صوری، ولی در عین
حال نام افراد و امکانه زیادی در آنها ثبت شده است.
صورت وقف نامه ص ۵ و ۶ مورخ سال ۱۲۵۶ هـ،
عقدنامه‌ای در ص ۹۹ و ۱۰۰ مورخ سال ۱۲۵۵ هـ.

- اسناد اوائل و اواخر نسخه متفرقاتی بوده که در کنار یکدیگر الصاق شده و در یک جمع گشته، لذا بریدگی زیاد دارد.
- جلد: تیماج مشکی فرسوده، عطف تیماج قهوه‌ای.
۱۷/۲ × ۱۷/۲ سم. ۵۳۲ ص. ۱۷-۲۱ س.
(ثبت ۲۰۷۵۹۳)
- ۱۶۴۲۹
- مجموعه**
- ۱. در طالع مولود (احکام نجوم - فارسی)**
= کواکب در بروج و وجوهات آنها
(ص ۳-۳۷)
از:؟
- آغاز: بسمله، حمل زحل در اول عمر مال بسیار باید بیرنج و محنت حالش نیکو بود....
انجام: ... بمنزلی گریزد و عاقبت آن در خیر نبوده باشد و الله اعلم.
- ۲. بیوت طالع کواکب (احکام نجوم - فارسی)**
(ص ۳۷-۷۸)
از:؟
- آغاز: البیت الطالع زحل با بزرگان مخالطت کند....
انجام: ... و بد باشد از حیث اصل و نسب و الله العالم.
- ۳. کواکب در بیوت زحل (احکام نجوم - فارسی)**
(ص ۷۹-۹۸)
از:؟
- آغاز: زحل در خانه زحل مولودیهای دوستی کند با عظاما و اشراف....
- ۴. ملحمه دانیال (اخترشناسی - فارسی)**
= اصول ملحمه
(ص ۹۹-۱۹۵)
- از:؟
- نک: مرعشی، ۳۲/۶۷۸، ش ۱۲۸۸۴.
- آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین و العاقبت للمتقین... اما بعد بدانکه این کتاب اصل آن از دانیال پیغمبر است....
انجام: ... و مرگ حیوانات بسیار بوده باشد و الله اعلم.
- ۵. [جدول حکم حکما برای زلزله] (اخترشناسی - فارسی)**
(ص ۱۹۶-۲۰۴)
از:؟
- ۶. فرهنگ ملوک و اسرار عجم (اخترشناسی - فارسی)**
(ص ۲۰۵-۲۵۷)
از:؟
- آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد صد هزار شکر و سپاس آفریدگار بپراکه رقاب مکونات... اما بعد خاستند (کذا) تا چند هزار مرد برنشینند....
انجام: ... توشه آن جهان بردار تا از ثواب آخرت بازنمایی، تمت.
- ۷. محرم نامه (احکام نجوم - فارسی)**
(ص ۲۵۹-۲۷۲)
از:؟
- آغاز: شیخ بزرگوار عالی مقدار قطب راوندی رضی الله عنه در کتاب قصص الانبیاء....
انجام: ... دردها پیدا شود و باب چشمها بسیار باشد و الله اعلم بالصواب.
- ۸. در احکام کسوف و خسوف (نجوم - فارسی)**
(ص ۲۷۲-۲۷۶)

- از: قطب راوندی.
 آغاز: قطب راوندی علیه رحمه در کتاب قصص الانبياء از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده است ...
 انجام: ... پادشاهی کند و دعوی آن باطل گردد، و الله اعلم.
- ۱۶. جدول بروج قمر و احکام آن**
 (ص ۳۰۰)
- ۱۷. یادداشت‌هایی در احکام نجوم**
 (ص ۳۰۱-۳۰۴)
 خط مجموعه: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.
 عناوین شنگرف، در صفحه ۹۹ یادداشتی به سال ۱۲۹۳هـ کتابت شده، تملکی در آغاز نسخه به سال ۱۲۹۵هـ، پشت جلد طالع قاسم ولدبقال عباس علاف در سال ۱۳۳۳هـ نوشته شده.
 جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ظریف ترنج و سرترنج و گره دار.
 ۱۱×۱۷/۵ سم. ۳۰۴ ص. ۱۵ و ۲۱ س.
 (ثبت ۲۰۷۵۹۴)
- ۹. در احکام نوروز ترکان** (تقویم - فارسی)
 که به دوازده سال دوره ایشان تمام شود
 (ص ۲۷۶-۲۸۱)
 آغاز: موش سال موش در اول سال خوش بگذرد...
۱۰. در احکام نوروز (احکام نجوم - فارسی)
 (ص ۲۸۱-۲۸۶)
 از: ؟
 آغاز: در احادیث در فضیلت این روز بسیار است و بسیار وارد شده است ...
- متفرقات:**
- ۱۱. یادداشت‌هایی در احکام نجوم**
 (ص ۲۸۶-۲۹۲)
- ۱۲. تولد فرزند در ایام هفته**
 (ص ۲۹۲-۲۹۳)
- ۱۳. اختیارات جامه بردن**
 (ص ۲۹۳-۲۹۴)
- ۱۴. در بیان نکاح کردن**
 (ص ۲۹۴-۲۹۹)
- ۱۵. در بیان رخت و جامه دوختن**
 (ص ۲۹۹)
- ۱۶۴۳۰**
قربادین قلانسی (طب - عربی)
 از: بدرالدین محمد بن بهرام بن محمد قلانسی (ق ۱۱هـ).
 در ۴۹ باب که در مقدمه فهرست آنها را ذکر کرده و سپس به منابع خود اشاره می‌کند. نسخه‌هایی از آن در همین کتابخانه معرفی شده‌اند.
 نک: مجلس، ۲۲/۱۷۱-۱۷۳، ش ۶۱۷۹ و ۲۲/۲۱۵، ش ۶۲۴۷ و ۲۲/۱۹۹، ش ۶۲۱۸؛ گوهرشاد، ۱/۲۷۲، ش ۳۲۷ و ۳/۱۳۶۲، ش ۹۹۵.
 آغاز: بسمله، الحمد لله الحكيم القاهر العزيز القادر المتفرد بالازلية... اما بعد فقد دعانی الی جمع هذا المختصر انی رأیت جل القرباذینات ...
 انجام افتاده: ... زبد البحر قال امسلین لز علق علی نحدة المرأة المنی زید البحر (?).
 خط: نسخ. تاریخ کتابت: ق ۱۲هـ
 عناوین شنگرف، مالک نسخه فهرست کتب طبی خود را آورده با یادداشتی به تاریخ ۱۲۱۶هـ در

- آغاز، با یادداشت‌ها و اصلاحاتی در حواشی
برخی صفحات.
جلد: تیماج قهوه‌ای دورو، رویه با ترنج و سر
ترنج با حاشیه خطوط ساده، زیرین تیماج
زرشکی.
۱۸/۸ × ۲۴/۸ سم. (طبله ۱۲ سم). ۳۳۲ ص.
۱۵ س.
- آغاز:
ای که هستی ز زمره انسان
همچو انسان معاش کن زینسان
انجام:
هست این ترکیب را تعریف قرص سنجری
این بود چون یادگار بوعلی نامور
- متفرقات:
الف. فصل در بیان فرزجات
(ص ۱۲۷-۱۳۲)
ب. جدول اسماء الله و عدد هر یک
(ص ۱۳۳)
ج. فصل در وضع سه در سه
و خواص آن (طلسمات)
(ص ۱۳۴-۱۳۸)
خط مجموعه: نستعلیق نازیبا. تاریخ کتابت:
ق ۱۱۴ ه.
چهار برگ پایانی احتمالاً از ق ۱۱۳ ه و مربوط به
رساله دیگر بوده.
جلد: تیماج مشکی ضربی ترنج و سرترنج و گره
دار، عطف و بخشی از لبه‌ها در مرمت با چرم
مشکی کار شده.
۱۱ × ۱۷/۳ سم. ۱۳۸ ص. ۱۱ و ۱۵ س.
(ثبت ۲۰۷۵۹۶)
- مجموعه
۱. [رساله در طب]
(ص ۱-۱۲۰)
از:
ابتدا از درمان با دعا و تعویذ و طلسمات شروع
می‌کند و پس از ذکر چند طلسم، نسخه‌های پزشکی
دارویی و گیاهی تجویز می‌کند که برای بیماری‌های
مذکور در رساله مجرب و نافع است. نسخه از آغاز فصل
دهم تا آخر رساله را داراست.
آغاز افتاده: ... و بسترد و آنچه باو متعلق باشد و
بدنرا فربه کند و قضیب را بزرگ کند و آنچه منع رویانیدن
موی کند فصل دهم در بیان اکتحال و زور و شیافات ...
انجام: ... سه روز در میان شیر خر پرورده کند بعد
استعمال نماید، خیلی مؤثر خواهد شد.
- ۱۶۴۳۱
۲. طب الحکماء
(ص ۱۲۱-۱۲۶)
از:
در این منظومه که در بیش از دویست و پنجاه بیت
به قوافی و اوزان و قالبهای مختلف نظم شده است،
دستورات کلی پزشکی داده شده است. نسخه حاضر
قسمتی از آن رساله است.
نک: مرعشی، ۱۹/۲۱۴، ش ۷۴۰۹.
- ۱۶۴۳۲
- مجموعه
۱. جامع الفوائد
(ص ۳-۱۰۰)
از: یوسف بن محمد بن یوسف یوسفی هروی
(۹۵۰ ه).
مؤلف نخست دویست و هشتاد و نه رباعی در
علائم و درمان بیماری‌ها سروده و علاج الامراض

آغاز صورت حساب نقد از یک دینار تا کروار
 ثبت شده، و یادداشتی به سال ۱۳۳۲ هـ.
 جلد: چرم مشکی ضربی ترنج دار.
 ۱۶/۵ × ۲۱ سم. ۱۵۲ ص. ۱۷ س.
 (ثبت ۲۰۷۵۹۷)

۱۶۴۳۳

القواعد الأصولية (اصول فقه - عربی)

از: سید محمد شفیق موسوی سعید (۱۳۲۹ هـ ش).
 حاشیه‌ای است بر مباحث استدلالی شیخ انصاری
 (۱۲۸۱ هـ) درباره مباحث قطع و ظن که با عنوان «قوله»
 در این کتاب در سال ۱۳۳۱ هـ گرد آمده است.
 آغاز: بسمله، قوله اعلم ان المكلف اذا التفت الى
 حکم شرعی فاما ان يحصل له الشك ...
 انجام: ... و الاصول وظائف الاحکام الظاهرية فی
 قبال الواقع، فافهم.

خط: شکسته نستعلیق، به خط مؤلف.

در پایان مهر بیضوی وی «عبده محمد شفیق
 الموسوی» ثبت شده، در آغاز نسخه شرح حال
 مؤلف در اوراق تایی الحاقی ثبت شده است.
 جلد: چرم قهوه‌ای ضربی ترنج دار.
 ۱۴/۵ × ۲۳ سم. ۵۲ ص. ۱۸ س.
 (ثبت ۲۰۷۵۹۸)

۱۶۴۳۴

مجموعه

۱. جعفریه (مختلف - فارسی و عربی)
 (ص ۲-۱۵۰)
 از:؟

عنوان چند رساله است در موضوعات مختلف
 بدین عناوین:

الف. جعفریه فی بعض الرواة و غیرها

(ص ۲-۳۲)

نامیده بود، به اشاره یکی از فضایی نامدار آن رباعی‌ها
 را در این کتاب گزارش داده و به پنج مقاله تقسیم کرده و
 روز هجدهم رمضان ۹۱۷ هـ به پایان برده است.
 نک: مرکز احیاء، ۳۰۲/۲، ش ۶۴۱.

آغاز: بسمله، حمد نامحدود حکیمی را که بقانون
 حکمت و کامل الصناعة رحمت رافع انواع امراض و دافع
 اصناف اعراض است ...

انجام: ... معجون سازند بخورد تا دو هفته نافع آید و
 هوالهدای الی سبل الرشاد.

۲. رساله ماکول و مشروب (طب - فارسی)

(ص ۱۰۱-۱۴۴)

از: یوسف بن محمد بن یوسف یوسفی هروی
 (۹۵۰ هـ).

سروده‌ای است مختصر در آداب خوراکی‌ها و
 آشامیدنی‌ها که به روش دستورهای پزشکی به نظم
 در آمده است.

نک: مرعشی، ۱۳۸/۵، ش ۱۷۵۶.

آغاز: بسمله،

زبان را چو در اول این کلام

ز حمد و تحیت رساندی بکام
 بدان ای خردمند روشن ضمیر
 که گوید چنین یوسفی حقیر

انجام:

از درون چشم او بیرون نیاید آبله

هر که نزدیک طهورش پای خود کرد حنا
 ... (چند مصرع پایانی کتابت نشده است).

— چند یادداشت و نسخه پزشکی در آغاز و انجام
 نسخه کتابت شده که متفرقاتی است پراکنده در طب.

خط مجموعه: شکسته نستعلیق. کاتب: صالح

نیک. تاریخ کتابت: ۲ ذی القعدة ۱۲۳۵ هـ. مکان

کتابت: در کابلجان (?).

عناوین و بر فراز رؤوس مطالب صورتی، در

آغاز: بسمله، نستعین بالله الصمد العلی العظیم...
آدم بن عبدالله القمی هو والد ذکریا....

ب. جعفریة فی الرياضی و الحساب

(ص ۳۵-۵۴)

آغاز: در باب ریاضی نوشته‌اند هرچه قابل اشاره
حسی باشد....

ج. جعفریة فی الصناعة

(ص ۵۵-۷۴)

آغاز: بسمله الحمد لولیه و الصلوة و السلام لنبیه و
آله اما بعد علم صناعت علمی است به تبدیل قوای اجسام
معدنیه....

د. جعفریة فی الدراية

(ص ۷۵-۱۱۲)

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین مالک یوم
الدين... اما بعد الدراية لغة العلم و فی الاصطلاح علم
یبحث فیہ عن سند الحدیث....

ه. جعفریة فی القراءة

(ص ۱۱۴-۱۲۰)

آغاز: بسمله، قوله تعالی و رتل القرآن ترتیلا سئل
امیرالمؤمنین علیه السلام عنه....

و. جعفریة فی المذاهب

(ص ۱۲۱-۱۴۷)

آغاز: بسمله، الحمد لله عزوجل و تعالی و الصلوة...
اما بعد قال بعض المتأخرین....

۲. میزان المقادیر

(اوزان شرعی - عربی)

= الاوزان و المقادیر

(ص ۱۵۰-۱۹۲)

از: علامه محمدباقر مجلسی (۱۱۱۱هـ).

رساله‌ای است مختصر در بیان موازین و مقادیر
معتبر در شرع.

نک: مجلس، ۹۵/۲۵، ش ۷۹۵.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذي ارتفع عن مطارح
الافهام فلاتوزن صفات عظمتہ بمیزان العقول....
انجام: ... بل هی من ضروریات الدین المبین و لیکن
هذا آخر ما اردنا ايرادہ فی هذه الرسالة الحمد لله اولاً و
آخرأ.

خط مجموعه: نسخ. تاریخ کتابت: پایان سال
۱۳۱۷هـ.

ولی بین رساله مطلبی در قرائت در تاریخ ۳
رجب ۱۳۳۸هـ (۶۰ پ) ثبت شده است.
صفحاتی بین ص ۳۲ و ۳۳ و ۵۴ و ۵۵ افتاده
است.

جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی گره دار چروکیده،
عطف چرم قهوه‌ای.

۱۲/۸ × ۲۰ سم. ۱۹۲ ص. ۱۴ س.

(ثبت ۲۰۷۵۹۹)

۱۶۴۳۵

[ادعیه] (دعا - عربی و فارسی)

از:؟

مجموعه دعاهاى روزانه و ماهانه و برخی زیارت
نامه‌های مزار معصومین (ع) و آداب و اوقات هریک.

آغاز افتاده: ... یا من دلع لسان الصباح بنطق تبلجه
و سرح قطع اللیل....

انجام افتاده: ... کیف لا یخافک سبحانک اللهم و
بحمدک....

خط: نسخ معرب ممتاز.

تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.

اوراق نسخه آسیب دیده و مرمت و وصالی شده
است.

از: معین الدین علی بن نصیر، معروف به شاه قاسم انوار (۸۳۷هـ).

گفتاری است عرفانی کوتاه در وجود و عدم و شناسایی نفس و تجلی آنها، به نثر شیوا و شعر زیبا، و در آن داستانی است که سال ۷۷۹هـ در خانقاه جدیدی در هرات در جوار مولا ظهرالدین خلوتی، برای وی روی داده است.

نک: مرعشی، ۱۲/۲۲۷، ش ۱۵/۴۶۵۰.

آغاز: شکر و سپاس و حمد بیقیاس سزاوار حضرتیست که ذات او از صفت امکان

انجام:

اگر در خطه این شهرپایم

ازین معنی دوصد برهان نمایم

۲. مقامات السالکین (عرفان - فارسی)

= تذکرة الاولیاء

(ص ۳۰-۳۴)

از: معین الدین علی بن نصیر، معروف به شاه قاسم انوار (۸۳۷هـ).

مثنوی کوتاهی است پیرامون ۱۰۷ بیت.

برخی از نسخه‌های آن شامل مقدمه‌ای مثنور نیز می‌باشند.

نک: سپهسالار، ۲/۶۵۲، ش ۵۶۳.

آغاز:

حمد بر حضرت غنی ابد

الذی لم یولد و لم یولد

انجام:

صلوات خدای بر احمد

بر روان صحابه امجد

(شعر - فارسی)

۳. روشنائی نامه

(ص ۳۵-۶۵)

جلد: تیماج زرشکی ساده، لبه‌ها چرم زرشکی

سیر و عطف چرم قهوه‌ای.

کاغذ: فرنگی پسته‌ای.

۱۲ × ۱۹ سم. ۳۹۶ ص. ۹ س.

(ثبت ۲۰۷۶۰۰)

۱۶۴۳۶

ترجمه تاریخ چین (تاریخ - فارسی)

از:؟

مشتمل بر مباحثی چون: ... جغرافیای طبیعی، آب و هوا و طبیعت خاک، تاریخ ازمنه قدیمه ملت چین، ازمنه قبل از تاریخ، شرح ارباب‌های مغناطیس، شرح احوال «مانگ تسو» فیلسوف مدرسه «کنگ تسو»، وضع علوم و صنایع در عصر سه دودمان اول، دودمان چهارم، و دیگر سلاطین و دوران تاریخی چین.

آغاز افتاده: ... صاحب ثروت و مکننت آسیا داده مایه تطمیع اروپائینها شده مقدمه جنگ کرو آزاد (جنگ مذهبی) را فراهم کردند....

انجام: ... از قدما و معاصرین محال است که بتوانند سر موئی بدین رشته و طریق بیفزایند.

خط: شکسته نستعلیق. کاتب: به خط مترجم.

تاریخ کتابت: ق ۱۴هـ.

دارای خط خوردگی و اصلاحات.

جلد: گالینگور زرشکی، عنوان کتاب بر روی

جلد و عطف طلاکوب شده.

۱۳ × ۲۰/۴ سم. ۴۳۰ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۶۰۱)

۱۶۴۳۷

مجموعه

۱. گفتار شاه قاسم

(ص ۲-۳۰)

(عرفان - فارسی)

از: ناصر بن خسرو بن حارث علوی قبادیانی (۴۸۱هـ).

کاتب دزفولی. تاریخ کتابت: پنجشنبه ۱۲ رجب ۱۲۸۵هـ.
نشانی‌ها و عناوین صورتی.
جلد: تیماج تریاکی، پشت از جلد دیگر وصالی شده و دارای ترنج و سرترنج معرق است، لبه‌ها و عطف با چرم مشکی وصالی شده است.
۱۵/۸ × ۲۱/۸ سم. ۱۵۰ ص. ۱۵ س.
(ثبت ۲۰۷۶۰۲)

۱۶۴۳۸

مجموعه

۱. تذکرة الکحالیین (طب - عربی)
(ص ۲-۱۷۳)

از: علی بن عیسی کحال ترسای هندی (۴۶۰هـ).
نک: ملک، ۱/۱۳۱، ش ۲۳۰۲؛ دانشگاه، ۴/۷۳۱، ش ۴۴۸.

آغاز: بسمله، هذه رسالة علی بن عیسی الکحال جوابا عما سأله بعض اخوانه من معرفة امراض العین و علاجاتها....
انجام: ... جاجتک فان کان فیه ذلک فاصلحه بعد ان تطیل النظر فیه و يتجاوز تمت المقالة الثالثة من تذکرة الکحالیین و هی آخر الکتاب.

۲. طریقه کشیدن عین الدیک (طب - فارسی)
در چشم

(ص ۱۷۸-۱۸۲)

از:؟

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد این رساله ایست در طریقه کشیدن عین الدیک در چشم که هندیها او را حبه گویند....

انجام: ... حب نموده یک حب صبح و دو حب وقت خواب میل نمایند.

به نام کردگار پاک داور
که هست از وهم و عقل و فکر برتر

انجام:

زدست نفس و غوغای شیاطین
اغثنی یا غیث المستغیثین

۴. نقش بدیع (شعر - فارسی)
(ص ۶۶-۱۵۰)

از: مولانا غزالی مشهدی (۹۸۰هـ).
مثنوی است عرفانی پیرامون ۸۶۰ بیت، با دیباچه‌ای به نثر، که شاعر در برابر مخزن الاسرار نظامی سروده است.
نک: ذریعه، ۹/۷۸۹؛ فرهنگ سخنوران، ۴۱۶؛ ملک، ۷/۲۰۳، ش ۴۰۷۶؛ مجلس، ۳۱/۳۸۹، ش ۱۳۴۴۴؛ منزوی، ۴/۳۲۸۲.

آغاز:

المنة لله که زهستی رستم
وز نقد فنا ز تنگ دستی رستم
... عقل چه داند که کلام خدا
چون نشد اول ز الف ابتدا

انجام:

درین پند آنکه برجانش فرح نیست
مکن عییش که بر اعمی حرج نیست
خط مجموعه: نسخ. کاتب: اسماعیل بن حسنی

- ۳. در بیان بعضی از ادویۀ (طب - فارسی) مفردۀ عین**
(ص ۱۹۴-۱۹۷)
از:؟
به ترتیب حروف تهجی است، اما فقط حرف الف آمده و گویا ناتمام است.
آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد بدانکه این رساله ایست در بیان بعضی از ادویۀ مفردۀ عین که بترتیب حروف تهجی مرقوم می‌شود....
انجام: ... آن مقدار بسوزانند که زغال گردد و بسرحد رمادیه نرسد.
خط مجموعه: نسخ. کاتب: عبدالحسین بن حاج ملاً مهدی طزحورانی تفرشی. تاریخ کتابت: عصر جمعه ۲ رمضان سال ۱۲۹۷ هـ. مکان کتابت: دارالخلافة طهران (پایان تذکرة الکحالین).
دارای بعضی تصحیحات و حواشی به خط نستعلیق، بر فراز متن مشکی.
جلد: تیماج قهوه‌ای روکش ضربی ساده.
کاغذ: کاهی.
۱۷×۲۱/۵ سم. ۱۹۸ ص. ۱۵ س.
(ثبت ۲۰۷۶۰۳)
- ۱۶۴۳۹**
مجموعه
۱. عدة الداعی و نجاح الساعی (دعا - عربی)
(ص ۱-۲۳۹)
از: ابوالعباس احمد بن محمد بن فهد حلّی (۸۴۱ هـ).
در اهمیت دعا و شرایط دعاگزار و آداب و کیفیت دعا خواندن با استناد به احادیث. این کتاب در یک مقدمه و شش باب و یک خاتمه است که در شب دوشنبه شانزدهم جمادی الاول ۸۰۱ هـ تألیف شده است، و ابواب آن چنین است:
- المقدمة: فی تعریف الدعاء و الترغیب فیہ.
الباب الاول: فی الحث علی الدعاء.
الباب الثانی: فی اسباب الاجابة.
الباب الثالث: فی الداعی.
الباب الرابع: فی کیفیة الدعاء و آدابه.
الباب الخامس: فی الادعیة المختصة بالاوقات.
الباب السادس: فی تلاوة القرآن و آدابها.
الخاتمة: فی اسماء الله الحسنی.
نک: مرکز احیاء، ۱/ ۲۵۶، ش ۱۸۱.
آغاز افتاده: ... الاعلی علی جهة الخضوع و الاستکانة و لما کان المقصود... الباب الاول فی الحث علی الدعاء....
انجام: ... و اعتقب الظلام و الضیاء و الحمد لله رب العالمین و صلی الله علی سیدنا محمد و آله الطاهرین.
- ۲. الاثنی عشریة (فقه - عربی) فی واجبات الصلوة**
(ص ۲۴۴-۲۸۳)
از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۰ هـ).
دومین اثنی عشریة اوست در واجبات نماز روزانه.
نک: ملی، ۱/ ۲۷۷؛ مرعشی، ۱/ ۸۷؛ مجلس، ۴/ ۹۵.
آغاز: بسمله، الحمد لله الذی وفقنا للاهتداء بشریعة اشرف المرسلین... اما بعد فیقول اقل العباد... هذه مقالة لطیفة فی واجبات الصلوة....
انجام: ... انما قعد بعضک علی بعض فلا تصیر للتشهد و الدعاء، تمت.
- ۳. الاثنی عشریة فی الصلوة (فقه - عربی)**
(ص ۲۸۴-۳۰۵)
از: شیخ بهاء الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۰ هـ).
نک: دانشگاه، ۱/ ۴۱، ش ۴ و ۱/ ۷۳، ش ۱۲۰.
آغاز: بسمله، الحمد علی الآله و الصلوة علی اشرف

انجام: ... و اطالة المكث لغير حاجة و ادخال الخلا
شيئاً عليه اسم الله تعالى او احد المعصومين سلام الله
عليهم اجمعين، تمت.

٧. الاثني عشرية في الزكوة (فقه - عربي)

والخمس

(ص ٣٧٢-٤٠٥)

از: شيخ بهاء الدين محمد بن محمد بن حسين عاملی (١٠٣٠هـ).
نک: دانشگاه، ٦٨/٢؛ الهيات، ١/٧٤٥.
آغاز: بسمله، حمدا لك اللهم على جميل آلائك و
جزيل نعمائك... اما بعد فيقول... قبل ان يخرج الامر من
يده هذه ثالثة...
انجام: ... و النقيصة عليه عجل الله فرجه و رزقنا
الشهادة بين يديه بمحمد و آله الطاهرين.

٨. تشريح الافلاك (نجوم - عربي)

(ص ٤٠٦-٤٢٩)

از: شيخ بهاء الدين محمد بن محمد بن حسين عاملی (١٠٣٠هـ).
نک: مرعشي، ٣٨/١؛ ملك، ٦/٣١٣؛ ملي، ١١/٦٧٨.
آغاز: بسمله، ربنا ما خلقت هذا باطلاً سبحانه فقنا
عذاب النار... اما بعد فيقول... هذه درة يتيمة احتوت من
فن الهيئة...
انجام: ... له طوارق الحدثنان و الحمد لله رب العالمين
و الصلوة و السلم على خير خلقه محمد و آله الطيبين
الطاهرين.

متفرقات:

الف. استغاثة الى المهدي (ع)

(ص ٢٤١-٢٤٣)

ب. طريق دايرة هندية مشهوره به دايرة
مباركة خط نصف النهار (ص ٤٢٩-٤٣٧)

انبيائه و اوليائه و بعد فيقول احوج الخلق... قبل ان يخرج
الامر من يده...
انجام: ... ذلك راجع الى تعظيم صاحب البقعة سلام
الله عليه و آباءه الطاهرين.

٤. مناسك الحج (فقه - عربي)

(ص ٣٠٦-٣١٢)

از: شهيد ثاني، زين الدين بن علي بن احمد عاملی
(٩٦٤هـ).
نک: ملي، ٤٧/١٦، ش ٦/٣٥٢٢.
آغاز: بسمله، اذا عزمتم على سبيل الحج و قطعت
العلايق قف على باب بيتك...
انجام: ... لوجوبه قربة الى الله كفى و الله الكافي و
هو حسبنا و نعم الوكيل و نعم المولى و نعم النصير.

٥. الاثني عشرية في الصوم (فقه - عربي)

(ص ٣١٣-٣٣٨)

از: شيخ بهاء الدين محمد بن حسين عاملی (١٠٣٠هـ).
نک: دانشگاه، ٤١/١ و ٧٣ و ١٥١٣/١٠.
آغاز: بسمله، الحمد لله الذي جعل الصوم جنة من
النار و الصلوة على اشرف الخلايق محمد و آله الطاهرين
يقول... قبل ان يخرج الامر من يده...
انجام: ... الثانية عشر ان ثواب تلاوة واحدة فيه
كثواب ختم القرآن في غيره ختمت الاثني عشرية
الصومية.

٦. الاثني عشرية في الطهارة (فقه - عربي)

(ص ٢٣٩-٣٧١)

از: شيخ بهاء الدين محمد بن حسين عاملی (١٠٣٠هـ).
نک: الهيات، ٧٤٥/١، ش ٢/١٨٤.
آغاز: بسمله، اما بعد حمد الله على آلائه و الصلوة
على سيد انبيائه و اشرف اوليائه فان اقل الانام... يقول
هذه رسالة اثنا عشرية...

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین الرحمن الرحیم... نصلی و نسلّم علی نبیک الذی جعلته رحمة للعالمین... مظهر شیخ بهایی در کشکول میفرماید...
انجام (نا تمام): ... و یكون اشارة الى حضورهم عند الموت عند اولیائهم و بشارتهم لهم بالجنة و وصیتهم...
خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۴هـ.
جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ساده.
۱۱×۱۷ سم. ۲۷۸ ص. ۲۳ س.
(ثبت ۲۰۷۶۰۵)

۱۶۴۴۱

مجموعه

۱. **خاتمة کتاب مقصد** (اعتقادات - فارسی)
المؤمنین = رساله در ختوم
(ص ۴-۱۴۴)

از:؟

مشمول بر بیان بعضی ختمها و دعاهاى معتبر و سریع الاثر که از علما و بزرگان نقل شده است.
آغاز: الحمد لله رب العالمین... اما بعد خاتمة کتاب از مقصد المؤمنین در بیان بعضی از ختمهای سریع الاثر...
انجام: ... پریشان حال ختم احزاب را بخوان مه و سال، تمت الكتاب.

۲. **رسالة اصول و فروع** (فقه - فارسی)
(ص ۱۴۶-۱۹۰)
از: حاج سیّد محمد باقر.

مختصری است در اصول و فروع دین و احکام لازمه شرعی که برای یک مکلف لازم ست.
آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد مکلف کسی را گویند که چهار چیز در او جمع باشد...
انجام: ... چرا که مال امام علیه السلام است و مال سادات در اوست و الله العالم، تمت الكتاب.
خط مجموعه: نستعلیق. کاتب: زین العابدین.

خط مجموعه: نسخ به خطوط مختلف. کاتب: (کتاب اول) به خط اقل طلبه محمد معصوم ابن شاه محمد. تاریخ کتابت: ۲۴ شعبان ۱۱۲۰هـ.
در همین صفحه یادداشت مطالعه و تحریر بعضی از قیود و حاشیه نویسی منقول از ترجمه نصیرالدین محمد بن عبدالکریم انصاری توسط عبدالله بن محمد باقر در بلدة سیرجان به تاریخ دوشنبه ۷ جمادی الاول ۱۱۴۵هـ ثبت شده است، کتاب دوم و سوم به کتابت محمد سلیم بن میر ظهیرالدین حسینی در صفر ۱۱۲۰، تا پایان رساله هفتم به خط اوست، رساله هفتم در جمعه ۱۱ ربیع الاول همان سال نوشته است، رساله آخر به خط قران بن محمد ولی در سه شنبه ۲۸ ذی القعدة ۱۱۳۰هـ.

بین رساله اول و دوم یادداشتی است از شکر الله با مهر بیضوی نام وی در ۵ جمادی الثانی ۱۲۹۱ «در وقتی که شمس در سرطان بود و قمر در سنبله و در روزی که باران می بارید که آب جریان نمود».

عناوین شنگرف.

جلد: تیماج زرشکی ضربی ترنج و سرترنج دار مرمت شده لبه‌ها تیماج قهوه‌ای و عطف چرم قهوه‌ای.

۱۵×۱۸/۵ سم. ۴۳۸ ص. ۱۲ و ۱۵ و ۱۷ سم.
(ثبت ۲۰۷۶۰۴)

۱۶۴۴۰

مظهر العجائب

(اعتقادات - فارسی)

و مظهر الغرائب

از:؟

کتابی است در دو جلد و هر جلد در چند «مظهر» مشتمل بر احادیث و اخبار و امثال و مسایل و مطالب اخلاقی و اعتقادی بر مبانی شیعی.

- تاریخ کتابت: دوشنبه ۲۷ رجب ۱۲۵۸ هـ. مکان کتابت: دارالسلطنه تبریز (پایان کتاب اول)، ذی القعدة ۱۲۵۹ هـ (پایان کتاب).
جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج و گره دار.
کاغذ: بعضی از صفحات در اواخر نسخه آبی یا سبز.
۱۰/۵ × ۱۷/۲ سم. ۱۹۲ ص. ۱۸ س.
(ثبت ۲۰۷۶۰۶)
- تاریخ کتابت: دوشنبه ۲۷ رجب ۱۲۵۸ هـ. مکان کتابت: دارالسلطنه تبریز (پایان کتاب اول)، ذی القعدة ۱۲۵۹ هـ (پایان کتاب).
جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج و گره دار.
کاغذ: بعضی از صفحات در اواخر نسخه آبی یا سبز.
۱۰/۵ × ۱۷/۲ سم. ۱۹۲ ص. ۱۸ س.
(ثبت ۲۰۷۶۰۶)
- بغزة الغرور....
انجام: ... اللهم يا رب العالمين و يا مالك يوم الدين
اهدنا صراطك و اكتسبنا من الصالحين.
۲. منتخب دیوان نشاط (ادب - فارسی)
(ص ۹۲-۱۳۵)
از: معتمدالدوله میرزا عبدالوهاب نشاط (۱۲۴۴ هـ).
انتخاب و تدوین از: محمد علی بن محمد صالح
مدرس تبریزی، ملقب به ایاز.
آغاز: بسمله، منت و سپاس بقیاس خدای را که بنی
نوع بشر به فصاحت و بلاغت از موجودات...
ای خوشا آغاز غم پرداز عشق
ای خوشا انجام به ز آغاز عشق
انجام:
پیاله میکشم و این عجب که گیرد دست
باین گنه که یکی تکیه‌ای کرد بر کرمش
- مجموعه
۱. البحيرة
(علوم قرآنی - عربی)
فی ترتیل التنزیل
(ص ۲-۲۵)
از: محمد علی بن محمد صالح مدرس تبریزی،
ملقب به ایاز (ق ۱۱۳ هـ).
رساله‌ای است مختصر در آداب قرآن خواندن و
شرایط ترتیل مشتمل بر:
الدرج الاول: فی تعریف الاسنان و مخارج الحروف
الدرج الثاني: فی صفات الحروف
الدرج الثالث: فی التفخیم و الترقیق.
الدرج الرابع: فی بیان حکم التنوین و نون الساكنة
الدرج الخامس: فی المد و القصر
الدرج السادس: فی الوقف
الدرج السابع: فی الادغام
خاتمه: در علائم اختصاری علم قرائت و ترتیل.
مؤلف را آثار دیگری است، از آن جمله: نبيذة
المصانع (نک: ملی، ۵/ ۲۲۱) و جنگ شعر عربی (نک: ملی،
۴/ ۲۲۱).
رساله فوق به خط مؤلف است.
آغاز: بسمله، تبارک الذی نزل علی عبده الفرقان
لیکون للعالمین نذیراً... اما بعد فیقول... انه لما فاتنی زمن
- متفرقات:
الف. صورت لغات مشکله دیوان ناصر خسرو
علوی
(ص ۲۶-۳۲)
ب. صورت کتب محمد بن عبدالله نوری
(ص ۳۳)
ج. دو غزلی از نور علیشاه
(ص ۳۴-۳۵)
با مطلع:
سرپا برهنگان که دم از کبریا ززند
مردانه پای بر سر کبر و ریا ززند
و نیز:
من در تاج خسروان آن لؤلؤی لالاستم
در قعر بحر بیکران آن گوهر یکتاستم
د. صورت کتب امانتی کاتب مجموعه (ایاز) که به
دیگران داده است (ص ۳۷-۴۰)

- ه. تفصیل و صورت کتاب‌های کاتب مجموعه (ایاز)
(ص ۴۱-۴۹)
و. لغات مغولی تاریخ وصاف الحضرة (ص ۵۰-۵۳)
ز. [لغت نامه لغات مشکل] که گویا لغات مشکل کتابی را توضیح می‌دهد، اما نام کتاب را ننوشته است. (ص ۶۰-۸۳)
- خط مجموعه: شکسته نستعلیق. کاتب: علی بن محمد صالح مدرس تبریزی متخلص به ایاز. تاریخ کتابت: شعبان ۱۲۵۵ هـ (پایان نسخه در ۲ جمادی الاول ۱۲۵۴ هـ). دارای حواشی که سال ۱۲۵۶ هـ پایان یافته. در صفحه ۱۹ کتب بنده درگاه که در نزد بندگان خدا امانت است ثبت شده و بعضی را نوشته که نزد کیست در سال ۱۲۸۳ هـ و در صفحه ۲۱ تفصیل کتابهای بنده به موهبت واهب العطا یا در سال ۱۲۷۳ هـ. جلد: تیماج مشککی ضربی گره دار ترنج و سرترنج دار. ۱۱/۵×۱۷ سم. ۱۳۶ ص. ۱۲ و ۱۶ و ۲۰ س. (ثبت ۲۰۷۶۰۷)
۲. **مثنوی نان و حلوا** (ادب-فارسی)
(ص ۱۹۴-۲۱۴)
از: شیخ بهاء‌الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۰ هـ). آغاز: بسمله، اما بعد حمدا لله علی افضاله و الصلوة علی اشرف الخلائق محمد و آله فبقول... ایها اللهی عن العهد القدیم
ایها الساهی عن النهج القویم
انجام: یا بهائی اتخذ قلبا سواه
فهو ما معبودنا الا سواه
خط مجموعه: نستعلیق. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۳ هـ.
در پایان یادداشتی است مورخ ۱۲۵۶ هـ، بین دو رساله اشعاری ثبت شده است.
جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ساده. ۱۲×۱۸ سم. ۲۱۸ ص. ۱۷ س. (ثبت ۲۰۷۶۰۸)

۱۶۴۴۳

مجموعه

۱. **منتخب گنجینه نشاط** (ادب-فارسی)
(ص ۱-۱۹۱)
از: معتمدالدوله میرزا عبدالوهاب نشاط اصفهانی (۱۲۴۴ هـ).
نک: مجلس، ۱۱/۶۸۶، ش ۳۱۱۸؛ مرعشی، ۴/۱۰۶، ش ۱۳۲۱.
آغاز: بسمله،
- ۱۶۴۴۴
ترکیب الکافیة (نحو-عربی)
از:؟
در شرح اعراب و ترکیب کافیة ابن حاجب می‌باشد.
نک: سپهسالار، ۲/۳۰۸، ش ۳۱۶۶؛ نشریه، ۷/۱۲۰، ش ۹۷۶.
آغاز: بسمله، حمدله (کلمة) مبتدأ و اللام فیها لتعریف الجنس ای لتعریف الماهیة....

۱۶۴۴۶

مجموعه**۱. حاشیه شرح التجريد** (کلام - عربی)**الجديد**

(ص ۱-۱۶۴)

از: شمس الدين محمد بن احمد خفري (۹۵۷هـ).

این حاشیه بر بخش الهیات شرح تجرید قوشچی نگاشته شده و خفري بر آن است که مشکلات آن را با رد و ایراد حل کند.

این کتاب بسیار مورد اهمیت بوده و دانشمندان فن کلام تحقیقاتی در اطراف آن نوشته‌اند.

نک: عکسی مرکز احیاء، ۱۰۸/۵، ش ۱۶۶۲؛ ذریعه، ۱۱۶/۶، ش ۶۲۳.

آغاز افتاده: ... قوله و كأنهم ارادوا الخ و علی هذا يكون مرادهم من الظلمة العدم و لامكان قوله
انجام: ... و الا اذا كان سبب ما صار انه كان واجب الوجود بذاته واجب الوجود بغيره.

۲. اثبات الواجب (فلسفه - عربی)

(ص ۱۶۶-۲۷۰)

از: شمس الدين محمد بن احمد خفري (۹۵۷هـ).

ادله اثبات واجب الوجود را با دلائل قطعيه نزد خود در یک مقدمه و سه مقصد: «الاول في اثبات الواجب الوجود بالذات، الثاني في اثبات التوحيد، الثالث في علمه تعالى» بیان کرده تا مطالعه کننده از تقلید به یقین برسد.

نک: مرعشی، ۲۷۸/۱۳، ش ۵۰۸۵/۲.

آغاز: بسمله، اما بعد فيقول احوج خلق الله... هذه رسالة في اثبات واجب الوجود بالذات و صفاته بالدلائل....

انجام: ... و لما كان مبحث العلم بحراً عميقاً لا ساحل له اقتصرنا على ما ذكر و الحمد لله على فضاله و الصلوة و السلام على سيدنا محمد و آله.

انجام: ... الوقف لتأخير بها من التنوين كقولك، تمت.

خط: نسخ. تاريخ كتابت: احتمالاً از ق ۱۲هـ.

بر فراز متن كافيہ شنگرف.

جلد: تیماج مشکی ضربی گره دار.

۱۵×۲۰/۵ سم. ۹۴ ص. ۲۶ س.

(ثبت ۲۰۷۶۰۹)

۱۶۴۴۵

رياض الفتیان (لغت - فارسی)**= شرح نصاب الصبيان**

از: ابن حسام، نظام الدين بن كمال الدين هروي (ق ۵۸هـ).

گزارش نسبتاً مفصلي است بر نصاب الصبيان ابونصر فراهی.

مشمول بر حل مشکلات و معانی لغات و تفتیح قطعه‌ها و نام بحور عروضی.

نک: مرعشی، ۳۷۵/۶، ش ۲۳۹۳.

آغاز افتاده: ... وارد نباشد ملك عرب و عجم معمور نمی ماند غالباً... میان شمال و شمال بتجنیس ناقص است و میان نخل....

انجام: ... بمعنی مفعول از باب علم یعنی در آویختن الحمد لله الكريم على الاتمام و استغفرالله العظيم من الاثام و صلى الله على محمد و آله الكرام.

خط: نسخ. تاريخ كتابت: محرم الحرام سال ۱۰۹۰هـ.

مهر بيضوی «عبدہ الراجی محمد حسن» در آغاز و انجام نسخه حک شده است.

عناوين بر فراز متن، اشعار شنگرف.

جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج بیضوی و گره دار، عطف چرم قهوه‌ای.

۱۲×۱۸/۲ سم. ۱۸۲ ص. ۱۲ س.

(ثبت ۲۰۷۶۱۰)

۱۶۴۴۸

مجموعه

۱. منتخب تکمیل الصناعة (قافیه - فارسی)

(ص ۳-۳۶)

از: عطاء الله بن محمود حسینی عطائی مشهدی
(۹۱۹هـ).

وی نخست کتاب بدایع الصناعة را در عروض و بدیع، به نام امیر علیشیر نوایی نوشت و در آن از تکمیل الصناعة خود که قصد داشت پس از بدایع الصناعة تألیف نماید، یاد نمود. پس از اینکه تکمیل الصناعة را تألیف کرد، آن را بار دیگر منتخب ساخت و در مقدمه آن از امیر علی و منتخب یاد کرد.

نک: نوریخس، ۲/۲۰۵، ش ۵۶۰؛ ذریعه، ۳/۶۴-
۶۵ و ۴/۴۱۹ و ۵/۱۳۹ و ۱۵/۲۵۹؛ مجلس، ۲-۱۰/
۶۵۴.

آغاز: بسمله، سپاس ببقیاس صانعی را سزاست که
تأسیس بدایع مصنوعات و نظم سلسله موجودات ...
انجام: ... ردیف نسبت به قافیه مشابه حال آنکس
بود او را ردیف نام کردند.

۲. مختصر العروض (عروض - فارسی)

(ص ۳۹-۶۷)

از: میرزا عبدالکریم بن ابوالقاسم ایروانی تبریزی،
ملقب به ملاباشی (۱۲۹۴هـ).

قواعد بسیار مختصر عروضی را به روشی که
مبتدیان را مفید باشد، به جهت فرزندش میرزا
محمدعلی در یک مقدمه و دو فایده، مشتمل بر فصول و
یک خاتمه گزارش کرده است، بدین ترتیب:

مقدمه: در بیان شعر و شاعر

فایده اول: در قواعد و اصطلاحات مخصوص این
فن

فایده دوم: در زحافات و تفصیل بحور نوزده گانه،
خاتمه: در عروض بحر ها.

خط مجموعه: نسخ زیبا. تاریخ کتابت: احتمالاً
از ق ۱۲هـ.

دارای حواشی و تصحیحات.

صفحه ۱۶۵ یادداشتی از علی لنگرانی در سال
۱۳۰۹هـ در خراسان ثبت شده به خط شکسته
نستعلیق ممتاز.

عناوین شنگرف.

جلد: تیماج دورو، رو زرشکی فرسوده، درون
پسته‌ای.

۱۴×۸ سم. ۲۷۰ ص. ۱۶ و ۱۷ سم.

(ثبت ۲۰۷۶۱۱)

۱۶۴۴۷

جنگ

(شعر - فارسی)

از:؟

منتخبی است از مثنوی معنوی با موضوعات
مشخص و متنوع و چند غزل از مولانا، همچنین منتخبی
از منطق الطیر عطار نیشابوری (ص ۵۳) و منتخبی از
وصلت نامه (؟) عطار (حاشیه ص ۶۲) و منتخباتی از
کتاب ولی عهد (؟) که مثنوی ملمعی است، و در نهایت
چند دو بیتی از بابا طاهر و چند فرد از شمس الدین
سرری.

آغاز: بسمله،

بشنو از نی چون حکایت می‌کند

وز جسدائیهها شکایت می‌کند

انجام:

رو ترشی چرا مگر صاف نشد شراب تو

از پی امتحان بخور یک قده از شراب ما

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.

دو ستونی با یک ستون چلیپا در حاشیه.

جلد: تیماج مشکی ضربی ساده بدون مقوا.

۱۶/۸×۲۱/۵ سم. ۷۶ ص. ۱۷ س.

(ثبت ۲۰۷۶۱۲)

در تبریز به سال ۱۲۶۲ هـ چاپ سنگی شده است.
 نک: مرعشی، ۲۳ / ۱۹۰، ش ۹۰۳۳؛ مرکز احیاء، ۵ /
 ۴۱۸، ش ۱۹۸۶؛ مشار، فارسی ۱ / ۱۴۱۰.
 آغاز: بسمله، صدر و عروض سیاس وافر و متدارک
 که ابتدا و ضرب آن بارکان و اوتاد خلود مقوم...
 انجام: ... چهره تازه دولت تو کهن باب الوافر زوافر
 کرطلبی نشانی مفاعلتن مفاعلتن تمام شد بحور مقطعات
 عروض.

مینی بر اینکه والدۀ میرزا قاسم به کاتب تکلیف
 کرده که تاهل اختیار کند و او اذن داده که در
 ظرف دو روز موافق شرع شریف برایش عقد
 کنند.
 جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ساده، عطف وصالی
 دارد.
 ۱۴/۳ × ۲۱/۶ سم، ۹۶ ص. ۱۲ س.
 (ثبت ۲۰۷۶۱۳)

۱۶۴۴۹

الاربعون حدیثاً (حدیث - عربی)
 از: ملا محمدباقر بن محمدتقی مجلسی (۱۱۱۰ هـ).
 هنگامی که علامه مجلسی به زیارت حضرت امام
 رضاع) مشرف شده بود، گروه فراوانی از علما و
 دانشمندان برای استفاده از محضر وی گرد آمدند، وی
 در ضمن تدریس این چهل حدیث را انتخاب نموده و
 شرح مفصلی بر آنها نگاشت.
 این احادیث از روایتهای مشکل مربوط به اصول
 دین و فروع و اخلاق و آداب اسلامی که به کار امور
 دینی مردم می‌خورد، انتخاب شده و این کار به روز سوم
 رمضان ۱۰۸۹ هـ پایان یافته است.
 نک: مرکز احیاء، ۶ / ۲۲۰، ش ۲۲۰۶؛ مرعشی، ۴ /
 ۳۴۸، ش ۱۵۴۷.
 آغاز افتاده: ... التبلیغ و التکلم و لا یومر الالف له
 قدرة و اختیار فی المأمور به و ذلك لان الانسان... الاول
 روی بالاسناد المتکثرة....
 انجام افتاده: ... حدیث اللد و فیه عن امیرالمؤمنین
 قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله منهومان لا
 یشبعان طالب دنیا....
 خط: نسخ درشت.
 تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.
 عناوین شانگرف.
 جلد: چرم زرشکی سیر ضربی ترنج دار.

۳. رساله در بیان علم قوافی
 (قافیه - فارسی)
 (ص ۷۱-۹۴)

از: میرزا محمد امانی مازندرانی (۱۰۶۱ هـ).
 احتمالاً منتخبی از مقاله دوم دستور الشعراء (در
 بیان علم قوافی) امانی است که در علم عروض و قافیه و
 صنایع بدایع شعری و سرقات ادبی نگاشته است که
 رساله حاضر فقط شامل مبحث قافیه می‌باشد.
 در باره دستورالشعراء.
 نک: مرعشی، ۲۵ / ۱۲۶، ش ۹۷۹۵.
 آغاز: بسمله، در بیان علم قوافی از تألیفات... و این
 مشتمل است بر چند فصل فصل در بیان قافیه...
 انجام: ... که دل مرده زنده سازد چه قیامتست وه وه،
 تمام شد.

خط مجموعه: شکسته نستعلیق. تاریخ کتابت:
 رساله اول در ۲۰ جمادی الثانی ۱۲۸۳ هـ در خانه
 مطاعی میرزا مهدی جرس در تبریز، رساله دوم
 در اردیبهل ۱۸ جمادی الاول همان سال نوشته
 شده و کاتب تصریح کرده: «سالی که از وبای
 تبریز در رکاب خدایگانی مشیر لشکر گریختم»،
 پایان کتاب نیز در همان منزل میرزا جرس روز
 ۲۴ ربیع الاول همان سال پرداخته شده (در پایان
 نسخه یادداشتی است مورخ شب چهارشنبه ۱۶
 رجب ۱۲۹۰ هـ به خط شکسته نستعلیق زیبا

نگارنده نخست، در بی نیازی بی نیازی بی نیاز از انباز، راز سر بسته و سخن شکسته بسته که نگاشتم، ترسم که دم زخم دو گیتی به هم زخم...، وه چه خوش است راستی) که گویا برای آتشکده حجة الاسلام نیر تبریزی به نظم کشیده است.

آغاز:

اسمه الله مجمع الاسماء

والصفات العلی و النعماء

انجام افتاده:

بحسین ار جفا نشد به که شد

سر جدا از قفا نشد ز چه شد

خط مجموعه: نسخ. تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.

عناوین و نشانی‌ها شنگرف، دارای حاشیه نویسی منقول از مؤلف به نستعلیق، نسخه رطوبت دیده است.

جلد: مقوایی با روکش گالینگور طرح دار آبی مشکی و عطف پارچه‌ای پسته‌ای با نایلونی که روی جلد کشیده شده.

۱۴/۲ × ۲۲ سم. ۲۴۸ ص. ۸ و ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۶۱۵)

۱۶۴۵۱

منهاج الكرامة (اعتقادات - عربی)

فی معرفة الامامة

از: علامه حسن بن یوسف بن مطهر حلی (۷۲۶هـ). وقتی سلطان محمد خدابنده اولجایتو بر آن می‌شود که مذهب شیعی گیرد، برای این منظور در مسأله امامت از صاحب نظران رای می‌خواهد. در این مورد بحث‌ها می‌شود و عالمان شیعی در باره امامت قولها می‌گویند که یکی از آنها همین رساله است.

نک: ملی، ۵/۳۹۵، ش ۵/۲۲۷۷؛ ملک، ۵۳/۹، ش

۵۸۱۶؛ مجلس سنا، ۱/۸۱، ش ۱۲۹.

آغاز: بسمله، الحمد لله القديم الواحد الکریم الماجد

۱۳ × ۲۱/۵ سم. ۶۴ ص. ۱۹ س.

(ثبت ۲۰۷۶۱۴)

۱۶۴۵۰

مجموعه

۱. خلاصة (اخلاق و اعتقادات - عربی و فارسی)

الایجاز = اربعین لؤلؤاً

(ص ۲-۲۳۷)

از: محمد رضا بن احمد حسینی حسنی طباطبایی غروی اصفهانی، متخلص به حشمت (ق ۱۳هـ).

مجموعه‌ای است منظوم و منثور در دو بخش و هر بخش در چهل «لؤلؤ»، آمیخته به نظم عربی و فارسی و غالب عربی، در موضوعات مختلف اخلاقی و اعتقادی به گونه‌ای که ابتدا هر لؤلؤ را به نظم عربی پرداخته و سپس چند بیت به فارسی در همان مضمون می‌آورد.

در عصر سه شنبه ۲۰ صفر ۱۲۶۷هـ شروع شده و شب سه شنبه ۷ جمادی الاول پایان یافته و روز سه شنبه ۱۴ همان ماه ختامه‌اش را نگاشته است.

آغاز: هو الفتح العظیم فهرست المسائل الدینیة التحقیقیة مما فی هذه النمیقة الشریفة و السوای الاعظم و اعظم السوای

انجام:

روی احباب شه از غره تحقیق سفید

فرس عمر عدو سوی عدم ره پویان

فی تاریخ الابتداء و الانتهاء آغاز این رساله... و جان تازه نمایند و الله ولی التوفیق.

۲. منظومه دیباجه نیر (شعر - فارسی)

(ص ۲۳۸-۲۴۸)

از: محمد رضا بن احمد حسینی حسنی طباطبایی غروی اصفهانی، متخلص به حشمت (ق ۱۳هـ).

دیباجه منظومی است در شش بخش (در توحید، در آفرینش آفریننده و آفریده نخستین، در نگارش

جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا ضربی، عطف با
چرم قهوه‌ای بازسازی شده است.
۱۳/۵ × ۲۰/۵ سم. ۳۸ ص. ۱۹ س.
(ثبت ۲۰۷۶۱۷)

۱۶۴۵۳

[ترسل] (ترسل - فارسی)
از:؟

نمونه چند نامه و جوابیه است در آموزش فن ترسل
و مکاتبه با مخاطبین مختلف عام.
آغاز: بسمله، بعرض میرساند که عمریست از گلزار
همیشه بهار الطاف آن مخدوم مهربان
انجام: ... و بارواج ائمه هدا قسم میدهم که دولت
ظلم او را از سر این بیچارگان رفع نمائید، تمام شد.
خط: شکسته نستعلیق. تاریخ کتابت: ربیع الاول
۱۲۷۴ هـ. مکان کتابت: در دارالعبادة یزد
(ص ۷۶).

بعضی مطالب به چلیپا نوشته شده است.
جلد: تیماج صورتی مات، عطف گالینگور
آلبالویی.
۱۷ × ۹/۴ سم. ۸۰ ص. ۱۰ س.
(ثبت ۲۰۷۶۱۸)

۱۶۴۵۴

مجموعه

۱. اربعین حدیث (حدیث - عربی)
(ص ۳-۲۴)
از:؟

مجموع ۴۲ حدیث به روایت اهل تسنن است که در
این رساله جمع کرده و شرح داده است.
آغاز افتاده: ... امتی اربعین حدیثاً من امر دینها بعثه
الله يوم القيمة فی زمرة الفقهاء و العلماء ...
انجام: ... و تضمنت ما لا یحصی من انواع العلوم فی

المتقدس لکماله عن الشریک... اما بعد فهذه رسالة
شریفة و مقالة لطیفة اشتملت علی امم ...

انجام: ... و لا یمنع المستحق عن جقه فهذا اخر ما
اوردنا اثباته فی هذه المقدمة و الحمد لله رب العالمین و
الصلوة علی محمد و آله اجمعین.

خط: نسخ. کاتب: خادم الفقراء عبدالله بن حسین
بحرانی. تاریخ کتابت: جمعه ۲۲ شوال ۱۲۰۸ (یا
۱۲۸۰ هـ).

پنج برگ پایانی به این خط است و شاید
صفحات قبل به خط شخص دیگر و قدیم تر
باشد.

جلد: تیماج قهوه‌ای ساده بدون مقوا فرسوده.
۱۴ × ۱۹/۵ سم. ۹۲ ص. ۲۴ س.

(ثبت ۲۰۷۶۱۶)

۱۶۴۵۲

رسالة فی قاعدة لاضرر
و لاضرار (اعتقادات - عربی)

از: شیخ فتح الله غروی اصفهانی، شیخ الشریعه
(۱۳۲۹ هـ).

نک: دائرة المعارف تشیع، ۱۰/۱۶۸.
آغاز: بسمله، حمدله، و افضل صلواته و تسلیماته
علی افضل انبیائه محمد و آله الطاهیرین و بعد فقد کثر فی
المرّة الاواخر الخوض ...

انجام: ... و علی بن الحسین والد الصدوق و ابوغالب
الرازی و محمد.

خط: نسخ. تاریخ کتابت: شوال ۱۳۴۳ هـ.
در پایان یادداشتی در باره کتاب از ابوالفضل
حسین موسوی غروی در ۱۰ صفر ۱۳۴۷ هـ ثبت
شده، در آغاز نیز همو یادداشتی در این موضوع
شب سه شنبه ۹ جمادی الاول ۱۳۴۵ هـ نگاشته
بود.
کاغذ: شطرنجی.

- الاصول و الفروع و الآداب و سائر وجوه الاحکام و صلی
الله علی سیدنا محمد و آله و صحبه اجمعین.
۲. **الشروط و الارکان فی الصلوة** (فقه - عربی)
(ص ۲۵-۳۱)
از:؟
مجموع سیزده رکن و سه شرط از شروط و ارکان
نماز می‌باشد.
آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فاعلم ان لوجوب
الصلوة ثلثة شروط
انجام: ... قبل التشهد و لم يعد بطلت الصلوة تمت
الشروط و الارکان بعون الملك المنان.
۳. **قواعد العقاید** (اعتقادات - فارسی)
(ص ۴۴-۶۰)
از:؟
چندین سؤال با عناوین «مسئله» مطرح شده و بدان
پاسخ گفته است.
آغاز: بسمله، قال الله تعالى فاعلم انه لا اله الا الله و
استغفر لذنبك بدانکه عالم محدث است قدیم نیست ...
انجام افتاده: ... برای آنکه پیدا کرد که اصلا بر خدای
تعالی چیزی واجب نشود مسئله بدانکه اصحاب ...
- خط مجموعه: نسخ نیکو، از ص ۴۱ تا پایان
نستعلیق. تاریخ کتابت: ۱۱۳۶ هـ (ص ۲۴).
عناوین شنگرف، در نسخه لاقفل سه نوع
شنگرف به کار رفته و برای مقایسه و تطبیق
مناسب است، صحاف نامردی لبه‌های اوراق را
ظاهراً جهت وصالی به کتاب دیگر بریده و
بخشی از متن را ناقص کرده است.
جلد: تیماج مشکى بدون مقوا، ضربی ترنج و
سرترنج و لچکی دار فرسوده.
۱۱/۵ × ۲۰/۲ سم. ۶۰ ص. ۱۷ س.
(ثبت ۲۰۷۶۱۹)

۱۶۴۵۵

متفرقات

- مجموعه**
- الف. **کیفیه صلوة الجنازه**
(ص ۳۱-۳۲)
ب. **هذا دعاء اوصاه الغزالی بقرائته فی کل الاوقات خصوصاً عقب الصلوة**
(ص ۳۳-۳۴)
ج. **استغفار خضر النبی**
(ص ۳۴-۳۵)
د. **دعاء موسی (ع)**
۱. **تحریر کتاب ظاهرات الفلک** (نجوم - عربی)
(ص ۲-۵۲)
از: خواجه نصیرالدین محمد بن محمد بن حسن
طوسی (هـ ۶۷۲).
اصل آن ترجمه ثابت بن قره از کتاب اقلیدس است
و خواجه آن را دوباره تحریر نموده.
مشمول بر ۲۳ شکل و در برخی نسخ ۲۵ شکل

دارد. در نسخه حاضر اشکال ترسیم نشده است.
 نک: مجلس، ۷۵ / ۲۵، ش ۷۷۲ و ۳۵۰-۳۵۱ / ۲۲؛
 آثار و احوال خواجه، ۳۶۰.
 آغاز: بسمله، کتاب ظاهرات الفلك لاقلیدس ثلثة و
 عشرون شكلاً و فی بعض النسخ خمسة و عشرون شكلاً
 يقول محرر هذا الكتاب....
 انجام: ... نصف الكرة الظاهر و البرهان و الشكل كما
 مر، تم الكتاب.

در نسخه حاضر جای تصاویر خالی مانده.
 نک: مجلس، ۹۹ / ۲۵، ش ۸۰۹ و ۲۰۴۱ / ۱۳، ش
 ۳۹۳۴؛ آثار و احوال خواجه، ۳۵۹.
 آغاز: کتاب اوطولوقس فی الطلوع و الغروب من
 اصلاح ثابت و هو مقاتلتان و ستة و ثلثون شكلاً....
 انجام: ... و ذلك ما اردناه آخر المقالة الثانية و تم
 بتمامها كتاب اوطولوقس الطلوعات و الغروبات.

۲. تحرير كتاب تاوذوسيوس (نجوم - عربي) في الايام والليالي (ص ۵۳-۱۳۶)

از: خواجه نصیرالدین محمد بن محمد بن حسن
 طوسی (۵۶۷۲هـ).
 اصل کتاب از تاوذوسیوس (یا ثئوذیوس)، دارای
 دو مقاله و ۳۳ شکل که نسخه حاضر اشکال را ندارد و
 جای تصاویر خالی است.
 نک: مجلس، ۵۰۷ / ۲۲، ش ۶۳۹۵ و ۹۹ / ۲۵، ش
 ۸۰۹؛ آثار و احوال خواجه، ۳۵۷.
 آغاز: کتاب تاوذوسیوس فی الايام و الليالي و فی
 بعض النسخ فی الليل و النهار و الكتاب مقاتلتان و ثلثة و
 ثلثون شكلاً....
 انجام: ... هذا خلف فاذن الحكم ثابت و ذلك ما
 اردناه آخر المقالة الثانية، تم.

۴. تحرير المطالع لايبسقلوس = كتاب ابسقلوس في المطالع (ص ۲۱۲-۲۲۴)

از: خواجه نصیرالدین محمد بن محمد بن حسن
 طوسی (۵۶۷۲هـ).
 این رساله در سه مقدمه و یک صدر و دو شکل که
 قسطا بن لوقا آن را به عربی برگردانده و یعقوب بن
 اسحاق کندی اصلاح کرده و خواجه دوباره به تحریر آن
 پرداخته.
 نام ایسقلوس، به صورت‌های گوناگون ایسقلابیوس،
 انسقلوس، اسقلوس، استلاوس و ابسقلادوس نیز آمده
 است.
 نک: مرعشی، ۱۰۰ / ۱۲، ش ۴۵۲۱؛ مرکز احیاء، ۴ /
 ۴۰۱، ش ۱۵۴۷.
 آغاز: کتاب انسقلوس فی المطالع مما اصلحه
 الکندی و هو من نقل قسطا بن لوقا....
 انجام: ... و مطالع جميع الاجزاء معلومة و ذلك ما
 اردناه، تم کتاب ایسقلوس فی المطالع.
 خط مجموعه: نستعلیق. تاریخ کتابت: ربیع
 الآخر سال (صح؟) (پایان رساله اول).
 جای چند شکل یا عنوان در مجموعه نانوشته.
 جلد: رو مرمت شده، چرم مشکی و عطف چرم
 مشکی دیگر، پشت تیماج ضربی معرق ترنج و
 سرترنج دار.

۳. تحرير كتاب الطلوع و الغروب لاوطولوقس (ص ۱۳۷-۲۱۰)

از: خواجه نصیرالدین محمد بن محمد بن حسن
 طوسی (۵۶۷۲هـ).
 اصل آن از اوطولوقس است که با ترجمه قسطا
 بعلبکی و اصلاح ثابت بن قره، به تحریر خواجه درآمده
 و در ۲ مقاله و ۳۶ شکل است.

ابواب ذکر شده است. شیخ احمد بن سلیمان بحرانی، در کتاب عقد اللئالی فی مناقب النبی و آل از آن نقل کرده و شیخ آقا بزرگ نسخه‌هایی از آن در کربلا (کتابت ۱۱۲۱ هـ) و تهران دیده‌اند.

نک: ذریعه، ۴/۳۵۱، ش ۱۵۴۶.
 آغاز: بسمله، الحمد لله الاول بلا اول کان قبله و الآخر بلا آخر یكون بعده... اما بعد فانی مذکنت ابن عشرين حتی زرف سنی الی خمسين...
 انجام: ... فینظرون الی الله عزوجل فی کل بكرة و عشية تمت.

خط: مطالب عربی نسخ و فارسی نستعلیق.
 کاتب: ابوالقاسم بن محمدجعفر. تاریخ کتابت: ماه صفر ۱۲۸۵ هـ.
 عنوان «فصل» شنگرف.
 فهرست مطالب در آغاز مندرج است.
 جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی گره دار.
 ۱۴×۷/۲۰ سم. ۴۸۶ ص. ۱۸ س.
 (ثبت ۲۰۷۶۲۲)

۱۶۴۵۸

[حاشیه کتاب فی اصول الفقه]
 (اصول فقه - عربی)
 از:؟

عناوین متن آن، شباهت‌هایی با کتاب المعارج محقق حلی جعفر بن حسن (۶۷۶ هـ) دارد، ولی حاشیه‌های آن نیست.

آغاز: بسمله، قوله اصول الفقه اعلم ان تعلم هذا العلم كما يأتي واجب على الكفاية فعلى الخائض فيه أن يعرف أولاً معنى اصول الفقه...

انجام: ... و أما الثاني فلوجوب المتابعة لقوله فاتبعوه و الله اعلم.

خط: نسخ نیکو. تاریخ کتابت: روز شنبه از اوائل ربیع الاول سال ۷۰۲ هـ.

۱۷×۱۰ سم. ۲۲۴ ص. ۱۱ س.

(ثبت ۲۰۷۶۲۰)

۱۶۴۵۶

الكشاف عن حقائق غوامض التنزيل
 (تفسیر - عربی)

از: ابوالقاسم جلال‌الله محمود بن عمر زمخشری (۵۳۸ هـ).

این نسخه تفسیر سوره انعام می‌باشد.
 نک: مرکز احیاء، ۲/۲۶۸، ش ۶۱۶؛ مجلس، ۱۰/۳۴۴ و ۱۵۵۸ و ۱۷/۳۱۷ و ۳۶۵ و ۳۰/۶۵؛ مرعشی، ۲/۱۴، ش ۴۱۳.

آغاز: بسمله، جعل يتعدى الى مفعول واحد اذا كان بمعنی احدث و أنشأ كقوله و جعل الظلمات و النور...
 انجام: ... و اولئك السبعون الف ملك بعدد كل آية من سورة الانعام يوماً و ليلة، تم الربع الاول من الكشاف.
 خط: نسخ. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۸ هـ.
 دارای حواشی و تصحیحات، بر فراز آیات شنگرف.

جلد: تیماج مشکی ضربی ترنج و سرترنج دار عطف و لبه‌ها چرم مشکی که در بازسازی به کار رفته است.

۱۶×۲۳/۳ سم. ۶۲ ص. ۲۳ ص.

(ثبت ۲۰۷۶۲۱) (← تصویر)

۱۶۴۵۷

تفسیر (اخلاق و اعتقادات - عربی با ترجمه فارسی) المعانی الظاهرة فی كنوز الدنيا و الآخرة

از:؟

مشمول بر ۱۳۳ فصل در اصول دین، فضایل معصومین و ثواب زیارت ایشان، فضایل بعضی اذکار و صلوات، آداب و اخلاق و کیفیت معاشرت و سلوک در دنیا، بعضی احوال دارالعقبی، که در آغاز نسخه فهرست

جلد: تیماج قهوه‌ای ساده.
۱۸×۲۶/۵ سم. ۱۱۱۰ ص. ۲۱ و ۲۴ س.
(ثبت ۲۰۷۶۲۴)

۱۶۴۶۰

شرح دعاء الصباح (دعا - فارسی)

از: سید قطب‌الدین محمد حسینی نیریزی
(۱۱۷۳ هـ).

مؤلف دعای صبح را در سال ۱۱۳۰ هـ در قزوین از روی خط سید ابراهیم قزوینی که به خط کوفی بوده و از روی خط منسوب به حضرت علی (ع) که نزد عوض خان بوده و آن حضرت در ۱۱ ذی حجه ۲۵ نوشته بوده (ذریعه، ۸/ ۱۹۱)، در این رساله ضمن نقل دعا، آن را شرح مختصر نموده است. در پایان نادعلی کبیر را که شیخ مهدی عرب از خط امیرالمؤمنین (ع) نقل کردم، کتابت کرده است.

نک: مجلس، ۳۰/۳۰۵، ش ۱/۱۲۳۴۷.

آغاز: بسمله، نورانی‌ترین صبحی چون صفای مرآت که در هر بامداد از خامه زبان اهل اشتیاق ... انجام: ... ارحمنی یا علی ادرکنی برحمتک یا ارحم الراحمین و صلی الله علی محمد و آله الطاهرین و الحمد لله رب العالمین.

خط: نسخ معرب عالی. تاریخ کتابت: شعبان ۱۲۸۹ هـ.

اشعار فارسی در ۲۵ صفحه آغازین صورتی، بقیه مشکی به خط نستعلیق.

در آغاز دو تاریخ وفات که در سال ۱۳۴۴ هـ و ۱۳۳۸ هـ بامداد و تاریخ وفاتی به سال ۱۳۳۶ هـ به خط شکسته نستعلیق ثبت شده است.

جلد: تیماج قهوه‌ای تریاکی ضربی هندسی، عطف چرم قهوه‌ای.

کاغذ: حنایی و چند برگ پایانی قهوه‌ای شکلاتی.

تصحیحاتی دارد، در آغاز مهر دائری «المتوکل علی الله عبده عبدالله بن ابراهیم الواعظ الی الحافظ» مشهود است.

جلد: چرم مشکی ضربی ترنج دار.

۱۵/۳×۲۰ سم. ۲۰۰ ص. ۲۱ س.

(ثبت ۲۰۷۶۲۳)

۱۶۴۵۹

النقود و الردود

(اصول فقه - عربی)

از: شمس‌الدین محمد بن یوسف بن علی کرمانی بغدادی شافعی (۷۸۶ هـ).

شرحی است بر شرح ایجی (۷۵۶ هـ) بر مختصر المنتهی ابن حاجب که در بغداد در نیمه شوال ۷۶۲ هـ به پایان رسانده و در آن به ده شرح دیگر که هفت تای آنها را السبعة السیارة خوانده است. (از: قطب‌الدین شیرازی، رکن‌الدین موصلی، جمال‌الدین حلّی، زین‌الدین خنجی، شمس‌الدین اصفهانی، بدرالدین شوشتری و شمس‌الدین خطیبی) و همچنین تحصیل المحصول سراج‌الدین ارموی نگریسته است.

نک: نشریه، ۶/۴۱۹؛ بروکلن، ذیل ۲/۲۱۱؛ معجم المؤلفین، ۱۱/۲۹۸؛ ملک، ۱/۷۷۵، ش ۱۳۳۹.

آغاز: بسمله، یا مفیض الخیرات و یا منزل البرکات کما الهمت بانشایه و اعنت علی انهایه اجعله نافعا فی الدنيا ...

انجام: ... انه المستعان علیه التکلان و الحمد لله اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً و الصلوة علی النبی الامی محمد و آله الطاهرین.

خط: نسخ به دو خط، دو ثلث اول نسخ زیبا و عناوین نانوشته، ثلث اخیر (از ص ۸۵۹ تا آخر) نسخ بدون نقطه و عناوین شنگرف. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۱ هـ.

وقف نشان در صفحه آغاز و پایان نسخه و بعضی از صفحات دیگر ثبت شده.

خط: نستعلیق شکسته. تاریخ کتابت: ق ۱۴هـ.
جلد: چرم سرمه‌ای.
کاغذ: فرنگی سبز پرزدار.
۱۲/۸ × ۲۰/۴ سم. ۵۴ ص. ۱۲ س.
(ثبت ۲۰۷۶۲۷)

۱۶۴۶۳

اسرار قاسمی (علوم غریبه - فارسی)
= سحرالعیون = کشف الکشاف
از: کمال الدین ملاحسین کاشفی بیهقی سبزواری
(۹۱۰هـ).

نک: دائرةالمعارف، ۱/ ۱۳۳، ش ۱۹۱/۱؛ مشار
فارسی، ۱/ ۹۴.

در بمبئی ۱۸۸۵ م و ۱۸۹۴ م و ۱۳۲۸ هـ چاپ سنگی
شده است.

آغاز افتاده: ... رخنه‌ها این است که چون او را دخان
کنند بر سر کوهی یا صحرای که از مردم دور باشد....
انجام افتاده: ... پس بکارند چون بروید و بگیرد و فرا
بار آید انگور را دانه نباشد و سلام...

خط: نسخ. تاریخ کتابت: ق ۱۴هـ.
حواشی به نستعلیق دارد، دو برگ اول الحاقی
است.

جلد: تیماج زرشکی ضربی ساده.

کاغذ: حنایی شکننده.

۱۳ × ۱۸/۵ سم. ۱۶۲ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۶۲۸)

۱۶۴۶۴

[بیاض سینه زنی] (مراثی - فارسی و ترکی)
از:؟

مجموعه‌ای است مدون به نظم از گویندگان مختلف
و گاه اشعاری از خود با عنوان «لمحرره» می‌آورد.
اشعاری نیز در بحر طویل دارد با عناوین «سینه زنی».

۱۱ × ۱۸/۵ سم. ۳۶ ص. ۱۴ س.

(ثبت ۲۰۷۶۲۵)

۱۶۴۶۱

[رساله در رمل و جفر و طلسمات]
(علوم غریبه - فارسی)
از:؟

چندین «فایده» است در رمل و جفر و برخی تعاویذ
و طلسمات و به ندرت نکات طبی، و اغلب منقول از
کتب مختلف این فنون.

آغاز: بسمله، قال ارسطاطالیس لالاسکندر الرومی
التنوین فی الحساب....

انجام: ... زلزله و حرکت زمین را از خانه چهارم گویند.

خط: نستعلیق و نسخ. تاریخ کتابت: ق ۱۴هـ.

روی برگ اول یادداشتی نقل شده از شیخ محمد
کاظم هروی خراسانی در باره اهمیت علم اصول
فقه و تعریف از آخوند خراسانی صاحب کفایة
الاصول.

جلد: چرم قهوه‌ای ضربی ترنج دار.

۱۳ × ۲۰/۳ سم. ۹۸ ص. ۱۳ س.

(ثبت ۲۰۷۶۲۶)

۱۶۴۶۲

[رساله در رمل] (رمل - فارسی)
از:؟

رساله‌ای است مختصر در شناخت رمل و آموزش
آن، با شرح هر یک از خانه‌ها، دوایر و اشکال رملی،
بدون ترتیب ابواب یا فصولی.

آغاز: بسمله، بدانکه از قراریکه نوشته‌اند واضع علم
رمل حضرت دانیال علیه السلام است و هر علم را
موضوعی است....

انجام: ... حرف یکی سبعة یعنی رب الیوم کواکب
آنروز را.

آغاز:

من ینادی الصلاة مات الغریب

من یصلی علیک بالرکعتینا

انجام: ... حشرده الام سکا اول گو نریدن بر دولی

باده پیمانہ من سته مردانندن

خط: شکسته نستعلیق و نستعلیق به دو یا چند

خط: تاریخ کتابت: ۱۲۷۰ هـ. مکان کتابت: قلعه

قدیان (پشت برگ ۲)، پشت برگ سوم که در قبه

(؟) سال ۱۲۷۰ هـ قلمی شده، نام کاتب سید سلیم

(یا معلم؟) آمده، برگ ۸ در ۲۶ محرم ۱۲۸۳ هـ،

برگ ۶۸ در ۸ رمضان ۱۲۷۲ هـ، برگ ۶۸ در ۱۲

ربیع الآخر سال ۱۲۷۱ هـ، برگ ۶۹ سال ۱۲۷۱ هـ

در قلعه: باب الابواب دریند، در برگ دوم

یادداشت عربی و فارسی عبدالله معلم رازقانی

مقیم عباس آباد زرنند در ۲ شوال المکرم ۱۳۷۲ هـ

ثبت شده، در برگ ۷۰ اشعاری ترکی و عربی

است به قلم محرر آن سید فقیر کثیر التقصیر قوام

حسینی، در برگ ۷۲ نیز اشعاری از میرزا راجی

قدیانی ثبت شده است. برگ آخر در ۱۵ محرم

الحرام ۱۲۷۱ هـ قلمی شده است، نسخه مرمت و

وصالی شده است.

جلد: تیماج قهوه‌ای، عطف و لبه‌ها در مرمت با

چرم مشکی ساخته شده است.

۱۲ × ۲۱ سم. ۱۶۴ ص. سطر مختلف.

(ثبت ۲۰۷۶۲۹)

۱۶۴۶۵

الکافی

(حدیث - عربی)

از: ثقة الاسلام محمد بن یعقوب کلینی (۳۲۸ هـ).

نسخه حاضر از آغاز اصول تا آخر کتاب طهاره از

فروع را دارد.

نک: عکسی مرکز احیاء، ۱/۶۸، ش ۵۵.

آغاز: بسمله، الحمد لله المحمود لنعمته المعبود

لقدرته المطاع فی سلطانه المرهوب لجلاله المرغوب

الیه ...

انجام: ... مثل هذا فاشتریت و توضأت و ما یسؤنی

بذلك مال کثیر، هذا آخر کتاب الطهاره و الحمد لله رب

العالمین.

خط: نسخ. کاتب: معزالدین. تاریخ کتابت: ۵

ربیع الثانی (احتمالاً ۱۲ هـ).

عناوین شنگرف تصحیح شده و نسخه بدل دارد،

در آغاز و انجام نسخه چند یادداشت پاک شده

است و نیز یادداشت خرید آن توسط اسماعیل

موسوی بهبهانی در ذی القعدة ۱۳۵۶ هـ، حواشی

نسخه کمی رطوبت دیده، نسخه مرمت شده،

اوائیل و اواخر آن وصالی دارد. دارای

یادداشت‌ها و حواشی رجالی و حدیثی به

خطوط مختلف.

جلد: تیماج تریاکی سیر ضریبی ساده، عطف چرم

مشکی ساده.

۱۹/۵ × ۳۰ سم. ۵۷۲ ص. ۲۸ س.

(ثبت ۲۰۷۶۳۰)

۱۶۴۶۶

دیوان سحاب اصفهانی

(شعر - فارسی)

از: سید محمد بن محمد اصفهانی، متخلص به

سحاب (پسر سید احمد هاتف) (۱۲۲۲ هـ).

پیرامون پنج هزار بیت غزلیات و قصاید و

مخمسات و قطعات و رباعیات که غزلیات به ترتیب

حروف قافیه تنظیم شده است.

نک: مرعشی، ۲۸/۱۵، ش ۵۶۲۹؛ مجلس، ۲۳/۸۶،

ش ۱۰۰؛ منزوی، ۴/۲۳۴۵.

آغاز: بسمله،

زهی طغرای نام نامیت عنوان دیوانها

نیابد زیب بینام همایون تو عنوانها

انجام:

شهید اول محمد بن مکی عاملی (۷۸۶هـ). در این شرح احادیث فقهی با گفته‌های فقها در مسایل جمع شده و در آنها رد و ایراد می‌شود. کتاب طهارة تا احکام اموات، جز بحث دماء ثلاثه، از این شرح تدوین شده که ناتمام مانده است.

نک: مرکز احیاء، ۴/۴۲۳، ش ۱۵۶۶؛ مجلس، ۶/۳۵۲.

آغاز: بسمله، حمدله، کتاب الطهارة خیر مبتداء محذوف ای هذا کتاب الطهارة و الکتاب فعال من الکتب....

انجام: ... و الاحتیاط فیما ذکره و الله اعلم و الحمد لله رب العالمین.

خط: نسخ. تاریخ کتابت: جمعه ۲۵ ماه هشتم از سال ۱۲۳۲هـ.

بر فراز متن شنگرف و در اواخر نسخه مشکلی، عناوین اصلی شنگرف یا نانوشته. جلد: تیماج دورو، رو زرشکی ضربی گره دار با تریج معرق، درون تیماج مشکلی ساده. ۲/۱۵ × ۵/۲۱ سم. ۴۱۴ ص. ۲۳ س.

(ثبت ۲۰۷۶۳۳)

۱۶۴۷۰

مواهب علییه (تفسیر - فارسی)

= **تفسیر حسینی**

از: کمال الدین حسین بن علی کاشفی بیهقی (۹۱۰هـ).

وی اول به تفسیر مفصلی شروع نمود به نام جواهر التفسیر، ولی پس از نگارش جلد اول آن کار تألیف به تعویق افتاد. بدین جهت این تفسیر مزجی بسیار مختصر را به نام امیر علیشیر نوایی (۹۰۷هـ) پرداخت تا با فرصت بیشتر و در وقت مناسب به تفسیر مفصل خود بپردازد.

در ماه محرم ۸۹۷هـ بدین کتاب شروع کرد و دوم

آن چنان خرم که رفتی میگساران از شراب آن چنان لرزان که دست باده خواران از خماریت شکسته نستعلیق. تاریخ کتابت: نزدیک عصر مؤلف.

در آغاز یادداشتی در سال ۱۲۵۰هـ ثبت شده در دهخوارقان، نیز یادداشتی به سال ۱۲۴۵هـ.

جلد: تیماج خاکستری ضربی تریج و سرتریج دار، عطف چرم آبی تیره.

۱۶ × ۲۲ سم. ۴۱۶ ص. ۱۱ س.

(ثبت ۲۰۷۶۳۱)

۱۶۴۶۷

[جنگ علوم غریبه] (علوم غریبه - فارسی)

از:؟

اوراقی است مختلف در ابعاد و نوع کاغذ که در یک جلد فراهم آمده و صحافی شده با موضوعات رمل و طلسمات، مانند جهت رفع کبک، تسخیر حیوان، حل صدف، تسخیر شخص معین، پیدا کردن دزد، تسخیر قلوب، بی خوابی کودک و....

خط: بخش اول (۷۳ صفحه آغازین) شکسته

نستعلیق با جوهر آبی. تاریخ کتابت: ۱۳۴۴هـ

(ص ۱۶)، تیر از اوائل ق ۱۴هـ.

جلد: چرم قهوه‌ای ساده.

کاغذ: بخش اول کاغذ عادی خط دار.

۱۸ × ۵/۲۲ سم و ۵/۱۲ × ۲۰ سم. ۹۰ ص. ۱۴ -

۱۷ س. (ثبت ۲۰۷۶۳۲)

۱۶۴۶۸

مشارق الشموس (فقه - عربی)

فی شرح الدروس

از: آقا حسین بن جمال الدین محمد خوانساری (۱۰۹۸هـ).

شرح مزجی مفصلی است بر کتاب الدروس الشرعیة

شوال ۸۹۹ هـ موافق جمله «دوم شهر شوال» آن را به پایان برده است.

در این تفسیر، بعضی از وجوه تفسیری و اشاره به اسباب نزول صحیح و قصص انبیا و برخی سخنان ارباب تحقیق آمده و اغلب قرائت عاصم را اختیار کرده است. بارها در ایران و هند به چاپ رسیده است: بمبئی ۱۳۰۳ هـ و بی تاریخ؛ لکهنو ۱۳۱۳ هـ و ۱۳۱۲ هـ؛ هند ۱۲۷۹ هـ و ۱۲۸۹ هـ؛ ایران ۱۲۷۶ هـ؛ تهران به اهتمام محمدرضا جلالی نائینی، کتاب فروشی اقبال، ۱۳۱۸ هـ. این نسخه جلد اول آن و تا آخر جزء شانزدهم قرآن است.

نک: مرکز احیاء، ۱/۱۴۶، ش ۱۰۳.

آغاز: بسمله، بعد از تمهید قواعد محامد الهی و تأسیس مبانی ثناخوانی حضرت رسالت پناهی ... انجام: ... تباه کننده عمل نعوذ یابند من الریا و نعتصم به من وقوع الذلل و صلی الله علی سیدنا و نبینا محمد المصطفی صلوات الله و سلامه علیه اجمعین.

خط: نستعلیق نیکو. تاریخ کتابت: ظاهراً از ق ۱۱ هـ.

طبق یادداشت آغازین در سال ۱۰۹۴ هـ اکتیاب شده است.

دو صفحه آغازین مذهب مجدول بین سطور طلا اندازی شده، صفحه آغازین دارای سرلوح زیبا، صفحات جدول به طلا و مشکی با لایه‌ای نازک در اطراف به لاجورد، آیات شنگرف و اعراب آنها مشکی.

اوراق نسخه نام سوره‌ها در حاشیه‌های سمت راست و کلمه یا عبارت ابتدای هر جزء در مقابل آن سمت چپ نگاشته شده، گاهی حاشیه‌نویسی از صافی دارد.

در آغاز دو یادداشت پاک شده و نیز یادداشت خرید کتاب در اوجین ثبت شده است.

جلد: تیماج زرشکی اعلی ضربی معرق با زمینه

زرشکی و روکش ضرب شده کرم، درون با بدرقه صورتی که خطوط نقره‌ای تزئینی دارد. ۱۵/۵ × ۲۷/۵ سم. ۸۴۲ ص. ۲۳ س. (ثبت ۲۰۷۶۳۵)

۱۶۴۷۱

جامع عباسی

(فقه - فارسی)

از: شیخ بهاء‌الدین محمد بن حسین عاملی (۱۰۳۰ هـ). بر این نسخه حواشی سید اسماعیل صدر در زمان حیاتش اضافه شده است.

چاپ سنگی آن طی سالها ۱۲۳۰ هـ تا ۱۳۵۴ هـ در تهران و تبریز مکرر صورت گرفته است.

نک: مرعشی، ۱۳/۲۵۶، ش ۵۰۶۰؛ مشار فارسی، ۴۷۰/۱.

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد چون توجه خاطر ملکوت ناظر اشرف اقدس کلب آستانه علی ابن ابیطالب شاه عباس ...

انجام: ... همیشه شرمنده خویشان باشد و دیگر اینچنین کاری نکند.

خط: نسخ ابداعی غیر حرفه‌ای. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.

حواشی از «صدر دام ظلّه العالی». در آغاز سید اسماعیل موسوی عاملی ابن صدرالدین حاشیه‌ای نوشته که عمل به رساله جاز است و تصریح کرده که حواشی از اسماعیل صدر نقل شده.

نیز دارای حواشی منقول از کاظم طباطبائی. عناوین و بر فراز رؤوس مطالب شنگرف.

جلد: تیماج دورو، دورو زرشکی ترنج و سرترنج دار و گره و صالی شده با چرم زرشکی سیر، درون تیماج مشکی.

۱۴ × ۲۴/۴ سم. ۱۲۶۸ ص. ۱۶ س.

(ثبت ۲۰۷۶۳۹)

- مجموعه**
۱. رساله عملیه
 (ص ۲-۱۸۸)
 از: سید محمد حسین تهرانی مجاهد (ق ۱۳هـ).
 رساله‌ای است متوسط در آداب و شرایط نماز و مختصری در روزه و حج.
 از روی رساله سید علی [مجاهد] (?) ترتیب یافته است.
 آغاز: بسمله، الحمد لرب الارباب و مسبب الاسباب و غافر الذنوب فی یوم الحساب... چنین گوید احقر... که چون توفیق اختصار رساله جنت آرامگاه سید علی طاب ثراه....
 انجام: ...واجبات عظیمه و از ارکان ایمان و اسلام است، تمت.
- ۲. اصول دین**
 (ص ۱۹۰-۲۸۶)
 از: میرزا ابوالقاسم بن حسن جیلانی قمی (۱۲۳۱هـ).
 نک: مجلس، ۲۶/۲۵۲، ش ۷۷۶۷ و ۳۳/۴۸۵، ش ۱۴۳۵۶.
 آغاز: بسمله، حمدله، بعد چنین گوید... که این چند کلمه‌ای است در اصول دین با دلیلهای اجمالیه...
 انجام: ... و رزقنا بفضلی و رحمته مراقفته الابرار.
- ۳. ترجمه الصلاة**
 (ص ۲۸۷-۳۰۰)
 از:؟
 ترجمه فارسی عبارات نماز است.
 آغاز: بسمله، در بیان ترجمه الصلاة الله اکبر یعنی خدای عزوجل بزرگ است....
 انجام: ... و خود بدان عمل میکرد تا مبعوث شد.
- ۴. محرم نامه**
 (ص ۳۰۴-۳۱۶)
 از:؟
 رساله‌ای است مختصر در هفت قسمت با این عنوان که اگر اول ماه محرم به یکی از هفت روز هفته بیفتد، چه رویدادی در آن سال رخ خواهد داد و آن سال از جهات مختلف چگونه سالی خواهد بود.
 آغاز: بسمله، از شیخ خروف محمد بن بابویه قمی و سند را متصل گردانیده بحضرت بن الحقایق امام جعفر بن محمد الصادق....
 انجام: ... فتنه بحاجیان برسد و از آب... دردها بسیار بهمرسد و الله المستعان.
 خط مجموعه: نستعلیق مغلوط. تاریخ کتابت: در ۱۲۴۴هـ کتابت شده (کتاب دوم در چهارشنبه ۲۱ ربیع الاول).
 جلد: چرم قهوه‌ای ضربی ترنج دار.
 ۱۴ × ۲۰ سم. ۳۱۶ ص. ۱۵ س.
 (ثبت ۲۰۷۶۳۸)
- اسرار الغیوب**
 (علوم غریبه - فارسی)
 از: علی مردان بن محمد حسن درانی کرمانی (ق ۱۳هـ).
 مؤلف سرکرده لشکر در دزک و چالقی در زمان فتحعلیشاه قاجار بود و در دزک ملا هرون الدین آخوند صاحب را بدید و شش ماه در آنجا بماند و از او هنر «ماسه بندی» آموخت و به میهن خویش برگشت و این کتاب را برای فتحعلیشاه و محمد ابراهیم خان قاجار، فرمانروای کرمان نگاشت و این هنر بدین گونه است که دختری از پشم شتر بریسند و رشته‌ها را گره زنند و با شکلهایی که از بستن رشته‌ها پیدا می‌شود، جادوگری کنند، به روشی که در این نامه آمده است.
- ۱۶۴۷۴

- نک: دانشگاه، ۴/ ۹۶۱-۹۶۳، ش ۸۶۶؛ سپهسالار، ۲۸۷۵/۳، ش ۱۲۵/۳
- آغاز افتاده: ... اقتدار نواجذ بود شاهی و اختر برج سلطنتی بناهی شاهزاده....
- انجام: ... خانه بدو حبا شود و در یک طرف آن مدعی رخنه خواهد کرد، تمت.
- خط: شکسته نستعلیق. کاتب: محمدجواد یزدی.
- تاریخ کتابت: شب پنجشنبه ۱۲ ذی القعدة ۱۲۶۳ هـ.
- جلد: تیماج کرم قهوه‌ای ساده، عطف با چرم قهوه‌ای روشن بازسازی شده است.
- ۱۷/۸ × ۱۱/۵ سم. ۱۴۴ ص. ۱۳ س. (ثبت ۲۰۷۶۳۹)
- ۱۶۴۷۵**
- مجموعه**
- ۱. کبری** (منطق - فارسی)
- (حاشیه ۲-۳۵)
- از: میر سید شریف علی بن محمد حسینی حنفی جرجانی (ق ۵۹ هـ).
- قواعد منطقی را به طور ساده و مختصر در چند فصل آورده است.
- این رساله به اهتمام مدرس چهاردهی، به سال ۱۳۳۴ هـ در تهران در قطع رقعی به صورت سربی چاپ شده و نیز چاپ سنگی آن در ۱۲۸۱ هـ و ۱۳۱۷ هـ و غیره مکرر صورت گرفته است.
- نک: مرعشی، ۲/ ۱۲۵، ش ۲/ ۵۲۲؛ مشار فارسی، ۱۲۴۷/۱.
- آغاز: بسمله، بدانکه آدمی را قوتیست دراکه که منتقش گردد در وی صور اشیاء....
- انجام: ... چنانکه گویی این جسم یا لاشجر است یا لاججر لکن شجر است پس لاججر باشد لکن حجر است پس لاشجر باشد.
- ۲. شرح کبری** (منطق - فارسی)
- (ص ۲-۶۹)
- از:؟
- شرحی است مزجی مختصر بر رساله کبری سید شریف جرجانی.
- آغاز: بسمله، الحمد لله الذي خلق السموات و الارض و الصلوة و السلام على سيدنا محمد و آله الطاهرين اما بعد بدانکه آدمی را قوتیست....
- انجام: ... پس لاججر باشد لیکن حجر است پس لاشجر باشد.
- در آخر یک صفحه از آغاز رساله اوزان شرعی (ص ۷۰) آمده است.
- خط مجموعه: شرح کبری شکسته نستعلیق.
- تاریخ کتابت: روز مبعث ۲۷ رجب ۱۰۸۰ هـ، متن که در حاشیه به صورت چلیپا نوشته شده در سال ۱۱۹۲ هـ به خط نسخ نگاشته شده (ص ۳۵) بر فراز متن شنگرف، در آغاز یادداشتی منطقی، و در پایان نسخه صفحه آغازین رساله‌ای در اوزان شرعی که باید از رساله‌های معروف باشد درج شده، در واقع نسخه ادامه داشته که بقیه آن افتاده است، نسخه چرکین.
- جلد: چرم مشکی ساده.
- ۱۸/۵ × ۷۰ ص. ۱۷ س. (ثبت ۲۰۷۶۴۰)
- ۱۶۴۷۶**
- حاشیه حاشیه المختصر** (بلاغت - عربی)
- از: ملا عبدالله شاه‌آبادی یزدی (۹۸۱ هـ).
- حاشیه متداول و مشهور به حاشیه ملا عبدالله بر خطائی و آن را در شیراز در مدرسه منصوریه ساخته است.
- این حواشی بر کتاب مختصر المعانی تفتازانی نگاشته شده‌اند.

خط: نسخ. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.
 عناوین صورتی، تصحیح شده است.
 جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ساده.
 ۱۳/۲ × ۲۱ سم. ۱۹۸ ص. ۱۳ س.
 (ثبت ۲۰۷۶۴۲)

۱۶۴۷۸

رساله در رمل (رمل - فارسی)

از: فریدون رموزی حامی.
 در دانستن علم رمل و چگونگی آن با طرح
 جدول‌های لازم و اشکال مناسب هر مقال.
 آغاز: بسمله،... بدانکه قبل ازین ذکر رفته بود که
 هرگز شکل فرد در میزان نمی‌نشیند اما درین رمل که
 رمل نوروز است ...

انجام: ... و جمله‌ها برین طریق که نموده شد
 حکم باید کرد و الله اعلم بالصواب، تمت.
 خط: نستعلیق به رقعہ. تاریخ کتابت: ق ۱۴ هـ.

عناوین و رموز قرمز یا نارنجی.
 جلد: تیماج مشکی ضربی ساده، عطف با چرم
 مشکی بازسازی شده است.
 کاغذ: گاهی ضخیم.
 ۱۶/۸ × ۲۱/۵ سم. ۸۲ ص. ۱۴ س.
 (ثبت ۲۰۷۶۴۳)

۱۶۴۷۹

مجموعه

۱. **الزبدۃ فی شرح البردۃ** (ادب - عربی)
 = **شرح قصیدۃ البردۃ**
 (ص ۶-۱۲۴)

از: خالد بن عبداللہ ازهری مصری (۹۰۵ هـ).
 نک: مجلس، ۳/۳۸۲، ش ۱۶۶۴ و ۱۱/۳۳، ش
 ۱۴۰۱.

آغاز: بسمله، اما بعد حمداً لله مستحق التعمید و

نک: مجلس، ۲۰۳/۱۵، ش ۴۵۳۳؛ ذریعه، ۷۲/۶؛
 دانشگاه، ۶/۲۱۹۰، ش ۸۱۲؛ سپهسالار، ۴۱۱/۲.
 آغاز: بسمله، حمداً لمن خلق الانسان و علمه البیان
 و شکراً لمن علمه بدایع المعانی و روابع التبیان ...

انجام: ... و صلاح العافیة انه علی ما یشاء قدیر و
 بالاجابة رجاء الراجین جدیر و الحمد لله علی توفیق
 الاتمام و الصلوة و السلم علی سید الانام و آله.

خط: نسخ. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲ هـ.
 تصحیح شده گاهی حاشیه‌نویسی دارد.
 جلد: تیماج مشکی ضربی ساده، عطف گالینگور
 سرمه‌ای.

۱۰/۵ × ۱۷/۳ سم. ۲۲۰ ص. ۱۸ س.
 (ثبت ۲۰۷۶۴۱)

۱۶۴۷۷

دیوان ابن فارض (شعر - عربی)

از: ابوحنفص عمر بن علی، ابن فارض مصری
 (۵۶۳۲ هـ).

دیوان اشعار ابن فارض است به سبک صوفیان، با
 مقدمه‌ای مفصل به قلم نوۀ وی، علی که در آن به نقل از
 پدرش جمال الدین محمد به شرح حال جدش ابن
 فارض و بعضی از کرامات وی پرداخته و چون کاتبان
 اشعار جدش را تصحیف می‌کرده‌اند، به جمع این نسخه
 پرداخته است. بر این دیوان شروع زیادی نوشته شده
 است.

نک: عکسی مرکز احیاء، ۳۷۸/۴، ش ۱۵۵۶؛
 مجلس، ۵۷/۱۸، ش ۵۰۹۴؛ ذریعه، ۲۷/۹؛ مشار
 عربی، ۳۷۹؛ التراث العربی، ۳/۵۰-۵۱.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی اختص حبیبه الاسنی
 بمقام قاب قوسین أو ادنی و قرن اسمه الشریف باعظم
 اسمائه الحسنی ...

انجام:
 ها عبداً واقفاً ذلیلاً بالباب یمد کف سائل

۱۶۴۸۰

شرح دیوان المتنبی (ادب - عربی)

از: ابوالحسن علی بن احمد واحدی نیشابوری (ح) ۴۶۷هـ.

شرحی است ادبی بسیار مهم بر دیوان ابوالطیب متنبی (۳۵۴هـ) با استشهاد به آیات قرآنی و شعر عرب و گفته‌های دانشمندان علوم ادبی. در کشف الظنون (۱/ ۸۰۹) تصریح شده که ۱۶ ربیع الاخر ۴۶۲هـ به پایان رسیده است.

نک: مرعشی، ۴/ ۱۲۰، ش ۱۳۴۲؛ معجم المطبوعات، ۱/ ۱۹۰۵؛ مجلس، ۲۷/ ۱۰۷، ش ۱۳۳؛ عکسی مرعشی، ۲/ ۲۷۶، ش ۸۰۱.

آغاز: بسمله، رب اتمم بالخیر، قال ابوالطیب احمد بن الحسین بن الحسن المتنبی ابی الهوی اسفاً یوم النوی بدنی

انجام: ... سبب قتله و قتل ابنه و ذهاب ماله فرحمه الله و رحمانا اذا صرنا الیه و الحمد لله رب العالمین.

خط: متن نسخ درشت معرب، شرح نسخ ریز. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۲هـ. جلد: تیماج کرم قهوه‌ای فرسوده عطف تیماج قهوه‌ای.

کاغذ: بعضی از برگها آبی.

۸/ ۱۴ × ۲۱ سم. ۲۱۴ ص. ۲۱ س.

(ثبت ۲۰۷۶۴۵)

۱۶۴۸۱

الشهاب الثاقب فی المناقب (مناقب - فارسی)

از: نظام العلماء ملاً محمود بن محمد تبریزی (۱۲۷۰ یا ۱۲۷۱هـ).

کتابی است در مناقب چهارده معصومین (ع) با ذکر احادیث و اخبار و روایات گوناگون در جواب برخی کتب اهل سنت و جماعت فراهم شده که به جعل و وضع و کذب اخبار و روایات پرداخته‌اند.

التهلیل و التکبیر و التسیح و الصلاة و السلام علی سیدنا محمد... فیقول... قد سألتنی ایها الاخ... .

انجام: ... فقلت ان الله و ملائکته یصلون علی النبی یا ایها الذین آمنوا صلوا علیه و سلموا تسلیماً دایماً ابداً الی یوم الدین... و الحمد لله رب العالمین.

۲. الکواکب الدریة (شعر - عربی)**فی مدح خیر البریة**

(ص ۱۲۶ - ۱۶۰)

از: شرف الدین محمد بن سعید بوسیری (۶۹۴هـ).

نک: مرعشی، ۲/ ۳۰۴، ش ۷۰۹؛ مجلس، ۲۶/ ۷۵۹، ش ۱۲۰۶.

در حواشی، ترجمه منظوم ترکی ابیات آمده است. آغاز قصیده:

امن تذکر جیران بذی سلم

باح اللسان بما فی القلب من الم

آغاز ترجمه ترکی:

اکدو کمی ذی سلمه کی اهلی و جرتی

کم قان باش اغلمق گوزکک اولدی عادتی
خط مجموعه: نستعلیق. تاریخ کتابت: احتمالاً از ق ۱۱هـ.

کتاب اول مرتب‌تر نوشته شده و سطرها کوتاه با جدول ساده شنگرف، برای حاشیه‌نویسی اطراف متنی جای خالی در نظر گرفته شده، عناوین و اشعار اصلی شنگرف، کتاب دوم به خط نسخ معرب و به نظر می‌رسد متأخرتر باشد مربوط به ق ۱۲هـ در آغاز یادداشت تملکی مربوط به سال ۱۰۵۰هـ و یادداشتی ترکی که در سال ۱۲۳۰هـ ثبت شده است.

جلد: تیماج مشکی ضربی ترنج و سرترنج دار، عطف و لبه‌ها چرم مشکی.

۲/ ۱۵ × ۲۰/۵ سم. ۱۶۲ ص. ۱۳ و ۱۷ س.

(ثبت ۲۰۷۶۴۴)

خط: نسخ نیکو. کاتب: علیمحمد ملقب به آقاجان ابن حاجی غلامعلی تبریزی کاشانی. تاریخ کتابت: سلخ جمادی الثانی سال ۱۲۰۶ (یا ۱۲۶۰؟).

عناوین و مدخلها در حاشیه نسخه مقابل سطر مربوطه نوشته شده و جای آن در متن خالی مانده (بنظر می‌رسد بنا بوده به شنگرف نوشته شود).

جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ساده و بدرقه کاغذ ابر و باد. ۲۲×۵/۳۴ سم. ۳۶۴ ص. ۳۵ س. (ثبت ۲۰۷۶۴۷)

۱۶۴۸۳

الزهرة الزویة فی الروضة البهیة

از: شیخ علی بن محمد بن حسن بن زین الدین عاملی (بعد از ۱۰۸۸ هـ).

حاشیه‌ای است بر شرح شهید ثانی (۹۶۵ هـ) بر لمعة الدمشقیة که توسط سبط ایشان نگارش یافته است. تاریخ اتمام مبیضه طبق نسخه حاضر ۵ ربیع الاول سال ۱۰۸۶ بوده است.

نک: دانشگاه، ۳۲۳/۱۶، ش ۶۶۴۳؛ الهیات، ۱/۵۵۷، ش ۱۲۷؛ ذریعه، ج ۱۲.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی نور روضة الدین البهیة الزاهرة و اوضح مسالك الشرايع السنية الباهرة... و بعد فان اولی ما تحلت به النفوس... انجام: ...الاذن فی التصرف و عدمه انتهى ما رأیة من الابحاث المذكورة.

خط: نسخ مایل به تعلیق. کاتب: حسن بن زین الدین محمد بن حسن بن زین الدین عاملی (برادر مؤلف). تاریخ کتابت: شوال ۱۰۸۸ هـ. دو سال پس از تألیف کتاب نگاشته و در عصر

در ضمن کتاب گاه ابیاتی از شاعران بزرگ چون مولوی و فردوسی و دیگران به مناسبت حال دیده می‌شود.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی هدانا الصراط المستقیم و حدنا السراط القویم... اما بعد بپردازان دینی و ایمانی و دوستان روحانی مخفی و مستور نماناد... انجام: ...تقسیم فی ذلک الوقت ازراق العباد علی ایدینا یجریها.

خط: نستعلیق، عبارات عربی نسخ. کاتب: عبدالعلی بن حاجی میرزا محمد حسین نائینی الاصل اصفهانی المسکن. تاریخ کتابت: ۲ ذی الحجه ۱۲۸۷ هـ. مکان کتابت: در دارالسلطنة تبریز.

«در حالتی که مجموع قوی تحلیل رفته بخصوص نور بصر بجهة توسل بحضرات شفعا قلمی گردید»، بعضی از قسمتها را در طول کتاب به صورت تفننی چلیپا نگاشته، عناوین و نشانی‌ها در اوائل نسخه صورتی.

جلد: تیماج قهوه‌ای روشن ضربی ساده. ۲۲×۱۹/۵×۳۲ سم. ۳۲۰ ص. ۳۰-۳۹ س. (ثبت ۲۰۷۶۴۶)

۱۶۴۸۲

مجمع البحرين و مطلع النیرین (لغت - عربی)

از: شیخ فخرالدین بن محمدعلی طریحی نجفی (۱۰۸۷ هـ).

این نسخه از کتاب الزاء تا آخر را دارد. نک: مرعشی، ۳/۲۰، ش ۸۲۰. آغاز: بسمله، کتاب الزاء فی الح العلم یأرز کما تأرز الحیة فی حجرها...

انجام: ...همزة فیقال ایهات مثل هراق و اراق صورة ما کتبه المؤلف تغمه الله بغفرانه و اسکنه... و اله الاکرمین.

۱۶۴۸۵

مجموعه

۱. **نصاب الشعراء** (عروض و قافیه - فارسی)
= **نصاب راقم**

(ص ۷-۹۵)

از: راقم (ق ۱۴هـ).

رساله‌ای است منظوم در عروض، مقدمه‌ای منشور در دوازده فصل و متن نیز در هفتاد قطعه منظوم در بحور و زحافات مختلف.

مؤلف در خاتمه مقدمه به مبحث قافیه و حروف و عیوب آن پرداخته است.

تألیف این رساله در سال ۱۲۹۵ هـ به پایان رسیده است.

آغاز: مقدمه در بیان شعر و شاعر، بدانکه شعر بفتح شین در لغت بمعنی موی است و بکسرشین دریافتن... انجام:

کرده راقم پی تاریخ بدینگونه رقم

بحر موج کمال است نصاب راقم

۲. **مفتاح البدایع** (بدیع - فارسی)
فی صنایع الشعر

(ص ۱۰۰-۱۱۷)

از: وحید تبریزی.

رساله‌ای است مختصر در صنایع بدیع لفظی و معنوی با ذکر مثالی برای هر صنعت.

نک: مجلس سنا، ۲/ ۱۴۹، ش ۱۱۵۸ و ۲/ ۹۶، ش ۸۲۵.

آغاز: بسمله، بعد حمداً لله تعالی و الصلوة علی محمد و آله بیان ترصیع بدانکه ترصیع در لغت مرصع کردن باشد....

انجام: ... و هر مبتدی که اینقدر بدانند از صنایع او را بس بود، و الله.

مؤلف به طوری که در انجامه از مؤلف تعبیر به

«آدام ظلّه العالی» می‌کند، این نسخه از جهت آنکه حواشی نیز دارد که در عصر مؤلف نگاشته شده و از او نقل شده مهم است، عناوین و بر فراز متن و روؤس مطالب روضه شنگرف، در انجامه مهر مربع «عبده محمدتقی» سه بار و در آغاز نسخه یک بار حک شده است، در آغاز یادداشت خریداری نسخه در مشهد با مهر بیضوی کوچک «رضا» مشهود است.

جلد: تیماج دورو، رو قهوه‌ای ساده رطوبت دیده و فرسوده، پشت پسته‌ای سیر.

۱۸/۴ × ۳۱/۲ سم. ۸۲۶ ص. ۲۸ س.

(تصویر) (ثبت ۲۰۷۶۴۸)

۱۶۴۸۴

مجموعه

(متفرقات - فارسی و عربی)

از:؟

یادداشت‌های متفرقه از کتب مختلف در زمینه اخبار و روایات و تاریخ و اعتقادات و غیره که در این مجموعه جمع آمده است و ترتیب خاصی در آن نیست از جمله آنها است: جنگ صفین، حدیث مقداد بن اسود، معراج، مطالبی از کتاب ثاقب المناقب، خطبه عید فطر، فضائل جناب امیرالمؤمنین (ع)، حدیث طیر، جنگ جمل، نصب حکمین در صفین، مکالمه امام حسن مجتبی (ع) با معاویه، تکلم ابن ملجم در فضائل حضرت امیر (ع).

خط: نسخ و نستعلیق، به خط مؤلف. تاریخ کتابت: ق ۱۴هـ.

جلد: تیماج مشکی ضربی هندسی، عطف تیماج مشکی.

۱۸/۵ × ۲۳/۵ سم. ۴۱۰ ص. ۱۴-۲۰ س.

(ثبت ۲۰۷۶۴۹)

۳. **براهین العجم** (عروض و قافیه - فارسی)**فی قوانین المعجم**

(ص ۱۲۰-۳۴۵)

از: لسان الملك میرزا محمد تقی خان بن علی سیهر کاشانی (۱۲۹۷ هـ).

در قواعد عروض و قافیه با شواهد عربی و فارسی، به دستور اعتمادالدوله میرزا آقاخان صدراعظم نوری و به نام فتحعلی شاه قاجار نگارش یافته و به سال ۱۲۶۸ هـ به پایان رسانیده است که دارای یک مقدمه و بیست و چهار باب و یک خاتمه می‌باشد.

به سال ۱۲۷۲ هـ در تهران چاپ سنگی شده است.
نک: مرعشی، ۶/۷۵، ش ۲۰۶۴؛ مجلس، ۲۰/۱۴۰، ش ۵۶۸۶؛ مشار فارسی، ۱/۲۱۴.

آغاز: بسمله،

من سخن سنج و سخن یکسر بود بند و بلا
کز سخن این کثرت آمد وین همه چون و چرا
... سبحان الله چگویم که با او سخن نماند و من نمانم.
انجام:

پسپهر این نامه چون بنوشت گفت از بهر تاریخش
براهین العجم میزان طبع شاعران آمد
(۱۲۶۸)

خط مجموعه: نسخ. تاریخ کتابت: سال ۱۳۰۹ هـ
(ص ۹۵)، پنجشنبه ۱۳ ذی الحجه ۱۳۰۹ هـ
(ص ۱۱۷)، محرم ۱۳۱۰ هـ (پایان نسخه).

عناوین و نشانی‌ها قرمز، در آغاز نسخه این
یادداشت مرقوم است: «از کتابهای مرحوم شیخ
عباس مذبجی (؟) است که از ملا زین العابدین
درب مسجد جامع (۱۳۱۵/۲/۲۴) شمسی و ۱۳۵۵
قمری) خریده‌ام، محمد ابراهیم ابراری؟».

جلد: تیماج پسته‌ای ضربی گره‌دار.
۱۵×۲۲/۳ سم. ۳۴۶ گ. ۱۹ س.

(ثبت ۲۰۷۶۵۰)

۱۶۴۸۶

تبیین الاسرار = شرح الالفیة (نحو - عربی)

از: ملاً علی اکبر (ق ۱۲ هـ).

شرحی است مفصل بر الفیه ابن مالک.
آغاز: بسمله، و لا نتق الا بک یا کریم، نحمد الله
الذی جعل الکلام ذریعة الی الافهام... بعد حمد الله الملك
العلام و الصلوة و السلام... یقول....

انجام: ... و تفرق بالی و تشتت الاوضاع و لا ابالی
بعون الله الملك المتعالی فی اوایل العشر الثامن ثانی عشر
المآت و اياه نستل السداد فیما هو الآت سنة ۱۱۷۰.

خط: نسخ، خط مؤلف. تاریخ کتابت: اوایل سال
۱۱۷۰ هـ.

با اصلاحات و تغییر است و خط خوردگی
فراوان، در پیش آغاز فهرست کتابهایی را که
برای جمع و تألیف کتاب از آنها استفاده کرده یا
قبل از تصنیف مطالعه کرده ثبت کرده است. در
آغاز یادداشت تملک محمد کاظم با مهر بیضوی
نام وی مشهود است.

جلد: تیماج زرشکی ضربی ترنج و سرترنج،
عطف چرم آلبالویی که در مرمت افزوده شده
است.

۱۹×۲۵ سم. ۳۸۸ ص. ۲۳ س.

(ثبت ۲۰۷۶۵۱)

۱۶۴۸۷

مشراق العقائد الصالحية (اعتقادات - فارسی)

از: سیّد محمد صالح بن عضدالدین مسعود دست
غیبی شیرازی (ق ۱۱ هـ).

۱. عدد ظاهراً در نسخه (۱۱۲۰) خوانده می‌شود ولی
با توجه به عبارت مؤلف (اوائل العشر الثامن ثانی
عشر المآت) باید سال ۱۱۷۰ هـ صحیح باشد.

رساله‌ای است در تبیین عقاید شیعه و شرح و توضیح مسائل اعتقادی تشیع، مشتمل بر سی و پنج باب، بدین ترتیب:

باب اول در اعتقاد در توحید
باب دوم در اعتقاد در صفات ذات و صفات و افعال
باب سوم در اعتقاد در تکلیف
باب چهارم در اعتقاد در افعال عباد
باب پنجم در اعتقاد در نفی جبر و نفی تفویض
باب ششم در اعتقاد در اراده و مشیت
باب هفتم در اعتقاد در قضا و قدر
باب هشتم در اعتقاد در انبیا و محدثین و رسل و حجج

باب نهم در اعتقاد در عدد انبیا
باب دهم در اعتقاد در عصمت
باب یازدهم در غلو و تفویض
باب دوازدهم در اعتقاد در علویه
باب سیزدهم در اعتقاد در ظالمین
باب چهاردهم در اعتقاد در تقیه
باب پانزدهم در اعتقاد در اوتان
باب شانزدهم در اعتقاد در کاتبین اعمال انسان
باب هفدهم در عدل
باب هجدهم در اعتقاد در استطاعت
باب نوزدهم در اعتقاد در بدا
باب بیستم در نهی از جدل
باب بیست و یکم در اعتقاد در لوح و قلم
باب بیست و دوم در اعتقاد در نفوس
باب بیست و سوم در اعتقاد در موت
باب بیست و چهارم در اعتقاد در سؤال قبر
باب بیست و پنجم در اعتقاد در رجعت
باب بیست و ششم در اعتقاد در بعث و نشور
باب بیست و هفتم در اعتقاد در حوض
باب بیست و هشتم در اعتقاد در شفاعت
باب بیست و نهم در اعتقاد در وعد و وعید

باب سی ام در اعتقاد در اعراف و صراط
باب سی و یکم در اعتقاد در حساب و میزان
باب سی و دوم در اعتقاد در بهشت و دوزخ
باب سی و سوم در اعتقاد در کیفیت نزول وحی
از جانب خدا
باب سی و پنجم در خطر و اباحت و اخبار وارده
مختلفه.

آغاز: بسمله، اشرف هر کلامی که مقربان درگاه
احدیت افتتاح بآن نمایند و احسن هر مقاله که متفردان
مبادی معرفت ابتدا بآن فرمایند حمد و درود....
انجام: ... بعض عقاید ایشان نمودم که بدانند که
تعصب ننمودهام و الحمد لله علی اظهار الحق و تصدیق
الصدق و الحکم بما انزل الله تعالی.

خط: نسخ. کاتب: میر محمد بن میر مفید. تاریخ
کتابت: ۲۰ ربیع الثانی ۱۲۵۱ هـ.
عناوین و بر فراز عبارات عربی شنگرف.
جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی ترنج و سرترنج و گره
دار، عطف با چرم قهوه‌ای مرمت شده است.
۳/۱۵ × ۵/۲۰ سم. ۱۸۴ ص. ۱۵ س.
(ثبت ۲۰۷۶۵۲)

۱۶۴۸۸

مجموعه (اعتقادات - فارسی و عربی)
(هجده رساله سؤال و جواب)
از: حاج ملا هادی بن مهدی اسرار سبزواری
(۱۲۸۹ هـ).

۱. جواب مسایل اسماعیل بجنوردی

ملقب به عارف

(ص ۱-۱۷)

آغاز: بسمله، الحمد لله الودود واجب الوجود الذی
لا یخلقه الدهور... و بعد فیقول... قد سئلتنی العالم
الفاضل....

انجام: ... و ليس لهما الا اللبس والقوة والنقيصة في ذاتها بذاتها و السلام على تابع الهدى.

انجام:

از فيض اين وجود مقدس هماره باد
دادار سبزووار نگهدار سبزووار

۲. جواب مسایل ملاً اسماعیل میان آبادی

(ص ۱۷-۴۳)

آغاز: بسمله، الحمد لله على آلائه و الصلوة و السلام على جميع انبيائه... اما بعد فقد سئلنى العالم الفاضل ...

انجام: ... و هى الشخص و الهوية التى هى الوجود الحقيقى الذى هو طرد العدم.

۳. سؤال اسماعیل بجنوردی ملقب به عارف

(ص ۴۳-۸۵)

آغاز: بسمله، الحمد لله الذى هدانا لهذا و ما كنا لنهتدى لولا ان هدانا... اما بعد فيقول... ملتصبا عن الاستاد الاعظم....

انجام: ... هدايته بيد عنايته و فرغ عن تسويدها فى رجب المرجب من سنة ۱۲۷۲.

۴. جواب مسایل محمد اسماعیل بجنوردی

ملقب به عارف

(ص ۸۵-۱۴۹)

آغاز: بسمله، الحمد لله الودود فياض الوجود فاتح ابواب الخيرات معطى المسئلات... اما بعد يقول... قد سئلنى العالم العامل....

انجام: ... و لجميع الطالبين بالحسنى و قد تم هذا الخطاب الاسنى يوم الاربعاء رابع... فى سنة ۱۲۷۴.

۵. سؤال ذوالفقار خان بسطامی

(ص ۱۴۹-۱۶۰)

آغاز: بسمله، الحمد لله الذى خلقنا لوصول عرفانه ثم رزقنا لحصول... اما بعد يقول... انى لما تفصحت فى صحايف الآثار....

۶. جواب مسایل ذوالفقار خان بسطامی

(ص ۱۶۰-۲۲۴)

آغاز: بسمله، الحمد لله الذى اراد تعريف ذاته فتجلى فى صور اسمائه و صفاته و هى قلوب انبيائه... و بعد فقد سئلنى قره عيني و مهجة قلبى....

انجام: ... و تركت التحرير مدة مديدة لانه سافر و لما طلب الجواب بعد مرة حررت هذا لكن لا بأس... اولاً و آخراً و ظاهراً و باطناً.

۷. سؤال آقا سيد فاضل هندی

(ص ۲۲۴-۲۳۸)

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد فقد بلغنى من بعض اولادى المعنوية المشتق اسمه من الحروف العلوية....
انجام: ... ان يجمع العالم فى واحد و الحمد لله و الصلوة على محمد و آله.

۸. جواب مسایل سيد سميع خلخالی

(ص ۲۳۸-۲۶۵)

آغاز: بسمله، الحمد لله المتعالى المنعوت بالنعته الجمالى و الجلالى و المتجلى بالنور... و بعد فيقول... سئلنى عن مسائل صعب حل عقدها الا ببنان بيان امثالى....

انجام: ... المطابقة للحقايق بحث من الوجود اذ لا كمال فى معرفة المفهوم الا من حيث الوجود و لذا كان موضوع الالهى الوجود الحقيقى المطلق.

۹. سؤال ابن حاجى محمد جعفر يزدی

(ص ۲۶۶-۲۸۵)

آغاز: بسمله، الحمد لله الودود فياض الوجود و

البيان... اما بعد فيقول... قد سئلني العالم الماجد العابد...
انجام: ... و لا نبى مرسل و الحمد لله على جماله و
جلاله و السلام على محمد و آله.

۱۴. سؤال و جواب

(ص ۳۶۳-۳۸۴)

آغاز: بسمله، سؤال اول دليل بر اينكه ممتنع است
دو خدای بوده باشد برای این عالم...
انجام: ... بعضی مضر و موزی (کذا) بعضی شوند و
کثیف خلق شوند و الله تعالى اعلم بحقایق الامور و
الاشیاء.

۱۵. سؤال و جواب

(ص ۳۸۴-۳۹۴)

آغاز: بسمله، حمدله، اما بعد بر آن برادر ایمانی
پوشیده نیست که این مسائل از مهمات و معضلاتست...
انجام: ... فلا يلزم التعطيل و الحمد لله اولاً و آخراً.

۱۶. سؤال منظوم جناب آقا میرزا باباگرگانی

(ص ۳۹۴-۳۹۷)

آغاز: بسمله،

ای حکیمی که چون تو فرزندی

مادر دهر در زمانه نژاد

انجام:

جواب و سؤال هر دو از سرکار است

ای دعا از تو اجابت هم ز تو

۱۷. جواب منظوم ملاً هادی سبزواری

برای باباگرگانی

(ص ۳۹۷-۴۰۰)

آغاز:

ای عزیزی که چون تو بابایی

ایزد ایبناء معرفت را داد

السلام على خالص عباد الله المعبود... اما بعد فقد سئلني
المخدوم الاقفه... عن تبیین بعض المسائل بالبراهین و
الدلائل...
انجام: ... و فی ذلك فليتنافس المتنافسون و الحمد
لله اولاً و آخراً و صلى على نبيه.

۱۰. سؤال من بعض الخلال في مشاركة الجد

و البرهان

(ص ۲۸۶-۲۸۹)

آغاز: یا قره العین و من ارجو من الله تعالى ان يكون
به لحسناء المعرفة...

انجام: ... و كفى و سلام على سيدنا المصطفى و آله
الذين فاز من اثرهم اقتفى.

۱۱. محاکمات

(ص ۲۸۹-۳۱۰)

آغاز: بسمله، الحمد لله على جماله و الصلوة و
السلام على محمد و آله اما بعد فيقول الفقير... هذا فصل
الخطاب للتمييز بين القشر و اللباب...
انجام: ... لكن كل ذلك تكويماً لا تشريعاً لانه
مخصوص بالانبياء عليهم السلام.

۱۲. سؤال آقا میرزا ابوالحسن

(ص ۳۱۱-۳۲۹)

آغاز: بسمله، سئلني السيد الوجيه العالم النبيه الفقيه
ابن الفقيه الذی...
انجام: ... طول مزاولت و ممارست علوم و معارف
میخواهد تا توفیق و توافق نبیند و السلام.

۱۳. سؤال آقا شیخ محمد ابراهیم واعظ

تهرانی

(ص ۳۲۹-۳۶۳)

آغاز: بسمله، الحمد لله الذى خلق الانسان علمه

مقاله اول: در اعمال سنه در دوازده باب (ظاهرأ هر ماه در یک باب)
باب اول از مقاله اول: رجب.
باب دوم از مقاله اول: شعبان.
باب سوم از مقاله اول: رمضان.
ابواب و عنوان مقاله دوم ذکر نشده است.
آغاز افتاده: ... الاولیاء و افضل الاصفیاء و اعلی الازکیاء... و بعد فیقول اقل عباد الله... ان الدعاء امان فی الاخطار ...
انجام افتاده: ... بغير حساب فالق الاصباح و فالق الحب و النوى یسبح...

خط: نسخ معرب زیبا. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.
عناوین و بر فراز رؤوس مطالب قرمز، دارای تصحیحات، عناوین اصلی در حاشیه یا بر فراز صفحات شنگرف، دارای رکابه نویسی است.
نسخه به صورت ناجوانمردانه دوخته شده و عطف و شیرازه آسیب دیده.
جلد: تیماج دورو، رو زرشکی و درون قهوه‌ای، مربوط به کتاب دیگری بوده و برخلاف مرسوم درون جلد رو ترنج و سرترنج قرار گرفته و قواره‌اش با نسخه سازگار نیست.

(ثبت ۲۰۷۶۵۴)

۱۶۴۹۰

مجموعه

(شعر - فارسی)

۱. دیوان مغربی

(ص ۲-۱۹۶)

از: شمس الدین محمد شیرین بن عزالدین مغربی (هـ. ۸۰۸).

مجموعه غزلیات شمس مغربی است، صاحب رساله جام جهان نما که به ترتیب حروف تهجی قوافی تنظیم شده با چند ترجیع بند و رباعی در پایان.
در تهران ۱۲۸۷ و ۱۲۸۰ و ۱۳۰۲ هـ (سنگی) و یک

انجام:

آری از بعد طمس هیچ نماند
که پس از مرگ نوش دارو داد

۱۸. خاتمه من منشآتہ فی بیان حاله

و ریاضاته قبل الاغتراب و بعد الاغتراب

علی الاجمال

(ص ۴۰۰-۴۰۱)

آغاز: قد فرغت عن تسوید الاوراق بقوه الله العلی الخلاق فی دارالمؤمنین سبزوار ...
انجام: ... هذا الخطاب الاسنی يوم الست عشرون شهر رمضان ... ۱۳۱۰.

خط مجموعه: نستعلیق. کاتب: درویش عبدالمجید ملقب به نورعلی شاه خاکسار حکمی سبزواری فرزند حاجی مآلا اسماعیل. تاریخ کتابت: سال ۱۳۱۰ هـ (ص ۲۶۵)، سال ۱۳۱۰ هـ (ص ۸۵)، شنبه ۲۰ رمضان المبارک ۱۳۱۰ هـ (پایان نسخه).

در وسط صفحه ۱۶۰ بین انجامه و آغاز رساله بعد مهر بیضوی «معاون الحکماء ۱۳۱۴» دو بار ثبت شده.

جلد: تیماج زرشکی ضربی زرشکی معرق ترنج و سرترنج طلایی، عطف عقده دار.
۱۶ × ۲۲ سم. ۴۰۲ ص. ۱۵ س.

(ثبت ۲۰۷۶۵۳)

۱۶۴۸۹

المجموعه القاسمیه

(دعا - عربی و فارسی)

از: ابوالقاسم بن سید محمد رضوی علوی فاطمی. مجموعه ادعیه‌ای است که مؤلف از کتب مختلف معتبر تدوین نموده است.

عناوین موجود در نسخه حاضر از قرار ذیل است:
مقدمه: در اعمال هفته

- بار توسط سیّد محمد کمال خوانساری (سربی) و در بمبئی ۱۳۰۵ و ۱۳۰۷ هـ چاپ سنگی شده است. متن مصحح آن اخیراً نیز توسط مرکز مطالعات اسلامی در قطع رحلی به چاپ رسیده است.
نک: مرکز احیاء، ۹۸/۲، ش ۴۸۴؛ مرعشی، ۲۵/۵۰، ش ۹۶۸۱؛ مجلس، ۱۹۵/۷، ش ۲۵۰۱.
آغاز: بسمله،
خورشید رخت چو گشت پیدا
از آب دو کون شد هویدا
انجام:
هر لحظه زهر پریخی حسن رخت
بر دیده کند جلوه بوجه دگرم
- ۲. اشعار باباطاهر** (شعر-فارسی)
(ص ۱۹۶-۲۰۰)
از: بابا طاهر عریان همدانی (۴۱۰ هـ).
تعداد دو غزل و چند دو بیتی از بابا طاهر می‌باشد.
آغاز:
همه سوچم همه سوچم همه سوچ
بگرمی چون فروزان گروستم
انجام:
تو که باری زدوشم برنداری
میان بار سربارم چرایی
- ۳. مناجات نامه** (دعا-عربی)
(ص ۲۰۰)
از:؟
مناجاتی است که به تصریح کاتب در سحرها می‌خوانند.
آغاز: بسمله، توکلت علی الحی الذی لا یموت....
- ۴. منتخب رباعیات** (شعر-فارسی)
(ص ۲۰۰-۲۰۷)
- چندین رباعی منتخب از مولوی و شیخ ابوسعید ابوالخیر و دیگران می‌باشد.
آغاز:
شب خیز که عاشقان به شب راز کنند
گردد در و بام دوست پرواز کنند...
انجام:
مستغنیم از هر دو جهان کن زکرم
جز یاد تو هرچه هست از دل بریای
- ۵. مناجات نامه** (ادب-فارسی)
(ص ۲۰۷-۲۱۲)
از: خواجه عبدالله بن محمد انصاری (۴۸۱ هـ).
آغاز:
ای ز دردت خستگانرا بوی درمان آمده
یاد تو مر عاشقان را مونس جان آمده...
ای کریمی که بخشنده عطایی وای حکیمی که پوشنده خطایی...
انجام: ... الهی اگر پرسی حجت ندارم و اگر سوزی
طاقت نیارم الهی اگر کاسنی تلخ است از بوستانست و اگر
عبدالله مجرم است از دوستانست.
- ۶. بحر طویل جوهری** (ادب-فارسی)
(ص ۲۱۲-۲۳۶)
از: ابراهیم بن محمد باقر اصفهانی جوهری (۱۲۵۳ هـ).
بحر طویلی است شامل هشت بند.
نک: مجلس، ۱۸۲/۲۹، ش ۷۶۸۸.
آغاز: بسمله، طوسی خوش سخن و منطقه
گویاست به تحمید کریمی که...
انجام: ... کف حاجات و بدل مطلب آیین دعا را.
- ۷. بحر طویل و چند شعر دیگر** (ادب-فارسی)
(ص ۲۳۶-۲۵۰)

کاغذ: فرنگی پرزدار پسته‌ای.
 ۱۳×۲۱ سم. ۳۱۶ ص. ۱۳ و ۱۴ س.
 (ثبت ۲۰۷۶۵۵)

۱۶۴۹۱

(اخلاق - فارسی)

اخلاق ناصری

از: خواجه نصیرالدین محمد بن محمد بن حسن
 طوسی (۵۷۲هـ).
 نک: مجلس، ۱۰/۱۵؛ ذریعه، ۱/۳۸۰؛ منزوی، ۲/
 ۱۵۳۵؛ مرعشی، ۵/۱۱۵، ش ۱۷۲۷؛ مشار فارسی، ۱/
 ۱۹۹.

بارها در ایران و هند به چاپ شده است.

نک: مشار فارسی، ۱/۶۲.

آغاز: بسمله، حمد بی عد و مدح بیحد لایق حضرت
 عزت مالک الملکی باشد که همچنانکه در بدو فطرت
 اولی و هو الذی یبدأ الخلق... اما بعد محرر این مقاله
 انجام: ... خلق گفته آید و بر مقاصد این باب اطلاع
 تمام حاصل گردد انشاء الله تعالی و هو ولی التوفیق، تمت
 الكتاب.

خط: نستعلیق زیبا. تاریخ کتابت: سیم شوال
 ۱۰۶۹هـ.

عناوین و بر فراز رؤوس مطالب شنگرف،
 تصحیح شده، در آغاز تاریخ وفات حاجی میرزا
 محمد امین در ۱۷ رمضان ۱۲۱۳ هـ ثبت شده که
 پس از مراجعت از سفر هرات در قریه طوغان
 اتفاق افتاده و نعش او را به نجف اشرف برده‌اند،
 در آغاز تملک عبدالوهاب با مهر بیضوی نام وی
 درج شده است، در آغاز چند بیت از «اسرار»
 ثبت شده است.

جلد: تیماج دورو، رو مشکی بلبه‌های عطف
 زرشکی، درون زرشکی.
 ۵/۹×۱۹ سم. ۳۴۲ ص. ۱۷ س.

(ثبت ۲۰۷۶۵۶)

احتمالاً از: عبدالکریم بن رجبعلی سبزواری (ق
 ۵۱۴هـ).

در عنوان بحر طویل نوشته است: «من کلام
 مخلص» و احتمال این که از کاتب (سبزواری) باشد،
 می‌رود، در ادامه نیز اشعار خود را ذکر می‌کند با عنوان
 «لمؤلفه» که گویا تخلص «طوطی» داشته است. این بحر
 طویل به تقلید از بحر طویل جوهری سروده شده است.
 آغاز بحر طویل: بسمله، طوطی ناطقه نادره
 ماهرهم باز شد از وصف یکی دلبرکی سروقدی
 آغاز اشعار دیگر:

کس ندارد بجهان چون بت من سمائی
 سرو پیشش خجل آید زقد و بالایی

۸. بهروز و بهرام (داستان تاریخی - فارسی)
 (ص ۲۵۱-۳۰۲)

از:؟

برگرفته از داستان روضة الصفا که در آخر جلد اول
 آن آمده است.

نک: ملی، ۵/۱۰۱، ش ۳/۲۰۸۷.

آغاز: بسمله، در کتب اصحاب تواریخ مسطور است
 و در صحایف ارباب حکایت منقول که وقتی در حدود
 طبرستان

انجام: ... و منافع دانش را تعلیم نتوانند نمود بعنایت
 الله و حسن توفیقه جل جلاله و جلت عظمته.

خط مجموعه: نستعلیق. کاتب: عبدالکریم بن
 حاجی رجبعلی سبزواری. تاریخ کتابت: سه
 شنبه ۱۲ شعبان ۱۳۰۸ هـ مطابق با سوم عید
 سلطانی (۱۲۱)، یکشنبه ۶ رجب ۱۳۰۸ هـ
 (۱۰۰ پ)، پایان نسخه هم روز پنجشنبه ۳
 شعبان ۱۳۱۴ هـ بوده است (۱۵۲ ر).

عناوین و بعضی از ابیات قرمز یا قهوه‌ای.

جلد: تیماج زرشکی ضربی با نقوش هندسی
 ساده بدون مقوا.

۱۶۴۹۲

انساب النواصب

(تاریخ - فارسی)

از: شیخ علی بن داود خادم استرآبادی (پس از ۱۰۷۶هـ).

تاریخ و نسب و حالات گروهی از آنان که با حضرت علی (ع) دشمنی ورزیده‌اند، به طور مفصل در این کتاب در پنجاه و یک باب به التماس جمعی گرد آورده شده.

در ۱۰۷۶هـ به پایان رسیده است.

نک: مرعشی، ۱/ ۱۸۸، ش ۱۷۲؛ مجلس، ۵/ ۴۹، ش ۲۰۵۱.

آغاز: بسمله، شکر و سپاس بیحد و قیاس خالق را جل شأنه و عظم سلطانه که طینت طیبه انبیا و اولیا را از میاه لطیفه نطفیه ...

انجام:

گویم بخدا که پیشه‌ام مدح علیست

وردم بجهان بوده همین لعن عمر

خط: نسخ. کاتب: محمد حسن بن حاجی حسن قاری و حافظ (القاری و الحافظ فی الحرم المحترم). تاریخ کتابت: ۲۸ رمضان المبارک سال ۱۱۲۸هـ.

عناوین و بر فراز آیات و رؤوس مطالب شنگرف.

در آغاز نسخه سه یادداشت پاک شده و این یادداشت ثبت شده: «شب سه شبه آخر شهر محرم ۱۲۸۱هـ در جعفرآباد شمیران خوابی دیده‌ام از بابت اسدالله سلطان و میرزا کریم خان و میرزا آقا خان و خودم تفصیلی دیده‌ام خداوند بخیر بگذراند».

جلد: تیماج تریاکی ضربی گره دار معرق ترنج و سرترنج.

۱۸×۲۵/۵ سم. ۳۵۴ ص. ۲۴ س.

(ثبت ۲۰۷۶۵۷)

۱۶۴۹۳

دفتر جمع و خرج میرزا غفور تحویل دار

(سند - فارسی)

دفتر جمع و خرج میرزا عبدالغفور خان است که در ربیع الاول ۱۲۶۷هـ تأیید شده است. در پایان مهر و یادداشت حشمت الدوله مندرج است و تصریح کرده که در تاریخ ۲۲ رجب ۱۲۶۷هـ حساب میرزا غفور نوشته و توسط میرزا عبدالکریم ضبط شده، مهر عبدالکریم در آغاز نسخه نیز به ثبت رسیده است.

خط: شکسته نستعلیق و سیاق. تاریخ کتابت: سال ۱۲۶۷هـ.

بر فراز عبارت آغازین که دفترچه تأیید شده مهر مستطیل درشت «گوهر دریای دری ... حشمت الدوله» به چشم می خورد.

جلد: تیماج قهوه‌ای ضربی، عطف چرم قهوه‌ای روشن که در بازسازی تعبیه شده است.

کاغذ: حنایی پر رنگ.

۱۵/۳ × ۲۱ سم. ۴۰ ص. سطر مختلف.

(ثبت ۲۰۷۶۵۸)

۱۶۴۹۴

نقد الرجال

(رجال - عربی)

از: میر مصطفی بن حسین حسینی تفرشی (بعد از ۱۰۴۴هـ).

مؤلف، از اجلای علمای امامیه ق ۱۱هـ و از تلامذه ملاً عبدالله شوشتری بوده. او علاوه بر جلالیت قدر و مراتب فضل در اکثر علوم اسلامی، تبجری خاص در علم رجال داشته و این کتاب از بهترین کتبی است که در این فن تألیف شده و ترتیب آن به حروف تهجی صورت گرفته است.

نک: عکسی مرعشی، ۱/ ۳۰۴، ش ۳۴۴؛ مجلس، ۱۵/ ۹۹، ش ۴۳۹۴ و ۲۷/ ۲۹، ش ۷۵۲۵.

آغاز: بسمله، الحمد لله خالق اللیل والنهار العالم

- بخفیات الضمایر و الاسرار... اما بعد فیقول... انه لا شک...
 انجام: ... یوسف بن المطهر الحلی و الحمد لله وحده و صلی الله علی محمد و آله اجمعین.
 خط: نسخ. کاتب: میرزا محمد بن محمد علی خوانساری. تاریخ کتابت: پنجشنبه ۱۱ ذی الحجه ۱۲۳۲ هـ.
 اسماء رجال شنگرف، در آغاز یادداشت ارث کتاب و چند یادداشت متفرقه درج شده است.
 جلد: روغنی دو رو، رو یا زمینه ابر و باد و حاشیه زین، درون گل و بوته درشت با زمینه نارنجی.
 ۱۴ × ۲۱ سم. ۳۸۴ ص. ۲۲ س.
 (ثبت ۲۰۷۶۵۹)
- از:؟
 رساله‌ای است کوتاه در درمان و دفع ام الصبیان توسط ادعیه و آیات و طلسمات.
 آغاز: بسمله، بسم الله و بالله و من الله و الی الله و لا غالب الا الله کتاب من الله و هو العلی العظیم و من نقش خاتم سلیمان ابن داود...
 انجام: ... موسطینا ازونی اصباوت ئیل شدای برحمتک یا ارحم الراحمین امین یا رب العالمین.

متفرقات

- الف. یادداشت‌های متفرقه در طریق ساختن باروت و غیره**
 (ص ۳-۵)

- ب. سیاهه یک نسخه کیمیایی**
 (ص ۸)

- ج. ادعیه و طلسمات گوناگون و یادداشت‌های دیگر**
 (ص ۹-۱۵)

- د. حروف ابجد**
 (ص ۱۷-۲۰)

- ه. چند طلسم دیگر**
 (ص ۲۱-۳۰)

- و. چند دعا و تعویذ دیگر**
 (ص ۷۴-۷۷)

خط مجموعه: نستعلیق. تاریخ کتابت: از ۱۳ هـ.
 دارای صفحات الحاقی از ق ۱۴ هـ (ص ۷۸ تاریخ سال ۱۳۱۱ هـ ثبت شده).

۱۶۴۹۵

مجموعه

- ۱. هفتاد و دو دیو** (علوم غریبه - فارسی)
 (ص ۳۱-۶۸)
 از:؟

هفتاد و دو باب است و هر باب مسمی به «دیو» مشتمل بر طلسمات و تعاویذ مختلف. کتابی است معروف که بارها چاپ نیز شده است.
 نک: نشریه، ۳/ ۴۳۹.

آغاز: باب دیو اول هر کس بترسد و از خواب رمیده شود و سخنان ناگفتنی گوید باب دیو دوم... [فهرست]...
 باب دیو اول در پیش سلیمان آمد بالای او شصت زرع....

انجام افتاده: ... بیماریش دراز شود و اگر یکی بماند بمیرد و اگر روز....

- ۲. ام الصبیان** (علوم غریبه - عربی)
 (ص ۷۰-۷۴)

- جلد: تیماج تریاکی سیر ضریبی گره‌دار فرسوده بدون مقوا.
۱۰/۳ × ۱۶ سم. ۸۰ ص. ۱۳-۱۸ س.
(ثبت ۲۰۷۶۶۰)
- ۱۶۴۹۶ [تاریخ معصومین^(ع)] (تاریخ معصومین^(ع) - فارسی)
از:؟
کتابی است مفصل در ذکر مناقب و مصایب و شهادت معصومین^(ع) که از رسول اکرم^(ص) شروع می‌شود تا شهادت امام یازدهم^(ع) ادامه دارد. بعضی از عناوین نسخه عبارتند از:
مقدمه در مجلس دوم مصیبت جناب رسول خدا^(ص)؛ مجلس سوم در مصیبت رسول خدا^(ص)؛ مجلس شهادت امام در یوم عاشورا؛ مجلس دوم در ذکر شهادت امیرالمؤمنان؛ مقدمه در خاتم ماتم شاه ولایت امیر مؤمنان؛ مجلس در خاتم ماتم شاه ولایت امیرمؤمنان؛ نقل یهودی بعد از رسول خدا؛ مقدمه مجلس اول در مصیبت جناب فاطمه زهرا و...
آغاز افتاده: ... روانه مسجد شدند و بنوعی داخل مسجد گردیدند که از دیدن ایشان صدای ناله از مردم مسجد بلند شد....
انجام افتاده: ... روانه قصر رضا آباد خواهد نمود چون امام غریب از خواب بیدار شد....
خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.
عناوین و نشانی‌ها شنگرف، نسخه چرکین، مهر مثلث «محمود میر قوام الدین» در چند موضع حک شده و معاصر است.
جلد: تیماج قهوه‌ای، عطف تیماج پسته‌ای ضخیم.
۱۶ × ۱۹/۵ سم. ۵۶۴ گ. ۱۶ س.
(ثبت ۲۰۷۶۶۱)
- ۱۶۴۹۷ **طریق در اصول صنعت و امور غریبه** (کیمیا - فارسی)
از:؟
در پنج «حل» و سه «عقد» و خاتمه‌ای:
حل اول: در بیان بعضی اصطلاحات اهل صنعت حل دوم: در قواعد حل سوم: در بیان بعضی آلات مخصوصه صنعت حل چهارم: در گرفتن بعضی از آبها و تدبیر اجزا و تیبیض و تخمیر بعضی از آن
آغاز: بسم الله تعالی شأنه، طریق در اصول... بدانکه علم صنعت علمی است که تبدیل قوای اجرام معدنی نماید بعضی به بعضی....
انجام: ... زهره را به آب گل زرد تنقیه نموده بدهن مذکور القا کنند که شمس است، تم الکتاب.
خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: نیمه دوم ق ۱۳ هـ.
نسخه گاهی دارای حاشیه‌نویسی و چرکین، شیرازه آن از هم گسیخته و محتاج مرمت است.
جلد: تیماج قهوه‌ای روشن بدون مقوا چروکیده، درون کاغذ چسبانده شده که صورت طلبهایی بر روی آن مکتوب است از جمله طلب از حاجی آقا محمد نراقی بابت دلالتی و طلب از حاجی علی تاجر یزدی مورخ سال ۱۳۳۱ هـ.
۱۴/۳ × ۲۰ سم. ۱۰۴ ص. ۱۵ س.
(ثبت ۲۰۷۶۶۲)
- ۱۶۴۹۸ **مجموعه** ۱. [رساله در رمل] (رمل - فارسی)
(ص ۱-۲۹)
از:؟
قسمت زیادی از آن افتاده و ابواب باقی مانده چنین اند: در پیدا کردن دزد، در معرفت حامله، استخراج

در حواشی بعضی عناوین به رنگ لاجورد با خطی زشت ثبت شده.
نسخه چرکین است.
جلد: تیماج زرشکی ضربی ترنج دار، عطف با چرم زرشکی بازسازی شده است.
۱۳/۵ × ۱۹/۸ سم. ۶۰ ص. ۱۴ س.
(ثبت ۲۰۷۶۶۳)

۱۶۴۹۹

طاسین الازل و الجواهر (علوم غریبه - عربی)
الاکبر = من لایحضره الحکیم

از:؟

کتابی است در اعمال و طلسمات گوناگون و تعاویذی که هر روزه به کار آید، به گونه‌ای که شخص را از مراجعه به حکیم این علم، بی نیاز کند؛ مشتمل بر: خواص بسم الله، فصل فی معرفة حجر المکرم، فصل فی الخواص اجزاء المولدات الثلاثة من الحيوان و النبات و الجماد، فی الاحجار و المعادن، فی ذکر طبایع الالبان و اللحوم و الشحوم، ادویة النافعة لقیام الشهوة و حركة الباه و اکثار المنی، من اسرار الغریبه و غیره.
آغاز: بسمله، حمدله، اعلم وفقک الله تعالی لمراضیه و جعل مستقبل امرک خیر من ماضیه ان من علم...
انجام: ... ادویة هذا الفن اذا عملت بروطف و مسحت بر المكان.

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۴ هـ.

مرکب به رنگ قهوه‌ای.

جلد: تیماج مشکى ضربی ساده، عطف چرم مشکى.
کاغذ: کاهی.

۱۲ × ۱۸/۲ سم. ۵۲ ص. ۱۹-۲۲ سم.

(ثبت ۲۰۷۶۶۴)

دقیقه، استخراج ضمیر، در حکم کردن از جهت محبوس، در جنگ و لشکر، فصل در احکام اشکال در خانه‌های شانزده گانه.

آغاز افتاده: ... در فرح بود و قوی حال و هرگاه که در مقابله خانه خود افتد ضعیف حال بود و در وبال بود...
انجام: ... و از حیوانات زهگیر و کعبتین و استخوان...
رنگ سرخ ایضاً و الله اعلم بالصواب.

۲. رساله و جیزة
فی علم الرمل

(ص ۲۹-۳۷)

از: حکیم طمطم هندی.

نک: نشریه، ۱۱/۲۲۹.

آغاز: بسمله، حمدله، و بعد فهذه رسالة و جیزة فی علم الرمل مجرب بطمطم الهندی...
انجام: ... بار ندارد و رسنها و مارها و السلام و الاکرام، تمت.

۳. محمود الرمل = لباب الرمل (رمل - فارسی)
(ص ۳۷-۵۸)

از: ناصر بن محمد بن حیدر رمال شیرازی.

نک: مرعشی، ۷۲/۲۲، ش ۸۴۸۶ و ۱۴۴/۲۴، ش ۹۳۵۴ و ۳۴۴/۳۲، ش ۱/۲۷۲۳؛ گلپایگانی قم، ۱/۲۰، ش ۱۲؛ ذریعه، ۲۰/۱۵۸؛ مشار، ۶/۵۱۷.

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی لم یزل و لا یزال و لم یتغیر عن الحال الی الحال... اما بعد چنین گوید مؤلف این کتاب و مستخرج این الفاظ...
انجام افتاده: ... در چهارم ده روز عدد دارد طریق...
در پنجم....

خط مجموعه: نسخ.

تاریخ کتابت: ق ۱۳ هـ.

عناوین شنگرف.

۱۶۵۰۰

فرخ‌نامه جمالی

(طب - فارسی)

از: ابوبکر مطهر بن محمد بن ابی القاسم بن سعید جمالی یزدی (ق ۵۶هـ).

کتابی است در شانزده مقاله که در رمضان ۵۶۰هـ به پایان رسیده است.

این نسخه قسمتی از اواسط آن کتاب است و اول و آخر آن به قدر نامعلومی افتاده است.

نک: مرعشی، ۱۹۸/۱۴، ش ۵۴۰۹؛ دانشگاه، ۱۳/۳۱۵۹، ش ۴۱۹۰؛ ذریعه، ۱۶۳/۱۶؛ منزوی ۶۷۷/۱.

این کتاب در سال ۱۳۴۶هـ توسط استاد ایرج افشار تصحیح و به چاپ رسید.

آغاز افتاده: ... روز بکوبند و برهم بیامیزند و آب زنند و بپورند ولی آتشی بزرگ باشد و اگر در دماغ خداوند فالج کند سود آرد....

انجام افتاده: ... و صفرا و خون و بادهای سرد را سود آرد و اگر بسوزاند و مرهم کند و بر دنبال....

خط: نستعلیق. تاریخ کتابت: ق ۱۳هـ.

عناوین: شنگرف، نسخه چرکین.

جلد: چرم زرشکی ضربی ترنج دار.

۱۱×۸/۱۶ سم. ۱۳۰ ص. ۱۱ س.

(ثبت ۲۰۷۶۶۵)

۱۶۴۶۹

فرمان ناصری

(سند - فارسی)

درباره ترفیع امیر نظام گروسی

شکسته نستعلیق، شوال ۱۳۰۵ ق، مهر ناصرالدین

شاه برفراز سند با تذهیب زیبا به چهار نیم شمسۀ مقارنه به رسم رایج اسلیمی به زر و شنگرف و لاجورد و سرمه‌ای و سبز با زمینه گل‌های الوان به طرح خاتم، کل متن مجدول به طلا و قرمز و مشکی و آبی و سبز، سمت چپ بالا طغرا و راست امضای ناصری با تذهیب حواشی آن به طرح ترنج با گل‌های الوان به شنگرف و سبز و لاجورد، حواشی مرمت شده، در ظهر سند چند مهر و امضا دیده می‌شود.

۱ ص، ۵ س، ۸۶×۶۷ سم

(ثبت ۲۰۷۶۳۴)

۱۶۴۷۲

مرقع

(خوشنویسی - عربی)

یک برگ از مرقعی است حاوی چند عبارت عربی که چنین آغاز می‌شود: «الاسقنی یا صاح خمرأ فائنی بما انزل الرحمن فی الخمر عالم...».

ثُلث جلی و نسخ مشکول، ۹۹۷ ق، خطاط:

عبدالباقی، مجدول به زر و سیاه و زمینه صورتی

با طرح گل و بوته به زر، جدیداً با مقوا قابسازی

شده است.

۱۱ ص، ۵ س، ۲۱×۳۳ سم

(ثبت ۲۰۷۶۳۷)

فهرست الفبايى مؤلفان

- آبادهاى، محمّدجعفر بن محمّد صفى فارس، هديه الاحباب = منتخب تحفة الابرار، ٢١٣
- آذر بيگدلى، لطف على بن آقاخان، تذكرة آتشكده، ١٢٨
- آملى، محمّد بن محمود، نفايس الفنون فى عرايس العيون، ١٣٠
- ابن ابى الحديد، عبدالحميد بن هبة الله، شرح نهج البلاغة، ٢٢٠
- ابن جماعه كنانى شافعى مقدسى، قاضى عزالدين ابوالمعالي محمّد بن ابى بكر بن عبدالعزيز، مختصر فى السيرة النبوية المحمّدية، ١١
- ابن حاجب نحوى، ابو عمرو عثمان بن عمر، الشافيه، ١١٤
- ابن حسام خوسفى قاينى، محمّد بن حسام الدين، عوامل منظوم، ٢٠٠
- ابن حسام هروى، نظام الدين بن كمال الدين، رياض الفتيان = شرح نصاب الصبيان، ٢٤٢
- ابن زرعه يعقوبى بغدادى، عيسى بن اسحق بن مرقس بن زرعه بن يوحنا، اغراض ارسطوطاليس المنطقية، ١٨٩
- ابن سينا، حسين بن عبدالله:
الاشارات والتنبيهات = تلخيص اشارات، ١٩٦
الرسالة النيروزية فى معانى الحروف الهجائية =
- فواتح السور = اسرار الحروف، ١٩٥
- كنوز المعزمين، ١٣٩
- رسالة فى طلب الموت و عدم الخوف منه، ١٩٣
- من مجردات الشيخ ابو على سينا، ١٩٤
- ابن شاطر، ابوالحسن على بن ابراهيم انصارى دمشقى، خلاصة زيح، ١٠٤
- ابن عربى، محيى الدين طائى اندلسى، دوازه امام، ٧٨
- ابن فارض مصرى، عمر بن على، ديوان، ٢٥٧
- ابن مالك طائى، محمّد بن محمّد بن مالك، شرح الالفيه، ١٤١
- ابن مقفع، ابومحمّد عبدالله، كليله و دمنه، ١٣٦
- ابن نفيس، على بن ابى الحزم قرشى، بغية الطالبين و حجة المتطبيين، ٢٧
- ابوالعباس احمد بن محمّد بن فهد حلى، ٢٣٧
- ابوزين كحال، شرايط جراحى، ١٦
- ابومحمّد عبدالله بن احمد بن احمد بن خشاب، تاريخ مواليد و وفات اهل البيت و أين دفنوا، ١٧٥
- ابى نصر اقطع، احمد بن محمّد بغدادى، شرح مختصر القدورى فى الفقه، ٥٣
- احسائى، احمد بن زين الدين:
اجوبة المسائل = مستلثان للسيد حسين بن عبدالقاهر، ٩٥

- بطلان القول بان بسيط الحقيقة كل الأشياء، ٩٨
اقسام الرؤيا، ٩٦
الفوائد الثمان، ٩٨
تجويد القرآن، ٩٩
تفسير سورة التوحيد و آية النور، ٩٨
تفصيل مراتب السراج و تطبيقه بالمشية و الحقيقة
المحمدية، ٩٨
رسالة في الرؤيا، ٩٦
سؤالات الشيخ احمد بن صالح القطيفي، ٩٩
سؤالات الشيخ مسعود بن الشيخ سعود، ٩٦
سؤالات ملا كاظم السمناني، ٩٨
سؤالات ميرزا جعفر بن احمد النواب اليزدي، ٩٦
سؤال السيد محمد بن عبد النبي، ٩٦
سؤال الشيخ عبد الله بن عزيز، ٩٦
سؤال الشيخ موسى البحراني فيمن ادعى نيابة
الحجة (ع)، ٩٧
سؤال الملا فتحعلي خان من الشيخ، ٩٧
سؤال الملا محمد في الامكان و غيره، ٩٧
مرجع كاف الخطاب في «اياك نعبد»، ٩٨
معنى الفناء في الله في قول الملا محسن، ٩٧
معنى الكاف في قوله تعالى: «ليس كمثله شيء و هو
السميع البصير»، ٩٧
معنى حديث: «ليس الذكر قولاً باللسان...»، ٩٨
احمد بن علي بن مسعود، مراح الارواح = المراح في
علم الصرف، ١١٣
اخلاطي، حسين حسيني:
رموز علم جفر، ١٨٣
فوايد و طريق جفر جامع، ١٨٢
ارتضا صفوى، محمد، چند سؤال فقهي، ٤٨
اردبيلي، احمد بن محمد، زبدة البيان = آيات الاحكام،
٦٤
ارسطاطاليس حكيم، فرس نامه، ٧٩
ازهرى مصرى، خالد بن عبد الله، الزبدة في شرح
- البردة = شرح قصيدة البردة، ٢٥٧
استرآبادى، على بن داود خادم، انساب النواصب، ٢٤٨
استرآبادى، محمد بن على بن ابراهيم حسيني، تلخيص
الاقوال في تحقيق احوال الرجال، ١٧٥
استرآبادى، محمد جعفر، اصلاح كلمات قرآنيه، ١٨٠
استرآبادى، مولى حسين بن محمد بن على، شرح
قانونچه، ٢٥
اشكورى، ابوالقاسم بن معصوم:
جواهر العقول في شرح فرائد الاصول، ١٩٣
حاشية القوانين، ١٩٣
اصفهانى، محمد ابراهيم بن حاج ميرزا عيسى، و جيزة
التجويد، ٦٩
اعرجى كاظمى، محسن بن حسن، المحصول في علم
الاصول، ١٠٠
الحسينى، صدرالدين محمد بن صادق، تفريح الادراك
في توضيح تشريح الافلاك، ٣٠
المعصومى، اباعبدالله، رساله في اثبات المفارقات، ١٩٤
امام زين العابدين سجادة (ع):
الصحيفة السجادية، ٢١٠
الصحيفة السجادية (مترجم)، ١٨
امام على بن موسى الرضا (ع)، ١٧٥
امامقلى ميرزا فرزند ملك قاسم ميرزا، ديباجة بياض،
١٥١
امانى مازندراني، محمد، رساله در بيان علم قوافى، ٢٤٤
انصارى، عبدالله بن محمد، مناجات نامه، ٢٦٦
انطاكى، داود بن عمر، مجربات، ٢١٥
اوحدى دقاقي حسيني بليانى (عبدالله اوليا)، اوحى بن
محمد بن جمال، نوريه، ١٣٩
ايروانى تبريزى، عبدالكريم بن ابوالقاسم (ملا باشى)،
مختصر العروض، ٢٤٣
ايمان، شير محمد خان، گلدسته گفتار، ٦٣
ايوان كفى تهرانى اصفهانى، محمد حسين بن محمد
الرحيم، الفصول الغروية في الاصول الفقهية، ٢٠٩

- بابلي، تنكلوشا:
رساله‌ها، ۶۷
كنز اليواقيت، ۲۲۴
كنوز حكمت، ۲۲۵
مصاييح الانوار و الاسرار، ۲۲۴
مفتاح سبعة، ۲۲۴
مفتاح عمل گنج گهر، ۲۲۴
مصاييح انوار اسرار، ۲۲۵
- بازل، محمد رفيع بن محمد مشهدي، حملة حيدري، ۲۵
بحر العلوم، محمد مهدي بن مرتضى، طباطبايي
بروجردى، مصاييح الاحكام = المصاييح فى الفقه
المستنبط على وجه الصحيح، ۲۱۸
بحر العلوم نجفى، محمد مهدي بن مرتضى، مصاييح
الاحكام، ۱۶۱
بحرانى، احمد بن عبدالله ابن متوج، الناسخ و المنسوخ،
۱۶۰
بحرانى، ميشم بن على بن ميشم، شرح الاشارات، ۱۹۶
بديعى، نصاب مثلث = مثلثات منظوم، ۱۴۸، ۱۵۰
بشروبيى تونى خراسانى، عبدالله بن محمد، الوافية فى
اصول الفقه، ۱۶۰، ۲۰۲
بصرى دزفولى، محمد بن رضا بن محمد بن محمود،
كشكول السائل و انيس النائل، ۱۲۸
بعلبكي، قسطا بن لوقا، كتاب العمل بالكرة الفلكية، ۱۳۷
بفروئى يزدى، محمد باقر بن محمد حسين، شواهد
ضياييه در بيان اشعار البهجة المرضية، ۱۰۸
بلخى بدرى، محمد بن محمد بن حسن، اسرارنامه، ۱۳۷
بلخى رومى، محمد بن بهاء الدين محمد، كزيدة مثنوى
معنوى، ۱۵۴
بوصيرى، محمد بن سعيد، الكواكب الدرية فى مدح خير
البرية، ۲۵۸
بويهى رازى تحتانى، محمد بن محمد، تحرير القواعد
المنطقية فى شرح الرسالة الشمسية، ۱۰۷
بهارى، مولى بخشى، ترجمه آيات و احاديث تنبيه
- الغافلين، ۵۹
بهبهانى، سليمان، قبالة نكاح، ۱۶۵
بهبهانى، قنبر على خادم الحسين روضه خوان، تحفة
العباسية، ۱۱۲
بيضاوى شيرازى، عبدالله بن عمر بن محمد بن على،
تفسير بيضاوى = انوار التنزيل و اسرار التأويل، ۲۶
بيضايى آرانى كاشانى، حسين پرتو پسر على محمد
اديب، كاشانه دانش، ۱۵۶
بيهقى كاشفى، على بن حسين بن على، انيس العارفين،
۲۱۷
پارسى، شهر يار بن بهمنيار، تجارب شهر يارى، ۲۲۴
تبريزى، شمس، علم السياق، ۱۵۱
تبريزى، محمد على بن محمد صالح مدرس تبريزى
(اياز)، البحيرة فى ترتيب التنزيل، ۲۴۰
تبريزى، محمود بن محمد (نظام العلماء)، الشهاب الثاقب
فى المناقب، ۲۵۸
تبريزى، وحيد، مفتاح البدايع فى صنايع الشعر، ۲۶۰
تنوى، محمد هاشم بن عبدالغفور بن عبدالرحمن سنى،
تمام العناية فى الفرق بين صريح الطلاق و الكناية،
۶۱
تجلى شيرازى اردكاني، علي رضا بن حسين، حاشية
حاشية تهذيب المنطق، ۱۰۷
تختى سندنجى، عبدالقادر بن محمد سعيد، تقريب المرام
فى شرح تهذيب الكلام، ۱۰۵
تفتازانى، مسعود بن عمر:
تهذيب المنطق، ۶۵
شرح التصريف، ۱۱۳
مختصر المعانى، ۱۳۳
تفرشى، مصطفى بن حسين حسيني، خطبة كتاب نقد
الرجال، ۱۷۵
تفرشى، مصطفى بن حسين حسيني، نقد الرجال، ۲۶۸
تميمى، نصر بن مزاحم، كتاب صفين، ۱۳۶
تهرانى مجاهد، محمد حسين، رسالة عمليه، ۲۵۵

- جاری، احمد بن حسن، شرح الشافیه، ۱۱۵
جامی، نورالدین عبدالرحمن بن احمد بن محمد:
نفحات الانس من حضرات القدس، ۱۰۵
سلسله الذهب، ۱۰۷
دستور معما، ۱۲۴
جرجانی، حسین بن حسن، جلاء الازهان فی تفسیر
القرآن = تفسیر گازر، ۲۱۱
جرجانی ضیاء الدین، فتوح المؤمنین، ۱۸۷
جرجانی، عبدالقاهر بن عبدالرحمن:
العوامل المائة، ۲۰۰
الجمال فی النحو، ۲۰۰
جرجانی، محمد بن محمود، رساله نفسیه، ۲۲۸
جرجانی، محمد بن علی بن محمد حسینی، فی علم
التجوید لقراءة الکلام المجید (رساله...) = تجوید
قرآن کریم، ۶۹
جزائری، عبدالعلی بن حسین، حواشی الاستبصار،
۱۶۵، ۱۶۶
جعفر بن فتح الله، روضات الجنان، ۲۱۲
جمالی یزدی، مطهر بن محمد بن ابی القاسم بن سعید،
فرخ نامه، ۲۷۲
جنابذی، مظفر منجم، شرح بیست باب، ۱۰۳
جنید جمال الدین محتسب، رساله در عروض، ۷۷
جوهری اصفهانی، ابراهیم بن محمد باقر، بحر طویل،
۲۶۶
جوینی، عطا ملک بن بهاء الدین، تاریخ جهانگشا، ۲۲۸
جیلانی قمی، ابوالقاسم بن حسن:
اصول دین، ۲۵۵
سؤال و جواب، ۱۸۸
چلبی حسین، جفر جامع مرتضوی، ۱۸۲
حائری مجاهد، محمد بن علی طباطبائی، الاصلاح و فیه
الفوز و الفلاح = اصلاح العمل، ۱۶۳
حاج سید محمد باقر، ۲۳۹
حافظ شیرازی، شمس الدین محمد، دیوان، ۱۶
- حسینی، محمد بن علی بن محمد، تجوید القرآن، ۱۸۰
حسینی، محمد بن محمد بن محمد باقر بن زین العابدین
بن اشرف بن معالی، ترجمه بدایة الهدایة، ۱۸
حسینی، ابوالحسن بن میر عبیدالله بن اعلم العلماء
مولوی میر عنایت الله بن میر صالح، درر السالکین
فی مقاصد الطالبین، ۲۰
حضر می بحرق یمنی، محمد بن محمد بن عمر، شرح
لامیه الافعال، ۱۱۳
حلاوی، صالح، تقریرات دروس = شرح شرایع الاسلام،
۱۹۱
حلبی، قاسم، السیر و السلوک الی ملک الملوک، ۴۳
حلی، ابوالقاسم جعفر بن محقق، شرائع الاسلام، ۷۵
حلی، حسن بن یوسف بن مطهر:
ارشاد الازهان فی احکام الايمان، ۵۴
الباب الحادی عشر، ۱۱۴
تحریر الاحکام الشرعیة علی مذهب الامامیة،
۱۵۵
رساله ای در حکمت ربانی، ۱۹۵
تذکره الفقهاء، ۲۰۱
منهاج الکرامه فی معرفه الامامة، ۲۴۵
حلی، عبدالعزیز بن سراپا، درر البحور و قلائد النحور
فی امتداح الملك المنصور، ۱۵۴
خان محمد، بحر طویل، ۱۴۶
خجندی، علامه جلال الدین محمد، منتخب شرح طیب
الحبيب = شرح الکواکب الدریة، ۱۲
خزرجی مراکش سبیتی صوفی، محمد (احمد) بن
مسعود بن محمد، الزايرجة، ۱۵۵
خفزی، شمس الدین محمد بن احمد:
التکملة فی شرح التذکره، ۲۳
اثبات الواجب، ۲۴۲
حاشیه شرح التجرید الجدید، ۲۴۲
خوانساری، حسین بن جمال الدین محمد، مشارق
الشموس فی شرح الدروس، ۲۵۳

- دانا، ديوان، ١٨٤
 دراني كرمانى، على مردان بن محمد حسن، اسرار
 الغيوب، ٢٥٥
 دست غيبى شيرازى، محمد صالح بن عضدالدين
 مسعود، مشرق العقائد الصالحة، ٢٦١
 دماوندى، محمد مهدي، تاريخ عهد نادرشاه، ١٣٠
 دهلوى، احمد شاه ولى الله محدث بن شيخ عبدالرحيم،
 القول الجميل فى بيان سواء السبيل، ٤٣
 دهلوى، امير خسرو بن امير محمود:
 بقية نقيه، ٩٢
 قسمت نامه، ١٤٦
 دهلوى، شاه عبدالعزيز، رساله فى اللحية، ٥٠
 دهلوى، شيخ الهند عبدالحق، آداب اللباس، ٦٢
 دهلوى، عبدالوهاب بن عبدالرحمن، رساله، ٨٧
 رازى، امين محمد بن خواجه ميرزا احمد، هفت اقليم،
 ١٢٥
 رازى، محمد بن عمر بن حسين:
 مفاتيح الغيب = التفسير الكبير، ٢٧
 ترجمه الاحكام العلائقيه فى الاختيارات السماويه،
 ١٩١
 راقم، نصاب الشعراء، ٢٦٠
 ربيع بن محمود، حزن الائمة، ٣٢
 رجائى زفرهاى، محمد حسن، مجالس تعزیه خوانى،
 ١٣٥
 رشتى، كاظم بن قاسم حسيني:
 اجوبه المسائل، ٩٩
 اجوبه مسائل الشيخ جواد، ٩٩
 دليل المتحيرين، ١١٢
 رضوى علوى فاطمى، ابوالقاسم بن سيد محمد،
 المجموعه القاسميه، ٢٦٥
 رضوى قمى نجفى، صدرالدين بن سيد محمد باقر، شرح
 وافيه الاصول، ٢٢٥
 رعينى، محمد بن محمد، متممة الآجرومية، ٤٥
- رمال شيرازى، ناصر بن محمد بن حيدر، محمود الرمل =
 لباب الرمل، ٢٧١
 رموزى حامى، فريدون، رساله در رمل، ٢٥٧
 رودبارى، فخرالدين بن احمد بن خضر، كنز الهداية، ٨٢
 روضه خوان، عبدالحسين بن سيد مهدي، ديوان عاشق،
 ١٠٦
 رويانى، عبدالقادر بن حسن (نظام الدين):
 معرفة التقويم، ١٢٢
 تحفة نظاميه، ١٢٣
 زتلى، جعفر بيك، دستور العمل، ١٤٦
 زردشت، دينكرت، ٩٤
 زمخشرى، محمود بن عمر، الكشاف عن حقائق غوامض
 التنزيل، ٣٢، ٢٤٩
 زنجانى، ابراهيم بن عبدالوهاب، العزى فى التصريف =
 التصريف، ٧٢
 زنگى، نخشبى بن خالد، فالنامه منظوم، ١٤٧
 زين العطار، زين الدين على بن جمال الدين حسين
 انصارى شيرازى، اختيارات بديعى، ٢٤، ٨٦
 ساوجى، الفتى بن حسيني، رياض الصنائع قطب شاهى،
 ٦٠
 سبزوارى، عبدالكريم بن رجيعلى، بحر طويل، ٢٦٧
 سپهر كاشانى، محمد تقى خان بن على (لسان الملك)،
 براهين العجم فى قوانين المعجم، ٢٦١
 سجزى، مسعود بن محمد طبيب، حقايق اسرار الطب فى
 بيان تعريف الالفاظ و العبارات، ٩١
 سحاب اصفهانى، محمد بن محمد (يسر سيد احمد
 هاتف)، ديوان، ٢٥٢
 سراب تنكابنى، محمد بن عبدالفتاح، صلاة الجمعة، ٧٧
 سعد بيهقى، حمزة بن على، مختصر فى علم الحساب،
 ٣٨
 سعدى شيرازى، مصلح الدين بن عبد الله:
 كليات، ١٧٢، ١٧٧
 گلستان، ١٠٢، ١٣٨

- سنایی غزنوی، مجدود بن آدم، دیوان، ١١٠
سندی مدنی، محمد حیات:
- رسالة في رد بعض رسوم الجاهلية، ٦١
فتح اللطيف في اجوبة اسئلة الشريف، ٦١
سهرودری، شهاب الدین یحیی، رسالة في وصف الحقيقة العظمی و الكلمة الكبرى و بعض مصطلحات الصوفیه، ١٩٣
سید ابن طاوس، علی بن موسی بن جعفر علوی فاطمی، محاسبة النفس، ٢٢
سید احمد، تنبيه الغافلین، ٥٩
سید محمد باقر بن محمد داماد حسینی (میر داماد)، ١٠٢
سید محمد شفیع موسوی سعید، ٢٣٣
سیوری حلّی، فاضل مقداد بن عبد الله:
التنقيح الرابع لمختصر الشرايع، ٢٢٧
کنز العرفان في فقه القرآن، ١٧٣
سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر:
البهجة المرضية في شرح الخلاصة الالفية، ١٧٢
التبیب عند التبیب = منظومة فی فتنة المقبور، ١٥٦
أسئلة و أجوبة، ١٥٦
شاه آبادی یزدی، عبد الله، حاشية حاشية المختصر، ٢٥٦
شاه جهان آبادی، رای بالكش، تضمین غزل حافظ، ١٤٦
شاه قاسم انوار، معین الدین علی بن نصیر، ٢٣٥
شبستری تبریزی، محمود بن امین الدین عبدالکریم:
الحق اليقين في معرفة رب العالمين، ٧٨
گلشن راز، ٥٨
مرآت المحققين، ٨٨
شرف الدین محمود حکیم، مخلوصه = منتخب قانون، ١٤
شرف بخارايسی خراسانی، منظومة نام حق = فقه منظوم = مقدمة الصلوة = آداب نماز، ٥٢
شريف جرجانی:
علی بن محمد حسینی حنفي، کبری، ٢٥٦
- حل التناقض، ١٤٣
شريف لاهیجی، محمد بن علی، شرح صحيفة سجاده، ٢٠٩
شفتی اصفهانی، محمد باقر بن محمد تقی (حجة الاسلام)، سؤال و جواب، ١٤٣
شوشتری جزائری، متخلص به فقیر، تذكرة شوشتری = تاريخ شوشتری، ١٥
شوشتری، جعفر بن ملاً حسین، الخصائص الحسينية، ١٩٢
شهيد اول، محمد بن مکي:
الفية = الالفية في فقه الصلاة اليومية، ١١٦
ذکری الشیعة في احکام الشريعة، ١٨٤
شهيد ثانی، زين الدين بن علی بن احمد عاملي:
الروضة البهية في شرح اللمعة الدمشقية، ٥٣
المقاصد العلية في شرح الالفية، ٨٢
منتقى الجمال في الاحاديث الصحاح و الحسان، ٩٥
الفوائد المليية في شرح النفلية، ١٧٤
البداية في علم الدراية، ٢٠٢
مناسك الحج، ٢٣٨
شيخ بهايي، محمد بن حسين:
حاشية تشريح الافلاك، ٣٠
طريق ديدن ماه نو = در رؤيت هلال، ٣٦
الحبل المتين، ٦٦
الاثنا عشرية في الحج، ١١٦
الاثنا عشرية في الصلوة، ١١٦
الاثنا عشرية في الصوم، ١١٧
حاشية انوار التنزيل، ١١٩
الاربعون حديثاً، ١٢٦
الوجيزة في الدراية، ٧٠، ١٧٤
حبل المتين في احکام الدين، ٢٢٣
الاثني عشرية في واجبات الصلوة، ٢٣٧
الاثني عشرية في الصلوة، ٢٣٧
تشريح الافلاك، ١٢٣، ٢٣٨

- طبرسى، ابو على فضل بن حسن بن فضل، مجمع البيان،
٢٠
- طبرسى لاريجانى اسكى، عنايت الله بن ملك محمد بن
عنايت الله، موجز المنجزية فى شرح مختصر
النافع، ٧٤
- طبرى، محمد بن جرير، تاريخ طبرى، ٢٨
- طريحي نجفى، فخرالدين بن محمد على، مجمع البحرين
و مطلع النيرين، ١٢٦، ٢٥٩
- طريقتى كرماني، مظفر عيشاه:
جزاير، ١٣
- كبيرت احمر، ٧٤
- نور الانوار فى علم الاحجار، ١٣
- طوسى، احمد بن محمد، الستين الجامع للطائف
البساتين = جامع الستين، ١٨٧
- طوسى، محمد بن حسن (شيخ الطائفة):
الخلاص فى الاحكام، ١٦٥
- الاستبصار فيما اختلف من الاخبار، ١٤٩، ١٦٥،
١٦٦
- تهذيب الاحكام، ٦٣، ٢٠٧
- خلاصة الفهرست، ١٧٤
- طوسى، نصيرالدين محمد بن محمد:
تحرير اكر تاو ذوسوس، ١٠٩
- اخلاق ناصرى، ٢٦٧
- تحرير المطالع لابيستقلاوس = كتاب ابستقلاوس فى
المطالع، ٢٤٨
- تحرير كتاب الطلوع والغروب لاوطولوقس، ٢٤٨
- تحرير كتاب تاو ذوسوس فى الايام والليالى، ٢٤٨
- تحرير كتاب ظاهرات الفلك، ٢٤٧
- مجموعه سه رساله، ٢١٤
- سؤال و جواب، ١٩٤
- فوايد، ١٩٤
- طهرانى، آقا بزرگ، العلامة البياضى و كتابه الصراط
المستقيم، ٢٨
- الاثني عشرية فى الصوم، ٢٣٨
- الاثني عشرية فى الطهارة، ٢٣٨
- الاثني عشرية فى الزكوة و الخمس، ٢٣٨
- مثنوى نان و حلوا، ١٠١، ١١٨، ٢٤١
- جامع عباسى، ٢٥٤
- شيخ رضى الدين حافظ رجب بن محمد بن رجب برسى،
٩
- شيخ صدوق، ابى جعفر محمد بن على بن حسين بن
موسى بن بابويه قمى:
عقاب الاعمال، ١١٤
- ثواب الاعمال، ١١٤
- من لا يحضره الفقيه، ١٠٠، ١٥٠
- شيخ نورالدين على بن حسين بن عبدالعالي كركى،
محقق ثانى، ١١٦
- شيرازى، ابراهيم بن على، خلاف الشافعى لابي حنيفه،
٤٤
- شيرازى، لطف الله بن حسين، تقويم لطفى، ٨٩
- شيرازى، منصور بن محمد بن احمد، كفاية مجاهديه =
كفاية منصورى، ٨٦
- شيعى سيزوارى، حسن بن حسين، مصابيح القلوب،
١٦٤
- صباى كاشانى، فتحعلى خان ملك الشعراء، كليات، ٨٤
- صيمرى، مفلح بن حسين بن راشد (رشيد)، جواهر
الكلمات فى العقود و الاقاعات، ١٠٣، ١٤٥
- طائى حلى، عبدالعزيز بن سرايا بن على:
درر البحور فى مدايح الملك المنصور = روضة
الصفوية المنصورية، ١٠٩
- ديوان، ١٠٩
- طارمى زنجانى، جواد بن محرم على، منتخب العلوم،
٧٢
- طالقانى، ابو الحسن طالقانى، تفسير القرآن الكريم، ٢١
- طباطبايى، على بن محمد على، شرح المختصر النافع =
شرح صغير، ١٢٠

- طهرانی، سلطان حسین خان (داروغه) ولد حسن خان
میر پنج، رساله در تصوف، ١٧٩
ظهوری ترشیزی خجندی، نورالدین محمد، منشآت،
٨٣
عالم شاهي رضوی، جعفر بن جلال الدین محمد مقصود،
رساله سلوک الشوارح الموصلة الى عقد الاصابع،
٦٢
عاملی، علی بن محمد بن حسن بن زین الدین، الزهرات
الزویة فی الروضة البهیة، ٢٥٩
عاملی، محمد بن علی بن ابی الحسن، نهاییه المرام =
شرح المختصر النافع، ١٢٠
عبدالباری، جزء ایمان، ٥٢
عبدالباقی، تذکره الموت، ٥٠
عبدالرحمن بن احمد بن محمد جامی، الفوائد الضیائیة
فی شرح الکافیة = شرح جامی، ١١٥
عربشاهی، ابی الفتح ابن میرزا محذوم الحسینی، مفتاح
الباب الحادی عشر، ١٢٢
عسقلانی، احمد بن علی بن حجر، فواید چند از کتاب
بلوغ المرام، ٤٦
عطائی مشهدی، عطاء الله بن محمود حسینی، منتخب
تکمیل الصناعة، ٢٤٣
علامه محمدباقر مجلسی، ٢٣٤
علاء منجم خوارزمی، علیشاه بن محمد بن قاسم، اشجار
واثمار، ١٩٠
علی اکبر (ملا)، تبیین الاسرار = شرح الالفیة، ٢٦١
علی بن عیسی کحال ترسای هندی، ٢٣٦
عیسی بن عبدالرحیم، شرح دیباجة القاموس
للفیروزآبادی = شرح خطبة القاموس، ١٥٧
غبطی شافعی، نجم الدین محمد بن احمد، مولدالنبي (ص)،
١٢
غروی اصفهانی (حشمت)، محمدرضا بن احمد حسینی
حسنی طباطبایی:
خلاصة الایجاز = اربعین لؤلؤاً، ٢٤٥
- منظومه دیباجة نیر، ٢٤٥
غروی اصفهانی، فتح الله (شیخ الشریعه)، رساله فی
قاعدة لا ضرر ولا ضرار، ٢٤٦
فارابی، اسماعیل بن حماد جوهری، رساله زیتون کبیر،
١٩٤
فاربی، محمد بن محمد بن طرخان، مقالة فی الجمع بین
رأی افلاطون و ارسطوطالیس، ١٣٧
فارابی، ظهیرالدین ابوالفضل طاهر، دیوان، ٢٢٦
فاسی قصوی، عبدالرحمن محمد المهدی بن احمد بن
علی بن یوسف، منتخب مطالع المسرات بجلاء
دلایل الخیرات، ٦٨
فاضل هندی، محمد بن حسن اصفهانی، اثبات الواجب
فی اثبات الواجب، ١٦١
فخری زاده موصلی، عبدالله، تشریح الادراک فی شرح
تشریح الافلاک، ١٤٠
فراہانی، قائم مقام، منشآت، ١٨٩
فراہی، ابونصر مسعود بن ابی بکر، نصاب الصبیان، ٣٤،
١٤٨
فروغی، محمد علی، تاریخ عربستان، ٢١٤
فسایی، محمود خان (نعمت)، بدیع التواریخ، ١٥٩
فیض کاشانی، محسن بن مرتضی:
مفاتیح الشرایع، ١٢٠، ١٧٣
عین الیقین فی اصول الدین = الانوار و الاسرار، ٦٦
قادری، اویس بن محمد، التوسل باصحاب الوسائل،
١٤٢
قادری، محبوب علیشاه صاحب، مفتاح الصلاة، ٥٧
قادری، مصطفی، شجرة الشریعة، ١٤١
قاضی زاده هروی، احمد بن محمود خزریانی، شرح
الهدایة الأثریة = شرح هداية الحكمة، ٣٣
قاینی هروی باختری، محمد صالح بن محمد بن محمد
صالح، تحفة الصالحین = قرابادین صالحی = عمل
صالح، ٢١
قره داود، حاشیة حاشیة شرح الشمسیة، ٢٢٦

- قزوینی، فضل‌الله بن عبدالله حسینی، المعجم فی آثار ملوک العجم، ۱۲۹
- قزوینی، محسن بن محمد طاهر، شرح العوامل المائة، ۱۹۹، ۷۲
- قطب راوندی، احکام کسوف و خسوف، ۲۳۱
- قلانسی، محمد بن بهرام بن محمد، قرابادین، ۲۳۱
- قمری بخاری، ابو منصور حسن بن نوح، کناش = غنی و منی، ۲۲۷
- قمشه‌ای اصفهانی، محمد رضا، الولاية المطلقة، ۴۱
- قمی دکنی، محمد ملک، دیوان، ۱۴۴
- قوشچی، علی، حساب، ۲۰۵
- قوشچی، علی بن محمد:
- شرح تجرید العقاید = شرح تجرید الکلام، ۳۱
- میزان الحساب، ۲۱۰
- کاشانی، عبدالرزاق بن احمد بن ابی‌الغنائم، رسالة القضاء و القدر، ۱۴۳
- کاشانی، نصرالله بن مرتضی حسینی، مطالع الانوار، ۱۸۴
- کاشف شیرازی، محمد شریف بن شمس‌الدین، سراج المنیر، ۱۳۹
- کاشفی بیهقی، حسین بن علی:
- انوار سهیلی، ۱۸۹
- مواهب علیه = تفسیر حسینی، ۲۵۳
- اسرار قاسمی = سحرالعیون = کشف الکشف، ۱۶۲، ۲۵۱
- کرباسی، محمد ابراهیم بن محمد حسن، منهاج الهدایة الی احکام الشریعة، ۲۰۴
- کربلابی حایری، حسین بن محمد، اصول دین، ۲۰۱
- کرمانی بغدادی شافعی، محمد بن یوسف بن علی، النقود و الردود، ۲۵۰
- کرمانی، محمد کریم خان بن ابراهیم خان:
- مجالس، ۸۰
- رسالة سؤال و جواب، ۳۹
- کزازی نجفی، محمد رفیع بن عبدالمحمد، بکاء العالمین علی مصائب الحسین، ۱۹۲
- کشفی دارابی بروجردی، ریحان‌الله بن جعفر، برهان المسلمین = یادداشت‌های کشفی، ۱۸۸
- کعبی دورقی، فتح‌الله بن علوان، الفتوحات المنطقية، ۱۲۲
- کلباسی اصفهانی، محمد ابراهیم بن محمد حسن، اشارات الاصول، ۱۵۹
- کلنبوی شیخ زاده، اسماعیل بن مصطفی بن محمود:
- البرهان فی علم المیزان، ۱۳۱
- رساله فی آداب البحث = الآداب فی المناظرة، ۱۳۱
- کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، ۲۵۲
- کندی، یعقوب بن اسحق، رسالة فی النفس، ۱۸۵
- کوثر علیشاه همدانی، محمد رضا بن محمد امین، مفتاح النبوة، ۱۵۹
- گورکانی، الغ بیگ بن شاه رخ بن امیر تیمور، زیج الغ بیگ = زیج گورکانی، ۲۱۱
- گیلانی رودسری، حسین بن حسن فارغ، فارغ نامه = ولایت نامه = جنگ نامه، ۱۲۵
- گیلانی شفتی، محمد باقر بن سید محمد تقی موسوی، مطالع الانوار فی شرح شرایع الاسلام، ۱۶۳، ۱۶۴
- گیلانی قمی، ابوالقاسم بن حسن (میرزای قمی)، القوانين المحکمة، ۱۱۲
- گیلانی گاوکانی، محمود بن محمد، ریاض الانشاء، ۵۵
- گیلانی، نظر علی بن محسن، حاشیة حاشیة الیزدی علی تهذیب المنطق، ۲۰۷
- لاهیجی، حسن بن عبدالرزاق، جمال الصالحین، ۱۵۸
- لاهیجی، میرزا حسن بن عبدالرزاق، منتخب جمال الصالحین، ۹
- لقمان حکیم، طبیب الحکماء فی الخواص و العوام، ۳۳
- لواسانی، عبدالرزاق بن محمد، رساله در فضایل قرآن، ۱۸۱
- لواسانی، علی محمد بن حسینعلی، نصایح الامین، ۱۰

- مارگولیو، د.س.، مقام ایران در تاریخ اسلام، ۹۱
 مازندرانی ساروی، محمد صالح بن احمد، شرح
 الکافی = کتاب الروضة، ۲۲
 مستطیب حسینی، میرزا محمدباقر صحت، عاجل =
 ترجمه براء الساعة، ۱۷
 مجتهد زنجانی، ابوالقاسم بن محمد کاظم موسوی،
 خلاصة الهدایة، ۷۱
 مجذوبعلی شاه کبودرآهنگی، محمد جعفر بن صفر خان
 قراگوزلوی همدانی، اعتقادات، ۱۳۳
 مجلسی، محمدباقر بن محمد تقی:
 صیغ العقود و النکاح، ۱۸
 اختیارات ایام، ۱۶۱، ۲۱۷
 بحار الانوار، ۲۰۶
 رجعت، ۲۱۷
 الاربعون حديثاً، ۲۴۴
 محبوبی بخاری، برهان الشریعة محمود بن صدر الشریعه
 عبیدالله، وقایة الروایة فی مسائل الهدایة، ۹۳
 محدث فقیه سلفی، محمد بن عبدالنبی بن عبدالصانع،
 منتخب از آینه عباسی، ۲۲۸
 محقق حلّی، جعفر بن حسن، المختصر النافع، ۱۰۱
 محقق کرکی، علی بن عبدالعالی عاملی، حاشیة ارشاد
 الاذهان، ۲۰۴
 محمد شفیع بن محمد صالح، عین الحیات، ۲۰۳
 محمد عبدالله:
 تذکرة البدعت، ۵۰
 حرز جان، ۴۶
 فواید از مفتاح عبرت، ۴۹
 کثیر الفوائد، ۵۱
 مصباح اکبر، ۵۰
 مصباح الایمان، ۴۵
 مصباح القلوب، ۴۷
 مفتاح الحج، ۴۸
 مفتاح الحرمین، ۴۷
 مفتاح الفوائد، ۴۸
 منظومة مفتاح عبرت، ۴۹
 محمد مهدی، کشکول حکایات، ۴۱
 مخزومی دمامینی، بدرالدین محمد بن ابی بکر، تحفة
 الغریب فی الکلام علی مغنی اللیب، ۲۰۵
 مرعشی، حسین بن رفیع الدین سلطان العلماء، حاشیة
 معالم الاصول، ۲۷
 مستمند، مقالید فارسی، ۶۰
 مستوفی قزوینی، حمدالله بن ابی بکر، نزهة القلوب، ۱۱
 مظفر علیشاه طریقتی کرمانی، محمد تقی:
 جزایر، ۱۷۲
 سلسبیل = کیمیای منظوم، ۱۷۱
 نور الانوار فی علم الاحجار، ۱۷۱
 معامی نیشابوری، حسین بن محمد حسینی، دستور
 معما، ۱۲۴
 معین الدین علی بن نصیر، معروف به شاه قاسم انوار،
 ۲۳۵
 مغربی، محمد شیرین بن عزالدین، دیوان، ۲۶۵
 مفلوک، شعر ترکی، ۳۷
 مکتبی شیرازی، لیلی و مجنون، ۱۰۸
 مکی شیرازی، احمد بن علی بن علی، حاشیة کتاب فی
 الفرائض، ۸۱
 مکی صقلی اندلسی، محمد بن محمد بن ظفر، سلوان
 المطاع فی عدوان الطباع، ۱۳۶
 ملازاده خطابی، نظام الدین عثمان، حاشیة الخطائی
 علی المطول، ۱۳۲
 ملاصدرا شیرازی، المبدأ و المعاد، ۲۲۵
 ملا محمد کاظم، شرح العوامل المائة، ۱۶۲
 منشی استرآبادی، میرزا محمد مهدی بن محمد نصیر، درة
 نادره = درة نادری، ۱۵
 مولانا غزالی مشهدی، ۲۳۶
 مولوی محمد باقر، سعادت سرمدیه در محبت محمدیه،
 ۴۶

- مهتدي موصلي طبيب، محمد: ١٠٤
 الربع المجيب = الجمع المفيد، ١٠٤
 رساله في الزيج = شرح اللمعة في حل السبعة، ١٠٤
 مهيني تبريزي مستشارالدوله يوسف بن كاظم بن محمد
 مهاده:
 رساله يك كلمه، ١٢٧
 گنجينه دانش، ١٢٧
 ميرزا محمدباقر، مواظ ماه رمضان، ٣٥
 ميرك بخاري جنگي، محمد بن مبارکشاه، شرح حكمة
 العين، ١٢٢
 مير مرتاض، حاشية شرح التجريد (الجديد)، ٢٠٦
 ناصر بن خسرو بن حارث علوي قبادياني، ٢٣٦
 ناكوري، شاه حميد الدين، بناي عشقيه، ٦٤
 ناگوري، كمال الدين بن كريم (زهد)، مجموع خاني في
 عين المعاني، ٥٨
 نثار عليشاه خاكسار، زين العابدين، مجموعه رسايل
 فرقه خاكساريه، ١٩٧
 نخجواني، صادق، الشهاب الثاقب في رجم الشياطين،
 ١٠٦
 نخعي جزائري نجفي، محمد بن عبدالحسين بن علي آل
 حسيني، المجموعة الفلسفية و العرفانية، ١٩٣
 نراقي، احمد بن محمد مهدي ابي ذر، سيف الامة و برهان
 الملة، ١٤٩
 نشاط اصفهاني، عبدالوهاب:
 اشعار، ١٠١
 منتخب ديوان، ٢٤٠
 منتخب گنجينه، ٢٤١
 نظامي گنجوي، ابو محمد ويس بن يوسف، اسكندرنامه،
 ٥٨
 نوبيان، قسمت نامه، ١٤٦
 نير ممقاني تبريزي، محمد تقى بن ابي القاسم طباطبائي:
 سيد دينك، ٩٣
 فسوة الفصيل، ٩٣
- كريميه، ٩٣
 نيريزي، محمد حسيني، شرح دعاء الصباح، ٢٥٠
 واحدي نيشابوري، علي بن احمد، شرح ديوان المتنبي،
 ٢٥٨
 واعظ قزويني، محمد بن فتح الله، ابواب الجنان، ١٣٤
 واعظ همداني، محمد رضا بن علي نقى، هدية النملة الى
 مرجع الملة، ٢١
 وحشى بافقي، كمال الدين، فرهاد و شبيرين، ١٥
 وحيد بهبهاني، محمد باقر بن محمد اكمل:
 التعليقة على منهج المقال، ٢٠٣
 الفوائد الحائرية القديمة = الفوائد العتيقة، ٢٠٢
 وركلى (فقيه)، محمد بن فقيه ابراهيم، آداب المتعلم،
 ١٤٢
 وصال شيرازي، احمد بن محمد شفيح (ميرزا كوچك)،
 موسى و خضر، ٣٢
 وطواط، رشيد الدين محمد بن عبد الجليل عمري،
 مطلوب كل طالب من كلام علي بن ابي طالب، ١٨،
 ٣٥
 وقايع نگار قزويني (وحيد)، محمد طاهر بن حسين
 منشى، ناز و نياز، ١٣٨
 هراس كازروني، محمد بن محمد بن ابراهيم، بحر
 السعادة، ١١١
 هروى، حسين بن عالم بن ابي الحسن حسيني غورى:
 زاد المسافرين، ١١٠، ١٥٣
 صراط المستقيم، ١٥٣
 كنز الرموز، ١٥٤
 هروى سپاهاني، محمد تقى بن حسين علي بن رضا بن
 اسمعيل، حاشية رياض المسائل، ٩٤
 همداني، بابا طاهر عريان، اشعار، ٢٦٦
 همداني، محمد باقر، تفسير آية الكرسي، ٣٨
 هندى، طمطم، رساله وجيزة في علم الرمل، ٢٧١
 يافعى يمى، عبدالله بن اسعد، روض الرياضيين فى
 حكايات الصالحين، ٤٣

یزدی حائری، محمد حسن بن محمد علی، مهیج	یوسفی هروی، یوسف بن محمد:
الاحزان، ۲۲۷	دلایل النبض، ۸۵
یزدی، حسن بن محمد علی، مصباح الطریق، ۱۷۶	ستة ضروریه، ۸۵
یزدی، عبدالله بن شهاب الدین حسین، حاشیه تهذیب	احکام قاروره = دلائل البول، ۸۶
المنطق، ۲۰۷	فوائد الاخيار = فوائد یوسفیه، ۹۰
یزدی مشهدی، عبدالخالق بن عبدالرحیم، بیت الاحزان،	جامع الفوائد، ۹۰، ۲۳۲
۱۳۴	رسالة مأکول و مشروب، ۲۳۳

فهرست الفبایی نسخه‌ها

- آداب البحث = الآداب فی المناظرة (رساله فی)،
 کلنبوی، ۱۳۱
- آداب الحرمین، ۴۸
- آداب اللباس، ۶۱
- الآداب فی المناظرة = رساله فی آداب البحث، کلنبوی،
 ۱۳۱
- آداب نماز = منظومه نام حق = فقه منظوم = مقدمه
 الصلوة، بخارایی خراسانی، ۵۲
- آداب المتعلم، ورکلی فقیه، ۱۱۴۲ آیات الاحکام = زبدة
 البیان، اردبیلی، ۶۴
- ابواب الجنان، واعظ قزوینی، ۱۳۴
- اثبات المفارقات (رسالة فی)، المعصومی، ۱۹۴
- اثبات الواجب، خفزی، ۲۴۲
- اثبات الواجب فی اثبات الواجب، فاضل هندی، ۱۶۱
- اثبات چهارده خانه، ۱۹۸
- الاثنا عشریة فی الحج، شیخ بهایی، ۱۱۶
- الاثنا عشریة فی الصلوة، شیخ بهایی، ۱۱۶، ۲۳۷
- الاثنا عشریة فی الصوم، شیخ بهایی، ۱۱۷، ۲۳۸
- الاثنی عشریة فی الزکوة و الخمس، شیخ بهایی، ۲۳۸
- الاثنی عشریة فی الطهارة، شیخ بهایی، ۲۳۸
- الاثنی عشریة فی واجبات الصلوة، شیخ بهایی، ۲۳۷
- اجوبه مولوی حافظ عبدالحلیم صاحب معروف به شاه
 عبدالعزیز محدث دهلوی با موضوع فقهی، ۴۹
- اجوبه المسائل، رشتی، ۹۹
- اجوبه المسائل = مسئلتان للسیّد حسین بن عبدالقاهر،
 ۹۵
- اجوبه مسائل الشیخ جواد، ۹۹
- احادیث و فواید چند از کتاب کیمیای سعادت امام محمّد
 غزالی، ۴۷
- احکام قاروره = دلائل البول، یوسفی هروی، ۸۶
- احکام کسوف و خسوف، راوندی، ۲۳۰
- احکام نوروز، ۲۳۱
- احکام نوروز ترکان که به دوازده سال دوره ایشان تمام
 شود، ۲۳۱
- اخبار بسم لحم بریان، ۵۷
- اختلاج اعضا، ۳۶
- اختیارات، ۱۷۶، ۱۹۰
- اختیارات ایام، مجلسی، ۱۶۱، ۲۱۷
- اختیارات بدیعی، حاج زین العطار، ۲۴، ۸۶
- اختیارات جامه بریدن، ۲۳۱
- اخلاق پادشاهی، ۸۸
- اخلاق ناصری، طوسی، ۲۶۷
- ادعیه، ۷۲، ۲۳۴
- ادعیه جهت قضای حاجت و دعای حضرت عیسی (ع) و
 تسخیر قلوب و غیره، ۲۰۸
- ادعیه و طلسمات گوناگون و یادداشت‌های دیگر، ۲۶۹

- اذکار یومیه به ترکی، ۱۴۴
- اذکروا الله کثیراً فی ایام معدودات، ۵۶
- اربعون حدیثاً، شیخ بهایی، ۱۲۶
- اربعون حدیثاً، مجلسی، ۲۴۴
- اربعین حدیث، ۲۴۶
- اربعین لؤلؤاً = خلاصه الایجاز، حشمت اصفهانی، ۲۴۵
- ارشاد الازدهان فی احکام الایمان، ۵۴
- از پشت کتابی نوشته شد، ۱۷۱
- از جابر، ۱۷۰
- از خالد بن یزید، ۱۷۰
- از خواجه عبدالله انصاری، ۲۲۹
- از عصاران، ۱۵۲
- اسئله من الشیخ الرئیس ابن سینا، ۱۸۶
- أسئله و أجوبة، سیوطی، ۱۵۶
- اسئله و اجوبه من کتاب جوامع الكلم شیخ احمد احسائی، ۱۷۰
- اسامی پیران هفده سلسله به نظم، ۱۹۸
- اسامی کتب صرف و نحو و منطق و غیره، ۱۴۴
- اسامی کتب علم الباه، ۱۴۴
- اسامی کتب علم الوضع و غیره، ۱۴۴
- الاستیصار فیما اختلف من الاخبار، طوسی، ۱۴۹، ۱۶۵، ۱۶۶
- استخراج الجواب، ۱۸۳
- استخراج ملح شعر، ۱۶۸
- استغاثة الی المهدی (ع)، ۲۳۸
- استغفار خضر النبی، ۲۴۷
- استفتاء از کتاب فقه احمدی، ۵۲
- اسرار الحروف = الرسالة النیروزیة فی معانی الحروف الهجائیة = فواتح السور، ابن سینا، ۱۹۵
- اسرار الغیوب، درانی کرمانی، ۲۵۵
- اسرار قاسمی = سحر العیون = کشف الکشاف، کاشفی بیهقی سبزواری، ۲۵۱
- اسرار قاسمی، کاشفی بیهقی، ۱۶۲
- اسرارنامه، بلخی بدری، ۱۳۷
- اسکندرنامه، نظامی گنجوی، ۵۸
- اسؤله مومنین و مسلمین و اجوبه آن از مولوی حافظ سید محی الدین صاحب قادری در فقه به اردو، ۴۹
- اشارات الاصول، کلباسی اصفهانی، ۱۵۹
- الاشارات و التنبیها = تلخیص اشارات، ابن سینا، ۱۹۶
- اشجار و اثمار، بخاری، ۱۹۰
- اشعار باباطاهر عریان همدانی، ۲۶۶
- اشعار ترکی در اخلاق، ۱۹
- اشعار متفرقه، ۸۴
- اشعار متفرقه، ۱۵۵
- اشعار نشاط اصفهانی، ۱۰۱
- اشعاری از ادیب بیضایی، ۱۱۸
- اشعاری از «ثابت»، ۱۱۸
- اشعاری از سعدی، ۱۹
- اشعاری از سقا، ۱۱۸
- اشعاری از «سیاح»، ۱۱۹
- اشعاری از ضمیری و وصفی و خسرو، ۱۴۷
- اشعاری از غریب، ۱۱۹
- اشعاری از غیثای حلویابی، ۸۳
- اشعاری از فانی، ۱۱۷
- اشعاری از محمدقلی سلیم، ۳۶
- اشعاری از میرزا ملک شرقی، ۸۳
- اشعاری از وصال شیرازی، ۱۱۸
- اشعاری از هاتف اصفهانی، ۱۱۸
- اشعاری پراکنده، ۳۷
- اشعاری پراکنده در مواعظ و اخلاق، ۳۶
- اشعاری در وصف قلم و دوات و شمشیر و شمع، ۱۴۴
- اشعاری متفرقه به اردو، ۱۴۷
- اشعاری منتخب از بوستان سعدی، ۳۶
- اصلاح العمل = الاصلاح و فیه الفوز و الفلاح، حائری مجاهد، ۱۶۳

- اصلاح کلمات قرآنی، استرآبادی، ۱۸۰
 الاصلاح و فيه الفوز و الفلاح = اصلاح العمل، حائری
 مجاهد، ۱۶۳
 اصول الفقه، ۴۱
 اصول دین، جیلانی قمی، ۲۵۵
 اصول دین، کربلابی حایری، ۲۰۱
 اصول عقاید (رساله در)، ۲۱۱
 اصول ملحمه = ملحمه دانیال، ۲۳۰
 اصول و فروع (رساله)، ۲۳۹
 اعتصام دوازده امام خواجه نصیرالدین طوسی، ۲۰۸
 اعتقادات، مجذوبعلی شاه کبودرآهنگی، ۱۳۳
 اغذیه و اشربه = مأکول و مشروب، ۸۵
 اغراض ارسطوطاليس المنطقية، ابن زرعه، ۱۸۹
 اقسام الرؤيا، احسانی، ۹۶
 اقوال حکما (رساله در)، ۷۱
 الالفية = صلاتية = واجبات الصلوة = الجعفرية، محقق
 ثانی، ۱۱۶
 ام الصبیان، ۲۶۹
 امراض جلد (رساله در)، ۱۶۶
 ام ربانی مجدد الف ثانی، مکتوب چهل و یکم به یکی از
 صالحات در نصاب ضروریه، به همراه چند مکتوب
 دیگر از او به زبان فارسی، ۴۹
 امزجۀ برخی ادویه، ۱۹
 ام صبیان، ۲۲۸
 ام صبیان کبیر، ۲۲۸
 انتخاب اشعار عرفی، ۸۳
 انتخاب اشعار الهی قمی، ۸۳
 انتخاب غزلیات عرفی و دیگر اشعار او، ۸۳
 انتخاب قصاید مولانا اهلی شیرازی، ۸۳
 انتخاب قصاید مولانا عرفی، ۸۳
 انساب النواصب، استرآبادی، ۲۶۸
 انوار التنزیل و اسرار التأویل = تفسیر بیضاوی، ۲۶
 انوار سهیلی، کاشفی بیهقی، ۱۸۹
 انوار نبی، ۴۶
 الانوار و الاسرار = عین الیقین فی اصول الدین، فیض
 کاشانی، ۶۶
 انواع مشروع، ۵۲
 انیس العارفين، بیهقی کاشفی، ۲۱۷
 الاوزان و المقادير = میزان المقادير، مجلسی، ۲۳۴
 اوزان و بحور عروضی، ۵۶
 اوقات ممنوعة فی المباشرة، ۵۷
 ایقاظ النیام (از کتاب)، آگاه، ۵۲
 الباب الثاني من رسالة الشيخ عبدالمجيد المصري فی
 معرفة تفصيل الحجر، ۱۷۱
 الباب الحادی عشر، حلّی، ۱۱۴
 باب تأدیب امیر محراب بیک وزیر نوشته شده، ۱۵۳
 باب جفر جامع (رساله در)، ۱۴۰
 باب در تدبیر حجر معظم، ۱۶۹
 باب فی علم الهی، ۱۶۹
 باب کیفیت اعاده اجسام در معاد، ۲۲۹
 باب مجرب در تدبیر حجرات، ۱۶۹
 باب مجرب دیگر در تدبیر الحجر، ۱۷۰
 باب من قول اسمعیل طغرانی، ۱۶۹
 بحار الانوار، مجلسی، ۲۰۶
 بحر السعادة، ۱۱۱
 بحر طویل، ۱۴۶
 بحر طویل جوهری، ۲۶۶
 بحر طویل، خان محمّد، ۱۴۶
 بحر طویل شاهد، ۳۶
 بحر طویل و چند شعر دیگر، سبزواری، ۲۶۶
 بحور و اوزان عروضی، ۵۶
 البحيرة فی ترتیل التنزیل، تبریزی، ۲۴۰
 البداية فی علم الدراية، شهید ثانی، ۲۰۲
 بدیع التواریخ، فسایی، ۱۵۹
 براهین العجم فی قوانین المعجم، سپهر کاشانی، ۲۶۱
 برهان المسلمین = یادداشت‌های کشفی، دارابی

- بروجردی، ۱۸۸
 البرهان فی علم المیزان، کلنبوی شیخ زاده، ۱۳۱
 بطلان القول بان بسیط الحقیقة کل الأشياء، احسائی، ۹۸
 بغیة الطالبین و حجة المتطبیین، ابن نفیس، ۲۷
 بقیة نقیة، دهلوی، ۹۲
 بکاء العالمین علی مصائب الحسین، کزازی نجفی، ۱۹۲
 بنای عشقیه، ناکوری، ۶۴
 البهجة المرضیة فی شرح الخلاصة الالفیة، سیوطی، ۱۷۲
 بهروز و بهرام، ۲۶۷
 به وزیر اعظم خواندکار روم میرزا مهدیخان در باب فرستادن ساعت و اشرفی نوشته شده، ۱۵۳
 بیاض ادعیه و مرثی و اشعار، ۲۰۱
 بیاض سینه زنی، ۲۵۱
 بیاض طب، ۱۲۵
 بیاض متفرقات، ۲۰۸، ۳۶، ۳۴
 بیاض منبری، ۱۲۸
 بیاض نامه‌های شاه عباس صفوی، ۳۷
 بیان آداب لباس حضرت سید البشر (ص)، ۶۲
 بیان اوقات دعا و اذکار (رساله در)، ۸۹
 بیان بعضی از ادویة مفردة عین، ۲۳۷
 بیان رخت و جامه دوختن، ۲۳۱
 بیان علم قوافی (رساله در)، امانی مازندرانی، ۲۴۴
 بیان قواعد قرائت به ترکی، ۱۴۴
 بیان کیفیت مجتهد و مقلد به فتوای آقا سید محمد طباطبایی، ۱۷۶
 بیان گل لنگ جلالی، ۱۹۸
 بیان نسب نامه نورنهال، ۱۹۸
 بیان نصب نامه هفت پشت شاه سید جلال، ۱۹۸
 بیان نکاح کردن، ۲۳۱
 بیت الاحزان، یزدی مشهدی، ۱۳۴
 بیع نامه مکتوب در اصفهان، ۲۲۹
 بیوت طالع کواکب، ۲۳۰
- پلتیک دول خارجه در ایران، ۱۲۷
 پندنامه یکصد و چهارده که لقمان حکیم به پسر خود وصیت کرده است، ۳۴
 پند و اندرز (رساله در)، ۳۷
 پندهای اخلاقی، ۱۰۱
 تاریخ حکماء، ۸۷
 تاریخ اهل البیت من آل رسول الله (ص)، ۱۷۵
 تاریخ بلعمی = ترجمه تاریخ طبری، ۲۸
 تاریخ جهانگشا، جوینی، ۲۲۸
 تاریخ ساوه، ۹۲
 تاریخ شوشتری = تذکره شوشتری، ۱۵
 تاریخ عربستان، فروغی، ۲۱۴
 تاریخ عهد نادرشاه، دماوندی، ۱۳۰
 تاریخ معصومین (ع)، ۲۷۰
 تاریخ موالید و وفات اهل البیت و آیین دفنوا، ۱۷۵
 تبیین الاسرار = شرح الالفیة، ملا علی اکبر، ۲۶۱
 التثیب عند التیبیب = منظومة فی فتنة المقبور، سیوطی، ۱۵۶
 تجارب شهریاری، پارسی، ۲۲۴
 تجوید القرآن، احسائی، ۹۹
 تجوید القرآن، حسینی، ۱۸۰
 تحریر اکر تاوذوسیوس، طوسی، ۱۰۹
 تحریر الاحکام الشرعیة علی مذهب الامامیة، حلّی، ۱۵۵
 تحریر القواعد المنطقیة فی شرح الرسالة الشمسیة، بویه رازی تحتانی، ۱۰۷
 تحریر المطالع لابیسقلاوس = کتاب ابسقلاوس فی المطالع، طوسی، ۲۴۸
 تحریر کتاب ارشمیدس، ۲۱۴
 تحریر کتاب الطلوع و الغروب لاوطولوقس، طوسی، ۲۴۸
 تحریر کتاب تاوذوسیوس فی الایام و الیالی، طوسی، ۲۴۸

- تحریر کتاب ظاهرات الفلك، طوسی، ۲۴۷
تحفة نظامیه، رویانی، ۱۲۳
تحفة الصالحین = قرابادین صالحی = عمل صالح،
هروی باختری، ۲۱
تحفة العباسیة، ۱۱۲
تحفة الغریب فی الکلام علی مغنی اللیب، مخزومی
دمامینی، ۲۰۵
تحفة الوزراء، ۷۰، ۱۴۲
تحقیق مراتب العددیة، ۵۶
تحقیق نفی المثل الافلاطونیة، ۱۹۵
تخمیس قصیده البردة، ۱۴۲
تدبیر حجر اسود، ۱۷۱
تذکره آتشکده، آذر بیگدلی، ۱۲۸
تذکره شوشتری = تاریخ شوشتری، ۱۵
تذکره الاولیاء = مقامات السالکین، شاه قاسم انوار،
۲۳۵
تذکره البدعت، محمد عبدالله، ۵۰
تذکره الفقهاء، حلی، ۲۰۱
تذکره الکحالین، ۲۳۶
تذکره الموت، عبدالباقی، ۵۰
ترجمه آیات واحادیث تنبیه الغافلین، بهاری، ۵۹
ترجمه و شرح میزان تسعة شیخ سامور هندی، ۱۸۱
ترجمه و شرح یک حدیث نبوی به زبان اردو، ۵۰
ترجمه الاحکام العلائیة فی الاختیارات السماویة،
رازی، ۱۹۱
ترجمه بداية الهدایة، حسینی، ۱۸
ترجمه براء الساعة = صحت عاجل، منتطب حسینی، ۱۷
ترجمه تاریخ چین، ۲۳۵
ترجمه تاریخ طبری = تاریخ بلعمی، ۲۸
ترجمه رساله شاه عبدالعزیز دهلوی در رد شیعه، ۴۴
ترجمه شرح الرضی علی الکافیة، ۸۱
ترجمه الصلاة، ۲۵۵
ترجمه بند، ۱۱۸
ترجمه بند مولانا عرفی شیرازی، ۸۳
ترسل، ۲۰۵، ۲۰۶، ۲۴۶
ترکیب الکافیة، ۲۴۱
تشریح الادراک فی شرح تشریح الافلاک، موصلی،
۱۴۰
تشریح الافلاک، شیخ بهایی، ۱۲۳، ۲۳۸
تشریح الکلام فی التهذیب، ۷۷
التصریف = لعزی فی التصریف، زنجانی، ۷۲
تصریف (من مقالات استاد ابوموسی جابر بن صوفی)،
۱۶۷
تصوف (رساله در)، طهرانی، ۱۷۹
تصوف و آداب مرشد (رساله در)، ۱۹۷
تضاعیف اکسیر در بیاض و حمرة (از کتاب)، ۱۷۱
تضمین غزل حافظ، شاه جهان آبادی، ۱۴۶
تعبیر خواب، ۲۱۸
التعلیقة علی منهج المقال، بهمانی، ۲۰۳
تفریح الادراک فی توضیح تشریح الافلاک، ۳۰
تفسیر آیه الكرسي، همدانی، ۳۸
تفسیر القرآن الکریم، ۱۴۱
تفسیر القرآن الکریم، طالقانی، ۲۱
التفسیر الکبیر = مفاتیح الغیب، رازی، ۲۷
تفسیر المعانی الظاهرة فی کنوز الدنیا والآخرة، ۲۴۹
تفسیر بیضاوی = انوار التنزیل و اسرار التأویل، ۲۶
تفسیر سورة التوحید و آیه النور، احسائی، ۹۸
تفسیر قرآن کریم، ۱۲۶
تفسیر گازر = جلاء الازهان فی تفسیر القرآن، جرجانی،
۲۱۱
تفصیل مراتب السراج و تطبیقه بالمشیة و الحقیقة
المحمدیة، احسائی، ۹۸
تفکر یا اخی فیها، ۵۶
تقریب المرام فی شرح تهذیب الکلام، تختی سنندجی،
۱۰۵
تقریبات دروس = شرح شرایع الاسلام، حلاوی، ۱۹۱

- تقسیم بروج و تعیین صوت، ۵۶
تقویم سال ۱۲۶۲ هجری قمری، ۲۱۷
تقویم لطفی، ۸۹
التکملة فی شرح التذکرة، خفزی، ۲۳
تلخیص الاقوال فی تحقیق احوال الرجال، استرآبادی، ۱۷۵
تمام العناية فی الفرق بین صریح الطلاق و الکنایة، سندی تنوی، ۶۱
تنبیہ الانسان فیما یحرم و یحل من حیوان، ۵۲
تنبیہ الغافلین، سید احمد، ۵۹
تنبیہ و تعلیم (رسالة)، ۳۵
التنفیح الرابع لمختصر الشرایع، سیوری حلی، ۲۲۷
التوسل باصحاب الوسائل، قادری، ۱۴۲
توضیح علی شرح هدایة الحکمة، ۱۹۲
تولد فرزند در ایام هفته، ۲۳۱
تهذیب الاحکام، طوسی، ۲۰۷، ۶۳
تهذیب المنطق، تفتازانی، ۶۵
ثواب الاعمال، شیخ صدوق، ۱۱۴
جامع الستین = الستین الجامع للطائف البساتین، طوسی، ۱۸۷
جامع الفوائد، یوسفی هروی، ۲۳۲
جامع الفوائد، ۹۰
جامع عباسی، شیخ بهایی، ۲۵۴
جدول اسماء الله و عدد هریک، ۲۳۲
الجدول الستین، ۲۱۱
جدول بروج قمر و احکام آن، ۲۳۱
جدول حکم حکما برای زلزله، ۲۳۰
جدول سعادات و نحوسات، ۵۶
جزایر، طریقتی کرمانی، ۱۳، ۱۷۲
جزء ایمان، عبدالباری، ۵۲
جعفریه، ۲۳۳
الجعفریة = الالفیة = صلاتیة = واجبات الصلوة، محقق ثانی، ۱۱۶
- جعفریة فی الدراية، ۲۳۴
جعفریة فی الرياضی و الحساب، ۲۳۴
جعفریة فی الصناعة، ۲۳۴
جعفریة فی القرائة، ۲۳۴
جعفریة فی المذاهب، ۲۳۴
جعفریة فی بعض الرواة و غیرها، ۲۳۳
جعفر جامع مرتضوی، چلبی، ۱۸۲
جعفر جامع من الاسرار الاعظم به ترکی، ۱۴۴
جلاء الازهان فی تفسیر القرآن = تفسیر گازر، جرجانی، ۲۱۱
جلب الرجال و النساء (رسالة...)، ۱۸۲
جمال الصالحین، لاهیجی، ۱۵۸
الجمع المفید = الربع المجیب، مهتدی موصلی، ۱۰۴
الجمال فی النحو، جرجانی، ۲۰۰
جميع معاملات (رسالة در)، ۶۳
جنگ، ۷۵، ۸۳، ۱۱۷، ۱۴۶، ۱۷۸، ۲۴۳
جنگ اشعار فارسی و عربی، ۱۷۸
جنگ علوم غریبه، ۲۵۳
جنگ ملا معزاً، ۸۵، ۸۷، ۸۸
جنگ منبری، ۱۵۷
جنگ نامه = فارغ نامه = ولایت نامه، گیلانی رودسری، ۱۲۵
جنونیه (رسالة)، ۶۴
جواب عریضة ملا محمد هزارجری، ۱۵۲
جواب عن الشيخ الرئيس، ۱۸۶
جواب مسایل اسماعیل بجنوردی ملقب به عارف، ۲۶۲
جواب مسایل ذوالفقار خان بسطامی، ۲۶۳
جواب مسایل سید سمیع خلخالی، ۲۶۳
جواب مسایل محمد اسماعیل بجنوردی ملقب به عارف، ۲۶۳
جواب مسایل ملا اسماعیل میان آبادی، ۲۶۳
جواب مکتوبی که به احمد پاشای وزیر بغداد نوشته شده، ۱۵۲

- جواب منظوم ملاً هادی سبزواری برای بابا گرگانی،
۲۶۴
- جوامع الكلم (ایضاً من)، ۱۷۰
- جواهر العقول فی شرح فرائد الاصول، اشکوری، ۱۹۳
- جواهر الکلمات فی العقود و الايقاعات، صیمری، ۱۰۳
- جواهر الکلمات فی صیغ العقود و الايقاعات، صیمری،
۱۴۵
- چند باب در کیمیا، ۱۷۰
- چند ترسل و اسناد متفرقه، ۲۲۹
- چند دستور العمل در کیمیا، ۶۸
- چند دعا و تعویذ دیگر، ۲۶۹
- چند دعای دیگر در رفع ناخوشی و ادای دین و آداب
سر تراشیدن و فال نامه حضرت امیرالمؤمنین و
دعای بی خوابی کودک و غیره، ۲۰۸
- چند سؤال فقهی، ارتضا صفوی، ۴۸
- چند سؤال و جواب به نثر، ۱۹۸
- چند طلسم دیگر، ۲۶۹
- چند غزل و یک مسدس ترجیع، ۱۱۹
- چند مصالحه نامه و توافق نامه شرعی و وکالت نامه و
غیره، ۲۲۹
- چند نامه بدون عنوان، ۱۵۳
- چند نامه ترکی، ۱۵۳
- چند نامه متفرقه، ۱۵۳
- چند نصیحت و اندرز، ۱۴۷
- چند یادداشت در کیمیا، ۱۷۰
- چند یادداشت نسخه کیمیا، ۱۷۱
- چهل کلمه، ۵۱
- حاشیه ارشاد الاذهان، کرکی، ۲۰۴
- حاشیه الخطائی علی المطول، ۱۳۲
- حاشیه القوانین، اشکوری، ۱۹۳
- حاشیه المختصر النافع، ۱۲۰
- حاشیه انوار التنزیل، شیخ بهایی، ۱۱۹
- حاشیه تشریح الافلاک، ۳۰
- حاشیه تهذیب المنطق، یزدی، ۲۰۷
- حاشیه حاشیه المختصر، یزدی، ۲۵۶
- حاشیه حاشیه الیزدی علی تهذیب المنطق، گیلانی، ۲۰۷
- حاشیه حاشیه تهذیب المنطق، تجلی، ۱۰۷
- حاشیه حاشیه شرح الشمسیه، قره داود، ۲۲۶
- حاشیه ریاض المسائل، هروی سپاهانی، ۹۴
- حاشیه شرح التجرید الجدید، خفزی، ۲۴۲
- حاشیه شرح التجرید (الجدید)، میر مرتاض، ۲۰۶
- حاشیه فی المنطق، ۷۵
- حاشیه کتاب فی اصول الفقه، ۲۴۹
- حاشیه کتاب فی الفرائض، مکی شیرازی، ۸۱
- حاشیه کتاب کلامی، ۸۰
- حاشیه معالم الاصول، ۲۱۶
- حاشیه معالم الاصول، مرعشی، ۲۷
- الحبل المتین، شیخ بهایی، ۶۶
- حبل المتین فی احکام الدین، شیخ بهایی، ۲۲۳
- الحديث، ۵۶
- حدیثی از کتاب شرح گلشن راز، ۴۵
- حرز جان، محمد عبدالله، ۴۶
- حرمة الزنا (رسالة فی)، ۶۱
- حروف ابجد، ۲۶۹
- حزن الائمة، ربیع بن محمود، ۳۲
- حساب حکیم ارسطاطالیس، ۹۰
- حساب، قوشجی، ۲۰۵
- الحق یقین فی معرفة رب العالمین، شبستری تبریزی،
۷۸
- حقایق اسرار الطب فی بیان تعریف الالفاظ و العبارات،
سجزی، ۹۱
- حکایات اخلاقی، ۳۶
- حکایت طیفور = گلچهر و سمنبوی، ۸۰
- حکایت من زاد المسافرین میرحسین، ۳۶
- حکمت ربانی (رساله در)، حلی، ۱۹۵
- حکمت (رساله در)، ۱۴۳

- الحکمة (رسالة فی)، ۷۶
 حکیم زیتون الکبیر تلمیذ ارسطاطالیس فی وجود
 المعلول الاول و کیفیت صدورہ عن الاول (رسالة)،
 ۱۹۴
- حل التناقض، شریف گرگانی، ۱۴۳
 حل الشکوک، ۲۱۴
 حل طلسم (رسالة)، ۱۷۱
 حملہ حیدری، باذل، ۲۵
 حواشی الاستبصار، جزائری، ۱۶۵، ۱۶۶
 خاتمه من منشآتہ فی بیان حالہ و ریاضاتہ قبل
 الاغتراب و بعد الاغتراب علی الاجمال، ۲۶۵
 خاتمة کتاب مقصد المؤمنین = رسالہ در ختوم، ۲۳۹
 ختوم = خاتمة کتاب مقصد المؤمنین (رسالہ در)، ۲۳۹
 خزینة زادالمعاد منسوب بہ حکیم مصطفی (رسالة)،
 ۱۷۰
- الخصائص الحسينية، شوشتري، ۱۹۲
 خطبة کتاب نقد الرجال، تفرشی، ۱۷۵
 خطبة نکاح، ۲۲۹
 خطبة نکاح و اخوت عید غدیر و اوراد متفرقه، ۲۰۸
 خلاصة رسالة هشتم از قسم دوم در تربیت انسان از
 اخوان الصفا و خلان الوفا در تہذیب نفس، ۳۶
 خلاصة الايجاز = اربعین لؤلؤاً، غروی اصفہانی، ۲۴۵
 خلاصة التعبير، ۲۲۱
 خلاصة الفهرست، طوسی، ۱۷۴
 خلاصة الهداية، ۷۱
 خلاصة زيغ ابن شاطر، ۱۰۴
 خلاف الشافعي لابی حنیفة، شیرازی، ۴۳
 الخلاف فی الاحکام، طوسی، ۱۶۵
 خواص اسماء اللہ، ۱۸۲، ۱۸۳
 خواص الآيات، ۴۲
 خواص عرق گوگرد، ۲۴
 داستان گرگسار ابن چاچ، ۷۴
- دانستن غرة هر ماه، منسوب بہ امام جعفر صادق، ۲۲۹
 الدر المنظم فی شرح الاسم الاعظم، ۱۵۵
 درر البحور فی مباحی الملک المنصور = روضة الصفوية
 المنصورية، ۱۰۹
 درر البحور و قلائد النحور فی امتداح الملک المنصور،
 حلّي، ۱۵۴
 درر السالکين فی مقاصد الطالبين، حسینی، ۲۰
 دُرّ شہوار، ۱۵۰
 درة نادرہ = درة نادرى، منشى استرآبادى، ۱۵
 دستور العمل، زتلی، ۱۴۶
 دستور محمد عادل اردستانی من کلام مير ابوالقاسم،
 ۱۶۸
 دستور معما، جامی، ۱۲۴
 دستور معما، معمایي نیشابوری، ۱۲۴
 دعای امّ الصبیان و شرح آن، ۱۷۶
 دعای دفع بلا بہ ترکی، ۱۴۴
 دعای روز نوروز، ۲۲۹
 دعای عید قربان، ۲۰۹
 دعای عید نوروز، نود و نہ اسماء اللہ، دعای سیفی کبیر
 نبوی، ۲۰۸
 دعاء آخر، ۲۴۷
 دعاء عمر، ۲۴۷
 دعاء مأثور، ۲۴۷
 دعاء مجرب لشفاء المریض، ۲۴۷
 دعاء موسى (ع)، ۲۴۷
 دفتر جمع و خرج میرزا غفور تحویل دار، ۲۶۸
 دلائل البول = احکام قاروره، یوسفی هروی، ۸۶
 دلائل النجوم، ۱۰
 دلائل النبض، یوسفی هروی، ۸۵
 دلیل المتحیرین، رشتی، ۱۱۲
 دوازدہ امام، ۷۸، ۲۰۹
 دو فایده دیگر، ۱۹۴

- ديباچهٔ بياض نواب شاهزاده امامقلي ميرزا، ۱۵۱
ديباچهٔ عروسي (نكاح نامه) شاهزاده رضا قلي ميرزا،
۱۵۱
دينكرت، زردشت، ۹۴
ديوان ابن فارض، ۲۵۷
ديوان حافظ، ۱۶
ديوان دانا، ۱۸۴
ديوان سحاب اصفهاني، ۲۵۲
ديوان سنائي، ۱۱۰
ديوان صفي الدين الحلّي، ۱۰۹
ديوان ظهير فاريابي، ۲۲۶
ديوان عاشق، ۱۰۶
ديوان مغربي، ۲۶۵
ديوان ملك، قمي دنكي، ۱۴۴
ذكر كلمة شهادت (لا اله الا الله)، ۳۴
ذكرى الشيعة في احكام الشريعة، شهيد اول، ۱۸۴
ذوقيه، ۴۱
رباعيات باباطاهر، ۲۰۸
الربيع المجيب = الجمع المفيد، مهتدي موصلی، ۱۰۴
رجعت، مجلسی، ۲۱۷
رد بعض رسوم الجاهلية (رسالة في)، ۶۱
رساله‌اي ظاهراً با عنوان «احباي الهي»، ۱۱۷
رساله‌هاي تنكوشاه كبير بابلي، ۶۷
رسالهٔ عمليه، تهراني مجاهد، ۲۵۵
رسالهٔ ملا عبدالوهاب دهلوی، ۸۷
الرسالة النيروزيّة في معاني الحروف الهجائية = فواتح
السور = اسرار الحروف، ابن سينا، ۱۹۵
رسالهٔ كافيّة في علم الحساب، ۲۲۹
رسالهٔ لابن سينا الي الكيا ابن جعفر محمد بن الحسين بن
محمد بن المرزيان، ۱۸۶
رسالهٔ للحكيم افلاطون في معنى الفلسفة و هو التخلق
باخلاق الله و غيرها من المناهج الدينية و فضائل
النفس و رذائلها، ۱۹۵
رسالة وجيزة في علم الرمل، هندي، ۲۷۱
رسالة يعقوب بن اسحق الكندي الي محمد بن الجهم،
۱۸۶
رسايل و يادداشت هايي در كيميا، ۱۷۰
رقعه‌اي كه به ميرزا طوفان شاعر نوشته شده، ۱۵۲
رقعه‌اي كه به ميرزا محمد امين حكيم باشي نوشته شده،
۱۵۲
رمز كلام شيخ الرئيس ابوعلی سينا، ۱۹۵
رمل (رساله در)، ۲۵۱، ۲۷۰
رمل (رساله در)، رموزی حامی، ۲۵۷
رمل و جفر و طلسمات (رساله در)، ۲۵۱
رموز الاسرار، ۱۸۳
رموز علم جفر، اخلاطی، ۱۸۳
روشنایی نامه، علوی قبادیانی، ۲۳۵
روضات الجنان، جعفر بن فتح الله، ۲۱۲
روض الرياحين في حكايات الصالحين = نزهة العيون
النواظر، يافعی یمنی، ۴۳
الروضة البهية في شرح اللمعة الدمشقية، شهيد ثاني،
۵۳
روضة الصوفية المنصورية، طائي حلّي = درر البحور
في مديح الملك المنصور، طائي حلّي، ۱۰۹
رياض الانشاء، گیلانی گاوکانی، ۵۵
رياض الصنایع قطب شاهي، الفتی بن حسینی ساوجی،
۶۰
رياض الفتیان = شرح نصاب الصبيان، هروی، ۲۴۲
رؤياي عاتكه و غزوة بدر، ۵۷
الرؤيا (رساله في)، احسائي، ۹۶
رؤيت هلال = طريق ديدن ماه نو، شيخ بهايی، ۳۶
زاد الآخرة، ۴۸
زاد آخرت (از)، ۴۸
زاد المسافرين، هروی، ۱۱۰، ۱۵۳
الزايحة، خزر جي مراکشى سبتى صوفى، ۱۵۵
زبدة البيان = آيات الاحكام، اردبیلی، ۶۴

- الزبدة فى شرح البردة = شرح قصيدة البردة، ازهرى مصرى، ۲۵۷
- الزهرة الزوية فى الروضة البهية، عاملى، ۲۵۹
- زيارت نامه حضرت امام حسين (ع)، ۲۰۹
- زيتون كبير از قول ابونصر فارابى (رسالة)، ۱۹۴
- زيح، ۱۰۴
- زيح الغ ببيگ = زيح گوركانى، ۲۱۱
- الزيح = شرح المعة فى حل السبعة (رساله فى)، مهتدى موصلى، ۱۰۴
- زيح گوركانى = زيح الغ ببيگ، ۲۱۱
- ساقى نامه ظهورى، ۸۴
- سبحات تصنيف حضرت سيد شاه عبدالقادر صاحب فخرى (از)، ۴۶
- ستة ضروريه، ۸۵
- الستين الجامع للطوائف البساتين = جامع الستين، طوسى، ۱۸۷
- سحر العيون = كشف الكشاف = اسرار قاسمى، كاشفى بيهقى سبزوارى، ۲۵۱
- سحر حلال اهلى شيرازى، ۸۳
- سراج المنير، كاشف شيرازى، ۱۳۹
- سر الاسرار جابر بن حيان (از كتاب)، ۱۷۰
- سعادت سرمديه در محبت محمديه، ۴۶
- سلسبيل = كيمياى منظوم، طريقتى كرماني، ۱۷۱
- سلسلة الذهب، جامى، ۱۰۷
- سلمان فارسى (رسالة)، ۸۷
- سلوان المطاع فى عدوان الطباع (الاتباع / الاعداء)، مكى صقلى اندلسى، ۱۳۶
- سلوك الشوارع الموصلة الى عقد الاصابع (رسالة)، ۶۲
- سند ذمه به تاريخ ۱۲۵۴ هـ، ۱۹
- سياهه يك نسخه كيميايى، ۲۶۹
- سيد دينك، نير ممقانى تبريزى، ۹۳
- السير و السلوك الى ملك الملوك، حلبى، ۴۳
- سيف الامة و برهان الملة، نراقى، ۱۴۹
- سيفى حضرت غوث الثقلين كه جهل كاف دارد، ۶۲
- سؤال آقا سيد فاضل هندى، ۲۶۳
- سؤال آقا شيخ محمد ابراهيم واعظ تهرانى، ۲۶۴
- سؤال آقا ميرزا ابوالحسن، ۲۶۴
- سؤال ابن حاجى محمد جعفر يزدى، ۲۶۳
- سؤالات الشيخ احمد بن صالح القطيفى، ۹۹
- سؤالات الشيخ مسعود بن الشيخ سعود، ۹۶
- سؤالات ملا كاظم السمنانى، ۹۸
- سؤالات ميرزا جعفر بن احمد النواب اليزدى، ۹۶
- سؤال اسماعيل بجنوردى ملقب به عارف، ۲۶۳
- سؤال السيد محمد بن عبد النبى، احسانى، ۹۶
- سؤال الشيخ عبد الله بن عزيز، احسانى، ۹۶
- سؤال الشيخ موسى البحرانى فيمن ادعى نيابة الحجة (ع)، ۹۷
- سؤال الملا فتحعلى خان من الشيخ، ۹۷
- سؤال الملا محمد فى الامكان وغيره، ۹۷
- سؤال ذوالفقار خان بسطامى، ۲۶۳
- سؤال غالب و مغلوب (نظم)، ۱۹
- سؤال من بعض الخلال فى مشاركة الجد و البرهان، ۲۶۴
- سؤال منظوم جناب آقا ميرزا بابا گرگانى، ۲۶۴
- سؤال و جواب، ۲۶۴
- سؤال و جواب، جيلانى قمى، ۱۸۸
- سؤال و جواب حضرت على مرتضى با حضرت سيد عبدالقادر جيلانى (رسالة)، ۵۲
- سؤال و جواب (رسالة)، ۱۱، ۳۹
- سؤال و جواب، شفتى اصفهانى، ۱۴۳
- سؤال و جواب، طوسى، ۱۹۴
- شارع النجاة فى ابواب العبادات، ۱۰۲
- الشافيه، ابن حاجب نحوى، ۱۱۴
- شازده اصل در حساب، ۱۲۳
- شجره نامه يافت اغلان، ۵۶
- شجرة الشريعة، قادرى، ۱۴۱
- شرائع الاسلام، حلى، ۷۵

- شرایط جراحی، ابوزین کحال، ۱۶
 شرح آیه الكرسي و دعای بزرگوار، ۲۰۸
 شرح الاشارات، بحرانی، ۱۹۶
 شرح الالفية، ابن مالک، ۱۴۱
 شرح الالفية = تبیین الاسرار، ملاً علی اکبر، ۲۶۱
 شرح التصريف، ۱۳۰
 شرح التصريف، تفتازانی، ۱۱۳
 شرح الدرّة النجفية، ۱۶۳
 شرح الشافية، جاربردی، ۱۱۵
 شرح العوامل المائة، ۷۲، ۱۴۸، ۱۹۹، ۲۰۰
 شرح العوامل المائة، ملاً محمدکاظم، ۱۶۲
 شرح الکافی = کتاب الروضة، مازندرانی ساروی، ۲۲
 شرح الکواکب الدرية = منتخب شرح طیب الحبيب،
 خجندی، ۱۲
 شرح للمعة في حل السبعة = رساله في الزيج، مهتدی
 موصلی، ۱۰۴
 شرح المختصر النافع = شرح صغير، طباطبایی، ۱۲۰
 شرح المختصر النافع = نهاية المرام، عاملی، ۱۲۰
 شرح الهداية الأثرية = شرح هداية الحكمة، قاضی زاده
 هروی، ۳۳
 شرح باب حادی عشر، ۱۲۱
 شرح بیست باب، جنابذی، ۱۰۳
 شرح تجرید العقاید، ۸۱
 شرح تجرید العقاید = شرح تجرید الکلام، قوشچی، ۳۱
 شرح جامع جمیع اقوال حکما و جابر، ۱۶۷
 شرح جامی = الفوائد الضیائية فی شرح الکافية، ۱۱۵
 شرح حاشیه، ۷۰
 شرح حب الدنيا رأس کل خطیئة، ۲۲۹
 شرح حکمة العین، میرک بخاری جنگی، ۱۲۲
 شرح دایرة ارسطاطاليس الحكيم (رسالة...)، ۱۸۱
 شرح دعای استغفار، ۲۰۸
 شرح دعای ام‌الصبيان مشهور به ابی‌دجانه انصاری،
 ۲۰۸
- شرح دعای قاموس، ۲۰۹
 شرح دعاء الصباح، نیریزی، ۲۵۰
 شرح دیباجة القاموس للفيروزآبادی = شرح خطبة
 القاموس، عیسی بن عبدالرحیم، ۱۵۷
 شرح دیوان المتنبی، واحدی نیشابوری، ۲۵۸
 شرح شرایع الاسلام، ۳۳، ۷۸
 شرح شرایع الاسلام = تقریرات دروس، حلاوی، ۱۹۱
 شرح صحیفه سجاده، شریف لاهیجی، ۲۰۹
 شرح صغير = شرح المختصر النافع، طباطبایی، ۱۲۰
 شرح عوامل المائة، ۷۳
 شرح عوامل ملاً محسن، ۷۳
 شرح قانونچه، استرآبادی، ۲۵
 شرح قصیده برده، ۸۷
 شرح قصیده برده، ارتضا علیخان صاحب، ۵۱
 شرح قصیده البردة = الزبدة فی شرح البردة، ازهری
 مصری، ۲۵۷
 شرح قواعد الأحكام فی معرفة الحلال و الحرام، ۲۱۶
 شرح کبری، ۲۵۶
 شرح کتاب فی علم النحو، ۲۱۵
 شرح لامية الافعال، حضرمی بحرق یمنی، ۱۱۳
 شرح لوح الذهب، ۱۷۰
 شرح مختصر القدوری فی الفقه، ابی نصر اقطع، ۵۳
 شرح معالم الاصول، ۲۱۵
 شرح نصاب الصبيان، ۱۴۸
 شرح نصاب الصبيان = ریاض الفتیان، هروی، ۲۴۲
 شرح نهج البلاغة، ابن ابی‌الحدید، ۲۲۰
 شرح وافیه الاصول، رضوی قمی نجفی، ۲۲۵
 شرح و ترکیب اشعار و آیات مغنی اللیب، ۷۰، ۷۳
 شرحی که در حاشیه مکتوب نوشته شده، ۱۵۱
 الشروط و الارکان فی الصلوة، ۲۴۷
 شعبه ایمان، ۴۷
 شعر ترکی، مفلوک، ۳۷
 شعری فارسی منسوب به شیخ ابوعلی سینا، ۲۰۸

- شمايل النبي، ۴۶
شناخت نفس، ۳۶
شواهد ضيائيه در بيان اشعار البهجة المرضية، بفروئي يزدى، ۱۰۸
الشهاب الثاقب فى المناقب، تبريزى، ۲۵۸
الشهاب الثاقب فى رجم الشياطين، نخجوانى، ۱۰۶
الشيخ ابويوسف يعقوب بن اسحق الكندى فى القول فى النفس المختصر من كتاب ارسطو و استاده افلاطن (رسالة)، ۱۹۶
شيمى (رساله در)، ۱۶۶
صحت عاجل = ترجمة براء الساعة، متطبب حسيني، ۱۷
الصحيفة السجادية، امام سجاد(ع)، ۲۱۰
الصحيفة السجادية (مترجم)، ۱۷
صراط المستقيم، هروى، ۱۵۳
صرف (رساله در)، ۶۰
صفات امير المؤمنين(ع)، ۳۴
صفت مقبله حجر مكرم، ۱۶۹
صلاتية = واجبات الصلوة = الجعفرية = الالفية، محقق ثانى، ۱۱۶
صلاة الجمعة، سراب تنكابنى، ۷۷
صورت اعانه به حرمين شريفين از كرناك هند در سال ۱۲۰۷ هجرى، ۴۵
صورت يك وقف نامه، ۲۲۹
صيغ العقود و النكاح، مجلسى، ۱۸
طاسين الازل و الجواهر الاكبر = من لا يحضره الحكيم، ۲۷۱
طالع مولود = كواكب در بروج و وجوهات آنها، ۲۳۰
طب الحكماء، ۲۳۲
طب (رساله در)، ۱۴، ۲۴، ۹۱، ۲۳۲
طب (كتابى در)، ۳۱، ۲۳
طبيب الحكماء فى الخواص و العوام، ۳۳
طبيعيات (رساله در)، ۴۰
طريق اسقاط ميت، ۶۲
طريق دايرة هندية مشهوره به دايرة مباركة خط نصف النهار، ۲۳۸
طريق در اصول صناعت و امور غريبه، ۲۷۰
طريق ديدن ماه نو = در رؤيت هلال، شيخ بهابى، ۳۶
طريقه منسوبة الى الشيخ المفيد، ۱۷۱
طريقه خوبى استخاره، ۱۱۹
طريقه كشيدن عين الديك در چشم، ۲۳۶
طغرى فى ترجمة الصغرى، ۶۵
طلب الموت و عدم الخوف منه (رسالة فى)، ابن سينا، ۱۹۳
طلسمات، ۲۲۹
طوطى نامه، ۱۲۷
طهارت و صلاة (رساله در)، ۴۴
عدل المبين، ۴۹
عدة الداعى و نجاح الساعى، حلى، ۲۳۷
عرفان (رساله در)، ۱۹، ۲۲۸
عرفان (كتابى در)، ۲۱۶
عرفان و شريعت و طريقت (رساله در)، ۱۹
عروض (رساله در)، جنيد، ۷۷
العروض (رسالة فى علم)، ۱۷۸
عريضه‌اى كه در مبادئ حال در تهنيت تسخير اصفهان به خدمت اعلى نوشته شده، ۱۵۲
العزى فى التصريف = التصريف، زنجانى، ۷۲
عقاب الاعمال، شيخ صدوق، ۱۱۴
العقود و الايقاعات، ۷۸
العلامة البياضى و كتابه الصراط المستقيم، آقا بزرگ طهرانى، ۲۸
علم التجويد لقراءة الكلام المجيد (رسالة...) = تجويد قرآن كريم، ۶۹
علم الحروف، ۵۵، ۱۸۲
علم السياق، تبريزى، ۱۵۱
علم بديع، ۵۶
علم حروف (رساله در)، ۱۴۰

- علم شیمی (رساله در)، ۱۶۷
علم فیزیک (رساله در)، ۱۶۷
علم کیمیا، ۱۶۸
علم نقطه، ۳۴
علم و آداب فقر صوفیه، ۱۷۹
عمل المحیة، ۱۸۳
عمل صالح = تحفة الصالحین = قرابادین صالحی،
هروی باختری، ۲۱
عمل قوس الخلاف، ۱۹۰
عن سیدنا(ص)، ۵۶
العوامل المائة، جرجانی، ۲۰۰
عوامل منظوم، خوسفی قایتی، ۲۰۰
عین الحیات، محمد شفیع، ۲۰۳
عین الیقین فی اصول الدین = الانوار و الاسرار، فیض
کاشانی، ۶۶
غریب لغات القرآن، ۵۵
غزلی از هلالی، ۱۱۸
غسل طریقت و حقیقت و معرفت، ۱۹۸
غنی و منی = کناش، قمری بخاری، ۲۲۷
فائده من کتاب درر الانوار، ۱۷۱
فارغ نامه = ولایت نامه = جنگ نامه، گیلانی رودسری،
۱۲۵
فال نامه امام جعفر صادق(ع)، ۲۰۹
فالنامه منظوم، زنگی، ۱۴۷
فائده المعیشة ابی بکر فیروزکوهی (از کتاب)، ۱۷۱
فایده، ۱۹۵
فایده از ابن سینا، ۱۹۵
فایده از احمد بن حنبل، ۱۹۶
فایده از تفسیر عزیزی، شاه عبدالعزیز دهلوی، ۴۹
فایده از علی مرتضی، ۵۳
فایده از فقه شافعی، ۴۸
فایده از قیامت نامه مولانا رفیع الدین صاحب دهلوی،
۴۹
فایده از کتاب قوت الایمان تصنیف کرامت علی سلمه
بخاری، ۴۵
فایده از کتاب مخزن الفوائد، ۶۲
فایده از مفتاح الحرمین و مصباح القلوب، ۴۷
فایده از مفتاح الرحمت، ۴۷
فایده‌ای از ابوذر، ۵۰
فایده‌ای از ارسطاطالیس، ۱۹۴
فایده‌ای از کشاف، ۵۰
فایده‌ای در کیفیت درج جداول طلسمات با ذکر سعد و
نحس اوقات هر یک، ۱۸۳
فایده‌ای مذکور از مفسران، ۵۰
فایده برای دفع شر، ۶۲
فایده در جلب قلوب، ۱۸۳
فایده در طریق راندن خمسه متحیره، ۱۹۰
فایده در قوت و ضعف کواکب، ۱۹۰
فایده در مکروهات و غیره از کتاب زاد الآخرت، ۵۱
فایده در نکاح، ۶۲
فایده در نماز شب عاشورا، ۵۰
فایده من کتاب شرح کلمات جابر، ۱۷۰
فایده اخلاقی به اردو، ۴۸
فایده دیگر از کتاب مخزن الفوائد، ۶۲
فایده صفحه سفینه النجات، ۴۶
فایده فی احکام ذوات الازناب، ۱۹۵
فایده مفیده من قول نصیر الحکماء و الدین طوسی، ۱۹۵
فتح اللطیف فی اجوبة اسئلة الشریف، ۶۱
الفتوحات المنطقية، کعبی دورقی، ۱۲۱
فتوحات و توکل و غیره، ۵۷
فتوح المؤمنین، جرجانی، ۱۸۷
فرخ نامه جمالی، ۲۷۲
فرس نامه، ۱۴۷، ۷۹
فرس نامه، ارسطاطالیس حکیم، ۷۹
فرهاد و شیرین، وحشی بافقی، ۱۵، ۸۴
فرهنگ لغات طبی، ۱۴۵

- فرهنگ ملوک و اسرار عجم، ۲۳۰
فسوة الفصیل، نیر ممقانی تبریزی، ۹۳
فصل در بیان فرزجات، ۲۳۲
فصل در طریق کتابت جفر خابیه، ۱۸۳
فصل در وضع سه در سه و خواص آن (طلسمات)، ۲۳۲
فصل فی خواص طبایع الحروف، ۱۸۳
الفصول الغرویه فی الاصول الفقهیه، ایوان کیفی تهرانی
اصفہانی، ۲۰۹
فضایل علی (ع)، ۱۹
فضایل قرآن (رساله در)، لواسانی، ۱۸۱
الفقه الشیعی، ۷۶
الفقه (رساله فی)، ۶۲
فقه فارسی، ۱۲۱
فقه منظوم = مقدمه الصلوة = آداب نماز = منظومه نام
حق، بخارایی خراسانی، ۵۲
الفوائد الثمان، احساسی، ۹۸
الفوائد الحائریة الجديدة، وحید بهبهانی، ۲۰۲
الفوائد الحائریة القديمة = الفوائد العتیقة، بهبهانی، ۲۰۲
الفوائد الضبائیة فی شرح الکافیة = شرح جامی، ۱۱۵
الفوائد الملئیة فی شرح النفلیة، شهید ثانی، ۱۷۴
فواتح السور = اسرار الحروف = الرسالة النیروزیة فی
معانی الحروف الهجائیة، ابن سینا، ۱۹۵
فواید اخلاقی به فارسی، ۴۸
فواید از ایقاظ الغافلین و ارشاد الجاهلین، آگاه، ۴۹
فواید از تحفة الاحباب، مولوی باقر صاحب، ۴۹
فواید از کتاب جانب غربی، تصنیف ابونقع محمد بن
مظفرالدین محمد بن حمیدالدین عبداللہ صدیقی
مشهور به شیخ ملکی، ۴۶
فواید از کتاب فقه احمدی به اردو، مشتاق، ۵۲
فواید از کتاب کشف المحجوب، علی بن عثمان بن
جلابی، ۵۱
فواید از مفتاح المعارف، شاه عبدالقادر صاحب فخری،
۵۰
- فواید از مفتاح عبرت، ۴۹
فواید الاخیار = فواید یوسفیه، هروی، ۹۰
فواید به زبان اردو، ۵۲
فواید چند از تفسیر سیارة ملک تصنیف مولانا حضرت
شاه عبدالعزیز دهلوی، ۴۵
فواید چند از کتاب ارشاد العباد الی احکام الذبح و
الاصطیاد، احمد صاحب معروف تر صاحب، ۵۱
فواید چند از کتاب ایقاظ الغافلین و ارشاد الجاهلین،
مولوی محمدباقر صاحب متخلص به آگاه، ۴۸
فواید چند از کتاب بلوغ المرام، ۴۶
فواید چند از کتاب فواید بدریه به اردو، ۴۸
فواید چند از کتاب مرج البحرین تصنیف عبدالحق بن
سیف الدین قادری دهلوی به اردو، ۵۰
فواید در اخلاق، ۵۱
فواید دیگر به فارسی، ۵۰
فواید شرح صراط المستقیم، ۵۰
فواید شرح مشکات شریف ترجمه عبدالحق دهلوی،
۵۱
فواید صراط مستقیم و چند فایده دیگر به فارسی، ۵۳
فواید فوز الکبیر، ۵۲
فواید فوز الکبیر، محدث، ۵۲
فواید و طریق جفر جامع، اخلاطی، ۱۸۲
فواید هشت بهشت، ۴۸
فواید یوسفیه = فواید الاخیار، یوسفی هروی، ۹۰
القیة = الالفیة فی فقه الصلاة الیومیة، شهید اول، ۱۱۶
قاعدة لا ضرر و لا ضرار (رساله فی)، غروی اصفهانی،
۲۴۶
قبالة نکاح، بهبهانی، ۱۶۵
قرآن کریم با ترجمه فارسی، ۱۹۹
قرآن کریم با ترجمه کهن، ۲۱۴
قرآن کریم (مترجم)، ۲۹
قوابلین صالحی = عمل صالح = تحفة الصالحین،
هروی باختری، ۲۱

- قربادین، قلانسی، ۲۳۱
 قسمت نامه، نویبان، ۱۴۶
 قسمت نامه، دهلوی، ۱۴۶
 القضاء و القدر (رسالة)، کاشانی، ۱۴۳
 قطع النزاع فی باب السماع، ۶۱
 قطعه‌ای از یک مثنوی، ۲۲۹
 قطعه شعر عربی از شیخ شهاب الدین یحیی سهروردی،
 ۱۹۴
 القواعد الأصولیة، موسوی سعید، ۲۳۳
 قواعد العقاید، ۲۴۷
 قواعد ضروریة تجویدیه، ۲۲۹
 قواعد فارسی (رسالة)، ۶۰
 قواعد فی ضرب الاعداد، ۲۲۹
 قواعد و انواع ضمیر (رساله در)، ۲۰۰
 القوانین المحکمة، گیلانی قمی، ۱۱۲
 قول افلاطون و بقراط فی حقایق المشتري، ۱۹۵
 القول الجمیل فی بیان سواء السبیل، دهلوی، ۴۳
 القول المختصر من سیرة سیّد البشر، ۱۲
 کاشانه دانش، بیضایی آرانی کاشانی، ۱۵۶
 الکافی، کلینی، ۲۵۲
 کبریت احمر، ۷۴
 کبری، شریف جرجانی، ۲۵۶
 کتاب ابسقلوس فی المطالع = تحریر المطالع
 لابیسقلوس، طوسی، ۲۴۸
 کتاب الروضة = شرح الکافی، مازندرانی ساروی، ۲۲
 کتاب العمل بالکرة الفلکیة، بعلبکی، ۱۳۷
 کتاب صفین، تمیمی، ۱۳۶
 کتاب فقه شیعی، ۴۲
 کتاب فقهی اهل سنت، ۵۷
 کثیر الفوائد، محمد عبدالله، ۵۱
 الکر، شیخ بهایی، ۳۸
 کریمیه، نیر مقانی تبریزی، ۹۳
 الکشاف عن حقائق غوامض التنزیل، زمخشری، ۳۲،
 ۲۴۹
 کشف الکشاف = اسرار قاسمی = سحر العیون = ،
 کاشفی بیهقی سیزواری، ۲۵۱
 کشکول السائل و انیس النائل، بصری دزفولی، ۱۲۸
 کشکول حکایات، ۴۱
 کفایة منصوری = کفایة مجاهدیه، شیرازی، ۸۶
 الکلم الروحانیة و الحکم اليونانیة، ۱۸۵
 الکلمة التاسعة من بطليموس، ۵۶
 کلیات سعدی، شیرازی، ۱۷۲، ۱۷۷
 کلیات ملک الشعرا صبا، ۸۴
 کلیله و دمنه، ابن مقفع، ۱۳۶
 کناش = غنی و منی، قمری بخاری، ۲۲۷
 کنز الاسرار جابر بن حیان (از کتاب)، ۱۷۰
 کنز الرموز، هروی، ۱۵۴
 کنز العرفان فی فقه القرآن، سیوری حلّی، ۱۷۳
 کنز الهدایة، رودباری، ۸۲
 کنز الیواقیت، بابلی، ۲۲۴
 کنوز المعزمین، ابن سینا، ۱۳۹
 کنوز حکمت، بابلی، ۲۲۵
 الکواکب الدرّیة فی مدح خیر البریة، بوصیری، ۲۵۸
 کواکب در بروج و وجوهات آنها = در طالع مولود، ۲۳۰
 کواکب در بیوت زحل، ۲۳۰
 کیفیت عقد انامل از فرهنگ جهانگیری، ۶۲
 کیفیت صلوة الجنّاه، ۲۴۷
 کیمیا (رساله در)، ۶۸، ۱۵۸
 کیمیای منظوم = سلسبیل، مظفر علیشاه طریقتی
 کرمانی، ۱۷۱
 کیمیاء الغنا فی شرح اسماء الله الحسنی، ۶۹
 گزارش غرق شدن شاه سلطان حسین در دریا در
 بازگشت از جنگ با روسیه، ۱۵۱
 گزیده ابیاتی پراکنده، ۱۴۶

- گزیده اشعار حافظ و سعدی، ۱۹۹
 گزیده مثنوی معنوی، بلخی رومی، ۱۵۴
 گفتار شاه قاسم، ۲۳۵
 گلچهر و سمنبوی = حکایت طیفور، ۸۰
 گلچینی از غزلیات از گویندگان مختلف، ۱۱۸
 گلدسته گفتار، شیر محمد خان ایمان، ۶۳
 گلستان، سعدی شیرازی، ۱۰۲، ۱۳۸
 گلشن راز، ۵۸
 گنجینه دانش، مهینی تبریزی، ۱۲۷
 لباب الرمل = محمود الرمل، رمال شیرازی، ۲۷۱
 اللحیة (رسالة فی)، دهلوی، ۵۰
 لوامع انوار التمجید و جوامع اسرار، برسی، ۹
 لیلی و مجنون، مکتبی شیرازی، ۱۰۸
 مأکول و مشروب = اغذیه و اشربه، ۸۵
 مأکول و مشروب (رسالة)، یوسفی هروی، ۲۳۳
 مبیاعه نامه ابراهیم، ۱۹
 المبدأ و المعاد، ملا صدرا، ۲۲۵
 متفرقات، ۱۹، ۲۵، ۳۹، ۵۶، ۶۲، ۶۵، ۱۱۷، ۱۲۱، ۱۴۴،
 ۱۷۲، ۱۷۹، ۱۸۳، ۱۸۶، ۲۱۴، ۲۳۱، ۲۳۲، ۲۳۸،
 ۲۴۰، ۲۴۷، ۲۶۹
 متفرقات در کیمیا و طب، ۶۷
 متفرقات (مترسالات)، ۲۲۹
 متفرقات منتخبه از کتب مختلف، ۱۹۶
 متمم تاریخ حکماء، ۸۷
 متممة الآجرومیه، رعینی، ۴۵
 مثلثات منظوم = نصاب مثلث، بدیعی، ۱۴۸، ۱۵۰
 مثنوی خسرو و شیرین شاپور تهرانی، ۸۳
 مثنوی فرهاد و شیرین عرفی، ۸۳
 مثنوی نان و حلوا، شیخ بهایی، ۱۰۱، ۱۱۸، ۲۴۱
 مجالس، ۵۴
 مجالس تعزیه خوانی، رجائی زفره‌ای، ۱۳۵
 مجالس، کرمانی، ۸۰
 مجالس منبری، ۱۴۹
 مجربات، انطاکی، ۲۱۵
 مجمع البحرين و مطلع النیرین، طریحی نجفی، ۱۲۶،
 ۲۵۹
 مجمع البیان، طبرسی، ۲۰
 مجمع خانی فی عین المعانی، ناگوری، ۵۸
 مجموعه، ۱۱، ۱۳، ۱۶، ۱۸، ۲۱، ۲۴، ۳۰، ۳۸، ۳۹، ۴۱،
 ۴۳، ۴۵، ۵۹، ۶۰، ۶۱، ۶۳، ۶۴، ۶۷، ۶۸، ۶۹، ۷۲،
 ۷۴، ۷۵، ۷۶، ۷۸، ۷۹، ۹۰، ۹۳، ۹۵، ۱۰۱، ۱۰۴،
 ۱۰۷، ۱۰۹، ۱۱۳، ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۲۰، ۱۲۱،
 ۱۲۲، ۱۲۷، ۱۲۹، ۱۳۱، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۹، ۱۴۱،
 ۱۴۲، ۱۴۴، ۱۴۸، ۱۵۰، ۱۵۳، ۱۵۵، ۱۵۶، ۱۶۰،
 ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۶۷، ۱۷۱، ۱۷۴، ۱۷۶، ۱۷۹، ۱۸۰،
 ۱۸۱، ۱۸۵، ۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۹، ۲۰۲، ۲۰۵، ۲۰۷،
 ۲۱۱، ۲۱۷، ۲۲۴، ۲۲۸، ۲۳۰، ۲۳۲، ۲۳۳، ۲۳۵،
 ۲۳۶، ۲۳۷، ۲۳۹، ۲۴۰، ۲۴۱، ۲۴۲، ۲۴۳، ۲۴۵،
 ۲۴۶، ۲۴۷، ۲۵۵، ۲۵۶، ۲۵۷، ۲۶۰، ۲۶۵، ۲۶۹،
 ۲۷۰
 مجموعه بیاض، ۱۵۴
 مجموعه رسایل فرقة خاکساریه، نثار علیشاه خاکسار،
 ۱۹۷
 مجموعه سه رساله، طوسی، ۲۱۴
 مجموعه (هجده رساله سؤال و جواب)، سبزواری، ۲۶۲
 مجموعه منتخب از کتب و رسایل کیمیا، ۱۶۷
 مجموعه منشآت، ۱۴۶
 مجموعه ادعیه، ۱۹۶
 المجموعة الفلسفیه و العرفانیة، نخعی جزائری نجفی،
 ۱۹۳
 المجموعة القاسمیه، رضوی علوی فاطمی، ۲۶۵
 محاسبة النفس، سید ابن طاوس، ۲۲
 محاکمات، ۲۶۴
 محرم نامه، ۲۳۰، ۲۵۵
 المحصول فی علم الاصول، اعرجی کاظمی، ۱۰۰
 محمود الرمل = لباب الرمل، شیرازی، ۲۷۱

- محمود و اياز انيسى شاملو، ۸۳
 مختارات بعض الاعلام من نوادر الفلاسفة العظام، ۱۹۵
 مختارات من نوادر الفلاسفة، ۱۸۵
 مختصر العروض، ايروانى تبريزى، ۲۴۳
 مختصر المعانى، تفتازانى، ۱۳۳
 المختصر النافع، محقق حلى، ۱۰۱
 مختصر الهداية، ۷۶
 مختصر در تجويد، ۳۴
 مختصر عقايد، ۴۶
 مختصر فى السيرة النبوية المحمّدية، ابن جماعه، ۱۱
 مختصر فى سيرة الخلفاء الراشدين، ۱۲
 مختصر فى علم الحساب، سعد بيهقى، ۳۸
 مختصرى از تراجم علما و عرفا، ۸۹
 مختصرى از كتاب تذكرة الاولياى عطار نيشابورى، ۵۱
 مخلوصه = منتخب قانون، محمود حكيم، ۱۴
 مخمسات، ۵۶
 مخمس حافظ، ۲۰۸
 مخمس غزل سعدى از وصال، ۱۱۸
 مدخل شمسى، ۱۴۰
 مرآت المحققين، شبستري، ۸۸
 مراثى، ۱۱۸
 مراح الارواح = المراح فى علم الصرف، احمد بن على بن مسعود، ۱۱۳
 مربعات، ۵۶
 مرجع كاف الخطاب فى «اياك نعبد»، احسائى، ۹۸
 مزاجت (ايضاً در)، ۱۶۹
 مستلтан للسيد حسين بن عبدالقاهر = اجوبة المسائل، احسائى، ۹۵
 المسائل المتعلقة باجابت المودن، ۶۲
 مسائل فقهي، ۷۰
 مستزاد با تخلص «ورقا»، ۱۱۸
 مسدس ترجيع، ۱۱۸
 مسط مخمس، ۱۱۹
 مسط مخمسي ديگر، ۱۱۹
 مسمى بمورخ، ۱۶۷
 مشارق الشموس فى شرح الدروس، خوانسارى، ۲۵۳
 مشراق العقائد الصالحة، دست غيبى شيرازى، ۲۶۱
 مشكات خاص و عام، عبدالبارى، ۵۱
 مصابيح الاحكام = المصاييح فى الفقه المستنبط على وجه الصحيح، طباطبايى بروجردى، ۲۱۸
 مصابيح الاحكام، بحر العلوم نجفى، ۱۶۱
 مصابيح الانوار و الاسرار، بابلى، ۲۲۴
 مصابيح القلوب، شيعى سبزوارى، ۱۶۴
 مصابيح انوار اسرار، بابلى، ۲۲۵
 المصاييح فى الفقه المستنبط على وجه الصحيح = مصابيح الاحكام، بحر العلوم، ۲۱۸
 مصالحه نامه، ۱۱۹
 مصباح اكبر، ۵۰
 مصباح الايمان، محمّد عبدالله، ۴۵
 مصباح الطريق، يزدي، ۱۷۶
 مصباح القلوب، محمّد عبدالله، ۴۷
 المطالب المهمة فى علم الحكمة، ۱۴۳
 مطالع الانوار فى شرح شرايح الاسلام، گيلانى شفتى، ۱۶۴، ۱۶۳
 مطالع الانوار، كاشانى، ۱۸۴
 مطلب مفيد از شرح مكتسب، ۱۷۰
 مطلوب كل طالب من كلام على بن ابى طالب، رشيدالدين وطواط، ۱۸، ۳۵
 مظهر العجائب و مظهر الغرائب، ۲۳۹
 المعجم فى آثار ملوك العجم، حسيني قزوينى، ۱۲۹
 معجون مفيد، ۲۲۹
 معرفة التقويم، ۶۹
 معرفة التقويم، رويانى، ۱۲۲
 معرفة طرق البسط و التفسير، ۱۸۱
 معما، ۳۹
 معنى الفناء فى الله فى قول الملام محسن، ۹۷

- معنی الکاف فی قوله تعالى: «لیس کمثله شیء و هو السميع البصیر»، ۹۷
- معنی حدیث «لیس الذکر قولاً باللسان...»، احسانی، ۹۸
- مفاتیح الشرایع، فیض کاشانی، ۱۲۰، ۱۷۳
- مفاتیح الغیب = التفسیر الکبیر، رازی، ۲۷
- مفتاح الباب الحادی عشر، عربشاهی، ۱۲۲
- مفتاح البدایع فی صنایع الشعر، تبریزی، ۲۶۰
- مفتاح الحج، ۴۸
- مفتاح الحج، محمد عبدالله، ۴۸
- مفتاح الحرمین، محمد عبدالله، ۴۷
- مفتاح الصلاة، ۵۷
- مفتاح الفوائد، محمد عبدالله، ۴۸
- مفتاح النبوة، کوثر علی شاه همدانی، ۱۵۹
- مفتاح سبعة، بابلی، ۲۲۴
- مفتاح عمل گنج گهر، بابلی، ۲۲۴
- المفروضات، ۲۱۴
- المقاصد العلیة فی شرح الالفیة، شهید ثانی، ۸۲
- مقاله فی الجمع بین رأی افلاطون و ارسطوطالیس، فارابی، ۱۳۷
- مقالید فارسی، مستمند، ۶۰
- مقامات السالکین = تذکرة الاولیاء، شاه قاسم انوار، ۲۳۵
- مقام ایران در تاریخ اسلام، مارگولیو، ۹۱
- مقدمة الصلوة = آداب نماز = منظومة نام حق = فقه منظوم، بخارایی خراسانی، ۵۲
- مقطوعات العمل، ۸۹
- مکتوب به مشار الیه (احتمالاً رضا قلی میرزا)، ۱۵۱
- مکتوب شیخ حسین مرید شیخ شرف‌الدین یحیی منیری، ۴۹
- ملحمة دانیال = اصول ملحمة، ۲۳۰
- ملوک فرس، ۵۷
- مناجات محرم بارگاه حضرت باری یعنی عبدالله انصاری، ۳۶
- مناجات نامه، ۲۶۶
- مناجات نامه، انصاری، ۲۶۶
- مناسک الحج، عاملی، ۲۳۸
- من افادات بعضی از اکابر در تدبیر حجر و اکسیر او، ۱۷۰
- من الشیخ محمد القمری، ۱۷۰
- من تألیفنا الجامعة، ۵۶
- منتخبات کلام مکتسب موسوم بنهایة الطلب، ۱۶۸
- منتخباتی دیگر از کتب مختلف در باره امیرالمؤمنین علی (ع) و واقعه غدیر و مسایل دیگر، ۱۹۶
- منتخب ادعیه، ۲۲۰
- منتخب از آینه عباسی، سلفی، ۲۲۸
- منتخب الآثار فی ذکر الابرار، ۹۳
- منتخب العلوم، ۷۲
- منتخب تحفة الابرار = هدیة الاحباب، فارس آباده‌ای، ۲۱۳
- منتخب تکمیل الصناعة، عطائی مشهدی، ۲۴۳
- منتخب جداول الاوزان من سبعین فی تألیف الجامعة، ۵۶
- منتخب جمال الصالحین، لاهیجی، ۹
- منتخب دیوان نشاط، ۲۴۰
- منتخب رباعیات، ۲۶۶
- منتخب شرح طیب الحبيب = شرح الکواکب الدریة، خجندی، ۱۲
- منتخب علی بن ابی طالب (ع)، ۲۰۹
- منتخب قانون = مخلوصه، محمود حکیم، ۱۴
- منتخب گنجینه نشاط اصفهانی، ۲۴۱
- منتخب مطالع المسرات بجلاء دلایل الخیرات، ۶۸
- منتخب نسخه‌جات حکمای ماضی، ۱۴۵
- من تصانیف جاماسب حکیم، ۱۶۸
- من تصانیف حسن زاهد غریب کرمانی، ۱۶۸
- من تصانیف حسن زاهد غریب کرمانی در صفت آلات تقطیر و کیفیت آن، ۱۶۸

- منتقى الجمان فى الاحاديث الصحاح و الحسان، شهيد
ثانى، ۹۵
- من رسائل اخوان الصفا، ۵۶
- منشآت، ۸۳، ۱۸۹
- المنطق (رسالة)، ۷۳
- المنطق (رسالة فى)، ۶۵
- المنطق (رسالة فى علم)، ۷۵
- منظومه‌ای از حاجى ميرزا محمد اخبارى، ۲۲۹
- منظومه‌ای در اثبات مسايل فرقه آميخته به نثر و غيره،
۱۹۸
- منظومه‌ای در سؤال و جواب و مسايل ديگر در تصوف،
۱۹۸
- منظومه‌ای در كيميا، ۱۷۱
- منظومه به زبان اردو، ۱۴۷
- منظومه در اثبات فرقه خاكساريه، ۱۹۷
- منظومه در شطرنج به اردو، ۵۰
- منظومه در طب، ۶۳
- منظومه اثبات سلمانى، ۱۹۷
- منظومه ديباجه نير، غروى اصفهانى، ۲۴۵
- منظومه ديگر به اردو در ذكر نام گلها، ۱۴۷
- منظومه كنز مؤمن، ۱۳۲
- منظومه مفتاح عبرت، محمد عبدالله، ۴۹
- منظومه نام حق = فقه منظوم = مقدمه الصلوة = آداب
نماز، بخاراى خراسانى، ۵۲
- منظومه فى فتنه المقبور = التثيب عند التثيب، سيوطى،
۱۵۶
- من فوايد مولانا نصير الدين، ۱۹۴
- من فوايد نصير الحكماء و الدين محمد بن الحسن
الطوسى، ۱۹۴
- من قول استادان در تدبير حجر كبير، ۱۶۸
- من قول استادان كامل در تدبير حجر كريم، ۱۶۹
- من قول استاد كبير جابر، ۱۶۹
- من قول افراسياب و ترجمه جابر در تدبير الحجر، ۱۶۸
- من قول الحكيم در تدبير الحجر، ۱۶۹
- من قول بليناس حكيم، ۱۷۰
- من قول جابر، ۱۶۹
- من قول جلدكى، ۱۷۰
- من قول جلدكى فى تدبير الحجر الكريم، ۱۶۹
- من قول حكما در تدبير حجر، ۱۶۹
- من قول خالد وليد فى تدبير الحجر، ۱۶۹
- من قول شهربار بن بهمنيار پارسى در تدبير الحجر
الكريم، ۱۶۸
- من قول شيخ بهاء الدين، ۱۶۹
- من قول شيخ صدرالدين در تدبير حجر، ۱۶۹
- من قول شيخ عبدالمجيد در تدبير حجر، ۱۶۹، ۱۷۰
- من قول مارية حكيم، تدبير حجر مجرب، ۱۶۸
- من قول مجرب در تدبير حجر، ۱۶۹
- من قول محمد ابى بكر زكريا در تدبير حجر، ۱۶۸، ۱۶۹
- من قول ملك طنورس در تدبير حجر، ۱۶۹
- من قول يحيى برمكى، تدبير حجر معظم، ۱۶۹
- من كتاب كشف الاسرار فى هتك الاستار، ۱۷۰
- من كلام دُرّبار اميرالمؤمنين على بن ابيطالب (ع)، ۱۶۸
- من كلام شيدا، ۱۹۷
- من كلام هرقل هندى، ۱۶۸
- من لا يحضره الحكيم = طاسين الازل و الجواهر الاكبر،
۲۷۱
- من لا يحضره الفقيه، شيخ صدوق، ۱۰۰، ۱۵۰
- من لغة (عربى به فارسى)، ۳۶
- من مجردات الشيخ ابوعلی سینا، ۱۹۴
- من مقالات مرحوم مير ابوالقاسم مسمى بمورخ، ۱۶۷
- منهاج الكرامة فى معرفة الامامة، حلى، ۲۴۵
- منهاج الهداية الى احكام الشريعة، كرباسى، ۲۰۴
- مواعظ شافيه، ۳۹
- مواعظ ماه رمضان، ميرزا محمد باقر، ۳۵
- مواهب عليه = تفسير حسيني، كاشفى بيهقى، ۲۵۳
- موجز المنجزية فى شرح مختصر النافع، طبرسى

- لاریجانی اسکی، ۷۴
- موسی و خضر، وصال شیرازی، ۳۲
- مولد النبی (ص)، غبطی شافعی، ۱۲
- مهرنامه، ۲۲۹
- مهیج الاحزان، یزدی حائری، ۲۲۷
- میزان الحساب، قوشچی، ۲۱۰
- میزان المقادیر = الاوزان و المقادیر، مجلسی، ۲۳۴
- ناز و نیاز، قزوینی، ۱۳۸
- الناسخ و المنسوخ، بحرانی، ۱۶۰
- نامه‌ای به امیر معصوم خان برادر میر علم خان خراسانی که لیمو فرستاده بود، نوشته شده، ۱۵۲
- نامه‌ای به محمدحسین خان در باب مقدمه ابدالی نوشته شده، ۱۵۲
- نامه شاهزاده تیمورخان ولد نصرالله میرزا گورکانی که به محمدشاه پادشاه هندوستان نوشته است، ۱۵۲
- نامه ملا محمدباقر مدرس اصفهانی، وقتی که بغداد در محاصره بود، به علمای بغداد نوشته، ۱۵۲
- نامه منظوم ملا ساجد به آقارضی در قالب غزل و جواب وی، ۳۷
- نجات الاحباب (رساله)، حکیم مصطفی، ۱۷۰
- نخبة من رسالة رابعة من القسم الناموسية في كيفية عشرة اخوان الصفا و تعاون بعضهم بعضاً بحسن المودة و شفقة، ۵۶
- نزهة العيون النواظر = روض الرياحین فی حکایات الصالحین، یافعی یمنی، ۴۳
- نزهة القلوب، مستوفی قزوینی، ۱۱
- نسب نامه پیر و مریدی، ۱۹۷
- نسخه‌ای از گفتار حاکم بالله، ۱۶۸
- نسخه در باب تدبیر حجر از قول شباح یوشع، ۱۶۸
- نسخه پزشکی، ۱۴۷
- نسخه تدبیر حجر از برکات بن محمد، ۱۶۸
- نسخه حاکم بالله در شمس (منظوم)، ۱۷۱
- نصاب الشعراء = نصاب راقم، ۲۶۰
- نصاب الصبیان، فراهی، ۱۴۸، ۳۴
- نصاب راقم = نصاب الشعراء، ۲۶۰
- نصاب مثلث = مثلثات منظوم، بدیعی، ۱۴۸، ۱۵۰
- النصایح از لقمان حکیم و نظام الملک و عیسی (ع) و دیگران، ۳۶
- نصایح الامین = نصایح حسینقلی خان لامعی، ۱۰
- نصایح الملوک فی السیر و السلوک، ۴۰
- نصایح با حدیثی از حضرت رسول اکرم (ص)، ۳۶
- نصایح حسینقلی خان لامعی = نصایح الامین، ۱۰
- نظم در ثنای تقدس و تعالی و نعت سرور کاینات (ص)، ۲۴۷
- نفایس الفنون فی عرایس العیون، آملی، ۱۳۰
- نفحات الانس من حضرات القدس، جامی، ۱۰۵
- النفس (رسالة فی)، کندی، ۱۸۵
- نفسیه (رسالة)، جرجانی، ۲۲۸
- نقد الرجال، تفرشی، ۲۶۸
- نقش بدیع، غزالی مشهدی، ۲۳۶
- النقود و الردود، کرمانی بغدادی شافعی، ۲۵۰
- نماز عیدین، ۲۰۹
- نمونه یک مبیعه نامه، ۱۹
- نمونه یک نکاح نامه، ۱۹
- نور الانوار فی علم الاحجار، طریقتی کرمانی، ۱۳، ۱۷۱
- نوریه، اوحدی دقاقی حسینی بلیانی، ۱۳۹
- نهایة المرام = شرح المختصر النافع، عاملی، ۱۲۰
- واجبات الصلوة = الجعفریة = الالفیة = صلاتیة، محقق ثانی، ۱۱۶
- واجبات نماز از گفته جناب آقا سید علی، ۲۰۸
- الوافیة فی اصول الفقه، بشروی تونی، ۱۶۰
- الوافیة فی اصول الفقه، بشروی تونی خراسانی، ۲۰۲
- وجیزة التجوید، ۶۹
- الوجیزة فی الدرایة، شیخ بهایی، ۷۰، ۱۷۴
- وصف الحقیقة العظمی و الکلمة الکبری و بعض مصطلحات الصوفیه (رسالة فی)، سهروردی، ۱۹۳

- وصیت‌نامه‌ی خواجه عبدالخالق غجدوانی که جهت فرزند
معنوی خود خواجه اولیاء کبیر فرموده، ۳۶
- وقایع و حوادث ماه‌های قمری (رساله در)، ۱۲۳
- وقایع الروایة فی مسائل الهدایة، محبوبی بخاری، ۹۳
- وقفنامه‌ی اتبات آب، ۱۵۲
- وقفنامه‌ی خودآباد و عبدآباد و نزهت‌آباد، ۱۵۲
- وقف نامه‌ی کتب، ۱۵۱
- وکالت نامه، ۲۲۹
- ولایت شهر مکت و تکوین نطفه، ۵۶
- ولایت نامه = جنگ نامه = فارغ نامه، گیلانی رودسری،
۱۲۵
- الولاية المطلقة، قمشه‌ای اصفهانی، ۴۱
- هدیة الاحباب = منتخب تحفة الابرار، آواده‌ای، ۲۱۳
- هدیة التملة الی مرجع الملة، واعظ همدانی، ۲۱
- هذا دعاء اوصاه الغزالی بقرائته فی کل الاوقات خصوصاً
عقب الصلوة، ۲۴۷
- هذه رموزات اسماء الکتب المنقولة عنها فی الطريقة
المحمّدية، ۱۴۴
- هفتاد و دو دیو، ۲۶۹
- هفت اقلیم، رازی، ۱۲۵
- یادداشت‌های فقهی و حدیثی، ۵۷
- یادداشت‌های کشفی = برهان المسلمین، دارابی
بروجردی، ۱۸۸
- یادداشت‌های متفرقه در طریق ساختن باروت و غیره،
۲۶۹
- یادداشت‌هایی در احکام نجوم، ۲۳۱
- یادداشت‌هایی در ریاضیات و جداول اعداد، ۲۲۹
- یادداشت‌هایی در شناخت دریاها، ۵۶
- یادداشت‌هایی ظاهراً از مدون جنگ، ۱۱۸
- یادداشت‌هایی گویا از مدون جنگ، ۱۱۹
- یادداشتی از جامع التواریخ رشید، ۵۷
- یادداشتی از کتاب ناسخ التواریخ، ۱۱۹
- یادداشتی در نکاح و اهمیت آن، ۲۲۹
- یادداشت یک رویداد برای کاتب، ۲۲۹
- یک حدیث نبوی و شرح آن، ۴۷
- یک قطعه شعر در قالب غزل بدون نام سراینده، ۲۰۸
- یک کلمه (رساله)، مهینی تبریزی، ۱۲۷
- یک نسخه‌ی پزشکی، ۱۴۷

۱
(ص)

۱. اگر رساله سلسبیل را مستقل بدانیم، این انجام مربوط به سلسبیل است، و انجام جزایر قبل از رساله سلسبیل (ص ۲۱۱) این بیت است:
در ربوست آید این طینت بکار
در رطوبت دیگری آید بکار

تصاویر نسخه‌های خطی

صفحه انجام شرح قانونچه، ملاحسین بن محمد استرآبادی، نسخه شماره ۱۶۱۲۶

صفحه آغاز بغیه الطالبین و حجه‌المتطبیین، ابن نفیس، نسخه شماره ۱۶۱۳۱

صفحه آغاز تفریح الادراک فی توضیح تشریح الافلاک، صدرالدين محمد حسينی،

نسخه شماره ۱۶۱۳۵

صفحه‌ای از [غریب اللغات القرآن]، از مؤلفی ناشناخته (کتابت قبل از ۵۳۰ هجری)

نسخه شماره ۱۶۱۷۱

صفحه‌ای دیگر از جنگ ملا معزا - ج ۴، ملا معزالدین، نسخه شماره ۱/۱۶۲۱۷

صفحه آغاز دینکرت - اوستایی، منسوب به زردشت، نسخه شماره ۱۶۲۲۶

صفحه‌ای از تحریر اکر تاوژوسیوس، خواجه نصیر طوسی، نسخه شماره ۱۶۲۴۸

صفحه‌ای از کشکول السائل و انیس النائل، محمد بن رضا بصری دزفولی،

نسخه شماره ۱۶۲۷۴

صفحه انجام کتاب صفین، ابوالفضل تمیمی، نسخه شماره ۱۶۲۸۹

صفحه‌ای از تشریح الادراک فی شرح تشریح الافلاک، سید عبداللّه فخری زاده، نسخه شماره ۱۶۲۹۶

صفحه انجام مثنوی کنزالرموز، امیر حسینی هروی، نسخه شماره ۱۶۳۱۶

صفحه آغاز کنز العرفان فی فقه القرآن، فاضل مقداد سیوری حلی، نسخه شماره ۱۶۳۵۰

صفحه انجام تلخیص الاقوال فی تحقیق احوال الرجال، میرزا محمدبن علی حسینی استرآبادی،

نسخه شماره ۱۶۳۵۳

صفحه آغاز الکلم الروحانيه و الحكم اليونانيه، از مؤلفی ناشناخته، نسخه شماره ۱۶۳۶۳

صفحه‌ای از زیچ الغبیگ، نسخه شماره ۱۶۳۹۷

صفحه انجام جبل‌المتین فی احکام الدین، شیخ بهایی، نسخه شماره ۱۶۴۱۸

صفحه آغاز الکشاف زمخشری، نسخه شماره ۱۶۴۵۶

صفحه انجام الزهرات الرويه في الروضه البهيه، شيخ على بن محمد زين الدين عاملی

نسخه شماره ۱۶۴۸۳